

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Министерство образования и науки Республики Казахстан

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы
Национальная академия образования имени И. Алтынсарина

**ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ МЖМБС СӘЙКЕС
11-СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН ОҚУЛЫҚТАР МЕН ОӘК
АПРОБАЦИЯСЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

(I бөлім)

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ИТОГАМ АПРОБАЦИИ УЧЕБНИКОВ И УМК
В СООТВЕТСТВИИ С ГОСО ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ
ОБРАЗОВАНИЯ ДЛЯ 11 КЛАССА**

(I часть)

Нұр-Сұлтан,
2020

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесінің шешімімен баспаға ұсынылды (2020 жылғы 11 маусымдағы № 5 хаттамасы)

Рекомендовано к изданию решением Ученого совета Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 5 от 11 июня 2020 года)

Жаңартылған білім беру мазмұны МЖМБС сәйкес 11-сыныпқа арналған оқулықтар мен ОӘК апробациясының қорытындылары бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2020. – 160 б.

Методические рекомендации по итогам апробации учебников и УМК в соответствии с ГОСО обновленного содержания образования для 11 класса. Методические рекомендации. – Нур-Султан: НАО имени И. Алтынсарина, 2020. – 160 с.

Әдістемелік ұсынымдарда жаңартылған білім мазмұны бойынша 11-сыныпқа арналған оқулықтар және оқу-әдістемелік кешендерін апробациялау нәтижелеріне талдау жасалған. Жаңартылған білім мазмұны оқулықтары және оқу-әдістемелік кешендерін апробациялау нәтижелері бойынша әдістемелік ұсынымдар берілген.

Әдістемелік ұсынымдар білім беру ұйымдарының басшыларына, пән-мұғалімдеріне, оқулық авторларына және баспа қызметкерлеріне арналған.

В методических рекомендациях представлен анализ итогов апробации учебников и учебно-методических комплексов обновленного содержания образования для 11 класса. Даны методические рекомендации по итогам апробации учебников и учебно-методических комплексов обновленного содержания образования.

Методические рекомендации адресованы руководителям организации образования, учителям-предметникам, авторам учебников и работникам издательств.

© Ы.Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2020.

© Национальная академия образования
им. И.Алтынсарина, 2020

Кіріспе

2016-2017 оқу жылынан бастап республиканың барлық жалпы білім беретін мектептерінде жаңартылған білім беру мазмұны бағдарламаларын енгізу басталды. Білім берудің жаңартылған мазмұнына кезең-кезеңмен көшу кестесіне сәйкес 2020-2021 оқу жылында білім берудің жаңартылған мазмұнына жалпы білім беретін мектептердің 11-сыныптары көшеді. Жаңартылған мазмұнға көшу алдында сәйкес сыныптардың оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешендері (бұдан әрі-ОӘК) жалпы білім беретін мектептерде апробациядан өткізіліп отырды. Сондықтан 2019-2020 оқу жылында республиканың 28 мектебінде 11-сынып оқушыларына арналған оқулықтар мен ОӘК сынақтан өтті.

Пилоттық мектептердің 11-сыныптарына арналған оқулықтар және оқу әдістемелік кешендерді апробациялау «Жаңартылған білім беру мазмұнын пилоттық енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2014 жылғы 6 қарашадағы №455 бұйрығына (2015 жылғы 03 сәуірдегі №159 бұйрықпен өзгерістер енгізілген) сәйкес жүзеге асырылды [1].

2019-2020 оқу жылында пилоттық мектептерде 11-сыныптың оқу пәндері бойынша оқулықтар және оқу-әдістемелік кешендерін апробациялау мақсаты – білім берудің жаңартылған мазмұнына сәйкес әзірленген оқулықтар және ОӘК сапасы мен тиімділігін талдау, пилоттық мектептің 11-сыныптағы нақты оқу процесі жағдайында оқулықтар және ОӘК жіберілген кемшіліктерді анықтау, жаппай жалпы білім беретін мектептерге енгізу үшін оқулықтар және ОӘК одан әрі жетілдіру бойынша ұсыныстар беру.

Білім мазмұнын жаңарту жағдайында әзірленген оқулықтар мен ОӘК-ні апробациялау нәтижелерін талдау – оқу материалдарының сапасын бағалауды, туындаған проблемаларды және қиындықтарды анықтауды қамтиды. Оқулықтың құрылымы мен мазмұнына қойылатын талаптар бойынша оқулық мазмұны, бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы; білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі; оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығын сақтау); оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы; ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету; тапсырмалардың және иллюстрациялық материалдардың оқу материалына сәйкестігіне талдау жасалды.

Әдістемелік ұсынымдарда нормативтік құжаттарға сәйкес жаңартылған білім мазмұны аясында әзірленген 11-сыныпқа арналған оқулықтары және ОӘК-інің апробациялау нәтижелері талданды [2-4].

Сонымен қатар, әр оқулық бойынша әдістемелік ұсынымдар; авторларға, баспаларға оқулықтар мен ОӘК-інің сапасын жақсарту бойынша ұсыныстар берілді.

1. Оқулықтар мен ОӘК апробациясының мақсаты, міндеттері, құралдары

Жаңартылған мазмұн бойынша оқу пәндерін оқыту:

- энциклопедиялық сипаттағы фактологиялық материалдарды беруге, ақпарат алу тәсілдеріне оқытуға бағытталған оқытудан акценттерді ауыстыру;

- ынтымақтастық пен дербестікке қабілетті тұлғаның өзін-өзі реттеуі;

- ақпаратты өз бетінше алу, талдау және тиімді пайдалану біліктерін қалыптастыру;

- оқу процесін дәстүрлі ұйымдастырудан көшу, ең алдымен, оқу бағдарламаларында көрініс беретін білім беру мазмұны анықталған және білім беру салалары бойынша анықталатын және қызмет аспектісін көрсететін күтілетін нәтижелерге («біледі», «түсінеді», «қолданады», «талдайды», «синтездейді», «бағалайды») назар аудару.

Жалпы білім беретін мектептерге жаңартылған білім беру мазмұнын енгізу процесін зерттеудің негізгі құралдарының бірі сауалнама жүргізу болып табылады.

Апробацияның мақсаты: жаңартылған білім беру мазмұнының әзірленген оқулықтар мен ОӘК сапасын бағалау.

Міндеттері:

1) оқулықтардың сапасы, ОӘК:

- әзірленген оқулықтар, ОӘК мазмұнының оқу бағдарламаларына сәйкестігі, ОӘК оқу мақсаттарына жетуге бағытталуы;

- критериалды бағалау жүйесінің оңтайлылығы (оқыту мақсаттарына сәйкестігі, формативті бағалаудың қолданылуы, бағалау критерийлерінің және дескрипторлардың қолайлылығы);

- білім алушылардың білім беру процесіне эмоционалдық қатынасы (қабылдау, қызығушылық, мотивация, тартылу/белсенділік) ;

- мұғалімдердің, мектеп әкімшілігі мен ата-аналардың білім беру процесіне қанағаттануы (табыстылығы, бейімделуі, тұрақты қажеттілік);

2) оқу материалдары мазмұнының құндылықтарға сәйкестік дәрежесін, білім алушылардың жобалау-зерттеу және сабақтан тыс қызметін анықтау;

3) оқу бағдарламасымен ұсынылған оқыту және бағалау әдістерін пайдалану дәрежесін анықтау (түсіну және қолдану);

4) білім алушыларды жаңа білім беру бағдарламасы бойынша оқыту нәтижелерін талдау (білім алушылардың білім сапасы, оқыту мақсаттарына қол жеткізу, білім беру бағдарламасы бойынша оқу процесінің жаңартылған білім беру мазмұнының білім алушылардың жалпы денсаулық жағдайына әсері).

Апробация құралдары пән мұғалімдерімен сауалнама жүргізу болды, ол бірнеше бөлімнен құрастырылған (қосымша).

I-бөлім. Апробацияға қатысқан пән мұғалімдері туралы жалпы мәліметтер (1-кесте). Осы сауалнама бойынша білімі, жұмыс өтілі, біліктілігі (санаты), мұғалімдердің өту курстары туралы мәліметтер алынды.

1-кесте – Пән мұғалімдері туралы жалпы мәліметтер

Пәні	Білімі	Еңбек өтілі:	Санаты («+» қойыңыз)							Жаңартылған білім мазмұны бойынша «Өрлеу» БАҰО курстары			«НЗМ» ДББҰ курстары			
			жоғары	I	II	санаты жоқ	Педагог-модератор	Педагог-эксперт	Зерттеуші-педагог	Педагог-мастер	2017 ж.	2018ж.	2019 ж.	2017 ж.	2018 ж.	2019 ж.

II-бөлім. Екінші сауалнамада оқулықтың құрылымы мен мазмұны бойынша критерийлер ұсынылды (2-кесте). Атап айтқанда, пән мұғалімдері оқулықтардың құрылымдық компоненттері бойынша өз пікірлерін білдірді.

2-кесте – Оқулықтың құрылымы мен мазмұны

Оқулық атауы _____			
Сынып _____			
Оқыту тілі _____			
Баспа _____			
Авторы(лары) _____			
№	Пайымдау	«+»	«-»
1	Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі		
	мазмұны		
	кіріспе		
	түсіндіру мәтіні		
	бақылау сұрақтары мен тапсырмалар		
2	Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы		
3	Білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу		

	материалының сәйкес келуі		
4	Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығын сақтау)		
5	Оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы		
6	Ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету		
7	Қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы:		
	фактологиялық		
	грамматикалық		
	стистикалық		

III-бөлім. Бұл бөлімде оқулықтарда берілген тапсырмаларға назар аударылады (3-кесте). Жаңартылған білім беру мазмұнының ерекшеліктерін ескере отырып, оқулықтарда сыни ойлауды дамытуға, оқушылардың өзін-өзі сезінетін жұмысын ұйымдастыруға мүмкіндік беретін оқу тапсырмаларына (жаттығулар, міндеттер, өзіндік сипаттағы әртүрлі жұмыстар және т. б.) көп көңіл бөлінуі тиіс.

3-кесте – Тапсырмалар мен жаттығулардың оқу материалына сйкестігі

№	Тұжырым	«+»	«-»
1	Тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі		
	деңгейлік		
	тәжірибеге бағытталуы		
	зерттеушілік		
	эксперименттік тапсырмалар		
2	Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалардың, жаттығулардың болуы (тек тілдік пәндер үшін)		
	тыңдалам		
	оқылым		
	айтылым		
	жазылым		

IV бөлім. Бұл бөлім иллюстрациялық материалға арналған (4-кесте). Жаңартылған білім беру мазмұнының ерекшеліктерін ескере отырып, оқулықтарда сыни ойлауды дамытуға, оқушылардың өзін-өзі сезінетін жұмысын ұйымдастыруға мүмкіндік беретін оқу тапсырмаларына (жаттығулар, міндеттер, өзіндік сипаттағы әртүрлі жұмыстар және т. б.) көп көңіл бөлінуі тиіс.

4-кесте – Оқулықтың иллюстрациялық материалы

№	Тұжырым	«+»	«-»
1	Иллюстрациялық материал		
2	Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы		
3	Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі		

Оқу процесін толыққанды ұйымдастыру үшін оқулыққа оқу-әдістемелік құралдар әзірленуі тиіс. Атап айтқанда, оқулыққа әдістемелік нұсқаулық болуы керек. Сонымен қатар оқулыққа дидактикалық материалдар және басқа да қосымша құралдар болуы керек. Сондықтан бесінші бөлімде ОӘК оқулығына және оның мазмұнына талдау жасалады (5-кесте).

5-кесте – Оқулыққа қосымша әзірленген оқу-әдістемелік кешендер

№	ОӘК	иә	жоқ
	Оқулыққа қосымша әзірленген оқу-әдістемелік кешендер		
1	Әдістемелік нұсқау		
2	Жұмыс дәптері		
3	CD – диск		
4	Есептер жинағы		
5	Дидактикалық материалдар		
6	Жазба жұмыстарының жинағы		
7			
8			
	ОӘК-нің мазмұны		
1	Оқулық мазмұнына сәйкестігі		
2	Оқу жетістіктерін бағалау бойынша ТЖБ, БЖБ тапсырмаларының болуы		
3	Қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер)		
4	Үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы		
5	Оқулық мазмұнына сәйкестігі		

VI бөлім. Бұл бөлімде әрбір пән мұғалімі оқулық пен ОӘК мәтін түрінде жалпы қорытынды жасайды, оның ішінде ескертулері мен ұсыныстарын береді (6-кесте).

6-кесте – Оқулықтар мен ОӘК туралы жалпы сипаттамалар

	Пән мұғалімнің пікірі
Оқулық	
ОӘК	

Практик-мұғалімдердің қандай да бір оқулықтың, ОӘК әртүрлі мектептерде, оқушылары көп немесе аз сыныптарда, қала мен ауылдық жерлерде, білім деңгейі жағынан әртүрлі сыныптарда жұмыс жасап өз пікірлерін білдіру авторлар үшін, оқулықтар мен ОӘК әзірлейтін баспалар үшін өте маңызды. Апробациядан өткен оқулықтар бойынша педагогтардың ескертулері мен ұсыныстары оқулықтар мен ОӘК баспасының оқулықтар мен ОӘК-ді жетілдіруіне, сондай-ақ мектеп үшін жаңа сапалы және жетілдірілген оқулықтар мен ОӘК-дер әзірлеуге негіз болып табылады.

Жаңа оқулықты апробациялау оны нақты білім беру ұйымы жағдайында қолдануды, оның дидактикалық мүмкіндіктерін оқу материалдарында жүзеге асыруды, білім беру ұйымының қолда бар оқу-материалдық базасын, оқушылардың оқу мүмкіндіктерін ескере отырып, педагогтің кәсіби позициясынан оқытудың нәтижелілігін бағалауды, алынған тәжірибені сипаттауды және оны одан әрі пайдалану бойынша ұсынымдар дайындауды білдіреді.

2. 11-сыныпқа арналған жаңартылған білім беру мазмұны оқулықтары мен ОӘК апробация қорытындысы: талдау және нәтижелері

Қазіргі уақытта елімізде білім мазмұнын жаңарту процесі қарқынды өтуде. Білім мазмұнын жаңартудағы ең маңызды қадамдардың бірі – маңызды әдістемелік база, оқу бағдарламасы, оқулық, әдістемелік құрал, жұмыс дәптері, дидактикалық және үлестірме материалдар, тестілер, мультимедиалық оқыту құралдарымен жабдықталған оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендердің жаңа топтамасын жасау болып табылады.

«Оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендерінің, құралдарының және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштерінің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндетін атқарушының 2013 жылғы 27 қыркүйектегі № 400 бұйрығы негізінде республиканың 28 пилоттық мектебінің 11-сыныпта оқулықтар мен ОӘК-нің апробациясы өтті [2] (7-кесте).

7-кесте – 11-сынып оқулықтары бойынша апробация жүргізілген пилоттық мектептер саны

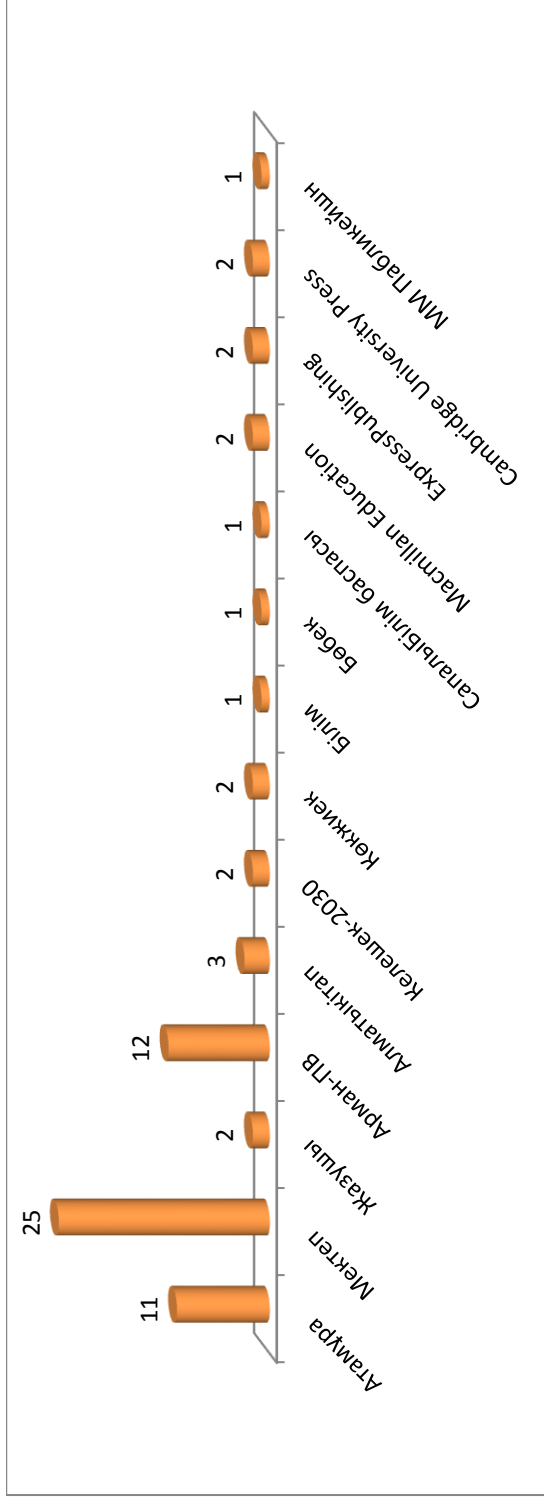
№	Мектептің атауы	Оқыту тілі	Мектептің типі	Аймақ	Қала/ ауыл	Мектептің мекен-жайы
1	С.Сейфуллин атындағы № 5 көпсалалы мектеп-лицей	қазақша	МЛ	Ақмола облысы	қала	Степногор қаласы, 4-ықшам аудан, 46-шы ғимарат
2	Никольск орта мектебі	қазақша/ орысша	ШЖМ		ауыл	Буланды ауданы Никольск ауылы, Школьная көшесі, 17
3	№ 9 мектеп гимназиясы	орысша	МГ	Ақтөбе облысы	қала	Ақтөбе қаласы, Шайкенов атындағы көше, 15
4	Новая орта мектебі	қазақша/ орысша	ОМ		ауыл	Ақтөбе қаласы, Жанақоныс шағынауданы, 13 А учаскесі
5	Ш.Уәлиханов атындағы № 10 орта мектеп гимназиясы	қазақша/ орысша	МГ	Алматы облысы	қала	Талдықорған қаласы, Жетісу ықшам ауданы, 15
6	№17 орта мектеп	орысша	ОМ	Атырау облысы	қала	Атырау қаласы, Бауыржан Момышулы атындағы көше, 31
7	Ж.Мырзағалиев атындағы орта	қазақша	ОМ		ауыл	Исатай ауданы, Тұшықұдық

	мектеп					кенті, Х.Дайыров атындағы көше, 36
8	№ 39 орта мектеп	орысша	ОМ		қала	Өскемен қаласы, Орджоникидзе кө шесі, 12 /А
9	Абай атындағы мектеп кешені	қазақша	ШЖМ	Шығыс- Казахста н облысы	ауыл	Көкпекті ауданы, Үлгілімалшы ауылы, Көкжал- Барак көшесі, 42
10	А.С. Пушкин атындағы № 41 мектеп- гимназиясы	орысша	МГ	Жамбыл облысы	қала	Тараз қаласы, 9-ықшам аудан, Мыңбұлақ
11	№ 1 мектеп лицейі	қазақша/ орысша	МЛ		ауыл	Рысқұлов ауданы, Құлан ауылы, Жібек-Жолы көшесі, 81
12	М.Ықсанов атындағы № 36 орта мектеп	қазақша	ОМ	Батыс- Қазақста н облысы	қала	Орал қаласы, Еуразия даңғылы, 87
13	Шаған орта мектебі	қазақша/ орысша	ОМ		ауыл	Теректі ауданы, «Новая жизнь» кенті, Школьная көшесі, 1
14	№ 3 мектеп- гимназия	қазақша/ орысша	МГ	Қараған ды облысы	қала	Қарағанды қаласы, Бейбітшілік алаңы, 25
15	№ 2 орта мектеп	қазақша	ОМ		ауыл	Нұра ауданы, Киевка кенті, Талжанов атындағы көше, 12.
16	№ 31 мектеп- гимназия	орысша	МГ	Қызылор да облысы	ауыл	Жалағаш кенті, Казыбек би атындағы көше, 36
17	№2 «Мұрагер» орта мектебі	қазақша/ орысша	ОМ		қала	Қызылорда қаласы, Түркістан көшесі, 54
18	Свердлов орта мектебі	орысша	ШЖМ	Қостана	ауыл	Алтынсарин ауданы, Свердлов ауылы, Целинная көшесі, 1

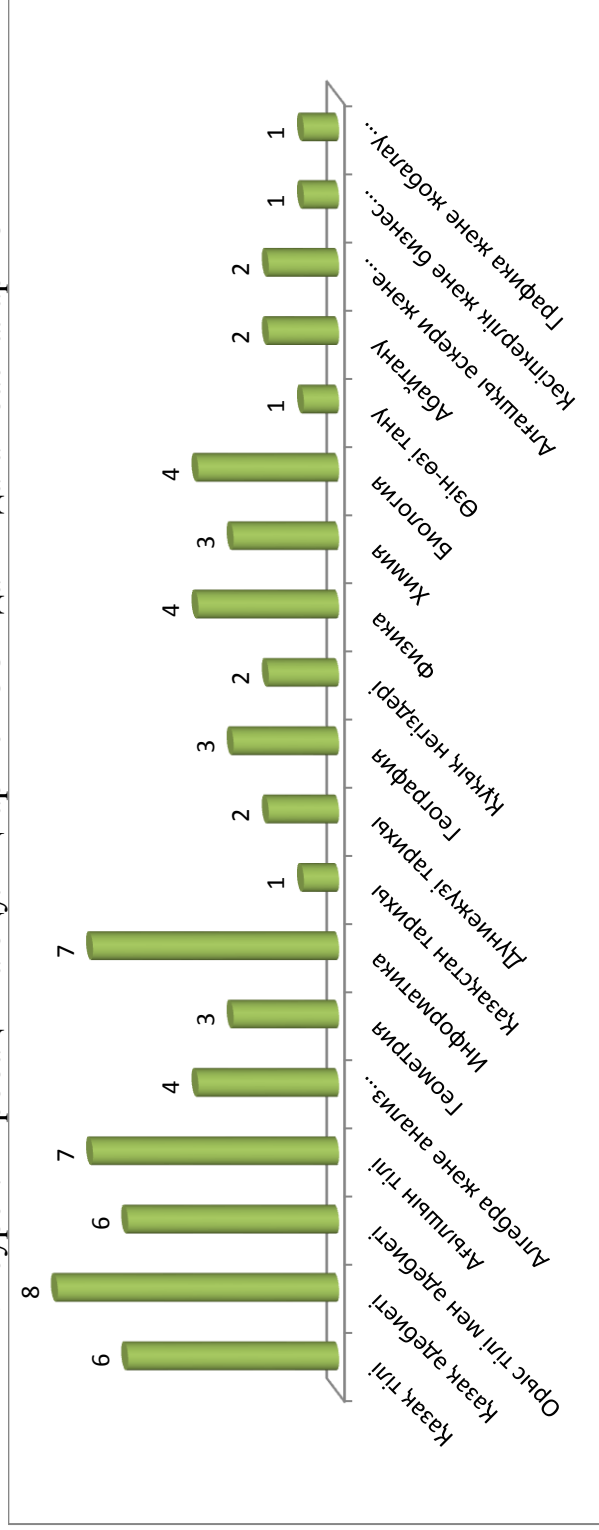
19	№ 10 орта мектеп	қазақша	ОМ	й облысы	қала	Костанай қаласы 7-ықшам аудан, 25/2 үй
20	М. Горький атындағы мектеп-гимназия	орысша	МГ	Маңғыст ау облысы	ауыл	Түпқараған ауданы, Баутино ауылы, Күржіманұлы атындағы көше, 3А
21	№ 11 орта мектебі	қазақша	ОМ		қала	Ақтау қаласы, 9-ықшам аудан, 27 үй
22	№ 39 мектеп-гимназия	орысша	МГ	Павлодар облысы	қала	Павлодар қаласы, М.Горький атындағы көше, 33
23	№ 1 орта мектеп	қазақша	ОМ		ауыл	Баянауыл ауданы, Майқайың ауылы, Жамбыл атындағы көше, 74/А үй
24	Сартомар орта мектебі	қазақша	ШЖМ	Солтүстік Қазақстан облысы	ауыл	М.Жұмабаев ауданы, Сартомар ауылы, Школьная көшесі, 13
25	Созақ мектеп-гимназиясы	қазақша	МГ	Түркістан облысы	ауыл	Созақ ауданы, Созақ кенті, Матенбаев көшесі, 31А
26	М. Жұмабаев атындағы № 15 мектеп-гимназия	қазақша/ орысша	МГ		қала	Түркістан қаласы, Қожанов көшесі, №31
27	№69 мектеп-гимназия	қазақша/ орысша	МГ	Астана қаласы	қала	Ильинка тұрғын кенті, Исатай батыр атындағы көше, 141
28	№ 15 мектеп-гимназия	қазақша/ орысша	МГ	Алматы қаласы	қала	Гоголя көшесі, 133

11-сыныптарда оқулықтар мен ОӘК-інің апробациясына 28 пилоттық мектеп қатысты.

Апробацияға оқулықтар мен әдістемелік кешендерді 14 баспа дайындаған (1.1-сурет). Барлығы 65 оқулық әзірленген, оның ішінде 26-ы қоғамдық-гуманитарлық бағытқа, 27-і жаратылыстану-математика бағытына, ал қалған 14 екі бағытқа арналған (1.2-сурет).

1.1-сурет. Апробацияға оқулықтар мен ОӘК дайындаған баспалар тізімі

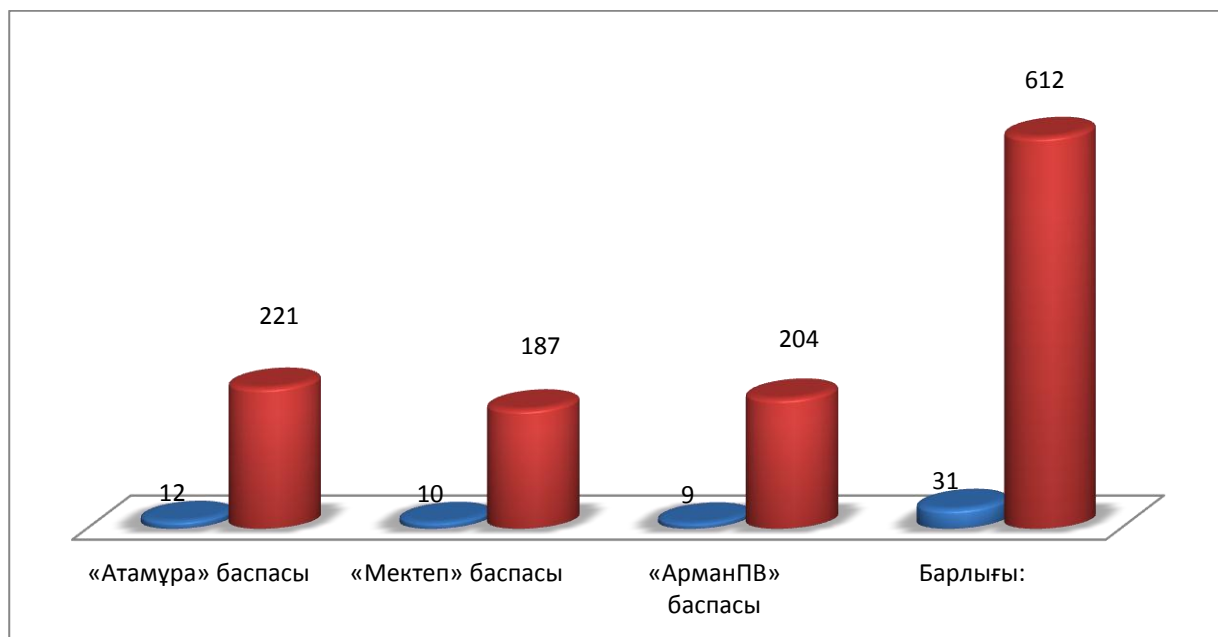

1.2-сурет. Апробацияға түскен оқулықтардың атаулары мен саны

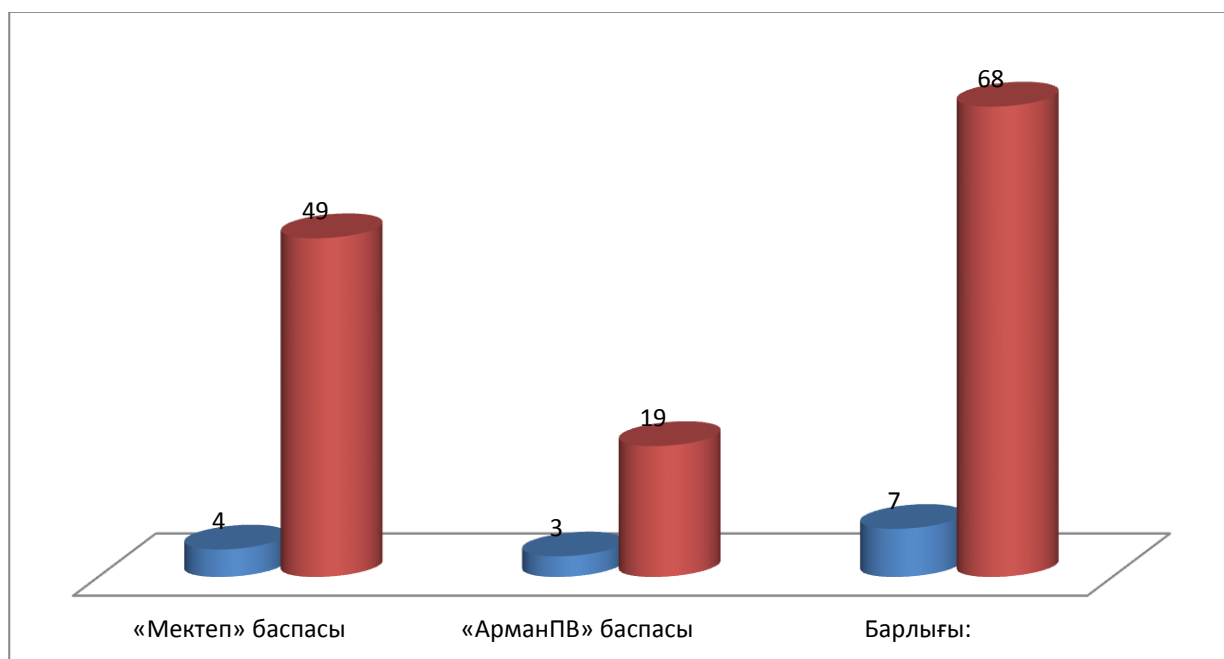
Одан әрі сауалнама қорытындысы бойынша әр оқу пәндері бойынша талдау ұсынылды.

«Қазақ тілі» оқулығы

11-сыныптың оқытудың әр бағыты (жаратылыстану-математика бағыты және қоғамдық-гуманитарлық бағыт) бойынша «Қазақ тілі» оқулығын апробациядан өткізуге қатысқан сыныптар мен оқушылар саны «Атамұра», «Мектеп», «Арман-ПВ» баспаларға қатысты 2.1-2.2-суреттерде көрсетілген..

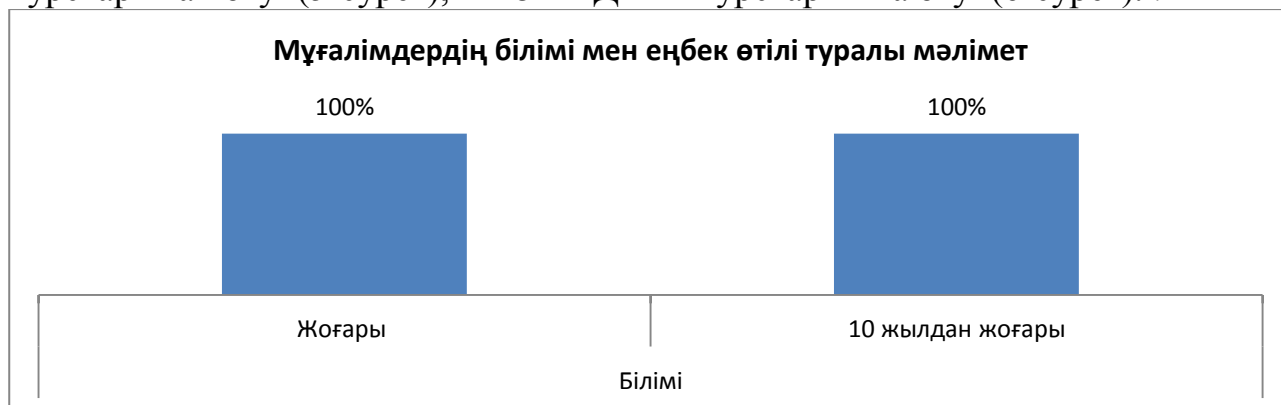

2.1-сурет. Сыныптар мен оқушылар саны (ЖМБ)

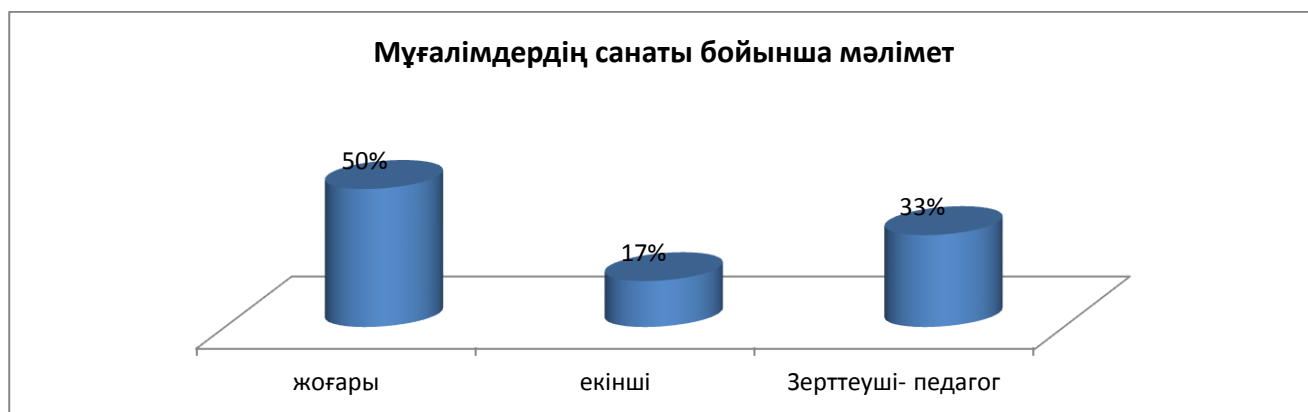

2.2-сурет. Сыныптар мен оқушылар саны (ҚГБ)

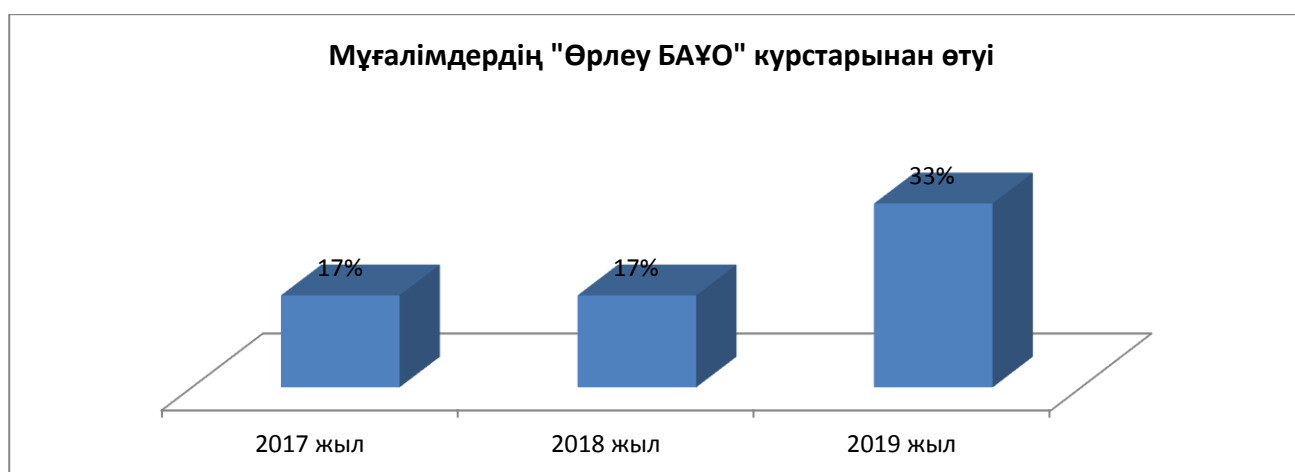
«Қазақ тілі» оқулығын апробациядан өткізуге қатысқан мұғалім мәліметтер: білімі мен еңбек өтілі (3-сурет), санаты (4-сурет), «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі (5-сурет), «НЗМ» ДББҰ курстарына өтуі (6-сурет).

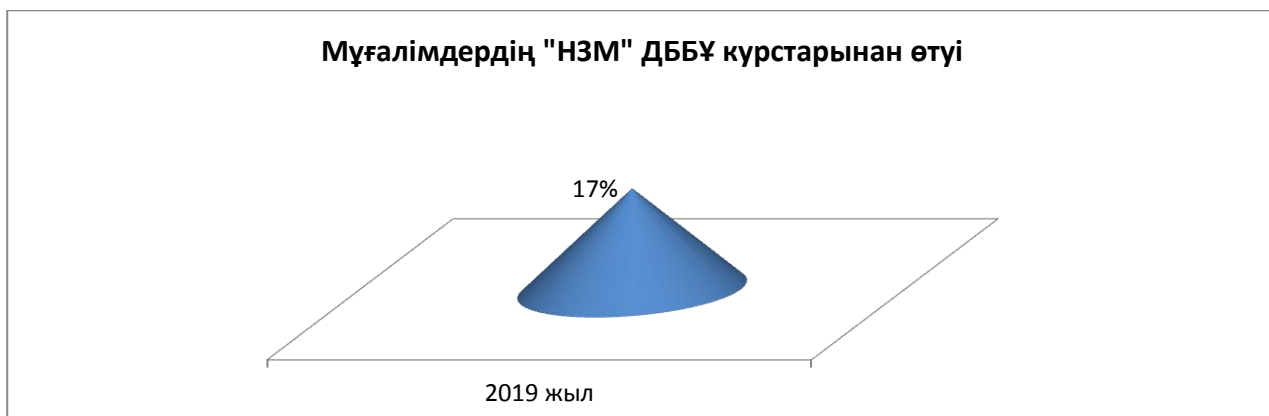
3-сурет. Мұғалімдердің білімі мен еңбек өтілі туралы мәлімет

4-сурет. Мұғалімдердің санаты туралы мәлімет

5-сурет. Мұғалімдердің «Өрлеу БАҰО» курстарынан өтуі туралы мәлімет

6-сурет. Мұғалімдердің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

«Атамұра» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

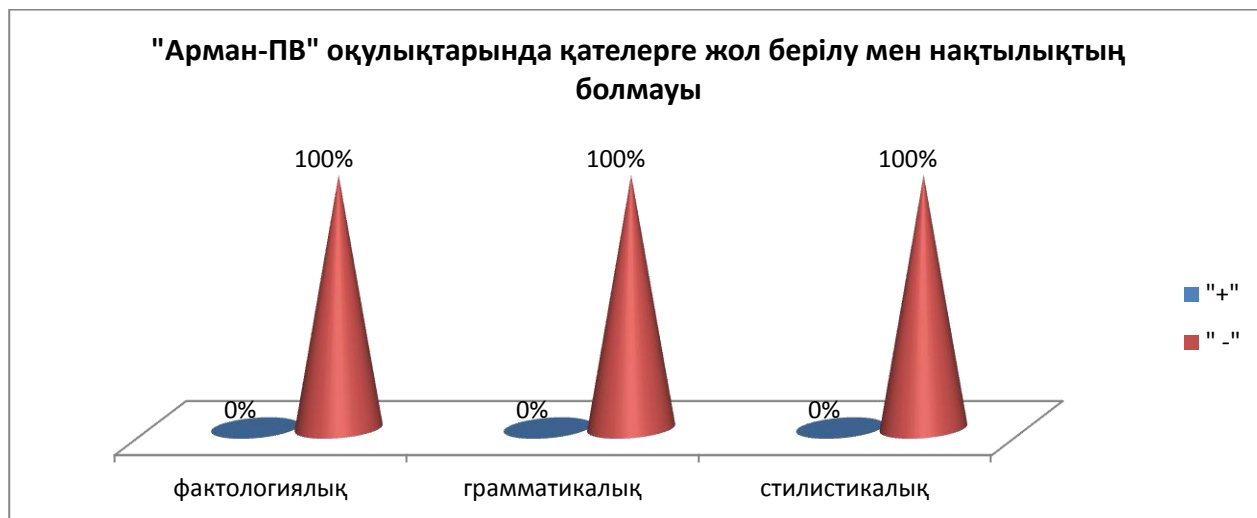
10-сурет. «Атамұра» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы

«Мектеп» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

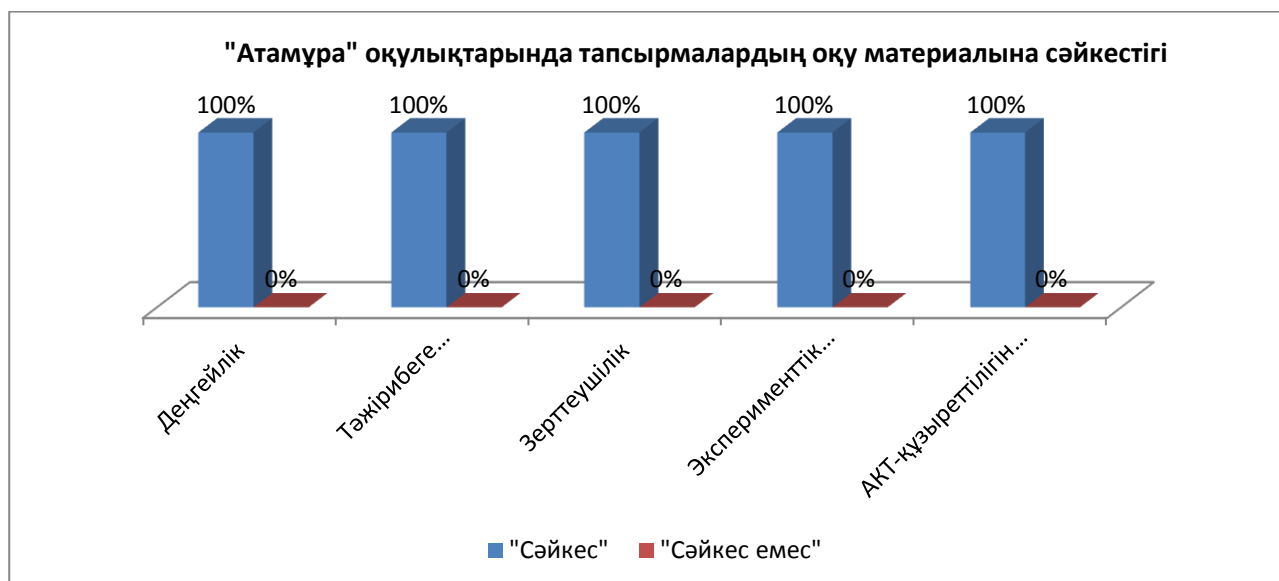
11-сурет. «Мектеп» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы

«Арман-ПВ» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

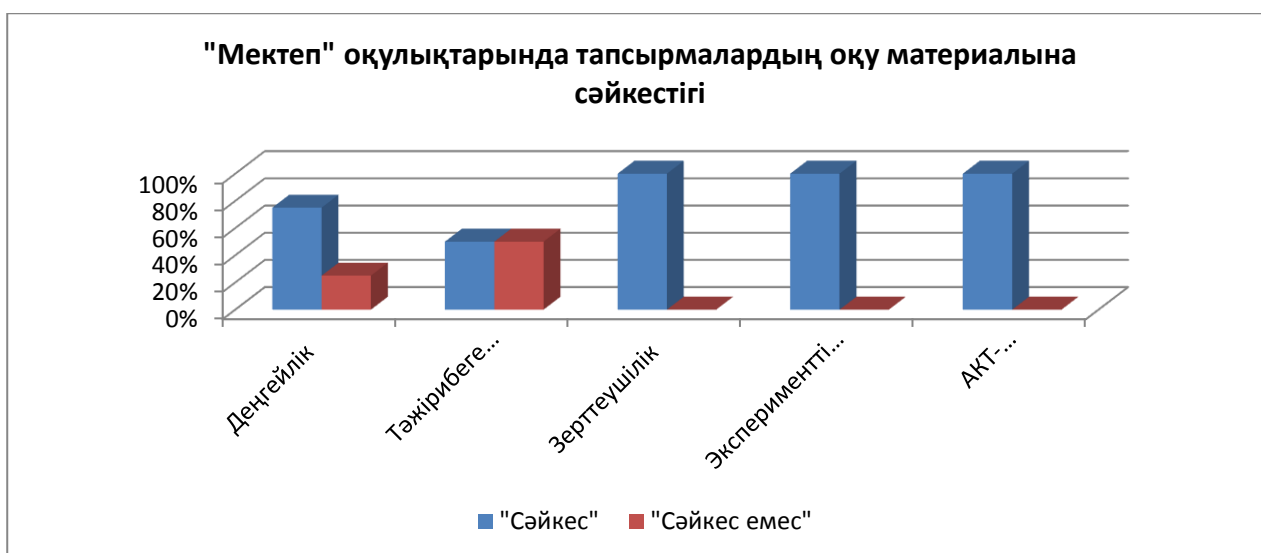
12-сурет. «Арман-ПВ» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы

«Атамұра» оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

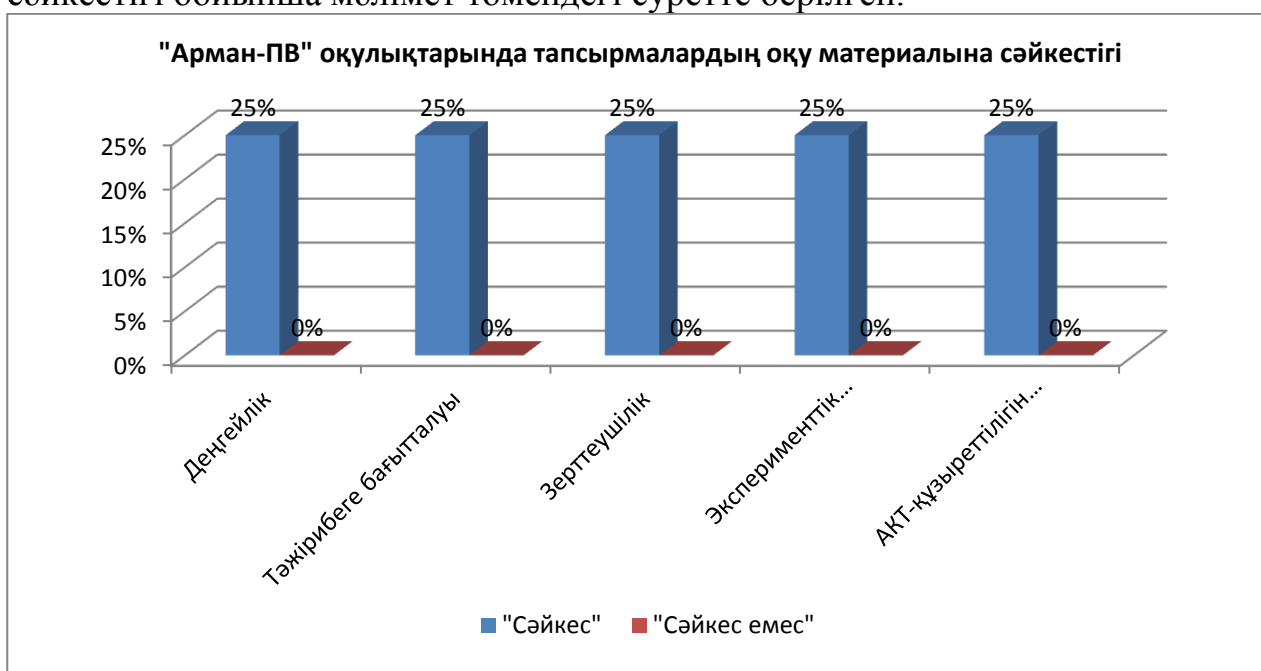
13-сурет. «Атамұра» оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкесті

«Мектеп» оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

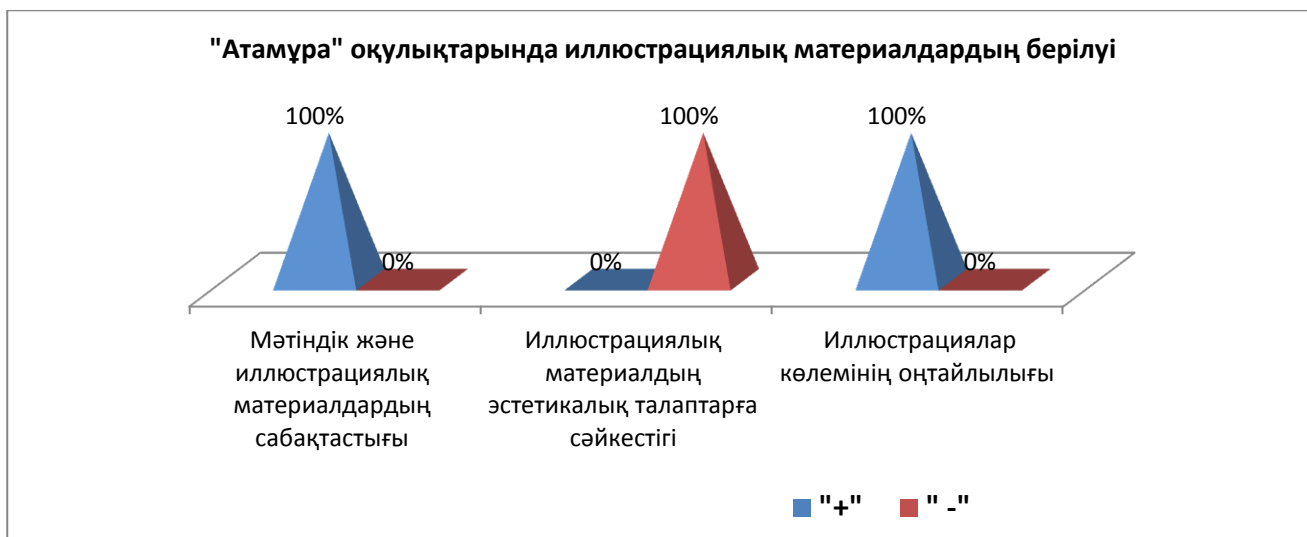
14-сурет. «Мектеп» оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі

«Арман-ПВ» оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

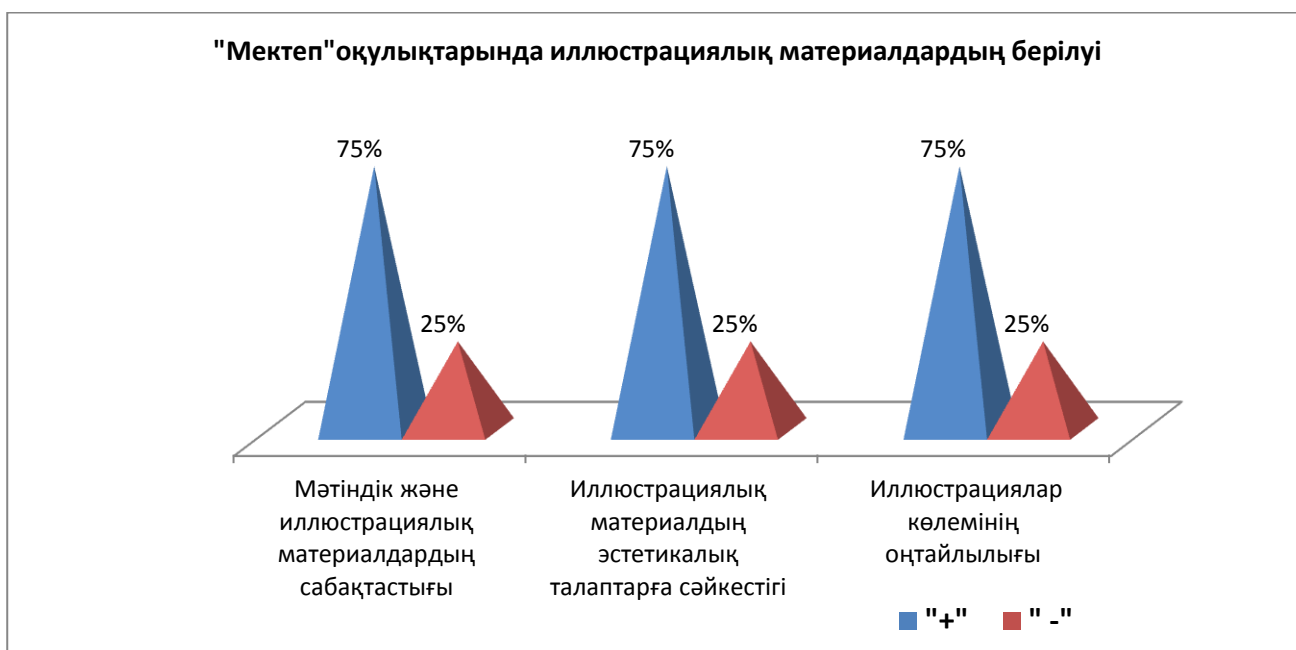
15-сурет. «Арман-ПВ» оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі

«Атамұра» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

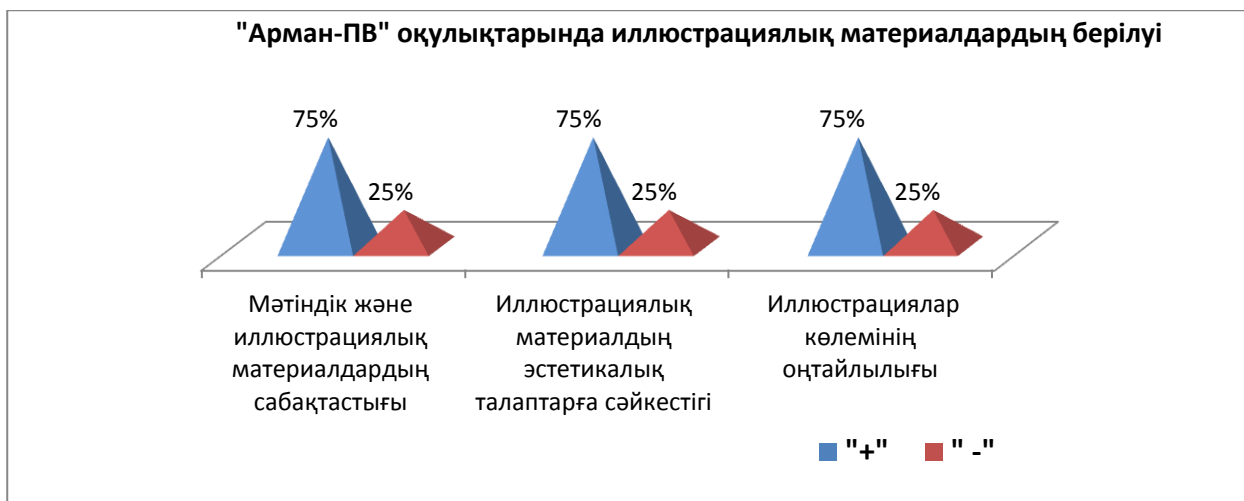
16-сурет. «Атамұра» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Мектеп» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

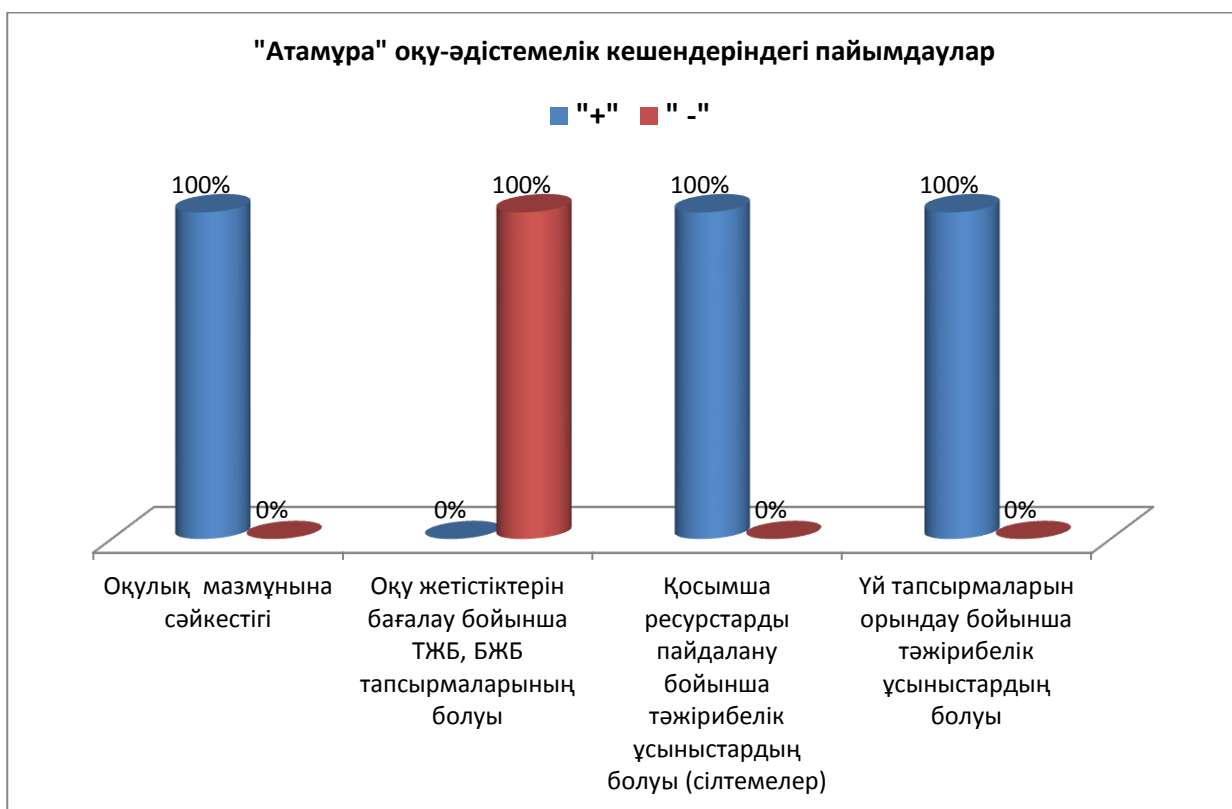
17-сурет. «Мектеп» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Арман-ПВ» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

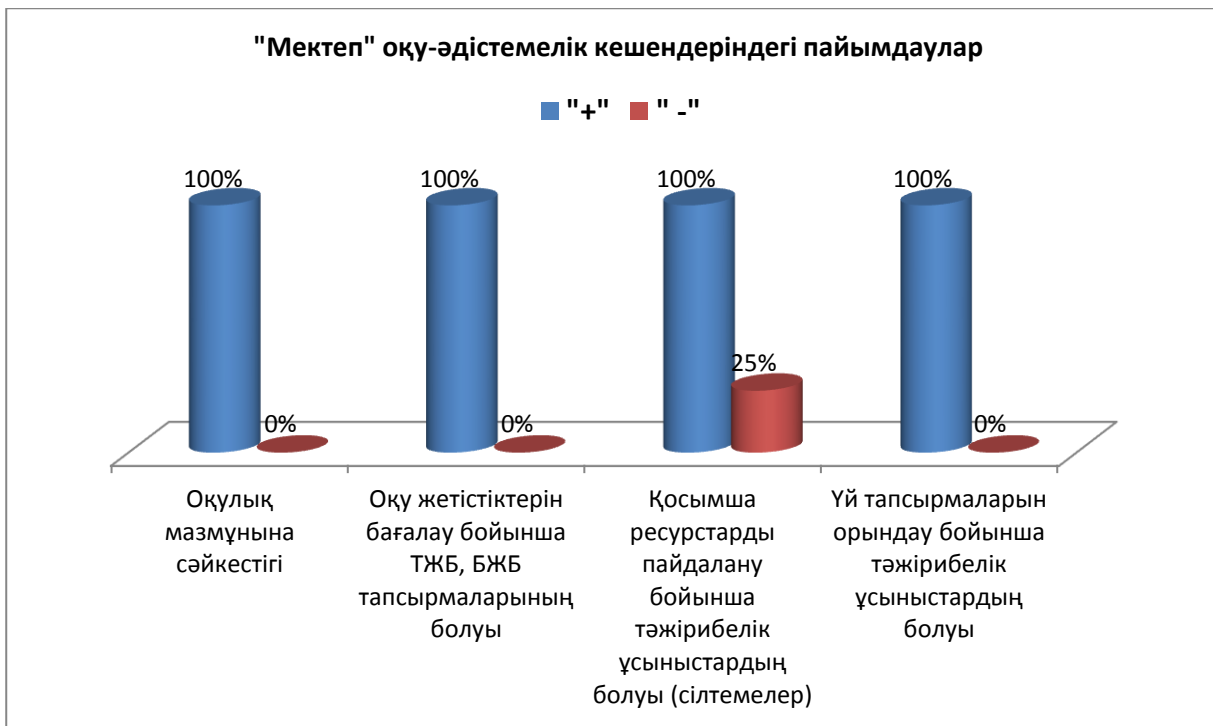
18-сурет. «Арман-ПВ» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Атамұра» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

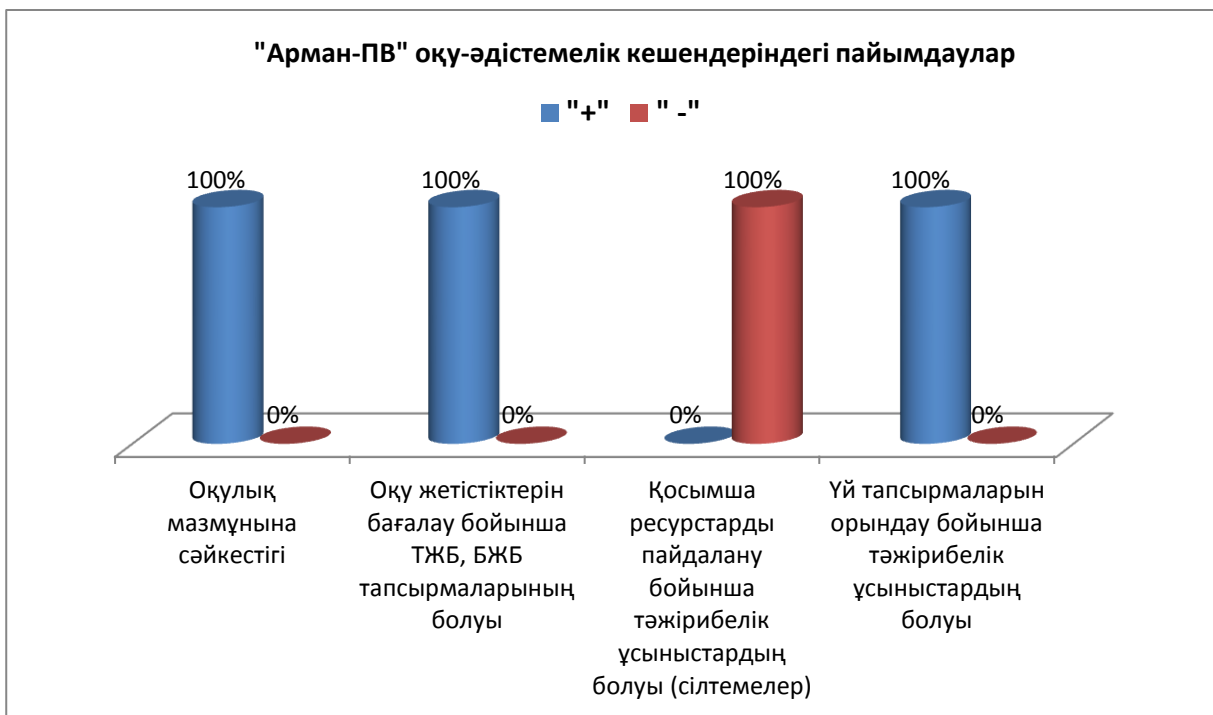
19-сурет. «Атамұра» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Мектеп» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

20-сурет. «Мектеп» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Арман-ПВ» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар бойынша мәлімет төмендегі суретте берілген.

22-сурет. «Арман-ПВ» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

Әрі қарай баспалара бойынша «Қазақ тілі» оқулығы және ОӘК-іне жалпы сипаттама берілген.

«Қазақ тілі» оқулығы

Авторлары: Т.Н.Ермекова, К.Ә.Бертілеуова, Р.Н.Мұнасаева

«Арман-ПВ» баспасы

Жалпы сипаттама. Оқу мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету ғылыми және қол жетімділік принциптері сақталған. Оқулық 5 бөлімнен тұрады. Әр сабаққа тапсырмалар түрлі белгілермен нақты берілген. Тапсырмалар қазіргі заман талабына сай. Оқытудың түрлі-әдіс тәсілдері берілген. Оқулықтағы тапсырмалар сөйлесім әрекетінің тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым компоненттері бойынша жүйеленеді. Оқулық 5 бөлім бойынша топтастырылған. Білім алушылар ақпараттық ресурстан өз қажетін тауып, оны бойына сіңіре алуға, жоба жұмыстарын орындау үшін тілді қолданып, болашақ мамандыққа қажеті тішлдік құзыреттілікті иегеруге ықпал етеді. Айтылым, тыңдалым, оқылым, жазылым дағдыларына тапсырмалар берілген.

Ескертпе. Аталған оқулықта сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы кемшін тартуда

Ұсыныстар. Білім алушыларға АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар мен тапсырмалар әсіресе жаттығулар көп қамтылса

«Қазақ тілі» оқулығы

Авторлары: Ж.Дәулетбекова, Қ.Рай, П.Юсуп, А.Сарыбаева.

«Атамұра» баспасы

Жалпы сипаттама: Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлығы оқушыға қалыпты қамтылған.

Оқулық мазмұны толық қамтылған. Қателіктер байқалмайды. Тапсырмалары мен сол тапсырмаларға сай қолданылатын әдістер ұтымды берілген. Оқулықтың әрбір тарауы қисынды конспект, сызбалар, сұрақта мен тапсырмаларды қамтиды.

Ескертпе. Аталған оқулықта сыни ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалардың болуы кемшін тартуда

Ұсыныстар. Білім алушыларға АКТ-құзыреттілікті дамыту үшін сұрақтар мен тапсырмалар әсіресе жаттығулар көп қамтылса.

Әр бөлімнен кейін ЖБ тапсырмалар, Электронды қорлар көрсетіліп отырса. Оқушының ой-өрісін дамытатын айдарлар мен тапсырмалар үлгілері берілсе

«Қазақ тілі» әдістемелік нұсқау

Авторлары: А.С. Актанова, А.Қ. Жүндібаева

«Атамұра» баспасы

Әрбір сабақтың мотивациялық, әрекеттік және бағалау кезеңдерінде оқушының белсенділігін арттыру, оқуға деген ынта-ықыласын үздіксіз дамыту мақсатында оқулық құрамына ойтүркі, ойқазына, тілдік бағдар, ойсергек, ойтаразы енгізілген.

Әдістемелік құралды берілген тақырыптық-күнтізбелік жоспар, ортамерзімді және қысқамерзімді жоспарлар берілген. Сабақта қолданылатын әдістер мен көрнекіліктер кең түрде қамтылған. Эссеге құрылымдық талдау үлгісін тиімді қолдануға болады.

«Қазақ тілі» оқулығы

Авторлары: М.Жолшаева, Б.Қапалбек, Ш.Ерғожина, Л.Ишанова
«Мектеп» баспасы

Жалпы сипаттама. Оқулықта тоғыз түрлі лексикалық тақырып қамтылған. Осы тақырыптар бойынша оқылым, жазылым, тыңдалым, айтылым дағдыларын жетілдіруге мол мүмкіндік бар. Сондай-ақ стильдің түрлері, шешендік өнер, мәтін және оның құрылымы, ондағы қолданылатын тыныс белгілері туралы теориялық білім алып, сол білімді күнделікті өмірде де қолдана білуге де жаттықтыратын қызықты тапсырмалар баршылық. Оқулықтың көркем безендірілуі жақсы. Шартты белгілермен тапсырмалар анық берілген. Грамматикалық материалдар қосымша берілген. Әр тарау тақырыптары біткеннен кейін «өзінді тексер» тапсырмасы берілген. Тыңдалымға арналған мәтіндер толықтай кітаптың артқы беттерінде қосымша берілген. Кітап соңында глоссарий берілген.

Орфография, сөз мәдениеті, фонетика, мәтін, пунктуация тіл салаларына тоқталған. Оларға сай тапсырмалар құрастырылған. Тапсырмалар жақсы берілген. Сыни пікір түрлеріне тапсырмалар жақсы ойластырылған. Грамматикалық материалдар келтірілген. Оқулықтың безендірілуі де көңілге қонымды. Әсіресе бөлім соңынан кейінгі тест тапсырмалары ұнады. Деңгейлік тапсырмалар бар. Тыңдау арқылы берілген тапсырмалар CD дискісімен қоса берілген. Кесте, түрлі түсті сурет, сызбалар бар.

Кітапта берілген диаграмма, кестелер оқушылардың жас ерекшеліктеріне қарай берілмеген. Өте жеңіл түрде қарастырылған.

Ескертпе. CD дискідегі аудиолар мен кітаптағы тақырыптар сәйкес келмейді.

Ұсыныстар. CD дискідегі аудиолармен кітаптағы тапсырмалар сәйкес келсе.

«Қазақ тілі» әдістемелік нұсқау

Авторлары: Ж.Дәулетбекова, П.Юсуп
«Мектеп» баспасы

Жалпы мұғалімдерге көмек құралы ретінде өте жақсы.

Әдістемелік құралда оқытудың тиімді әдістемесі, оқыту технологиялары, қалыптастырушы бағалау стратегиялары, орта мерзімді жоспар, қысқа мерзімді жоспар мұғалімге әдістемелік көмек жақсы берілген.

Әдістемелік нұсқауда бұрынғы оқулықтардағы Н.Оразахынованың сатылай кешенді талдау үлгілері берілген. Құралда ұзақ мерзімді жоспардағы оқу мақсаттарының жүйесі берілгені, сағаттардың бөлінісі, қысқа мерзімді

жоспардың берілуі мұғалімге үлкен көмек. Сонымен қатар ҚМЖ Блум таксономиясына құрылып, түрлі әдіс-тәсілдер, ресурстар, сабаққа қажетті сілтемелермен көрсетілген.

«Қазақ тілі» оқулығы (ҚГБ)

Авторлары: М.Жолаева, Ш.Ерхожина, Б.Қапалбек

«Мектеп» баспасы

Оқулық мазмұны оқу бағдарламасына сай құрылған. Оқулықта 9 түрлі лексикалық тақырып қамтылған. Осы тақырыпта бойынша оқылым, жазылым, тыңдалым, айтылым дағдыларын жетілдіруге арналған тапсырмалар берілген. Стыльдің түрлері, шешендік өнер, мәтін құрылымы, ондағы қолданылатын тыныс белгілері туралы теориялық білім мен тәжірибелік тапсырмалар енгізілген. Шартты белгілер көрсетілген.

Деңгейлік тапсырмалар да тиімді берілген. «Есте сақта!» айдары да бар.

Оқулықтың безендірілу дизайны жақсы. Суреттер, сызбалар көрсетілген. Соңында тыңдалымға арналған мәтіндер, глоссарий, мазмұны көрсетілген. Жалпы оқулық материалы оқушыларға қабылдауға түсінікті жазылған.

ОӘК толық әдістемелік нұсқаулықпен қамтылған. Барлық материалдарға түсініктемелер жаттығуларға кілт сөздер берілген.

ОӘК толық оқулықпен сәйкес.

Ескертпе

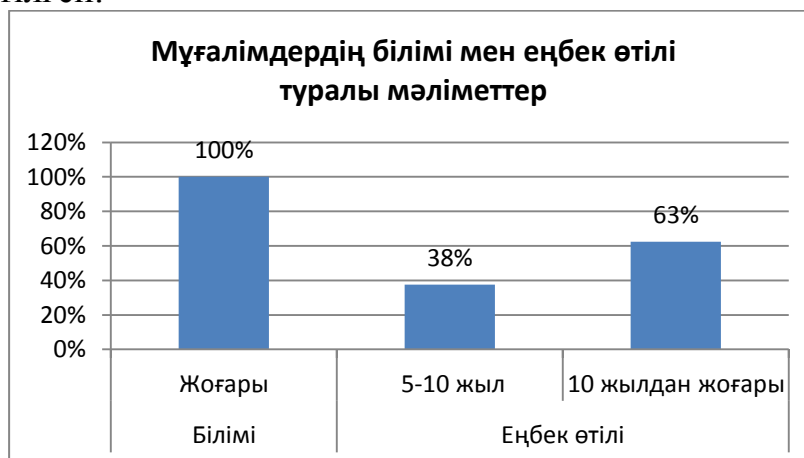
«Өзіңді тексер!» айдарында тест сұрақтарының санын көбейту керек.

Ұсыныстар*

Берілген мәтінге сәйкес тест тапсырмалары да қоса ұсыныланы дұрыс

«Қазақ әдебиеті» оқулығы

I бөлім. 11-сыныпта «Қазақ әдебиеті» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 23-26 суреттерде көрсетілген.

23-сурет. «Қазақ әдебиеті» пәні мұғалімдерінің білімі мен еңбек өтілі туралы мәліметтер.

24-сурет. «Қазақ әдебиеті» пәні мұғалімдерінің санаты бойынша мәліметтер.

25-сурет. «Қазақ әдебиеті» пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі.

26-сурет. «Қазақ әдебиеті» пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі.

II бөлім. Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Қазақ әдебиеті» оқулығы апробацияға төрт баспа ұсынған. Олар: «Атамұра», «Мектеп», «Жазушы» және «Арман-ПВ» (8-кесте).

8-кесте. «Қазақ әдебиеті» оқулығын апробацияға ұсынған баспалар

Пән атауы	Баспалар			
	Атамұра	Мектеп	Арман-ПВ	Жазушы
Қазақ әдебиеті	2	2	2	2

Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке берілді.

Оқулықтың құрылымы:

- ✓ мазмұны;
- ✓ кіріспе;
- ✓ түсіндіру мәтіні;
- ✓ иллюстрациясы;
- ✓ бақылау сұрақтары мен тапсырмалар;
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі;

✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы);

✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы;

✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету бойынша мәліметтер 27-30-суреттерде көрсетілген.

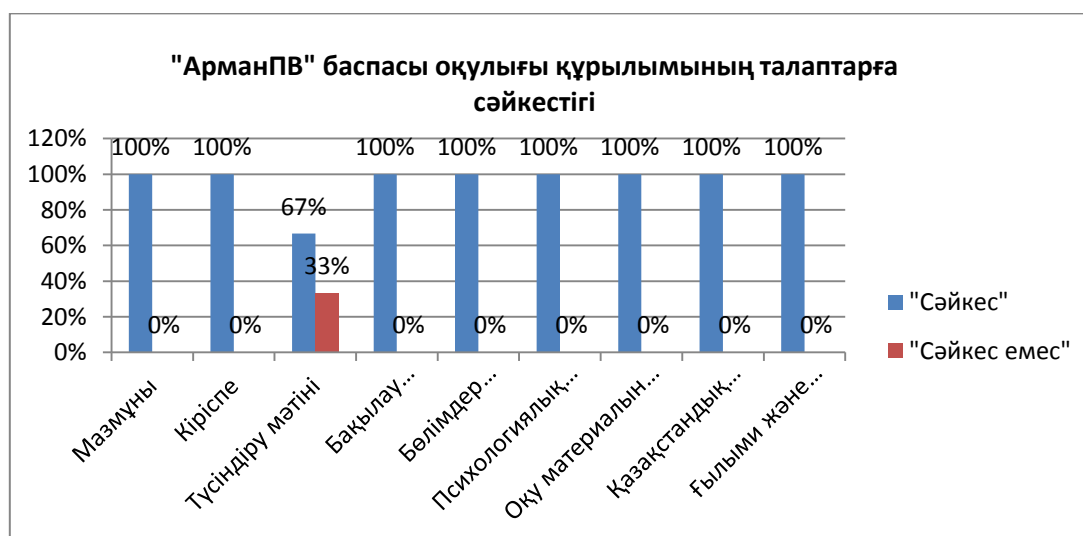
27-сурет. «Жазушы» баспасы оқулығының құрылымы

28-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығының құрылымы

29-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығының құрылымы

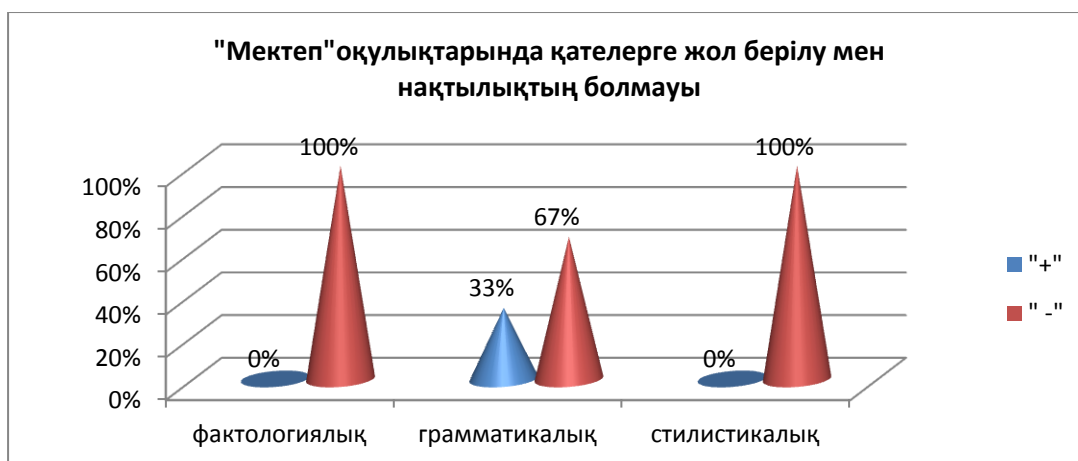

30-сурет. «Арман-ПВ» баспасы оқулығының құрылымы туралы

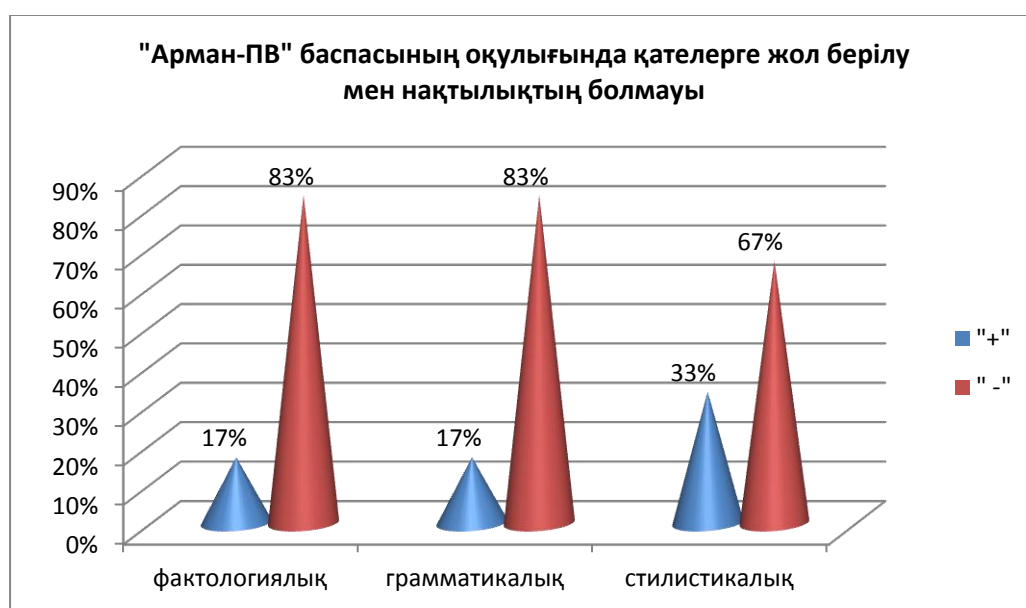
2. Оқулықта кездесетін фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателіктерді анықтау бойынша қорытындылар 31-34-суреттерде көрініс тапқан.

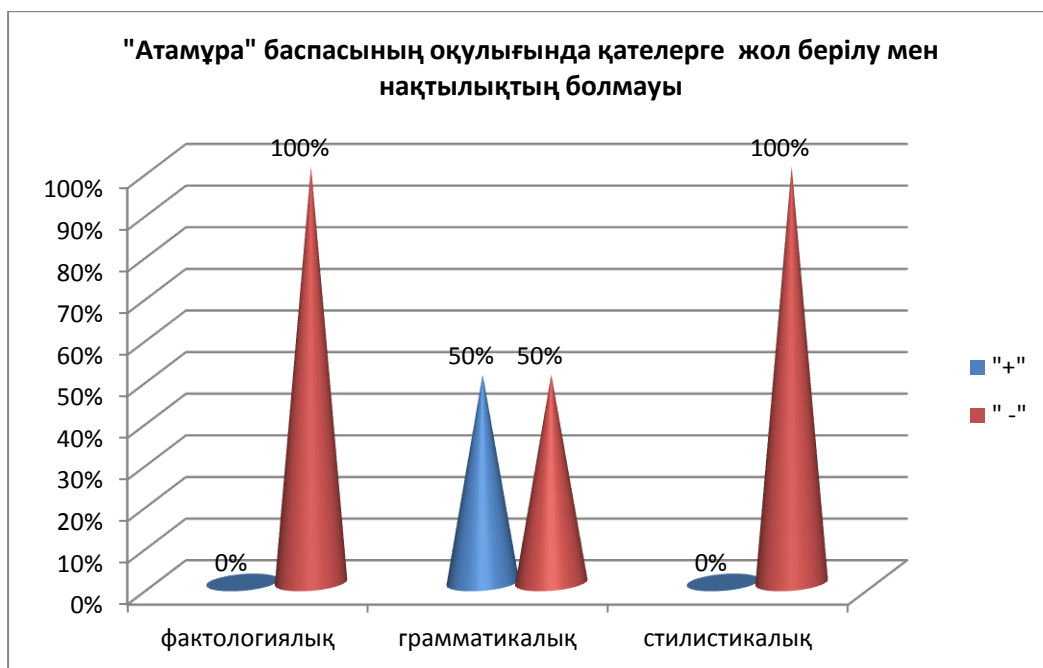
31-сурет. «Жазушы» баспасының оқулығында кездесетін қателіктер

32-сурет. «Мектеп» баспасының оқулығында кездесетін қателіктер

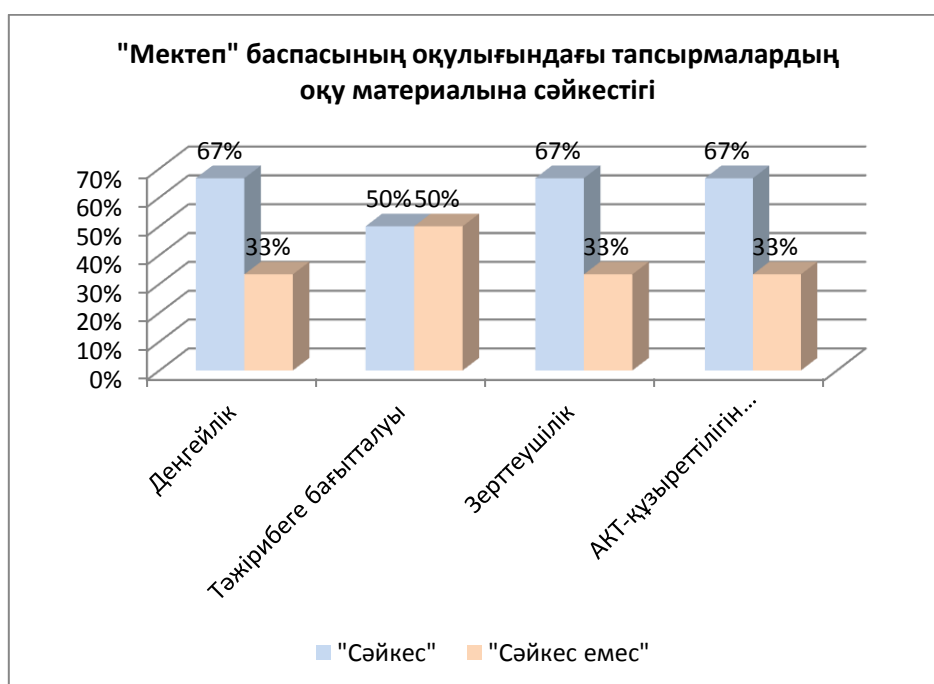

33-сурет. «Арман-ПВ» баспасының оқулығында кездесетін қателіктер

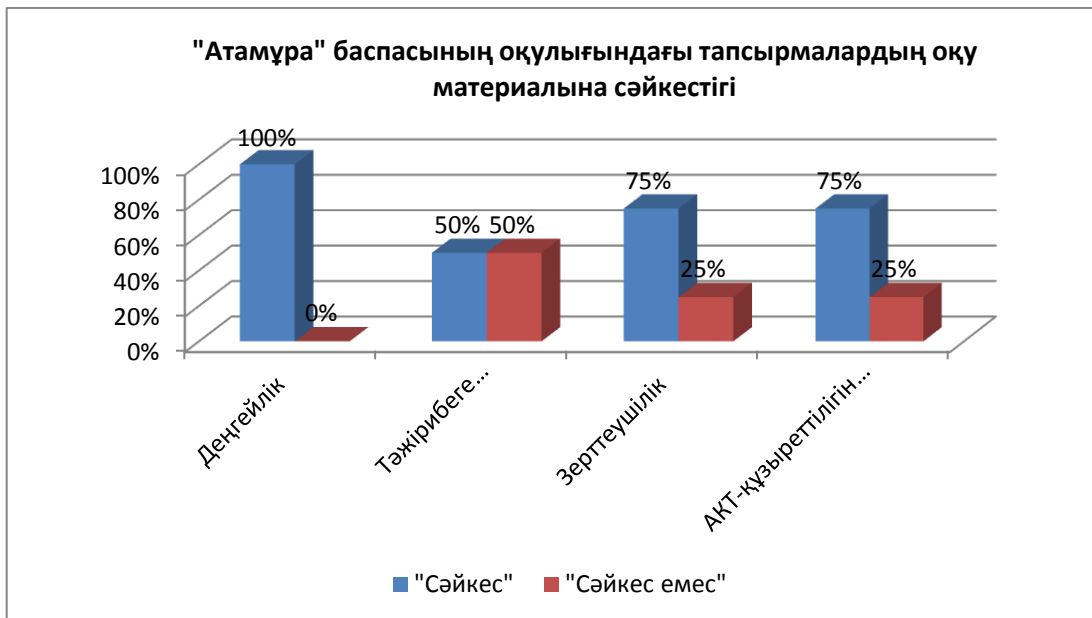
34-сурет. «Атамұра» баспасының оқулығында кездесетін қателіктер

3. Оқулықтағы деңгейлік, тәжірибеге бағытталған, зерттеушілік тапсырмалар мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының оқу материалына сәйкес берілуі бойынша қорытындылар 35-38-суреттерде көрініс тапқан.

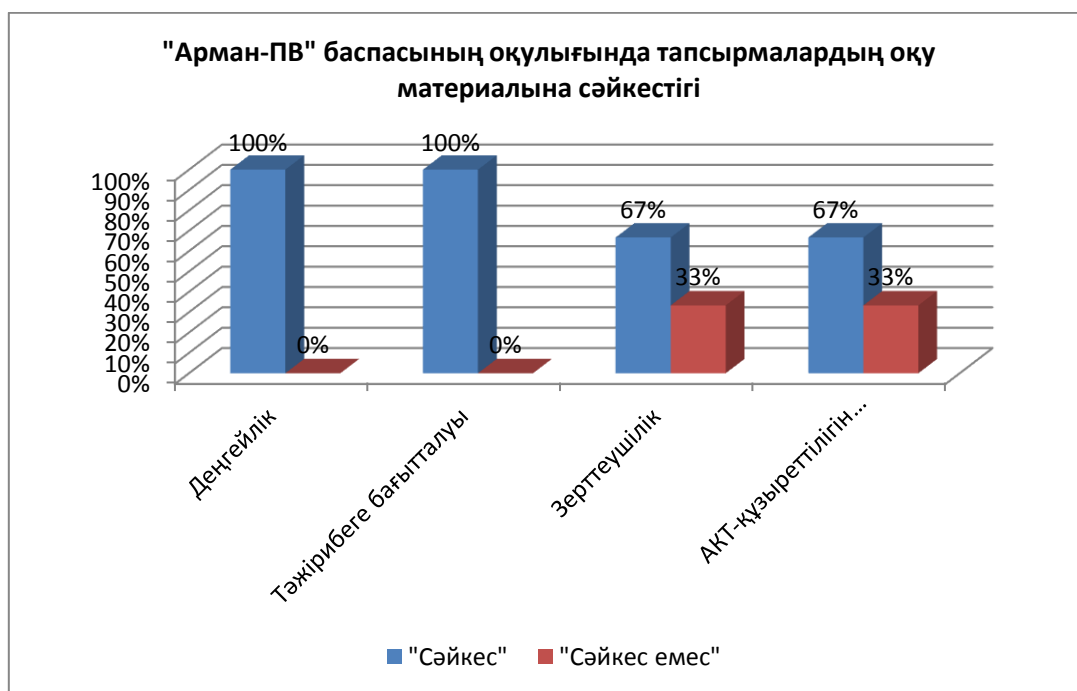
35-сурет. «Мектеп» баспасының оқулығында тапсырмалардың берілуі

Берілген диаграммада «Мектеп» баспасының «Қазақ әдебиеті» оқулығында деңгейлік, зерттеушілік, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының берілуі 67%-ды, тәжірибеге бағытталған тапсырмалар 50%-ды құрады (35-сурет).

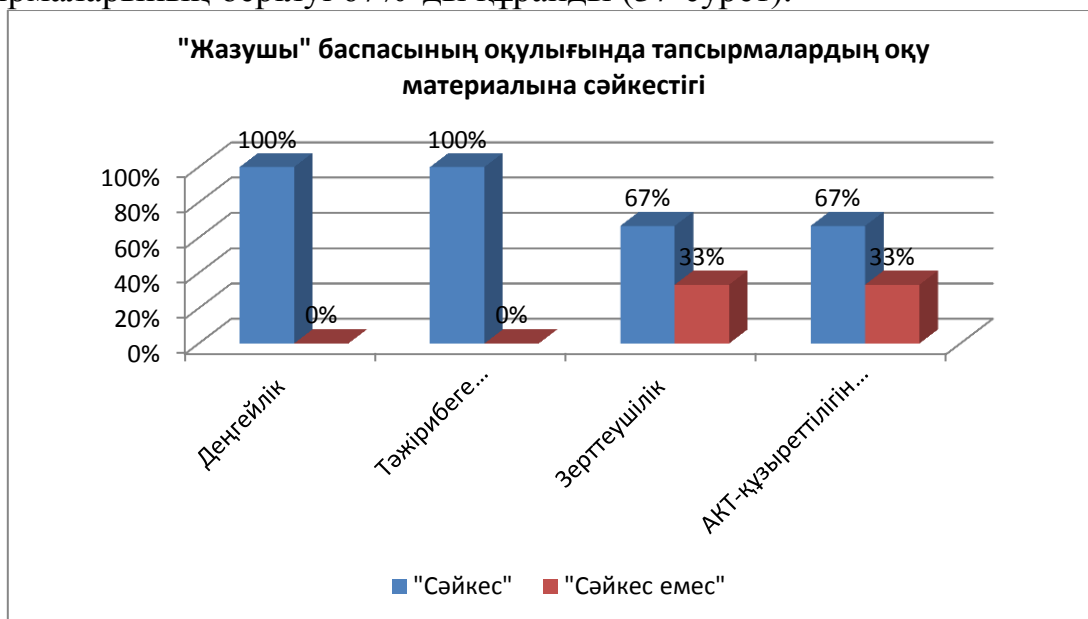
36-сурет. «Атамұра» баспасының оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Атамұра» баспасының «Қазақ әдебиеті» оқулығында деңгейлік тапсырмалар 100%-ды, зерттеушілік және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының берілуі 75%-ды, тәжірибеге бағытталған тапсырмалар 50%-ды құрайды (36-сурет).

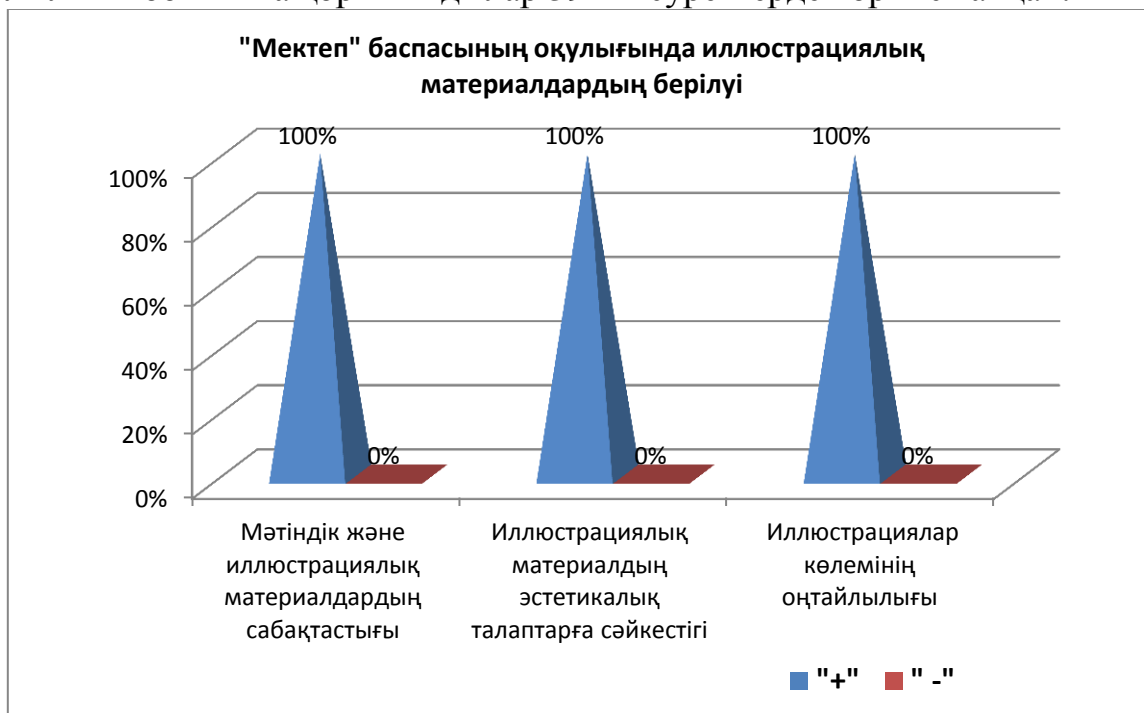
37-сурет. «Арман-ПВ» баспасының оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Арман-ПВ» баспасының «Қазақ әдебиеті» оқулығында деңгейлік және тәжірибеге бағытталған тапсырмалар 100%-ды, зерттеушілік және ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының берілуі 67%-ды құрайды (37-сурет).

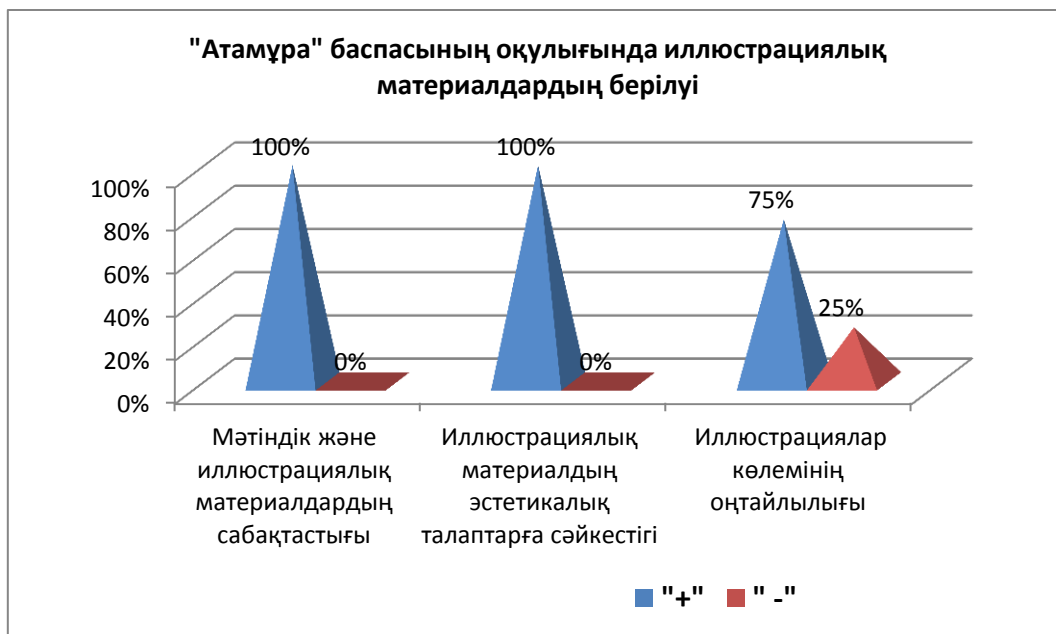
38-сурет. «Жазушы» баспасының оқулығында тапсырмалардың берілуі

4. Иллюстрациялық материалдардың берілуі: мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы; иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі; иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы бойынша қорытындылар 39-42-суреттерде көрініс тапқан.

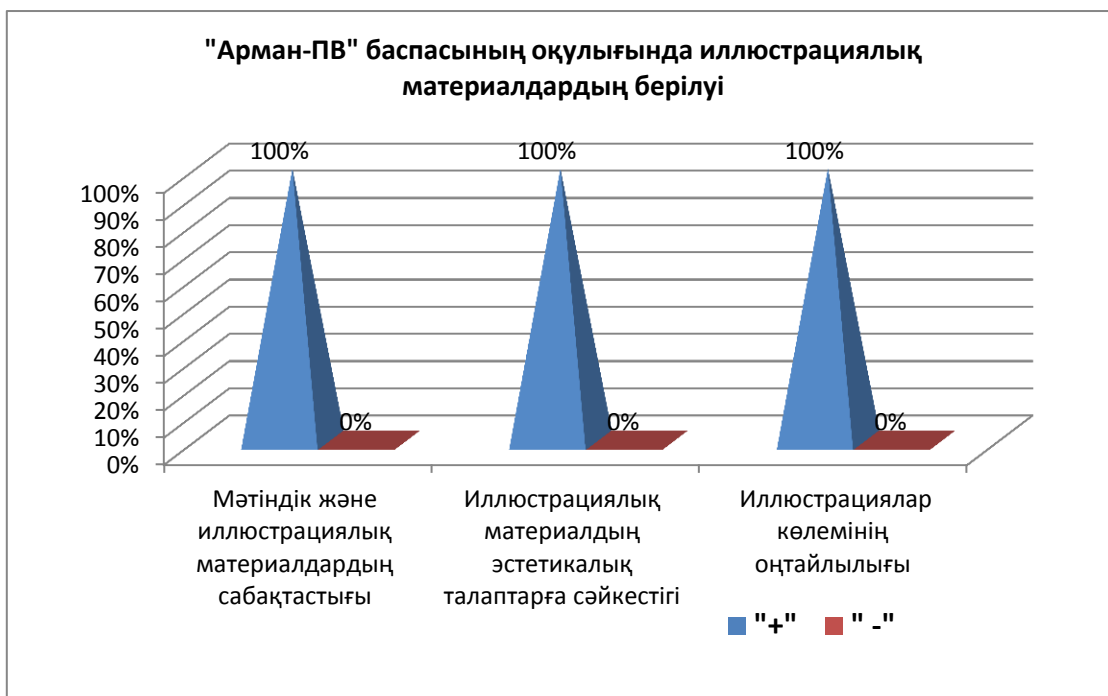

39-сурет. «Мектеп» баспасының оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

Бұл суретте «Мектеп» баспасының оқулығында мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы, иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі және иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы жоғары пайызды көрсетті (39-сурет).

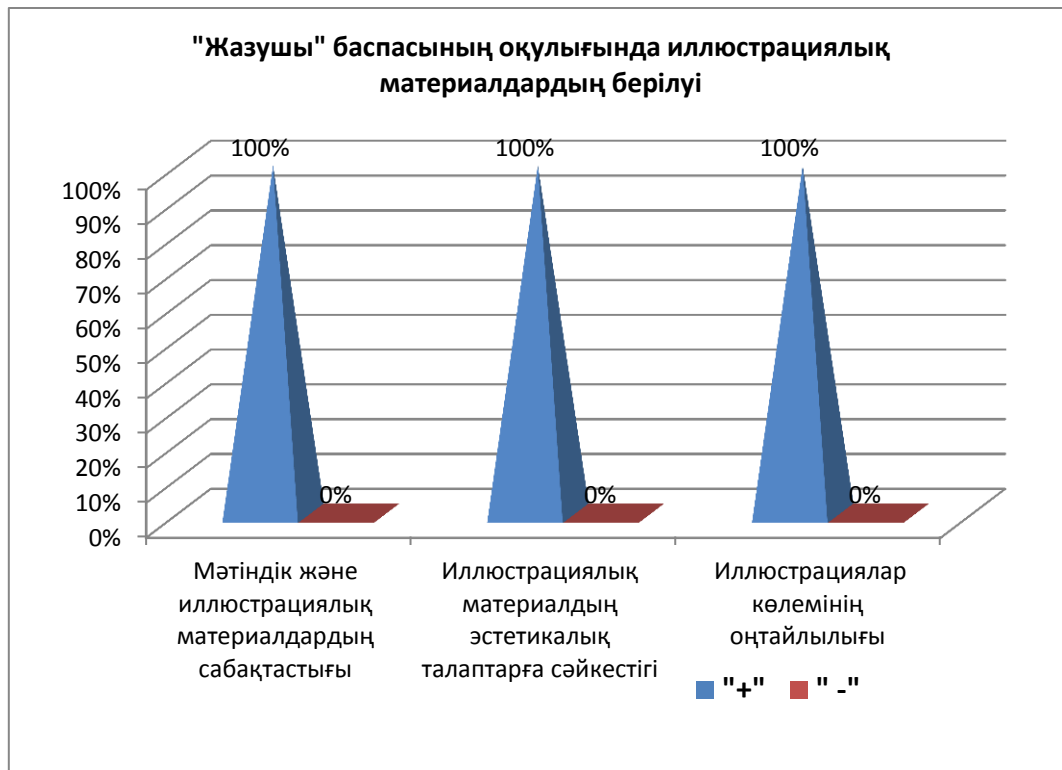

40-сурет. «Атамұра» баспасының оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

41-сурет. «Арман-ПВ» баспасының оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Арман-ПВ» баспасы оқулығында мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы, иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі, иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы 100%-ды құраған (41-сурет).

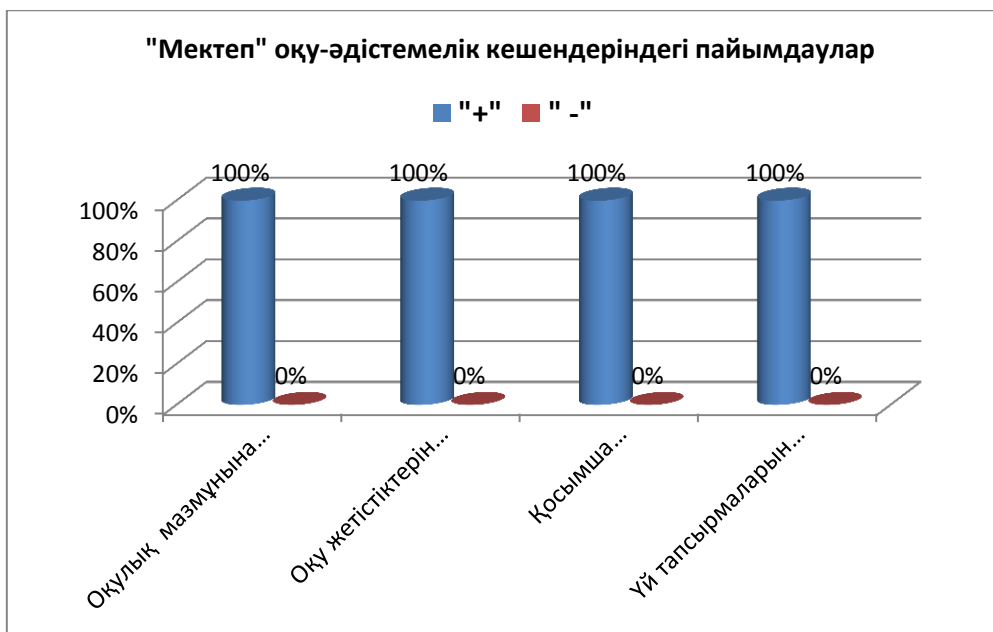
42-сурет. «Жазушы» баспасының оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Жазушы» баспасы оқулығында да мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы, иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі, иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы 100%-ды құраған (42-сурет).

Суреттерден байқағанымыздай, төрт баспаның да оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі толық қамтылған.

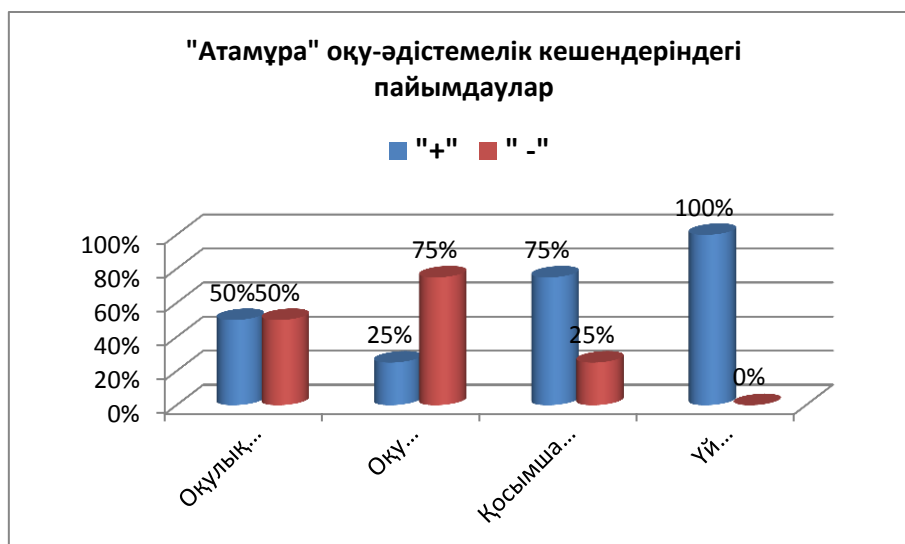
5. Оқу-әдістемелік кешендер:

- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 43-46-суреттерде көрсетілген.

43-сурет. «Мектеп» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар.

Берілген суреттен көріп отырғанымыздай, «Мектеп» баспасы ұсынған «Қазақ әдебиеті» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі 67%, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы 100%-ды құрады. Ал қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы 67%-ды құраған (43-сурет).

44-сурет. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Атамұра» баспасы ұсынған «Қазақ әдебиеті» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі 50%, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы 25%-ды құрады. Ал қосымша ресурстарды

пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы 100%-ды құраған (44-сурет).

45-сурет. «Арман-ПВ» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Арман-ПВ» баспасы ұсынған «Қазақ әдебиеті» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы, қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы 100%-ды құраған (45-сурет).

46-сурет. «Жазушы» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Жазушы» баспасы ұсынған «Қазақ әдебиеті» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі, қосымша ресурстарды пайдалану бойынша

тәжірибелік ұсыныстар мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы 100%-ды құраған (46-сурет).

9-сыныпқа арналған «Қазақ әдебиеті» (ҚГБ және ЖМБ) оқулығы мен оқу әдістемелік кешені бойынша апробацияға 4 баспа ұсынылған (11-кесте).

9-кесте – Апробацияға ұсынылған баспалар тізімі

Оқулықтың атауы	Авторлары	Баспасы
Қазақ әдебиеті (ҚГБ)	Г. Орда, С. Дәрібаев, А. Сатылова	«Мектеп»
Қазақ әдебиеті (ЖМБ)	Г. Орда, С. Дәрібаев, А. Сатылова	«Мектеп»
Қазақ әдебиеті (ҚГБ)	А. Ақтанова, А. Жүндібаева, Ж. Нұрлыбаева	«Атамұра»
Қазақ әдебиеті (ЖМБ)	А. Ақтанова, А. Жүндібаева, Ж. Нұрлыбаева	«Атамұра»
Қазақ әдебиеті (ҚГБ)	Р.Зайкенова, Р.Сакенова, Л.Нұрланова	«Арман-ПВ»
Қазақ әдебиеті (ЖМБ)	Р. Зайкенова, Р. Сакенова, Л. Нұрланова	«Арман-ПВ»
Қазақ әдебиеті (ҚГБ)	Р. Әлмұханова, Е. Раушанов, Е. Омарханов	«Жазушы»
Қазақ әдебиеті (ЖМБ)	Р. Әлмұханова, Е. Раушанов, Е. Омарханов	«Жазушы»

«Қазақ әдебиеті» оқулығы

Авторлары: Г. Орда, С. Дәрібаев, А. Сатылова
«Мектеп» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық оқу бағдарламасына сәйкес әзірленген, төрт бөлімнен тұрады. Бөлім бойынша тақырыптарға берілген мәтіннің мазмұны түсінікті. Шығармалардан үзінділер берілген. Берілген сұрақтар мен тапсырмалар бөліктерге бөлініп жақсы берілген. Мысалы, «Оқырман ойы», «Оқырман пікірі», «Оқырман саны».

Оқу бағдарламаларына, қазіргі ғылыми ұстанымдарға, тәрбиелеу және дамыту мақсаттарына, психологиялық-педагогикалық ғылым талаптарына сәйкестендірілген. Білім алушылардың жас, психологиялық және

физиологиялық ерекшеліктері, оқу материалы мазмұнының кәсіби бағыттылығы айқын.

Әдебиет теориясынан тапсырмалар көп берілген. Оқушыларға ой тастайтын тірек сөздер жақсы берілген. 1-тоқсанда оқушы 2 жазушының өмірімен және шығармасымен таныс болады, иллюстрациялары талапқа сай берілген.

«Қазақ әдебиеті» пәні бойынша меңгеруге тиісті дағдылардың барлығы қамтылған.

Ұсыныс: әдеби шығармалар қысқартылып берілсе дейміз.

«Қазақ әдебиеті» оқулығы

Авторлары: А. Ақтанова, А. Жүндібаева, Ж. Нұрлыбаева
«Атамұра» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық оқу бағдарламасына сәйкес әзірленген, төрт бөлімнен тұрады. Бөлім бойынша тақырыптарға берілген мәтіннің мазмұны түсінікті. Көркем туындылар қысқартылып берілген. Оқулықтың мазмұны, шартты белгілері, символдарды қолдану, кіріспе бөлімі, барлығы қарастырылған. Қателер байқалмады. Оқулықта уақыт пен кеңістік тұтасып келіп, белгілі бір оқиғалардың тізбегі суреттеледі.

Ұсыныстар:

✓ әр тақырыптан кейін берілетін тапсырмалар бағдарламада берілген оқу мақсаттарына сәйкес берілу керек.

✓ өтілетін тақырыптарға байланысты әдебиет теориясынан білімдер қоса берілсе;

✓ қазақ әдебиеті оқулығының сыртқы мұқабасына М.Жұмабаев, М.Дулатов, Ж.Аймауытов, Ш.Құдайбердіұлы сынды танымал ақын-жазушылардың ғана фотосуреттерін қойып, біріздендіру ескерілсе;

✓ оқулықты үш бірлік (практик мұғалім, әдіскер, ғалым) құрастырған жағдайда ғана мінсіз оқулық шығар еді;

✓ 115-беттегі әдеби туындының композициясы (құрылымы) бойынша берілген кесте қате алынған;

✓ 144-беттегі прозалық шығарманың сыртқы композициясы деген түсініксіз, сондай теорияларға түсініктеме берілсе.

«Қазақ әдебиеті» оқулығы

Авторлары: Р. Зайкенова, Р. Сакенова, Л. Нұрланова
«Арман-ПВ» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық оқу бағдарламасына сәйкес әзірленген, төрт бөлімнен тұрады. Оқулықтың мазмұны түсінікті, түсіндіру мәтіндері берілген, оқу материалдарының көлемі оңтайлы. Ой-өрісті дамыту үшін «Пікірлсейік», «Себебін анықта», «Тобыңда талдап көр», «Дәптеріңе жаз», «Түйінде», «Қалай ойлайсың?», «Үйде орында» бөліктері тапсырмаларды орындауды жеңілдетеді. «Зерделі ой», «Білгенге маржан», «Міне қызық айдарлары» қосымша оқуға

бағытталған. Әр бөлімнен кейін жиынтық бағалау тапсырмалары мен халықаралық зерттеулер форматындағы тапсырма үлгілері берілген.

Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілері, сигнал-символдарды пайдалану) мүмкіндігінше қамтылған.

Ұсыныс: оқулық мазмұнында қазақстандық компонент көбірек көрініс тапса, иллюстрация және сұрақтар аз қамтылған.

«Қазақ әдебиеті» оқулығы

Авторлары: Р. Әлмұханова, Е. Раушанов, Е. Омарханов

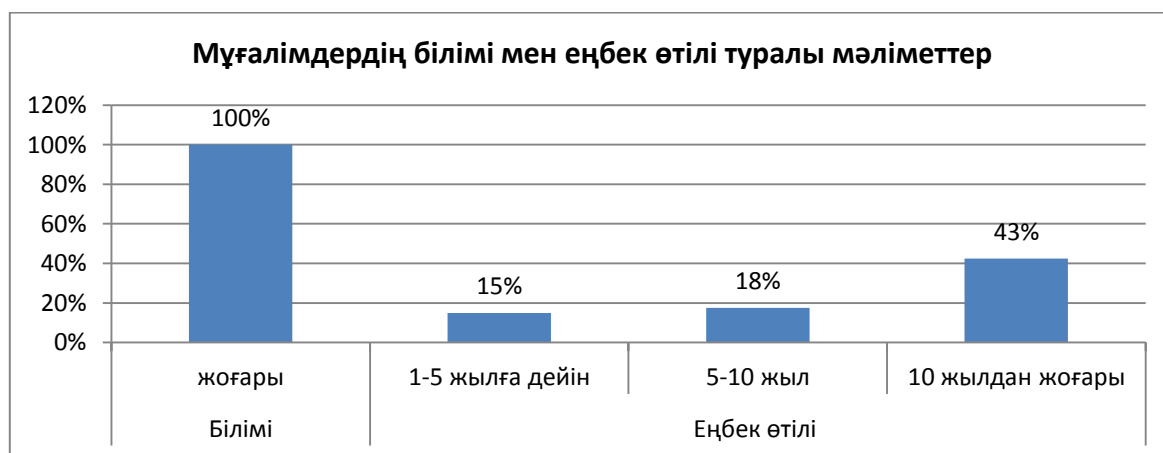
«Жазушы» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық оқу бағдарламасының негізінде әзірленген, төрт бөлімнен тұрады. Оқулықтың мазмұны түсінікті, түсіндіру мәтіндері берілген, оқу материалдарының көлемі оңтайлы. Оқулық бағдарлама негізінде жасалған. Берілген шығармалар оқушы бойына рухани құндылықтарды сіңіруге қолайлы, заман шындығын ашатын проблемалық тақырыптағы тың шығармалар таңдалынған. Тапсырмалары Блум таксономиясына құрылған, оқушы деңгейіне сай лайықталған. Әр бөлімде романнан үзінді, поэма және әңгіме берілген. «Табиғат және адам» бөлімінде көрнекті жазушы С.Балғабаеттың комедиялық драмасы берілген. Балалар үшін бұл өте қызық деп ойлаймын. Оқу материалы оқушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді.

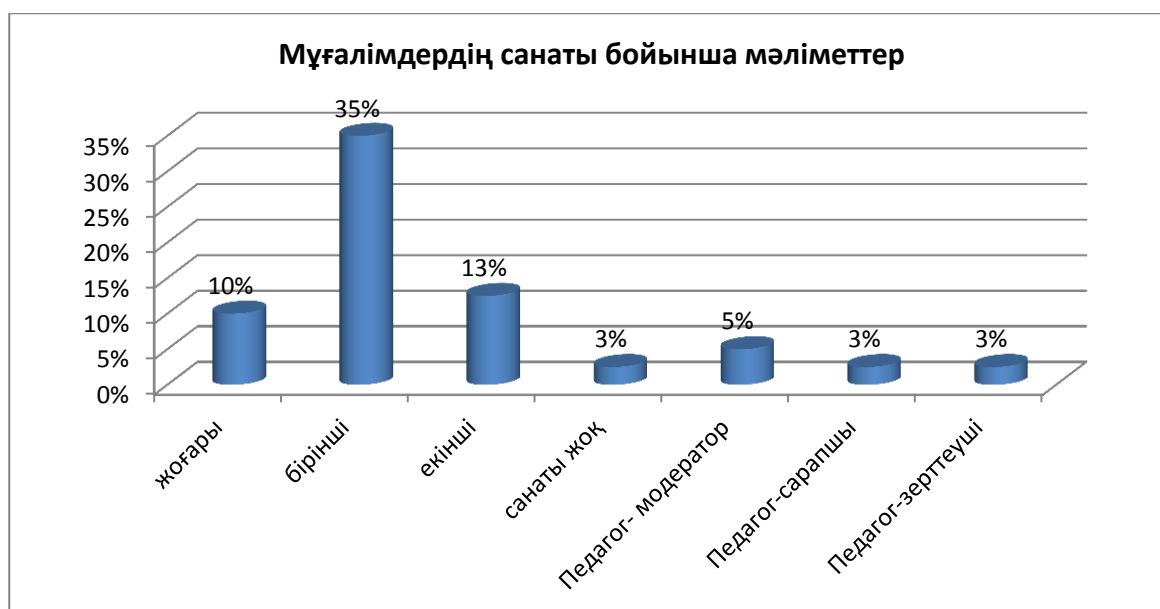
Ұсыныстар: әдеби шығармалар қысқартылып берілсе; тапсырмалар жұптық, топтық жұмыстарға нақты белгіленіп берілсе; оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы көбірек қамтылса.

«Орыс тілі мен әдебиеті» оқулығы

I бөлім. 11-сыныпта «Орыс тілі мен әдебиеті» оқу пәнін апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 47-50 суреттерде көрсетілген.

47-сурет. Апробацияға қатысқан мұғалімдердің білімі мен еңбек өтілі

48- сурет. Мұғалімдердің санаты бойынша мәліметтер

49-сурет. Мұғалімдердің "Өрлеу" БАҰО курстарынан өтуі

50- сурет. Мұғалімдердің "НЗМ" ДББҰ курстарынан өтуі

Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Орыс тілі мен әдебиеті» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Мектеп», «Көкжиек-Горизонт» баспалары ұсынылған.

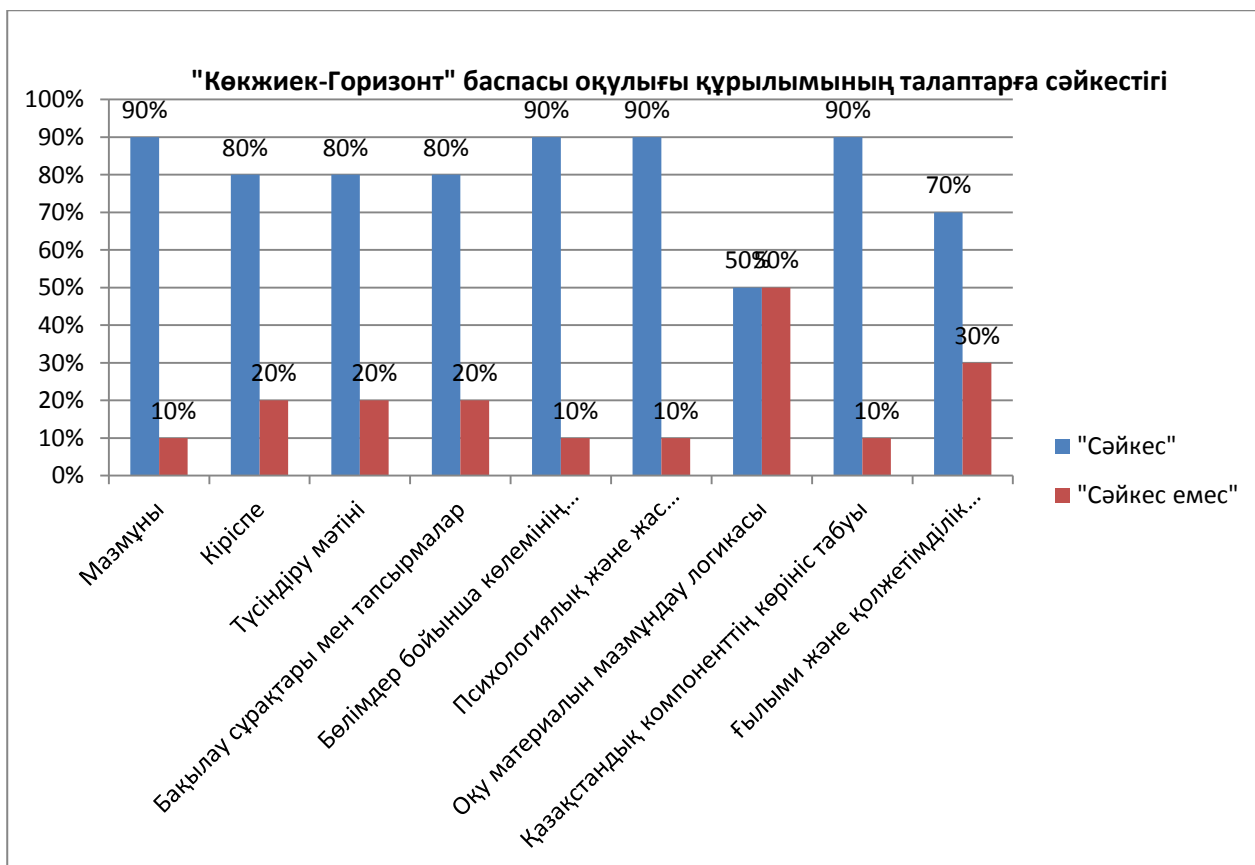
Оқулықтың құрылымының талаптарға сәйкестігі, қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдардың берілуі, оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар жеке әр баспаға қатысты көрсетілген (51-65-суреттер).

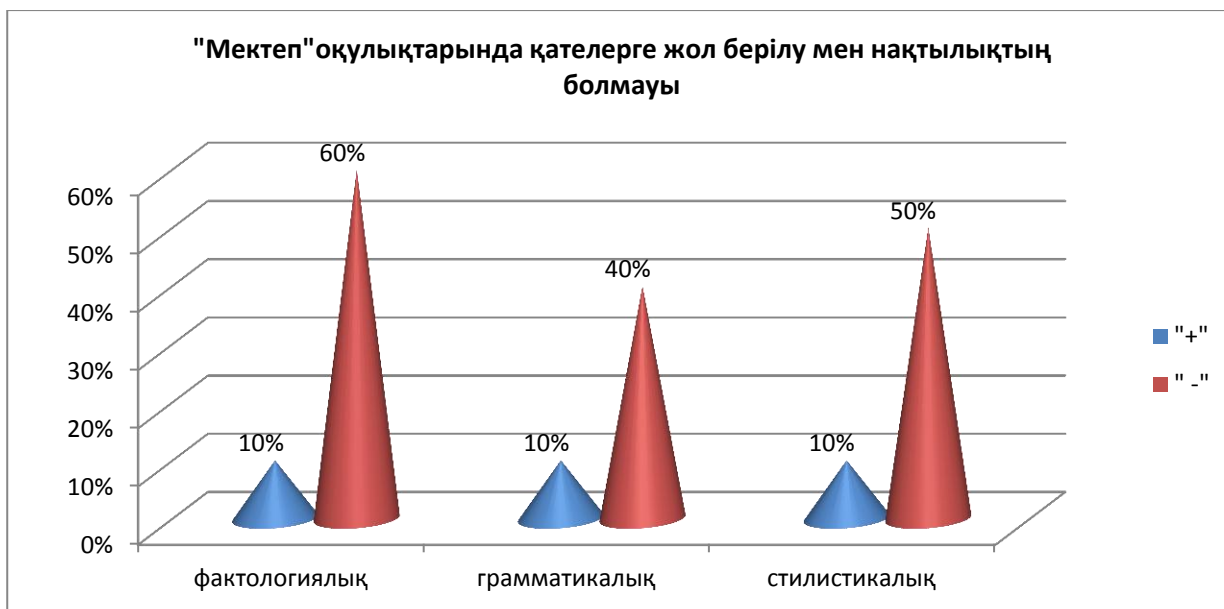
51- сурет. "Мектеп" баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

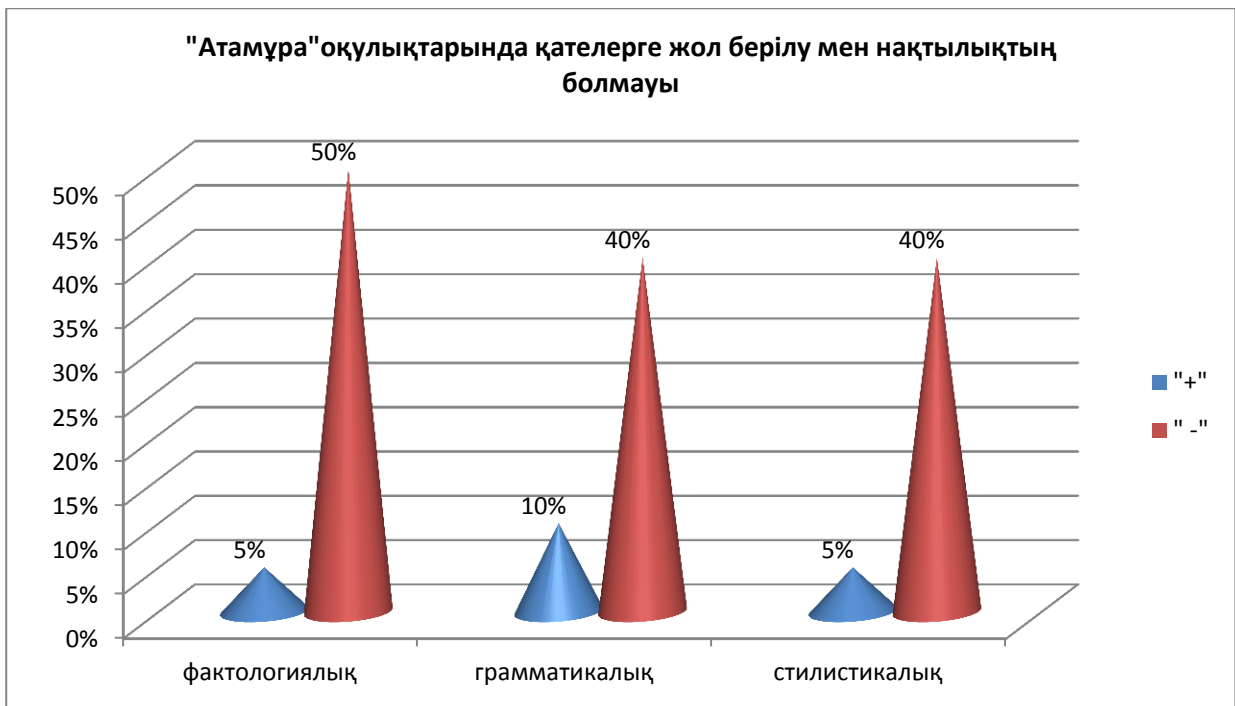
52- сурет. "Атамұра" баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

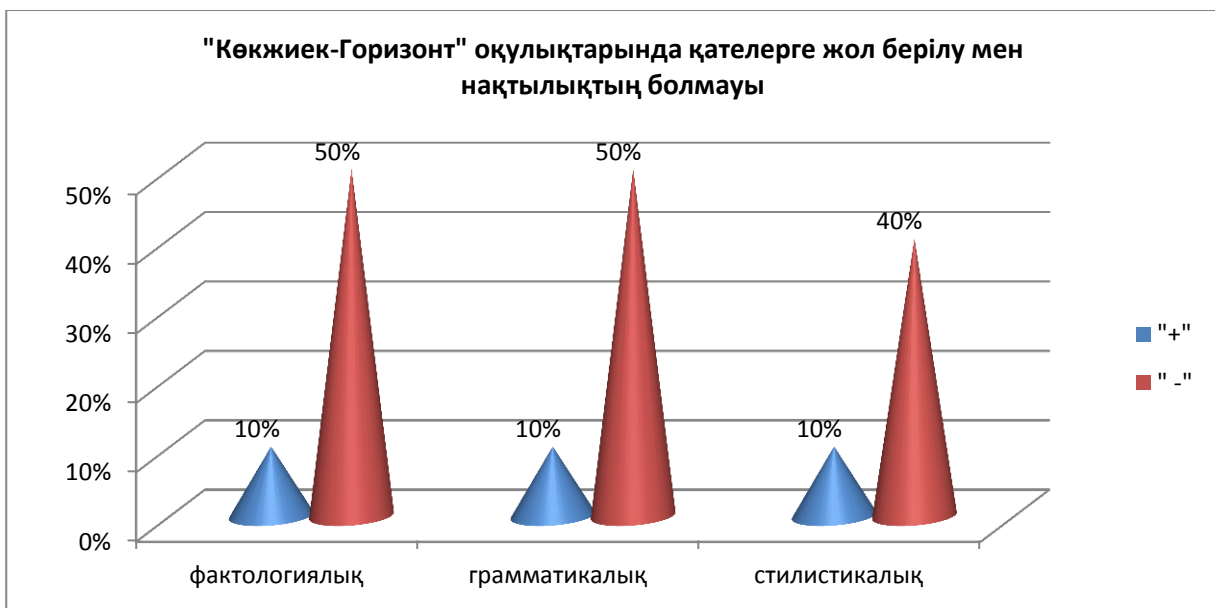
53- сурет. " Көкжиек-Горизонт " баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

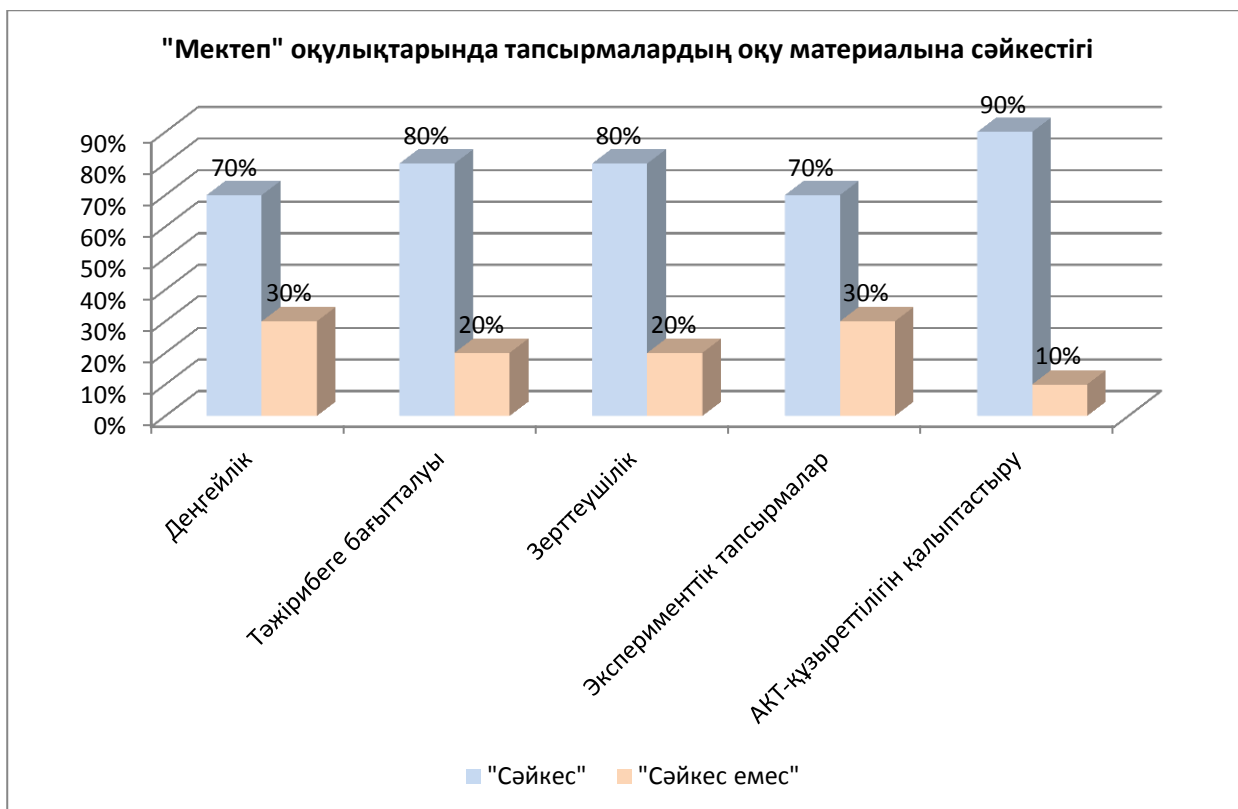
54- сурет. «Мектеп» оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы

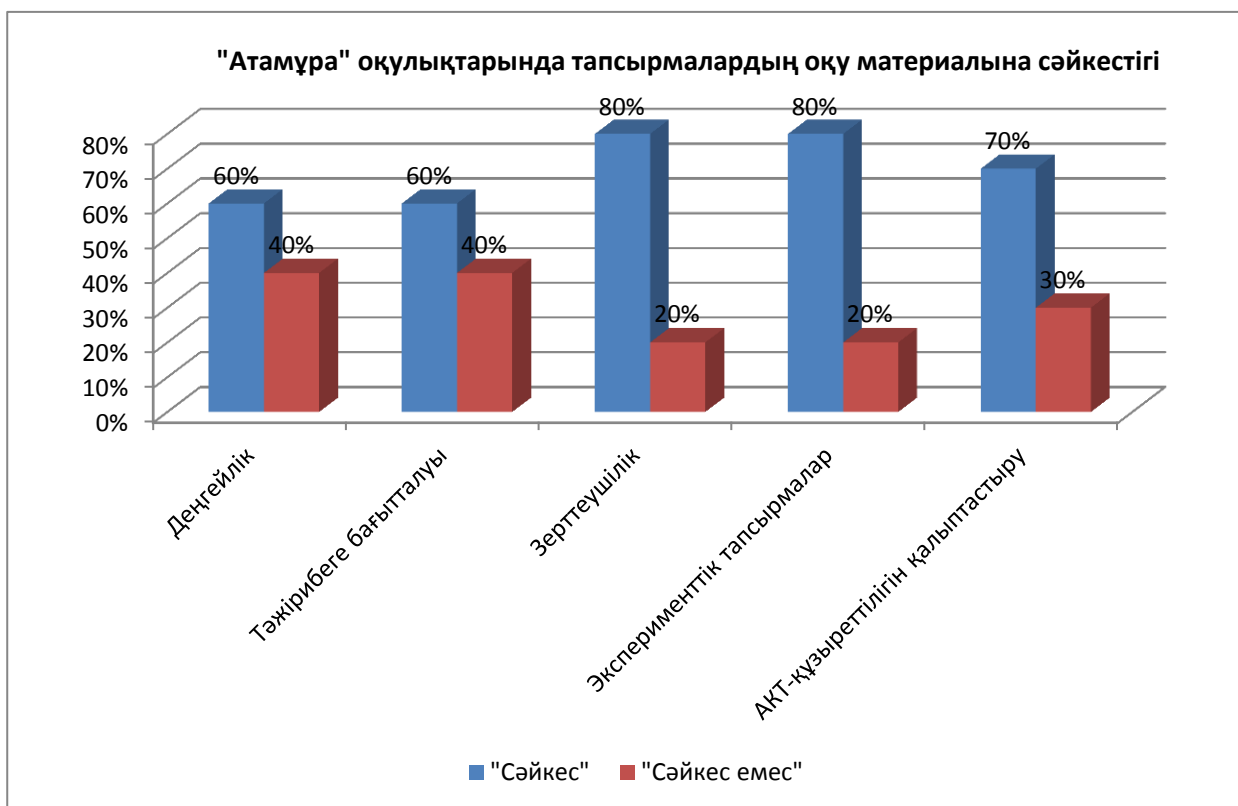
55- сурет. "Атамұра" оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы

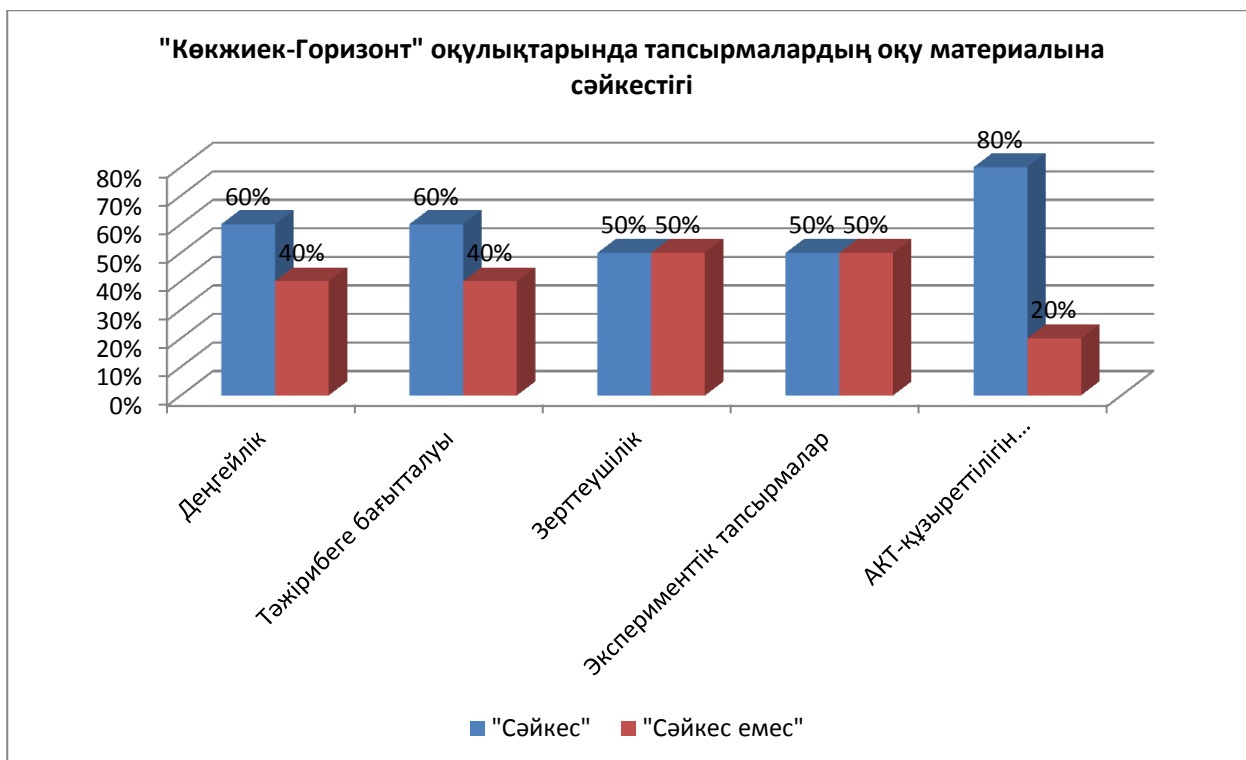
56- сурет. "Көкжиек-Горизонт" оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы

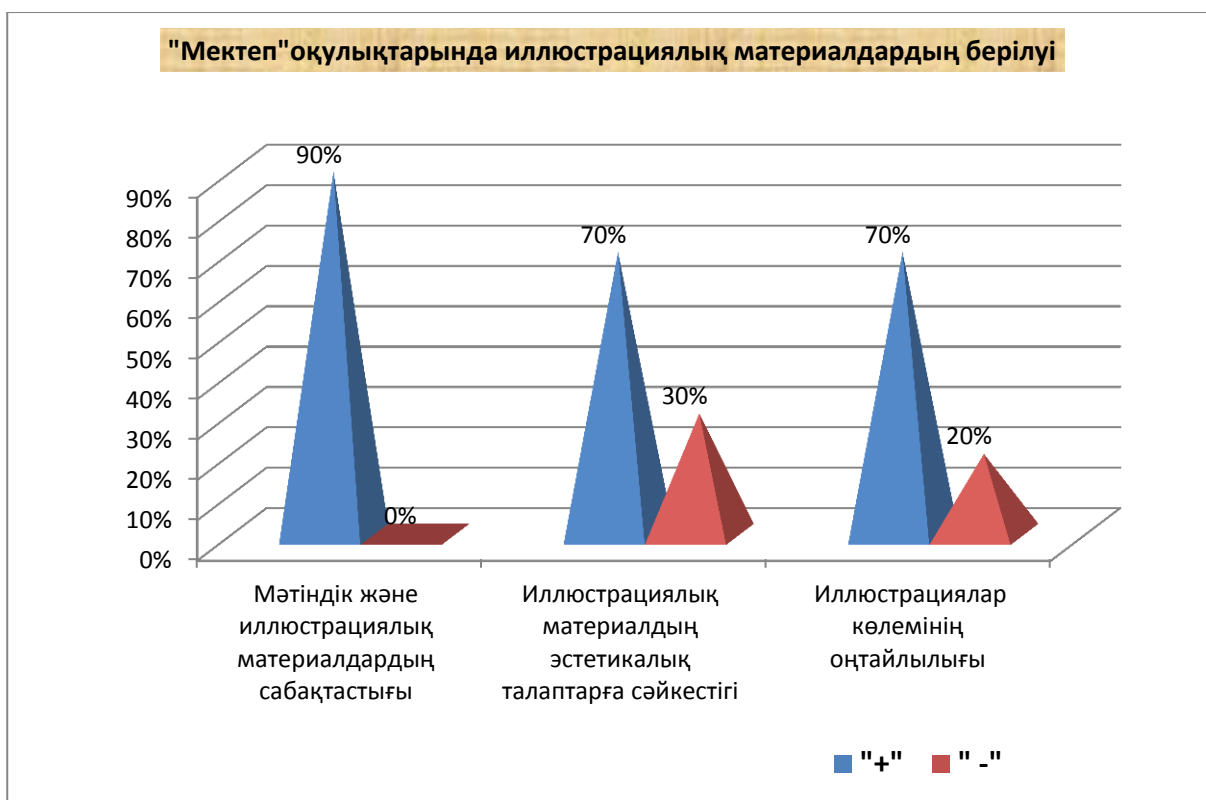
57- сурет. "Мектеп" оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкесті

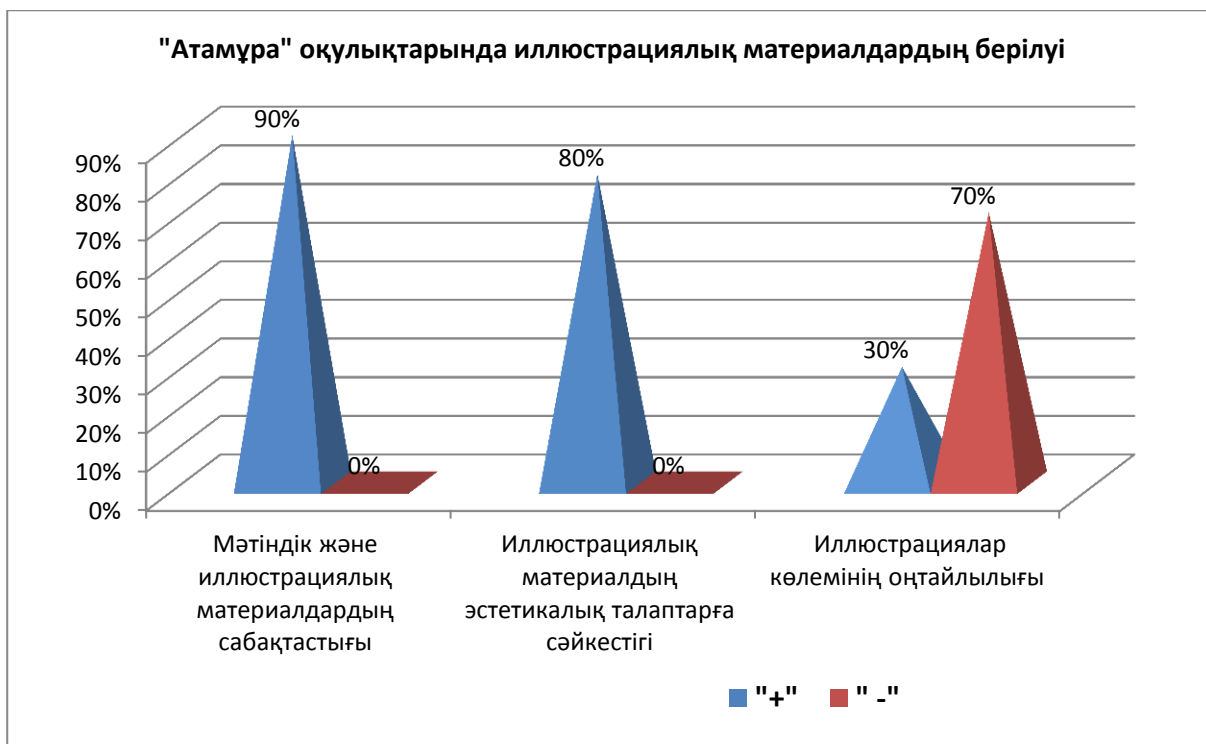
58- сурет. "Атамұра" оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі

59- сурет. " Көкжиек-Горизонт " оқулықтарында тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі

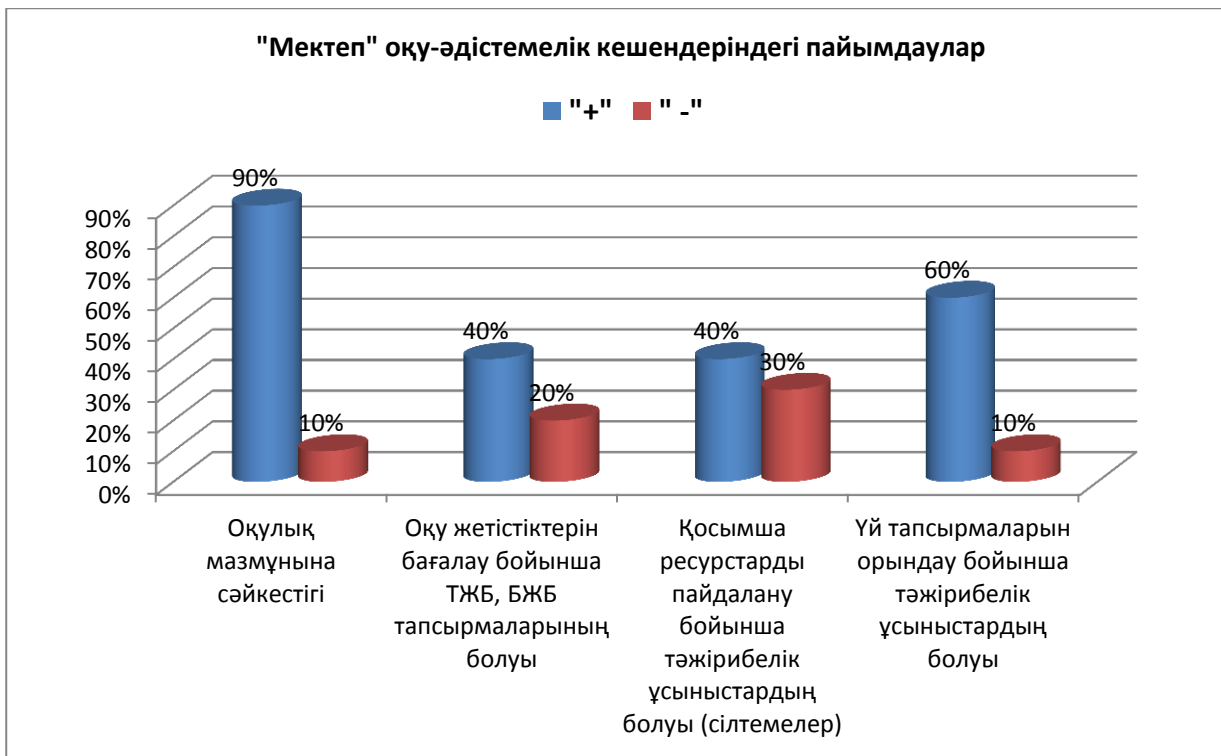
60- сурет. "Мектеп" оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

61- сурет. "Атамұра" оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

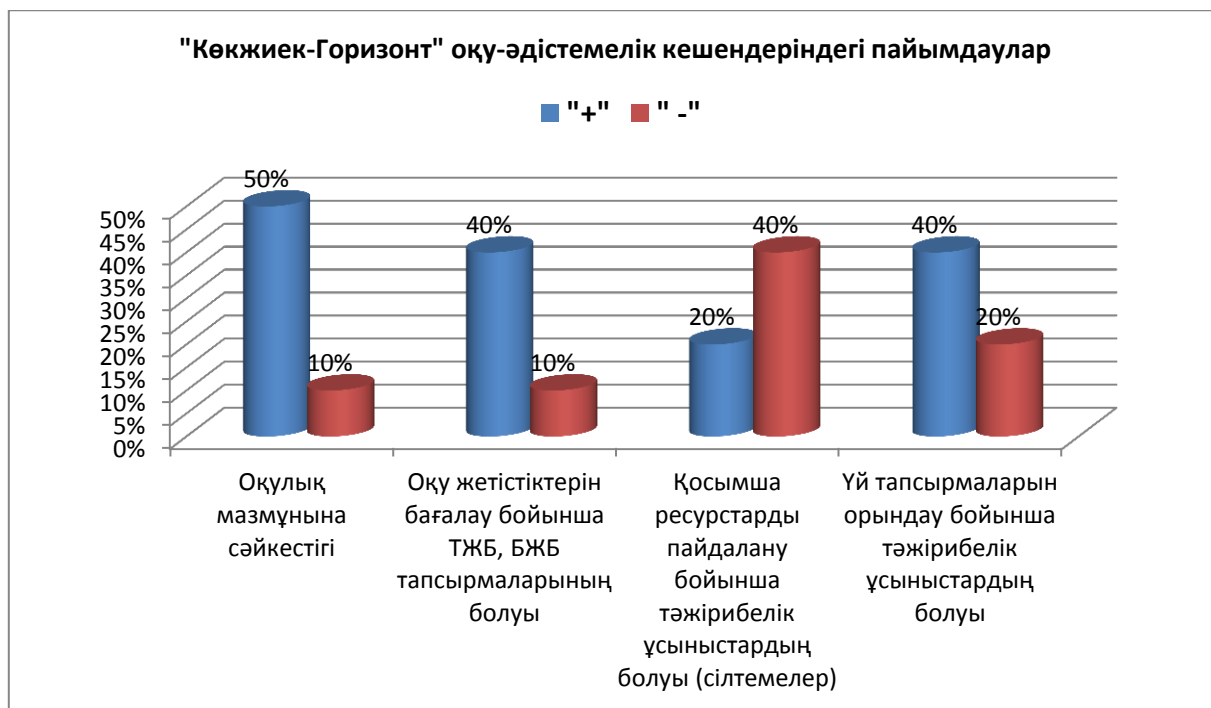
62- сурет. " Көкжиек-Горизонт " оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

63- сурет. "Мектеп" оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

64- сурет. " Атамұра " оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

65- сурет. "Көкжиек-Горизонт" оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

Әрі қарай «Атамұра», «Мектеп», «Көкжиек-Горизонт» баспалары ұсынған «Орыс тілі мен әдебиеті» оқулықтарына апробация қорытындылары келтірілген.

Учебник «Русский язык и литература»

Авторы: Г.З. Шашкина, О.А. Анищенко, В.В. Шмельцер
Издательство «Мектеп»

Общие выводы. Учебник для 11 класса представлен как интегрированный курс обучения русскому языку. Составлен в соответствии с учебной программой и способствует становлению мировоззрения обучающихся, совершенствует навыки речевой деятельности. Соответствует психологическим и возрастным особенностям обучающихся, соблюдается преемственность разделов.

Продуманные задания и вопросы, данные в виде «На пути к пониманию текста» дают ученику возможность быть в поиске и реализовать скрытые резервы, включать критическое мышление.

Достаточный объем учебного материала.

В УМК представлены разработки поурочного планирования к каждому уроку. Содержание методического материала УМК ориентирует учителя на развитие критического мышления учащихся, формирование функциональной грамотности и информационно-коммуникативной компетенции.

Рекомендаций:

1. Привести в соответствие цели, критерии, задания.

2. При составлении заданий, подборе учебного материала соблюдать фактор времени.

3. Учитывать возрастные особенности учащихся и уровни владения языком.

4. Грамматический материал приводить последовательно и системно.

Учебник «Русский язык и литература»

Авторы: У.А. Жанпейс, Н.А. Озекбаева, А.Т. Есетова, Г.А. Атембаева

Издательство «Атамұра»

Общие выводы. Учебник для 11 класса представлен как интегрированный курс обучения русскому языку, который состоит из 2-х частей. В начале учебника дается контент-план, в котором даются изучаемые разделы и темы уроков. К каждому уроку даются цели, различные задания (индивидуальные, групповые, парные), а по некоторым темам даны лексико-грамматический, лексико-стилистические, речевые тренинги, карточки-информаторы. Хорошо прописан теоретический материал. Даны разнообразные, дифференцированные задания.

В разделе «Ваш помощник» учащимся предоставлены опорные таблицы и схемы. Уделяется внимание разъяснению литературоведческих терминов. Авторы учебника уделяют внимание развитию навыков «Слушания», «Чтения», «Говорения» и «Письма». Также особое внимание авторы уделяют подготовке исторических комментариев, справок, сообщений. Предлагаются различные задания критического мышления. В учебнике представлены разнообразные формы занятий: речевой тренинг, работа в парах, лестница успеха, работа в группах, «верные и неверные» утверждение, толстые и тонкие вопросы литературный диктант, синквейн, свободный микрофон.

Учебник соответствует возрастным особенностям обучающихся. Высокий уровень культуры речи, то есть знание языковых норм, уместность и правильность употребления лексики и грамматических форм.

Учебник содержит теоретический и практический материал по лексике, морфемике, словообразованию, орфографии. Особое внимание уделено к работе с текстом.

Большой интерес к изучению языка обеспечивает исследовательская работа учащихся.

Рекомендации:

1. Наличие словарной работы после каждой темы.

2. Добавить QR-код

3. Дополнить учебник заданиями по грамматике

4. Добавить ссылки для поиска дополнительного материала

Наличие заданий СОР, СОЧ по оценке учебных достижений

5. Добавить СД-диск.

6. Немного увеличить шрифт, добавить иллюстраций.

7. Уменьшить объемный материал, планируемый на каждый урок.

Учебник «Русский язык и литература»

Авторы: Г.Д.Аульбекова, К.Л.Кабдулова, Б. Д. Аульбеков, А.Б.Сырымбетова
Издательство «Көкжиек»

Общие выводы. Соответствует учебной программе обновленного содержания образования. В начале учебника дается таблица, в котором указаны разделы, их количество в каждой четверти. Вместе с речевыми темами даны художественные произведения, грамматические и речевые материалы. Для совершенствования практического уровня владения языком учебник сопровождается хрестоматией.

Содержание учебника нацелено на развитие речи ученика и формирование коммуникативных умений. Структура изложения материала логична, язык соответствует возрастным особенностям детей. Изложение большинства тем является привлекательным для самостоятельного чтения, а также богатый и качественный материал.

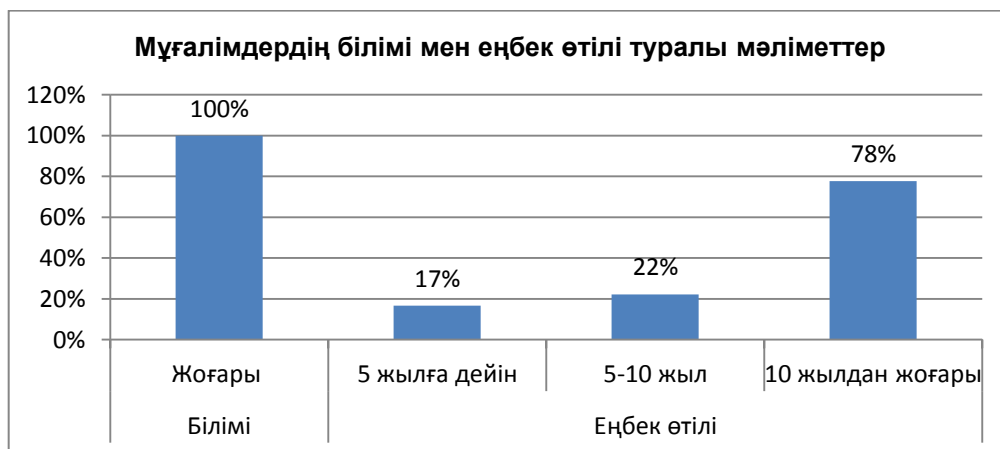
Видна преемственность текстовых и иллюстративных материалов. Иллюстративные материалы соответствуют эстетическим требованиям. Фактологических, грамматических, стилистических ошибок не обнаружено. Имеется список условных обозначений, которые помогают понять характер учебных заданий.

УМК. В методическом руководстве для учителя содержит очень грамотный материал в помощь учителю. Авторы представили в помощь учителю инновационные методы интегрированного обучения.

Рекомендации: включить больше практических заданий.

«Информатика» оқулығы

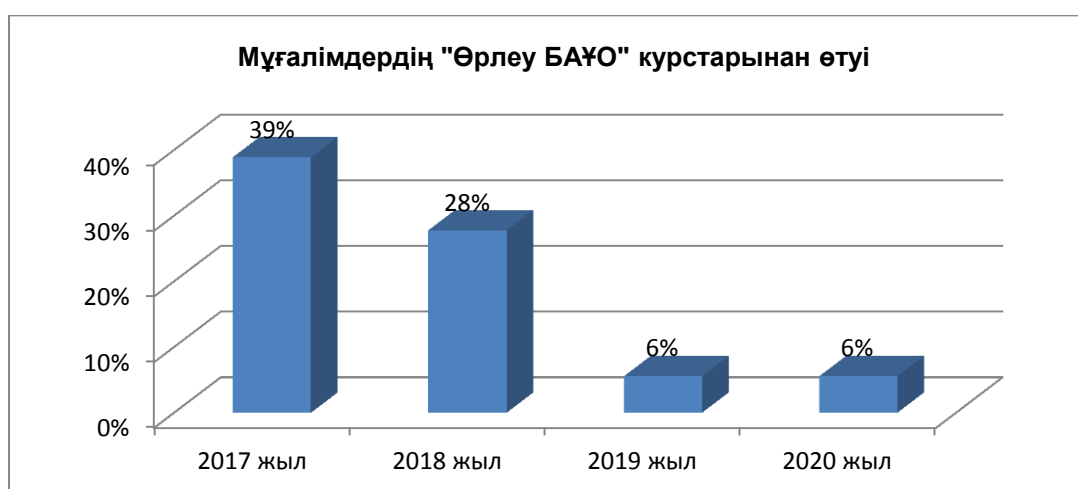
11-сыныпта «Информатика» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 66-69 суреттерде көрсетілген.

66-сурет. «Информатика» пәні мұғалімдерінің білім мен еңбек өтілі

67-сурет. «Информатика» пәні мұғалімдерінің санаты

68-сурет. «Информатика» пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» ДББҰ курстарынан өтуі туралы мәліметтер

69-сурет. «Информатика» пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі туралы мәліметтер

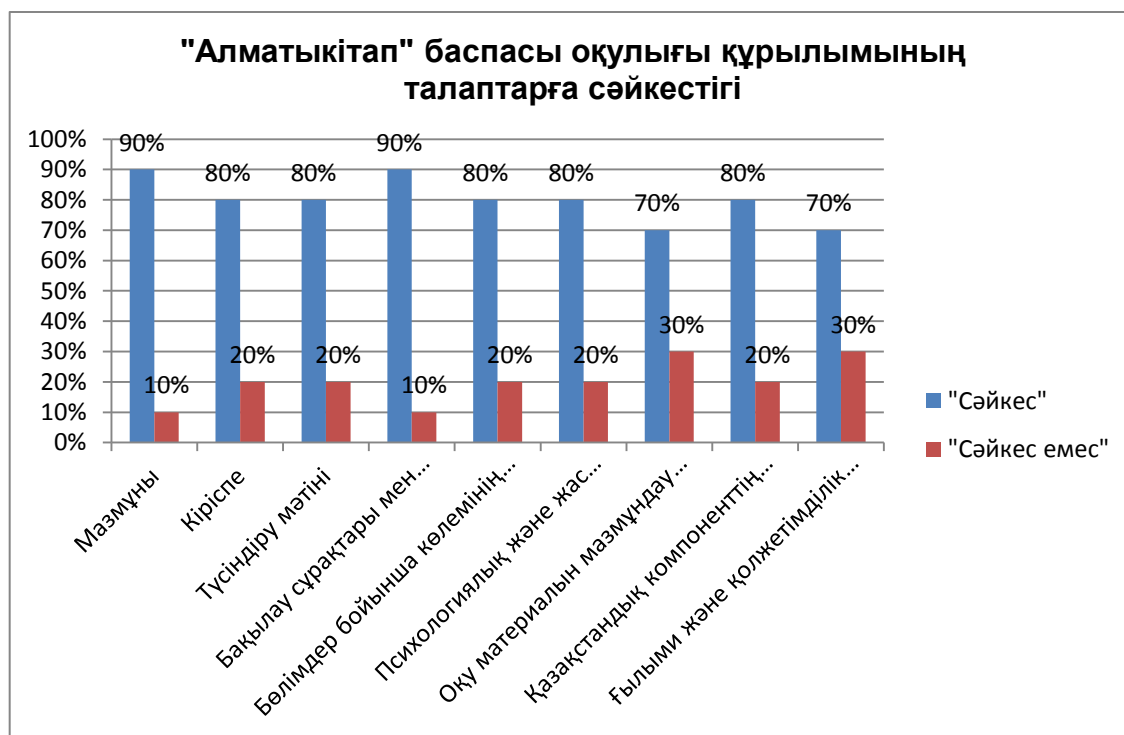
Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Орыс тілі мен әдебиеті» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Алматыкітап», «Көкжиек-Горизонт» баспалары ұсынған.

Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке келтірілген.

I бөлім. Оқулықтың құрылымы:

- ✓ мазмұны;
- ✓ кіріспе;
- ✓ түсіндіру мәтіні;
- ✓ иллюстрациясы;
- ✓ бақылау сұрақтары мен тапсырмалар;
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы);
- ✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы;
- ✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету бойынша 70-72 суреттерде көрініс тапқан.

70-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқулығының құрылымы туралы мәліметтер.

71-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығының құрылымы туралы мәліметтер.

72-сурет. «Арман-ПВ» баспасы оқулығының құрылымы туралы мәліметтер.

Сауалнама нәтижесі бойынша «Алматыкітап» баспасынан ұсынылған «Информатика» оқулығы құрылымының барлық пункттері бойынша, «Атамұра» баспасы оқулығында кіріспе бойынша, «Арман ПВ» баспасы оқулығында оқу материалын мазмұндау логикасы мен оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы бойынша сәйкессіздіктер анықталған.

II. Оқулықта кездесетін қателер мен нақтылықтың болмауы

- ✓ фактологиялық
- ✓ грамматикалық
- ✓ стилистикалық

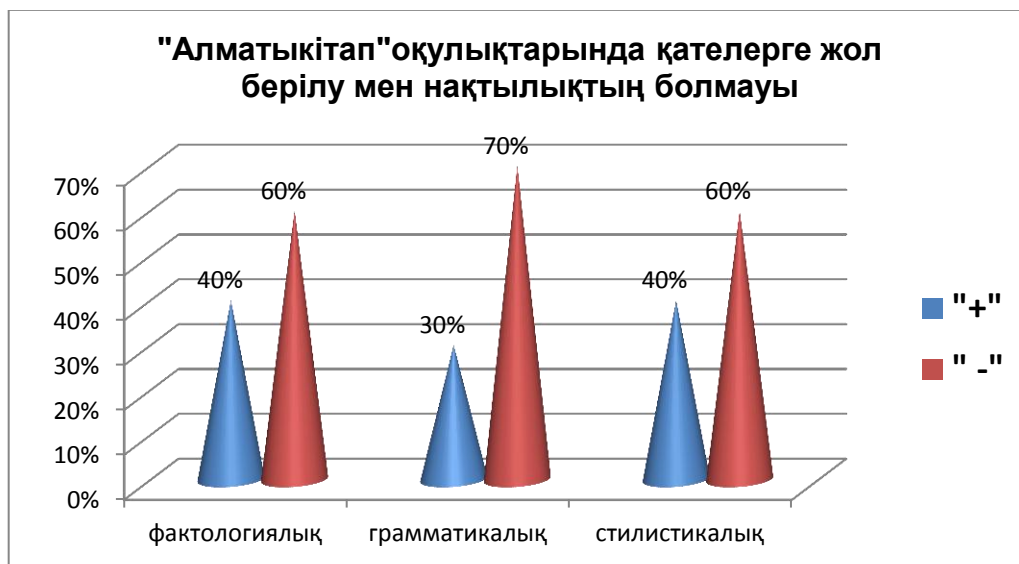
қателіктерді

анықтау

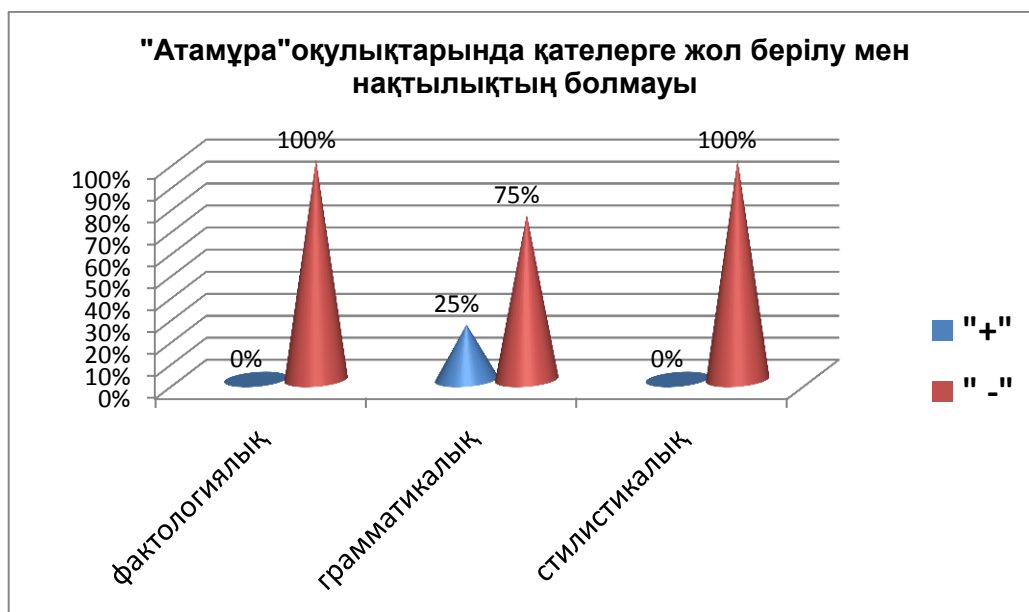
бойынша

қорытындылар

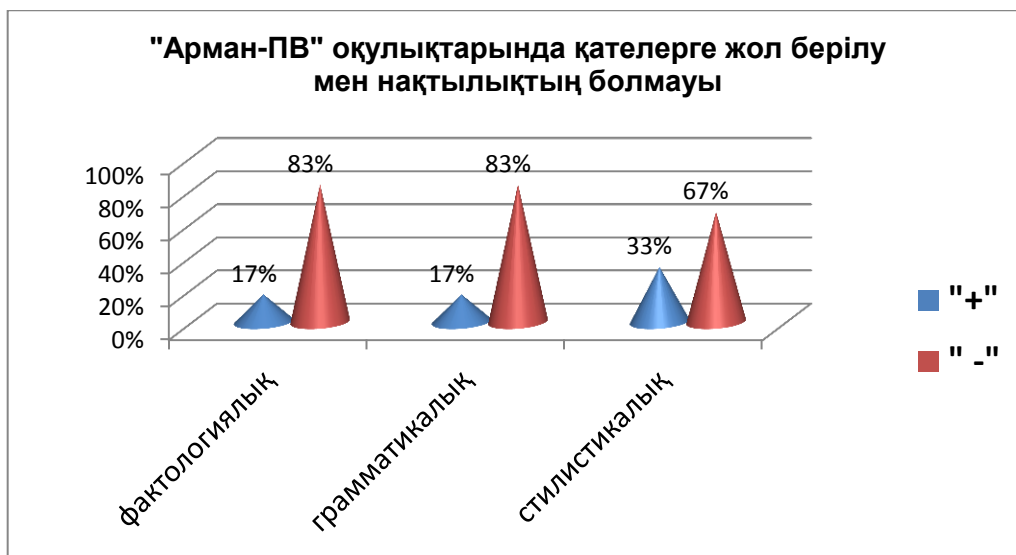
73-76 суреттерде көрініс тапқан.

73-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқулығында кездесетін қателер мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер.

74-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында кездесетін қателер мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер.

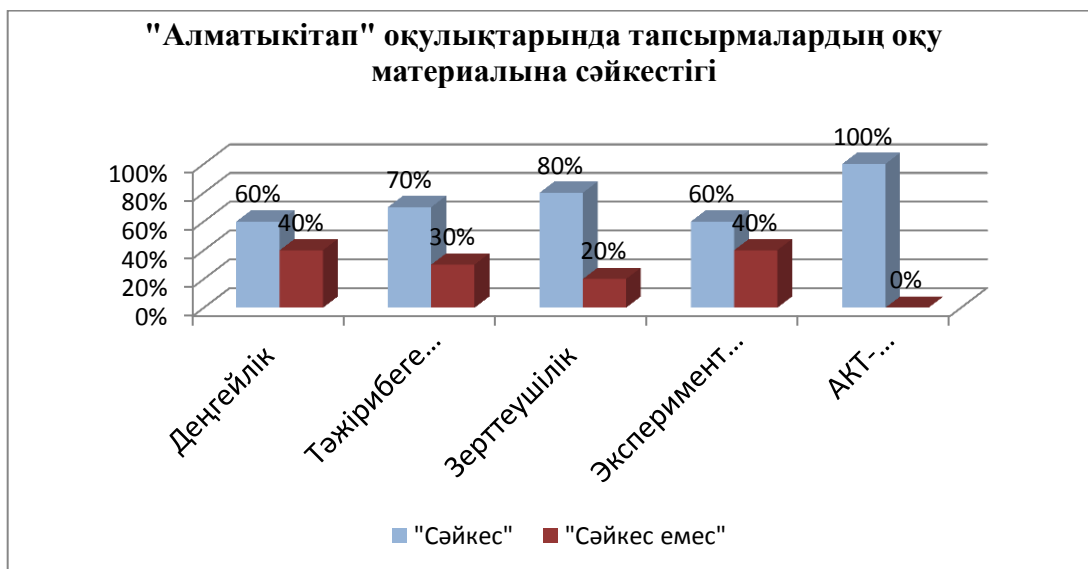
76-сурет. «Арман ПВ» баспасы оқулығында кездесетін қателер мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер.

Сауалнама нәтижесі бойынша ««Атамұра»» баспасынан ұсынылған «Информатика» оқулығында фактологиялық, стилистикалық қателіктер кездеспеген. «Алматыкітап», «Арман ПВ» баспаларының оқулығында фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателіктер жіберілген.

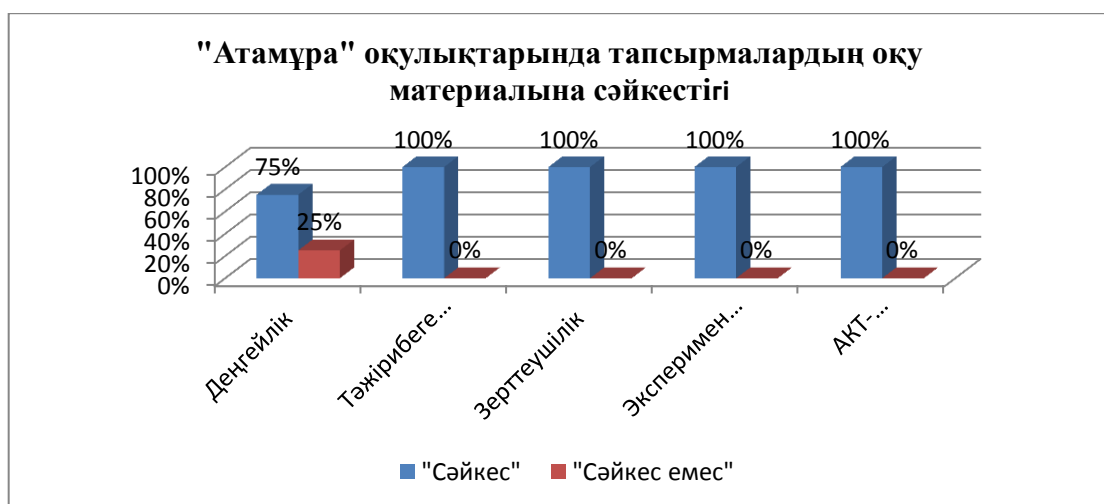
III. Тапсырмалардың оқу материалына сәйкес берілуі:

- ✓ деңгейлік тапсырмалар;
- ✓ тәжірибеге бағытталған тапсырмалар;
- ✓ зерттеушілік тапсырмалар;
- ✓ эксперименттік тапсырмалар;

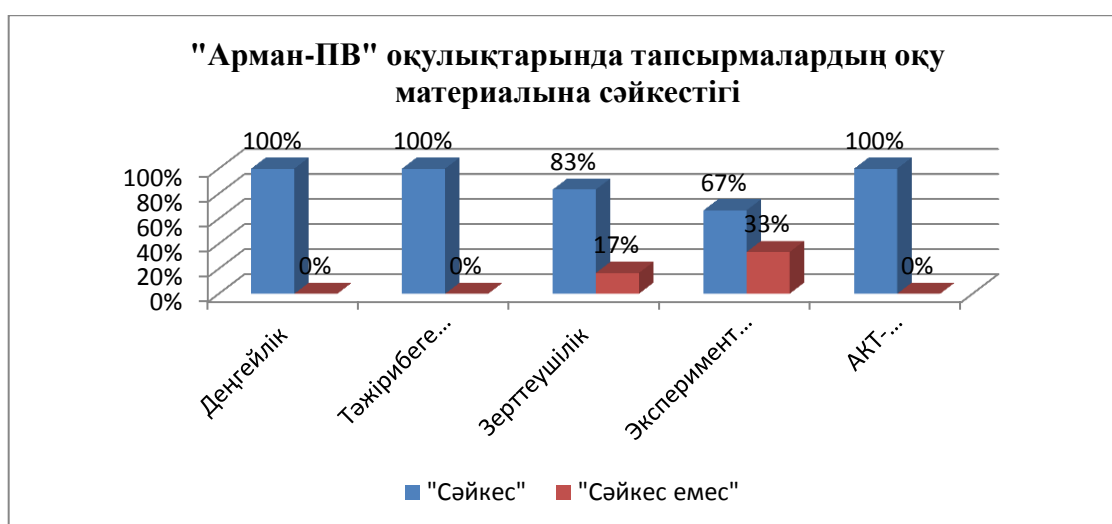
ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары бойынша қорытындылар 77-79-суреттерде көрініс тапқан.

77-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

78-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

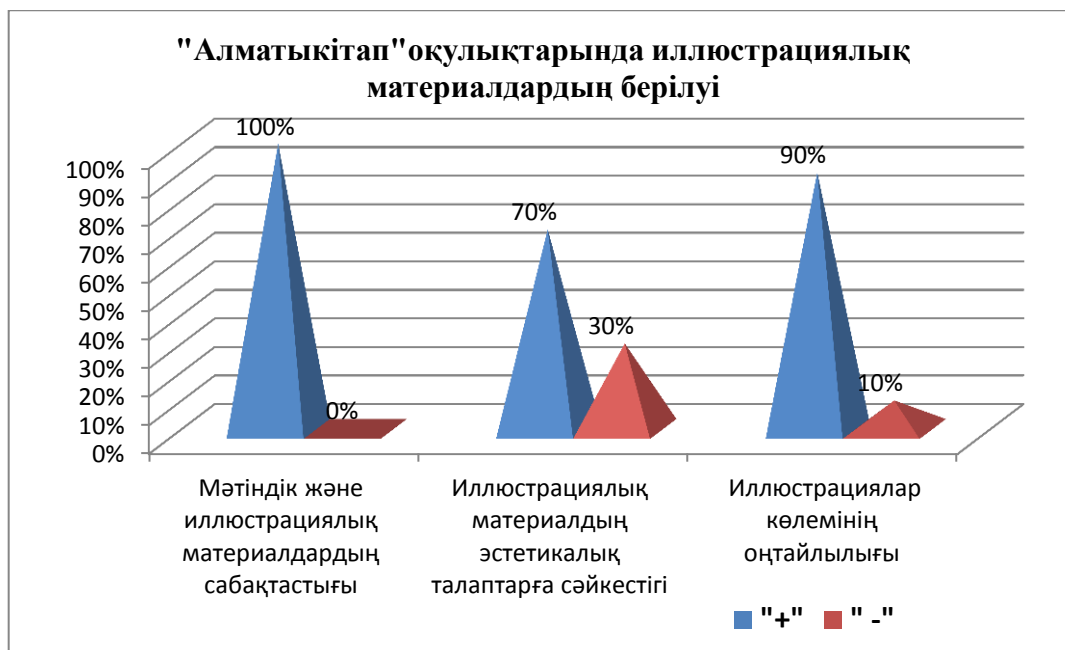
79-сурет. «АрманПВ» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

Сауалнама нәтижесі бойынша ««Алматыкітап»» баспасынан ұсынылған «Информатика» оқулығында жоғарыдағы пункттер бойынша, «Атамұра» баспасының оқулығында деңгейлік тапсырмалар бойынша, «Арман ПВ» баспаларының оқулықтарында зерттеушілік, эксперименттік тапсырмалар бойынша сәйкессіздіктер анықталған.

IV бөлім. Иллюстрациялық материалдардың берілуі:

- ✓ Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы;
- ✓ Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі;
- ✓ Иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы бойынша қорытындылар

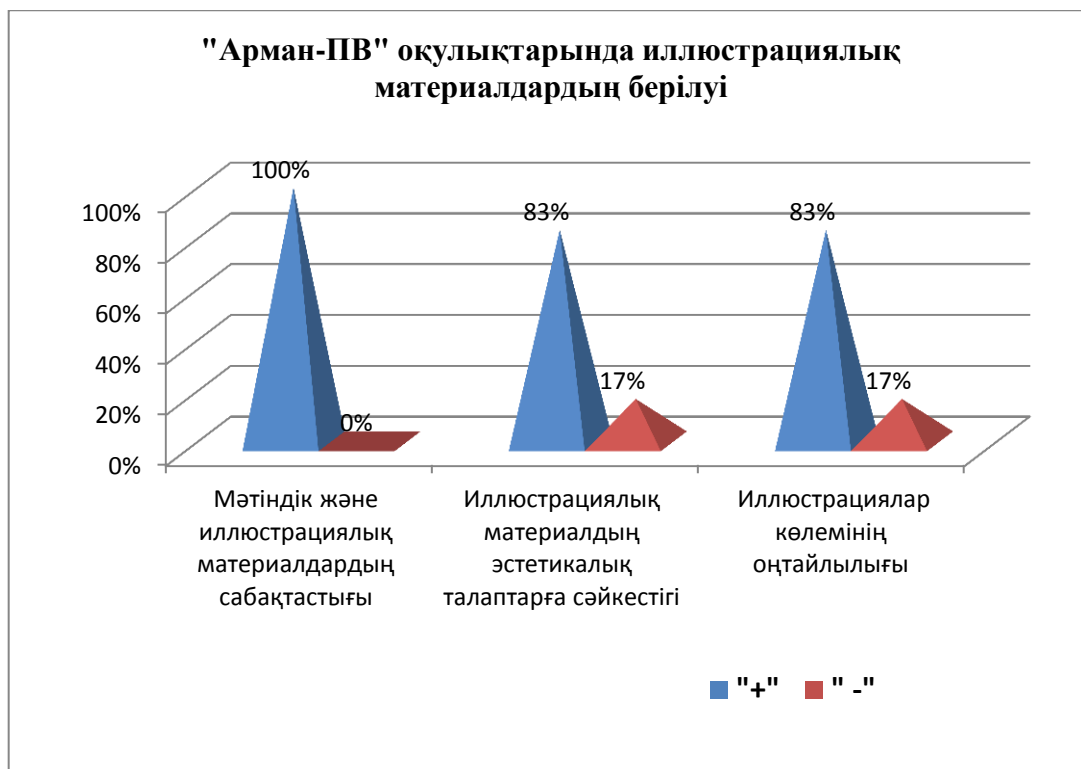
80-82 -суреттерде көрініс тапқан.

80-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

81-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

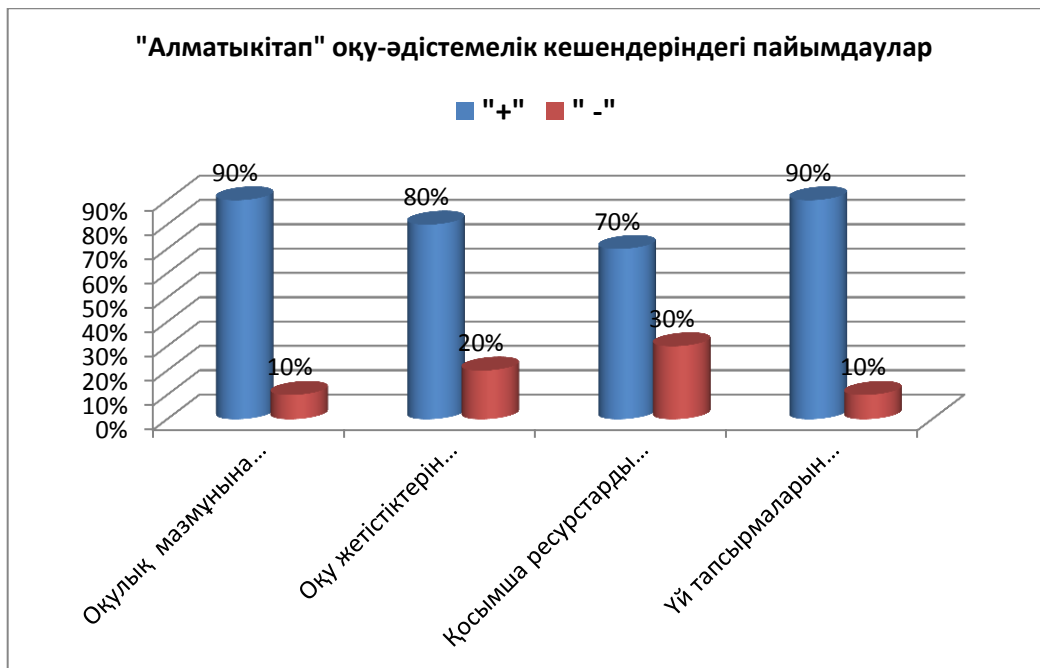

82-сурет. «Арман-ПВ» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

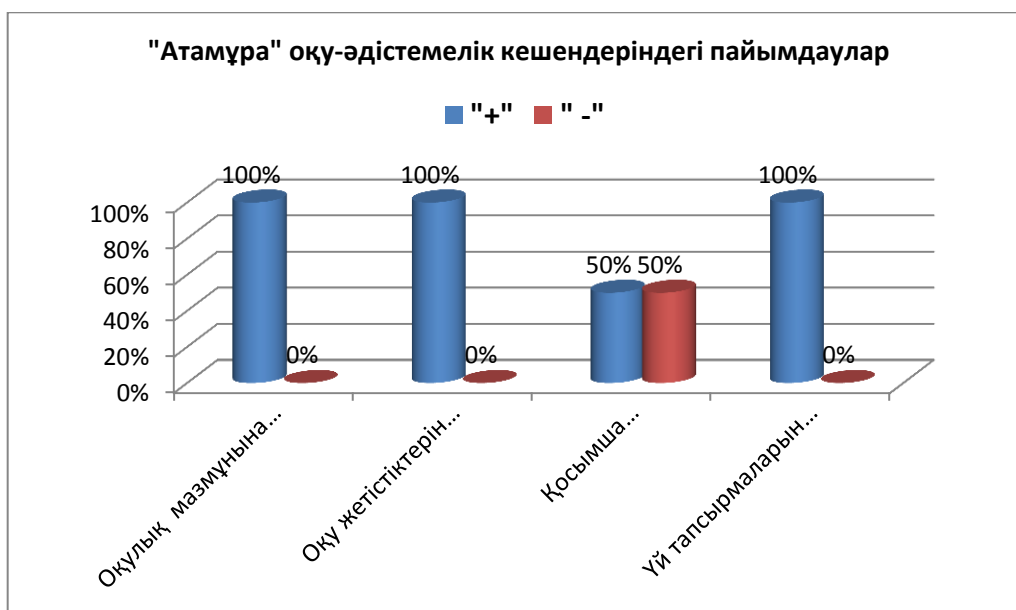
Сауалнама нәтижесі бойынша ««Алматыкітап», «Атамұра», «Арман ПВ» баспасынан ұсынылған «Информатика» оқулықтарында мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы сақталған. «Атамұра» баспасының оқулығындағы иллюстрациялық материалдар эстетикалық талаптарға сәйкес таңдалған. «Арман ПВ» баспасының оқулықтарында иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкессіздігі және көлемінің оңтайлы еместігі анықталған.

V бөлім. Оқу-әдістемелік кешендер:

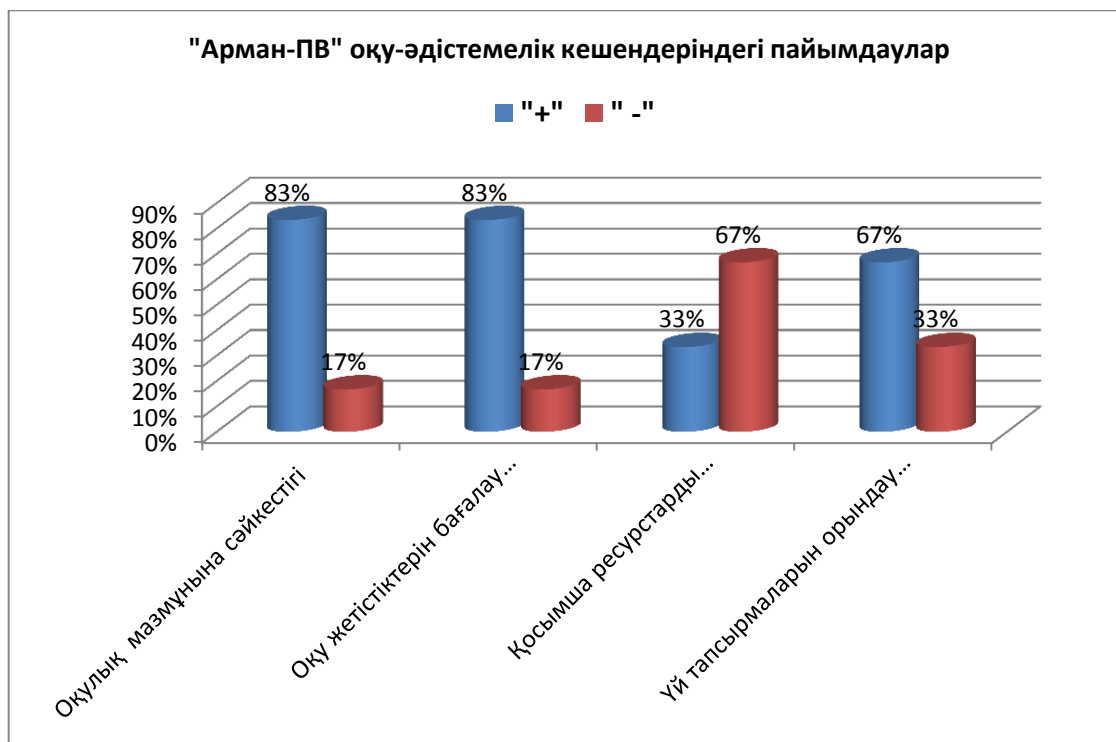
- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 83-85-суреттерде көрсетілген.

83-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқу-әдістемелік кешеніндегі пайымдаулар

84-сурет. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

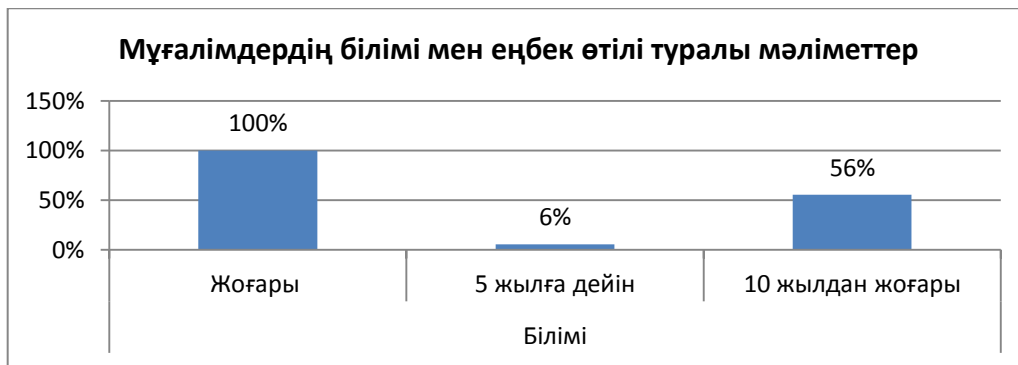
85-сурет. «Арман-ПВ» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Алматыкітап» баспасы оқу-әдістемелік кешеніндегі пайымдаулар мен оқулықта сәйкессіздіктер бар. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешені оқулық мазмұнына сәйкес, БЖБ, ТЖБ тапсырмаларымен қамтылған, қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар берілген.

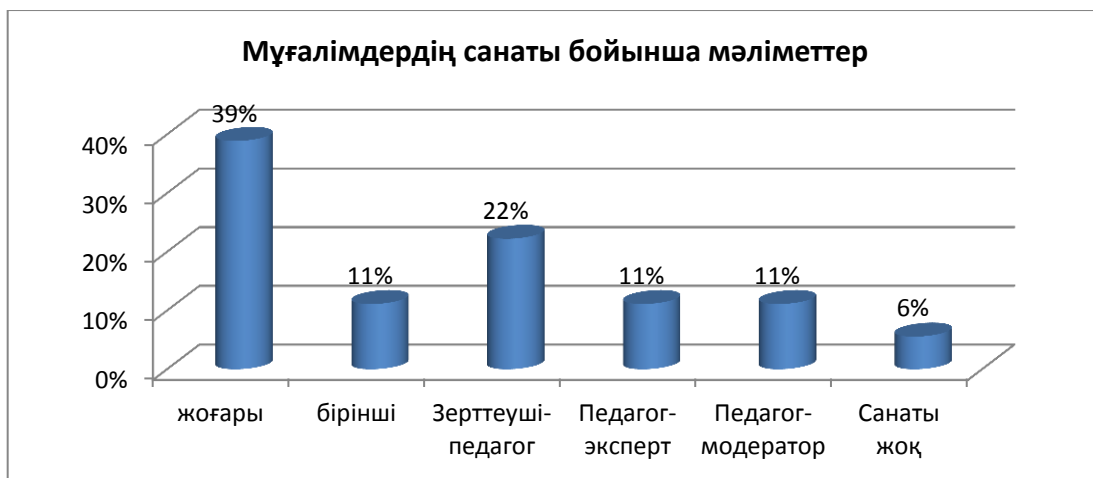
Арман-ПВ» баспасы ұсынған «Информатика» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі мен оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы 83% құрайды, қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы 67% құрайды.

«Қазақстан тарихы» оқулығы

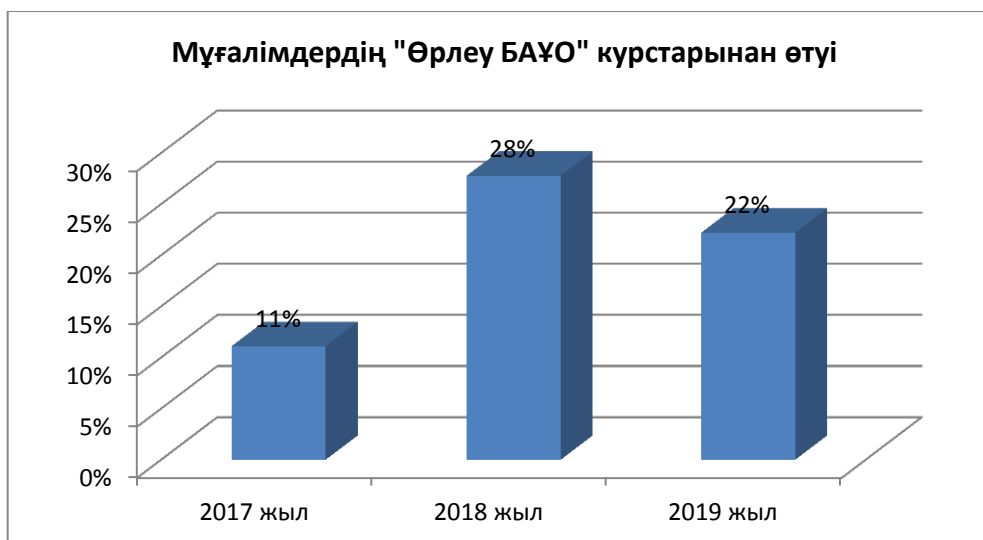
11-сыныпта «Қазақстан тарихы» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 86-89 суреттерде көрсетілген.

86-сурет. «Қазақстан тарихы» пәні мұғалімдерінің білімі мен еңбек өтілі туралы мәліметтер.

87-сурет. «Қазақстан тарихы» пәні мұғалімдерінің санаты бойынша мәліметтер.

88-сурет. «Қазақстан тарихы» пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі

89-сурет. «Қазақстан тарихы» пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

11-сыныптар бойынша апробацияға ұсынған оқулықтарға тоқталсақ, «Қазақстан тарихы» оқулығын «Мектеп» және «Атамұра» баспалары ұсынған.

Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

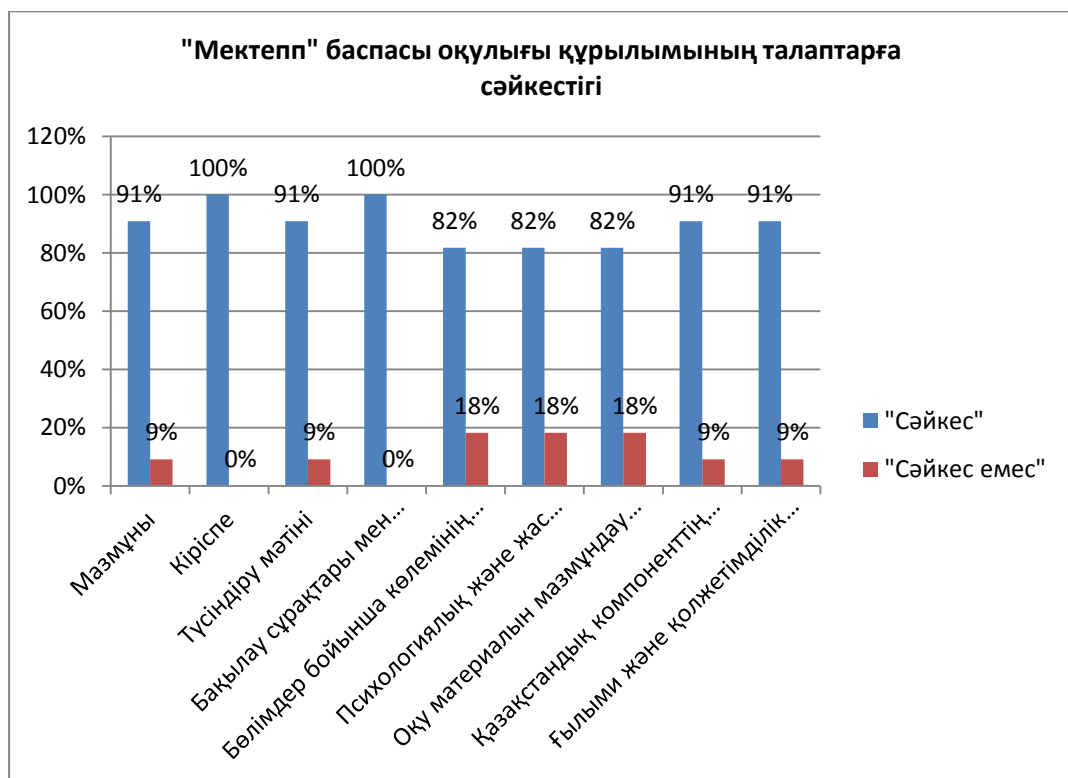
Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке келтірілген.

I бөлім. Оқулықтың құрылымы:

- ✓ мазмұны;
- ✓ кіріспе;
- ✓ түсіндіру мәтіні;
- ✓ иллюстрациясы;
- ✓ бақылау сұрақтары мен тапсырмалар;
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы);
- ✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы;
- ✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету бойынша 90-91-суреттермен берілген.

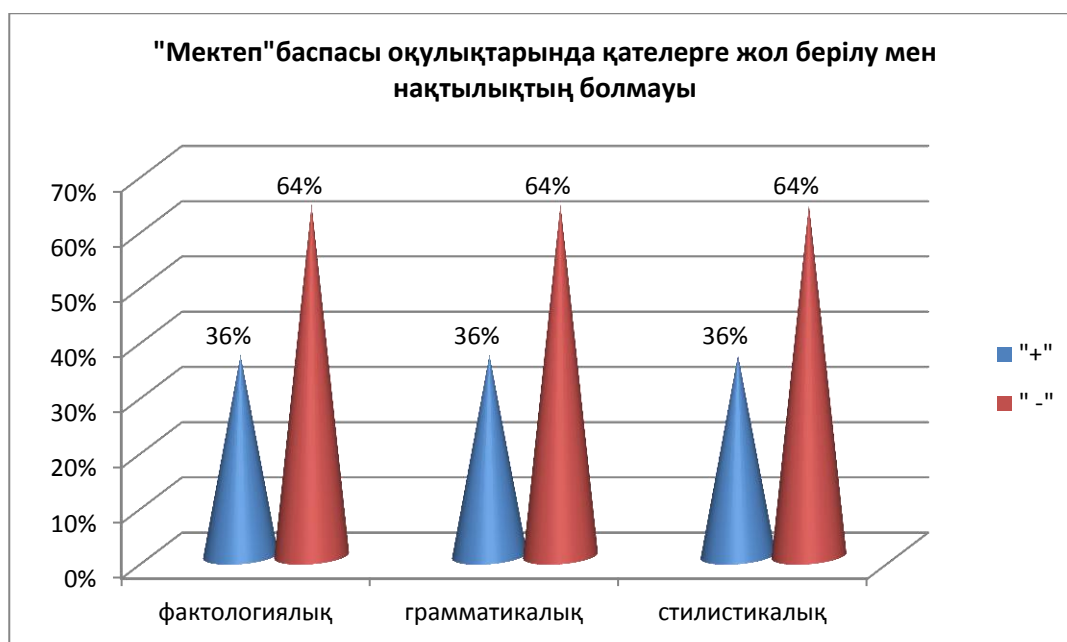

90-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер.

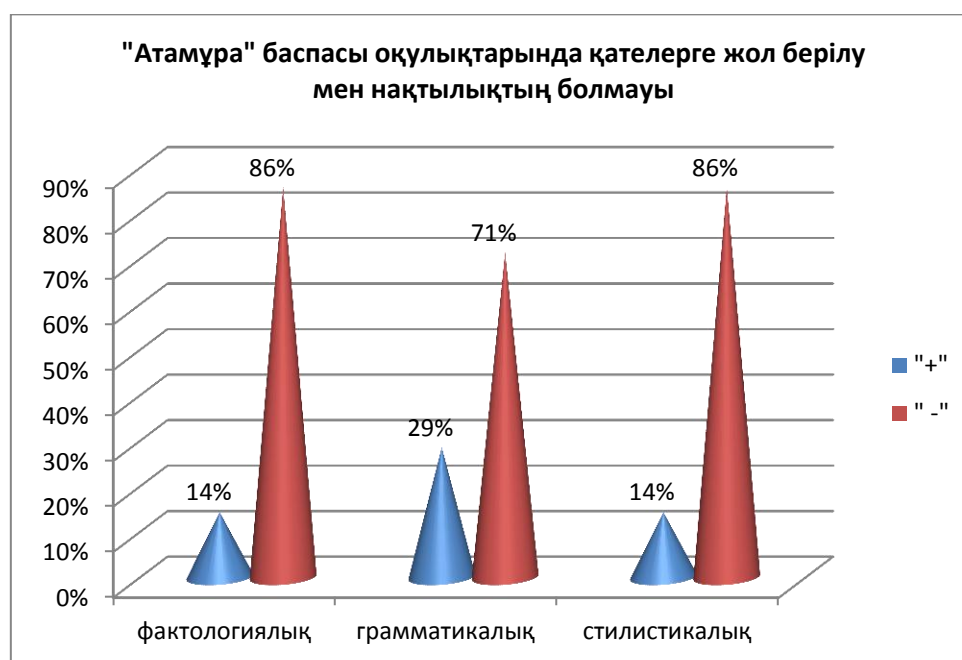

91-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

Оқулықта кездесетін фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателіктерді анықтау бойынша қорытындылар 92-93 суреттерде көруге болады.

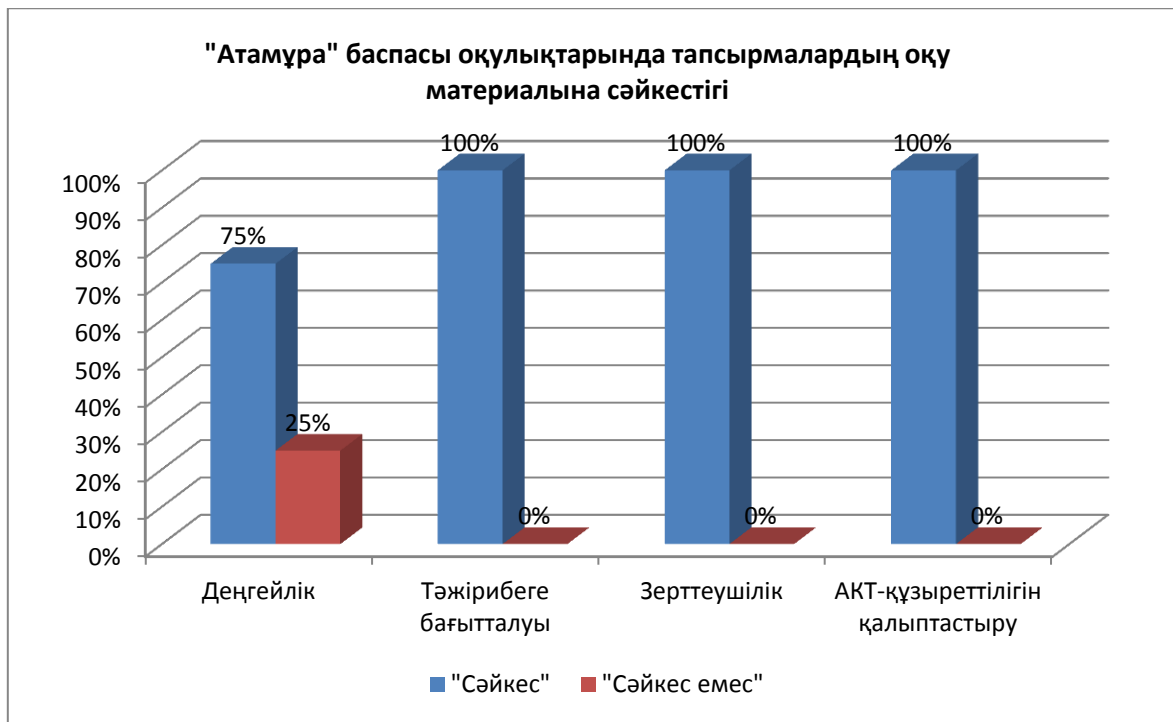

92-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы

93-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы

Оқулықтағы деңгейлік, тәжірибеге бағытталған, зерттеушілік тапсырмалар мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының оқу материалына сәйкес берілуі бойынша қорытындылар 94-95-суреттерде көрініс тапқан.

94-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Атамұра» баспасы оқулығында деңгейлік тапсырмалар, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары берілген.

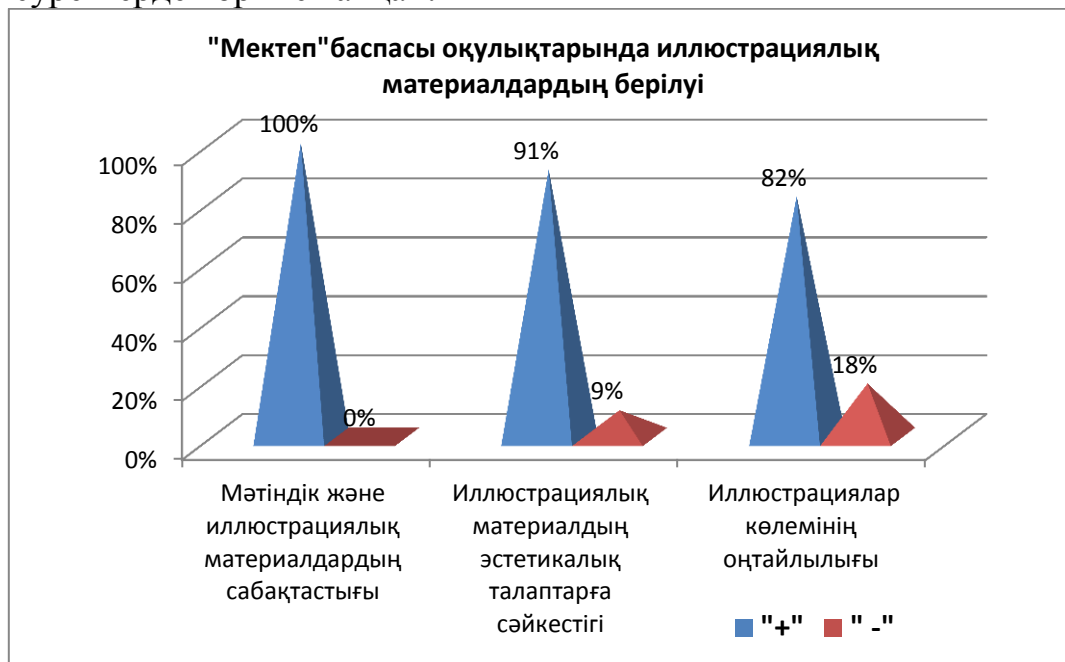
95-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Мектеп» баспасы оқулығында ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары берілген. Оқу материалына сәйкес деңгейлік тапсырмалар, тәжірибеге бағытталған және зерттеушілік тапсырмалар көрініс тапқан.

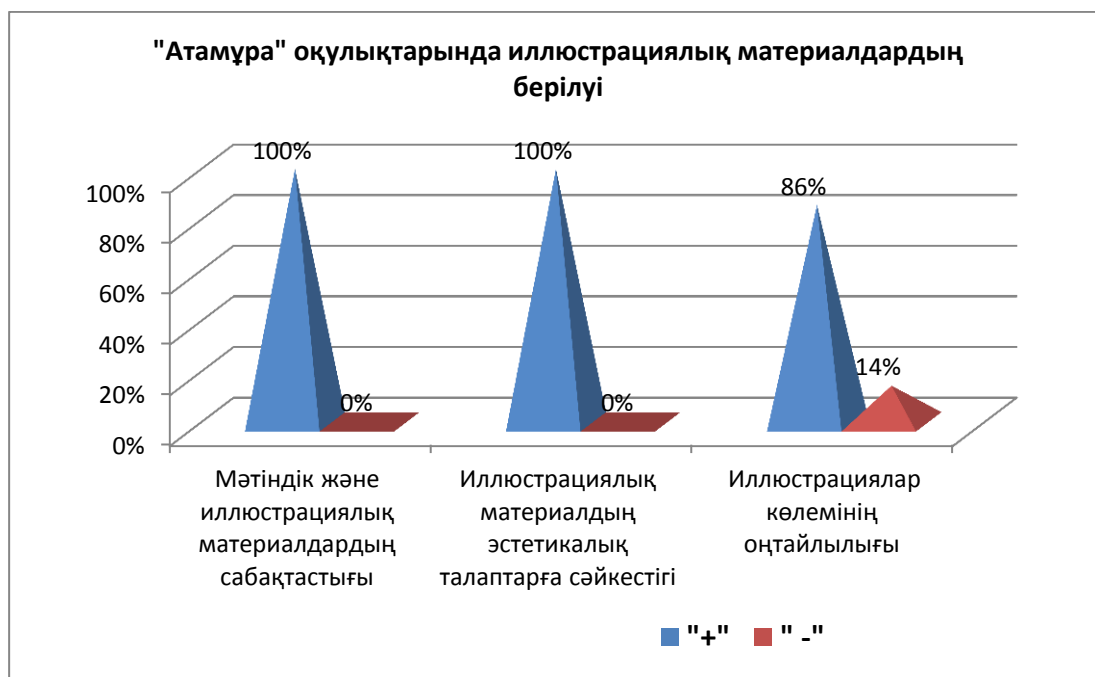
Иллюстрациялық материалдардың берілуі:

- ✓ Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы;
- ✓ Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі;
- ✓ Иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы бойынша қорытындылар

96-97-суреттерде көрініс тапқан.

96-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы

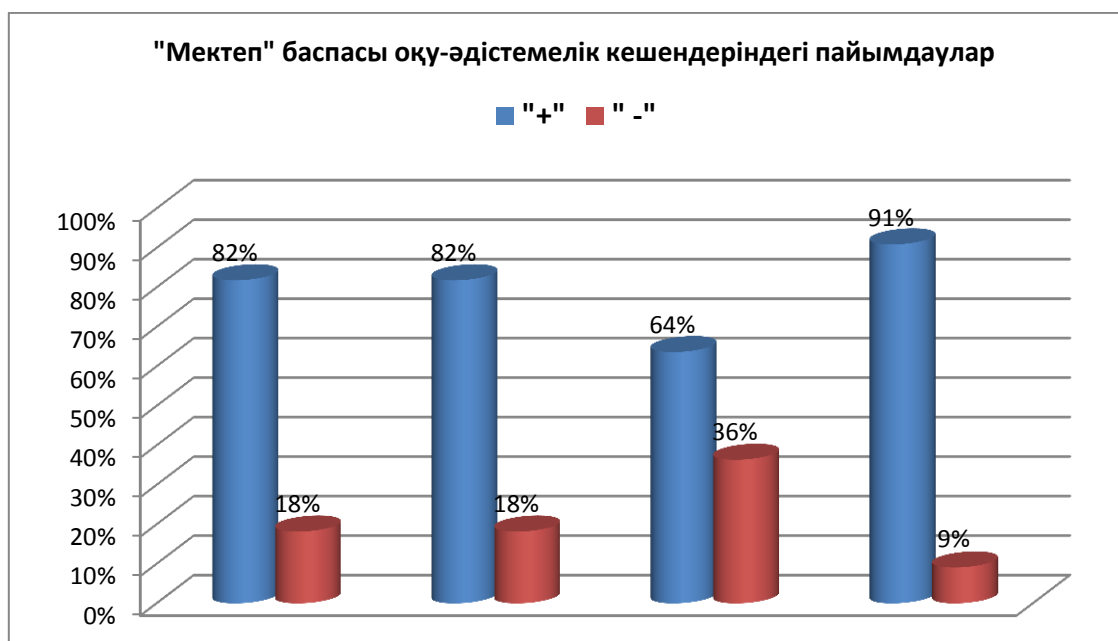
97-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы

Оқу-әдістемелік кешендер:

- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 98-99-суреттерде көрсетілген.

98-сурет. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

99-сурет. «Мектеп» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Қазақстан тарихы» оқулығы

Авторлары: З.А. Джандосова

«Мектеп» баспасы

Жалпы қорытынды. Қазақстан тарихы оқулығы жаңартылған бағдарлама бойынша жазылған. Оқулық оқу жылының тоқсандарына сәйкес төрт бөлімнен тұрады және хронологиялық емес, тақырыптық қағидатпен құрылған.

Ұсыныстар:

- оқулық мазмұны күрделі, оқушылардың жас ерекшелігіне сәйкес берілсе;
- картамен жұмыс жасауға ізденуге арналған жеке, жұптық тапсырмалар қарастырылса;
- оқулық мазмұнындағы тапсырмалар түрлендіріліп берілсе;
- термин сөздерге анықтама берілсе;
- кесте, тірек-сызба, тест тапсырмалары берілсе;
- оқулықта берілген иллюстрациялар оқушылардың жас ерекшелігіне сәйкес берілсе;
- суреттерге түсіндірме берілсе;
- тақырыптық карталарды қамтамасыз ету ұсынылады.

«Қазақстан тарихы» оқулығы

Авторлары: З. Қабылдинов, А. Сандыбаева, Ф. Лебаев

«Атамұра» баспасы

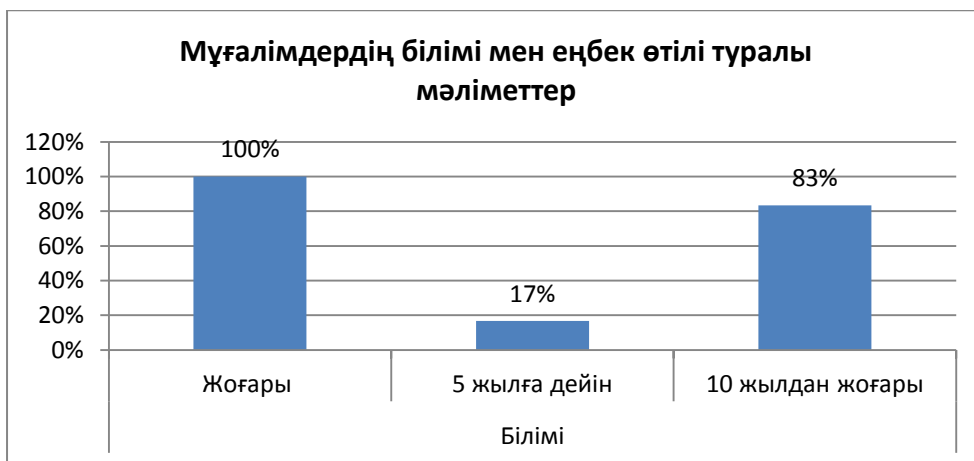
Жалпы қорытынды. Оқулық бағдарламаға сай әзірленген. Оқулықта берілген тақырыптар мазмұнына сай ашылған. Қосымша деректер жеткілікті берілген. Тақырыптарда берілген суреттер анық. Тақырыптардың соңында термин сөздерге анықтама берілген. Қазақстанда көшпелі мал шаруашылығы және егіншіліктің дамуы тақырыбында ежелгі кезеңнен бастап ХІХ ғасырға дейінгі жазылған деректер жеткілікті берілген. Ғалымдардың зерттеулерінен үзінді жүйелі келтірілген. Тапсырмалар оқу мақсатына сәйкес әзірленген. Оқулықтың безендірілуі талапқа сай және карта, суреттер, қосымша мәліметтер келтірілген.

Ұсыныстар:

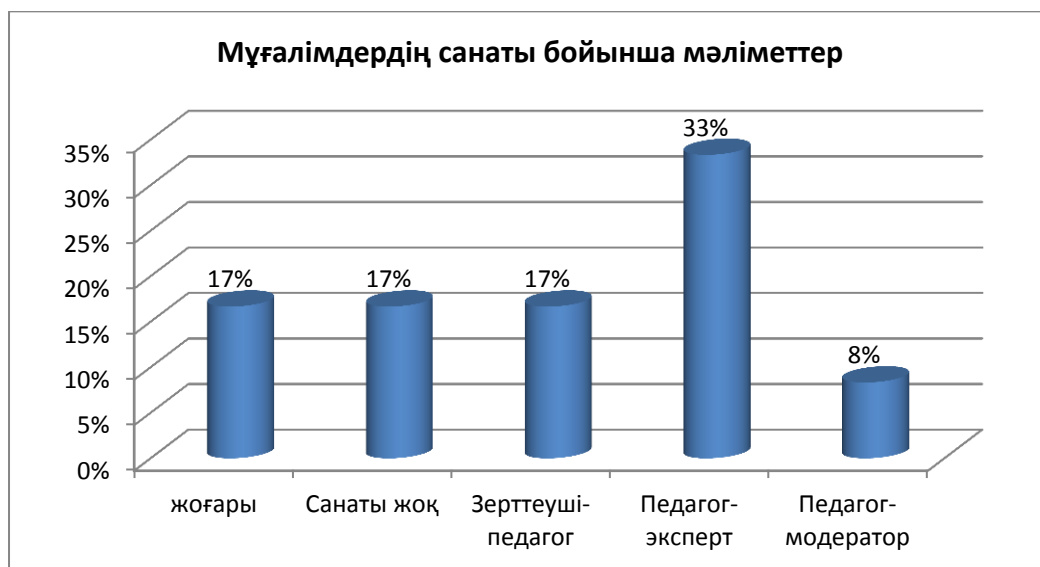
- Картамен жұмыс жасауға арналған тапсырмалар берілсе;
- оқушының қабылдауына, түсінуіне сай және тақырыпқа сәйкес сызбалар мен кестелер келтірілсе;
- тақырып соңында өзін - өзі тексеруге арналған сұрақтар мен тест тапсырмалары берілсе;
- қазақ хандарының өмір сүру жылдары нақты беру ұсынылады.

«Дүниежүзі тарихы» оқулығы

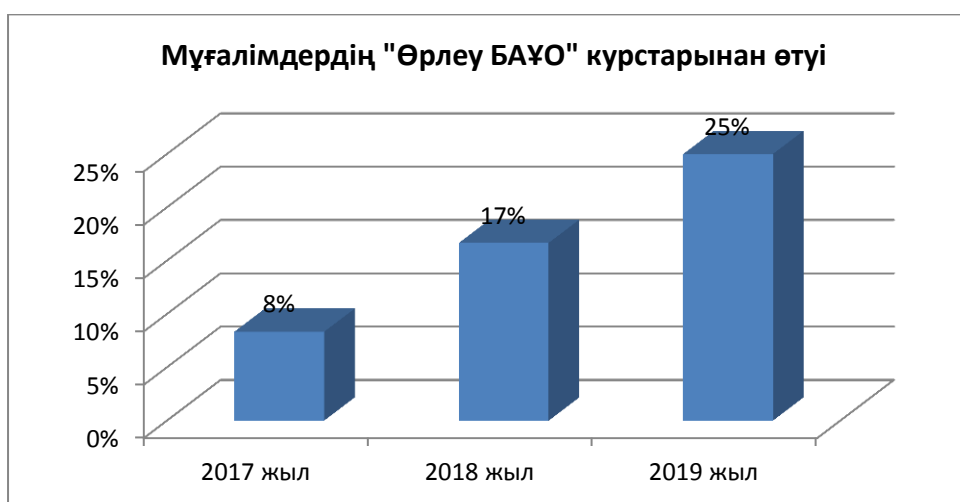
11-сыныпта «Дүниежүзі оқулығы» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 100-103 суреттерде көрсетілген.

100-сурет. «Дүниежүзі тарихы» пәні мұғалімдерінің білімі мен еңбек өтілі .

101-сурет. «Дүниежүзі тарихы» пәні мұғалімдерінің санаты

102-сурет. «Дүниежүзі тарихы» пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі

103-сурет. «Дүниежүзі тарихы» пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Дүниежүзі тарихы» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Мектеп», «Арман-ПВ» баспалары ұсынған.

Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке келтірілген.

I бөлім. Оқулықтың құрылымы:

- ✓ мазмұны;
- ✓ кіріспе;
- ✓ түсіндіру мәтіні;
- ✓ иллюстрациясы;
- ✓ бақылау сұрақтары мен тапсырмалар;
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы);
- ✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы;
- ✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету бойынша 104-106-суреттерде көрініс тапқан.

104-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

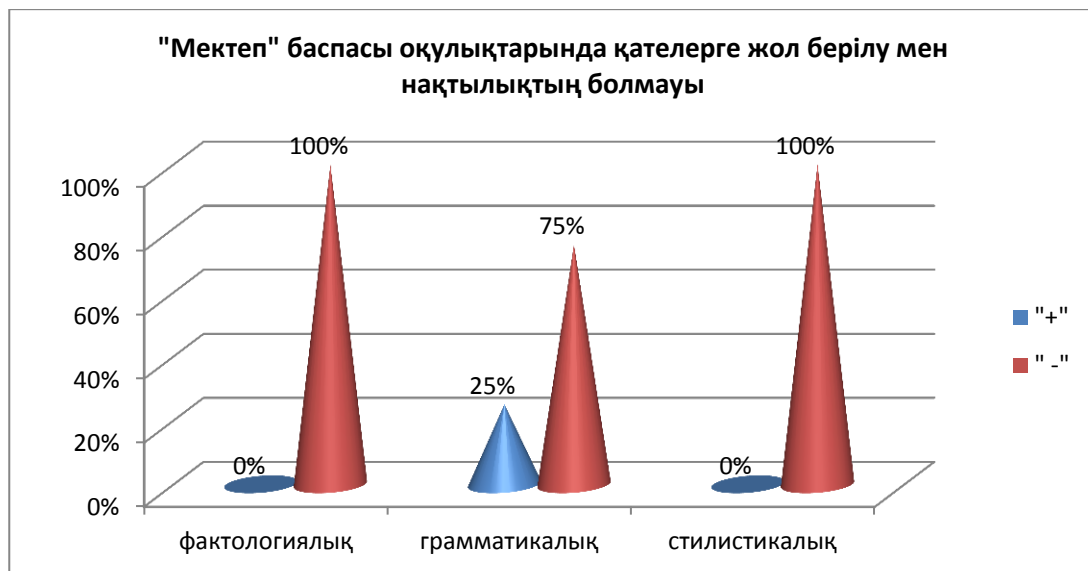

105-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

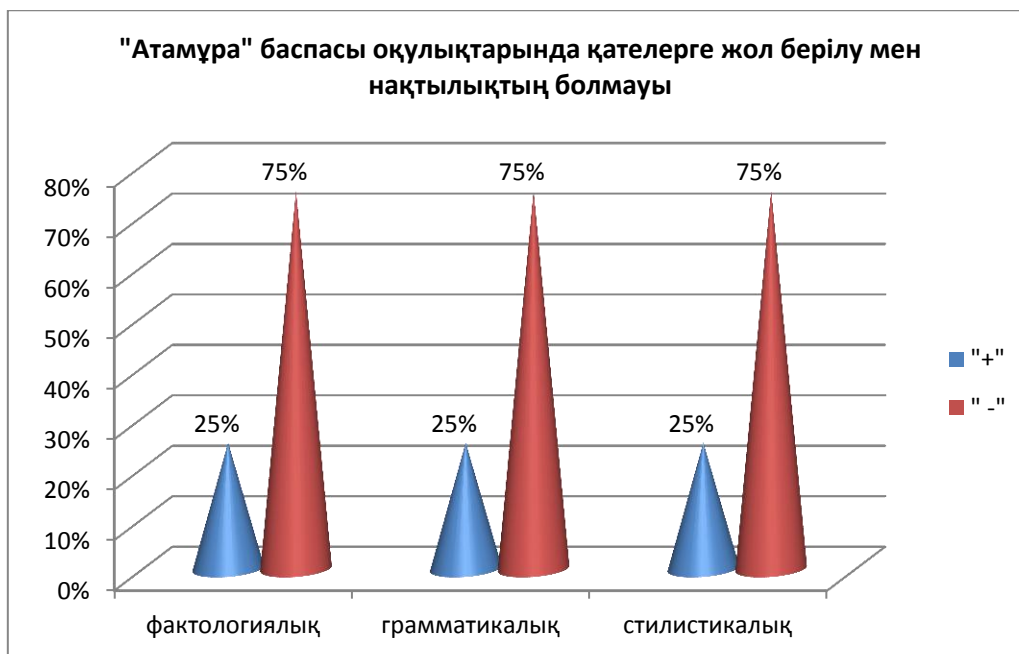

106-сурет. «Арман ПВ» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

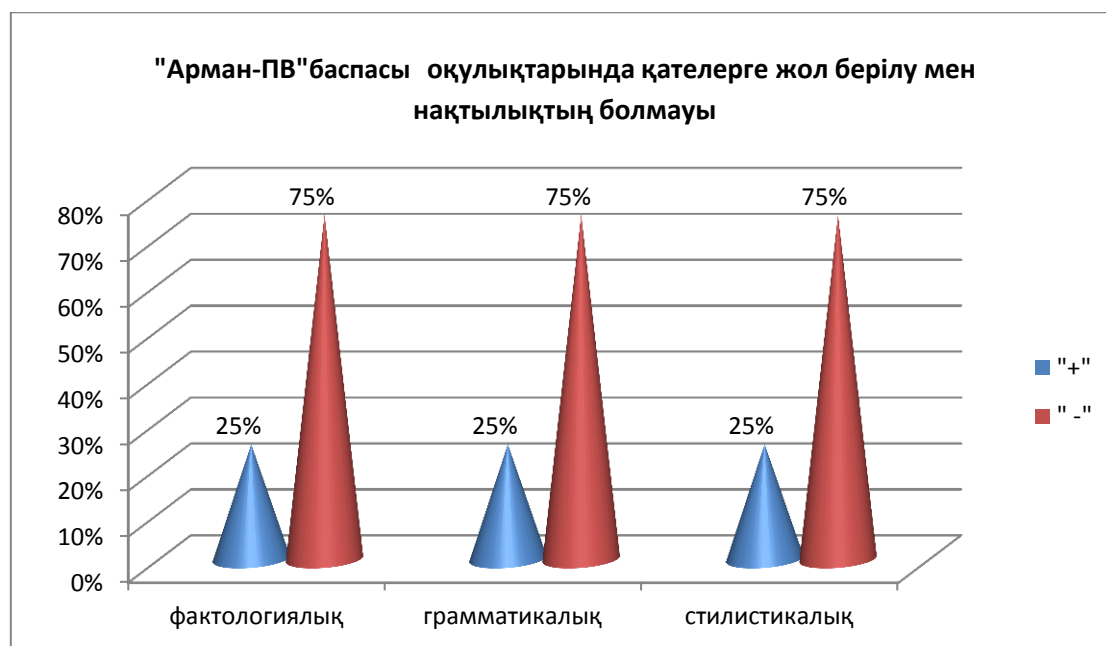
II. Оқулықта кездесетін фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателіктерді анықтау бойынша қорытындылар 107-109 суреттерде берілген.

107-сурет. «Мектеп» баспасы оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер

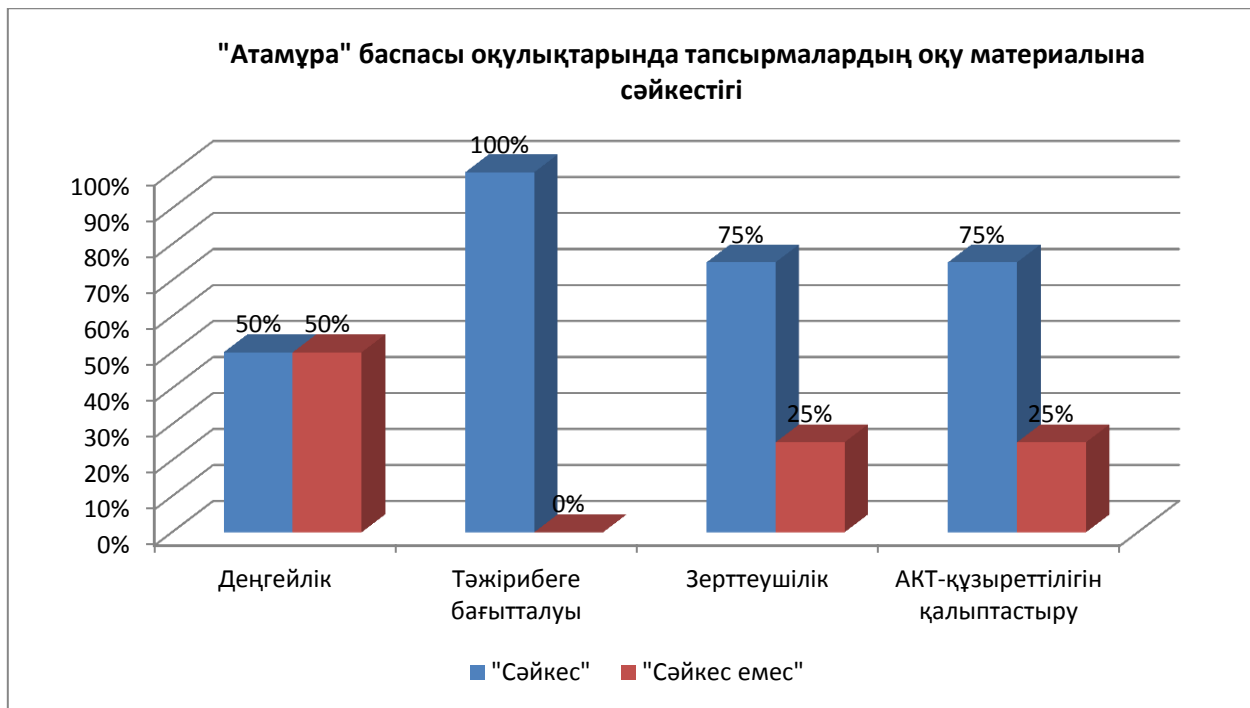

108-сурет. «Атамұра» баспасы оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер.

109-сурет. «Арман ПВ» баспасы оқулықтарында қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер.

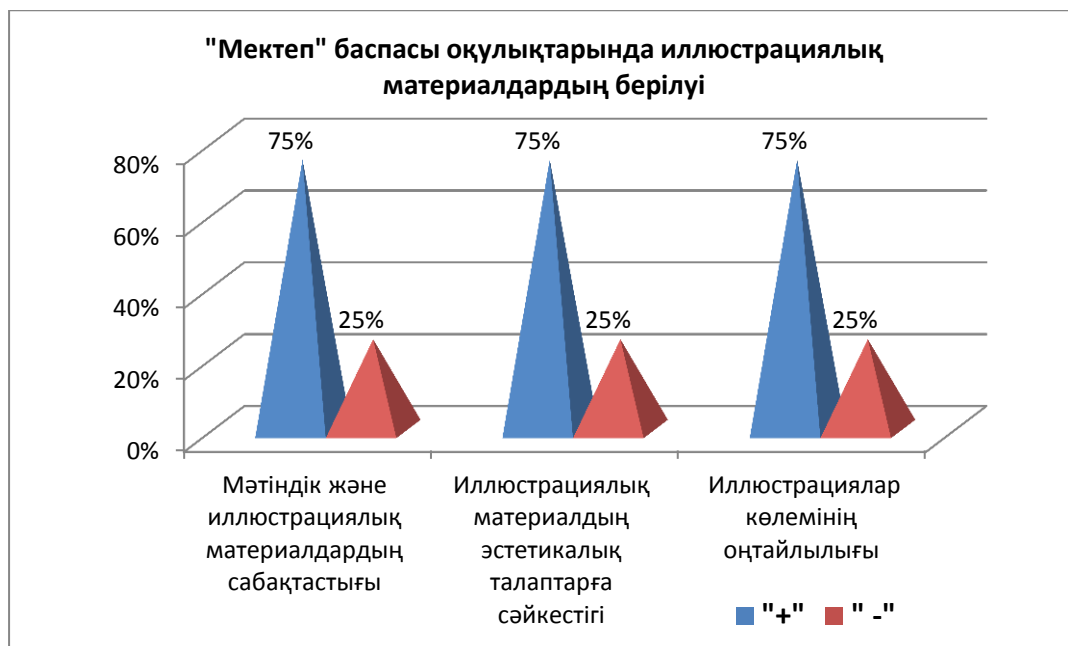
III. Оқулықтағы деңгейлік, тәжірибеге бағытталған, зерттеушілік тапсырмалар мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының **оқу материалына сәйкес берілуі** бойынша қорытындылар 110-112 -суреттерде көрініс тапқан.

110-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

111-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

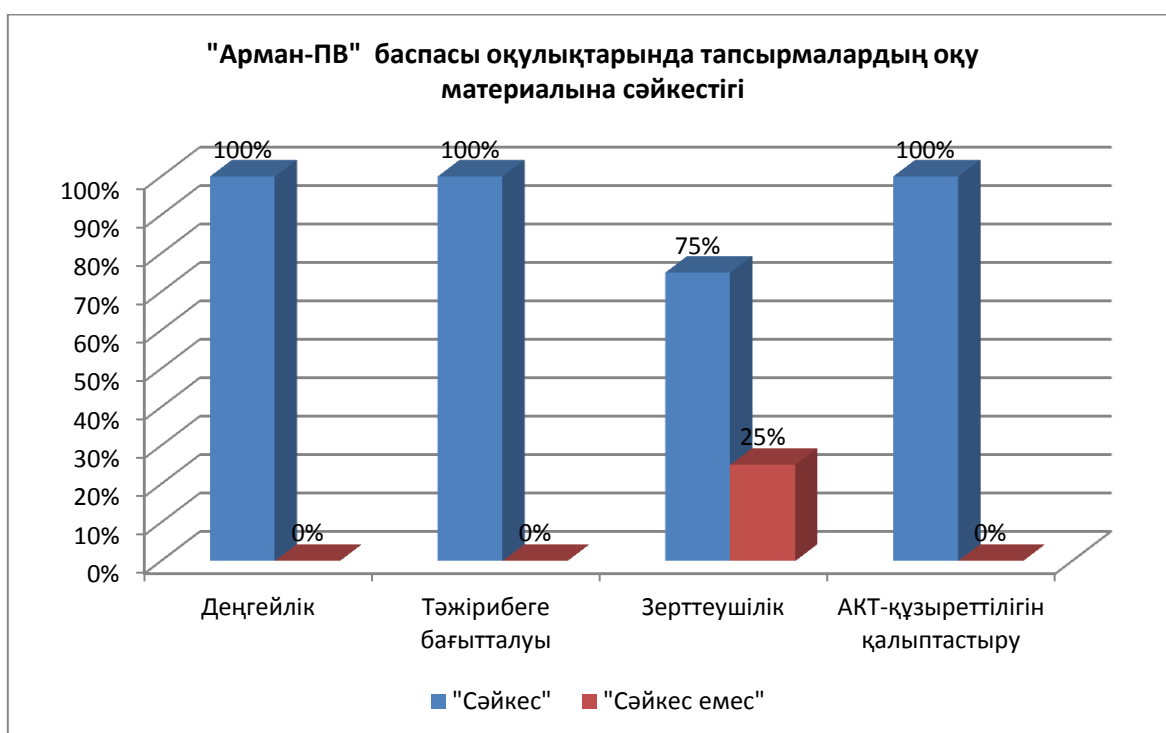

112-сурет. «Арман ПВ» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

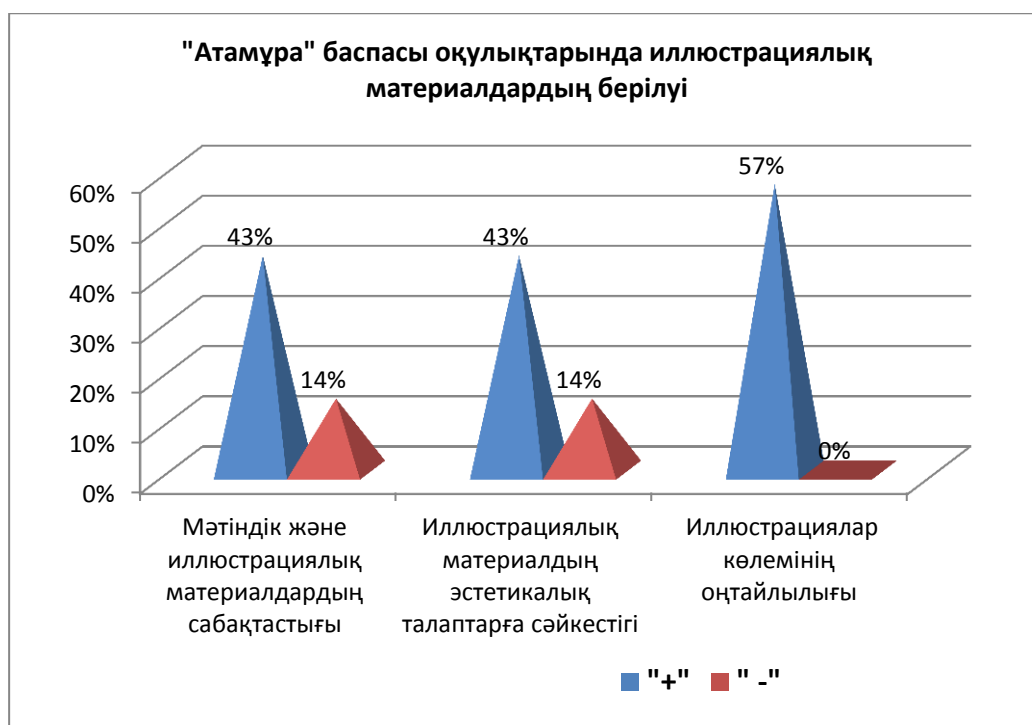
IV бөлім. Иллюстрациялық материалдардың берілуі:

- ✓ Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы;
- ✓ Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі;
- ✓ Иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы бойынша қорытындылар

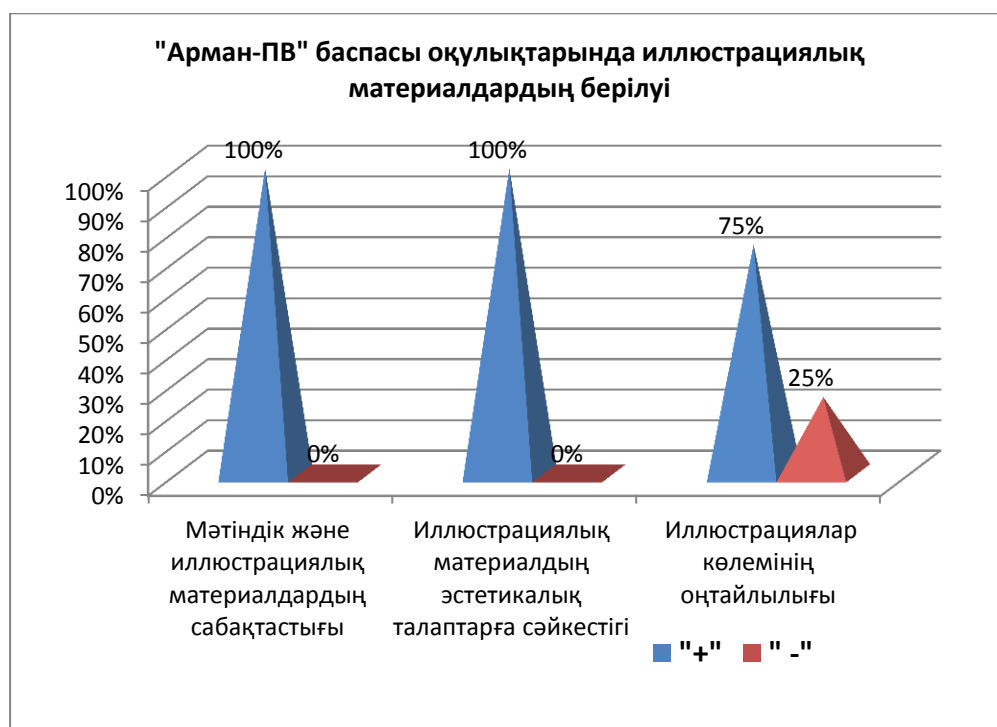
113-115-суреттерде көрініс тапқан.

113-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

114-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

115-сурет. «Арман ПВ» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

V бөлім. Оқу-әдістемелік кешендер:

- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;

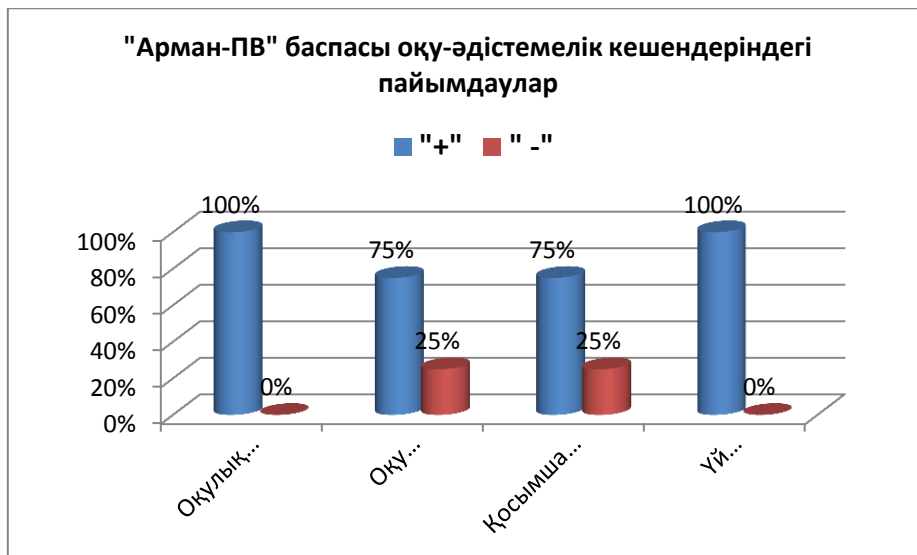
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 116-118-суреттерде көрсетілген.
- ✓

116-сурет. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

117-сурет. «Мектеп» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

118-сурет. «Арман ПВ» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Дүниежүзі тарихы» оқулығы

Авторлары: Н. В. Максименко, Е. А. Мясников, Ш.А.Илиясов

«Атамұра» баспасы

Жалпы қорытынды: Оқулық оқу бағдарламасына сай құрастырылған. Әр параграфта термин сөздер мен анықтамасы берілген. Әр тақырыптан соң тест тапсырмалары бар. Суреттер және карикатуралар жақсы сапада жасалған, тақырыпқа сай берілген. Оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға арналған тапсырмалар қамтылған.

Ұсыныстар:

- оқулық мазмұны оқушылардың жас ерекшелігіне сәйкес әзірлеу;
- экономикаға байланысты тақырыптарға әлемнің тарихынан мысалдар келтіре отырып, тарихи мазмұнда беру;
- әр бөлімнен кейін бекіту, қорытындылау сұрақтары мен тапсырмаларын қарастыру;
- тақырып мазмұнына сәйкес тарихи карталармен қамтамасыз ету;
- оқулық соңында тарихи оқиғалардың хронологиялық тізбесін ұсыну;
- деңгейлік, талқылауға арналған тапсырмаларды қарастыру;
- оқулықтағы грамматикалық қателерді түзету ұсынылады.

«Дүниежүзі тарихы» оқулығы

Авторлары: Р.Р. Қайырбекова, А.С. Ибраева, Г.Н.Аязбаева

«Мектеп» баспасы

Жалпы қорытынды: Оқулықтың мәтіні оқушыға түсінікті жазылған. Оқулықта саяси құқықтық процестер, қоғамдық саяси ойдың дамуы, білім мен ғылым салаларында кейінгі жылдары қол жеткізген жетістіктер енгізілген. Әрбір параграфқа берілген сұрақтар мен тапсырмалар оқулық мәтінімен, хрестоматиямен жұмыс істеуге басымдық беруді көздейді.

Ұсыныстар:

- тарихи оқиғалар хронологиясына көңіл бөлу;
- оқулықта деңгейлік , шығармашылық және тест тапсырмаларын беру;
- тақырып мазмұнына сәйкес тарихи карталар беру;
- қосымша тапсырмалар және карталар бар дискілермен қамтамасыз ету.

«Дүниежүзі тарихы» оқулығы

Авторлары: Қ.А.Әпет, А.Б.Сатанов, А.Е.Нұрхаева, Э.И.Сапашева,
А.Г.Батыргалиева

«Арман ПВ» баспасы

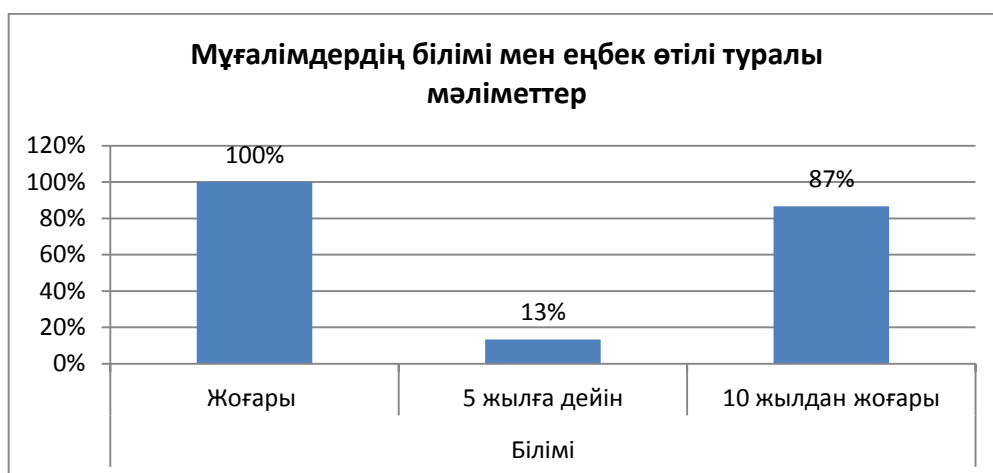
Жалпы қорытынды: Оқулықта әлем тарихының этникалық, саяси, әлеуметтік-экономикалық, мәдени даму кезеңдері қамтылған. Оқулық оқушылардың жас ерекшелігіне сәйкес әзірленген. Әр параграфта термин сөздер, қызықты тарихи ақпараттар, зерттеу, шығармашылық, өзін-өзі тексеруге арналған тапсырмалар берілген. Оқулық иллюстрациялары сапалы берілген.

Ұсыныстар:

- оқулықта әр параграф соңында тарихи карталар беру;
- оқулықты әзірлеуде шрифті мөлшерін ескеру.

«Құқық негіздері» оқулығы

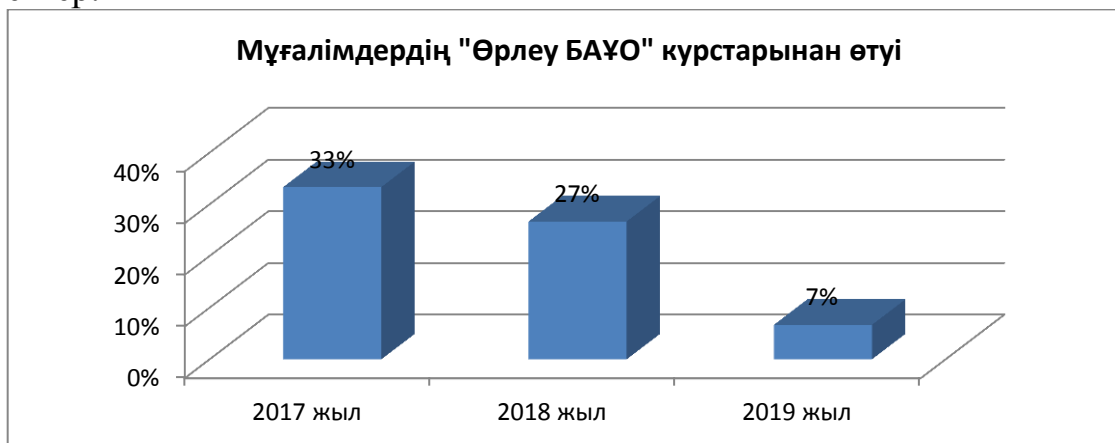
11-сыныпта «Құқық негіздері» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 119-122 суреттерде көрсетілген.

119-сурет. «Құқық негіздері» пәні мұғалімдерінің білімі мен еңбек өтілі туралы мәліметтер.

120-сурет. «Құқық негіздері» пәні мұғалімдерінің санаты бойынша мәліметтер.

121-сурет. «Құқық негіздері» пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі

122-сурет. «Құқық негіздері» пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Құқық негіздері» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Мектеп» баспалары ұсынған.

Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке келтірілген.

I бөлім. Оқулықтың құрылымы:

- ✓ мазмұны;
- ✓ кіріспе;
- ✓ түсіндіру мәтіні;
- ✓ иллюстрациясы;
- ✓ бақылау сұрақтары мен тапсырмалар;
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы);
- ✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы;
- ✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету бойынша 123-124-суреттерде көрініс тапқан.

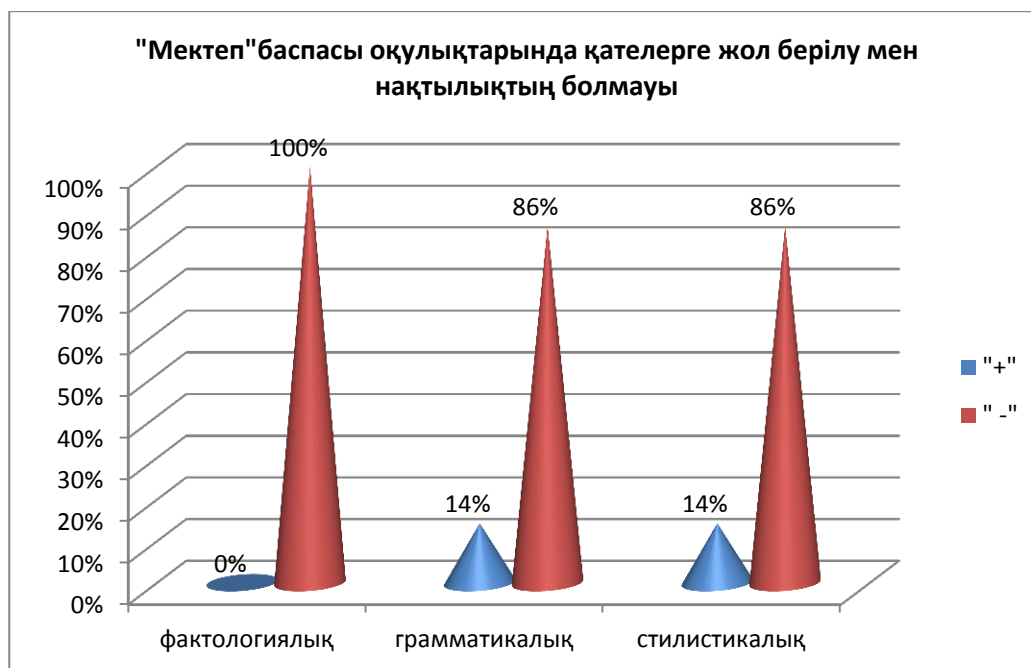

123-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер.

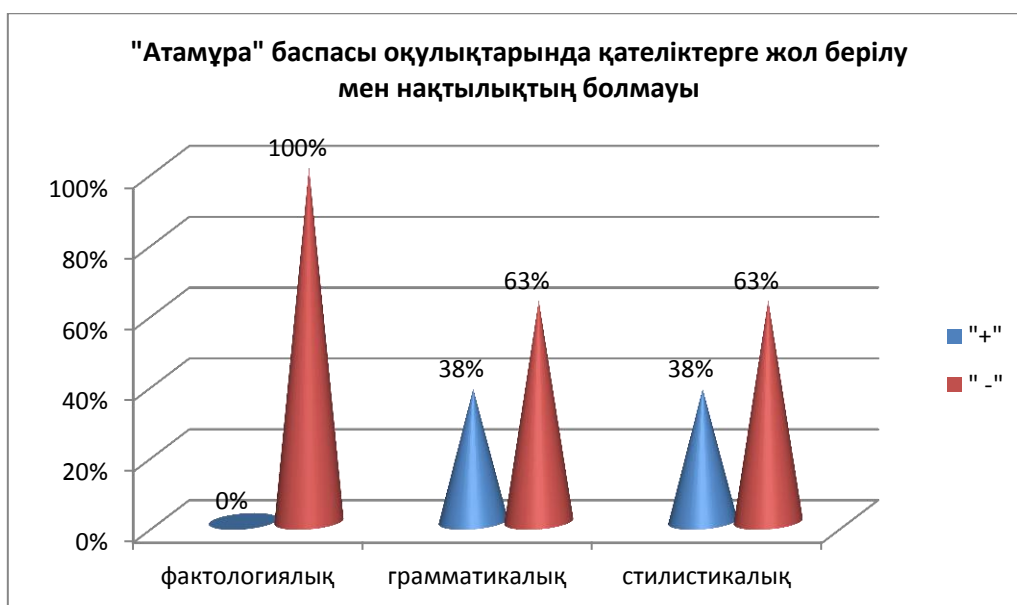

124-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

II. Оқулықта кездесетін фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателіктерді анықтау бойынша қорытындылар
 125-126 суреттерде көрініс тапқан.

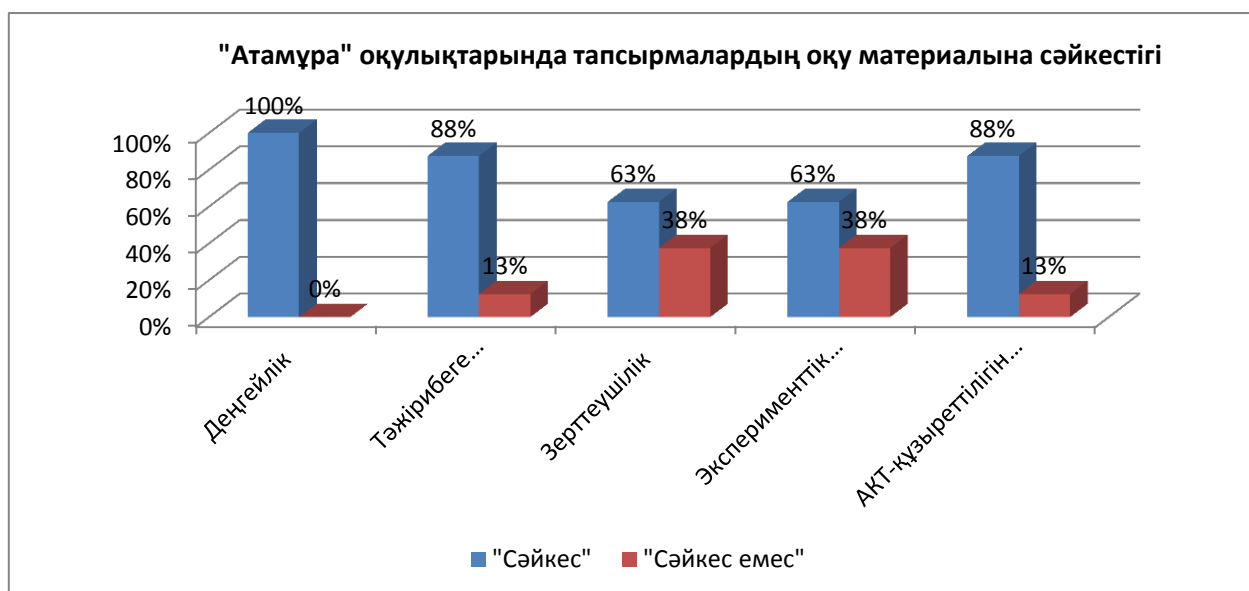

125-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында қателіктерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер

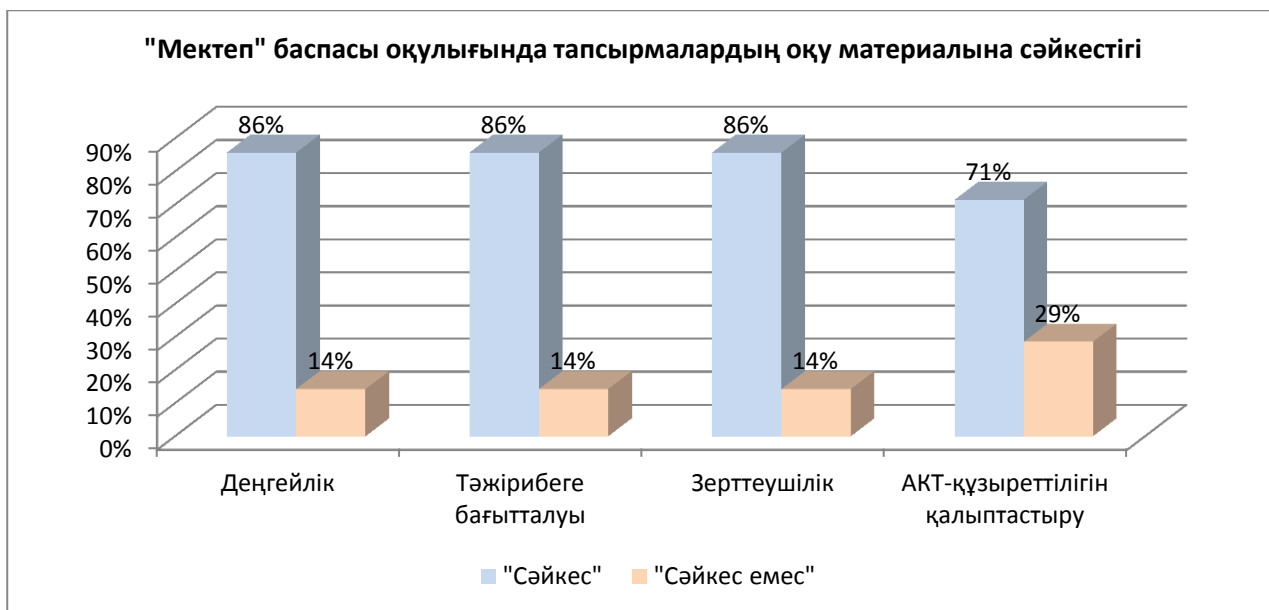
126-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында қателіктерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы туралы мәліметтер

III. Оқулықтағы деңгейлік, тәжірибеге бағытталған, зерттеушілік тапсырмалар мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының оқу материалына сәйкес берілуі бойынша қорытындылар 127-128-суреттерде көрініс тапқан.

127-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Атамұра» баспасы оқулығында деңгейлік тапсырмалар, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары берілген. (127-сурет).

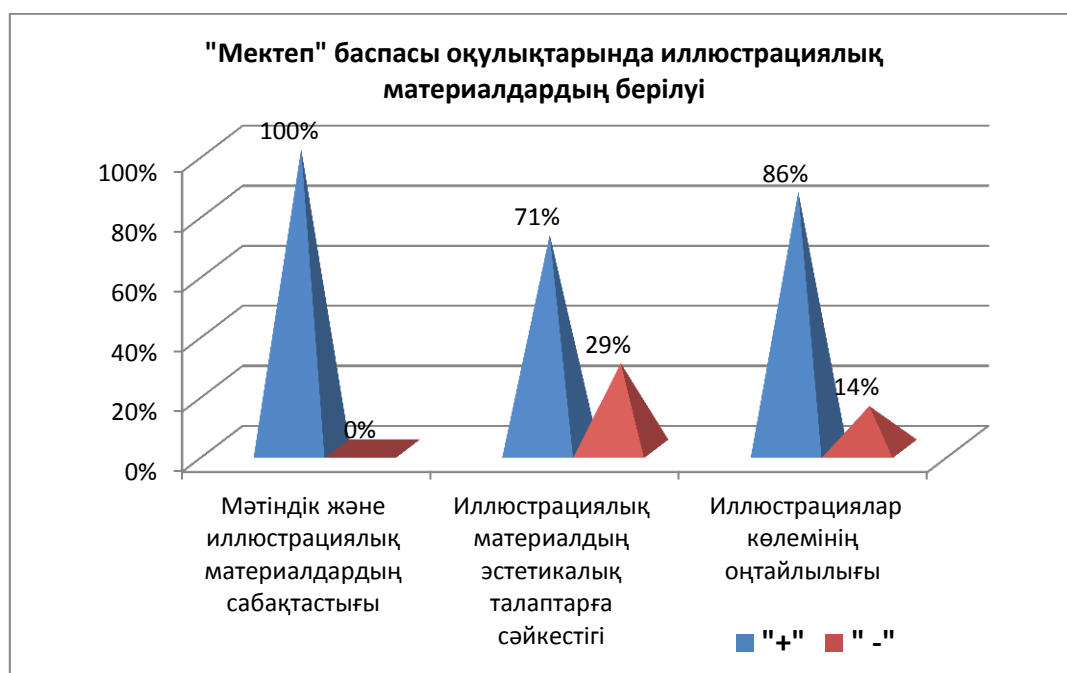

128-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Мектеп» баспасы оқулығында ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары берілген. Оқу материалына сәйкес деңгейлік тапсырмалар, тәжірибеге бағытталған және зерттеушілік тапсырмалар 86 пайызды құрайтыны көрініс тапқан (128-сурет).

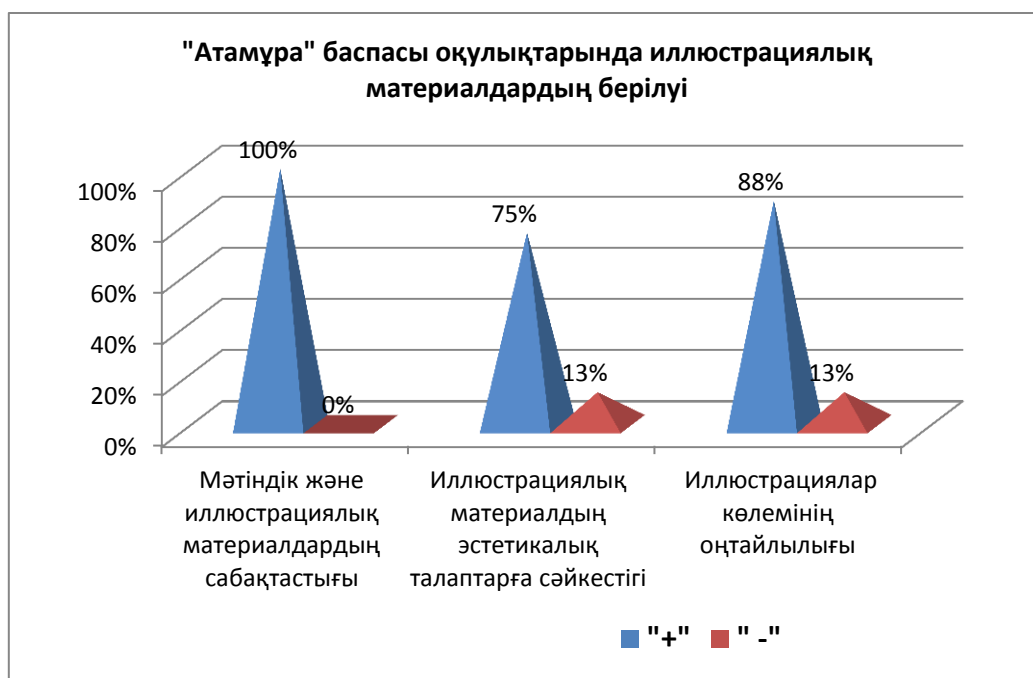
IV бөлім. Иллюстрациялық материалдардың берілуі:

- ✓ Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы;
- ✓ Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі;
- ✓ Иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы бойынша қорытындылар 129-130-суреттерде көрініс тапқан.

129-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Мектеп» баспасы оқулығында мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы, иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі және иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы көрініс тапқан (129-сурет).

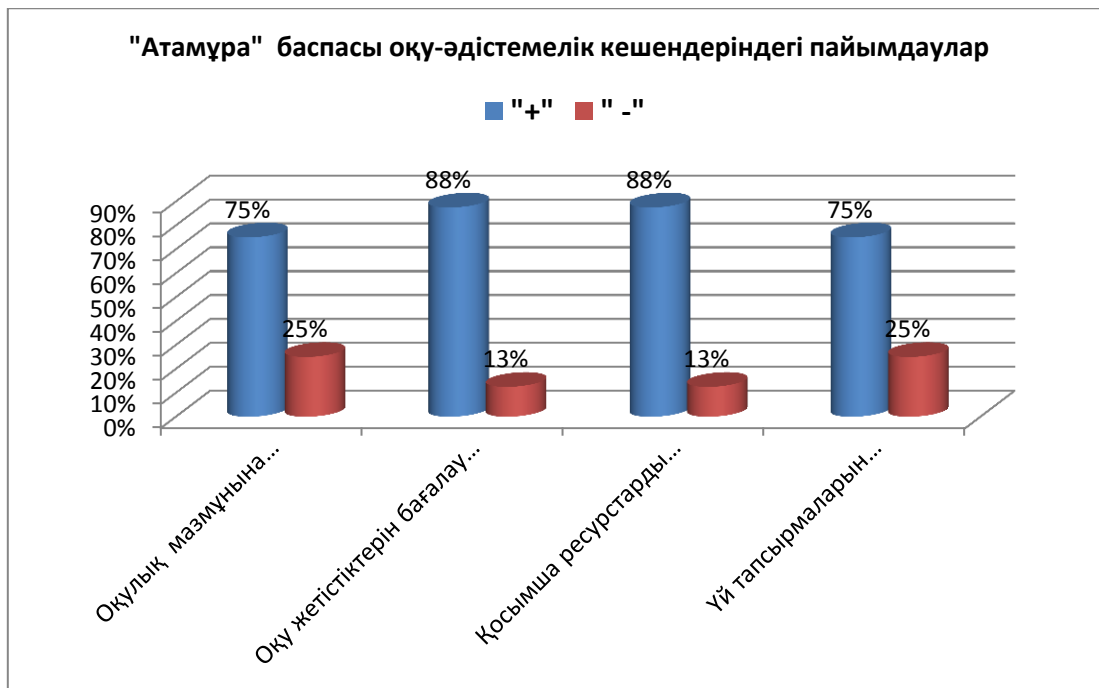

130-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

«Атамұра» баспасы оқулығында иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі және иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы да көрініс тапқан (130-сурет).

V бөлім. Оқу-әдістемелік кешендер:

- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 131-132-суреттерде көрсетілген.

131-сурет. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Атамұра» баспасы ұсынған «Құқық негіздері» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстар мен оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы мен қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар көрініс тапқан (131-сурет).

132-сурет. «Мектеп» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Мектеп» баспасы ұсынған «Құқық негіздері» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының, үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы мен қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар көрініс тапқан (132-сурет).

«Құқық негіздері» оқулығы

Авторлары: А.С.Ибраева, Л.К. Еркінбаева, Л.Т. Назарқұлов т.б.

«Мектеп» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық оқу бағдарламасына сәйкес әзірленген, бес бөлімнен тұрады. Бөлім бойынша тақырыптарға берілген мәтіннің мазмұны түсінікті. Әр тақырыптан кейін деңгейлік тапсырмалар, құқықтық жағдаяттар берілген. Әр тақырып сайын тірек сөздер мен глосарий қамтылған. пән мазмұнында ұлттық құндылықтар сақталған. Оқулық құқықтық білімді өмірлік жағдайға қолдана білуге бағытталған. Осы мақсатта оқулықта «тірек сөздер, глосарий, назар аударайық» - қағидаттары нақты құрылған. Әр параграфтың соңындағы бақылау сұрақтары мен тапсырмалары нақты қойылған.

Қазақстан Республикасының құқық жүйесі толық қамтылған.

Ұсыныстар:

- оқулықтағы кейбір мәтіндер күрделі ғылыми тілде жазылған, оқулық мәтінін құрылымдауда білім алушылардың жас ерекшелігі ескерілсе;
- мәтін көлемі мазмұнға сәйкес қысқартылып, құқықтық жағдаяттарға байланысты өмірден мысалдар берілсе;
- оқулықта иллюстарциялар суреттері мен сызбалары талапқа сай берілсе;
- оқулықта Қазақстан Республикасына заң жүйесіне еңбек сіңген азаматтар туралы ақпараттар қамтылса;
- тақырыптарға сәйкес әлемдік тәжірибеден және өмірмен байланыстырылған қосымша мәтіндермен қамтамасыз етілсе;
- қосымша тапсырмалар қамтамасыз етілген дискілер оқулықпен бірге беру ұсынылады.

«Құқық негіздері», ОӘЖ

Авторлары: А.С.Ибраева, С.Б.Гончаров, Г.У.Серикбаев

«Мектеп» баспасы

Әдістемелік құрал оқулық мазмұнына сәйкес әзірленген. Әдістемелік құралда оқу мақсаттарына негізделген оқытудың әдіс-тәсілдері қамтылған. Күнтізбелік жоспардың барлық тақырыптарын қамти отыра қысқа мерзімді жоспардың үлгі тақырыптары көрсетілген. Әр бөлім бойынша сараланған тапсырмалар, оқытудың әдістер мен тәсілдері берілген.

Ұсыныстар:

Оқулыққа негізделіп әзірленген әдістемелік құралмен толық қамтамасыз ету ұсынылады.

«Құқық негіздері» оқулығы

Авторлары: Н.В. Максименко, Е. А. Мясников, М. Н. Абыласимов
«Атамұра» баспасы

Жалпы қорытынды.

Оқулықта жаңадан қабылданған нормативтік-құқықтық актілер келтірілген. Мазмұны, шартты белгілері, кіріспесі берілген. Әр тақырып соңында тақырыпқа сәйкес тест, шығармашылық тапсырмалар, жағдайаттық тапсырмалар, қосымша сұрақтар мен тапсырмалар, жаңа терминдерге түсініктеме, глоссарийлер берілген.

Әр тақырыпқа сәйкес суреттер, кестелер берілген. Оқулықта құқықтық жағдаят бойынша мысалдар мен түсініктемелер бар, әр параграфтан кейін түрлі деңгейдегі тапсырмалар берілген. Оқулықта формативті бағалау және қайталауға арналған материалдар қамтылған. Сонымен қатар кең көлемді анықтамалық материалдар, әртүрлі деңгейдегі тапсырмалар берілген, бұл оқушылардың жоғары деңгей дағдыларын дамытуға, талдаудың белсенді коммуникативтік әдістерін ынталандыруға және оқу әрекеттерін жүйелі қалыптастыруға ықпал етеді.

Ұсыныстар:

- оқулық әзірлеуде оқушылардың жас ерекшеліктері ескерілсе, мәтіндер оқушының қабылдауына сәйкес әзірленсе;
- 2 параграф бойынша тақырып соңында эссе жазу тапсырмасы берілген (300 сөз), пән мазмұнының ерекшелігін ескере отырып талаптары жеңілдетілсе;
- оқулық иллюстрациясы түрлі-түсті болып берілсе;
- оқулықтың сыртындағы екі бағыттағы сурет бірдей болса;
- оқулыққа қосымша әдістемелік нұсқаулықпен толық қамтамасыз ету ұсынылады.

«Құқық негіздері», ОӘК

Авторлары: Н.В. Максименко, Е. А. Мясников, М. Н. Абыласимов
«Атамұра» баспасы

Әдістемелік құрал оқу бағдарламасына оқулық мазмұнына сәйкес құрастырылған. Құқықтық құжаттар НҚА мен материалдармен толықтырылған. Сабақтар бойынша әзірлемелер ұсынылған. Сабақ жоспарлары құрылымы жанартылған мазмұнға сәйкес келеді.

Әдістемелікте оқушылардың танымдық және коммуникативтік оқу әрекеттерін қалыптастыруға мүмкіндік беретін оқушылардың қызметін ұйымдастырудың әр түрлі формалары ұсынылады.

Ұсыныстар:

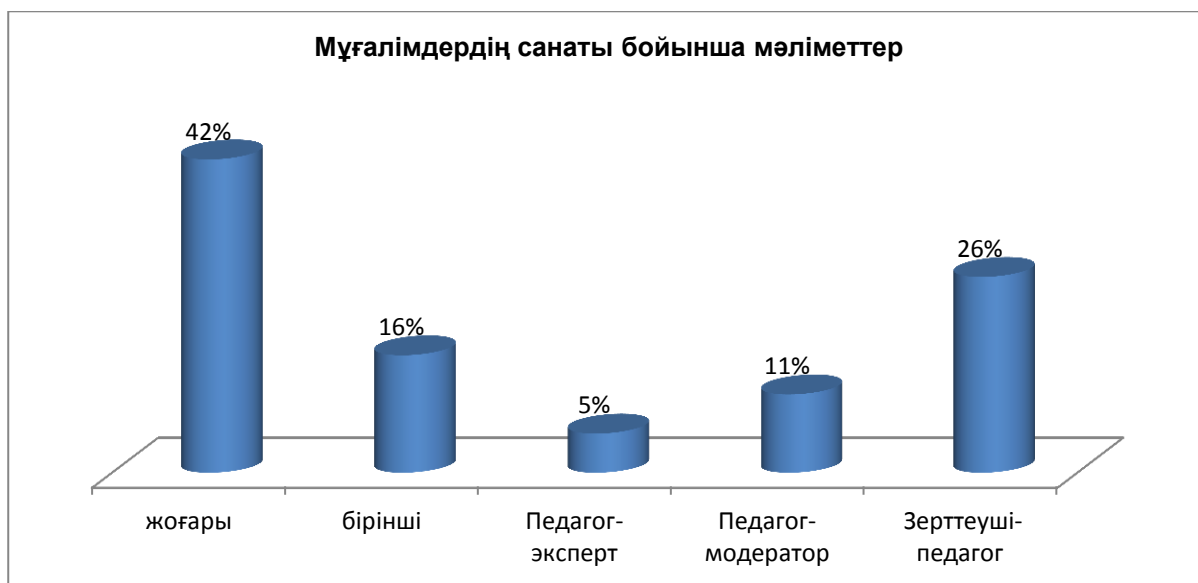
Оқулыққа негізделіп әзірленген әдістемелік құралмен толық қамтамасыз ету ұсынылады.

«География» оқулығы

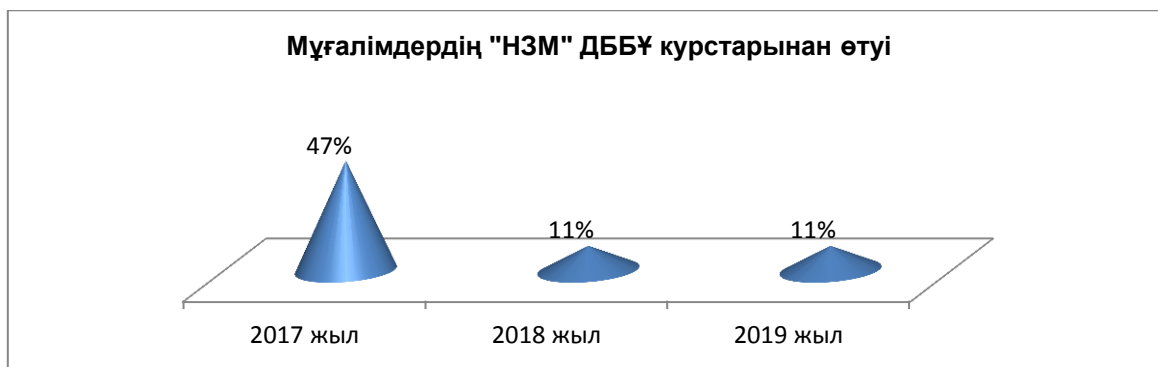
11-сыныпта «География» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 135-138 суреттерде көрсетілген.

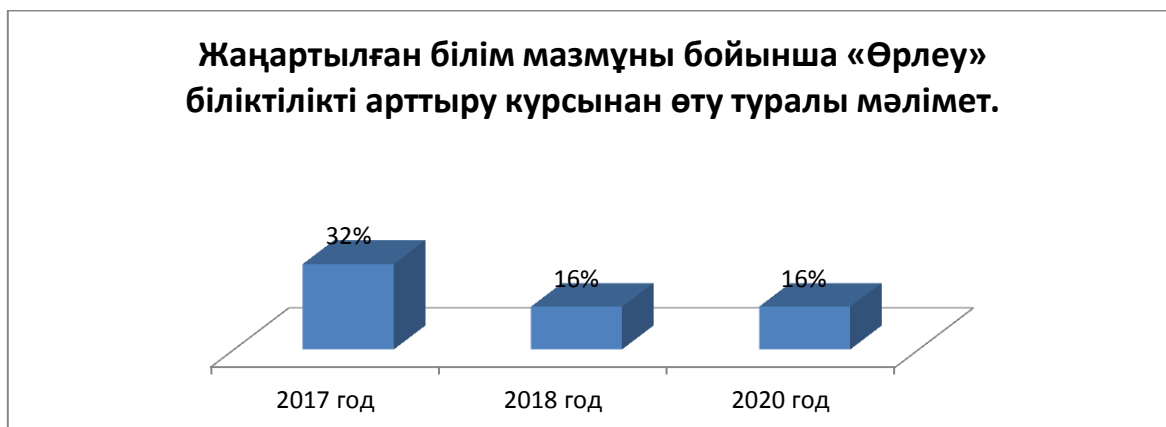
135-сурет. Мұғалімдердің білімі мен еңбек өтілі туралы мәліметтер

136-сурет. Мұғалімдердің санаты бойынша мәліметтер

137-сурет. «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

138-сурет. «Өрлеу» біліктілікті арттыру курсынан өту туралы мәлімет.

Әр оқулықтың құрылымының талаптарға сәйкестігі, қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдардың берілуі, оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар жеке әр баспаға қатысты көрсетілген.

139-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқулығы

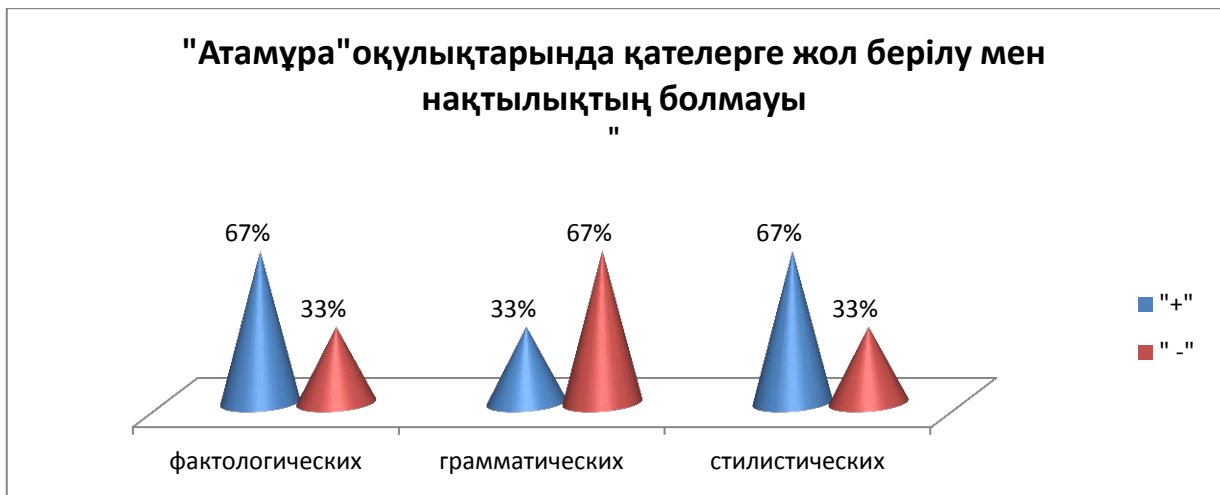
140-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

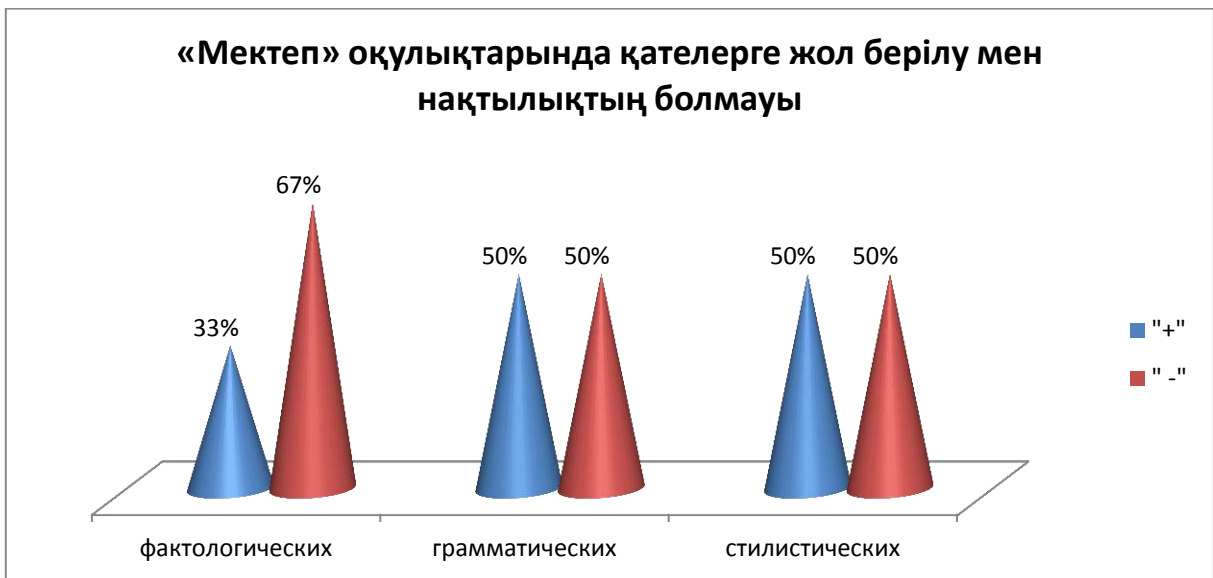
141-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

142-сурет. «Алматыкітап» оқулығы

142-сурет. «Атамұра» оқулығы

143-сурет. «Мектеп» оқулығы

144-сурет. «Алматыкітап» баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

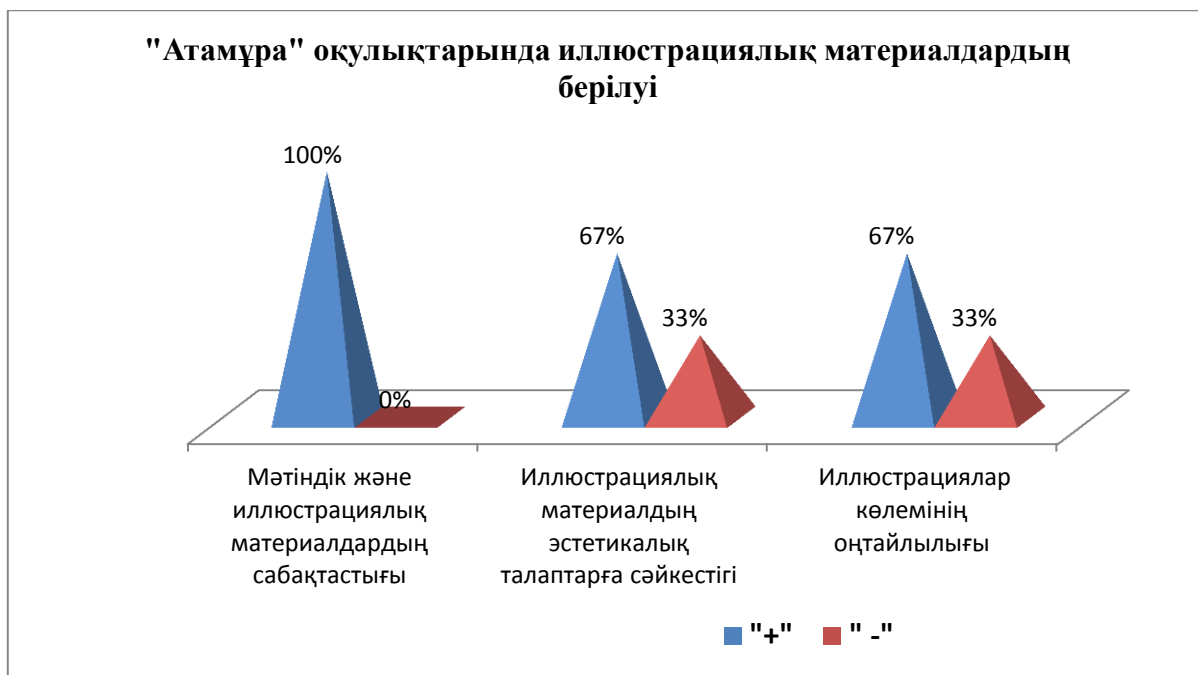
145-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

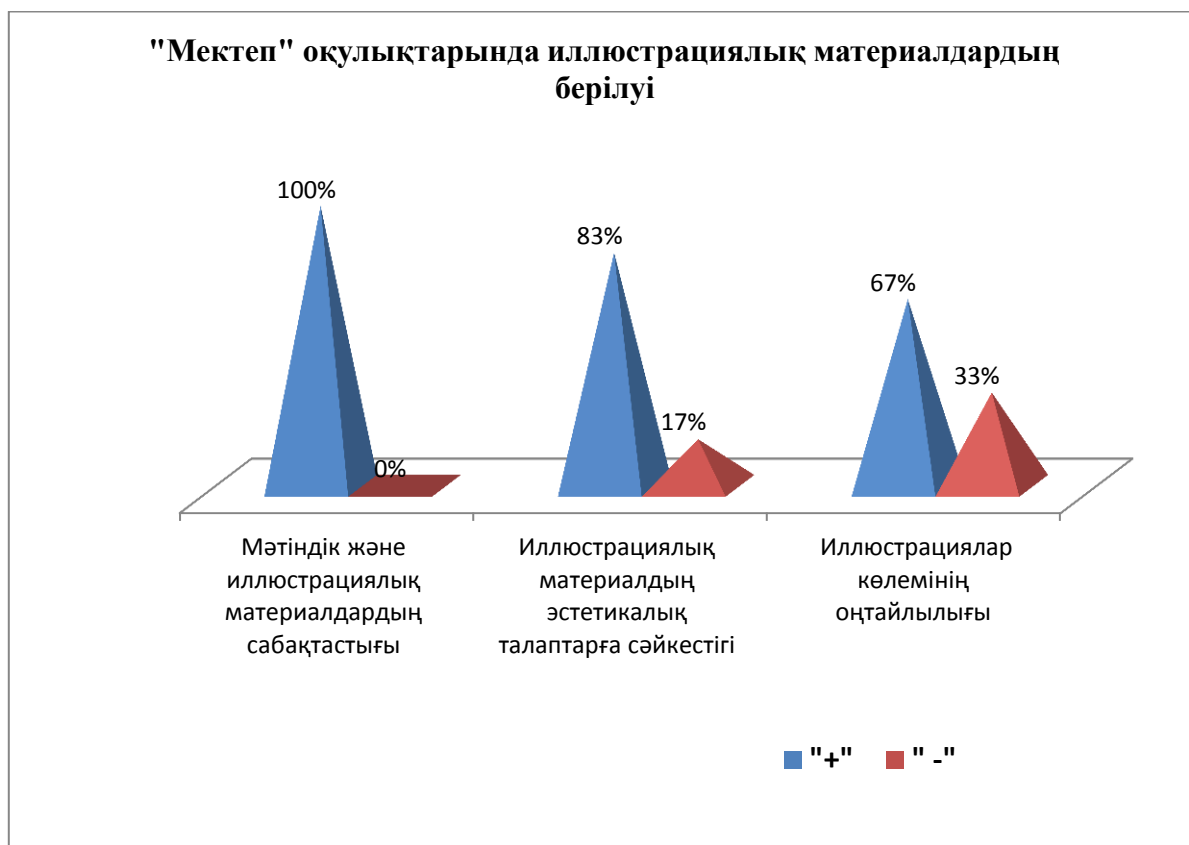
146-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі

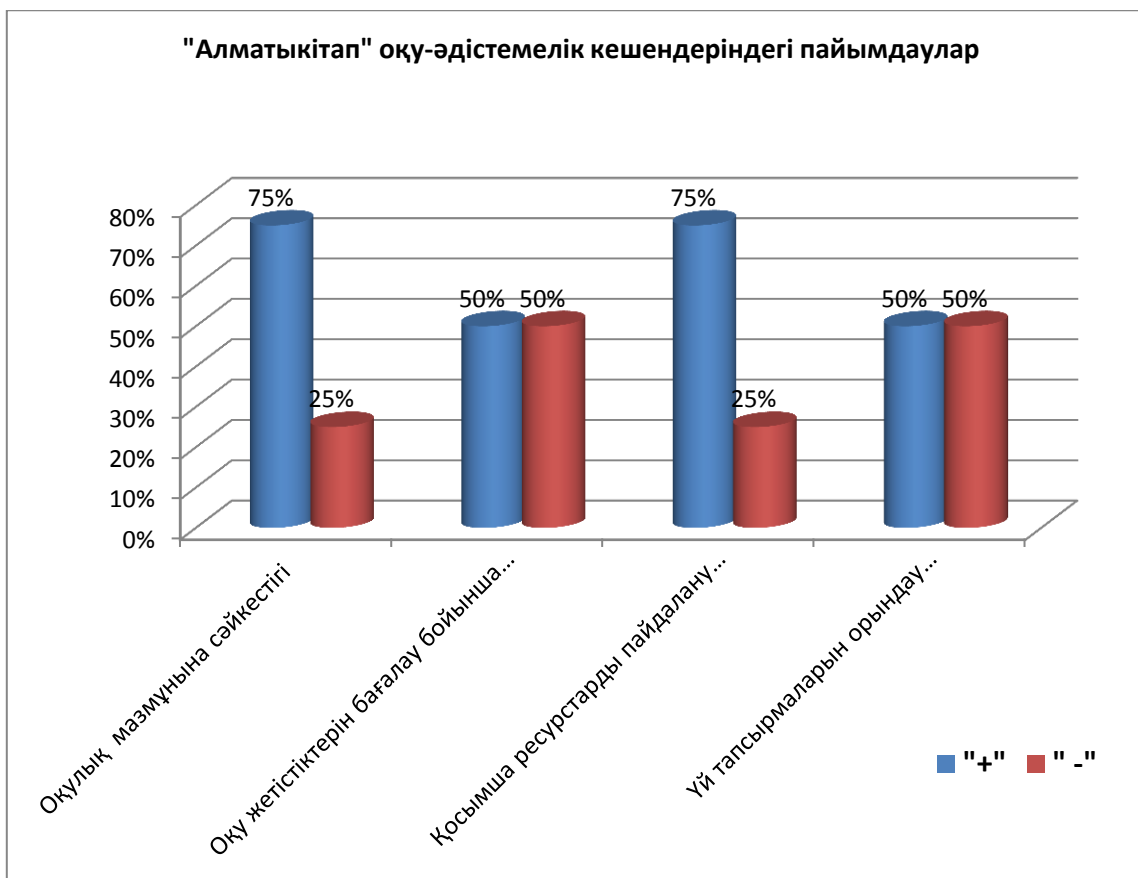
147-сурет. «Алматыкітап» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

148-сурет. «Атамұра» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

149-сурет. «Мектеп» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

150-сурет. «Алматыкітап» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

151-сурет. «Атамұра» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

152-сурет. «Мектеп» оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«География» оқулығы

Авторлары: С.Е.Нуркенова, А.М.Сергеева, И.В.Кочеткова.

«Атамұра» баспасы

Оқулықтың безендірілуі жақсы. Әр параграфта түйін сөздер берілген. Түрлі-түсті суреттер, кесте, сызбанұсқа карталар тиімді қолданылған; Оқу жетістіктерін қалыптастырушы бағалауға арналған тапсырмалар мен топтық жұмыстар берілген; «Сен білесің бе?» атты оқушылардың қызығушылығын тудыратын танымдық айдар әрбір тақырыптардан кейін ұсынылған;

Оқулықта географиялық зерттеу әдістері, Картография және геоақпараттану, Табиғатты пайдалану және геоэкология, геоэкономика, Геосаясат, Елтану тақырыптары бар.

Оқулықтың негізге мәтінінен басқа кітапта оқу жетістігін фарматиті бағалауға арналған тапсырмалар бар. Барлық тапсырмалар мен сұрақтар, топтық және ұжымдық жұмыстарға арналған. Беттер 81-85

Келесі жылы осы оқулық бойынша оқытылса.

Теориялық материалдар жеткілікті мөлшерде берілген. Иллюстрациясы түрлі-түсті. Баланың деңгейіне қарай тапсырмалар жақсы берілген. Тақырыптар бойынша тапсырмалар мен сұрақтар, қосымша мәліметтер, тәжірибиелік жұмысқа арналған тапсырмалар, бұл қызық, есіңе сақта, топтық тапсырмалар берілген.

Оқушы жасына сәйкес берілген. Оқушы түгел болмасада басым бөлігі орындай алады.

Оқулықтың 125-126,127-128 бетінде берілген: Қоршаған ортаның сапасын жақсарту бойынша негізгі шешімдер (өз аймақтарының мысалында).

Нысанасы бар плакат, өз аймақтарының экологиялық мәселелері туралы бейнеролик болса нұр үстіне нұр болар еді.

Оқушы құзіреттілігін арттыруда берілген тапсырмалар оқушы қабілетін дамытады.

Әдістемелік нұсқаулықта мұғалімдерге көмек ретінде ҚМЖ құрастырылған.

27 бетте картаның атауы «КСРО-ның әлеуметтік саяси картасы», деп кате берілген, дұрысы «Қазақ КСР әкімшілік саяси картасы» болу керек;

29, 184, 186, 187, 60 беттерде ҰБТ сөзі БҰТ деп қысқартылған;

23 бет 5 тапсырмада картаның сапасы өте төмен, тапсырманы орындауға мүмкіндік берілмейді, яғни жер су, елді мекен аттары, шекаралары, жер бедері көрсетілмеген.

39 бет 8-сурет ГАЖ-дың жіктелуі анығырық болса;

154-бет 40-сурет Солтүстік Қазақстан облысының топырақ жамылғысының сумен қамтамасыз етілу картасында шартты белгілер көрсетілмеген.

С.Нұркенова, А.Сергеева, И.Кочеткова, К.Ысқақова

Бірнеше бөлім, тарау және тақырыптардан тұрады. Тақырыптар бағдарлама негізінде жасалған. Тәжірибелік жұмыстар көрсетілген.

1) Оқу мұқабасы жұқа, 2) шрифтары кішкентай, 3) суреттері мен сызбалары сапалы, анық емес

Ұсыныс: Дүниежүзі аймақтары және жеке елдері туралы мәлімет пен тапсырмалар болса.

1) Оқу мұқабасының бетін қатайтса. 2) шрифтарын үлкейтсе. 3) суреттері мен сызбалары сапалы, анық етіп жасаса

«География»

Авторлары: *К.Каймульдинова, Б.Абдиманов, С.Әбілмәжінова*

Мектеп баспасы

Жалпы білім беретін мектептің жаратылыстану математика бақытындағы 11-сыныпқа арналған география оқлығы 7 бөлімнен тұрады. Оқулық мазмұны оқушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып құрылған. Оқулықтың безендірілуі жақсы, суреттер, кестелер, карталар, диаграммалар түсінікті көрсетілген.

Оқушы шығармашылығын дамытуға арналған жеке жұмыстар, талқылау тапсырмалары да қызықты берілген.

Сарамандық жұмыстар оқушыларды ізденуге, проблемалық тапсырмаларды шешуге бағатталған.

11-сынып географиясы қоршаған орта туралы жалпы түсінік қалыптастырып, тұрақты өзгеріп тұратын әлемде болып жатқан процестерді табиғаттың, халықтың, жер шары шаруашылығының өзара байланысын қамтиды. 11 сынып географиясын оқыту үшін жаратылыстану-математика бағыты 136 сағат берілген. Қоғамдық-гуманитарлық бағыты үшін 102 сағат қарастырылған. Оқытылатын материал 7 бөлімге біріктірілген. Мәтін, қосымша

айдарлар бар, негізгі ұғымдар, глосарий, талқылау тақырыбы, тұжырымдар, сарамандық жұмыстар берілген. Ақпараттың өсіп келе жатқан ағыны сыни қабылдауға, өздігінен бағдарлауға, өздеріне қажетті білім көздерін таңдауға, талдауға мүмкіндік береді.

Жұмыстың басым бөлігі топтық орындау үшін қарастырылған, топтық жұмыс уақытты үнемдеуге және оны орындаудың ең жақсы нұсқасы болып табылады.

Тапсырмалар күрделі емес. Қайта шығармашылыққа негізделіп құрылған.

Ұсыныс: Картамен жұмыс жасауға ізденуге арналған жеке, жұптық тапсырмалар кезінде дүние жүзі саяси картасы, физикалық карталар қарастырылса.

Кенді пайдалы қазбалар және кенге жатпайтын пайдалы қазбаларды өткен кезде металдарды суреттен көргеннен гөрі көзбен көрген тиімді болар еді. Ол үшін мектептерге пайдалы қазбалар түрлерінің коллекциясы жеткізілсе;

Оқулық құрылымы жалпы талаптарға сәйкес келеді. Мазмұны, кіріспе, мәтін, иллюстрациялар, бақылау сұрақтары мен тапсырмалар, шартты белгілерді, сигнал-символдарды пайдалану өте жақсы. Ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақталуы бар, оқу мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын нақты мысалдар арқылы берілген көп тақырыптарда. Оқушылардың пәнге деген қызығушылықтарын арттыруда иллюстрациялық материалдардың ықпалы жоғары деп ойлаймын.

Оқулықтың көркемдеу сапасы жақсы. Түрлі-түсті суреттер мен карталар берілген.

Сөйлеу іс-әрекетінің түрлері бойынша дағдыларды қалыптастыру үшін тапсырмалар мен жаттығулар, дамыту және тәрбиелеуге арналған тапсырмалар көбірек болса. Кейбір карталарда шартты белгілер дұрыс көрінбейді, сәл үлкендеу берілсе жақсы болар еді.

Жалпы кітап жақсы әрленген, оқулықта гендірлік тәрбие принциптері қарастырылған.

- Әдістемелік нұсқаулықта сабақ мақсаттары жақсы жасалған

- Тақырыпта кестелер, диаграммалар, карталар, суреттер, сызбалар жоғары

- Картаға бағытталған жұмыстар көп болса

- Тақырыптарға тиімді сілтемелер керек.

- 12-бетте суреттер үсті-үстіне басылған

- «Интернет», «объект» сөздері қазақ тіліне аударылмаған, тақырыптар мектеп деңгейіндегі оқушыларға ауыр.

- 20 тақырыпта Су және «экологиялық із» 75-бет 11-кестеде ҚР жоқ.

153-бетте №3-сарамандық жұмыста 1-тапсырмада «Ұлдар мен қыздар екі топқа бөліндер»-топқа бөлінсе тапсырма орындалғаны дұрыс емес, дұрысы: тапсырма орындалуы керек.

- 197 бет №3 сурет сызбанұсқадағы сөздер бірінің үстіне бірі жазылған

52-бетте 28-сурет өте үлкен орын алған.

38-бет 22-суретте РФ картасы алып, орнына ҚР қойылса

9-10 тақырыпта Географиялық әдістер мен ГАЗ технология ерекшеліктері 1- абзацта География Гис бағдарламасын «интернеттен сатып ал делінген» оқушы сатып алуы керек пе?

Оқулық 2бөлімнен тұрады, сыртқы мұқабасы жақсы оқушылардың деңгейіне сай жасалынған, тапсырмалар өте жақсы берілген. Ақпараттар жаңыртылған және түсінікті.

Мұқабасы қалың болсын. Дүниежүзінің елдеріне толықтап тоқталса.

255 бет, глоссарий берілген, қолданылған әдебиеттер тізімі. Әр тақырыптан кейін практикалық тапсырмалар, бақылау сұрақтары берілген. 1 бөлімнен кейін жоба жұмысы берілген.

Кластерлік модельдер қателік кеткен

176-бет;

Жер шары халқының тығыз шоғырланған аймақтары бойынша тапсырмалар талдау картасында қателіктер орын алған, 111-бет

Мемлекеттік және жергілікті табиғатты пайдаланудың заңнамалық аспектілері өте аз қамтылған, 57-бет:

Графикалық кестелер, суреттерде қателік кеткен

«Картография» бөліміне аз қамтылуына байланысты қосымша бөлімдер қосу

Оқулықта мәтіндер жақсы берілген, глоссарийлер бар, кесте, сызбанұсқалар нақты берілген, сарамандық жұмыстар, тапсырмалар толықтай қамтылған.

Тақырып соныңда тағы да қосымша тапсырмалар берілсе, бағдарламада берілген термин сөздердің аудармасы толықтай қамтылса

«География» әдістемелік нұсқау. *А.Н. Бейтикова, Н.Д. Шакирова*

Әдістемелік нұсқау, Жалпы білім беретін білім беру деңгейінің қоғамдық-гуманитарлық бағытындағы 11-сыныпқа арналған «География» оқу пәнінің ұзақ мерзімді жоспары, қысқа мерзімді сабақ жоспарлары берілген.

Тақырып бойынша сабақ жоспарлары толықтай берілген, сабақ құрылымдары түгелдей қамтылған.

«География» оқулығы (ЖМБ)

Авторлары: С.К.Тулепбекова, Г.Т.Жапанова, С.А.Былинская,
Г.Н.Чистякова

«Алматыкітап» баспасы

Оқу материалының, мәтіндерінің, тапсырмаларының көлемі оқушылардың жас ерекшелігіне сәйкес келеді. Фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателерде кездеспейді. Бөлімдер сабақтастығы жалпы сақталған. Білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу тапсырмалары сәйкес келеді. Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкес келеді.

Оқулық мұқабасы түрлі-түспен әрленген. Тақырыптардағы кестелер мен суреттер жеткілікті қамтылған. Мақсаттар мен міндеттер жақсы берілген. Өткен білімді қайталауға арналған сұрақтар берілген. «Өзіңді тексер» тапсырмалары

бар. Оқулық тапсырмалары «Цифрлы Қазақстан» жобасы бойынша құрылған. Әр тапсырмалардың компьютерлік нұсқасына сілтемелер берілген. Оқулық ғылыми лекция тілде жазылған, оқушылардың жас ерекшеліктері ескерілмеген. I бөлімде берілген суреттер күрделі түсініксіз.

Ұсыныстар. Оқу материалдарының баяндау стилі, тартымдылығы, түсініктілігі жақсы. Негізінен баяндау стилі ғылыми стилде жазылған. Тартымдылығы жақсы. Көптеген сызба-кестелер, карталар тақырыпты түсініуін жеңілдетеді. Дегенмен кейбір тақырыптар оқушының жас ерекшелігі ескеріліп қарапайым сөздермен баяндалса, сөйлемдер ұзақ, шұбалаңқы болып кеткен мәтіндер кездеседі нақты тиянақты ой болса жақсы болар еді.

6-бөлім: Әр бөлімнің соңында өзінді тексер, қосымша ізденуге тапсырма, өздік жұмыстар берілген. Бақылау сұрақтары мен практикалық жұмыстары, 1-бөлім бойынша тесттер, картамен жұмыс қамтылған. Сызба-кесте жақсы қамтылған

Ұсыныс: Әрбір бөлім тарауға арналған тест болса.

«География» оқулығы (ҚГБ)

Авторлары: О.Б.Мазбаев, Л.Н.Алиева, Е.А.Тоқпанов, Б.Қ.Молбаев,
Н.Е.Рамазанова

«Алматыкітап» баспасы

Оқулық геоэкология геоэкономикалық кеңістік, әлеуметтік саяси жахандық проблемаларды шешуге бағытталған, оқушылардың білім білік дағдыларын қолдануға мүмкіндік береді;

ЖЕР қошаған орта,табиғат оның алуан түрлілігінің себептері «адам-табиғат-қоғам мәдениет» өмірлік құндылықтарды меңгеруге мүмкіндік береді.

1. Сарамандық жұмыс жазуға берілген 10 бетте, жұмысты қорғау ауызша. Қайсысы дұрыс?

2. 24- бетте формулалық есептер күрделі және көптеп берілген. Қажеті бар ма?

3. 12- тақырып 46- бет өте ауқымды, тілі күрделі түрде жазылған.

4. 102- беттегі 3- сурет толық түспей қалған.

5. Оқулық негізінен өте күрделі негізде жасалған. Оқуға тілі күрделі

6. Сарамандық жұмыстар мен кейбір оқу тақырыптары компьютерлік орындау арқылы орындауға құрылған.

7. Мектептердегі материалдық-техникалық базалар ескерілмеген.

8. Мәтіндерге суреттер, диаграммалар және картасхемалар, аймақтық компонентке арналған тапсырмаларды қосу.

9. Тақырып бойынша карталар аз.

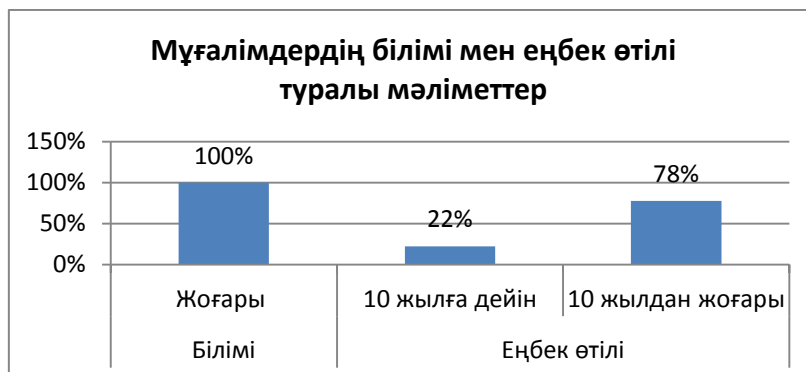
10. 8- беттегі (ҚГБ) өзіндік жұмыста «3 суретті кара делінген, кітапта 3 – сурет жоқ»

11. ҚГБ 42- бет 2- сарамандық жұмыс тапсырмасы өте ауқымды. Мектеп бағдарламасына сәйкес келмейді.

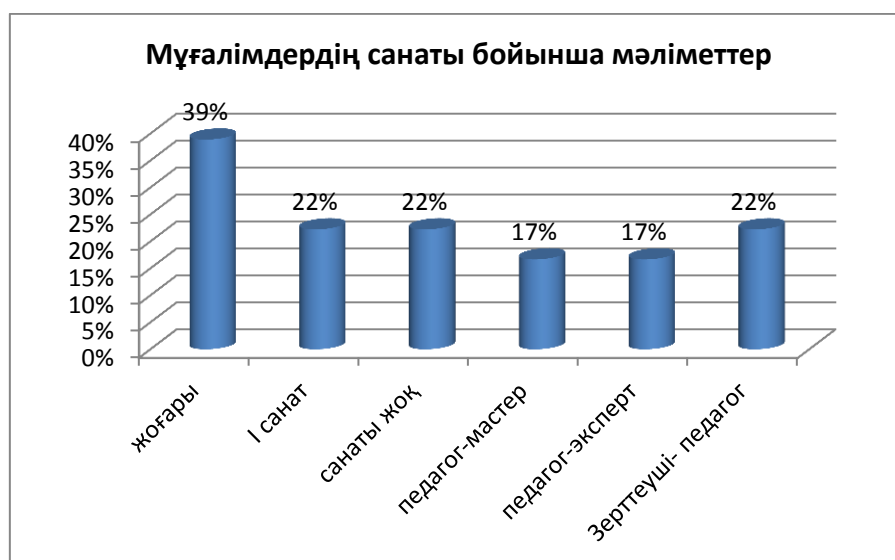
Оқулықтың 164 бетіндегі, 22 суретте теңіз тасымалының ықпалы деген сөйлемде грамматикалық қате кеткен. Ғылыми түрде күрделі жазылған.

«Химия» оқулығы

11-сыныпта «Химия» оқулығын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 153-156 суреттерде көрсетілген.

153-сурет. «Химия» пәні мұғалімдерінің білімі мен еңбек өтілі.

154-сурет. «Химия» пәні мұғалімдерінің санаты

155-сурет. «Химия» пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі.

156-сурет. «Химия» пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі.

Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Химия» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Мектеп» баспалары ұсынған.

1. Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке берілді.

Оқулықтың құрылымы:

- ✓ мазмұны;
- ✓ кіріспе;
- ✓ түсіндіру мәтіні;
- ✓ иллюстрациясы;
- ✓ бақылау сұрақтары мен тапсырмалар;
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы;
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі;
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы);
- ✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы;
- ✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету бойынша мәліметтер 157-158-суреттерде көрсетілген.

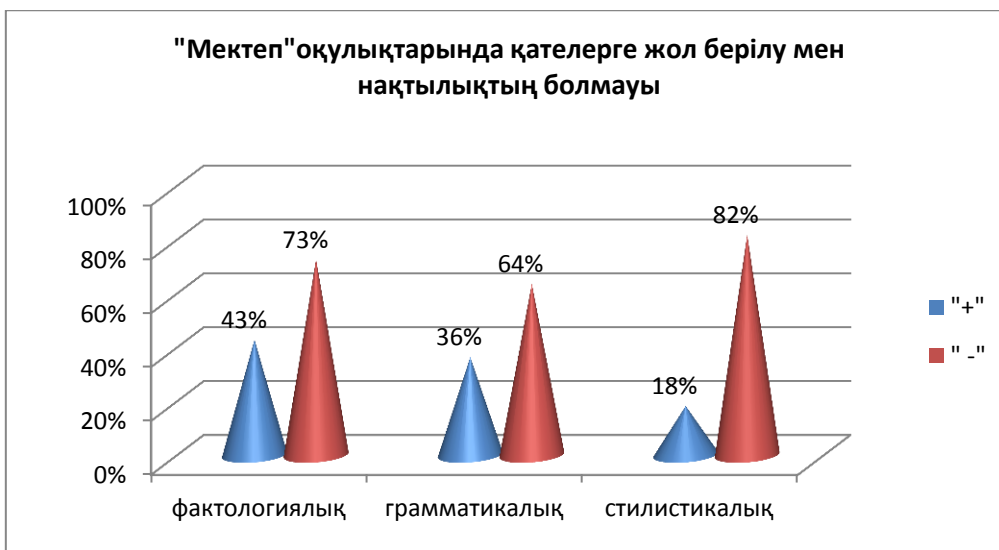

157-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығының құрылымы туралы мәліметтер.

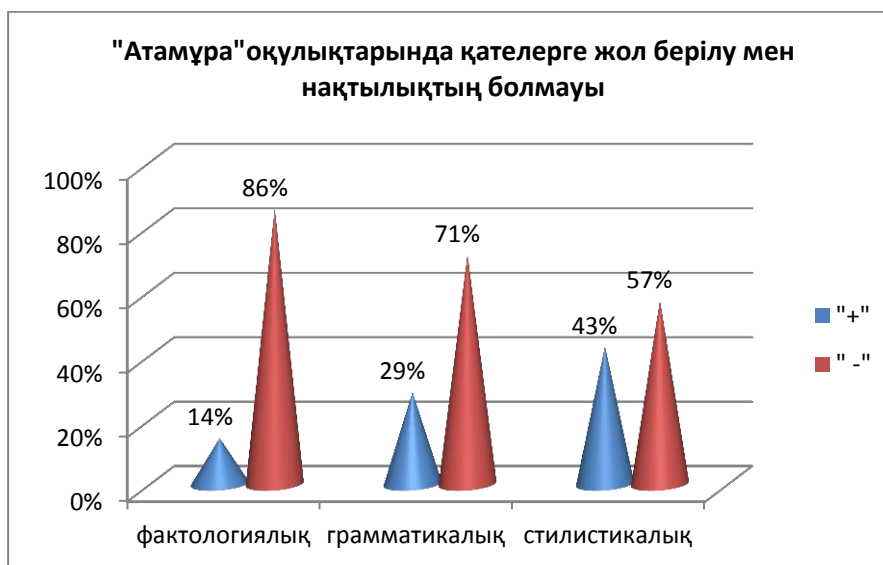
158-сурет. «Атамұра» баспасы оқулығының құрылымы туралы мәліметтер.

2. Оқулықта кездесетін фактологиялық, грамматикалық, стилистикалық қателіктерді анықтау бойынша қорытындылар 159-160-суреттерде көрініс тапқан.

159-сурет. «Мектеп» баспасының оқулығында кездесетін қателіктер туралы мәліметтер.

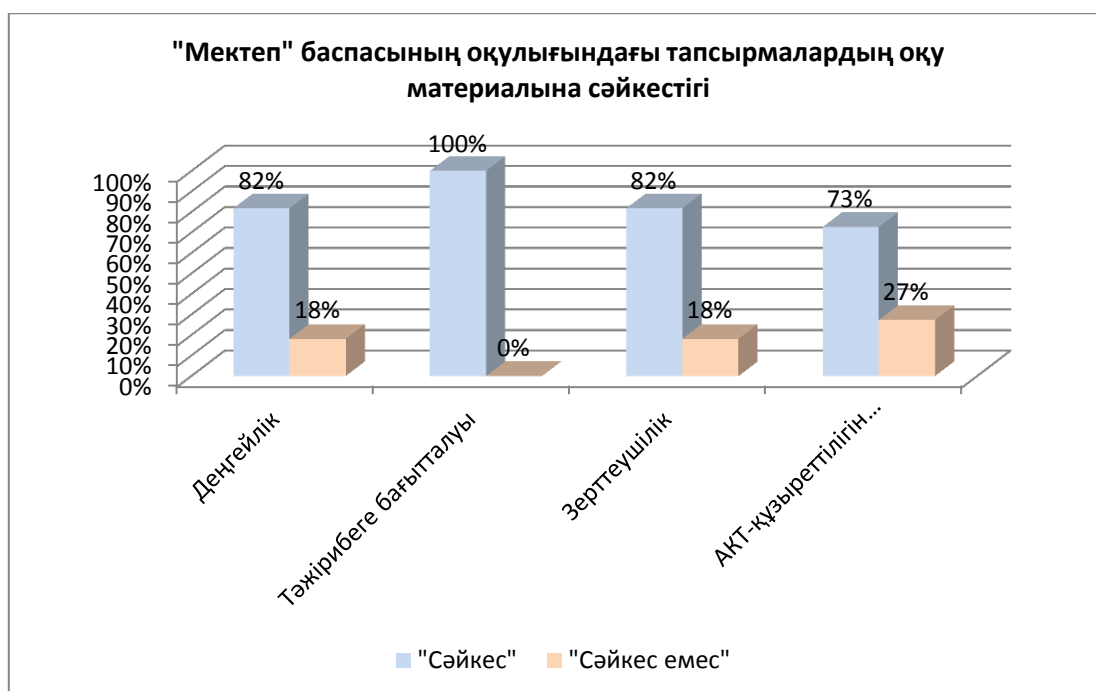
«Мектеп» баспасының оқулығында фактологиялық қателердің болуы 43%-ды, грамматикалық қателер 36%-ды, стилистикалық қателер 18%-ды құраған.

160-сурет. «Атамұра» баспасының оқулығында кездесетін қателіктер туралы мәліметтер.

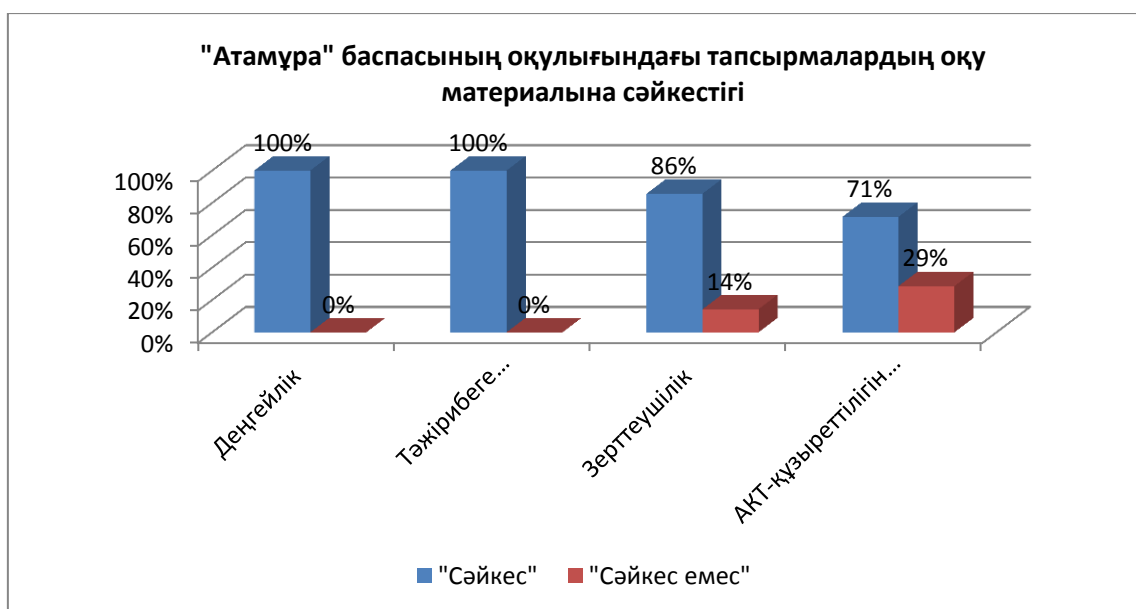
«Атамұра» баспасының оқулығында фактологиялық қателердің болуы 14%-ды, грамматикалық қателер 29%-ды, стилистикалық қателер 43%-ды құраған.

3. Оқулықтағы деңгейлік, тәжірибеге бағытталған, зерттеушілік тапсырмалар мен ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының оқу материалына сәйкес берілуі бойынша қорытындылар 161-162-суреттерде көрініс тапқан.

161-сурет. «Мектеп» баспасының оқулығында тапсырмалардың берілуі

Берілген диаграммада «Мектеп» баспасының «Химия» оқулығында тәжірибеге бағытталған тапсырмалар 100%-ды, деңгейлік және зерттеушілік тапсырмалар 82%-ды көрсетсе, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының берілуі 73%-ды құрады (161-сурет).

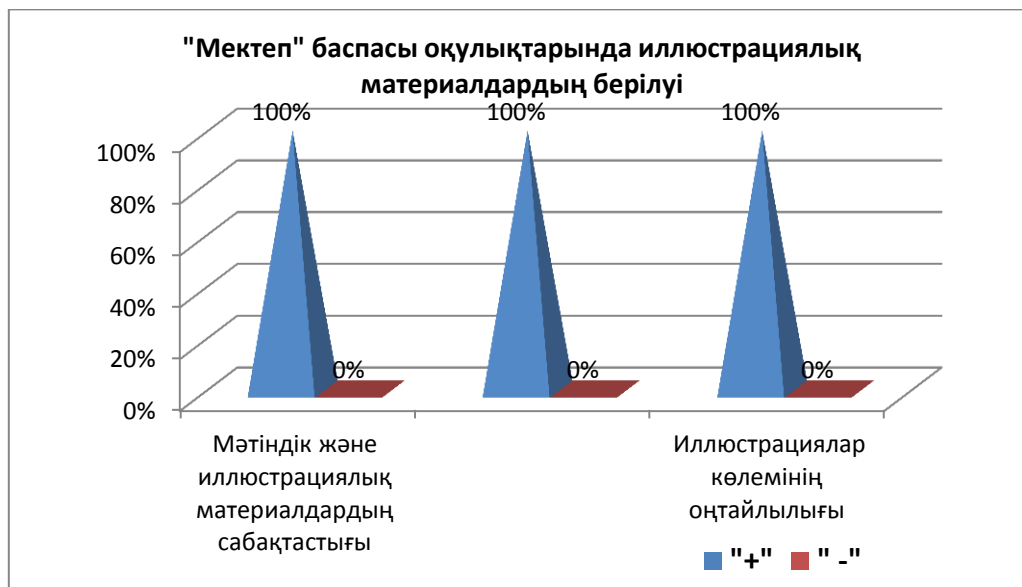
162-сурет. «Атамұра» баспасының оқулығында тапсырмалардың берілуі

«Атамұра» баспасының «Химия» оқулығында деңгейлік, тәжірибеге бағытталған тапсырмалар 100%-ды, зерттеушілік тапсырмалар 86%-ды көрсетсе, ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмаларының берілуі 71%-ды құрады (162-сурет).

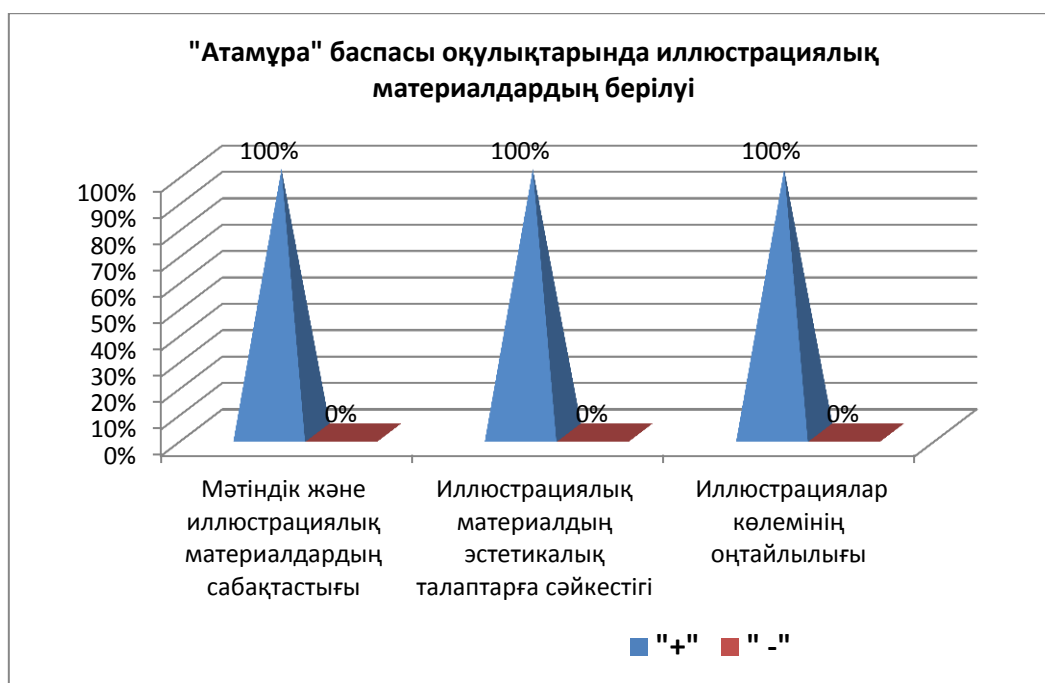
4. Иллюстрациялық материалдардың берілуі:

- ✓ Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы;
- ✓ Иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі;
- ✓ Иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы бойынша қорытындылар

163-164-суреттерде көрініс тапқан.

163-сурет. «Мектеп» баспасының оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

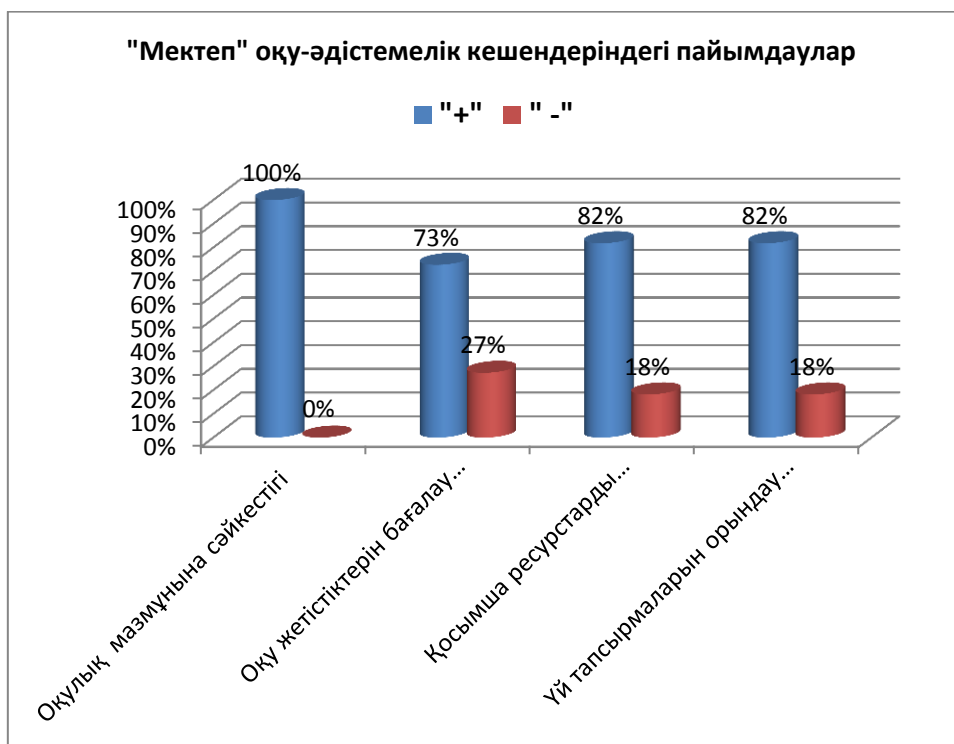

164-сурет. «Атамұра» баспасының оқулығында иллюстрациялық материалдардың берілуі

Суреттерден байқағанымыздай, екі баспаның да оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі жоғары пайызды құраған (163-164-суреттер).

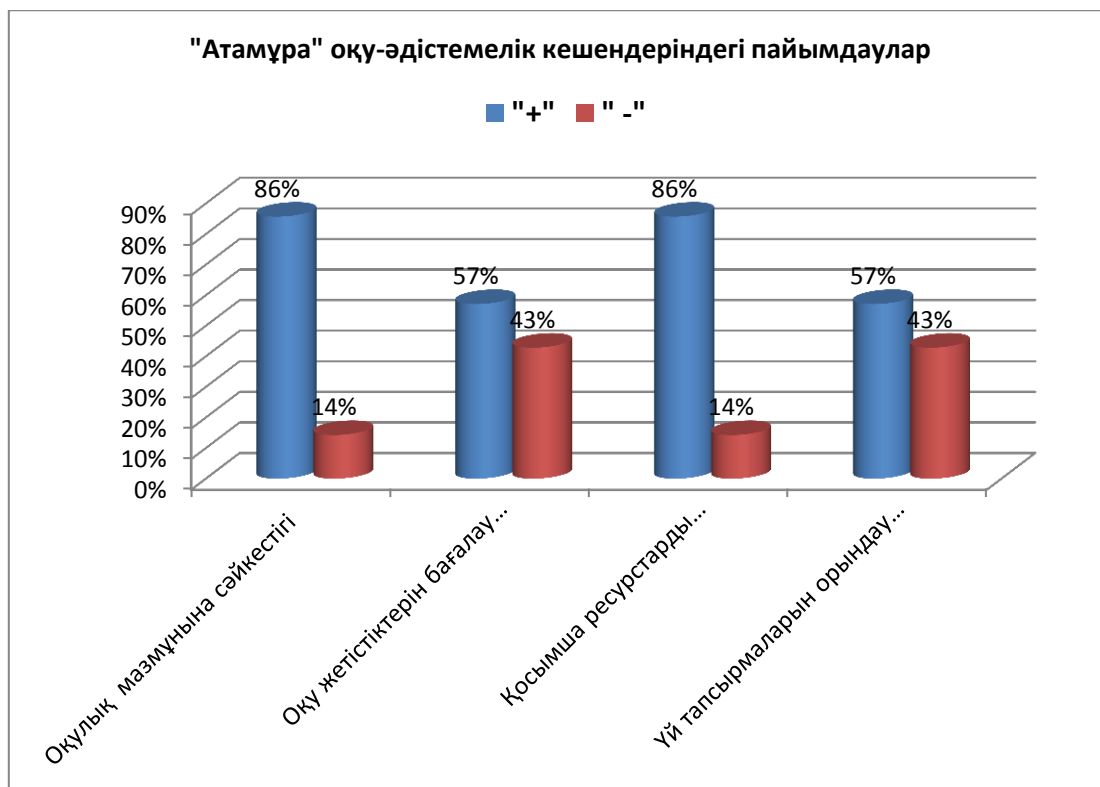
5. Оқу-әдістемелік кешендер:

- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 165-166-суреттерде көрсетілген.

165-сурет. «Мектеп» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар.

Берілген суреттен көріп отырғанымыздай, «Мектеп» баспасы ұсынған «Химия» оқу-әдістемелік кешенінің оқулық мазмұнына сәйкестігі 100%-ды, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының болуы 73%-ды құрады. Ал қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар мен үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы 82%-ды құраған (165-сурет).

166-сурет. «Атамұра» баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Атамұра» баспасы ұсынған «Химия» пәнінен оқу-әдістемелік кешеннің оқулық мазмұнына сәйкестігі, қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстар 86%-ды құраса, оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ және ТЖБ тапсырмаларының және үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы 57%-ды құраған (166-сурет).

«Химия» оқулығы

Авторлары: Усманова М.Б, Тантыбаева Б.С., Даутова З.С
«Атамұра» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық оқу бағдарламасына сәйкес құрастырылған. Оқулық 1 және 2-бөлімнен тұрады. Барлығы 13 тарауға 118 тақырып бөлінген. Оқулықта шиыршықты оқу бағдарламасына негізделіп алдыңғы білім мен жаңа ұғымдар арасындағы байланыстылық қарастырылған. Әрбір тақырыптың 3 тілдегі оқу мақсаты айқын жазылған. Қайталауға арналған оқушылардың танымдық қабілеттерін дамытуға арналған жаттығулар, өз бетімен орындайтын тапсырмалар, жаратылыстану ғылым салаларын байланыстыратын тапсырмалар, оқушылардың логикалық және ойлау қабілеттерін дамытуға бағытталған тапсырмалар, Блум бойынша тапсырмалар деңгейі көрсетілген. Органикалық химия қарастырылған. 6-тарау тәжірибелік жұмыстар қарастырылған.

Оқу бағдарламасына сай 9-10-сыныптың тақырыптарын "спиральдік оқыту қағидаты" бойынша күрделілендіре қайталаған. Жалпы оқулықтың

тақырыптары қамтыған мәліметтері өте құнды. Үштіліділік жақсы жүзеге асқан. Орта білім беретін мектептер үшін таптырмас оқу құралы.

Оқулықтағы тапсырмалар жеңілден күрделіге қарай беріліп, сабақ барысында орындалатын тапсырмалар алдыңғы білімді жоғары деңгейде қолдануды қажет етеді. Оқулықта 13 зертханалық жұмысқа, 4 практикалық жұмысқа нұсқаулық берілген. Жұмыс мақсаты, жұмыс барысы, қорытынды бөлімдері жұмыстың нұсқаулық мазмұнында қарастырылған. Оқулықта нақты шартты белгілер жазылған. Тақырыптың басында оқу мақсаты жазылған және білімленд сайтында бар материалдар мен видеолардың штрих кодтары берілген. Тақырыптар бағдарламаға сәйкес. Тапсырмалар мен жаттығулар Блум таксономиясы бойынша берілген. Тақырыптың соңында тест тапсырмалары ұсынылған.

Кесте, түрлі түсті сурет, сызбалар бар. Оқушы білімін тексеруге сыни ойлау дағдылары бойынша сұрақтар мен тапсырмалар берілген. Әр тарау соңында қорытынды сұрақтар мен сөздік берілген. Оқу мақсаты, тірек түсініктер, дереккөздер QR-кодпен, сұрақтар мен кері байланыс тапсырмалары берілген. Сөзі аз, мағынасы нақты, тапсырмалары да жан-жақты.

Оқулықтың соңғы беттерінде қазақша, орысша, ағылшынша терминдердің түсіндірме сөздігі глоссарий берілген. Глоссарийдегі әрбір термин сөздің түсіндірмесін бір оқығаннан түсінуге болады. Оқулық ғылымилығы мен түсіндірмесі жоғары деңгейде құрастырылған. Кейбір тақырыптар өте терең, ғылымилығы өте басым, жоғары курс студенттеріне арналған, баланың жас ерекшеліктерін ескеру қажет.

Оқу-әдістемелік нұсқаулықта ҚМЖ үлгілері бар. QR код арқылы бейне ресурстарға қол жетімді. Есептердің шығару жолдары көрсетілген. Оқулықты қолдануға тиімді, мектепте оқытуға ұсынуға болады.

Ескертулер: Тақырып тілі мен мазмұны жалпы білім беретін мектеп оқушылары үшін өте ауыр, бір сағатқа кейде екі тақырыптан қамтылған. Зертханалық жұмыстар мен практикалық жұмыстар үшін жеке сағат қарастырылмаған. Оқулық НЗМ, БИЛ оқушыларына арналып жазылған.

Ұсыныстар:

- тоқсан бойынша сағат санына сәйкестендіру;
- орта білім беретін мектеп оқушылары үшін тілі ауыр, күрделі, жеңілдетілуі керек;
- ҚМЖ мұғалімге көмекші құрал, электронды нұсқасы берілсе;
- оқу материалының электронды нұсқасы қарастырылса;
- CD дискісі берілсе;
- диск не виртуальды лаборатория bilimlendке көптеп салынса;
- тақырыптар жүйеленіп, түзетілсе;
- тақырып соңында тағы да қосымша есептер берілсе;
- бағдарламада берілген термин сөздер толықтай қамтылса.

«Химия» оқулығы

Авторлары: М. Оспанова, Қ. Аухадиева, Т. Белоусова
«Мектеп» баспасы

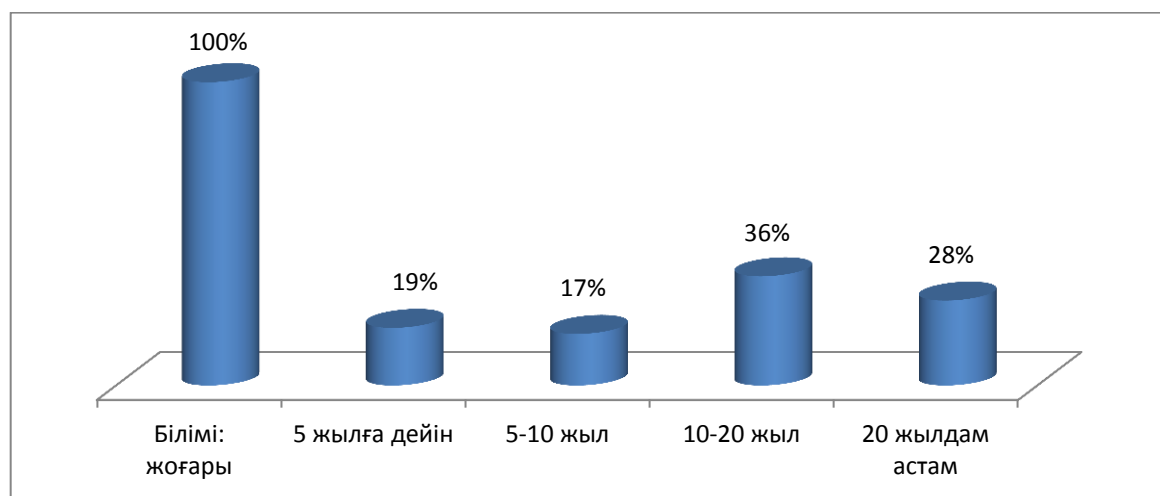
Жалпы қорытынды. Оқулықта шиыршықты оқу бағдарламасына негізделіп алдыңғы білім мен жаңа ұғымдар арасындағы байланыстылық қарастырылған. Әрбір тақырыптың 3 тілде оқу мақсаты айқын жазылған. Қайталауға арналған оқушылардың танымдық қабілеттерін дамытуға арналған жаттығулар, өз бетімен орындайтын тапсырмалар, жаратылыстану ғылым салаларын байланыстыратын тапсырмалар, оқушылардың логикалық және ойлау қабілеттерін дамытуға бағытталған тапсырмалар, Блум бойынша тапсырмалар деңгейі көрсетілген. Оқулықтағы тапсырмалар жеңілден күрделіге қарай беріліп, сабақ барысында орындалатын тапсырмалар алдыңғы білімді жоғары деңгейде қолдануды қажет етеді. Оқулықтың соңғы беттерінде қазақша, орысша, ағылшынша терминдердің түсіндірме сөздігі глоссарий берілген. Глоссарийдегі әрбір термин сөздің түсіндірмесін бір оқығаннан түсінуге болады. Ең бастысы өмірмен байланыстылығы, оқушылардың шығармашылығын шыңдауға байланысты нақты бағыттар мен мәліметтер көрсетілген. Сондықтан оқулық талаптарға сай деп есептеймін.

Оқу-әдістемелік кешендер. Негізгі мәтіндер, теориялық және тәжірибелік білімдер қатар берілген. Тапсырмалар, есептер жақсы берілген. Оқу жоспарына сәйкес құрастырылған.

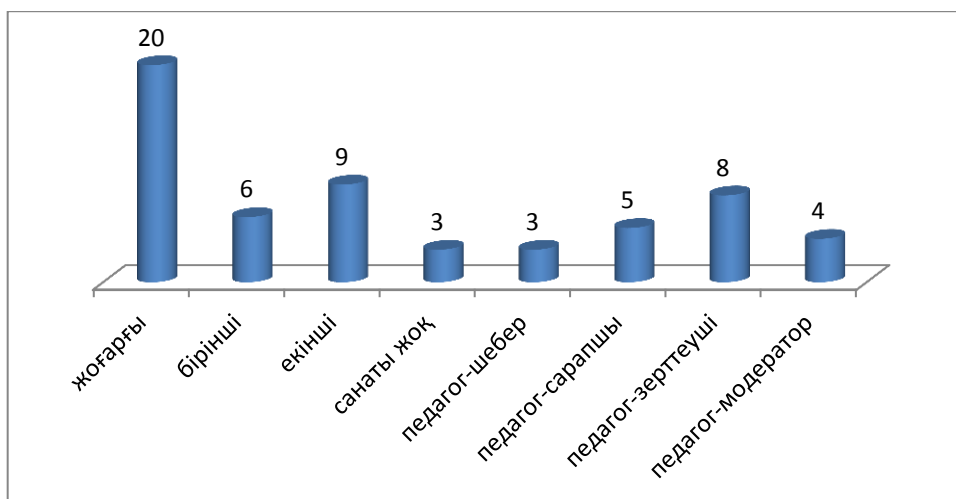
Ұсыныстар: Деңгейлік тапсырмаларға көбірек мән берілсе, отандық ғылымның жетістіктері жайлы көбірек мәліметтер келтірілсе.

«Алгебра және анализ бастамалары», «Геометрия» оқулығы

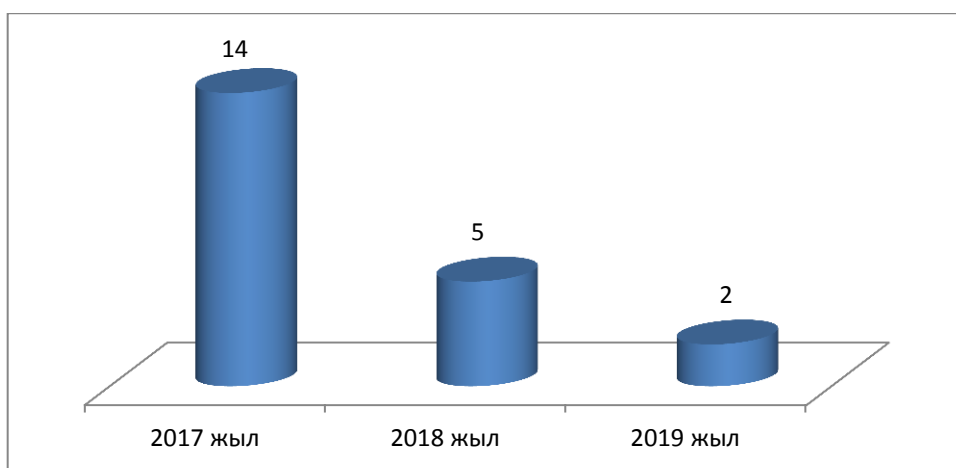
11-сыныпта «Алгебра және анализ бастамалары», «Геометрия» оқулықтарын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 167-170 суреттерде көрсетілген.

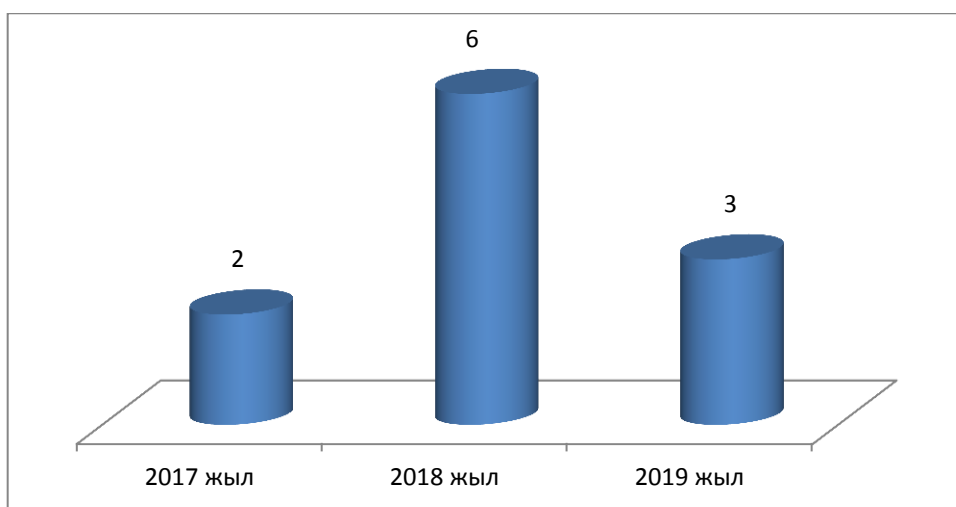
167-сурет. Пәні мұғалімдерінің білімі мен еңбек өтілі

168-сурет. Пәні мұғалімдерінің санаты

169-сурет. «Пәні мұғалімдерінің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі

170-сурет. Пәні мұғалімдерінің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

Қазақ тілінде оқытылатын мектептердің 11-сыныптарына арналған «Алгебра және анализ бастамалары» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Мектеп» баспалары, «Геометрия» оқулығын апробацияға «Атамұра», «Мектеп», «Келешек-2030» баспалары ұсынған (10-кесте).

10-кесте. Оқыту бағытына қарай оқулықтар тізімі

Оқыту бағыты	Оқулық атауы	Баспа
ЖМБ	Алгебра және анализ бастамалары	Мектеп
ЖМБ	Алгебра және анализ бастамалары	Атамұра
ҚГБ	Алгебра және анализ бастамалары	Мектеп
ЖМБ	Геометрия	Атамұра
ЖМБ	Геометрия	Мектеп
ҚГБ	Геометрия	Мектеп
ҚГБ	Геометрия	Келешек-2030

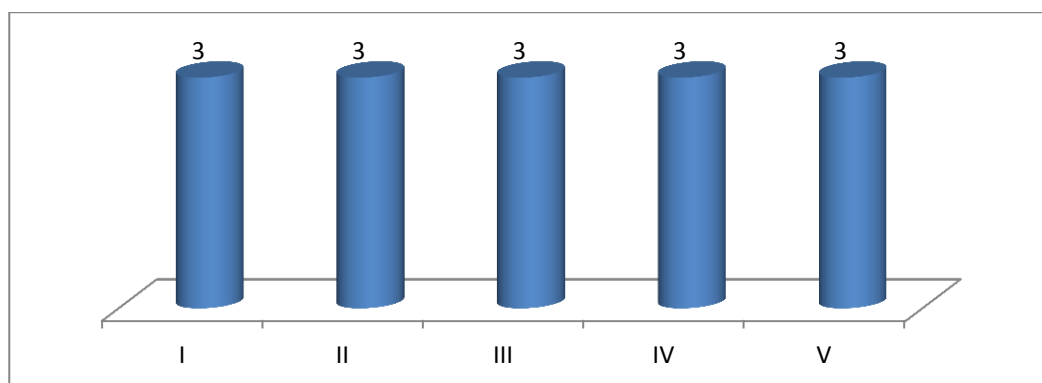
Оқулықтың құрылымы, тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі, иллюстрациялық материалдар, оқу-әдістемелік кешендердің (ОӘК) мазмұнына қатысты пән-мұғалімдері арасында сауалнама жүргізілді.

Бұдан әрі бөлімдерге қатысты сауалнаманың қорытындылары әр оқулыққа жеке келтірілген.

Оқулықтың құрылымы бойынша келесі параметрлер өлшенді:

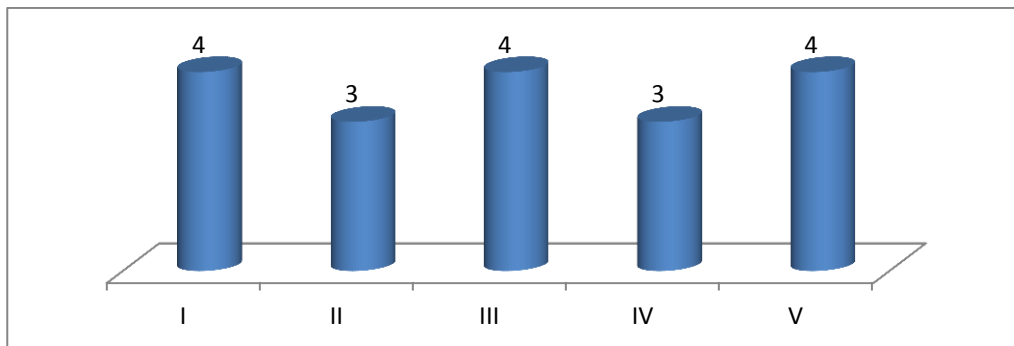
- ✓ бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы (I);
- ✓ білім алушының психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі (II);
- ✓ оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығының сақталуы) (III);
- ✓ оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы (IV);
- ✓ ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысы (V).

Осы аталған параметрлер «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтары және «Геометрия» оқулықтары бойынша 171-172-суреттерде келтірілген.

171-сурет. «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтарының құрылымы

Оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы жағынан білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктерінің ескерілуі үшеуінде, материалды мазмұндау логиканың сақталуы үшеуінде, қазақстандық компоненттің болуы үшеуінде, ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтауы «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтарының үшеуінде көрініс тапқан (71-сурет).

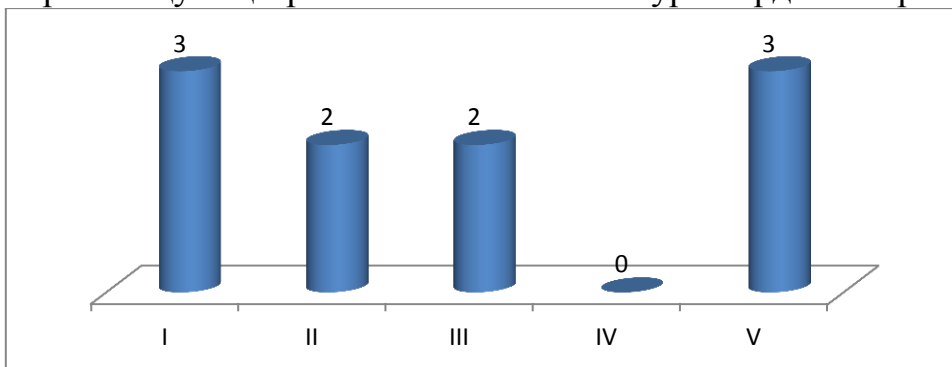
172-сурет. «Геометрия» оқулықтарының құрылымы

Оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы жағынан «Геометрия» оқулығының төртеуінде, білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктерінің ескерілуі үшеуінде, материалды мазмұндау логиканың сақталуы төртеуінде, қазақстандық компоненттің болуы үшеуінде, ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтауы төртеуінде жүзеге асырылған (172-сурет).

Оқулықтағы жаттығулар мен тапсырмалар келесі параметрлермен анықталды:

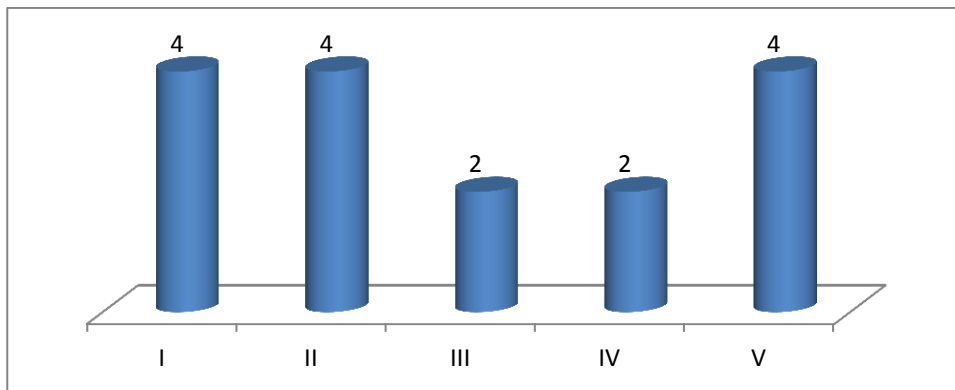
- ✓ деңгейлік жаттығулар (I);
- ✓ тәжірибеге бағытталған тапсырмалар (II);
- ✓ зерттеушілік тапсырмалар (III);
- ✓ эксперименттік тапсырмалар (IV);
- ✓ ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған тапсырмалары (V).

Осы параметрлер «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтары және «Геометрия» оқулықтары бойынша 173-174-суреттерде келтірілген.

173-сурет. «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтарындағы жаттығулар мен тапсырмалар

«Алгебра және анализ бастамалары» оқулығының үшеуінде деңгейлік тапсырмалар, екеуінде практикаға бағытталған тапсырмалар, екеуінде зерттеушілік тапсырмалар, эксперименттік тапсырмалар берілмеген, үшеуінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары берілген (173-сурет).

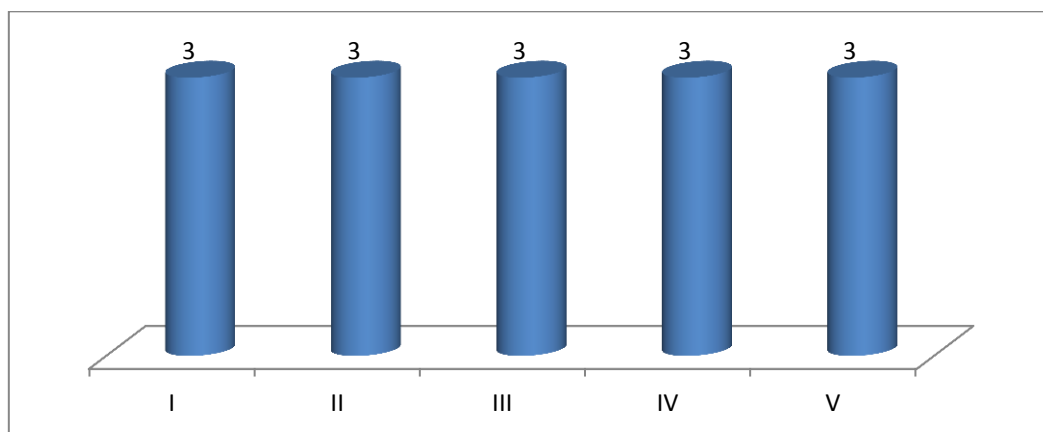

174-сурет. «Геометрия» оқулықтарындағы жаттығулар мен тапсырмалар

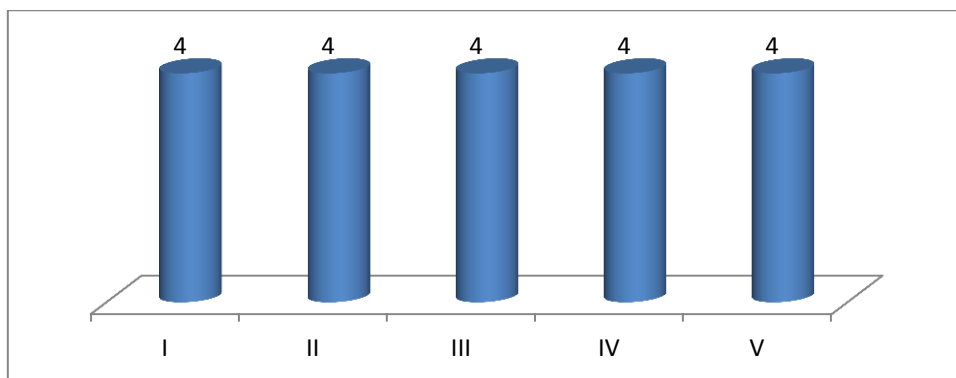
«Геометрия» оқулығының төртеуінде деңгейлік тапсырмалар, төртеуінде практикаға бағытталған тапсырмалар, екеуінде зерттеушілік тапсырмалар, екеуінде эксперименттік тапсырмалар, төртеуінде де ақпараттық-коммуникациялық технологиялар құзыреттілігін қалыптастыру тапсырмалары берілген (174-сурет).

Оқулықта иллюстрациялық материалдардың берілуі:

- ✓ мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы (I);
- ✓ иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі (II);
- ✓ иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы (III) жағынан қорытындылар «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтары және «Геометрия» оқулықтары бойынша 175-176-суреттерде көрініс тапқан.

175-сурет. «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтарындағы иллюстрациялық материалдардың берілуі

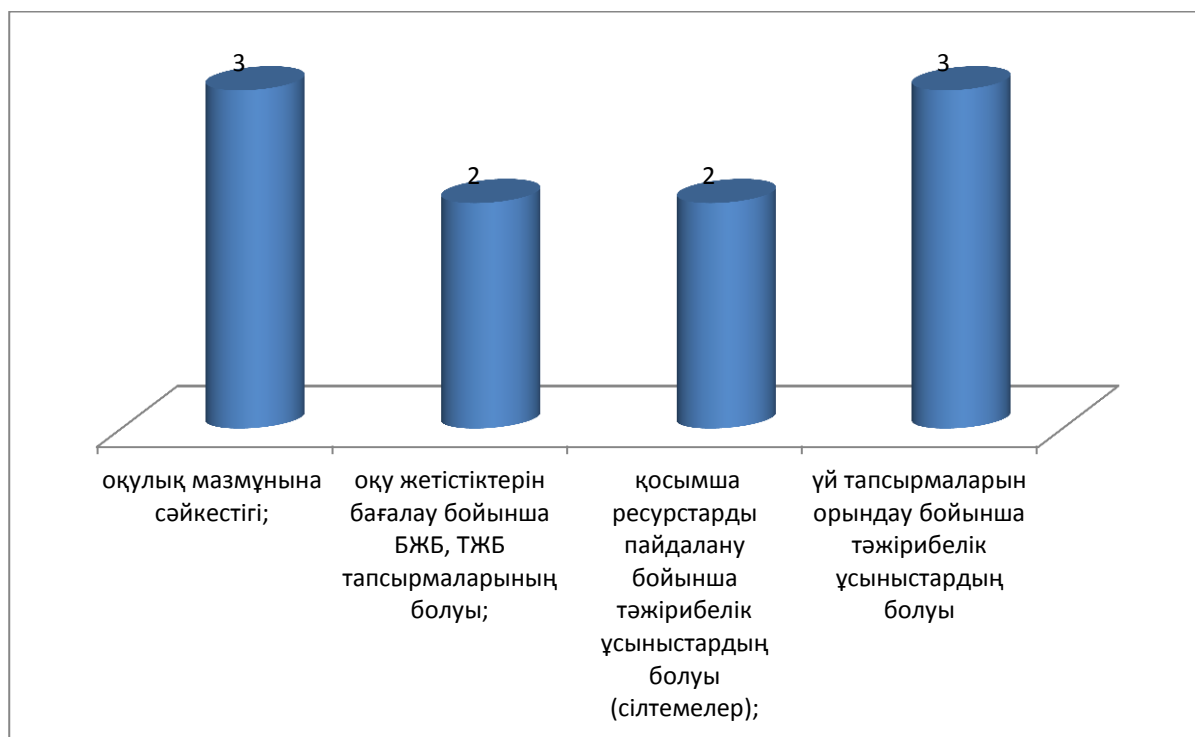

176-сурет. «Геометрия» оқулықтарындағы иллюстрациялық материалдардың берілуі

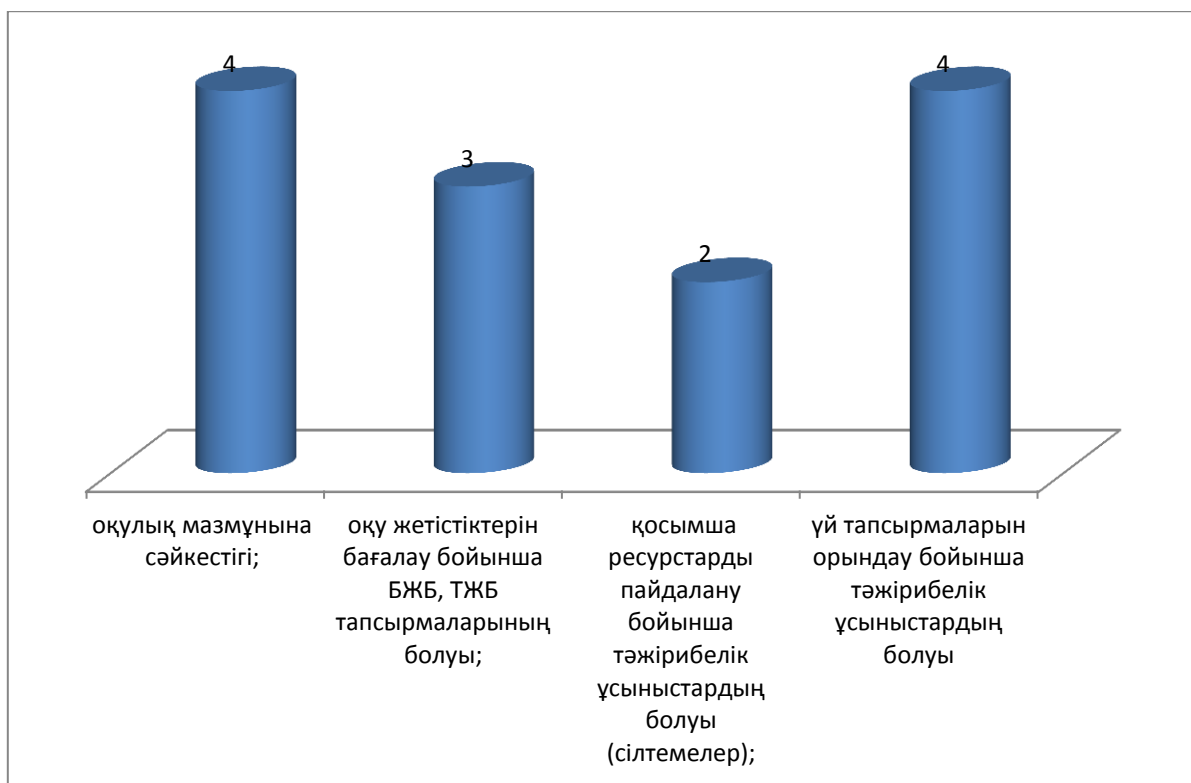
Мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы иллюстрациялық материалдың эстетикалық талаптарға сәйкестігі, иллюстрациялар көлемінің оңтайлылығы «Алгебра және анализ бастамалары» мен «Геометрия» оқулықтарының бәрінде көрініс тапқан (175-176 суреттер).

Оқу-әдістемелік кешендер:

- ✓ оқулық мазмұнына сәйкестігі;
- ✓ оқу жетістіктерін бағалау бойынша БЖБ, ТЖБ тапсырмаларының болуы;
- ✓ қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер);
- ✓ үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы бойынша қорытындылар 177-178-суреттерде көрсетілген.

177-сурет. «Алгебра және анализ бастамалары» оқулықтарына берілген ОӘК-дің туралы

178-сурет. «Геометрия» оқулықтарына берілген ОӘК-дің туралы

«Өзін-өзі тану» оқулығы

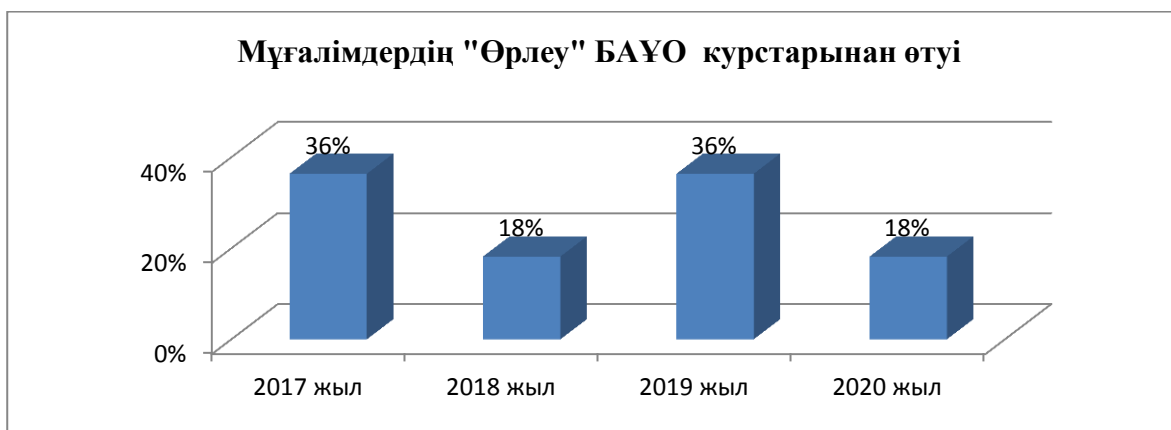
11-сыныпта «Алгебра және анализ бастамалары», «Геометрия» оқулықтарын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 167-170 суреттерде көрсетілген.

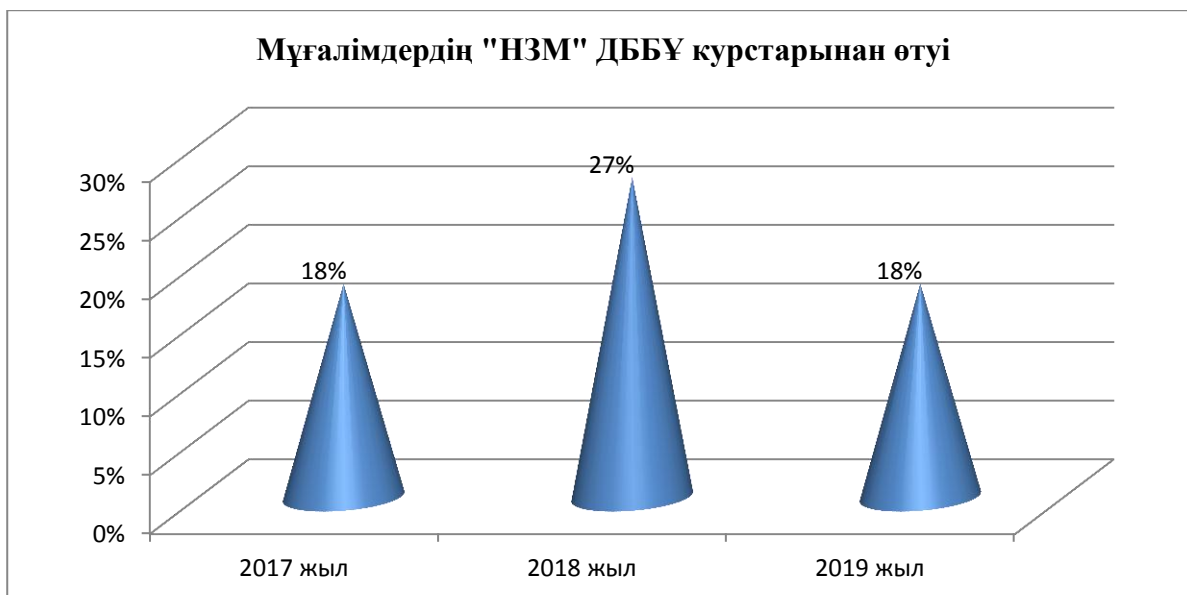
179-сурет Мұғалімдердің білімі мен еңбек өтілі туралы мәліметтер

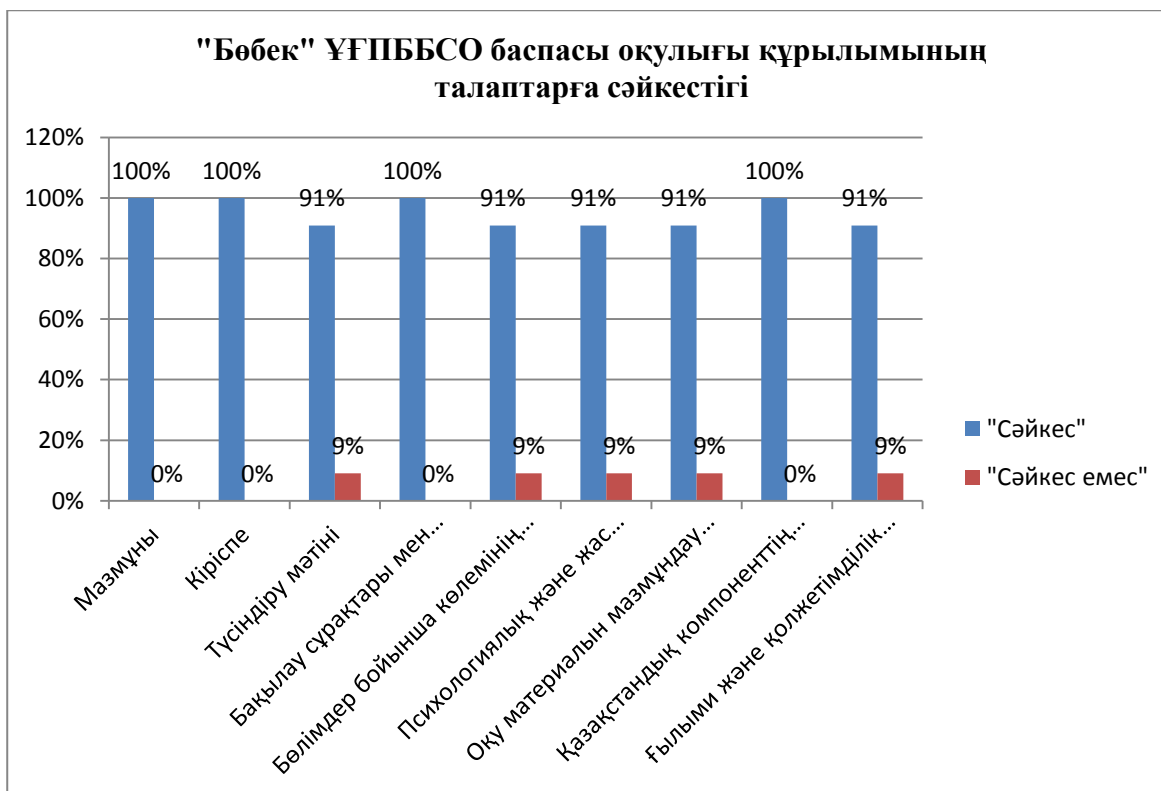
180-сурет. Мұғалімдердің санаты бойынша мәліметтердің пайыздық көрсеткіші

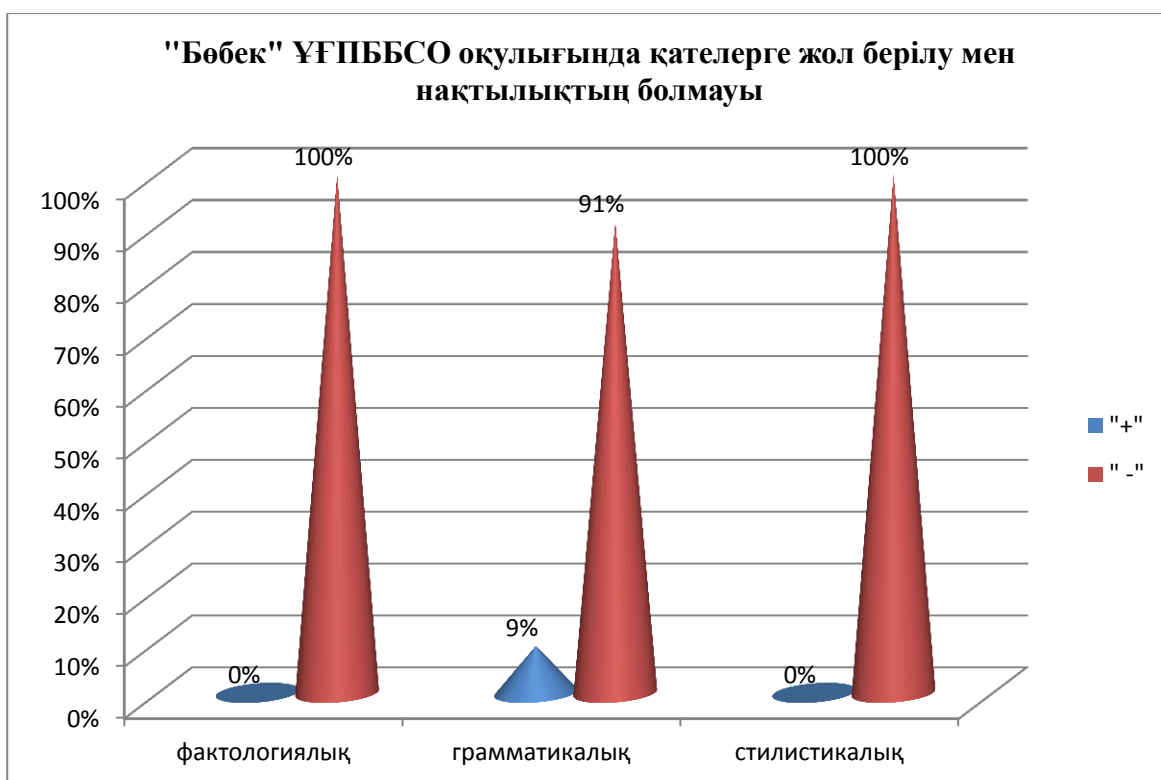
181-сурет. Мұғалімдердің әр жылдар бойынша «Өрлеу» БАҰО курсынан өткені туралы мәлімет

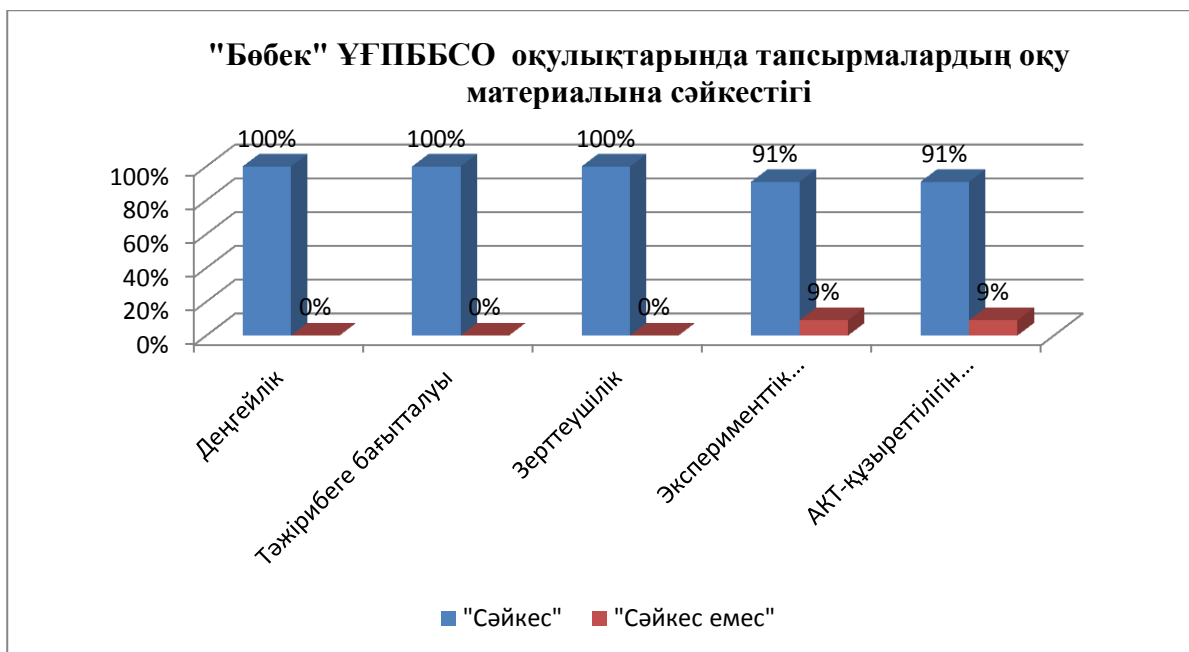
182-сурет. Мұғалімдердің әр жылдар бойынша «НЗМ» ДББҰ курсынан өткені туралы мәлімет

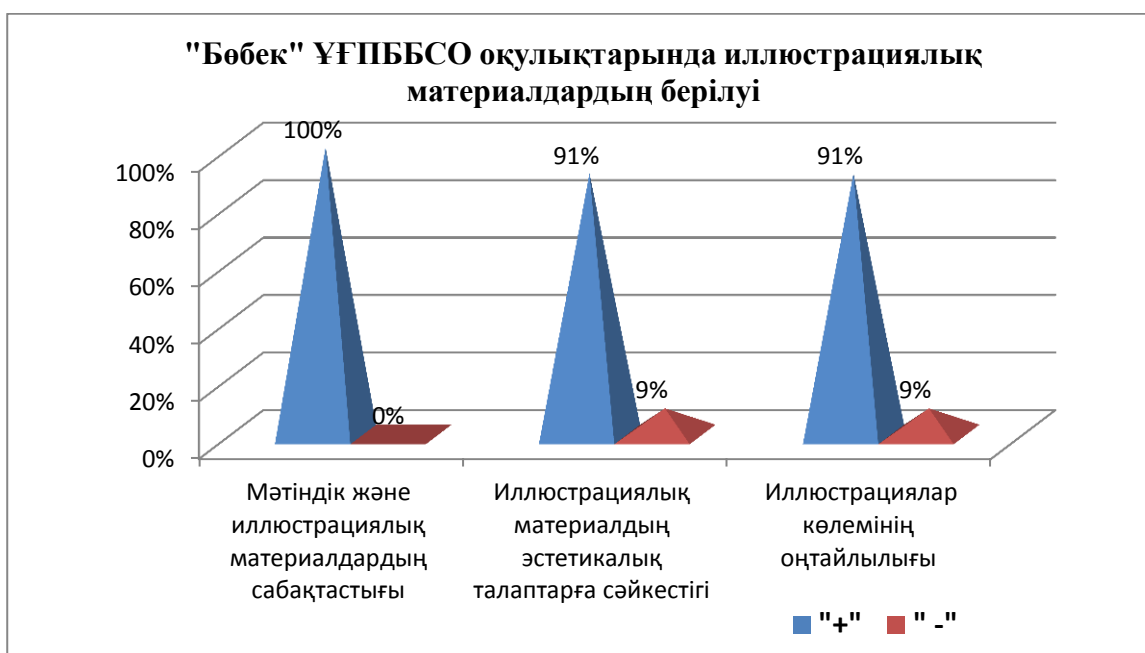
183-сурет. «Бөбек» ҰҒПББСО баспасы оқулығы құрылымының талаптарға сәйкестігі туралы мәліметтердің пайыздық көрсеткіші

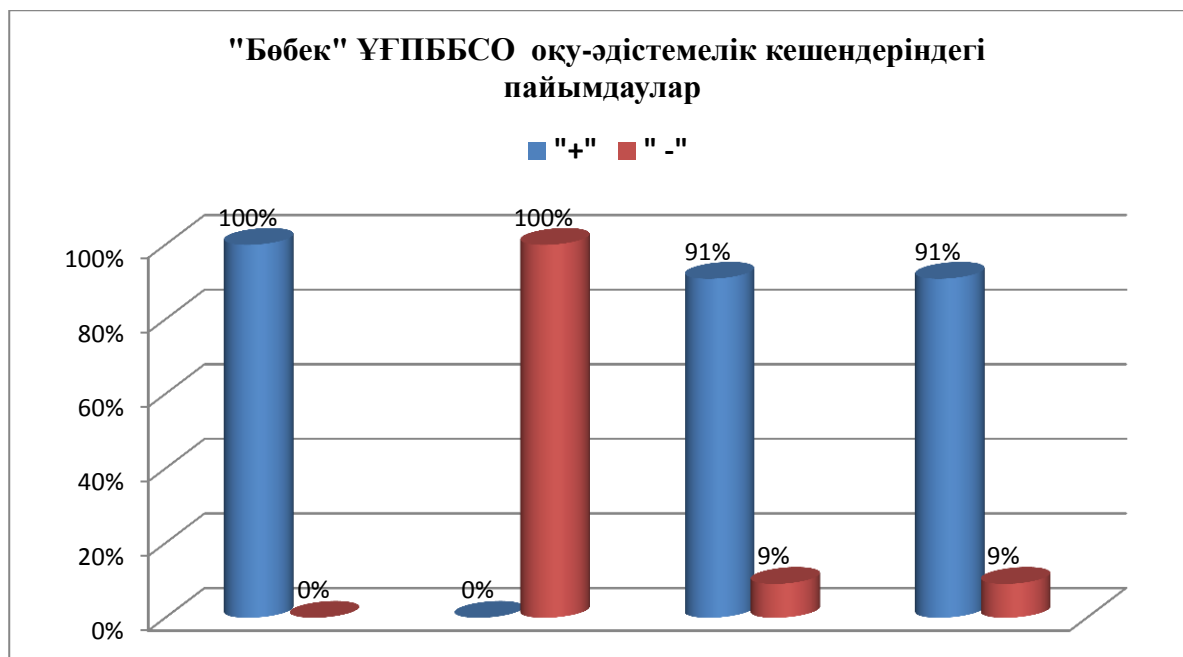
184 – сурет. «Бөбек» ҰҒПББСО баспасы оқулығында жіберілген қателіктер мен нақтылықтың болмауы туралы пайыздық көрсеткіші

185 – сурет. «Бөбек» ҰҒПББСО баспасы оқулығындағы тапсырмалардың пайыздық көрсеткіші

186 – сурет. «Бөбек» ҰҒПББСО баспасы оқулығындағы иллюстрациялық материалдардың берілуі туралы пайыздық көрсеткіші

187 – сурет. «Бөбек» ҰҒПББСО баспасы оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулары туралы пайыздық көрсеткіші

**«Өзін-өзі тану» оқулығы 11 сынып
«Бөбек» ҰҒПББСО баспасы**

Авторлары: Ж. Ж. Акимбаева., Л. С. Джубатова., Н. К. Мырқасымова.

Жалпы қорытынды. Баспада берілген 11 сыныпқа арналған «Өзін-өзі тану» оқулығы жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы негізінде әзірленген. Оқулықта жалпыадамзаттық құндылықтар мен қасиеттердің мәнін ашатын оқу материалдары ұсынылған. Тақырыптардың мазмұны білім алушылардың жас ерекшелігіне сай жасалған. Оқулықта берілген өсиетнама мен дәйексөздер, рухани әңгімелер мен тапсырмалар мазмұны тақырыпқа сай.

Оқулықта берілген тақырыптар мен тапсырмалардың сабақтастығы сақталған, тақырыптардың мәні терең, білім алушыларға рухани адамгершілік құндылықтарды бойына сіңіруге бағытталған. Оқулықта жалпыадамзаттық құндылықтарды өмірлік шынайы тәжірибемен, іс-әрекеттермен байланыстыра отырып, білім алушыларға рухани адамгершілік тәрбие береді.

Берілген тақырыптар мен тапсырмалар түсінікті, оқу мақсаттарына сай жасалған, білім алушының логикалық ойлауын дамытып, өмірлік тәжірибе алуына мүмкіндік береді. Оқулық мазмұны білім алушылардың тұлғалық қалыптасуына негізделген. Әр тақырыптан кейін берілген тапсырмалар және әр бөлімнен кейінгі берілген жоба жұмыстары білім алушылардың бойындағы ар-ұждан мен адамгершілік, ізгілік пен ізеттілік, имандылық пен инабаттылыққа тәрбиелеп, рухани қасиеттерін дамытуға жетелейді.

Ескертпе.

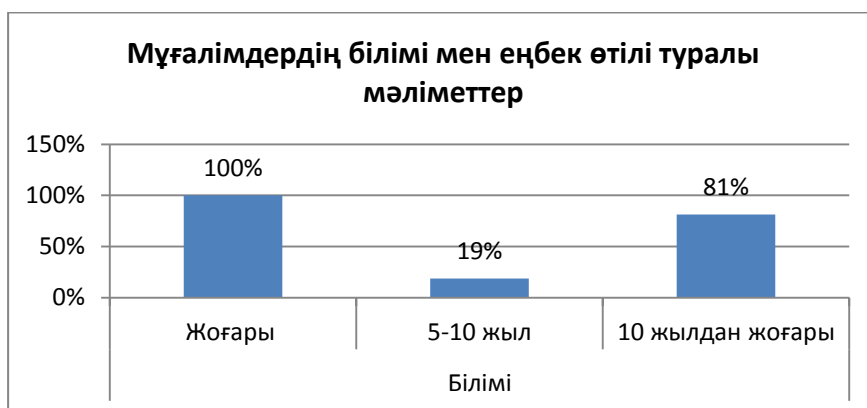
- Оқулықтағы кейбір тақырып мазмұнында орфографиялық, грамматикалық қателерге жол берілген.

Ұсыныстар.

- Оқулықта шығармашылық тапсырмалар көбірек қамтылса;
- білімді бекітуге арналған тест тапсырмасы тақырыпқа сәйкес жасалса;
- әдісмелік құралға нақты әдіс-тәсілдер келтірсе;
- оқулықпен бірге оқушыларға арналған «Оқушы дәптері» берілсе;
- авторлары туралы қосымша мағлұмат берілсе;
- оқу-әдістемелік кешенде қосымша ресурстар берілуі керек деген ұсыныстар беріледі.

«Графика және жобалау» оқулығы

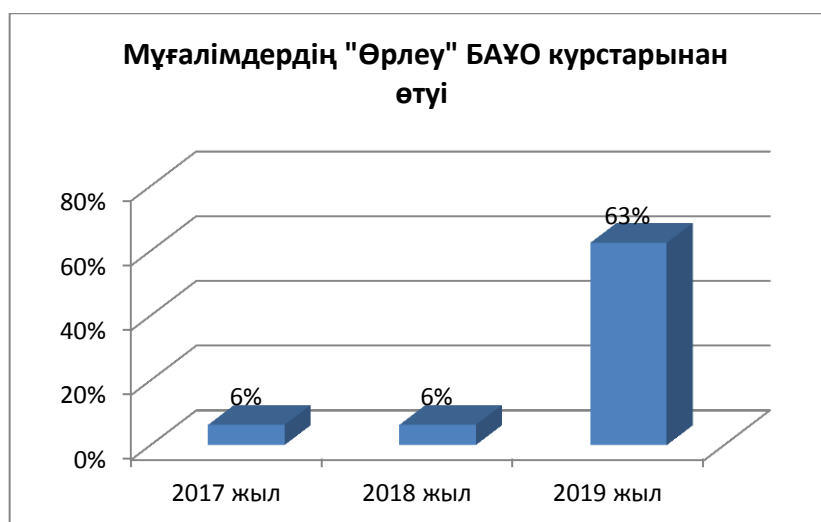
11-сыныпта «Алгебра және анализ бастамалары», «Геометрия» оқулықтарын апробациядан өткізген мұғалімдер туралы мәліметтер критерийлер бойынша пайыздық үлесі 167-170 суреттерде көрсетілген.

188-сурет. Мұғалімдердің білімі мен еңбек өтілі туралы мәліметтер

189-сурет. Мұғалімдердің санаты бойынша мәліметтер

190-сурет. Мұғалімдердің «Өрлеу» БАҰО курстарынан өтуі

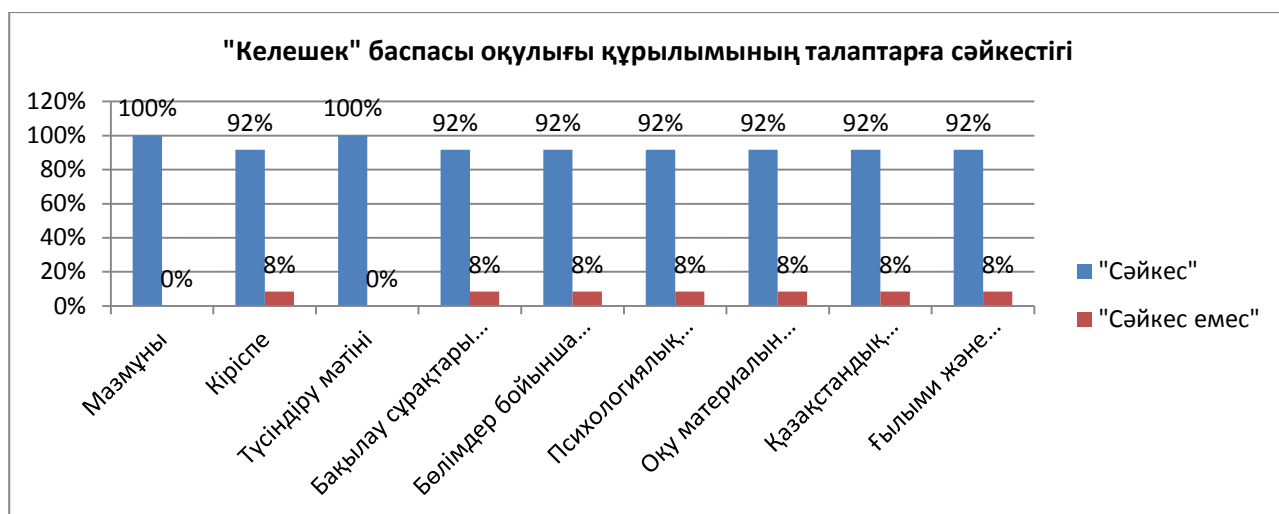
191-сурет. Мұғалімдердің «НЗМ» ДББҰ курстарынан өтуі

Мониторинг келесі бөлімдерден тұрады: оқулық құрылымы бойынша пән мұғалімдеріне сауалнама жүргізу; оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі; қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы; тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі; иллюстрациялық материал; оқу-әдістемелік кешендер (ОӘК); оқулық пен ОӘК-дерге жалпы сипаттама. Бөлім бойынша апробациялау нәтижелері «Графика және жобалау» пәнінің әрбір оқулығына жеке келтірілген.

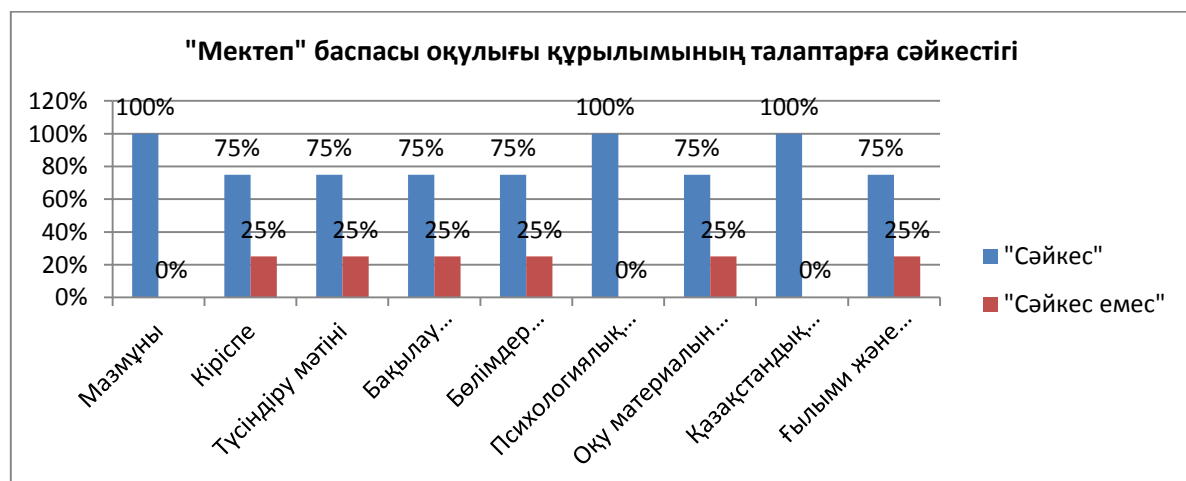
2.1. Оқулық құрылымы мен мазмұны:

11 сыныпқа арналған «Графика және жобалау» оқулығының апробациясына «Келешек-2030», «Мектеп» баспаларының оқулықтары ұсынылды.

2.1.1. Баспалар бойынша «Графика және жобалау» оқулығының құрылымдық компоненттерінің болуы 5, 6-суреттерде көрсетілген

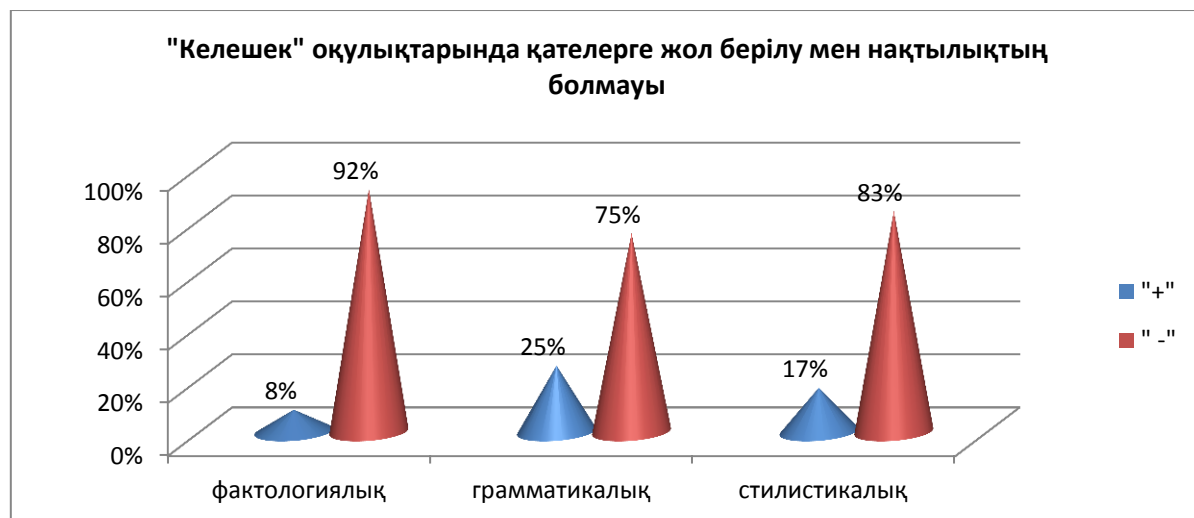

192-сурет. «Келешек» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

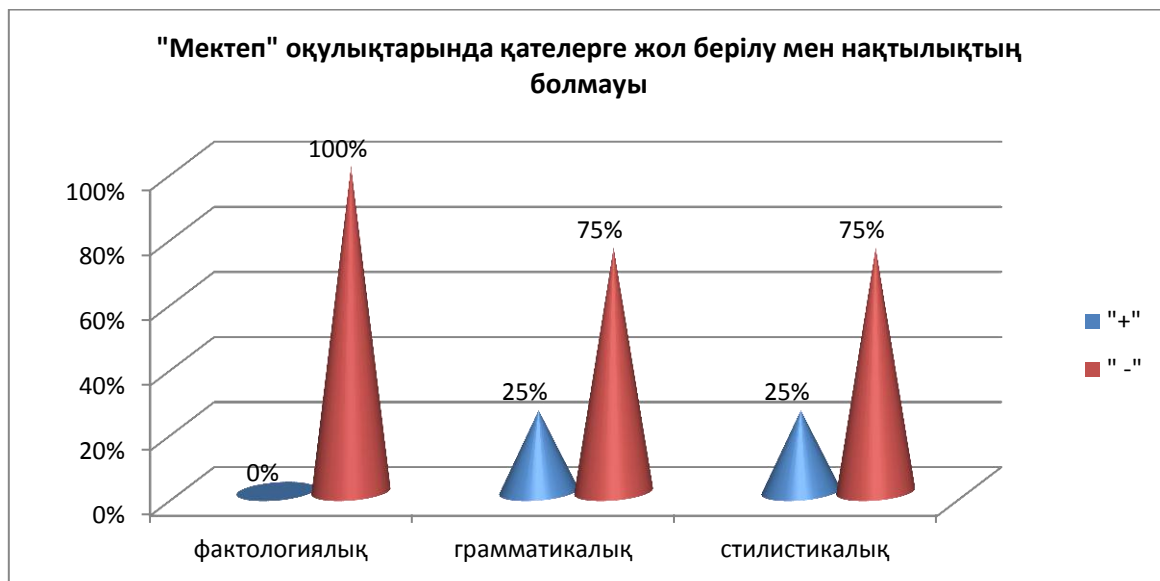

193-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығы құрылымы туралы мәліметтер

2.1.2. Баспалар бойынша «Графика және жобалау» оқулығының қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы 7, 8-суреттерде көрсетілген

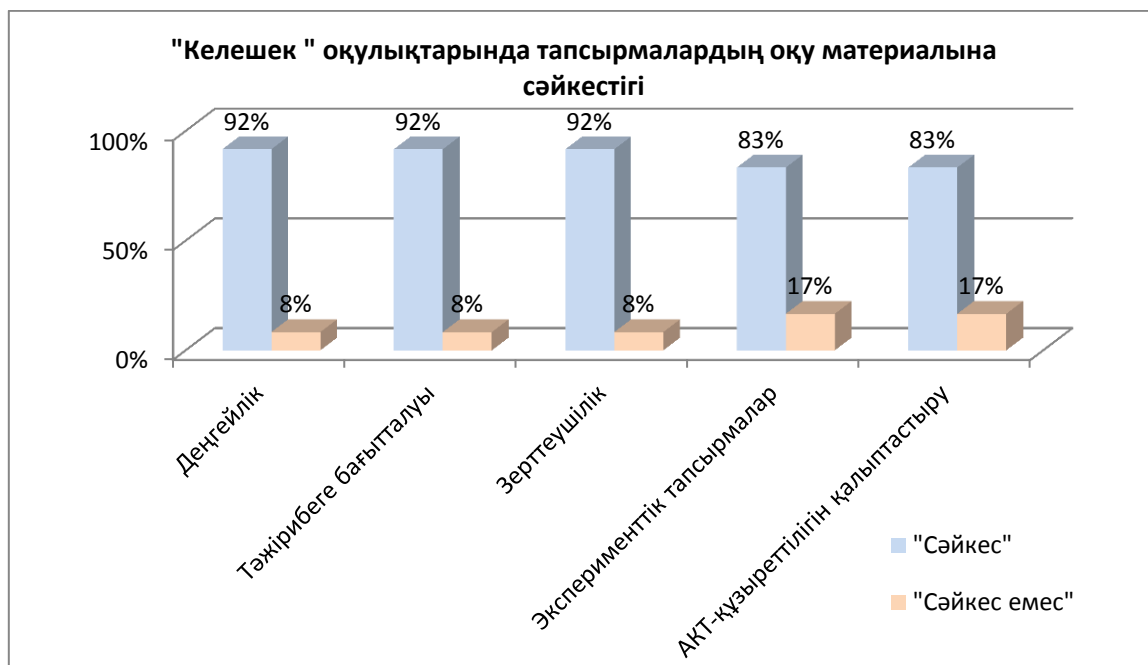

194-сурет. «Келешек» баспасы оқулығында кездесетін қателіктер туралы мәліметтер

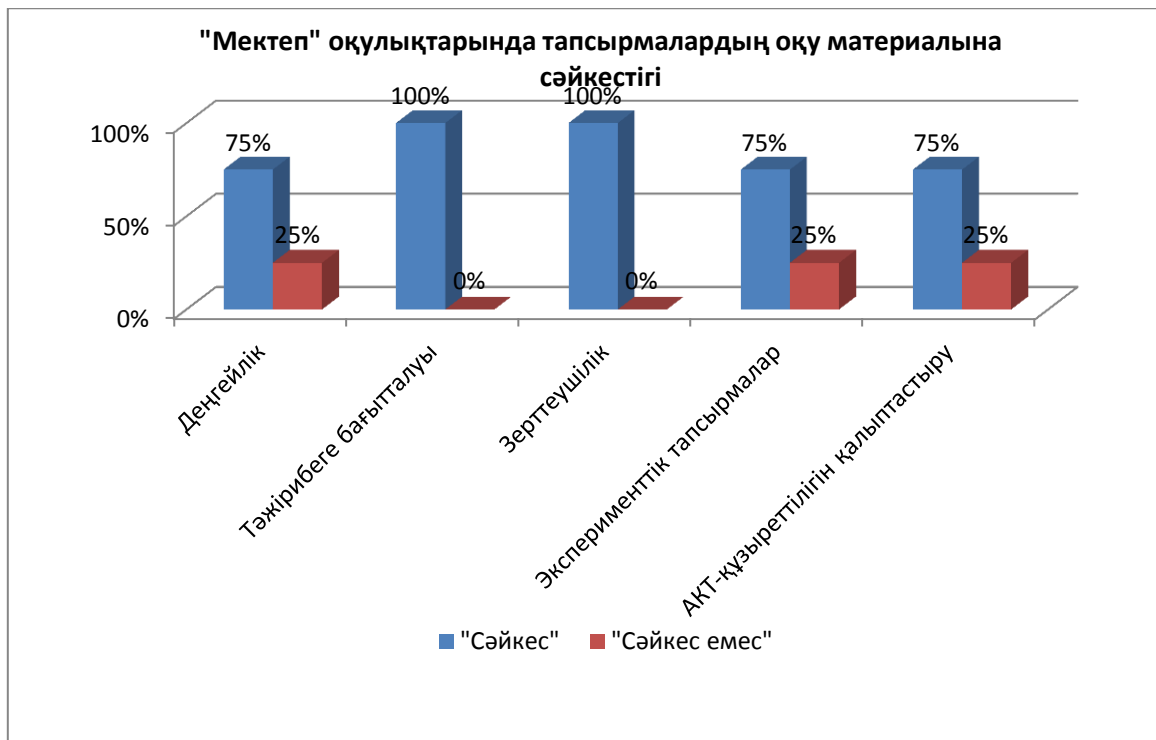

195-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында кездесетін қателіктер туралы мәліметтер

1.3. Баспалар бойынша «Графика және жобалау» оқулығының оқу материалына тапсырмалардың сәйкестігі 9, 10-суреттерде көрсетілген

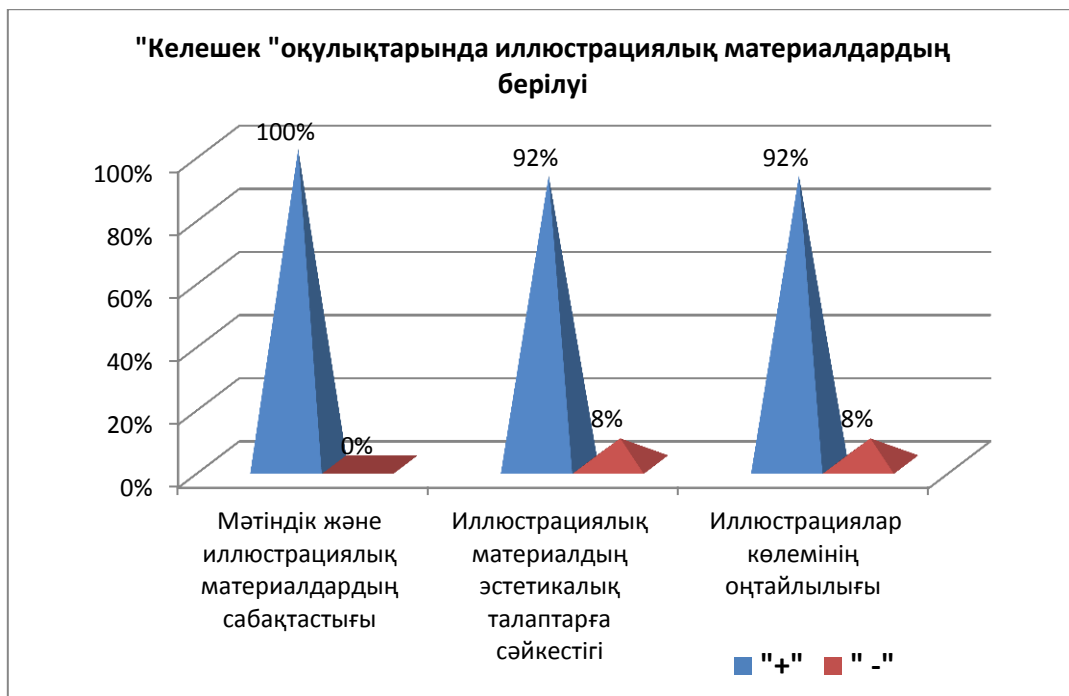

196-сурет. «Келешек» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

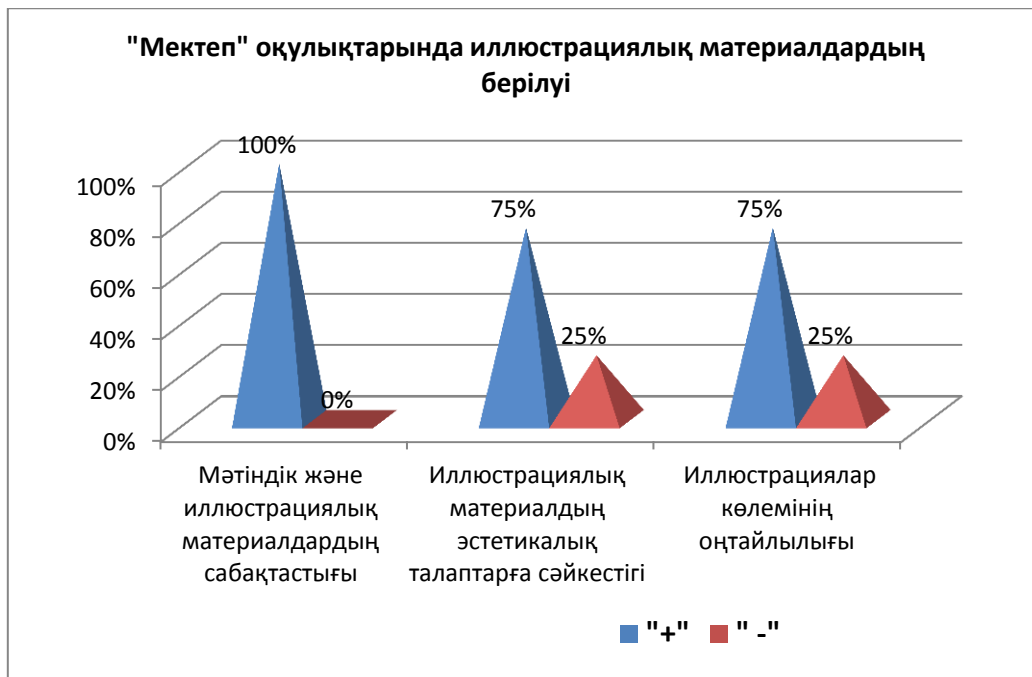

197-сурет. «Мектеп» баспасы оқулығында тапсырмалардың берілуі

2.1.4. Баспалар бойынша «Графика және жобалау» оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі 11, 12-суреттерде көрсетілген

198-сурет. «Келешек» баспасы оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

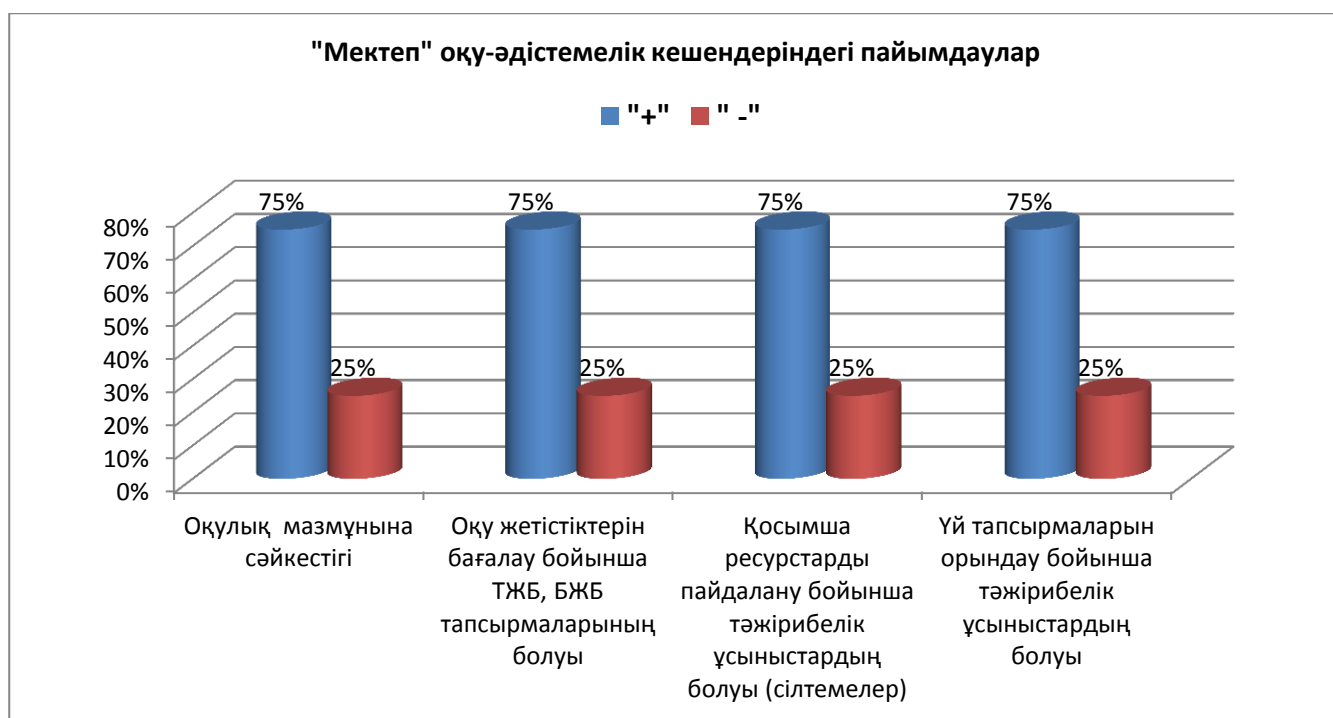
199-сурет. «Мектеп» баспасы оқулықтарында иллюстрациялық материалдардың берілуі

III бөлім. ОӘК

3.1. Баспалар бойынша «Графика және жобалау» оқулықтарында оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар 13, 14-суреттерде көрсетілген

200-сурет. «Келешек» баспасы оқулықтарында оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

201-сурет. «Мектеп» баспасы оқулықтарында оқу-әдістемелік кешендеріндегі пайымдаулар

«Графика және жобалау» пәні. «Келешек» баспасы.

Авторлар: И. М. Дубинец, В. Б. Кульбаева, Ж. Д. Ерғалиев

И. М. Дубинец, В. Б. Кульбаева, Т. Ж. Ерғалиев

Жалпы қорытындылар. **Оқулық** оқу бағдарламасы мен 11-сынып оқушыларының жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді. «Ақпаратты визуалдандырудың графикалық тәсілдері мен құралдары» бөлімінде білім алушылар сызбаларда геометриялық құрылымдарды орындауды үйренуі мүмкін. Оқулықта «Бейнелеудің негізгі түрлері мен оларды жасау» бөлімінің тақырыптары өте жақсы ашылған. Проекциялау әдістерін, түрлерін, кесу өлшемдерін, оксонометриялық проекцияларды оңай зерттеуге болады. Материал оқу дағдыларын меңгеру және заттардың сызбаларын орындау үшін қолжетімді, кеңістіктік қабылдауды, қиялын және инженерлік-конструкторлық қабілеттердің бастапқы деңгейін дамытады. Алынған білім мен дағдылар кез келген мамандық иелеріне қажетті кеңістіктік ойлауды, зейінді, ұқыптылықты және шыдамдылықты дамытуға ықпал етеді.

Оқулық қарапайым жазылған, онда курсқа аксиоматикалық көзқарас берілген. Схемалар, суреттер, иллюстрациялар мәтіндік материалды толықтырады және түсіндіреді. Жаттығулар жүйесі дәйекті, күрделілігі әртүрлі деңгейдегі міндеттерді қамтиды, ең маңызды міндеттерді шешуге мысалдар келтіріледі, сондай-ақ оқушыларға тірек ретінде талап етілетін ең қиын міндеттерді шешу берілген. Қосымша тапсырмалар бар. Қосымша есептерді шешу кезінде білім алушыларда: кеңістіктік қиял, практикалық түсіну және оқушылардың жас ерекшеліктерін ескере отырып логикалық ойлау дамиды.

ОӘК әзірлеу кезінде қазіргі педагогикалық Тұжырымдаманың талаптары ескерілген, ОӘК жақсы әзірленген, мұғалімнің жұмысын жеңілдетеді. Сабаққа қосымша материал бар.

Ескерту: Оқу жетістіктерін бағалау бойынша практикалық ұсыныстар берілген жоқ.

Ұсынымдар:

- 1) оқулықтардың соңында сөздік пен формулалар қосуға болады.
- 2) оқу жетістіктерін бағалау бойынша ұсынымдар енгізу.

«Графика және жобалау» пәні. «Мектеп» баспасы. Оқыту тілі: қазақ, орыс

Автор: Ы. Нәби

Ы. Нәби

Жалпы қорытындылар. Оқулық мазмұны Үлгілік оқу бағдарламасына, құрылымы жалпы талаптарға сәйкес келеді. Оқулық оқу жоспарына сәйкес әзірленген. Ол 68 сағат, 2 бөлім, 18 тараудан тұрады. Бөлім бойынша берілген тақырыптар мен оқу мақсатына сәйкес. Нақты, түсінікті жаңа графикалық бағдарламалар туралы хабарланған.

Сызудың практикада қолдануына, оның өнермен, архитектурамен байланысына назар аударылады.

Практикалық және графикалық жұмыстар дұрыс бөлінген.

Оқулықты әзірлеу кезінде барлық негізгі дидактикалық ұстанымдар, оқу материалының ғылыми және қол жетімділік принципі сақталған. Сыни тұрғыда ойлауды дамытуға және өз бетінше орындауға бағытталған тапсырмалар берілген. Иллюстрацияның мөлшері оңтайлы. Берілген материалдар бойынша сызбалар бар. Сызбаларға геометриялық фигуралар берілген.

ОӘК жақсы әзірленген, мұғалімнің жұмысын жеңілдетеді. Оқулыққа сәйкес келеді, барлық сабақ жоспарлары жаңартылған бағдарламаның талаптарына сәйкес әзірленген.

Ескертулер: оқу жетістіктерін бағалау, қосымша ресурстарды пайдалану бойынша практикалық ұсыныстар назарға алынбаған.

Ұсынымдар:

- 1) әртүрлі деңгейлік тапсырмаларды қосу.
- 2) оқу жетістіктерін бағалау бойынша ұсыныстар.
- 3) қосымша ресурстарды пайдалану жөніндегі практикалық ұсынымдар.

**Алғашқы әскери және технологиялық дайындық»
пәні бойынша оқу бағдарламасы мен оқулықтар мен оқу-әдістемелік
кешендерін әзірлеу туралы
АҚПАРАТ**

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 31 қазандағы №556 бұйрығына сәйкес 2018-2019 оқу жылында 16 пилоттық мектептердің 10-шы сыныптары «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінің оқу бағдарламасы, оқулықтары мен оқу-әдістемелік

кешендері апробациядан өткізілді. 2018-2019 оқу жылының қорытындысында 16 пилоттық мектептердің 10-шы сыныптары бойынша «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінің оқу бағдарламасы, оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешендері апробация қорытындысы туралы Б.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясының тақырыптық жоспарына сәйкес мониторинг жасалды.

Ал, 2019-2020 оқу жылында 11-шы сыныптары бойынша «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінің оқу бағдарламасы, оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешендері апробациядан өткізу жоспарланып, жалғасын тапты. «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінен жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламасы және оқулықтарының сапасын апробациядан өткізу мониторингі кезінде 11-шы сыныптарына арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінің оқу бағдарламасына толықтырулар мен өзгертулер енгізілді.

Б.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясында, ҚР Қорғаныс министрлігіндегі Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмысы департаментінде оқу бағдарламасы талқыланды, содан кейін, 27 қаңтар 2020 жылы бағдарлама ҚР Білім және ғылым министріне таныстырылды.

Аталған отырыстың қорытындысы бойынша Білім және ғылым министрлігі Б. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясына тапсырмалар берілді:

- «Жалпы білім беру ұйымдарына арналған жалпы білім беретін пәндердің, таңдау курстарының және факультативтердің үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 03 сәуірдегі № 115 бұйрығының жобасына өзгерістер мен толықтырулар енгізудің

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11-сыныптарына арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы **салыстырмалы кестесін** жасау;

- ескертулер мен ұсыныстарды ескере отырып, 2020 жылғы 29 қаңтарда 10-11 сыныптарға арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» **оқу бағдарламасын** әзірлеп, бекітуге ұсыну.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің тапсырмасына сәйкес «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқу пәні бойынша құрылған **жұмыс тобы** үлгілік оқу бағдарламасына өзгертулер мен толықтыруларды енгізу жұмыстарымен айналысты.

Б.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы 2019 жылдың қараша айында «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәні оқытушы-ұйымдастырушылары және Қорғаныс министрлігі әскери емес оқу орталығымен Академия базасында «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқу бағдарламасын әзірлеген жұмыс тобымен семинар өткізілді.

2019 жылдың қараша, желтоқсан айлары мен 2020 жылдың қаңтар-сәуір айлары аралығында Бағдарлама және оқулық авторларынан және оқытушы-ұйымдастырушылардан тұратын жұмыс тобымен 7 кездесу өткізілді.

- ҚР Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмысы департаменті

- Тұңғыш Президент-Елбасы атындағы Ұлттық қорғаныс университетінің жедел-тактикалық дайындық кафедрасы

- Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы базасында әскери емес Оқу орталығы

- ҚР Ішкі істер министрлігінің Әкімшілік полиция комитетімен Бағдарлама бірлесіп дайындалды.

«Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәні бойынша бағдарламаның жаңа редакциясы білім алушыларға Қазақстан Республикасының азаматтарына қойылатын қазіргі заманғы талаптарды ескере отырып, мемлекет қорғанысы мен әскери қызметтің негіздері туралы нақты түсінік алуға, күнделікті өмірде және табиғи, техногендік және әлеуметтік сипаттағы әртүрлі қауіпті және төтенше жағдайларда жеке қауіпсіздікті қамтамасыз ету мәселелерінде өз білімдерін жүйелеуге мүмкіндік беру жолдарын қарастырды. Қауіп-қатерден қалай сақтану керек, денсаулықты сақтау және нығайту үшін дұрыс шешім табуға көмектесу сияқты сұрақтарға жауап беретін тақырыптарды жүйеледі.

Сонымен Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА жанында құрылған жұмыс тобының апробация қорытындысы негізінде жасалған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқу пәні бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізілген Үлгілік оқу бағдарламасының жаңа редакцияланған нұсқасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігіне ұсынылды.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің тапсырмасы бойынша Ы. Алтынсарин атындағы ҰБА жанында құрылған жұмыс тобының апробация қорытындысы негізінде жасалған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқу пәні бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізілген Үлгілік оқу бағдарламасының жаңа редакцияланған нұсқасын Қазақстан Республикасы Әділет министрлігіне бекітуге 2020 жылдың 13 наурызында ұсынылды.

Қорытындысында Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің 2020 жылғы 21 сәуірдегі №154 бұйрығына қосымша «Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11-сыныптарына арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы» жаңа редакциясы бекітілді (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеудің тізіліміне № 20456 болып енгізілді).

**10-11-сыныптарына арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінен жаңартылған мазмұндағы оқу бағдарламасы және оқулықтарының сапасын апробациядан өткізу
МОНИТОРИНГІ**

Білім мазмұнын жаңарту – білім беру бағдарламасының құрылымы мен

мазмұнын, оқыту мен тәрбиелеудің әдістері мен тәсілдерін қайта қарастыру болып табылады. Ұлттық және жалпы адамзаттық құндылықтарды бойына сіңірген, кез келген өмірлік жағдайда функционалдық сауаттылығы мен бәсекеге қабілеттілігін көрсете білетін тұлғаның үйлесімді қалыптасуына және зияткерлік дамуына қолайлы білім беру ортасын тудыру – жаңартылған білім мазмұнын енгізудің нәтижесі болуы керек.

«Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәні бойынша жаңартылған оқу бағдарламалары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы 31 қазандағы №556 бұйрығына сәйкес 2018-2019 оқу жылында 16 пилоттық мектептердің 10-шы сыныптары, ал 2019-2020 оқу жылында 11-шы сыныптары «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінің оқу бағдарламасы, оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешендері апробациядан өткізілгені туралы **ақпарат** дайындалды.

Білім берудің жаңартылған мазмұнын енгізу процесі осы процестің мониторингімен сүйемелденді. Мониторинг барысында жиналған ақпараттар қажетті шараларды қабылдауды талап ететін мәселелерді анықтау және талдау үшін пайдаланылды.

11-сыныптарда білім берудің жаңартылған мазмұнын енгізу мониторингі оқу бағдарламаларының, оқулықтардың, ОӘК сапасын бағалауға, білім алушылардың, педагогтердің, білім беру ұйымдары басшыларының білім берудің жаңа стандарты бойынша білім беру процесінің тиімділігі туралы пікірін анықтауға мүмкіндік берді.

Мақсаты: Қазақстан мектептерінің 11-сыныптарының нақты білім беру үдерісі жағдайында білім берудің жаңартылған мазмұны бойынша әзірленген оқу бағдарламаларын, оқулықтар мен ОӘК енгізудің ағымдағы жағдайын бағалау.

Міндеттері:

1) әзірленген оқу бағдарламаларын, ОӘК тиімділігін тәжірибеде тексеру:

- оқу бағдарламалары мен жоспарлардың мұғалімдерге қолжетімділігі (тиімділігі, оңайлығы, қолайлылығы, түсініктілігі және т.б.);

- оқу мақсаттарының сапасы (оқу мақсаттарының анықтығы, бір тоқсандағы оқу мақсаттарының мөлшерінің оңтайлылығы, оқу мақсаттарының өлшемділігі);

- оқу бағдарламалары компоненттерінің сабақтастығы (ойға қонымдылық, өзара байланыс және т.б.);

- ОӘК сапасы (әзірленген ОӘК мазмұнының оқу бағдарламаларына сәйкестігі, ОӘК оқу мақсаттарына жетуге бағытталуы, дизайн);

- оқушылардың білім беру үдерісіне эмоционалдық қарым-қатынасы (қабылдауы, қызығушылығы, уәждеме, белсенділігі);

2) 11-сыныптарда жұмыс істейтін пән мұғалімдерінің оқу бағдарламаларын, оқулықтар мен ОӘК іске асыру бойынша бағасын алу, атап айтқанда:

- оқу бағдарламаларының мазмұны мен жаңа оқу бағдарламасының

артықшылықтары;

- мұғалімдердің түсінуде және жүзеге асыруда қиындықтарды тудырған оқыту мақсаты;

- қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға арналған оқу бағдарламасының бағыты;

- оқу бағдарламасының Өз және басқа халықтардың дәстүрлерін түсінуді қалыптастыруға бағыттылығы;

- оқулықтың құрылымы мен мазмұны;
- оқу материалының әдістемелік жағы;
- оқулықтың иллюстрациялық материалы;
- оқу материалын мазмұндау тілі мен стилі;
- пән бойынша ОӘК мазмұны.

3) апробацияланған оқу бағдарламаларының және ОӘК МЖББС-ның негізгі ережелеріне сәйкестік дәрежесінің анықтамасы;

4) жаңартылған білім мазмұны бойынша әзірленген оқу бағдарламаларына, ОӘК-ге түзетулер мен толықтырулар енгізу бойынша ұсынымдар әзірлеу (қажет болған жағдайда);

5) нақты білім беру үдерісі жағдайында мұғалімдерге әдістемелік қолдау көрсету.

Жалпы, мониторинг мұғалімдер мен мектеп әкімшілігінің жаңа бағдарлама, оқулықтар мен ОӘК туралы кәсіби бағалау пікірінің жалпы көрінісін, сондай-ақ жаңа оқу бағдарламасының, оқулықтар мен ОӘК артықшылықтары туралы, жаңа бағдарламаны іске асыруды ғылыми-әдістемелік қамтамасыз етуді жетілдіру үшін жаңа оқу бағдарламасын іске асырудағы мұғалімдердің қиындықтары туралы, сондай-ақ мұғалімдерді әдістемелік қолдау стратегиялары мен тетіктері туралы егжей-тегжейлі көріністі алуға бағытталған.

Мониторингке еліміздің 16 өңірінің 16 пилоттық мектебі қатысты.

Жаңартылған білім беру мазмұнын пилоттық енгізу туралы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2014 жылғы 6 қарашадағы № 455 бұйрығының 7-қосымшасына сәйкес Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2017 жылғы «31» қазан №556 бұйрығының 5-қосымшасын іске асыру мақсатында 2018-2019 оқу жылында 10-шы сынып, 2019-2020 оқу жылында 11-шы сынып білім алушылары «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінің оқу бағдарламасын, оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешендерін апробациядан өткізу үшін жаңартылған білім мазмұны бойынша оқыды (Республика бойынша 16 мектеп тізімі қосымша тіркелген).

Жалпы орта білім беру деңгейінің 10-11-сыныптарына арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (жаратылыстану-математикалық бағыттағы, қоғамдық-гуманитарлық бағыттағы), оқулықтары мен оқу-әдістемелік кешендерін апробациядан өткізу үшін пилоттық мектептердің тізімі

№	Өңірдің атауы	Пилоттық мектептің атауы
1.	Астана қаласы	№ 13 орта мектебі
2.	Алматы қаласы	М. Мәметова атындағы №28 орта мектебі
3.	Ақмола облысы, Жарқайың ауданы	Крупская атындағы орта мектебі
4.	Ақтөбе облысы, Ақтөбе қаласы	№ 51 мектеп-гимназиясы
5.	Алматы облысы, Көксу ауданы	К. Жалайыри атындағы мектеп-гимназиясы
6.	Атырау облысы, Атырау қаласы	№ 33 орта мектебі
7.	Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы	№ 4 орта мектебі
8.	Батыс Қазақстан облысы, Орал қаласы	№ 34 мектеп-гимназиясы
9.	Жамбыл облысы, Тараз қаласы	№ 49 мектеп-гимназиясы
10.	Қарағанды облысы, Қарағанды қаласы	№101 мектеп-лицейі
11.	Қызылорда облысы, Қызылорда қаласы	Ж. Қизатов атындағы № 23 орта мектебі
12.	Қостанай облысы, Қостанай қаласы	№5 орта мектебі
13.	Маңғыстау облысы, Жаңаөзен қаласы	№ 21 орта мектебі
14.	Павлодар облысы, Павлодар қаласы	№ 41 орта мектебі
15.	Солтүстік Қазақстан облысы, Петропавл қаласы	№ 40 орта мектебі
16.	Оңтүстік Қазақстан облысы, Шымкент қаласы	Қ. Спатаев атындағы № 7 мектеп-лицейі

Мониторинг рәсімдері

Білім беру басқармаларының (бөлімдерінің) жауапты мамандары мен ҰБА өкілдері арасынан мониторинг жүргізу бойынша жұмыс топтары мектеп әкімшіліктерімен, оқушылар және мұғалімдермен сұхбат жүргізілді. Деректер мониторинг жүргізу жөніндегі нұсқаулыққа сәйкес сауалнамалар, әңгімелесу хаттамаларының, фотосуреттер мен аудио-видеожазбалар көмегімен мәліметтер жинақталып, өңдеу, талдау жасап және есеп дайындалды.

Статистикалық көрсеткіштерді түзету және талдау.

Жұмыс тобы мониторинг нәтижелеріне талдау жасады, сондай-ақ жиналған мәліметтерді модерациялады, қорытындыларды жинақтау негізінде есептер дайындады, оқу бағдарламаларының, оқулықтар мен ОӘК сапасын жетілдіру бойынша түзетулер енгізу үшін мұғалімдердің ұсыныстары бойынша мониторингтің сандық және сапалық қорытындылары бойынша жиынтық жасалды.

Орта білім беру орталығы деректерді өңдеуден және талдаудан кейін мониторинг кезеңдері мен рәсімдері бойынша талдау есебін және мониторинг нәтижелерін дайындады. Екі баспа «Келешек-2030», «Мектеп» әзірлеген 11-сыныпқа арналған «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқулық пен ОӘК талдамалық есеп және мониторинг нәтижелері жасалды (11-23 кестелер, 204-201-суреттер).

ТАЛДАМАЛЫҚ ЕСЕП ЖӘНЕ МОНИТОРИНГ НӘТИЖЕЛЕРІ

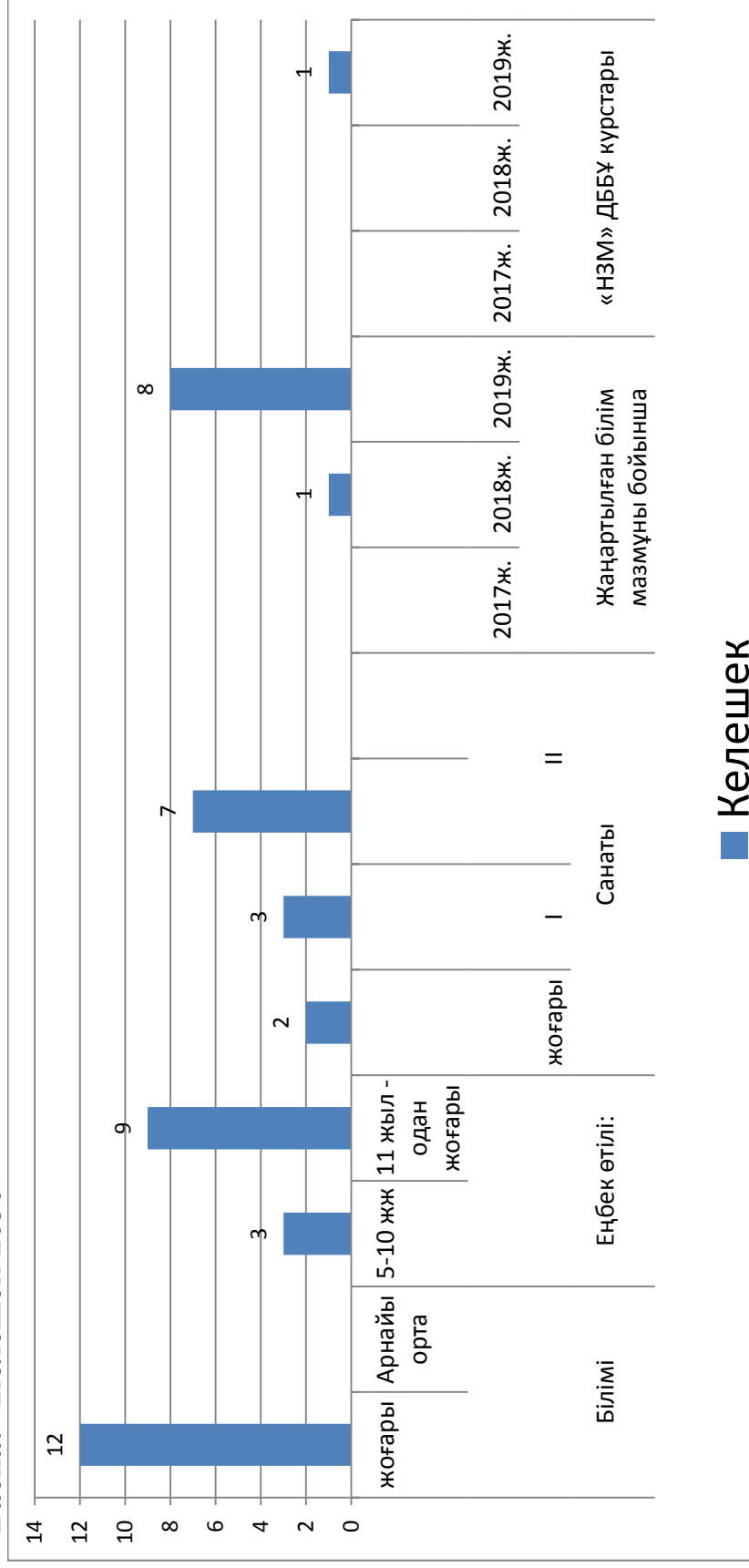
1. «КЕЛЕШЕК-2030» БАСПАСЫ

I бөлім. ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

Оқулық : Алғашқы әскери және технологиялық дайындық. 2 бөлім + CD.

Автор(лар)ы: А.И.Рихтер, В..Л.Яковенко

Баспа: «Келешек-2030»

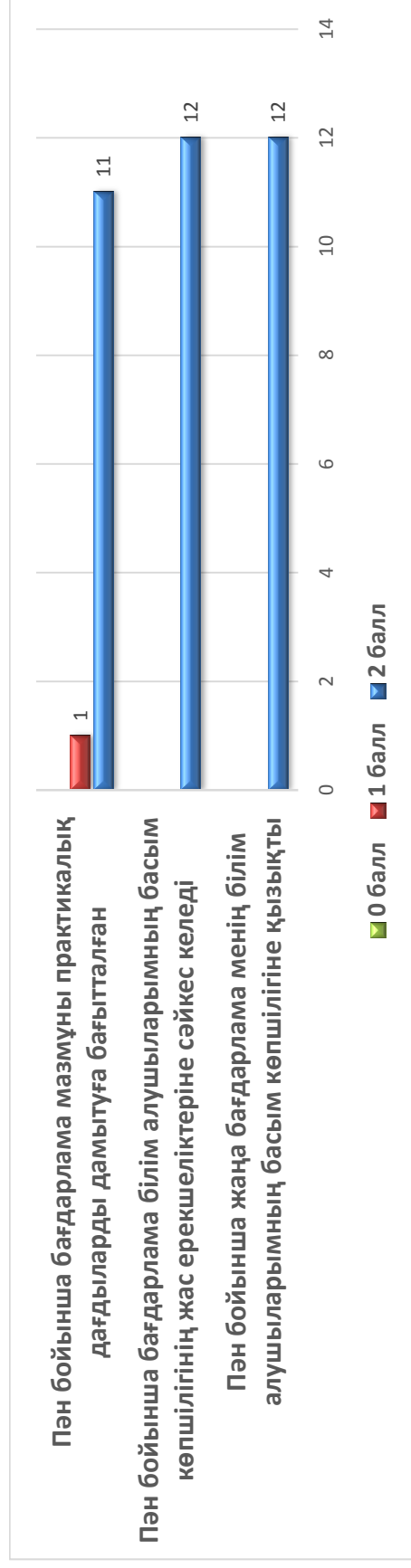
204-сурет. Мұғалімдер туралы жалпы мағлұматтар

1.2. II бөлім.БІЛІМ МАЗМҰНЫ

1. Сіз қай пәннен сабақ бересіз? (пән және баспа атауын жазыңыз) Алғашқы әскери және технологиялық дайындық
2. Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

12-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Пән бойынша жаңа бағдарлама менің білім алушыларымның басым көпшілігіне қызықты	12	0	0
Пән бойынша бағдарлама білім алушыларымның басым көпшілігінің жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді	12	0	0
Пән бойынша бағдарлама мазмұны практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған	11	1	0
Бағдарлама мазмұнында қазақстандық компоненттер көрініс тапқан	12	0	0
	47	1	0

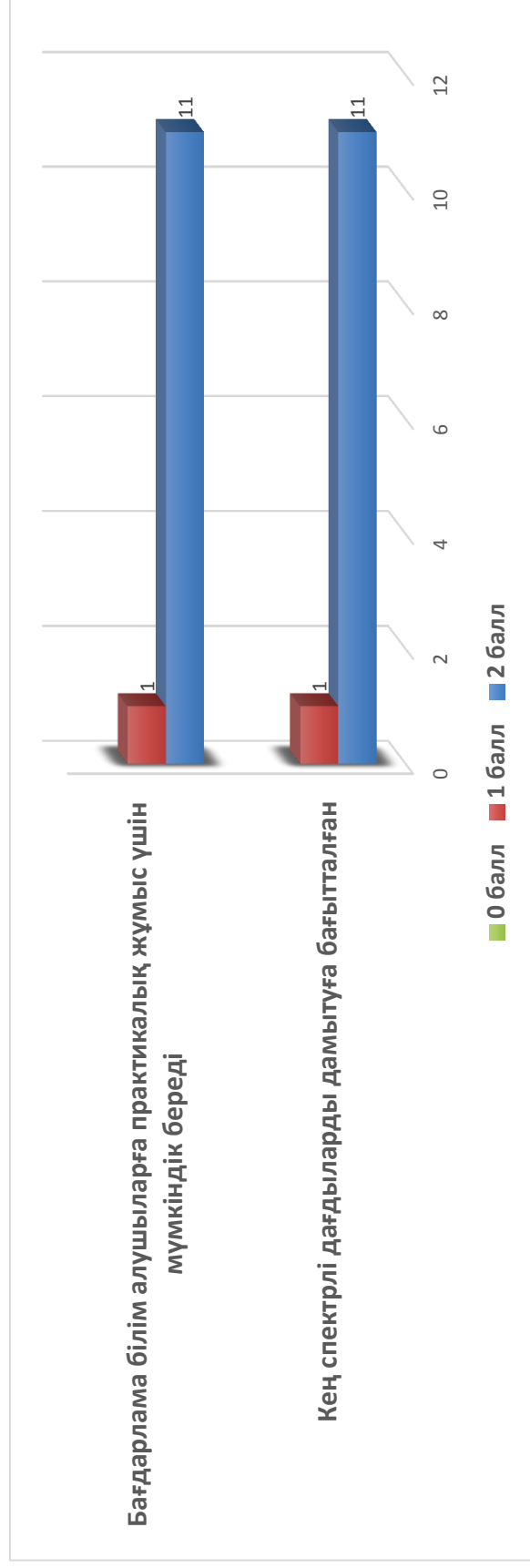

205-сурет. Оқу бағдарламалары туралы

3. Сіздердің білім алушылар үшін жаңа оқу бағдарламаларының негізгі артықшылықтары қандай? («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

13-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Кең спектрлі дағдыларды дамытуға бағытталған	11	1	
Бағдарлама білім алушыларға практикалық жұмыс үшін мүмкіндік береді	11	1	
	22	2	

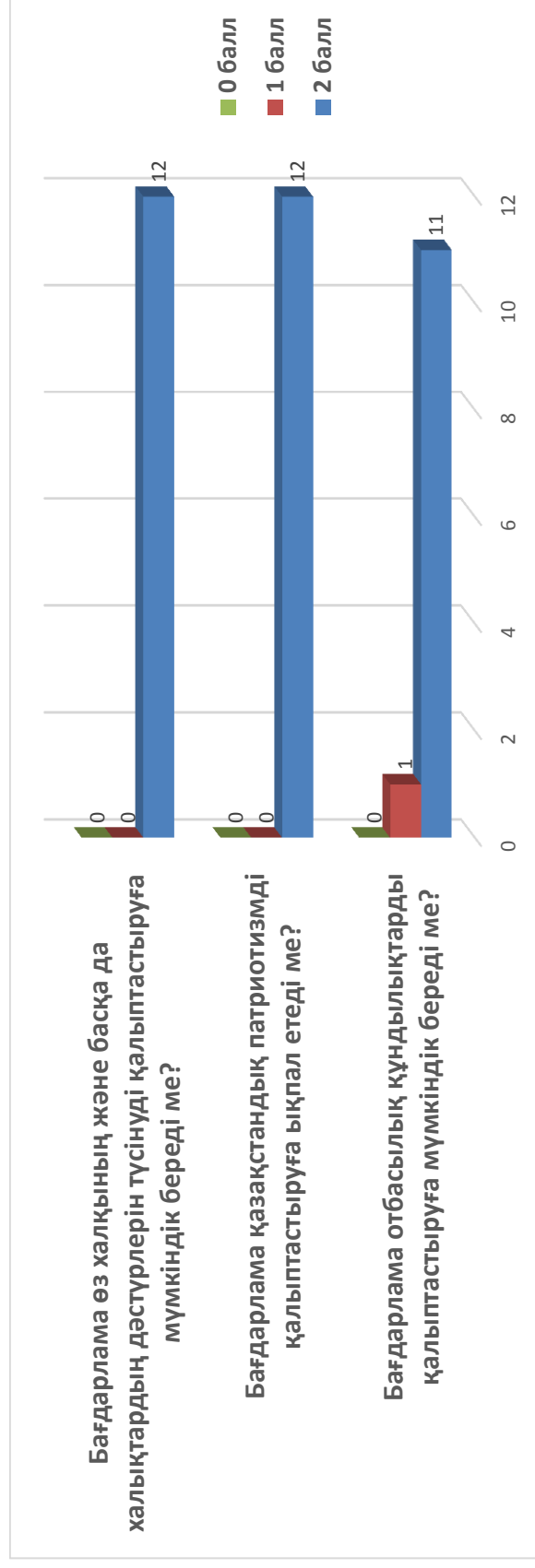
206-сурет. Оқу бағдарламалары туралы

1.3 ІІІ бөлім. ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫ

Пәннің аты Алғашқы әскери және технологиялық дайындық

14-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Бағдарлама отбасылық құндылықтарды қалыптастыруға мүмкіндік береді ме?	11	1	
Бағдарлама қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға ықпал етеді ме?	12		
Бағдарлама өз халқының және басқа да халықтардың дәстүрлерін түсінуді қалыптастыруға мүмкіндік береді ме?	12		
Бағдарлама білім алушыларға практикалық жұмыста еңбек және өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді ме?	11	1	
Жиыны	46	2	

207-сурет. Оқу бағдарламалары туралы

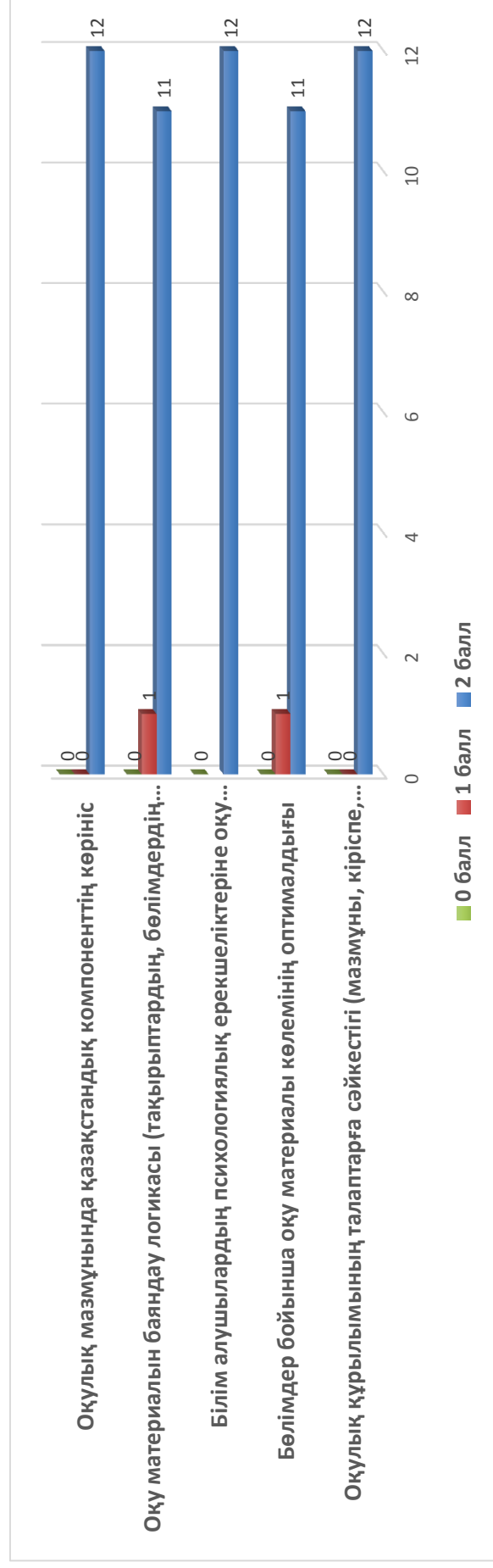
1.4 IV бөлім. ОҚУЛЫҚТАР МЕН ОӘК

Пәннің аты Алғашқы әскери және технологиялық дайындық. Оқулық баспасы: Келешек -2030

1. Оқулықтың мазмұны мен құрылымы (Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

15-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтіндер, суреттер, бақылау сұрақтары және тапсырмалары, шартты белгілерді, сигналдар-символдарды қолдану)	12	0	0
Бөлімдер бойынша оқу материалы көлемінің оптималдығы	11	1	0
Білім алушылардың психологиялық ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкестігі	12	0	0
Оқу материалын баяндау логикасы (тақырыптардың, бөлімдердің сабақтастығы)	11	1	0
Оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрінісі	12	0	0
Жиыны	58	2	0

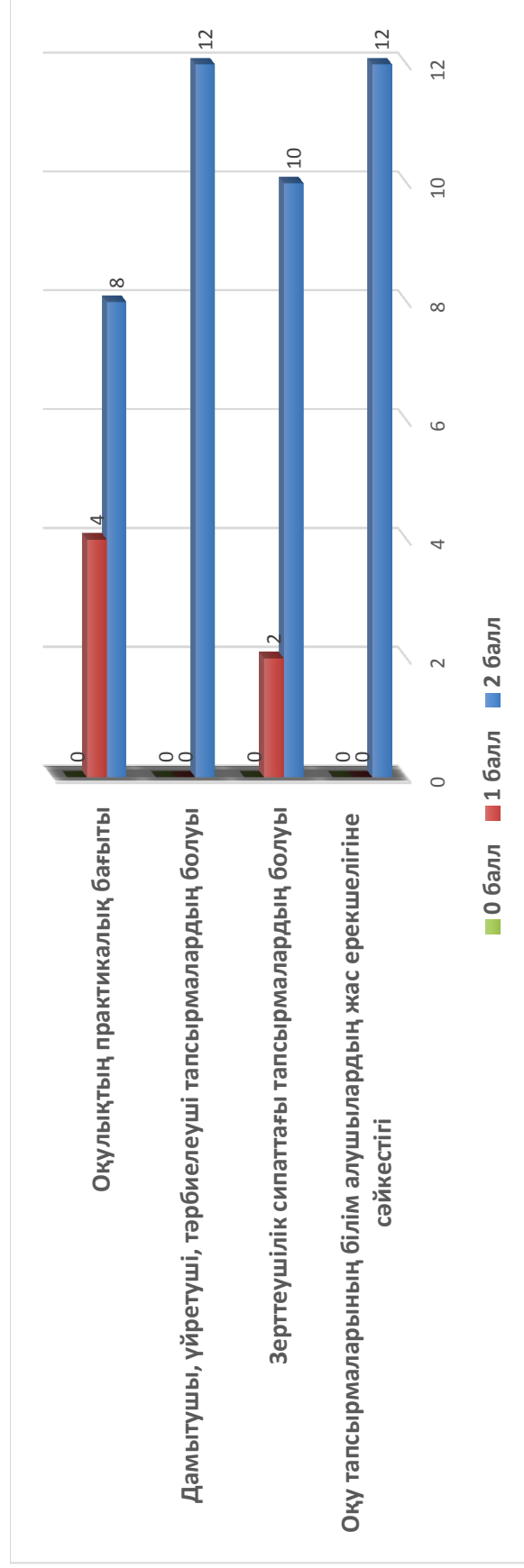

208-сурет. Оқулықтың құрылымы туралы

2. Оқу материалының әдістемелік жағы (Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

16-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Оқу тапсырмаларының білім алушылардың жас ерекшелігіне сәйкестігі	12		
Зерттеушілік сипаттағы тапсырмалардың болуы	10	2	
Дамытушы, үйретуші, тәрбиелеуші тапсырмалардың болуы	12		
Оқулықтың практикалық бағыты	8	4	
ЖИЫНЫ	42	6	

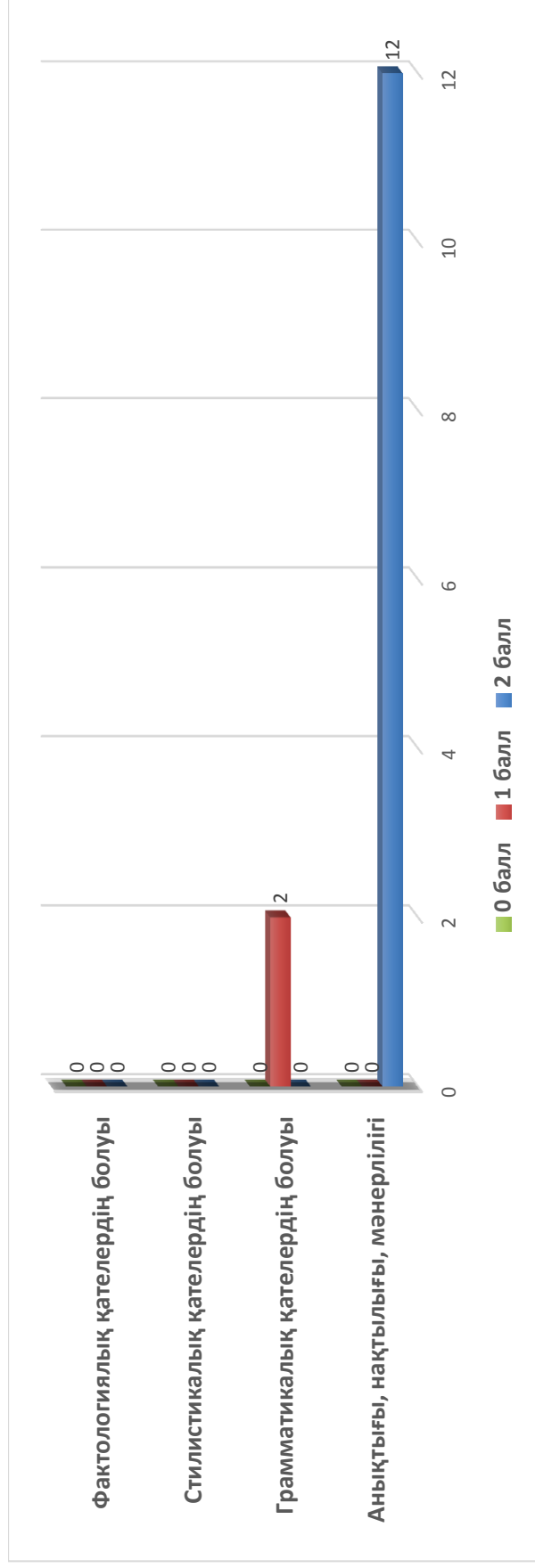

209-сурет. Оқу материалының әдістемелік жағы туралы

3. Оқу материалын баяндау тілі мен стилі (Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

17-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Анықтығы, нақтылығы, мәнерлілігі	12	-	-
Грамматикалық қателердің болуы	-	2	0
Стилистикалық қателердің болуы	-	-	0
Фактологиялық қателердің болуы	-	-	0
	12	2	0

210-сурет. Оқу материалының баяндау тілі мен стилі

11-СЫНЫПТЫҢ «АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ДАЙЫНДЫҚ»

ОҚУЛЫҒЫНА ҰСЫНЫСТАР

Оқулық: Алғашқы әскери және технологиялық дайындық. 2 бөлім + CD.

Автор(лар)ы: А.И.Рихтер, В.Л.Яковенко

Баспа: «Келешек-2030»

Жалпы қорытынды. Жаңартылған білім мазмұнын енгізудегі тиімді жақтары: 11-сыныпқа арналған оқулығы 2-бөлімнен тұрады және электронды дискі + CD, әдістемелік нұсқаулығы, АӘТД жұмыс дәптері, көрнекі құралдар топтамасы, жеке және топтық жұмысқа арналған карточкалар жиынтығымен қамтамасыз етілген, жақсы әзірленген. Оқулық пен оқу әдістемелік кешендердің сыртқы мұқабасы, суреттері өте жақсы безендірілген. Оқулық оқушыларға түсінікті, ыңғайлы. Теориялық бөлім және 2 бөлімде жағдаяттық тапсырмалар келтірілген.

Негізгі теориялық және практикалық бағытты қамтитын үш бөлімнен тұратын оқулықтың сыртқы мұқабасы мен форзацты өте тиімді пайдаланған. Оқулық ойлануға, күрделі жол жағдайында болған қиындықтарды шешуге негізделген. Оқулықта мәтіндік және иллюстрациялық материалдардың сабақтастығы жүйелі жасалған. Оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттерге назар аударған, оны көрнекіліктер, иллюстрациялармен оңтайлы безендірілген және бөлімдер сабақтастығын сақталған. Оқу-әдістемелік кешендер оқулық мазмұнына сәйкес, оқу жетістіктерін бағалау бойынша тапсырмалар берілген. Оқулық және оқу-әдістемелік кешендер мазмұны оқу бағдарламасымен және оқу материалдары оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді.

Ескертулер мен толықтырулар:

«Көлік құралдарының басқару негіздері» тақырыбында суретте бейнеленген беріліс туралы мәліметтерде «Автоматты басқару» түрінде көрсетілсе. Электронды компьютерлі тапсырмалар болса, оқушыларға қызықты әрі жақсы болар еді.

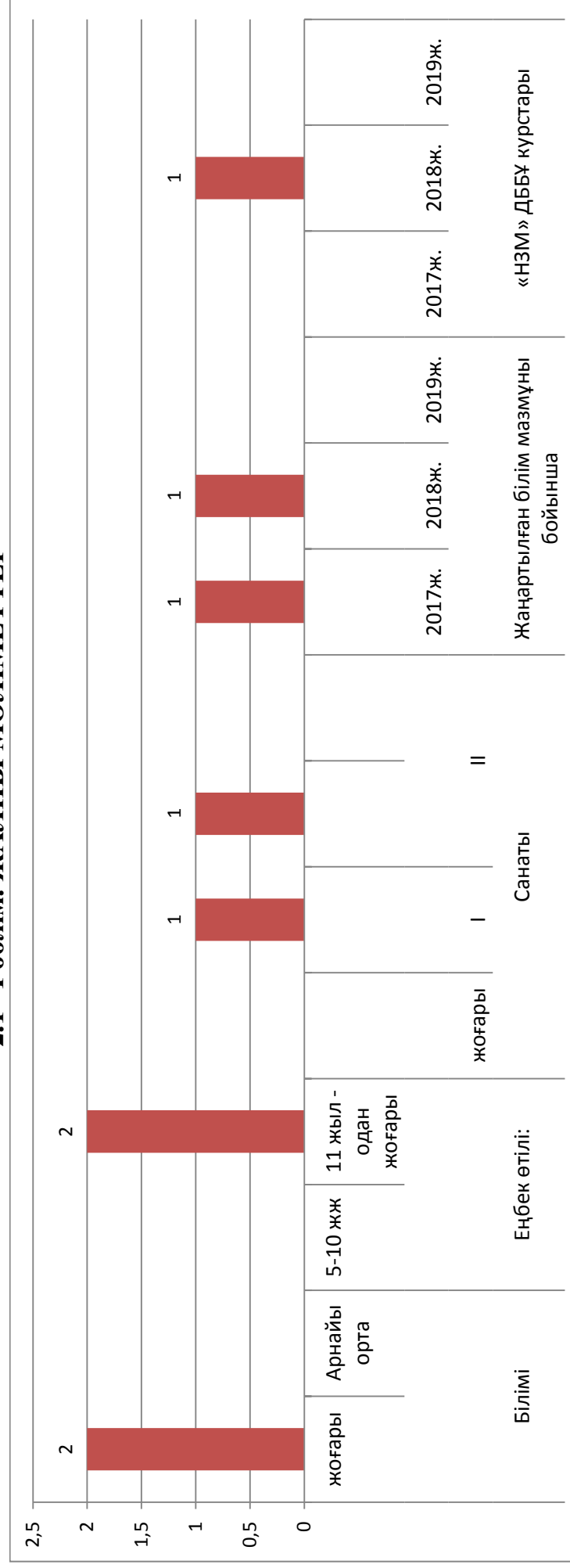
Ұсыныстар:

- Саптық дайындық жарғысы бойынша Әскери қызметшілердің автомашина жанындағы және автомашинадағы іс-қимыл енгізілсе;
- Автотреножор мектептерде орналастырса;
- Автомобильді қауіпсіз жүргізуге, жол ережесін сақтауда оқулықтың электронды компьютерлік нұсқасы болса, көп көмек болар еді.

**ТАЛДАМАЛЫҚ ЕСЕП ЖӘНЕ МОНИТОРИНГ НӘТИЖЕЛЕРІ
«АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ДАЙЫНДЫҚ» ПӘНІ ОҚЫТУШЫ-
ҰЙЫМДАСТЫРУШЫЛАРЫНАН АЛЫНҒАН САУАЛНАМА ҚОРЫТЫНДЫСЫ**

2. «МЕКТЕП» БАСПАСЫ (9-16 кестелер мен диаграммалар)

2.1 I бөлім. ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР

МЕКТЕП

211-сурет. Мұғалімдер туралы жалпы мағлұматтар

11-сыныптың «Алғашқы әскери және технологиялық дайындық» оқулығына ұсыныс

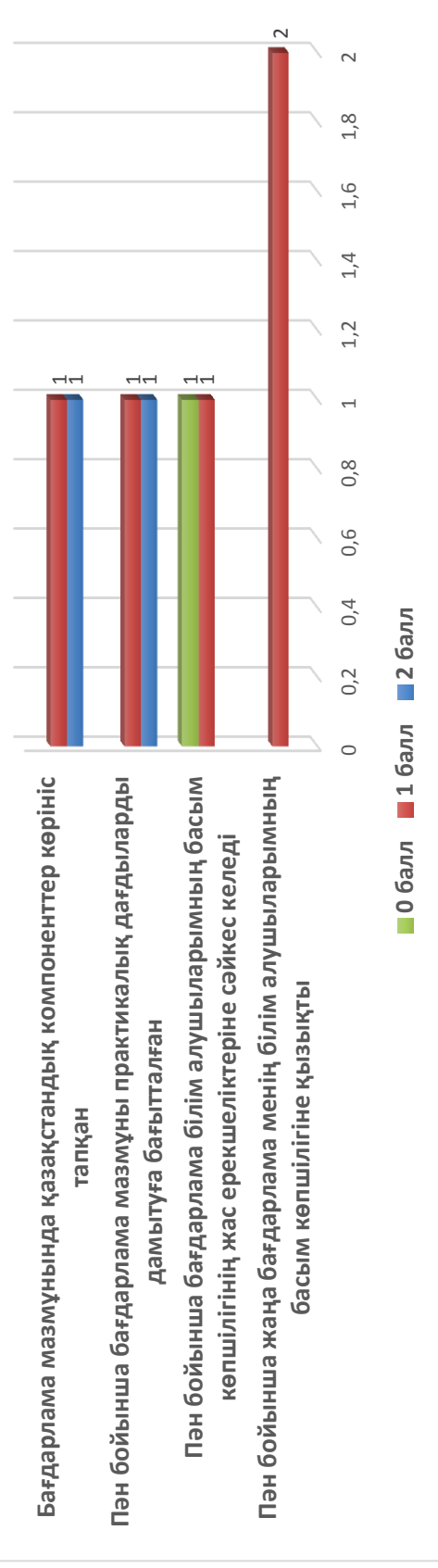
**Оқулық : Алғашқы әскери және технологиялық дайындық. I бөлім. Автор(лар)ы: В. Лим, А. Гудков
2.2 II бөлім. БІЛІМ МАЗМҰНЫ**

1. Сіз қай пәннен сабақ бересіз? (пән және баспа атауын жазыңыз) Алғашқы әскери және технологиялық дайындық

2. Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

18-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Пән бойынша жаңа бағдарлама менің білім алушыларымның басым көпшілігіне қызықты		2	
Пән бойынша бағдарлама білім алушыларымның басым көпшілігінің жас ерекшеліктеріне сәйкес келеді		1	1
Пән бойынша бағдарлама мазмұны практикалық дағдыларды дамытуға бағытталған	1	1	
Бағдарлама мазмұнында қазақстандық компоненттер көрініс тапқан	1	1	
	2	5	1

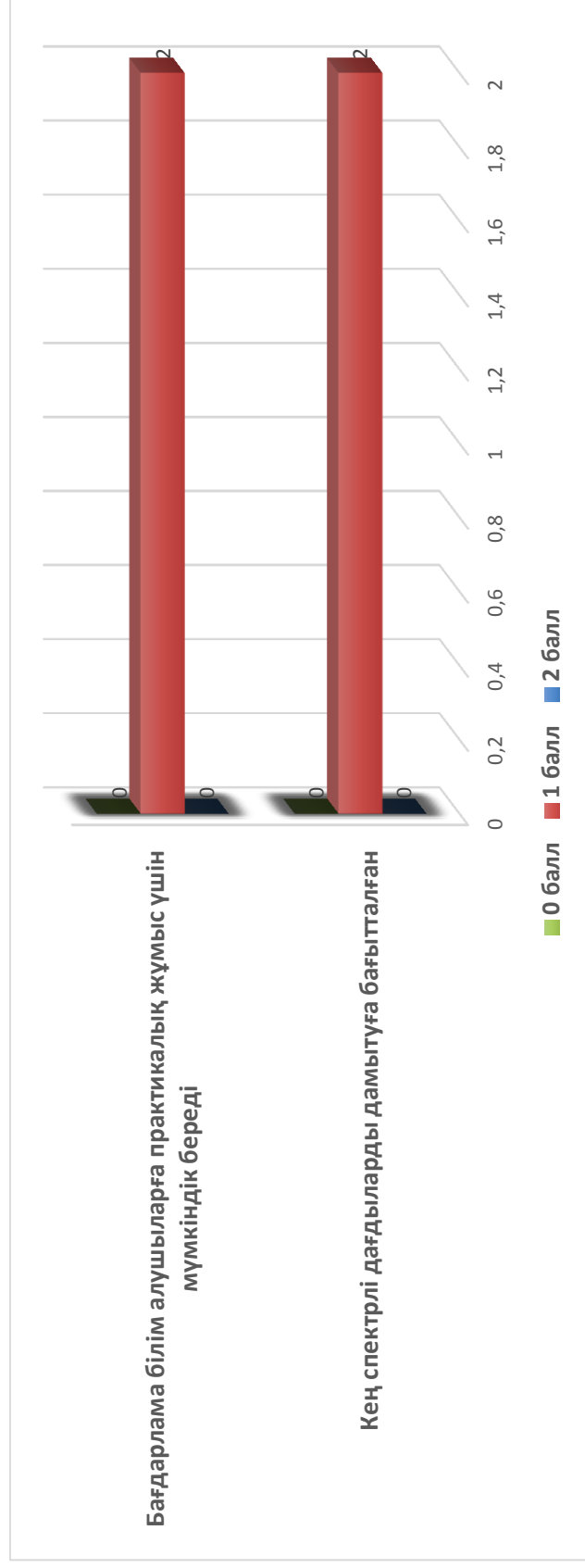

212-сурет. Оқу бағдарламалары туралы

3. Сіздердің білім алушылар үшін жаңа оқу бағдарламаларының негізгі артықшылықтары қандай? («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

19-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Кең спектрлі дағдыларды дамытуға бағытталған	0	2	0
Бағдарлама білім алушыларға практикалық жұмыс үшін мүмкіндік береді	0	2	0
	0	4	0

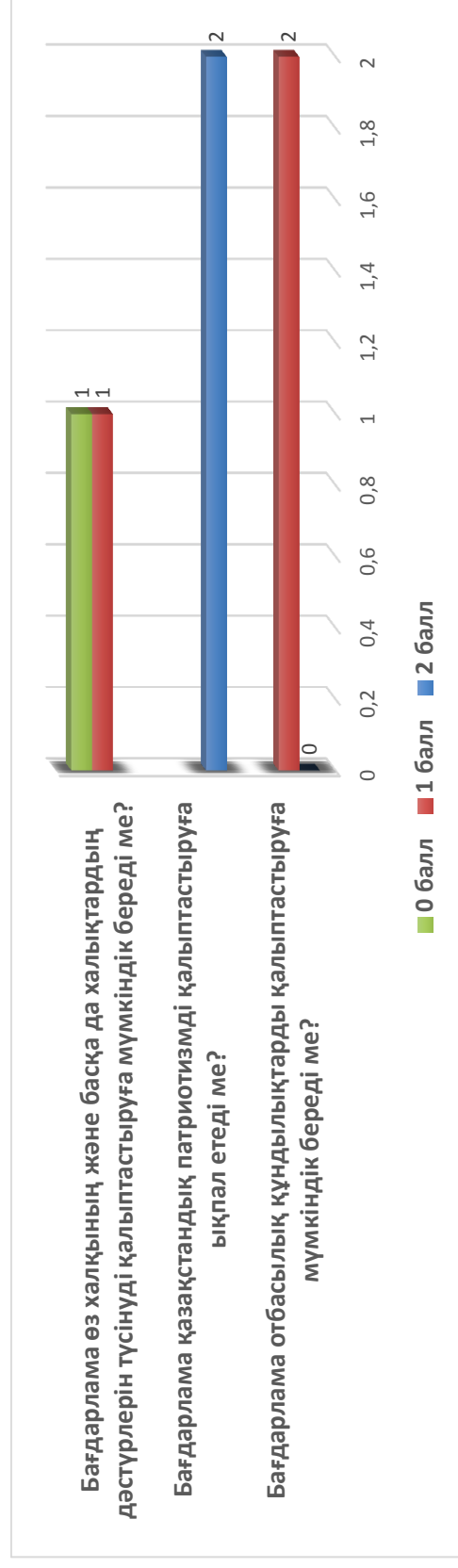
213-сурет. Оқу бағдарламалары туралы

2.3 ІІІ бөлім. ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫ

Пәннің аты Алғашқы әскери және технологиялық дайындық

20-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Бағдарлама отбасылық құндылықтарды қалыптастыруға мүмкіндік береді ме?	-	2	
Бағдарлама қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға ықпал етеді ме?	2		
Бағдарлама өз халқының және басқа да халықтардың дәстүрлерін түсінуді қалыптастыруға мүмкіндік береді ме?		1	1
Бағдарлама білім алушыларға практикалық жұмыста еңбек және өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік береді ме?		1	1
Жиыны	2	4	2

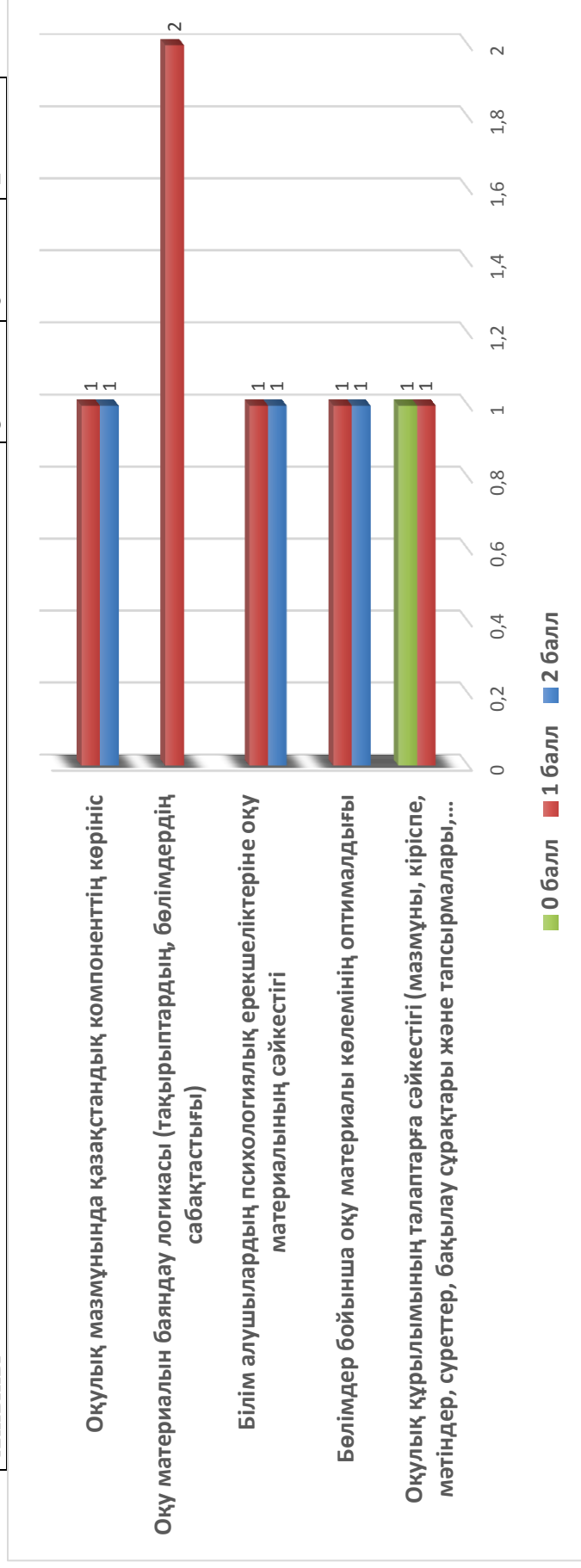
214-сурет. Оқу бағдарламалары туралы

2.4 IV бөлім. ОҚУЛЫҚТАР МЕН ОӘК. Пәннің аты Алғашқы әскери және технологиялық дайындық

1. Оқулықтың мазмұны мен құрылымы (Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

21-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі (мазмұны, кіріспе, мәтіндер, суреттер, бақылау сұрақтары және тапсырмалары, шартты белгілерді, сигналдар-символдарды қолдану)		1	1
Бөлімдер бойынша оқу материалы көлемінің оптималдығы	1	1	
Білім алушылардың психологиялық ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкестігі	1	1	
Оқу материалын баяндау логикасы (тақырыптардың, бөлімдердің сабақтастығы)		2	
Оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрінісі	1	1	
Жиыны	3	6	1

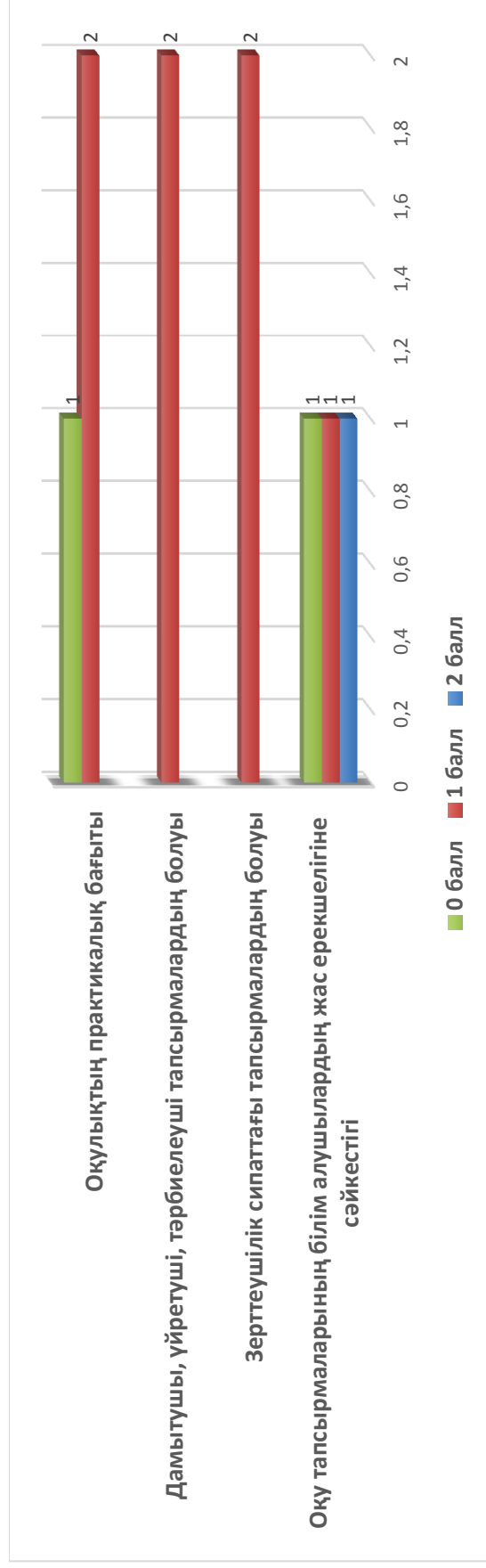

215-сурет. Оқулықтың мазмұны мен құрылымы туралы

2. Оқу материалының әдістемелік жағы (Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

22-кесте

	2 балл	1 балл	0 балл
Оқу тапсырмаларының білім алушылардың жас ерекшелігіне сәйкестігі	1	1	1
Зерттеушілік сипаттағы тапсырмалардың болуы		2	
Дамытушы, үйретуші, тәрбиелеуші тапсырмалардың болуы		2	
Оқулықтың практикалық бағыты		2	1
ЖИЫНЫ	1	7	2

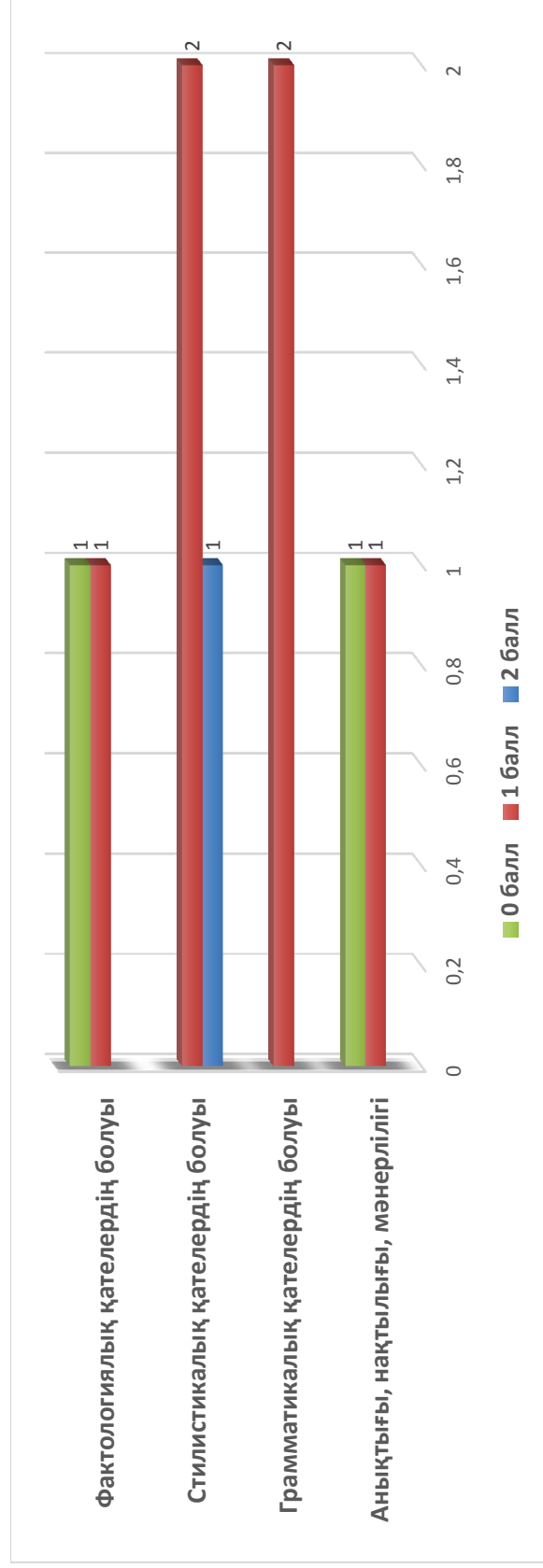

216-сурет. Оқу бматериалының әдістемелік жағы туралы

3. Оқу материалын баяндау тілі мен стилі (Пайымдарды екі баллдық шкала бойынша бағалаңыз («+» қойыңыз): 2 балл-толық, 1 балл – ішінара байқалады, 0 балл – байқалмайды)

23-кесте

Тұжырымдау				
	2 балл	1 балл	0 балл	
Анықтығы, нақтылығы, мәнерлілігі		1	1	
Грамматикалық қателердің болуы		2		
Стилистикалық қателердің болуы	1	2		
Фактологиялық қателердің болуы		1	1	
	1	6	2	

217-сурет. Оқу материалының баяндау тілі мен стилі

**11-СЫНЫПТЫҢ «АЛҒАШҚЫ ӘСКЕРИ ЖӘНЕ
ТЕХНОЛОГИЯЛЫҚ ДАЙЫНДЫҚ»
ОҚУЛЫҒЫНА ҰСЫНЫСТАР**

**Оқулық: Алғашқы әскери және технологиялық дайындық.
Автор(лар)ы: В. Лим, А. Гудков
«МЕКТЕП» БАСПАСЫ**

Жалпы қорытынды: Оқулықтың әр бөлімінен кейін қорытынды берілмеген. Оқулық бөлімдерінің тақырыптарында әскери жүргізушілердің негізгі міндеттері, оларға қойылатын талаптар, әскери техниканы басқару ережелері болуы керек оқулықта жоқ немесе толық көрсетілмеген. Оқулықтың кіріспе бөлімінде тақырыптың қысқаша сипаттамасы толық көрсетілмеген. Оқулықта білім беру ақпаратының ғылыми көздеріне сілтемелер толық ұсынылмаған.

Сабәк барысында лексика мен терминдер тізімделеді, оқулық мәтiнiнде бұл терминдерге анықтама берiлмеген және глоссарийде де жоқ.

Ескертулер мен толықтырулар:

Оқулық мазмұнын жақсарту үшін белгілер-символдарды қосу керек: сұрақтар мен тапсырмалар, жеке және топтық тапсырмалар, ізденіс жұмысы, практикалық тапсырма. Барлық қателерді түзету керек.

Ұсыныстар:

«Жол қозғалысы», «Қозғалыс қауіпсіздігі», «Жол қозғалысын ұйымдастыру» тақырыптарын Қазақстан Республикасының Жол ережелеріндегі негізгі ұғымдар мен терминдерге сәйкес жасау керек. Оқулық мазмұнында оқушыларға шығармашылық тапсырмалар жүйесін толықтыру керек.

3. 11-сыныпқа арналған жаңартылған білім беру мазмұны оқулықтары мен ОӘК апробация қорытындылары бойынша әдістемелік ұсынымдар

Оқулықтар мен ОӘК апробациясы оқулық мазмұнының МЖМБС талаптарына, үлгілік оқу жоспарларына, үлгілік оқу бағдарламаларына, оқу-әдістемелік материалдардың сапасына сәйкестігін бағалауды, білім беру процесін ұйымдастыруда проблемалар мен қиындықтарды анықтауды, сондай-ақ оқу ресурстарын жетілдіру үшін ата-аналардың ұсыныстарын есепке алу мақсатында олардың пікірлерін анықтауды көздейді.

Апробация қорытындылары:

- білім беру процесін;
- оқу бағдарламалары мен оқу жоспарларының құрылымы мен мазмұнын;
- критериалды бағалау жүйесін;
- оқу-әдістемелік кешендерді;
- мұғалімдердің біліктілігін арттыру курстарының бағдарламаларына жаңартудың өзекті мәселелерін кіріктіруді;
- білім берудің жаңа стандарттарына көшу жағдайында мектеп басқаруын *жетілдіру мақсатында ұсыныстарды негіздеу үшін пайдаланылатын болады.*

Жаңартылған оқу бағдарламалары мен оқулықтарды, бағалаудың жаңа жүйесін пайдалануда прогрессивті өзгерістер болғанымен, бүгінгі күні білім беру мазмұнын жаңартуды тиімді енгізуге кедергі келтіретін кемшіліктер де кездеседі.

Пилоттық мектеп мұғалімдерінің сауалнамада көрсеткен жауаптары бойынша, апробациядан өткізілген оқулықтардың көпшілігіне оң сипаттамалар берілген, солардың ішінен келесі сипаттамаларды атап өтуге болады: жаңартылған оқулықтарда теориялық материалдардың жеткілікті болуы; оқытудың белсенді түрлерін пайдалануға арналған тапсырмалардың берілуі; білім алушылардың зерттеу жұмысын жүргізу дағдыларын дамытатындығы; оқу тапсырмаларының оқытудың жаңа әдістері мен технологияларын енгізуді көздейтіндігі; берілген есептер мен тапсырмалар, жаттығулар оқытудың сараланған тәсіліне сәйкес келетіндігі; тілдік пәндер бойынша оқулықта берілген материалдар білім алушылардың: түрлі стиль мен жанрлардағы мәтіндерді талдау; мәтін құрылымы мен мазмұнын түсіндіру; – мәтінді мазмұнындау; – тіл ерекшеліктері бойынша бақылау жүргізу; мәтінді өңдеу;

- сурет, фотосурет, кластер, сызба, бақылау немесе тыңдалған, оқылған мәтін негізіндегі сурет бойынша берілген тақырыпқа немесе білім алушының тұжырымдаған тақырыбына өз бетінше пікірін (ауызша немесе жазбаша) айту біліктерін дамыту мақсатында мәтінмен әртүрлі жұмыс ұйымдастыруға мүмкіндік береді.

Оқулықтар мен ОӘК сапасы бойынша жинақталған мәліметтер негізінде жасалған талдауларға сәйкес, бірқатар оқулықтардың

төмендегідей кемшіліктері анықталды және оларды әрі қарай жетілдіру қажет. Кемшіліктер:

- оқу пәндері бойынша бірқатар оқулықтардың сабақтастығы жоқ;
- тілдік пәндер оқулықтарында білім алушылардың сөздік жұмысын ұйымдастыру мәселесі толық қарастырылмаған (сөздіктер жоқ, сөздіктегі сөздер белгіленбеген, есте сақтауға берілетін сөздердің саны көрсетілмеген және т. б.);
- глоссарий жоқ;
- кейбір оқулықтар білім мазмұнын жанарту қағидаттарына сәйкес келмейді, ұсынылған тапсырмалар функционалдық сауаттылық, білім алушылардың өз бетінше жұмыс істеу, зерттеу дағдыларын дамытуға бағытталмаған;
- оқулықтардың басым көпшілігінде грамматикалық, стилистикалық қателер кездеседі;
- бірқатар оқулықтардың мәтіндік оқу материалдары мен иллюстрациялар көлемі, сондай-ақ олардың оқулық бетіндегі арақатынасы оңтайланбаған.

Жоғары сынып мұғалімдерінің көпшілігі оқулықтың мазмұнын әртүрлі деңгейдегі тапсырмалармен толықтырып, ЕМН пәндері бойынша оқулықтарда практикаға бағытталған міндеттерді күшейтуге өтініш білдірді.

Оқулықтардың кемшіліктері мен оқу бағдарламаларына сәйкес келмеуі мұғалімнің, білім алушының өзіндік жұмысын қиындатады.

Негізгі проблемалар қатарына педагогтер: жиынтық жұмыстарды жүргізу үшін тапсырмалар әзірлеу, оқу тапсырмаларын саралау сияқты мәселелерді жатқызады, *себебі жоғары сынып оқушыларына жаңартылған оқу бағдарламасына сәйкес тапсырмалар, диктанттар және т. б. жинақтар әзірленбеген.*

Тапсырмалар бойынша саралау біртіндеп күрделенетін және сабақтың барлық кезеңдерінде: жаңа материалды меңгеру, бекіту, қайталау және оқушы үй тапсырмасын орындау кезінде жүзеге асырылатын тарату материалдарын қолдануды қарастырады.

Барлық дерлік баспалардың ОӘК әзірлеуге қойылатын талаптарға жауап бере бермейді. Мысалы, кейбір мұғалімдерге арналған әдістемелік нұсқауларда білім мазмұны жаңартылған оқу бағдарламаларының құрылымы мен мазмұнына сәйкес келмейтін күнтізбелік-тақырыптық жоспарлар бар. Сондықтан қажет болған жағдайда, баспаларға мектеп мұғалімдеріне арналған әдістемелік ұсынымдарға оқу жылының тоқсандары бойынша оқытудың барлық мақсаттары көрсетілген және бекітілген оқу бағдарламаларының қосымшасы болып табылатын ұзақ мерзімді жоспарларды енгізу ұсынылады.

Сонымен қатар мұғалімдердің сабақтарына қатысу нәтижесі көптеген проблемаларды көрсетіп отыр, олардың ішінде, әсіресе, сабақта қалыптастырушы бағалаудың дұрыс жүргізілмеуі маңызды болып табылады.

Бүгінгі таңда білім алушылардың оқу жетістіктерін жаңаша бағалау қажеттілігі туындап отыр, өйткені ойлаудың қазіргі стилі дәлелді диалог жүргізе алуды, өз нанымдарын қорғауды, шешім қабылдау білігін, ғылыми дүниетанымға сенімділікті, білім мен ғылымды дамытуда адами өркениеттің басты мақсаттарын түсінуді және ұмтылысын талап етеді.

Сондықтан жеке пән мұғалімдеріне арналған әдістемелік ұсынымдарда сабақта қалыптастырушы бағалау жұмыстарын жүргізу бойынша көбірек түсінік беру ұсынылады.

Апробация мәліметтері бойынша мұғалімдер мектеп мұғалімдеріне арналған әдістемелік ұсынымдаманың мазмұнын кейбір тапсырмалардың орындалу әдістемесін көрсету арқылы толықтыру өтінішін білдірген.

Бұл білім мазмұны жаңартылған бағдарламалар бойынша жұмыс істейтін мұғалімдердің тәжірибесі бойынша әдістемелік көмек қажет екенін көрсетеді.

Демек, мұғалімдерге арналған әдістемелік ұсынымдарға оқу материалының күрделі бөлімдері бойынша, жоғары қиындықтағы есептерді шешуді түсіндіру жұмыстарын және т. б. енгізу ұсынылады.

Барлық дерлік баспаларға оқулықтардың мазмұнын:

- логикалық және сыни тұрғысынан ойлау, шығармашылық қабілеттерін;
- коммуникативтік дағдыларды, оның ішінде ақпаратты дәл және сауатты жеткізу, баспалар мен электрондық құралдарды қоса алғанда, ақпаратты түрлі дереккөздерден пайдалану қабілеттерін;

- өз бетінше жұмыс істеу, жауапкершілік, бастамашылық, табандылық, шыдамдылық және төзімділік сияқты, өз бетінше, командада жұмыс істеу үшін де қажетті жеке қасиеттерін;

- оқыту процесінде ақпараттық-коммуникациялық технологияларды пайдалану дағдыларын дамытуға бағытталған тапсырмалармен толықтыру қажет.

Сондай-ақ мұғалімдер мен білім алушылар оқулықты безендірудің эстетикалық және иллюстрациясының сапасы бойынша ескертпелер көрсетті.

Сапалы және мазмұнды иллюстрациялар оқу материалын қабылдауға көмектеседі, мұғалімнің жаңа материалды, түрлі құбылыстарды түсіндіруін жеңілдетеді.

Жаңартылған оқу бағдарламалары негізінде әзірленген жаңа оқулық жеке тұлғаның функционалдық қасиеттерін дамытуға ықпал етуі тиіс.

Барлық тұжырымдарды ескере отырып, оқулықтар мен ОӘЖ құрылымы мен мазмұнын жетілдіру үшін авторлар мен баспаларға келесі ұсынымдарды ұсынамыз:

Авторларға ұсыныстар

- ✓ Оқу материалдарының жүйелілігі (тақырып мәтіні ішіндегі/тақырыптар арасындағы логиканың сақталуы, оқу процесін ұйымдастыру принциптерімен келісімділігі);

- ✓ Пәнішілік және пәнаралық байланыстар принциптерінің сақталуы;

- ✓ Қазақстандық контенттің мазмұнында: Қазақстан Республикасының табиғи, тарихи-мәдени, экономикалық және технологиялық ерекшелігі мен жетістіктерінің көрініс табуы;
- ✓ Мазмұнның білім алушылардың кәсіптік бағдарына бағытталуы;
- ✓ Ұлдар мен қыздардың іс-әрекетін көрсететін жағдайларды есепке алу және теңгерімділік;
- ✓ Оқу мазмұнын тиімді меңгеруді қамтамасыз ететін есептер, тапсырмалар, жаттығулар, көрнекі-иллюстрациялық материалдар жүйесі;
- ✓ Жеке оқыту мүмкіндіктері мен сараланған тәсілді іске асыру;
- ✓ Білу, түсіну, қолдану, талдау, синтез, бағалау және салыстыру тапсырмаларының болуы;
- ✓ Функционалдық сауаттылықты қалыптастыруға және дамытуға, білім алушылардың жеке және топтық оқу іс-әрекетіне және оқу процесіне қатысушылар арасындағы коммуникацияға арналған сұрақтар, тапсырмалар, жаттығулардың ұсынылуы;
- ✓ оқу, шығармашылық, практикалық, жобалық, зерттеушілік тапсырмалар; модельдеу және өз бетінше орындауға арналған тапсырмалардың ұсынылуы;
- ✓ оқушының ақпарат көздерімен (кестелермен, карталармен, схемалармен, фотосуреттермен, кестелермен, диаграммалармен және т.б.) және электрондық ақпараттық ресурстармен жұмыс жасау дағдысын дамытуға арналған сұрақтар, тапсырмалар мен жаттығулар жүйесінің ұсынылуы;
- ✓ оқытудың бейіндік бағытын таңдауға және білім алушылардың кәсіптік бағдарлануына ықпал ететін пәнді тереңдетіп оқытуға білім алушының қызығушылығын қалыптастыру.

Баспаларға ұсыныстар

- ✓ оқулыққа оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеу;
- ✓ мұқабадағы, форзацадағы иллюстрациялар оқу пәнінің ерекшеліктерін, иллюстрациялардың оқу мазмұнын меңгерудің мақсаттары мен міндеттеріне, білім алушылардың жас психологиялық ерекшеліктеріне сәйкестігін көрсетеді;
- ✓ иллюстрациялар сапасын арттыру (бір стиль: сұлбалар/сызбалар сызықтарының қалыңдығы мен ашықтығы, шрифт өлшемі бойынша; скриншоттар, фотосуреттер, сызбалар мен суреттер бір бағдарламада орындалуы тиіс);
- ✓ оқулықтың эстетикалық ресімделуі;
- ✓ оқулық пішіні, мөлшері мен салмағы;
- ✓ оқу ақпараттары үшін маңызды немесе қажетті бөлімдер, параграфтар қаріптерінің анықтығы;
- ✓ стилистикалық және грамматикалық қателер.

Қорытынды

Бүгінгі білім беру жүйесінің негізгі мақсаты – қоршаған ортамен өзара іс-қимыл жасауға, өздігінен білім алу мен өзін-өзі дамытуға дайын бәсекеге қабілетті тұлғаны дамыту болып табылады.

Қазіргі әлемде білімнің қоғамдағы барлық саладағы ілгерілеуді қамтамасыз ететін стратегиялық ресурсы ретіндегі рөлі жүйелі өзгерістерді талап етеді.

Мектеп білімнің негізгі және ең ұзақ сатысы ретінде білімнің жаңа сапасын қамтамасыз етудің негізгі буыны болып табылады. Әрбір азаматтың және жалпы қоғамның одан әрі өмірлік табыстылығы мектепке байланысты.

Дайын білімді меңгеру және жинақтау бүгінгі күннің мақсаты емес, адамның зияткерлік дамуының көмекші құралдарының бірі, ал өз бетінше қажетті ақпаратты таба білуге, проблемаларды бөлуге және оларды шешу жолдарын іздеуге үйрету, алған білімдерін сын тұрғысынан талдай білуге және оларды жаңа міндеттерді шешу үшін қолдануға оқыту білім мазмұнын жаңартудың нәтижесі болып табылады.

Апробация – білім беру жүйесінің бір бөлігі. Ол жиналған нәтижелерді есепке ала отырып, оқу бағдарламаларын, жоспарларды, оқулықтарды, ОӘК келешектерін болжау және жетілдіру үшін ақпаратты жинау, сақтау, талдау және пайдалану арқылы білім беру процесінің сапасын үнемі бағалауы тиіс.

Әдістемелік ұсынымдарда білім мазмұнын жаңарту аясында 9-10 сыныптарға арналған оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді әзірлеу сапасын жақсарту бойынша практикалық ұсынымдар ұсынылды.

Ұсынылған әдістемелік ұсынымдар білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында оқулықтар мен оқу-әдістемелік кешендерді одан әрі жетілдіруге негіз болады деп ойлаймыз.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. «Жаңартылған білім беру мазмұнын пилоттық енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2014 жылғы 6 қарашадағы №455 бұйрығы (2015 жылғы 03 сәуірдегі №159 бұйрықпен өзгерістер енгізілген).
2. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 31 қазандағы № 604 бұйрығымен бекітілген Жалпы орта білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарты.
3. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2012 жылғы 8 қарашадағы № 500 бұйрығымен бекітілген негізгі орта және жалпы орта білім берудің үлгілік оқу жоспарлары (өзгерістер мен толықтырулар 2019 жылғы 15 мамырдағы № 205 бұйрығымен енгізілген).
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2013 жылғы 3 сәуірдегі № 115 бұйрығымен бекітілген жалпы орта білім берудің жалпы білім беретін пәндерінің үлгілік оқу бағдарламалары (өзгерістер 2019 жылғы 7 наурыздағы № 105 бұйрығымен енгізілген).

I бөлім. Сауалнама

Өзіңіз туралы келесі мәліметтерді көрсетіңіз:

* *Обязательно*

Облыс *

Мой ответ _____

Қала/ауыл/аудан *

Мой ответ _____

Мектеп *

Мой ответ _____

Пәні *

Мой ответ _____

Білімі *

Мой ответ _____

Еңбек етілі *

Мой ответ _____

Мой ответ _____

Санаты *

Выбрать ▼

Жаңартылған білім мазмұны бойынша «Өрлеу» БАҰО курстары

- 2017 жыл
- 2018 жыл
- 2019 жыл
- 2020 жыл

«НЗМ» ДББҰ курстары

- 2017 жыл
- 2018 жыл
- 2019 жыл
- 2020 жыл

Далее

II бөлім. ОҚУЛЫҚТАР

Оқулық атауы *

Мой ответ _____

Оқыту тілі *

Қазақ

Орыс

Ағылшын

Другое: _____

Баспа *

Мой ответ _____

Авторы(лары) *

Мой ответ _____

11- сынып оқулықтарының құрылымы мен мазмұнын бағалауда «+», «-» белгісі арқылы белгілеңіз

11- сынып оқулықтарының құрылымы мен мазмұнын бағалауда «+», «-» белгісі арқылы белгілеңіз

Оқулық құрылымының талаптарға сәйкестігі *

	+	-
мазмұны	☒	☐
кіріспе	☐	☒
түсіндіру мәтіні	☒	☐
бақылау сұрақтары мен тапсырмалар	☒	☐
Бөлімдер бойынша оқу материалдары көлемінің оңтайлылығы	☒	☐
Білім алушылардың психологиялық және жас ерекшеліктеріне оқу материалының сәйкес келуі	☒	☐
Оқу материалын мазмұндау логикасы (бөлімдер сабақтастығын сақтау)	☒	☐
Оқулық мазмұнында қазақстандық компоненттің көрініс табуы	☒	☐
Ғылыми және қолжетімділік		

Ғылыми және қолжетімділік принциптерін сақтау, мазмұнының, тапсырмалардың шынайы өмірдегі жағдаяттарымен байланысын қамтамасыз ету

Қателерге жол берілу мен нақтылықтың болмауы: *

+

-

фактологиялық

грамматикалық

стилистикалық

Тапсырмалардың оқу материалына сәйкестігі *

+

-

деңгейлік

тәжірибеге бағытталуы

зерттеушілік

эксперименттік тапсырмалар

I бөлім. Сауалнама

* Обязательно

III бөлім. Оқу-әдістемелік кешендер

Оқу-әдістемелік кешендер атаулары *

w|

Пайымдау *

	+	-
Оқулық мазмұнына сәйкестігі	☒	☐
Оқу жетістіктерін бағалау бойынша ТЖБ, БЖБ тапсырмаларының болуы	☒	☐
Қосымша ресурстарды пайдалану бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы (сілтемелер)	☒	☐
Үй тапсырмаларын орындау бойынша тәжірибелік ұсыныстардың болуы	☒	☐

Назад

Далее

Мазмұны

Кіріспе	3
1 Оқулықтар мен ОӘК апробациясының мақсаты, міндеттері, құралдары	4
2 11-сыныпқа арналған жаңартылған білім беру мазмұны оқулықтары мен ОӘК апробация қорытындысы: талдау және нәтижелері	9
3 11-сыныпқа арналған жаңартылған білім беру мазмұны оқулықтары мен ОӘК апробация қорытындылары бойынша әдістемелік ұсынымдар	149
Қорытынды	153
Пайдаланылған әдебиеттер	154
Қосымша	155

**Жаңартылған білім беру мазмұны МЖМБС сәйкес
11-сыныпқа арналған оқулықтар мен ОӘК апробациясының
қорытындылары бойынша әдістемелік ұсынымдар**

**Методические рекомендации
по итогам апробации учебников и УМК в соответствии с ГОСО
обновленного содержания образования для 11 класса**

Басуға 16.06.2020 ж. қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 10

Подписано в печать 16.06.2020 Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт Times New Roman. Усл. п.л. 10.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі
Министерство образования и науки Республики Казахстан

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы
Национальная академия образования имени И. Алтынсарина

**ЖАҢАРТЫЛҒАН БІЛІМ БЕРУ МАЗМҰНЫ МЖМБС СӘЙКЕС
11-СЫНЫПҚА АРНАЛҒАН ОҚУЛЫҚТАР МЕН ОӘК
АПРОБАЦИЯСЫНЫҢ ҚОРЫТЫНДЫЛАРЫ БОЙЫНША
ӘДІСТЕМЕЛІК ҰСЫНЫМДАР**

(II бөлім)

**МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ
ПО ИТОГАМ АПРОБАЦИИ УЧЕБНИКОВ И УМК
В СООТВЕТСТВИИ С ГОСО ОБНОВЛЕННОГО СОДЕРЖАНИЯ
ОБРАЗОВАНИЯ ДЛЯ 11 КЛАССА**

(II часть)

Нур-Султан
2020

Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы Ғылыми кеңесінің шешімімен баспаға ұсынылды (2020 жылғы 11 маусымдағы № 5 хаттамасы)

Рекомендовано к изданию решением Ученого совета Национальной академии образования им. И. Алтынсарина (протокол № 5 от 11 июня 2020 года)

Жаңартылған білім беру мазмұны МЖМБС сәйкес 11-сыныпқа арналған оқулықтар мен ОӘК апробациясының қорытындылары бойынша әдістемелік ұсынымдар. Әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2020. – 160 б.

Методические рекомендации по итогам апробации учебников и УМК в соответствии с ГОСО обновленного содержания образования для 11 класса. Методические рекомендации. – Нур-Султан: НАО имени И. Алтынсарина, 2020. – 160 с.

Әдістемелік ұсынымдарда жаңартылған білім мазмұны бойынша 11-сыныпқа арналған оқулықтар және оқу-әдістемелік кешендерін апробациялау нәтижелеріне талдау жасалған. Жаңартылған білім мазмұны оқулықтары және оқу-әдістемелік кешендерін апробациялау нәтижелері бойынша әдістемелік ұсынымдар берілген.

Әдістемелік ұсынымдар білім беру ұйымдарының басшыларына, пән-мұғалімдеріне, оқулық авторларына және баспа қызметкерлеріне арналған.

В методических рекомендациях представлен анализ итогов апробации учебников и учебно-методических комплексов обновленного содержания образования для 11 класса. Даны методические рекомендации по итогам апробации учебников и учебно-методических комплексов обновленного содержания образования.

Методические рекомендации адресованы руководителям организации образования, учителям-предметникам, авторам учебников и работникам издательств.

© Ы.Алтынсарин атындағы
Ұлттық білім академиясы, 2020.

© Национальная академия образования
им. И.Алтынсарина, 2020

Введение

С 2016 – 2017 учебного года во всех общеобразовательных школах республики началось внедрение программы обновленного содержания образования. Согласно графика поэтапного перехода к обновленному содержанию образования в 2020-2021 учебном году на обновленное содержание образования переходят 11-е классы общеобразовательных школ. Перед внедрением учебники и учебно-методические комплексы (далее – УМК) соответствующих классов проходили апробацию в общеобразовательных школах. Так в 2019-2020 учебном году апробацию прошли учебники и УМК для 11-го класса в 28 школах республики.

Апробация учебников и учебно-методических комплексов для 11-х классов пилотных школ осуществлена в соответствии с приказом министра образования и науки Республики Казахстан от 6 ноября 2014 года №455 «О пилотном внедрении обновленного содержания образования» (внесены изменения приказом от 03 апреля 2015 года №159) [1].

Целью апробации учебников и учебно-методических комплексов по учебным предметам 11-го класса в пилотных школах в 2019-2020 учебном году является анализ качества и эффективности разработанных в соответствии с обновленным содержанием образования учебников и УМК, выработка рекомендации по дальнейшему совершенствованию учебников и УМК для внедрения в общеобразовательные школы.

Анализ проведен по следующим критериям: выполнение требований к содержанию и структуре учебника, оптимальность объема учебного материала по разделам; соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся; логика изложения учебного материала (соблюдение преемственности разделов); отражение казахстанского компонента в содержании учебника; соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями; соответствие заданий и иллюстраций к учебному материалу; наличие практических рекомендаций по оценке учебных достижений, использованию дополнительных ресурсов и выполнению домашних заданий.

В методических рекомендациях проанализированы результаты апробации учебников и УМК для 11-ых классов в соответствии с нормативными документами обновленного содержания образования [2-4].

Кроме того, по результатам апробации даны методические рекомендации отдельно по каждому предмету; общие рекомендации авторам, издательствам по улучшению качества учебников и УМК обновленного содержания образования.

1. Цели, задачи, инструментарий апробации учебников и УМК

Обучение учебным предметам по обновленному содержанию предлагает:

- смещение акцентов с обучения, направленного на передачу фактологического материала энциклопедического характера, на обучение способам получения информации;
- саморегуляция личности, способной к сотрудничеству и самостоятельности;
- формирование умения самостоятельно добывать, анализировать и эффективно использовать информацию;
- отход от традиционной организации учебного процесса, когда, прежде всего, определялось содержание образования, отражаемое в учебных программах, и акцентирование на ожидаемых результатах, определяемых по образовательным областям и отражающих деятельностный аспект, т.е. обучающиеся «знают», «понимают», «применяют», «анализируют», «синтезируют», «оценивают».

Одним из основных инструментов изучения процесса внедрения обновленного содержания образования в общеобразовательные школы является анкетирование.

Цель анкетирования: оценка качества разработанных учебников и УМК обновленного содержания образования.

Задачи:

1) качество учебников, УМК:

- соответствие содержания разработанных учебников, УМК учебным программам, направленность УМК на достижение целей обучения;
- оптимальность системы критериального оценивания (соответствие целям обучения, применимость формативного оценивания, приемлемость критериев оценивания и дескрипторов);
- эмоциональное отношение обучающихся к образовательному процессу (восприятие, интерес, мотивация, вовлеченность/активность) ;
- удовлетворенность учителей, администрации школы и родителей образовательным процессом (успешность, адаптированность, устойчивая потребность);

2) выявить степень соответствия содержания учебных материалов ценностям, проектно-исследовательскую и внеурочную деятельность обучающихся;

3) выявить степень использования рекомендуемых учебной программой методов обучения и оценивания (понимание и применение);

4) проанализировать результаты обучения обучающихся по новой образовательной программе (качество знаний обучающихся, достижение целей обучения, воздействие учебного процесса по образовательной программе обновленного содержания образования на общее состояние здоровья обучающихся).

Инструментарием апробации явилась проведение анкетирования с учителями предметниками, которая состояла из нескольких разделов (приложение).

Раздел I. Общие сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации (таблица 1). По данной анкете получены сведения об образовании, стаже работы, квалификации (категории), о курсах прохождения учителей.

Таблица 1 – Общие сведения об учителях-предметниках

Предмет	Образование	Стаж работы	Категория (поставьте +)							В соответствующей графе поставьте знак «+»							
			высшая	первая	вторая	Без категории	Педагог-модератор	Педагог-эксперт	Педагог –исследователь	Педагог -мастер	Курсы НЦПК «Орлеу» по обновленному содержанию образования			Курсы АОО «НИШ»			
											2018 г.	2019 г.	2020 г.	2018 г.	2019 г.	2020 г.	

Раздел II. Во второй анкете были представлены критерий по структуре и содержанию учебника (таблица 2). А именно, учителя-предметники высказали свои мнения о наличии структурных компонентов учебника.

Таблица 2 – Структура и содержание учебника

Наименование учебника _____			
Класс _____			
Язык обучения _____			
Издательство _____			
Автор(ы) _____			
№	Утверждения	«+»	«-»
1	Наличие структурных компонентов учебника:		
	оглавление		
	введение		
	объяснительный текст		

	иллюстрации		
	контрольные вопросы и задания		
	гlossарий		
2	Оптимальность объема учебного материала по разделам		
3	Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся		
4	Логика изложения учебного материала (соблюдение преемственности разделов)		
5	Отражение казахстанского компонента в содержании учебника		
6	Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями		
7	Наличие неточностей, ошибок:		
	фактологических		
	грамматических		
	стилистических		

Раздел III. В этом разделе внимание уделено заданиям, которые даны в учебниках (таблица 3). Учитывая особенности обновленного содержания образования, в учебнике большое внимание должно быть уделено учебным заданиям (упражнениям, задачам, разного вида работам самостоятельного характера и т.д.), которые дают возможность развитию критического мышления, организации самостоятельной работы учащихся и т.д.

Таблица 3 – Соответствие заданий учебному материалу

№	Утверждения	«+»	«-»
1	Наличие заданий:		
	разноуровневых		
	практико-ориентированных		
	исследовательских		
	экспериментальных заданий на формирование ИКТ-компетентность		
2	Наличие заданий, упражнений для формирования навыков по видам речевой деятельности (только для языковых предметов):		
	аудирование		
	чтение		
	письмо		
	говорение		

Раздел IV. Раздел посвящен иллюстративному материалу (таблица 4).
Таблица 4 – Иллюстративный материал учебника

№	Утверждения	«+»	«-»
1	Соответствие текстового и иллюстративного материала		
2	Эстетичность иллюстративного материала, способствующая повышению интереса обучающихся к предмету		
3	Оптимальность размеров иллюстраций		

Раздел V. Для полноценной организации учебного процесса к учебнику должны быть разработаны учебно-методические пособия. А именно, к учебнику должно быть методическое руководство, дидактические материалы и другие дополнительные пособия. Поэтому в пятом разделе анализируется наличие к учебнику УМК и их содержание (таблица 5).

Таблица 5 – Учебно-методический комплекс к учебнику

№	УМК	Да	Нет
	Наличие к учебнику УМК		
1	Методическое руководство		
2	Рабочая тетрадь		
3	CD – диск		
4	Сборник задач		
5	Дидактический материал		
6	Сборник письменных материалов		
7			
8			
	Содержание УМК		
1	Соответствие содержанию учебника		
2	Наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений.		
3	Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки).		
4	Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий		
5	Наличие ошибок в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (приемлемость, корректность)		

Раздел VI. В этом разделе каждый учитель-предметник дает общий вывод к учебнику и УМК, в котором отражены рекомендации по улучшению качества учебников и УМК (таблица 6).

Таблица 6 – Общая характеристика учебника и УМК

	Мнение педагога
Учебник	
УМК	

Мнение учителей-практиков о том, как работает тот или иной учебник, УМК в разной школьной аудитории, в классах с большой и маленькой наполняемостью, в городе и сельской местности, в сильном и слабом классе очень важно для авторов, для издательств, которые разрабатывают учебники и УМК. Замечания и предложения педагогов по апробируемым учебникам, являются основой для доработки предметными редакциями издательства учебников и УМК, а также для создания новых более качественных и совершенных учебников для школы.

Апробировать новый учебник означает применить его в условиях конкретной организации образования, испытать его дидактические возможности в сочетании с прилагаемыми учебными материалами, оценить результативность обучения с профессиональной позиции педагога, с учетом имеющейся учебно-материальной базы организации образования, учебных возможностей учащихся, описать полученный опыт и подготовить рекомендации по его дальнейшему использованию.

2. Итоги апробации учебников и УМК обновленного содержания образования для 11 класса: анализ и результаты

Одним из наиболее важных шагов в обновлении содержания образования является создание учебно-методического комплекса: учебника, методических руководств, дидактических материалов, сборников задач и раздаточных материалов, мультимедийных средств обучения, которые соответствуют сегодняшним требованиям.

На основании Приказа исполняющего обязанности Министра образования и науки Республики Казахстан от 27 сентября 2013 года № 400 «Об утверждении перечня учебников, учебно-методических комплексов, пособий и другой дополнительной литературы, в том числе на электронных носителях», апробация учебников и УМК в 11-х классах проводится в 28-ми пилотных школах республики [2] (таблица 7).

Таблица 7 – Общие сведения о пилотных школах

№	Наименование школы	Язык обучения	Тип школы	Регион	Город/ село	Адрес школы (полностью)
1.	Многопрофильная ШЛ №5 им.С.Сейфуллина г.Степногорск	казахский	ШЛ	Акмолинская область	Город	г. Степногорск, мкр. 4 здание 46
2.	Никольская средняя школа	русский	МКШ		Село	Буландынский р-н с.Никольское, ул. Школьная, 17
3.	КГУ «Гимназия №15»	казахский/русский	ШГ	г.Алматы	Город	г.Алматы, ул.Гоголя, 133
4.	КГУ «Средняя школа-гимназия №9	русский	СШГ	Актюбинская область	Село	г.Актобе, ул. Шайкенова, 15
5.	КГУ «Новая средняя школа»	казахский/русский	СШ		Город	г.Актобе, мкр.Жанаконьес участок 13 А
6.	СШГ №10 им.Ч.Уалиханова	казахский/русский	СШГ	Алматинская область	Село	г.Талдыкорган, мкр.Жетісу, 15

7.	ШЛ №17, г.Атырау	русский	ШЛ	Атырауская область	Город	г.Атырау, ул. Бауыржан Момышулы, 31
8.	СОШ им.Ж.Мырзагали ева	казахский	СОШ		Село	с.Тұщықұдық ул.Х.Дайырова, 36
9.	КГУ «Средняя школа № 39» акимата г.Усть – Каменогорска	русский	СШ	Восточно- Казахстанска я область	Город	г.Усть – Каменогорск, ул. Орджоникидзе, 12 /А
10.	КГУ Комплекс «Школа- детский сад» имени Абая	казахский	МКШ		Село	Кокпектинский р-н село.Улгили- Малши, ул. Кокжал-Барак 42
11.	Многопрофильна я гимназия № 41 им. А.Пушкина, г. Тараз	русский	МГ	Жамбылская область	Город	г.Тараз, 9-мкр Мынбулак
12.	Школа-лицей № 1	казахский/рус ский	ШЛ		Село	р/н Т.Рыскулова, село Кулан, ул. Жибек-Жолы, 81
13.	СОШ №36 им.М.Б.Ихсанова, г.Уральск	казахский	СОШ	Западно- Казахстанска я область	Город	г.Уральск, проспект Евразия, 87
14.	Чаганская СОШ	казахский/рус ский	СОШ		Село	Теректинский р-н, п. Новая Жизнь, ул. Школьная, 1
15.	КГУ «Гимназия №3», г. Караганда	казахский/рус ский	ШГ	Карагандинс кая область	Город	г. Караганда, Бульвар Мира, 25
16.	Киевская казахская СШ №2	казахский	СШ		Село	Нуринский р-н, п.Нура, ул.Талжанова, 12.
17.	Школа-гимназия №31 п.Жалагаш	русский	ШГ	Кызылордин ская область	Село	п.Жалагаш, ул.Казыбек би, 36
18.	СШ №2 «Мұрагер» г. Кызылорда	казахский/рус ский	СШ		Город	г. Кызылорда, ул.Туркестанс кая, 54

19.	Свердловская СШ,	русский	МКШ	Костанайская область	Село	Алтынсаринский р-н, п. Свердловка ул. Целинная, 1
20.	ГУ «Средняя школа №10, г.Костанай	казахский	СШ		Город	г. Костанай, 7 микрорайон, дом 25/2
21.	Школа-лицей им.А.М.Горького	русский	ШЛ	Мангистауская область	Село	Тупкараганский р-н, с.Баутино, ул.Куржيمانулы 3А
22.	СФМШ №11, г. Актау	казахский	СФМШ		Город	г.Актау, 9 микр, здание 27
23.	СШ № 39, г.Павлодар	русский/казахский	СШ	Павлодарская область	Город	г.Павлодар, ул.М.Горького, 33
24.	Майкаинская СШ №1, п.Майкаин	казахский	СШ		Село	Баянаульский р/н п.Майкаин, ул.Джамбула74/А
25.	Сартомарская СШ	казахский	МКШ	Северо-Казахстанская область	Село	р/н М.Жумабаева, с.Сартомар, ул.Школьная, 13
26.	«Созак»	казахский	СШГ	Туркестанская область	Село	Созакский р-н, с. Созак, ул.Матенбаева 31А
27.	ШГ №15 им. М.Жумабаева, г.Туркестан	казахский/русский	ШГ	г.Туркестан	Город	г.Туркестан, ул.Кожанова №31
28.	№69 школа-гимназия	казахский/русский	ШГ	г.Астана	Город	г.Астана, ж/м Ильинка, ул.Исатай батыра, 141

В апробации учебников и УМК в 11-го класса участвовало всего 28 пилотных школ. Из них 14 сельских школ, 14 городских школ; 10 школ с казахским языком обучения, 8 школ с русским языком обучения, 10 – смешанные школы.

Учебники и УМК для 11-го класса на апробацию представили 13 издательств (рис. 1.1). Всего на апробацию поступили 60 учебников, из них 22 учебников для естественно-математического направления, 23 – для общественно-гуманитарного направления и 15 для двух направлений (рис. 1.2).

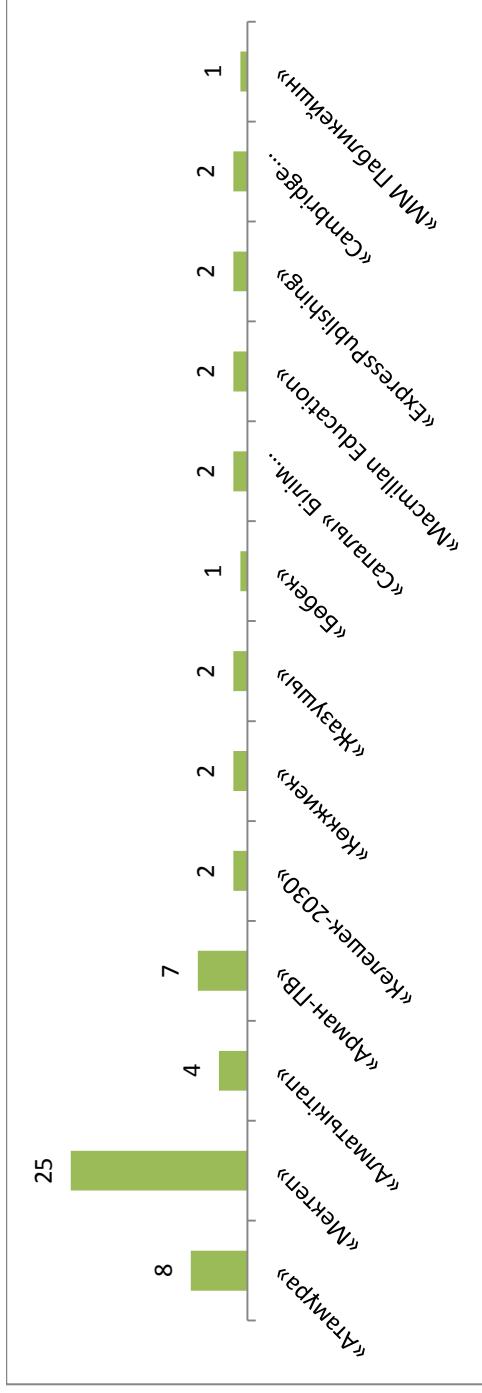

Рис. 1.1.1. Список издательств и количество учебников

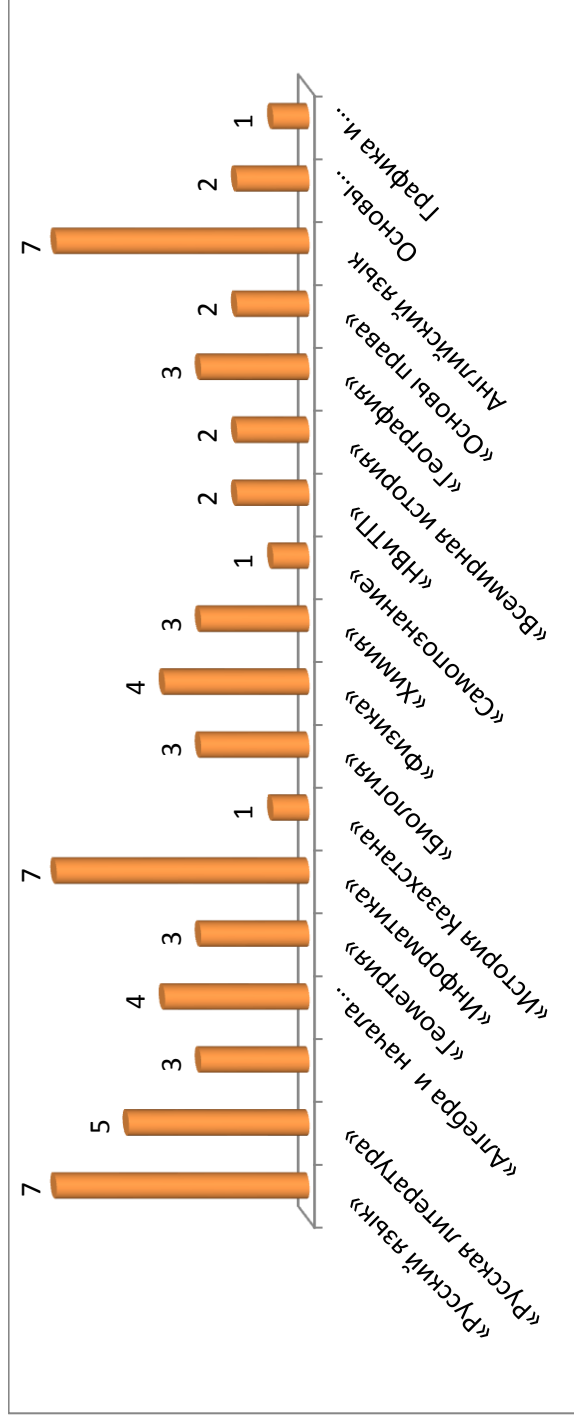

Рис. 1.2. наименование учебников и их количество

Далее по итогам анкетирования представлен анализ по каждому учебному предмету.

Учебники «Русский язык», «Русская литература»

Апробация учебников и УМК по предметам «Русский язык» и «Русская литература» для 11-х классов проводилась в 25-ти школах (таблица 8).

Таблица 8 – Перечень школ, апробировавшие учебников и УМК по предметам «Русский язык» и «Русская литература»

№	Наименование пилотной школы	Количество классов	Из них: по направлению обучения	
			ЕМН	ОГН
1	КГУ «Школа-гимназия №69», г.Нур-Султан	1	1	
2	КГУ «Гимназия №15» Управления образования г. Алматы	1	1	1
3	КГУ «Никольская средняя школа»	1	1	
4	КГУ «Средняя школа-гимназия №9», г.Актобе	4	1	3
5	КГУ «Средняя школа-гимназия №10 имени Чокана Вахиханова»	1	1	
6	КГУ «Школа-лицей №17» государственного учреждения «Городской отдел образования»	3	3	
7	РК ЗКО Теректенский район государственное учреждение «Чаганская общая средняя общеобразовательная школа»	1	1	
8	КГУ «Многопрофильная гимназия №41 имени А.Пушкина отела образования акимата г.Тараз»	4	3	1
9	КГУ «Свердловская средняя школа отдела образования акимата Алтынсаринского района»	1	1	

Далее представлены сведения об учителях-предметниках: об образовании и стаже работы (рис. 2.1), о категории (рис. 2.2), о прохождении курсов НЦПК «Орлеу» (рис. 3) и АОО НИШ (рис. 4).

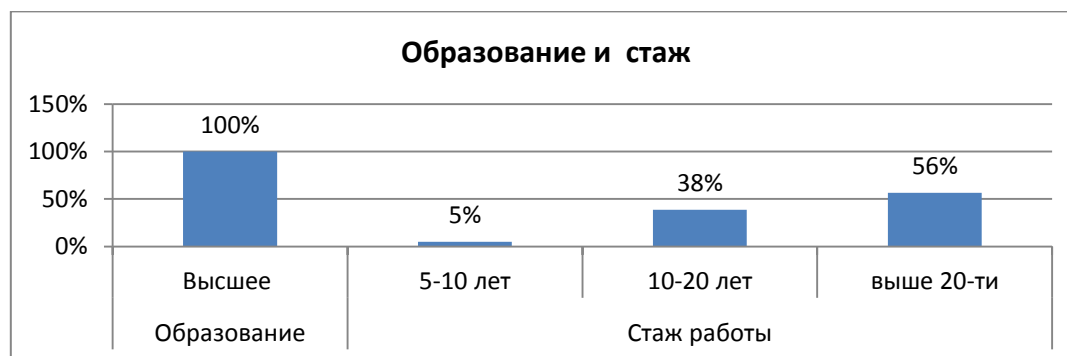

Рис.2.1 – Сведения об образовании и стаже работы учителей

Рис. 2.2 – Сведения категории учителей

Рис.3 – Информация о прохождении курсов повышения квалификации НЦПК «Өрлеу»

Рис.4 – Сведения о прохождении учителями курсов АОО «НИШ»

В следующих рисунках представлены данные об издательствах, представившие учебники на апробацию, в разрезе направления обучения. А именно, количество учебников в процентах для естественно-математического направления указаны на рисунке 5, для общественно-гуманитарного направления – рисунке 6.

Рис.5 – Информация об издательствах, предоставивших учебники и УМК для 11-го класса (ЕМН)

Рис.6 – Информация об издательствах, предоставивших учебники и УМК для 11-го класса (ОГН)

Как вышесказано для определения качества разработанных учебников, была проведено анкетирование. По итогам анкетирования учебников «Русский язык» и «Русская литература» представлены на рисунках 7-11.

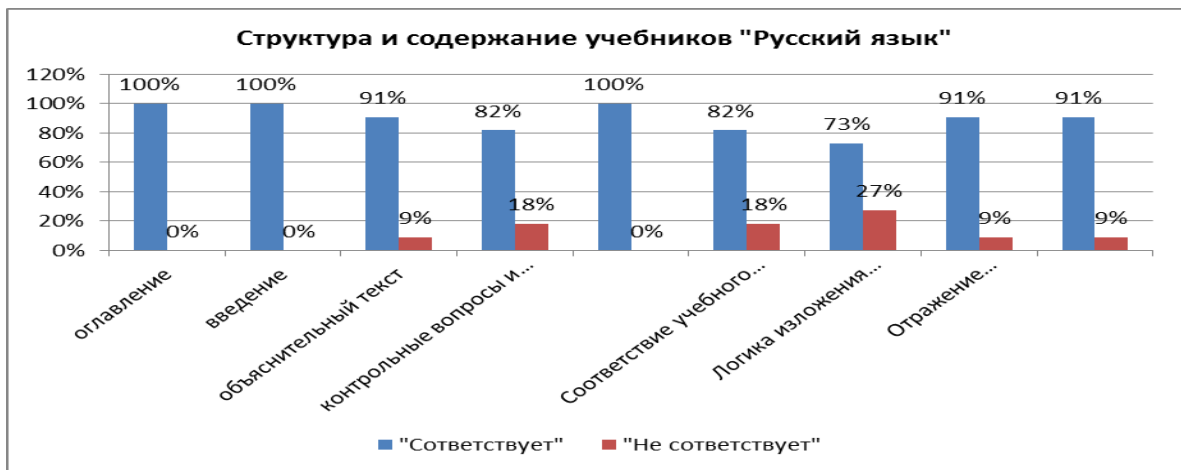

Рис.7 – Процентное соотношение сведений о соответствии структуры учебников «Русский язык»

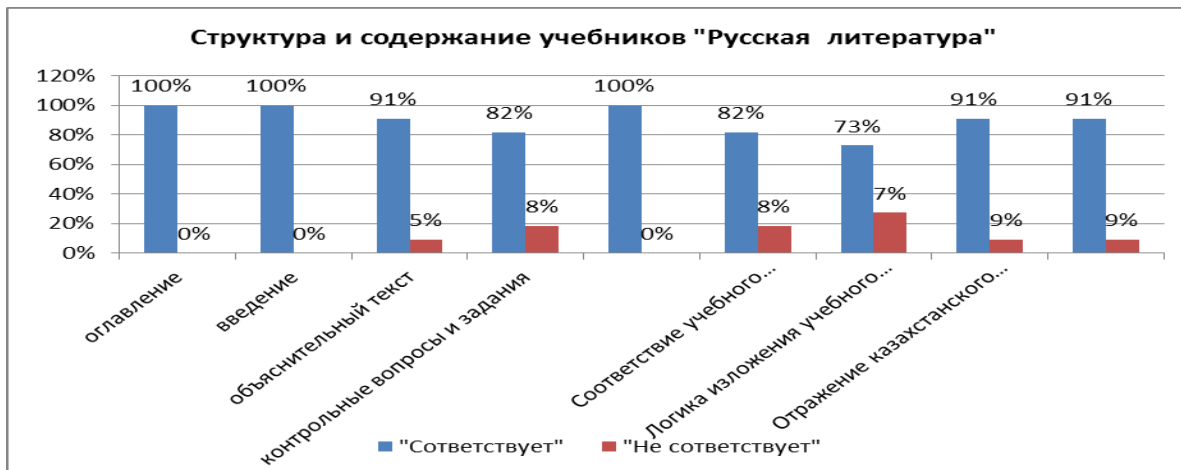

Рис.8 – Процентное соотношение сведений о соответствии структуры учебников «Русская литература»

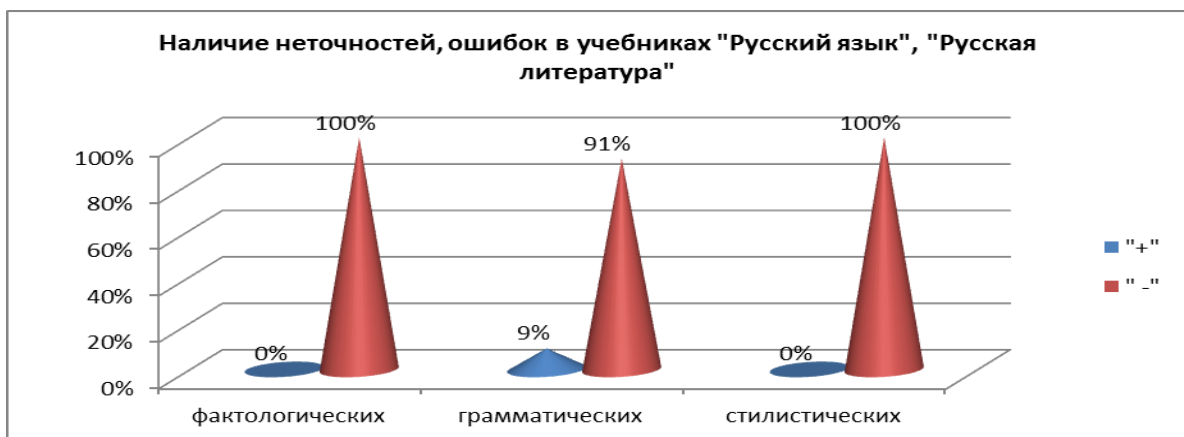

Рис.9 – Процентное соотношение ошибок и неточности, допущенных в учебниках «Русский язык», «Русская литература»

Рис.10 – Процентное соотношение заданий в учебниках «Русский язык», «Русская литература»

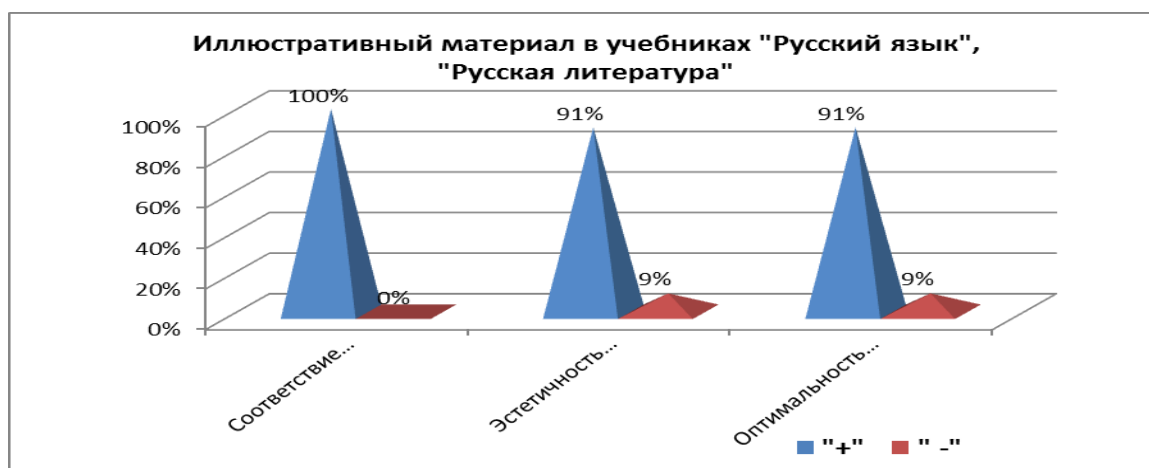

Рис.11 – Процентное соотношение иллюстративного материала в учебниках «Русский язык», «Русская литература»

Общие выводы по учебникам «Русский язык», «Русская литература» по издательствам.

Учебник «Русский язык»

Авторы: С.Д. Абишева, М.С. Асылбекова, З.Н. Поляк, Д.А. Сабирова
Издательства «Мектеп»

Структура учебника соответствует требованиям: шрифт, цветное выделение, красочные иллюстрации, условные обозначения. Учебный материал соответствует возрастным особенностям, прослеживается преемственность разделов. Казахский компонент выражен в виде информации о казахских поэтах и писателях. Теоретический материал доступен, ясен. Учебник содержит задания творческого характера, задания, направленные на развитие исследовательских навыков. К каждому уроку даются цели, к материалу идет предтекстовая работа и послетекстовая, предусмотрены темы исследований, эссе, проектов, даются ссылки на дополнительные материалы. Задания

направлены как на индивидуальную работу, так и работу в паре и группах. К учебнику дается хрестоматия.

Учебник «Русская литература» (ЕМН)

Авторы: С.Д. Абишева, М.С. Асылбекова, З.Н. Поляк, Д.А. Сабирова
Издательство «Алматыкітап»

Замечания: Нет материалов в учебнике про очень значимых писателей-поэтов XX века. (например Цветаева, Маяковский и т.д.) Присутствуют некорректные тексты без учета целевой аудитории. Текст «Постчеловек как человек новой эпохи», стр.114-115, учр.1» Чтение с пометками», раздел «Клонирование» на стр.121-129. (Воссоздать копию умершего человека. Решать проблему бесплодия)

Рекомендации: QR код на материалы; Усовершенствовать оформление. Продумать темы текста, адаптировать с учетом целевой аудитории.

Учебник «Русская литература» (ЕМН)

Авторы: Н.П. Локтионова, Г.В. Забинякова, И.В. Иттерова
Издательства «Мектеп»

Учебник состоит из одной части, содержание находится в конце учебника, в начале каждой темы присутствуют цели обучения, ключевые понятия тем. Наличие информации изучаемых писателей и их произведений делает учебник привлекательным для школьников. Доступен язык учебника, с учетом возрастных особенностей детей составлены статьи. Авторы учебника предлагают интересные материалы к изучению творчества писателей и поэтов. Вопросы, дифференцированные задания, интересные факты, схемы и таблицы по темам, которые предлагаются в учебнике, помогают наилучшим образом организовать работу как с текстом произведения, так и работу с учащимися. Учебник имеет иллюстрированный материал, который вводит детей в атмосферу эпохи, отраженной произведением, обеспечивает реальность представлений, лежащих в основе художественных образов.

Замечания. Объемный учебник. Разделить учебник на 2 части. Ввести произведения В.Маяковского, М.Булгакова (авторам программ).

На странице 43 даны репродукции картин В. Кандидского, «Качающееся», К. Малевича «Черный квадрат», К. Сомова «Дама в голубом», но не описаны темы данных художников краткие сведения из биографий, а также портретные данные или фотографии художников-символистов.

Рекомендации: формат обложки сделать прочным, дать небольшое сведение о жизни и деятельности художников-символистов.

Методическое руководство «Русская литература» (ЕМН)

Авторы: Н.П. Локтионова, Г.В. Забинякова, И.В. Иттерова
Издательства «Мектеп»

В руководстве есть долгосрочный план и планы краткосрочных уроков. В КСП отражаются задания по разным стратегиям.

К каждой КСП прилагаются методические указания к темам.

Замечания. В пособии отсутствуют словари литературоведческих и педагогических терминов

Рекомендации: внести в пособие словари литературоведческих и педагогических терминов.

Учебник «Русский язык»

Авторы: З.К. Сабитова, А.Р. Бейсембаева

Издательства «Мектеп»

Учебник соответствует программе. Структура учебника соответствует требованиям: шрифт, цветное выделение, красочные иллюстрации. Объем учебного материала достаточный, соответствует возрастным особенностям: познавательные текста, задания разного уровня. Теоретические материалы дается в доступной форме, приведены примеры, отработка его идет по заданиям разного уровня (дифференциация). Есть задания исследовательского характера. Задания направлены на развитие речевых навыков: слушания, говорения, чтения, письма. Предусмотрены задания для парной и групповой работы.

Методическое пособие направлено на оказание помощи учителю на основе новой программы. Определены цели и задачи уроков, предложены способы раскрытия тем, предусмотрен необходимый комментарий к урокам. Пособие помогает сформировать у учащихся навыки работы с каталог-карточками, архивными источниками, умение использовать материалы монографий, различной литературы и печатных изданий в процессе выполнения таких творческих заданий, как подготовка рефератов, докладов, умения чётко и ясно высказывать своё мнение.

Замечания: Не охвачен раздел «Фонетика и орфография». Нет теоретического материала для повторения фонетики . Побольше грамматических заданий

Рекомендации: Улучшить качество издание учебника: переплёт, обложка.

Учебник «Русский язык»

Авторы: Никитина С.А., Казабаева В.А., Корнилова Г.Б.

Издательство: «Атамұра»

Учебник соответствует программе, форма подачи материала понятна, доступна, в построении учебника прослеживается системность, научность, достаточно материала для осуществления индивидуального подхода, учебник помогает развивать функциональные грамотности.

Замечания нет.

Рекомендации. Иллюстрации сделать цветными, это воспитывает у учащихся эстетику восприятия.

Учебник «Русский язык»

Авторы: К. Л. Кабдулова, Г.Д. Аульбекова, А.Б. Сырымбетова

Издательство «Кокжиек-Горизонт»

Учебник состоит из 5 разделов, включающих в себя вопросы экологии, бизнеса, молодежной культуры, экономики, науки и этики (см. «Оглавление») В учебнике даются условные обозначения (стр 4), таблицы, теоретический и практический материал, немало информации для развития кругозора старшеклассников (стр 29), тестовые задания

УМК. В пособии представлены ДСП, цели и задачи курса, КСП, методические рекомендации по написанию творческих работ.

Замечания. Тренировочные упражнения недостаточно предусматривают работу с грамматическим строем русского языка (например, стр 84 упр 5).

Рекомендации. Доработать практическую направленность пособия

Учебник «Русский язык» (ЕМН)

Авторы: К. Л.Кабдулова ,Г.Д.Аульбекова ,А.Б. Сырымбетова

Издательство «Кокжиек- Горизонт»

Данный учебник достаточен для организации полноценного учебно-воспитательного процесса.

Положительными качествами анализируемого учебника являются системность и доступность изложения, большое количество вопросов и заданий по изученному материалу после параграфа

Небольшой объем текстов. Интересные разнообразные упражнения. Ошибки отсутствуют.

Учебник «Русский язык» (ЕМН)

Авторы: А.Б. Султанова,М.И. Бондаренко,В.Г. Михайленко, А.А.Сарсенбекова

Издательство «Алматыкітап»

Данный учебник достаточен для организации полноценного учебно-воспитательного процесса. Положительными качествами анализируемого учебника являются системность и доступность изложения, большое количество вопросов и заданий по изученному материалу после параграфа.

Учебник «Русский язык» (ЕМН)

Авторы: С.А.Никитина, В.А.Казабеева, Т.Б.Корнилова

Издательство: «Атамұра»

Учебник составлен в соответствии с учебной программой и способствует становлению мировоззрения обучающихся, совершенствует навыки речевой деятельности. Учебник отвечает целям и задачам учебного предмета «Русский язык». Все вопросы и задания учебника распределены по рубрикам.

Учебник «Русская литература» (ОГН)

Авторы: С. Д. Абишева, М. С. Асылбекова, З. Н. Поляк, Д. А. Сабирова

Издательство: «Алматыкітап»

Данный учебник достаточен для организации учебно-воспитательного процесса. Учебник отвечает требованиям обновленной программы. Положительными качествами анализируемого учебника являются системность и доступность изложения, большое количество вопросов и заданий по изученному материалу после параграфа.

УМК разработан в соответствии с Типовой учебной программой по предмету «Русская литература» для 11 классов уровня общего среднего образования общественно-гуманитарного направления по обновленному содержанию.

Рекомендации: добавить проблемные вопросы.

Учебник «Русская литература»

Авторы: Л.В. Сафронова, Н.В. Свидова, Ш.Т. Кожакеев

Издательство «Атамұра»

Данный учебник достаточен для организации полноценного учебно-воспитательного процесса. Положительными качествами анализируемого учебника являются системность и доступность изложения, большое количество вопросов и заданий по изученному материалу после параграфа.

В содержании некоторых тем в учебниках допущены орфографические, грамматические ошибки.

Рекомендации:

- включить в учебник больше творческих заданий;
- добавить проблемные вопросы;
- привести тестовые задание на закрепление знаний в соответствии с темой;
- предусмотреть использование активных форм и методов обучения;
- в дополнение к учебнику издать «тетрадь ученика» для учащихся;
- издательствам улучшить качество издание учебника: переплёт, обложка, иллюстрации.

Учебник «Қазақ тілі мен әдебиеті»

Апробация учебников и УМК по предмету «Казахский язык и литература для 11-х классах проводилась в 24-х класс-комплектах (таблица 9).

Таблица 9 – Перечень школ, апробировавшие учебников и УМК по предмету «Казахский язык и литература»

№	Наименование пилотной школы	Количество классов	Из них: по направлению обучения	
			ЕМН	ОГН
1	Средняя школа №31 Жалагашского района	1		1

	Кызылординской области			
2	КГУ «Средняя школа-гимназия №9», город Актобе	1		1
3	КГУ «Никольская средняя школа»	2	2	
4	КГУ «Средняя школа-гимназия №10 имени Чокана Вахиханова»	2	1	1
5	«Чаганская общая СОШ»	1		1
6	Школа «Мурагер» г. Кызылорда Школа «Мурагер» г. Кызылорда	2	1	1
7	Свердловская средняя школа отдела образования акимата Алтынсаринского района	2	1	1
8	Школа-лицей №17 города Атырау	3	2	1
9	КГУ «Многопрофильная гимназия №41 имени А.Пушкина отела образования акимата г. Тараз»	3	2	1
10	Средняя школа №10 города Костанай	1	1	
11	КГУ «Гимназия №3 города Караганды»	1	1	
12	СОШ № 39 инновационного типа с гимназическими классами города Павлодара	2	2	
13	ШГ № 15 им. М. Жумабаева, г. Туркестан	3	3	
14	Средняя школа № 39» акимата г. Усть-Каменогорск	1	1	

Далее представлены сведения об учителях-предметниках: об образовании и стаже работы (рис. 12), о категории (рис. 13), о прохождении курсов НЦПК «Орлеу» (рис. 14) и АОО НИШ (рис. 15).

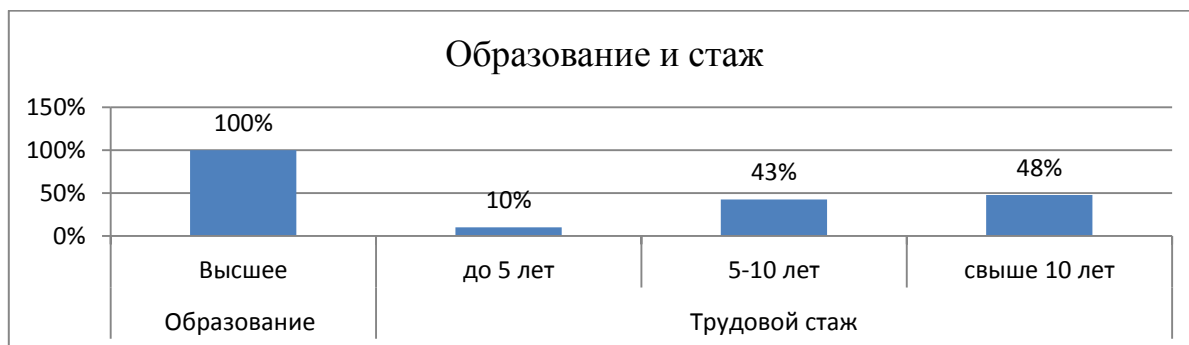

Рис.12 – Сведения об образовании и стаже работы учителей

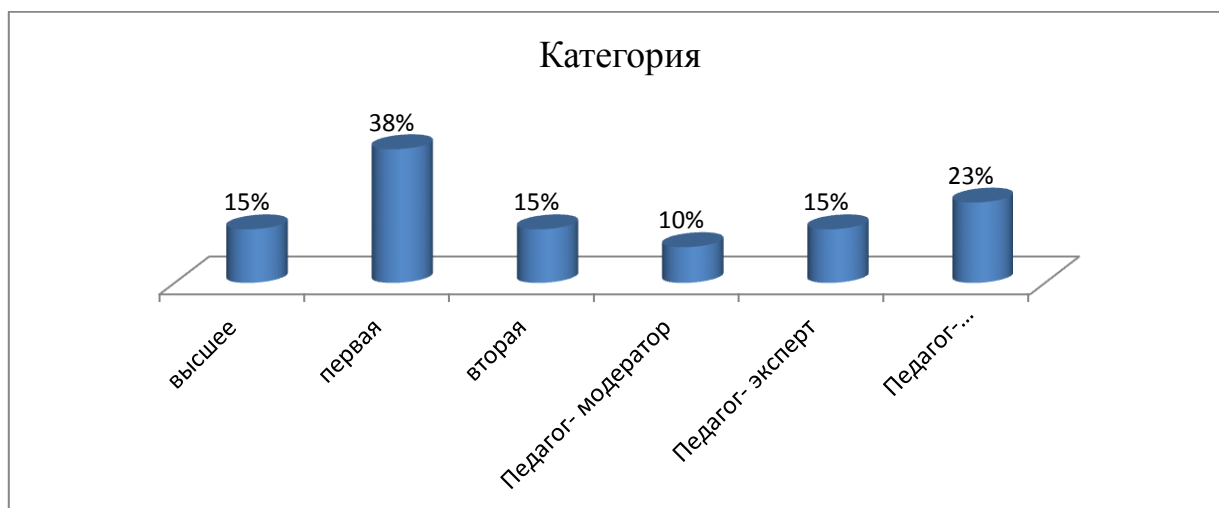

Рис. 13 – Сведения о категории учителей

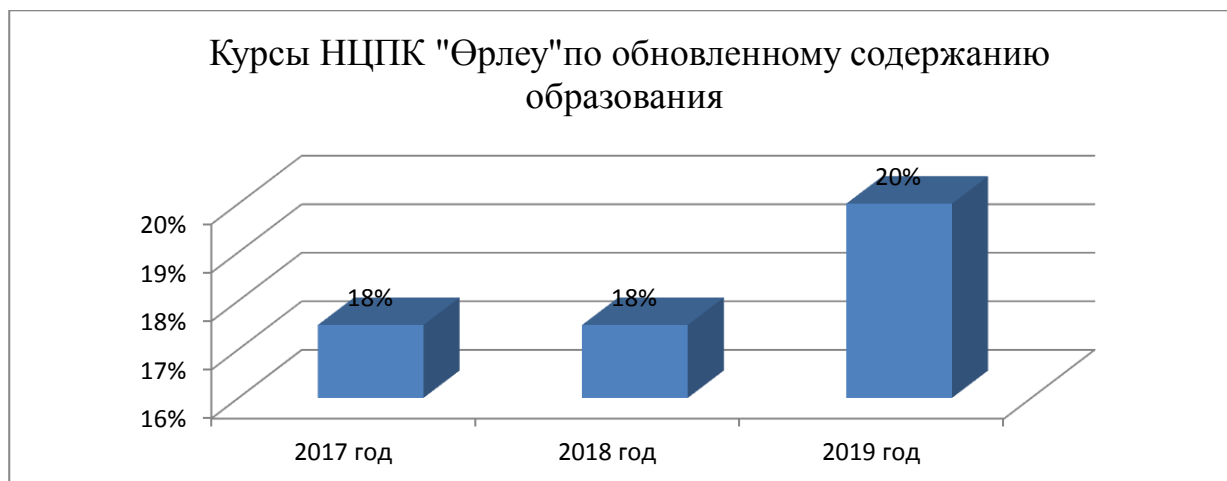

Рис. 14 – Сведения о прохождении курсов повышения квалификации НЦПК «Өрлеу»

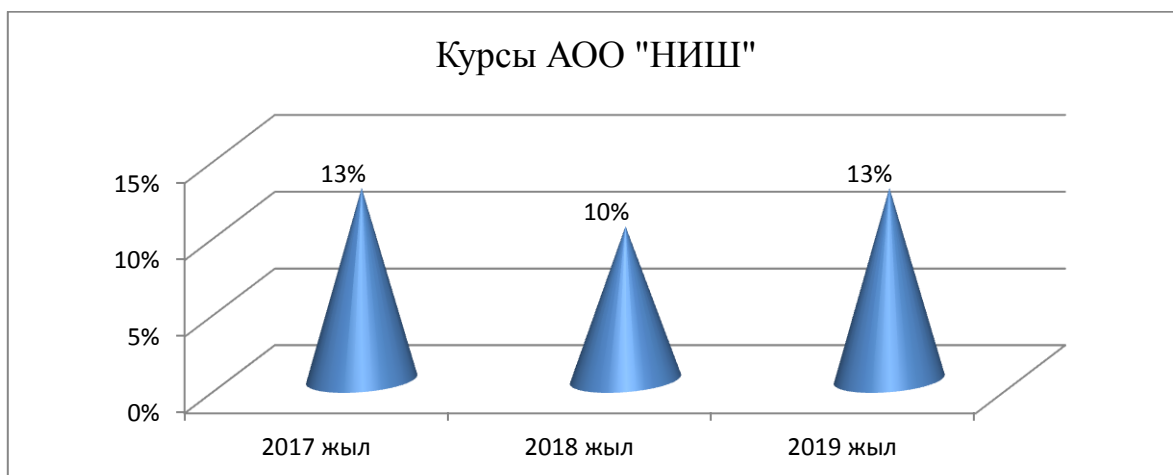

Рис.15 – Сведения о прохождении курсов АОО «НИШ» учителями, участвовавшими в апробации

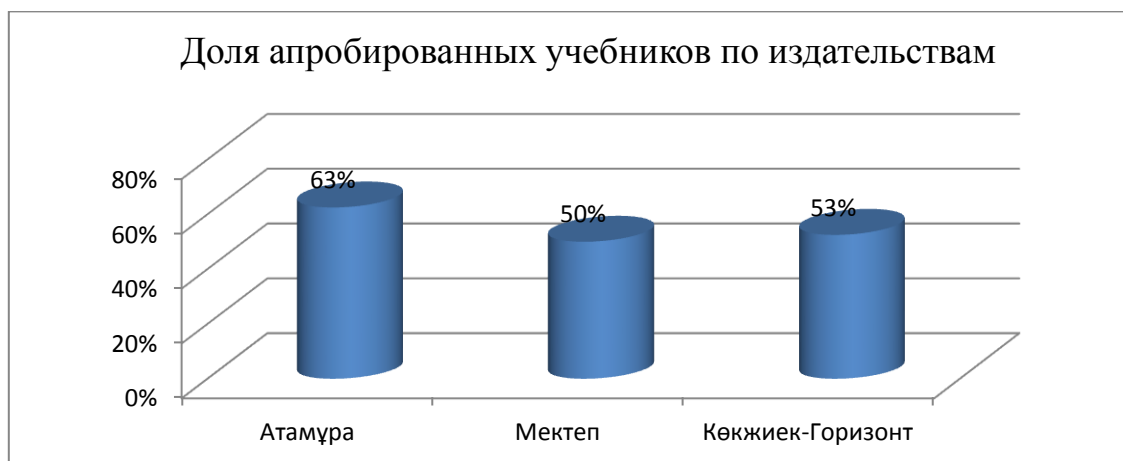

Рис.16 – Апробированные учебники по издательствам

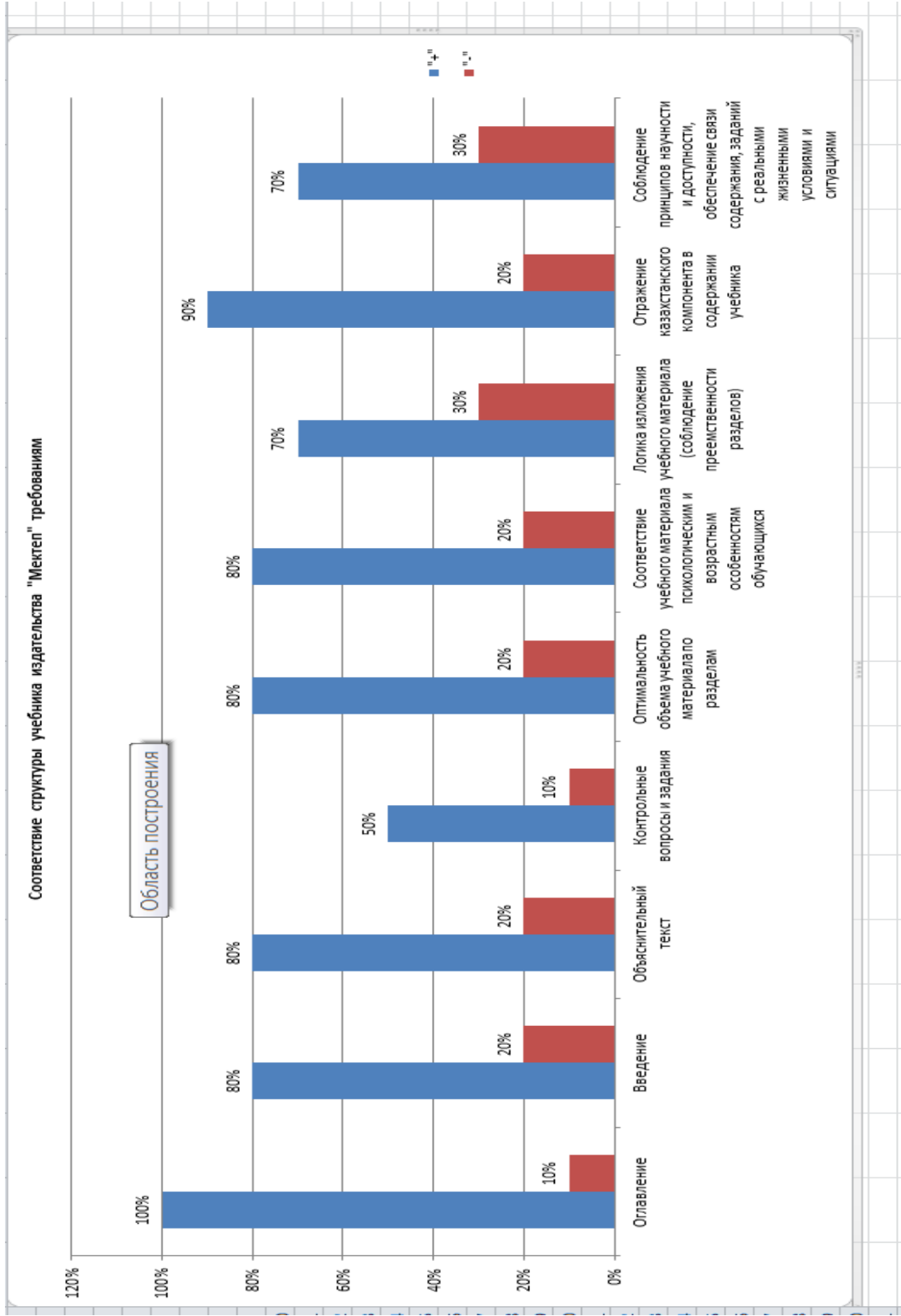

Рис.17 – Процентное соотношение структуры учебника издательства «Мектеп»

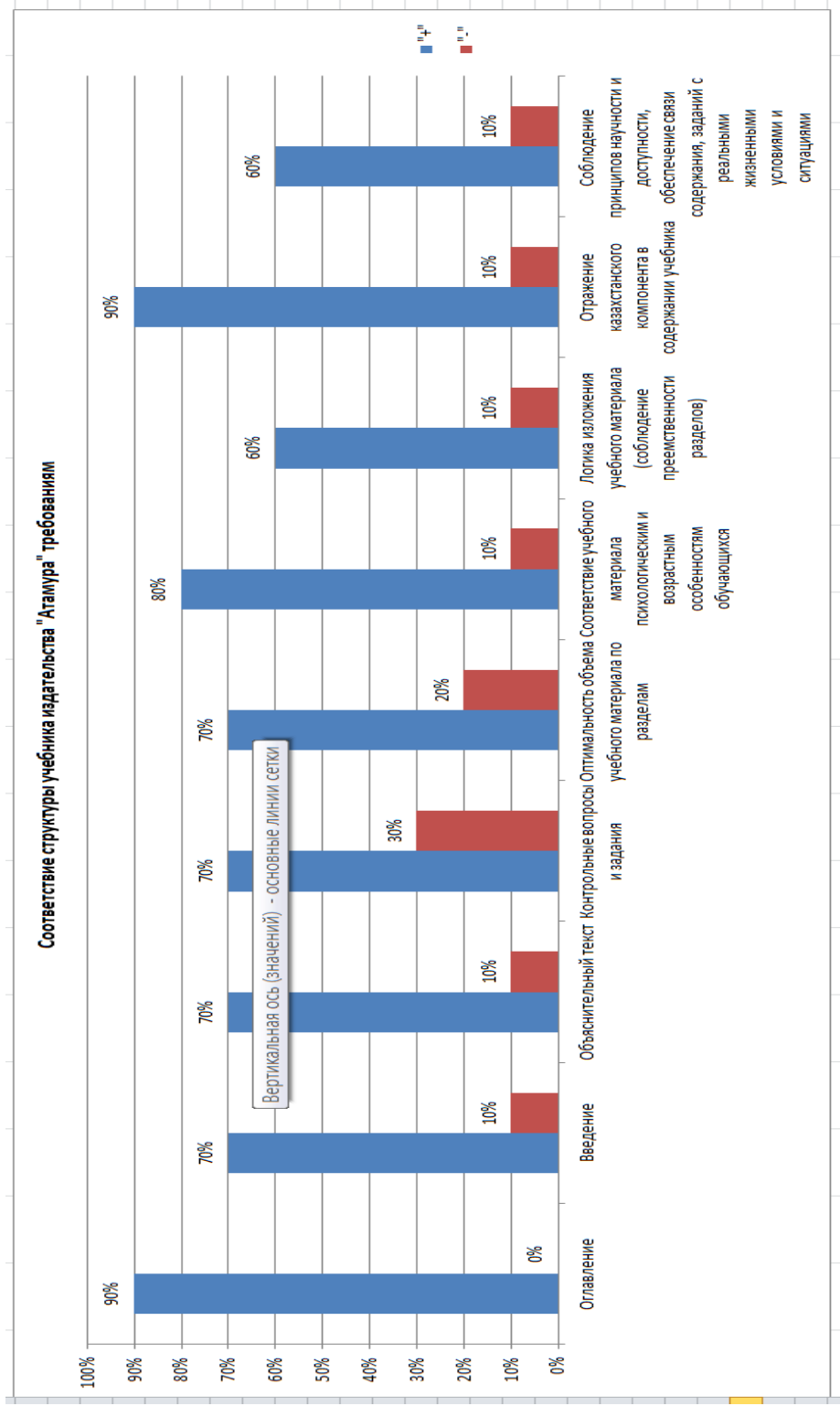

Рис. 18 – Процентное соотношение структуры учебника издательства «Атамұра»

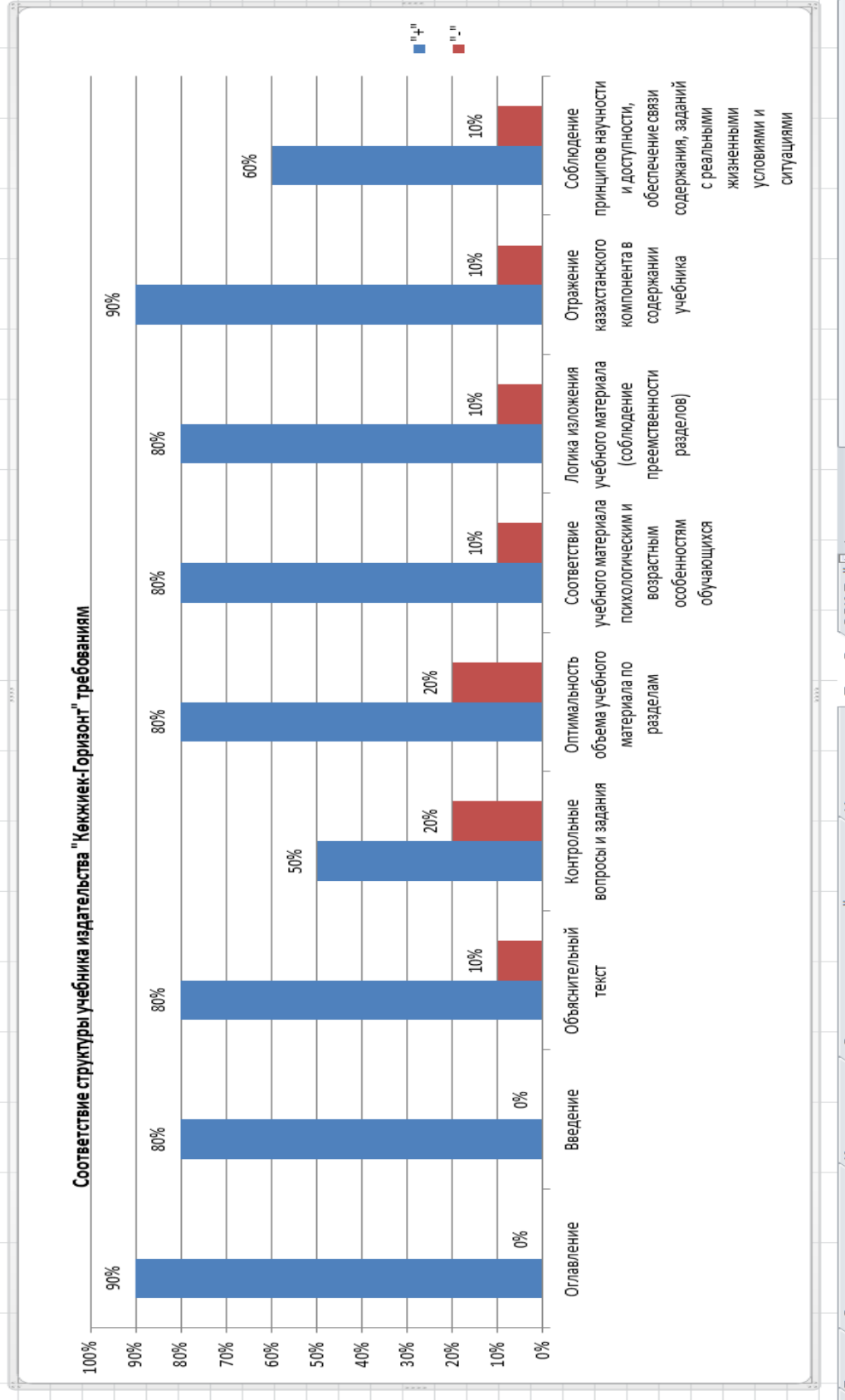

Рис.19 – Процентное соотношение структуры учебника издательства «Көкжиек-Горизонт»

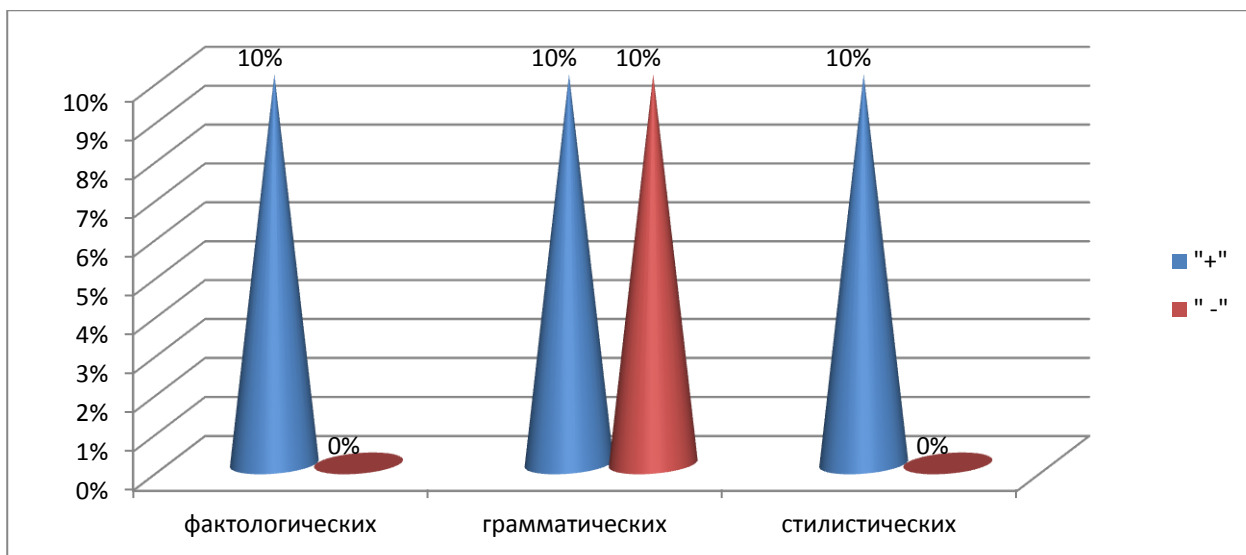

Рис. 20 – Наличие неточностей, ошибок издательств «Мектеп»

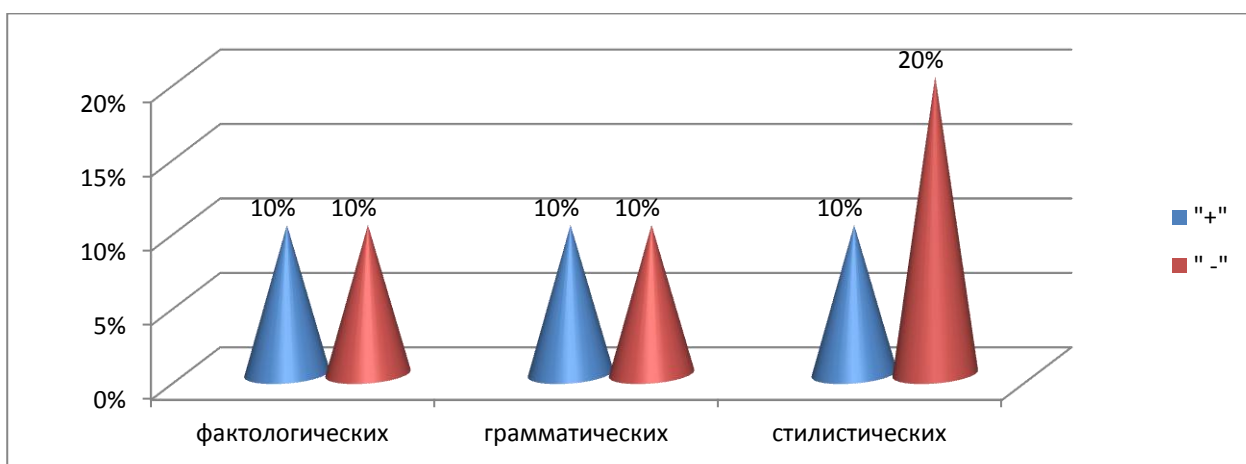

Рис.21 – Наличие неточностей, ошибок издательств «Атамұра»

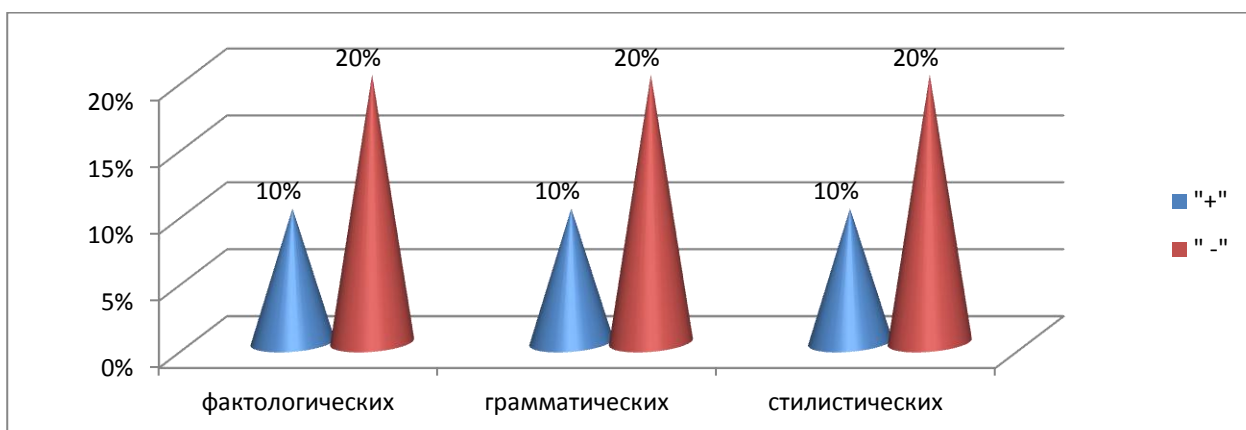

Рис.22 – Наличие неточностей, ошибок издательства «Көкжиек-Горизонт»

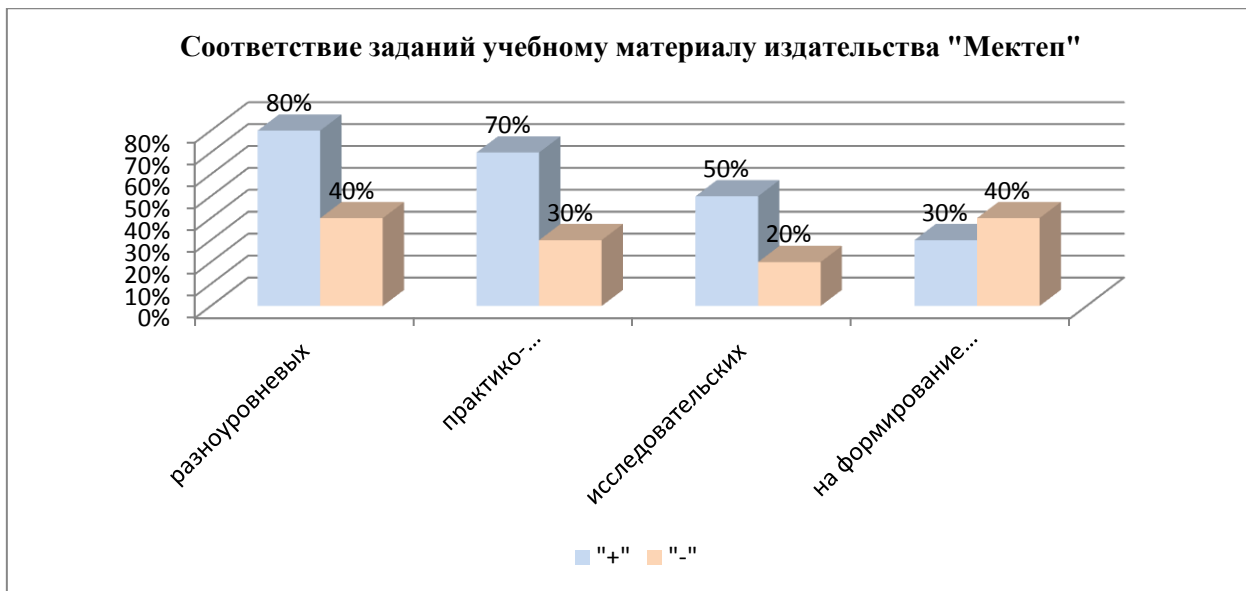

Рис.23 – Соответствие заданий учебному материалу издательства «Мектеп»

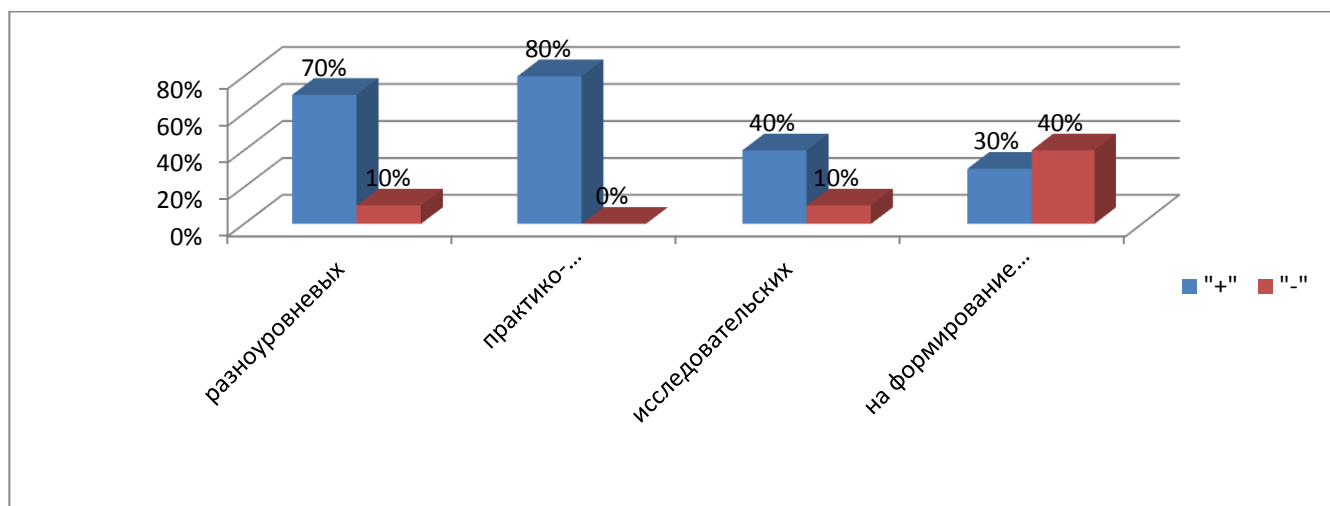

Рис. 24 – Соответствие заданий учебному материалу, «Атамұра»

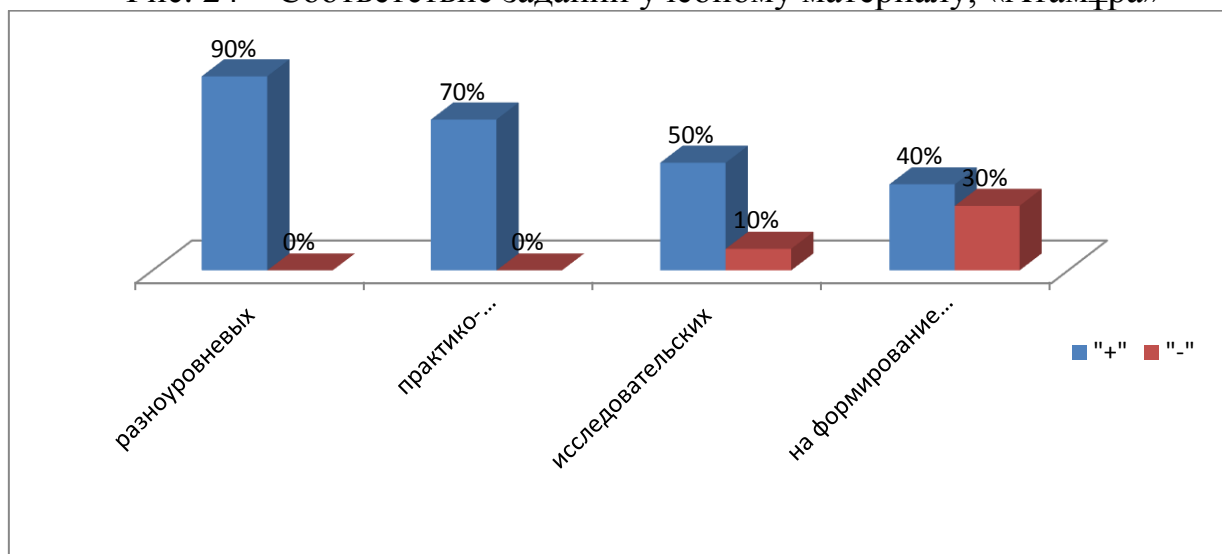

Рис.25 – Соответствие заданий учебному материалу, «Көкжиек»

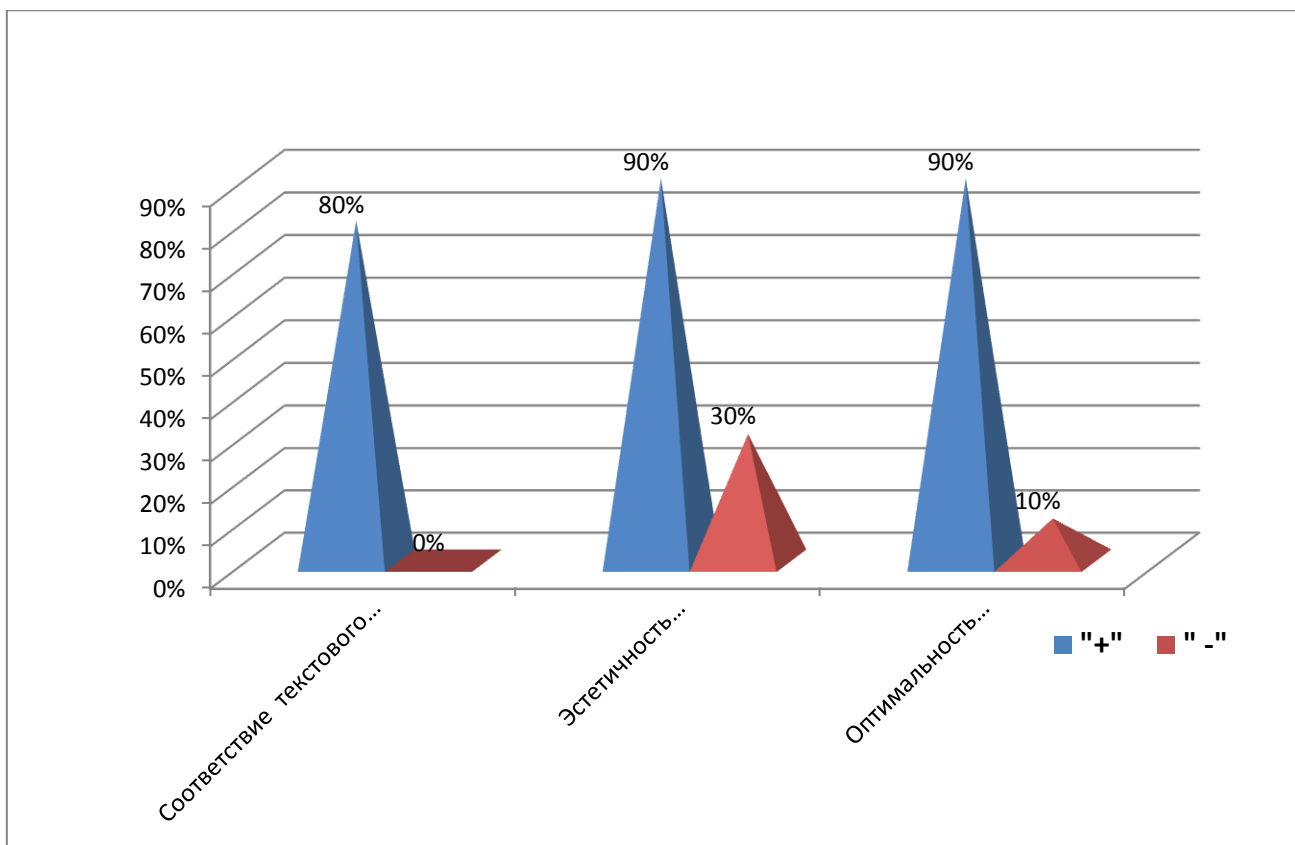

Рис. 26 – Иллюстрационный материал в учебнике, «Мектеп»

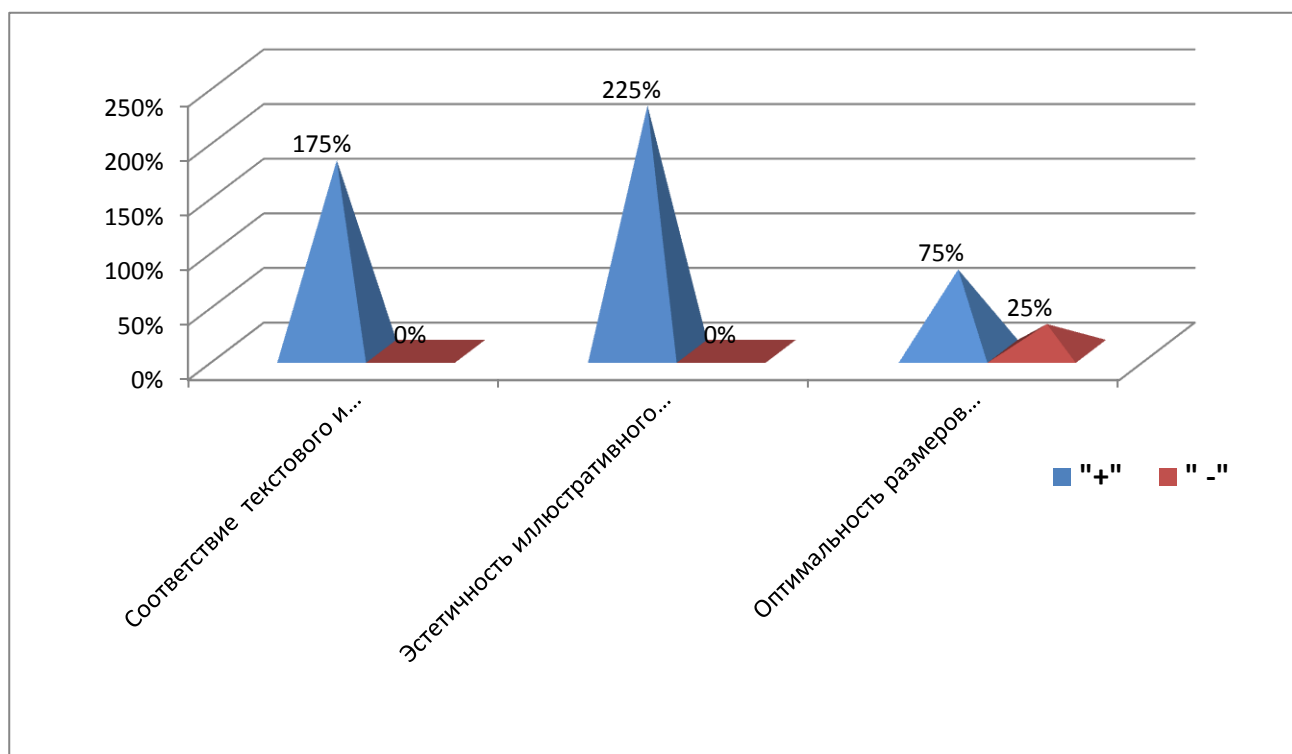

Рис. 27 – Иллюстрационный материал в учебнике, «Атамұра»

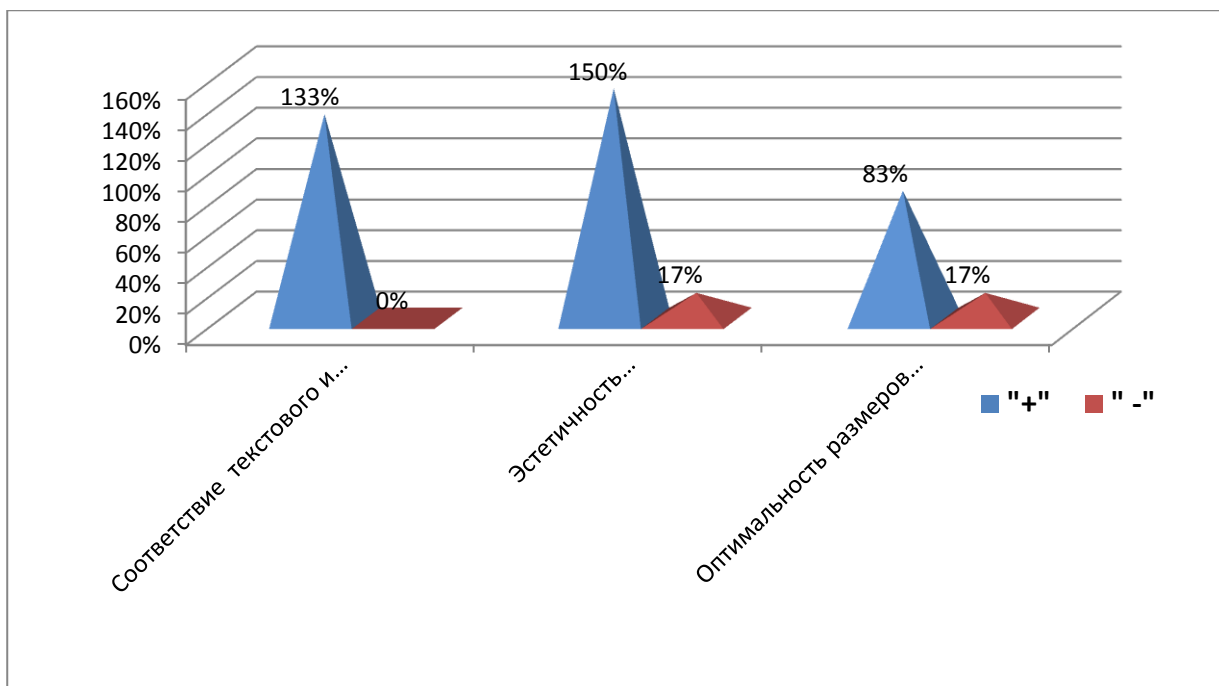

Рис. 28 – Иллюстрационный материал в учебнике, «Көкжиек-Горизонт»

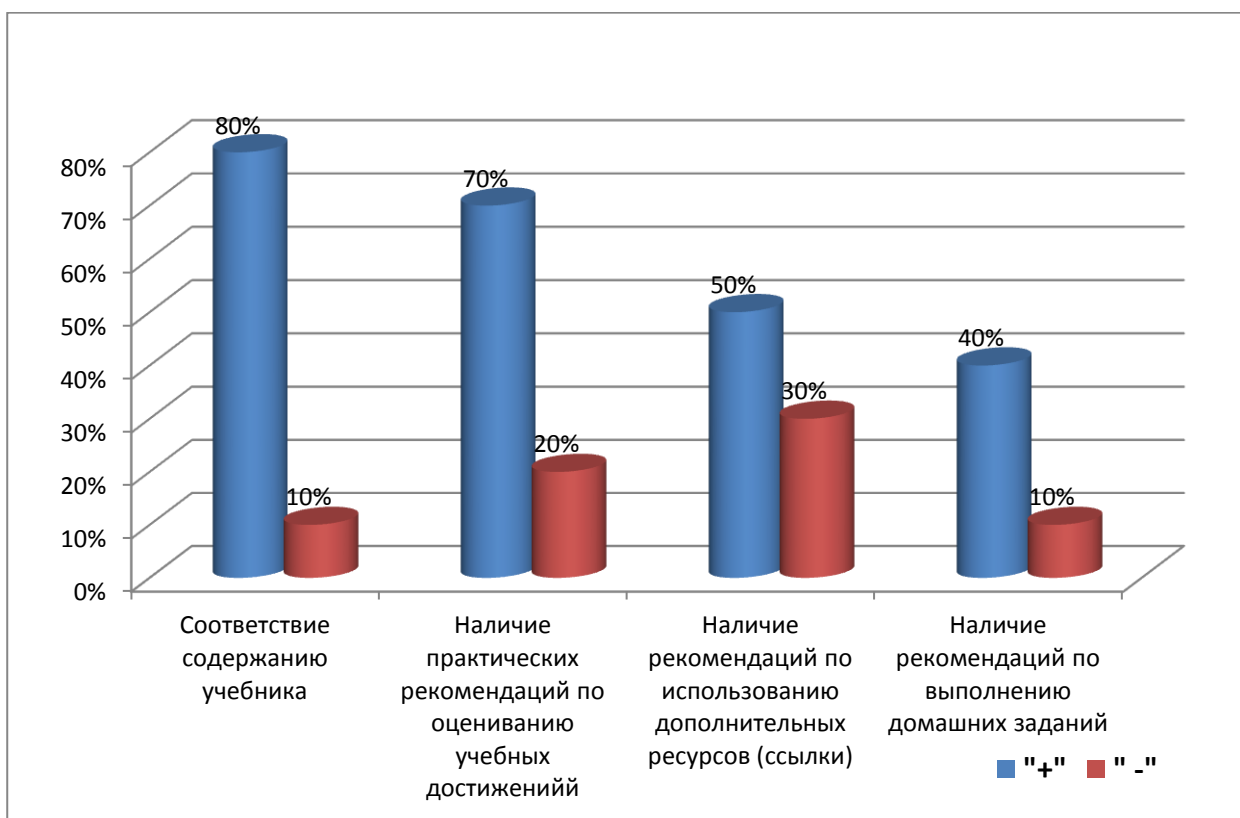

Рис.29 – УМК к учебнику издательства «Мектеп»

Учебник «Қазақ тілі мен әдебиеті» для 11-го класса представлено 3 издательствами (таблица 10).

Таблица 10 – Перечень издательств

№	Наименование учебника	Автор(ы)	Издательство
1	Қазақ тілі мен әдебиеті	Г.Косымова, М.Бисенбаева, К.Берденова	Мектеп
2	Қазақ тілі мен әдебиеті	З.Ш.Ерназарова, А.Б.Бекетова, С.Б.Кужакова	Атамұра
3	Қазақ тілі мен әдебиеті	Ф.Ш.Оразбаева, Ж.Т.Дәулетбекова, Р.С.Рахметова, А.Қ.Рауандиан, Б.Қ.Мүкеева	Көкжиек- Горизонт

Учебник «Қазақ тілі мен әдебиеті»

Авторлары: Г.Косымова, М.Бисенбаева, К.Берденова
«Мектеп» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық Үлгілік оқу бағдарламасына, оқушылардың жас ерекшеліктеріне сәйкес әзірленген. Оқулықтың құрылымы бірнеше бөліктерге бөлінген. Материалдары жеке ізденіске жетелейді, өмірге көзқарасын қалыптастырады. Әр тақырыптың соңында оқушының өзіндік ойын жеткізу, кері байланысты тиімді өткізу мақсатында нақты сұрақтар беріледі. Сондай-ақ оқушыларға түсінбеген сөздерін қарап алуы үшін оқулық соңында әр бөлім бойынша лексика-грамматикалық минимум бойынша қазақша-орысша сөздік ұсынылады. Тыңдалым бойынша мәтіндер ұсынылады. Берілген мәтіндердің өмірмен сәйкестілігі мен тәрбиелік жағынан берері мол. Оқулықта ұлттық құндылықтарды насихаттау, өткені мен бүгінгіні таныту мақсатында мәдениетке, қоршаған ортаға қатысты берілген мәтіндер мен тапсырмалар бар.

Оқулық жұмыс жасауға өте ыңғайлы. Дерексіз, дәлелсіз мәліметтер жоқ. Оқулықта грамматикалық, орфографиялық, пунктуациялық қателер сипаты байқалмады.

ОӘК. Қазақ тілі мен әдебиеті. Әдістемелік нұсқау. Авторлары: Г.Косымова, М.Бисенбаева, К. Берденова

Әдістемелік нұсқау өте сапалы, мазмұнды етіп құрастырылған. Оқу-әдістемелік құралында дайын мәтіндермен үлгі ретінде қысқа мерзімді жоспарлар берілген.

Ұсыныстар: Мәтіндер бойынша қосымша суреттердің бергені дұрыс болар еді. Жаңартылған оқу материалдары бойынша тест тапсырмаларын беру.

Учебник «Қазақ тілі мен әдебиеті»

Авторлары: З.Ш.Ерназарова, А.Б.Бекетова, С.Б.Кужакова

«Атамұра» баспасы

Жалпы қорытынды. Екі бөлімнен тұратын оқулық мазмұны жағынан Үлгілік оқу бағдарламасын толықтай қамтиды, барлық талаптарға сай жазылған. Оқу материалдарын іріктеуде білім алушының жас ерекшелігі ескеріліп, нақты, деректі материалдар енгізілген, түсінікті тілде жазылған, білім алушының ізденісіне қарай бағыттталып құрылған. Материалдарының баяндау стилі жақсы, түсінікті. Оқушылардың қызығушылықтарын, қабылдауын, білімге және тәжірибеге деген сұранысын дамыта отырып, алған білімдерін жинақтауға арналған тапсырмалар берілген. Топпен, жұппен орындалатын жұмыстар, шығармашылыққа арналған, терең ойлауға арналған тапсырмалар ұсынылады. Тыңдалым, айтылым, оқылым, жазылым төрт дағдысы бойынша және ойтүрткі, сөздікпен жұмыс сияқты тапсырмалардың шартты белгілері көрсетілген. Оқулық соңында қысқаша түсіндірме сөздігі ұсынылады.

Бұл оқулықта әр деңгейдің мақсаты мен білім мазмұнына сәйкес оқытудың түрлері мен әдіс-тәсілдері, түпкі нәтижелері қатар ұсынылған. Білім мазмұнында лексикалық тақырыптар әлеуметтік-тұрмыстық, ғылыми-ізденімдік, әлеуметтік-мәдени аялар арқылы оқушыны әлеуметтендіруге бағытталған.

Жоғары сынып оқушыларының мемлекеттік тілді жақсы дәрежеде меңгеруіне ұсынылған қазақ тілі оқулығының маңызы зор.

ОӘК. Қазақ тілі мен әдебиеті. Оқыту әдістемесі. Авторлары: З.Ерназарова, А. Бекетова, С. Кужакова

Оқу-әдістемелік құралы оқу бағдарламаларына, қазіргі ғылыми ұстанымдарға, тәрбиелеу және дамыту мақсаттарына, психологиялық-педагогикалық ғылым талаптарына сәйкестендірілген. Білім алушылардың жас, психологиялық және физиологиялық ерекшеліктері, оқу материалы мазмұнының кәсіби бағыттылығы айқын.

Ұсыныстар:

- тыңдалым бойынша қазақ тілді емес аудиторияға арналған аудиожазбалар;
- дидактикалық материалдар, диктанттар мен эссе жинағы;
- оқушыларды ойландыратын, өз ойын ашып айта алатын тапсырмаларының дайындалғаны жөн болар еді.

Учебник «Қазақ тілі мен әдебиеті»

Авторлары: Ф.Ш.Оразбаева, Ж.Т. Дәулетбекова, Р.С. Рахметова,

А.Қ.Рауандиан, Б.Қ. Мүкеева

«Көкжиек-Горизонт» баспасы

Жалпы қорытынды. Оқулық Үлгілік оқу бағдарламасына сәйкес әзірленген. Білім алушылардың жас, психологиялық және физиологиялық ерекшеліктері, оқу материалы мазмұнының кәсіби бағыттылығы айқын. Материалдар оқушының ізденісіне қарай бағыттталып құрылған. Тапсырмалар

«тыңдалым», «оқылым», «жазылым » әрекеттері бойынша жүйеленген және оқушының білімін толықтырып, білім-білік дағдысын қалыптастыруға түсінікті дұрыс сөйлеуді үйренуге бағытталған. Ұлттық құндылық сақталған. Оқулық соңында қысқаша түсіндірме сөздігі ұсынылады. Тапсырмалары қиын емес және суреттері қызықты. Грамматикалық тапсырмалар сызба, кесте түрінде беріліп, оқушыларды емтиханға дайындауға бағытталған.

ОӘК. Қазақ тілі мен әдебиеті. Мұғалім кітабы, Дидактикалық материал, Лексикалық минимум. Авторлары: З.Ерназарова, А. Бекетова, С. Кужакова

Мұғалім кітабында оқушылардың білімді өздігінен игеруіне бағытталған интербелсенді және коммуникативтік әдіс-тәсілдер ұсынылған. Ұзақ және қысқа мерзімді жоспарды құру және оны пайдалану жолдары көрсетілген. Сонымен қатар оқушылардың білімін бағалаудың жалпыға ортақ үлгісі, формативті бағалау түрлері ұсынылған.

Ұсыныс: Грамматикалық тапсырмалар қосу керек.

Жаңартылған оқу материалдары бойынша тест тапсырмалары қажет.

Учебник «История Казахстана»

Сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации учебников «История Казахстана» представлены по следующим категориям: образование и стаж работы (рис. 30), квалификационная категория (рис. 31), прохождения курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 32) и АОО НИШ (рис. 33).

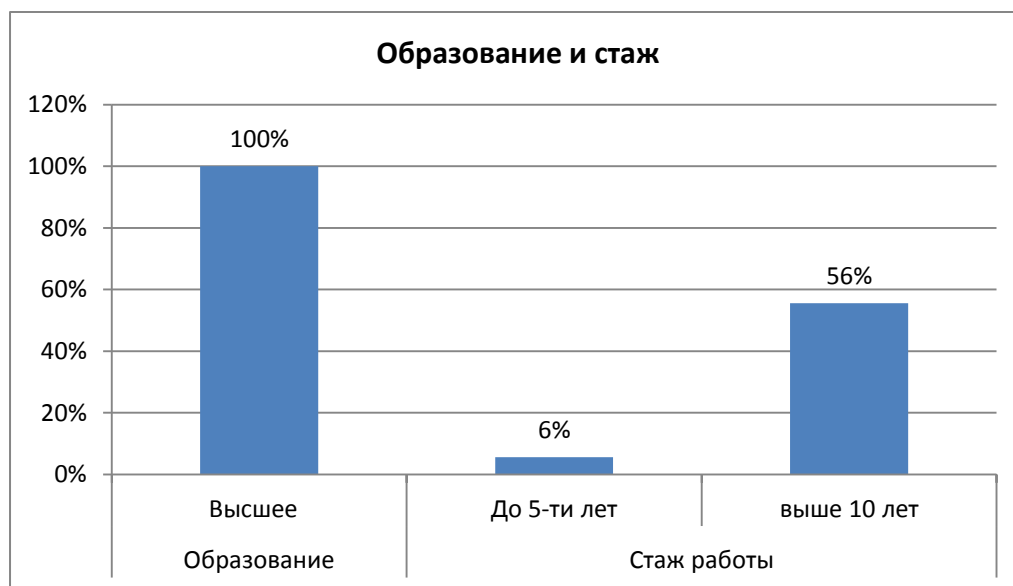

Рис. 30 – Сведения об образовании и трудовом стаже учителей предмета «История Казахстана»

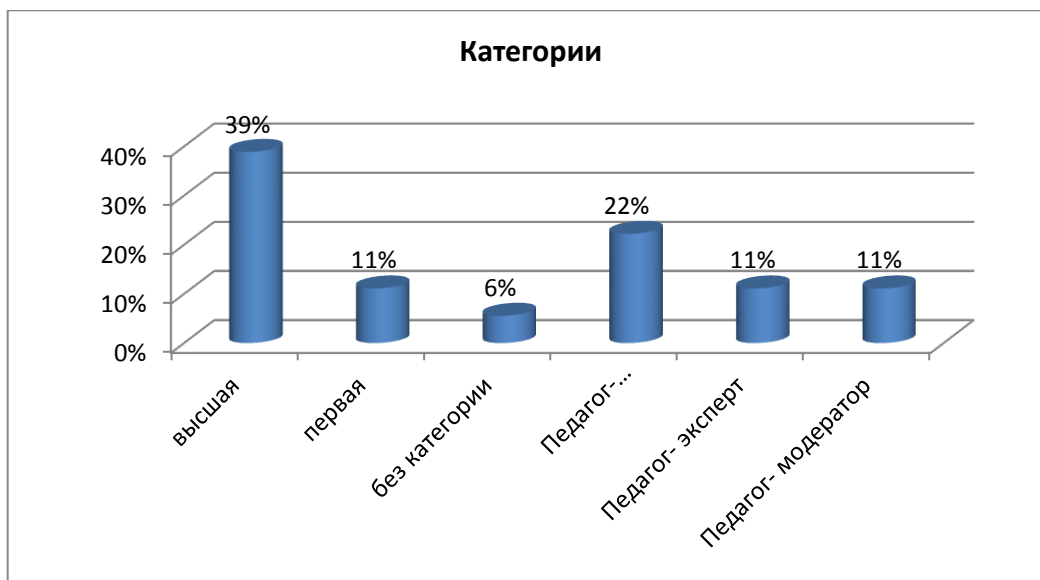

Рис. 31 – Сведения о категориях учителей предмета «История Казахстана».

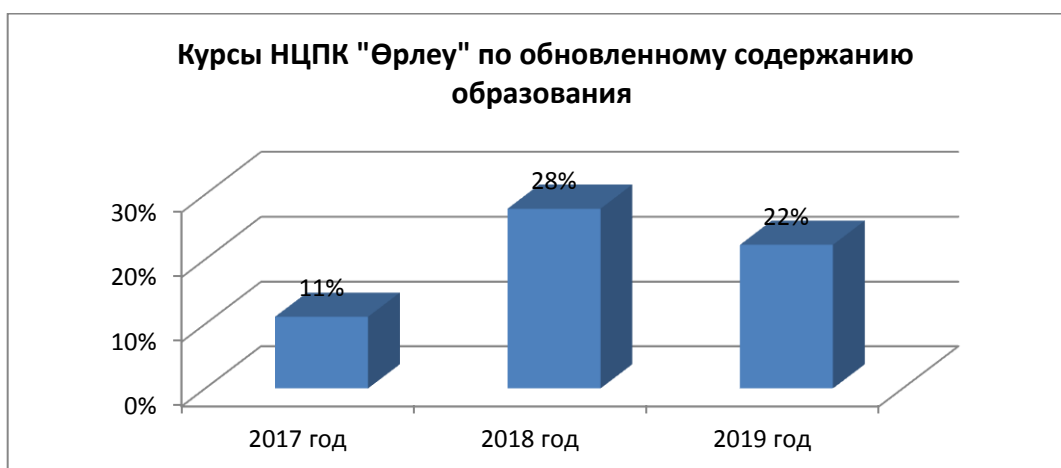

Рис. 31 – Прохождение учителями предмета «История Казахстана» курсов НЦПК «Өрлеу».

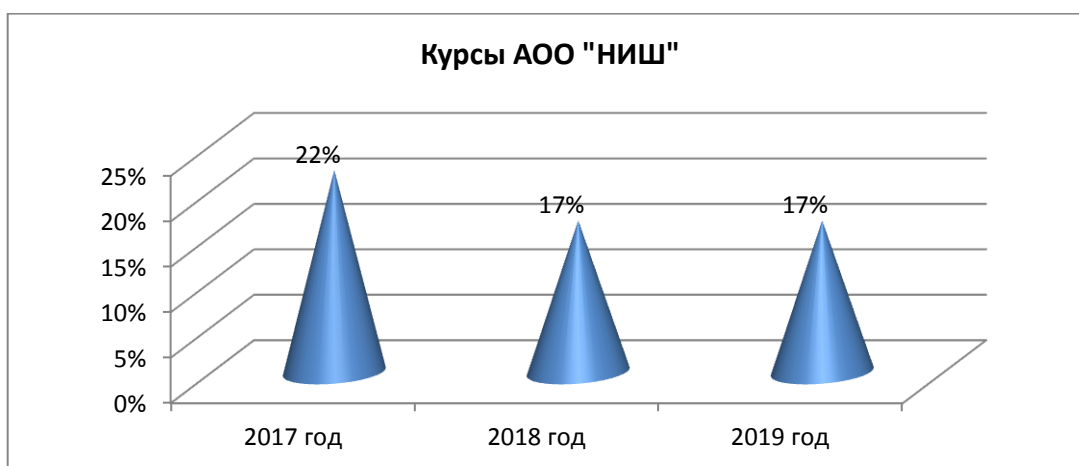

Рис.32 – Прохождение учителями предмета «История Казахстана» курсов АОО «НИШ».

В числе учебников, представленных для апробации в 11-х классах были предложены два учебника по предмету «История Казахстана» издательствами «Мектеп» и «Атамұра».

Среди учителей-предметников было проведено анкетирование относительно структуры учебника, соответствия заданий учебному материалу, иллюстративного материала, содержания учебно-методического комплекса (УМК).

Далее приведены итоги анкетирования по разделам для каждого учебника в отдельности.

I раздел. Структура учебника:

- ✓ содержание;
- ✓ введение;
- ✓ пояснительный текст;
- ✓ иллюстрации;
- ✓ контрольные вопросы и задания;
- ✓ оптимальность объема учебного материала по разделам;
- ✓ соответствие учебного материала психо-возрастным особенностям обучающихся;
- ✓ логичность изложения учебного материала (сохранение преемственности разделов);
- ✓ отражение казахстанского компонента в содержании учебника;
- ✓ сохранение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания и заданий с реальной жизнью отражены на 33-34 рисунках.

Рис. 33 – Сведения о структуре учебника издательства «Атамұра».

Рис. 34 – Сведения о структуре учебника издательства «Атамұра».

II. Заключение по выявленным фактологическим, грамматическим, стилистическим ошибкам, встречающимся в учебнике, отражено на рисунках 35-36.

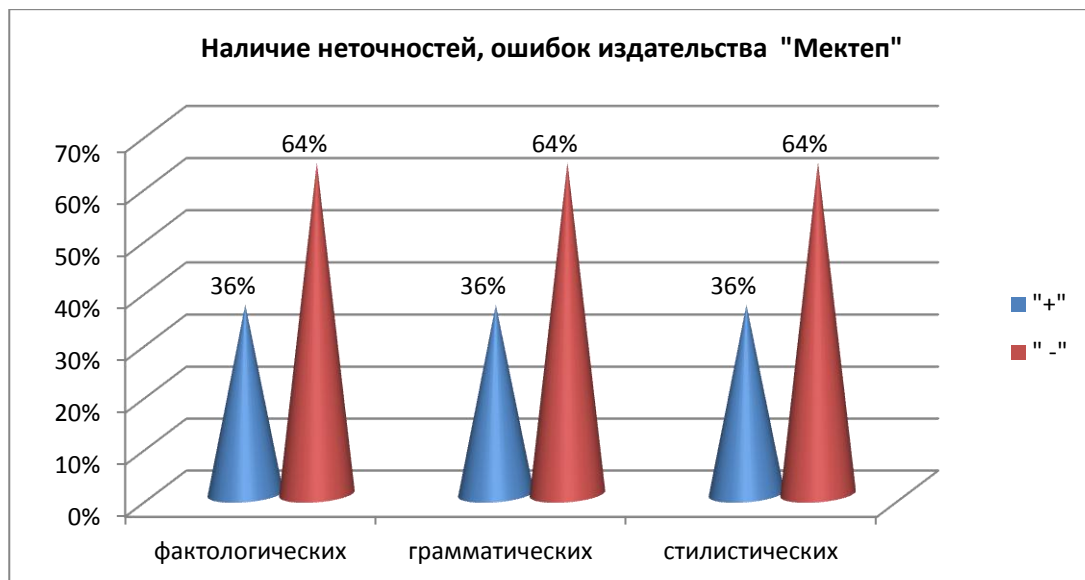

Рис. 35 – Сведения об ошибках и неточностях, встречающихся в учебнике издательства «Мектеп».

Рис. 36 - Сведения об ошибках и неточностях, встречающихся в учебнике издательства «Атамұра».

III. Заключение по соответствию содержанию учебного материала уровневых, с практической направленностью заданий в учебнике, способствующих формированию исследовательских и ИКТ компетенций, отражено на рисунках 37-38.

Рис. 37 - Соответствие заданий в учебнике издательства Атамұра».

В учебнике издательства «Атамұра» даны уровневые задания и задания, способствующие формированию ИКТ компетенций.

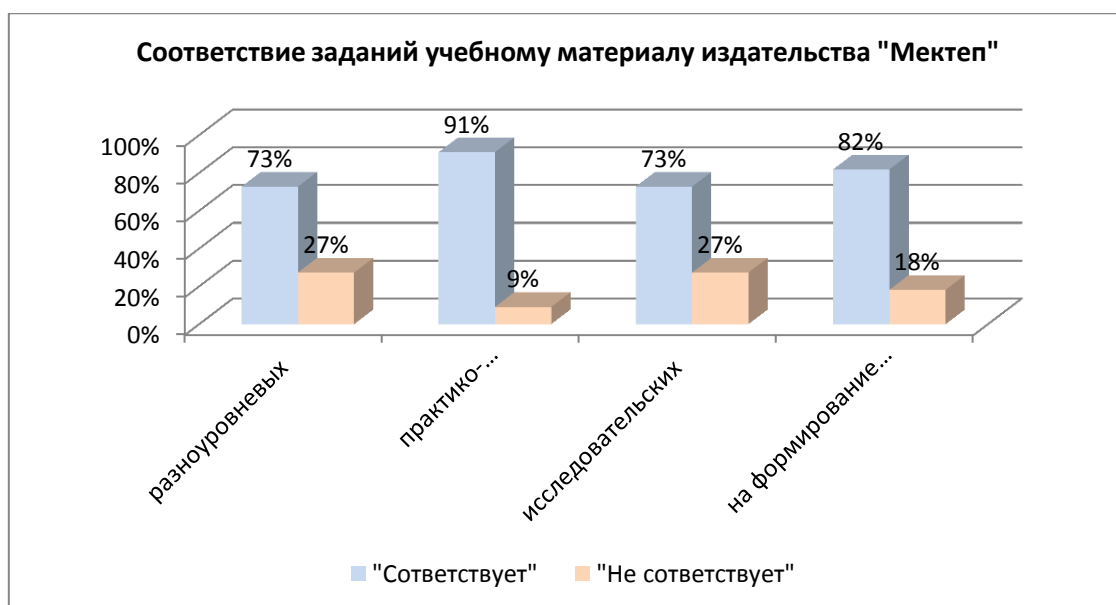

Рис. 38 - Представление заданий в учебнике издательства «Мектеп».

В учебнике издательства «Мектеп» даны задания, способствующие формированию ИКТ компетенций. Наличие уровневых заданий, соответствующие учебному материалу и заданий, имеющие практическую и исследовательскую направленность отражены на рисунке 38.

IV раздел. Представление иллюстративного материала:

- ✓ преемственность текста и иллюстративного материала;
- ✓ соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям;
- ✓ заключение по оптимальности объема иллюстраций отражено в рисунках 39-40.

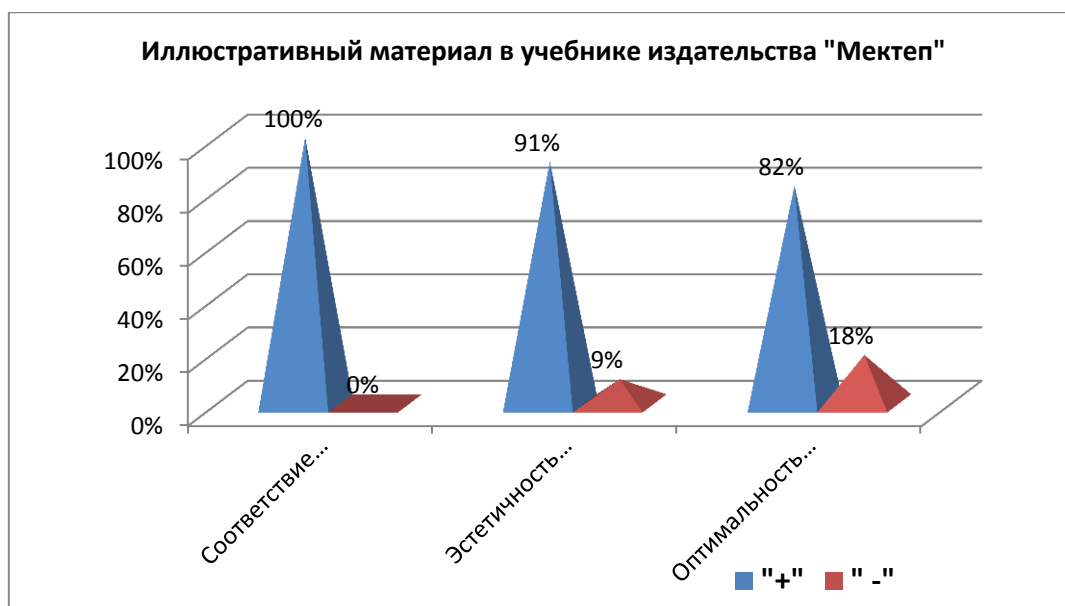

Рис. 39 - Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Мектеп».

Преимственность текста и иллюстративного материала, соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям, оптимальность объема иллюстраций в учебнике издательства «Мектеп» отражено на рисунке 39.

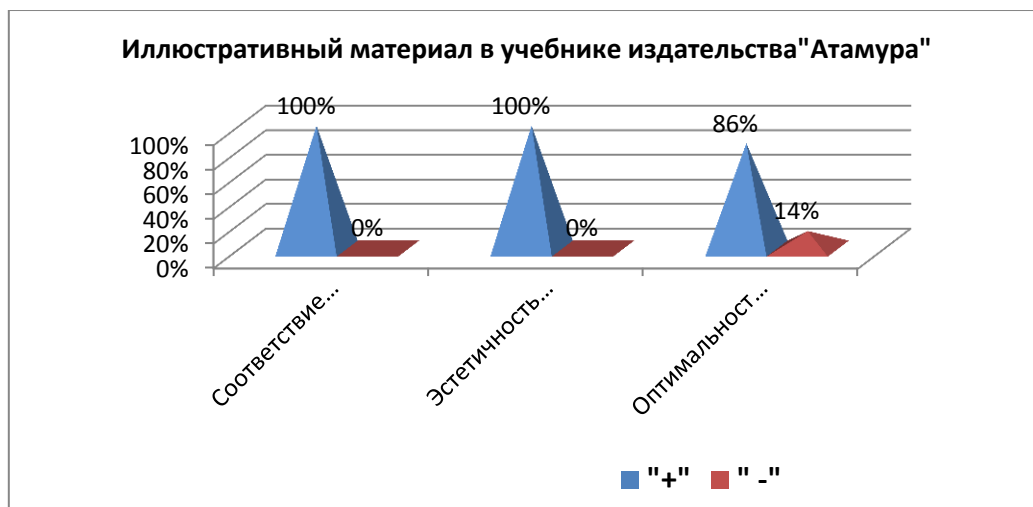

Рис. 40 – Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Атамұра»

V раздел. Учебно-методический комплекс (УМК): соответствие содержанию учебника; наличие заданий СОР, СОЧ для оценивания учебных достижений; наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки); заключение по наличию практических рекомендаций по выполнению домашнего задания отражено на рисунках 41-42.

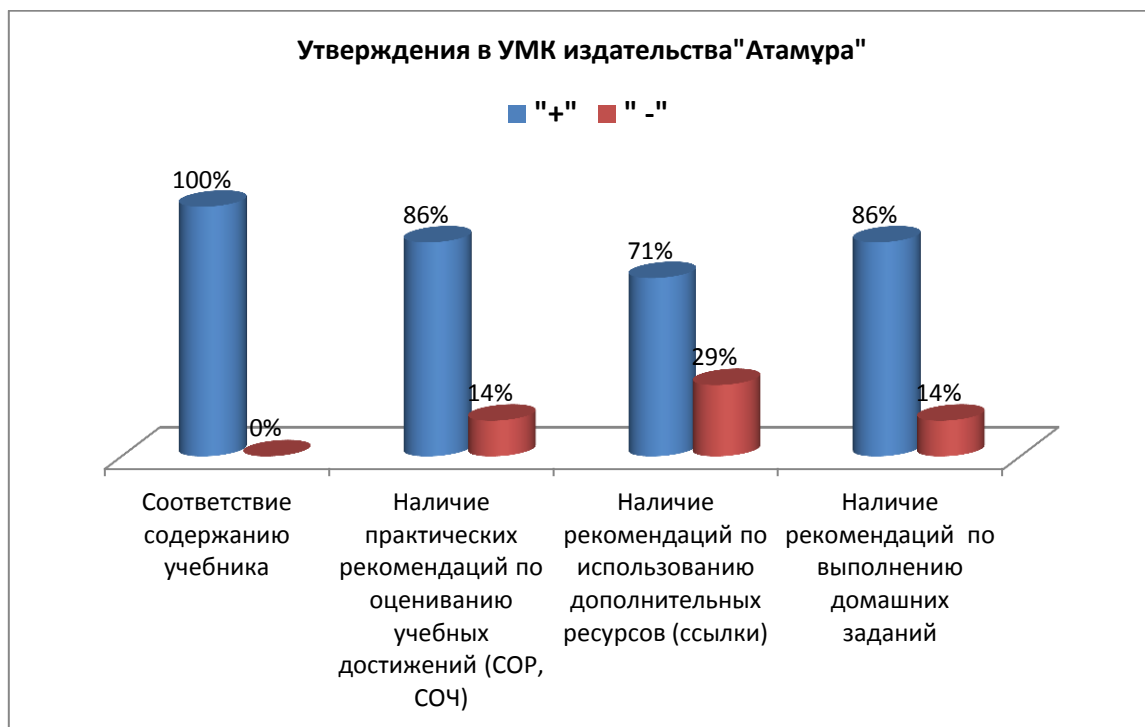

Рис. 41 - Утверждения УМК издательства «Атамұра».

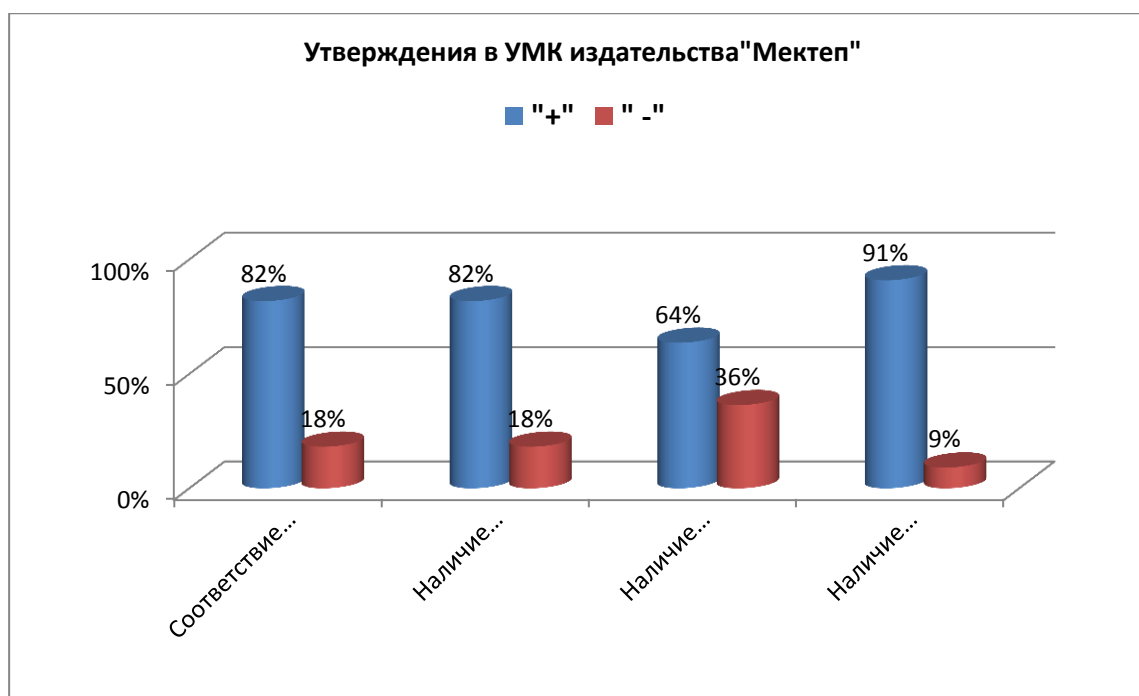

Рис. 42 - Утверждения УМК издательства «Мектеп».

Соответствие УМК «История Казахстана», представленного издательством «Мектеп», содержанию учебника, наличие заданий СОР, СОЧ для оценивания учебных достижений, практические рекомендации по выполнению домашнего задания и по использованию дополнительных ресурсов отражены на рисунке 42.

Учебник «История Казахстана»

Авторы: З.А. Джандосова

Издательство «Мектеп»

Общее заключение. Учебник «История Казахстана» написан в соответствии с программой обновленного содержания образования. Учебник в соответствии с учебными четвертями состоит из четырех разделов и построен не по хронологическому, а по тематическому принципу.

Рекомендации:

- содержание учебника сложно для восприятия, необходимо учитывать возрастные особенности обучающихся;
- необходимо предусмотреть индивидуальные и парные задания для исследовательской работы с картой;
- нужно разнообразить задания, приведенные в учебнике;
- необходимо дать определения терминам;
- нужно добавить таблицы, опорные схемы, тестовые задания;
- приведенные в учебнике иллюстрации, должны соответствовать возрастным особенностям учащихся;
- нужно дать пояснение к рисункам (иллюстрациям);
- рекомендуется обеспечить учебник тематическими картами.

Учебник «История Казахстана»

Авторы: З. Кабулдинов, А. Сандыбаева, Ф. Лебаев

Издательство «Атамұра»

Общее заключение. Учебник соответствует программе. Темы приведенные в учебнике раскрыты в соответствии с содержанием. Дополнительная информация представлена в полном объеме. Иллюстрации приведенные в темах понятны. В конце тем дается определение терминам. Достаточно приведено источников по развитию кочевого скотоводства и земледелия в Казахстане, начиная с древних времен до XIX века. Систематически приводятся выдержки из исследований ученых. Задания составлены в соответствии с целями обучения. Оформление учебника соответствует требованиям. Приведены карты, иллюстрации и дополнительный материал.

Рекомендации:

- нужно дополнить заданиями по работе с картой;
- необходимо разместить соответствующие темам схемы и таблицы, доступные восприятию и пониманию учащихся;
- нужно привести в конце темы вопросы и тестовые задания для самопроверки;
- рекомендуется указать конкретную дату жизни казахских ханов.

Учебник «Всемирная история»

Сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации учебников «Всемирная история» представлены по следующим категориям: образование и стаж работы (рис. 43), квалификационная категория (рис. 44), прохождения курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 45) и АОО НИШ (рис. 46).

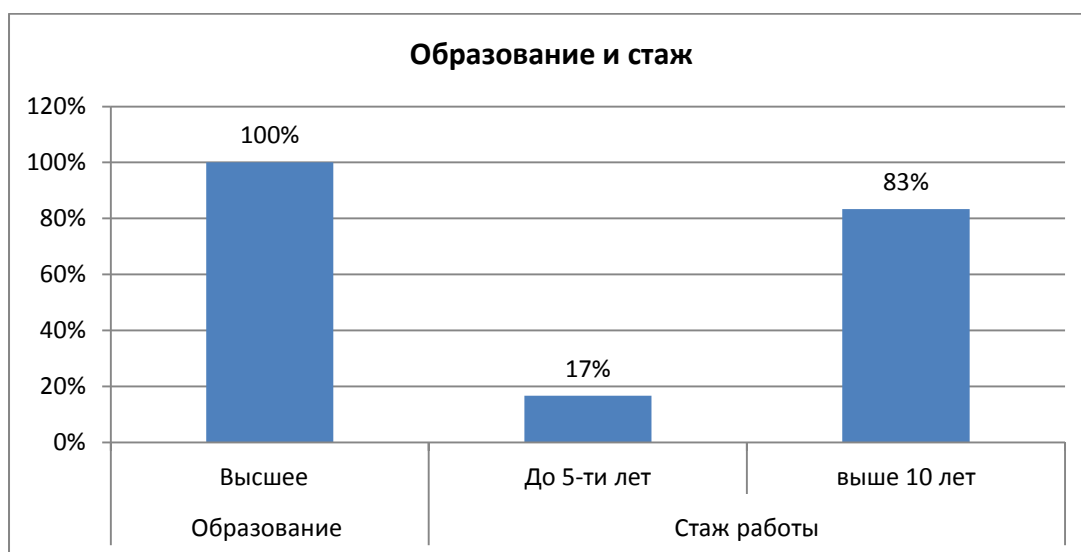

Рис. 43. Сведения об образовании и трудовом стаже учителей предмета «Всемирная история»

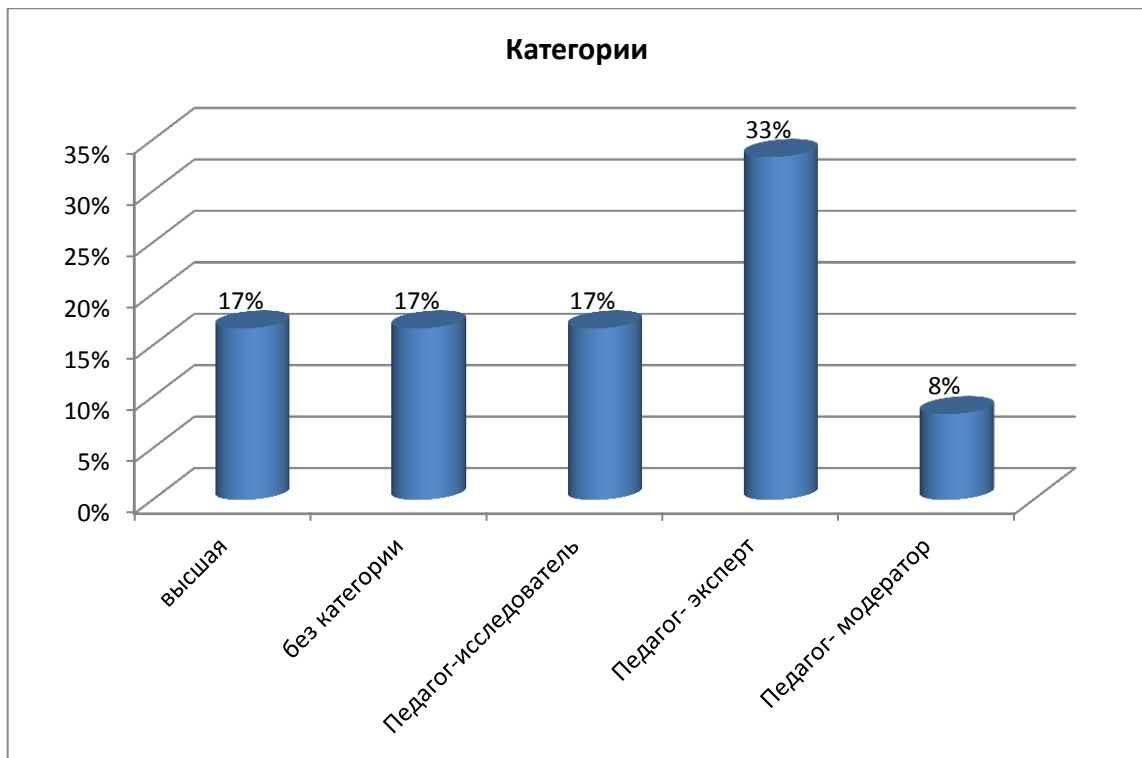

Рис. 44. Сведения о категориях учителей предмета «Всемирная история»

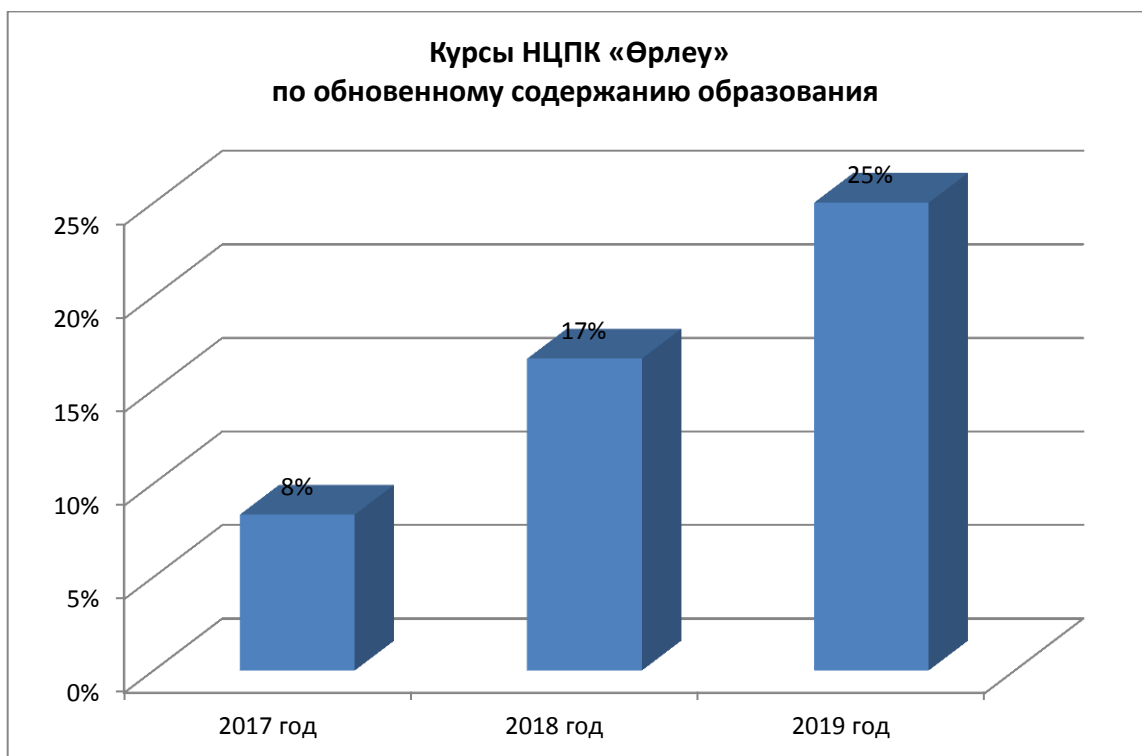

Рис. 45. Прохождение учителями предмета «Всемирная история» курсов НЦПК «Өрлеу».

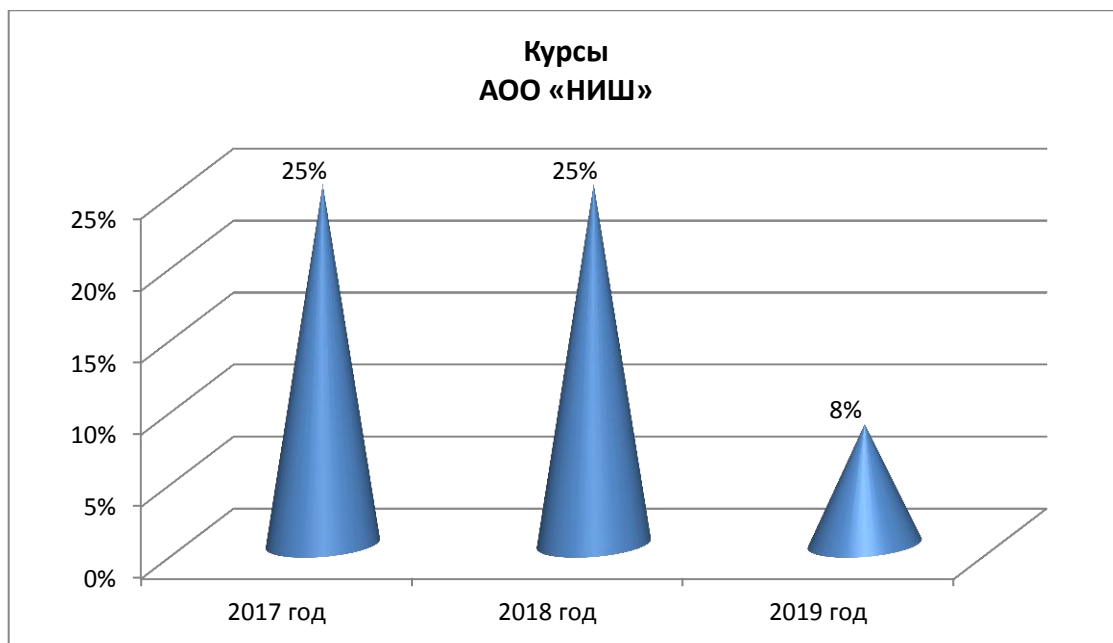

Рис. 46. Прохождение учителями предмета «Всемирная история» курсов АОО «НИШ».

В числе учебников, представленных для апробации в 11-х классах с казахским языком обучения, были предложены три учебника по предмету «Всемирная история». Это учебники издательства «Мектеп», «Атамұра» и «Арман ПВ».

Среди учителей-предметников было проведено анкетирование относительно структуры учебника, соответствия заданий учебному материалу, иллюстративного материала, содержания учебно-методического комплекса (УМК).

Далее приведены итоги анкетирования по разделам для каждого учебника в отдельности.

I раздел. Структура учебника:

- ✓ содержание;
 - ✓ введение;
 - ✓ пояснительный текст;
 - ✓ иллюстрации;
 - ✓ контрольные вопросы и задания;
 - ✓ оптимальность объема учебного материала по разделам;
 - ✓ соответствие учебного материала психо-возрастным особенностям обучающихся;
 - ✓ логичность изложения учебного материала (сохранение преемственности разделов);
 - ✓ отражение казахстанского компонента в содержании учебника;
- сохранение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания и заданий с реальной жизнью отражены в рисунках 47-48.

Рис. 47. Сведения о структуре учебника издательства «Атамұра».

Рис. 48. Сведения о структуре учебника издательства «Мектеп».

Рис. 49. Сведения о структуре учебника издательства «Арман ПВ».

II. Заключение по выявленным фактологическим, грамматическим, стилистическим ошибкам, встречающимся в учебнике, отражено на рисунках 50-52.

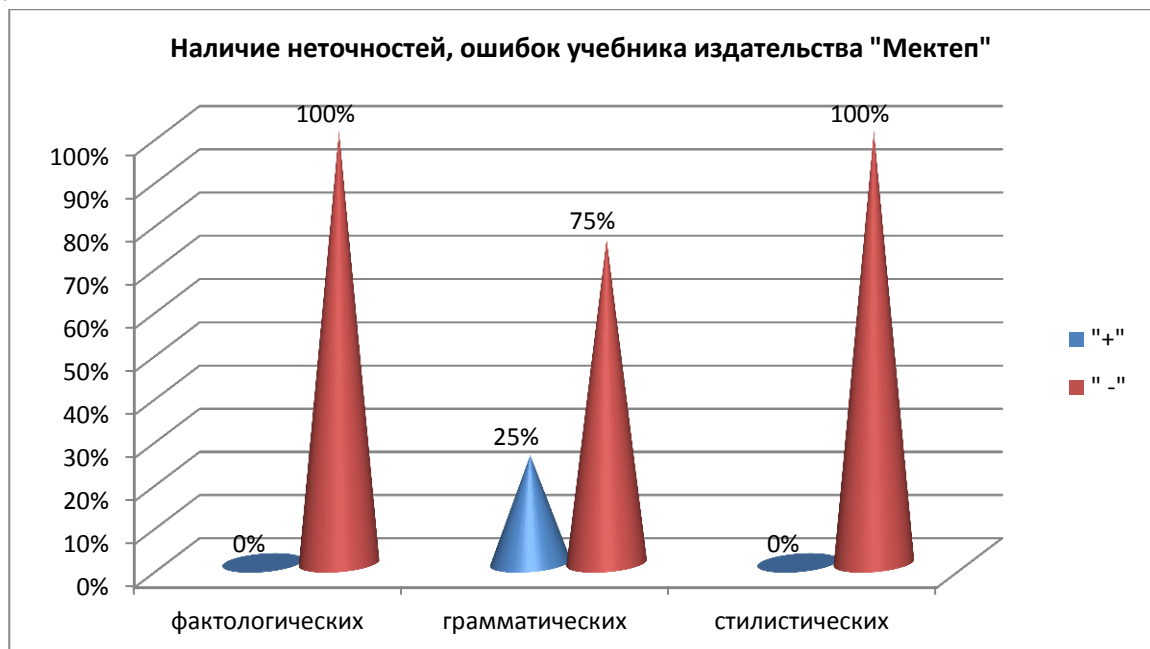

Рис. 50. Сведения об ошибках и неточностях, встречающихся в учебнике издательства «Мектеп».

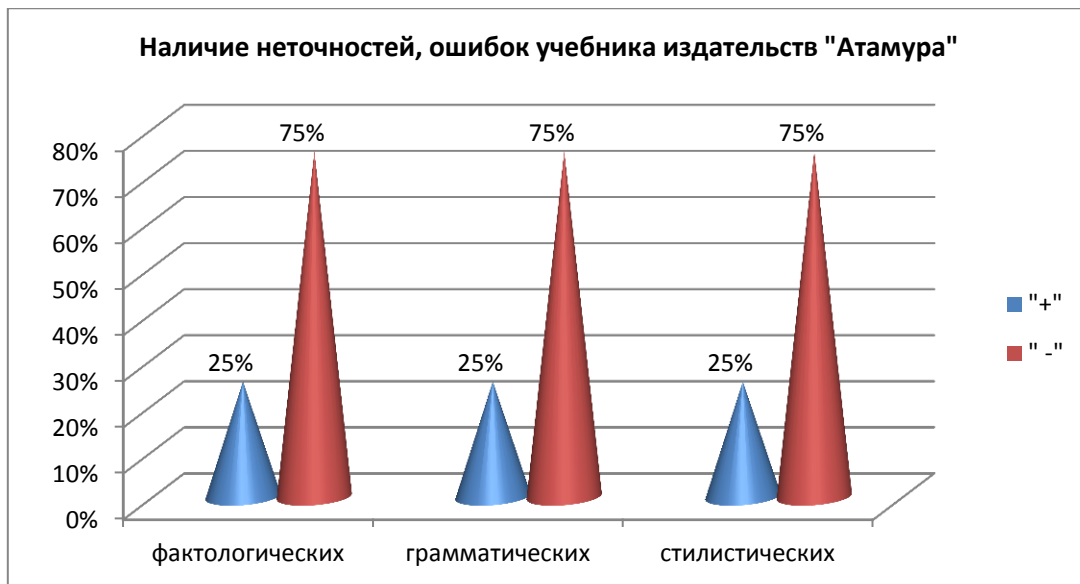

Рисунок 51. Сведения об ошибках и неточностях, встречающихся в учебнике издательства «Атамұра».

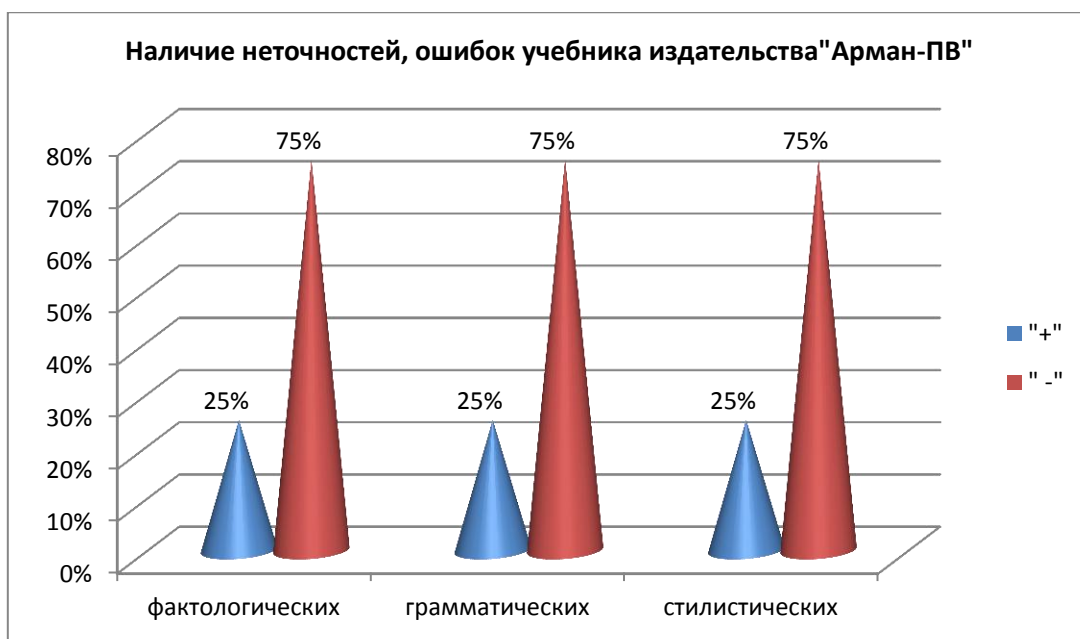

Рисунок 52. Сведения об ошибках и неточностях, встречающихся в учебнике издательства «Арман ПВ».

III. Заключение по соответствию содержанию учебного материала уровневых, с практической направленностью заданий в учебнике, способствующих формированию исследовательских и ИКТ компетенций, отражено на рисунках 53-55.

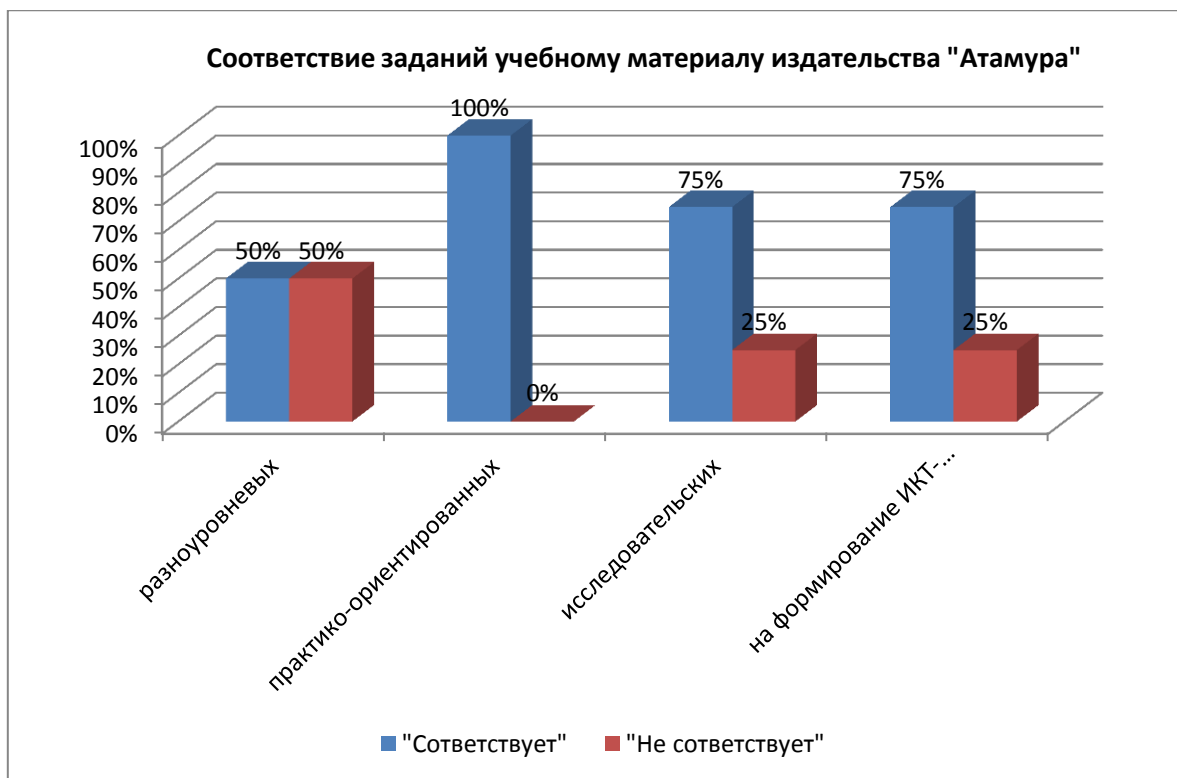

Рис. 53. Представление заданий в учебнике издательства «Атамұра».

Рис. 54. Представление заданий в учебнике издательства «Мектеп».

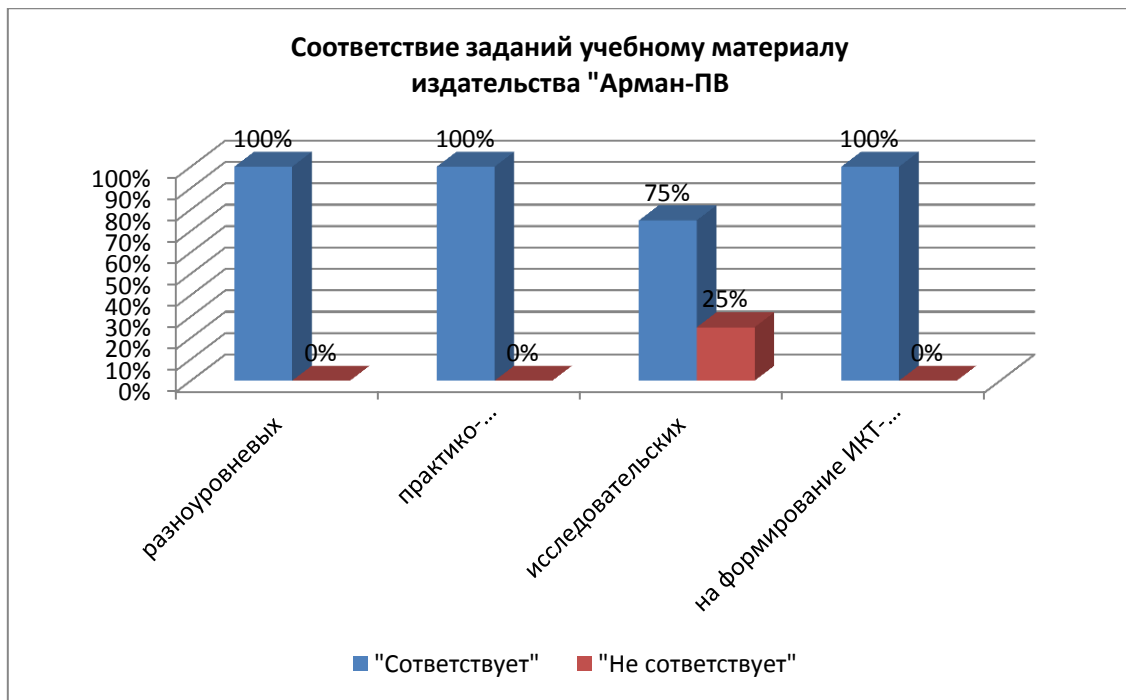

Рисунок 55. Представление заданий в учебнике издательства «Арман- ПВ».

IV раздел. Представление иллюстративного материала:

- ✓ преемственность текста и иллюстративного материала;
 - ✓ соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям;
- заключение по оптимальности объема иллюстраций отражено на рисунках 56-58.

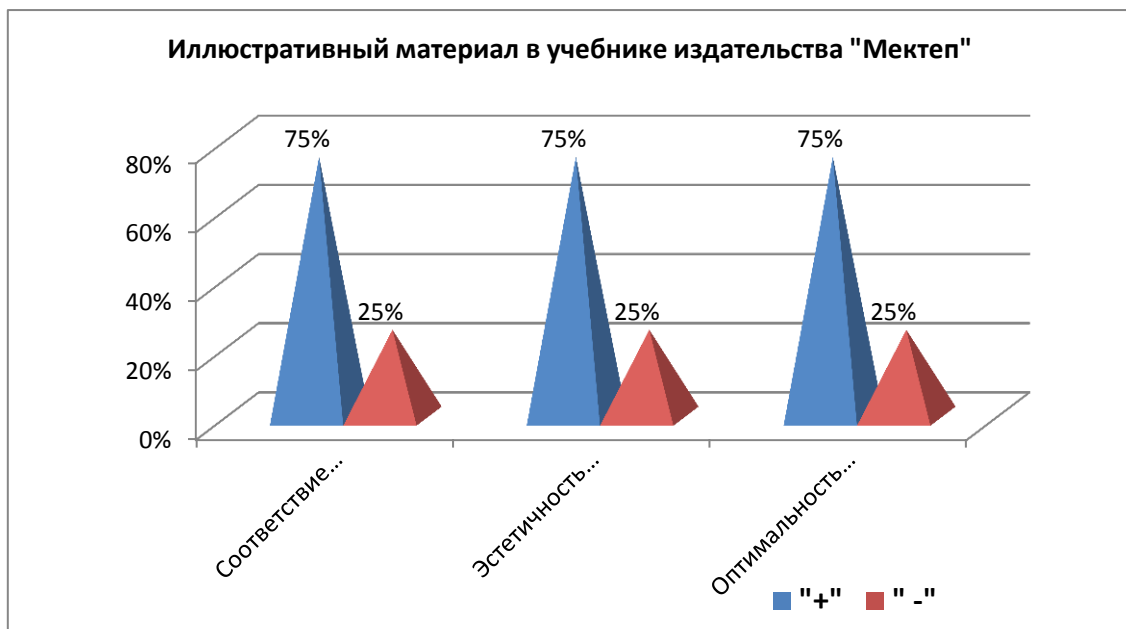

Рис. 56. Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Мектеп».

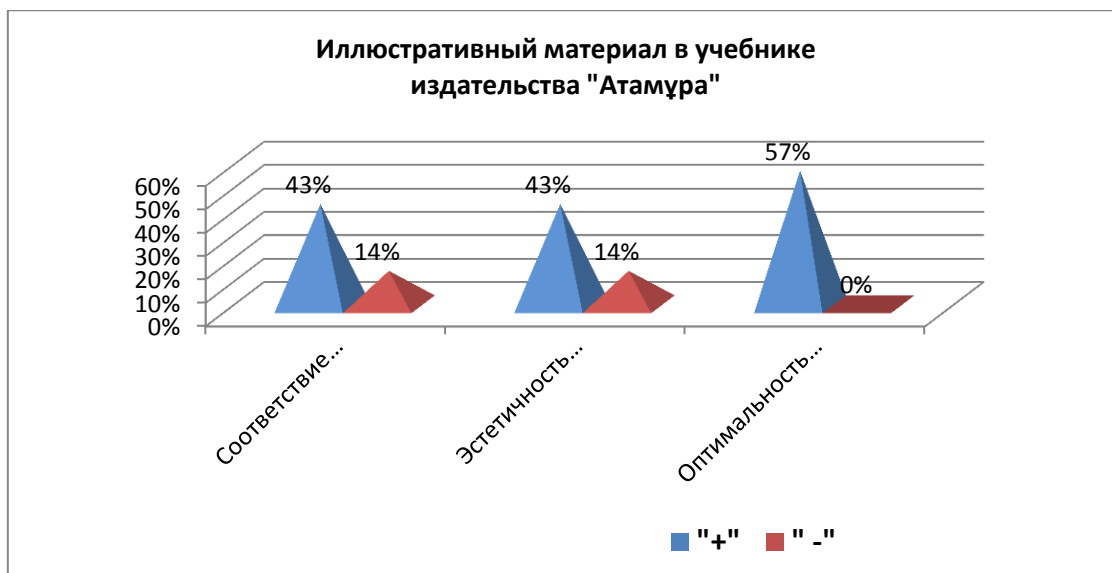

Рис. 57. Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Атамұра»

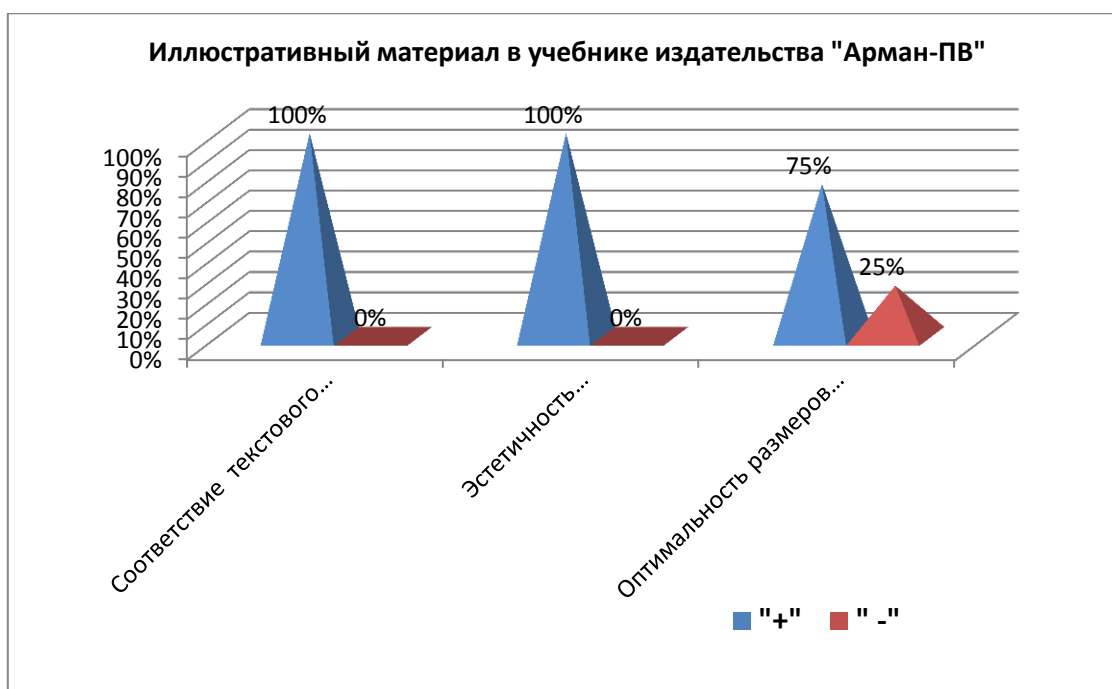

Рис. 58. Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Арман-ПВ».

V раздел. Учебно-методический комплекс (УМК):

- ✓ соответствие содержанию учебника;
- ✓ наличие заданий СОР, СОЧ для оценивания учебных достижений;
- ✓ наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки);
- ✓ заключение по наличию практических рекомендаций по выполнению домашнего задания отражено на рисунках 59-61.

Рис. 59. Утверждения УМК издательства «Атамұра»

Рис. 60. Утверждения УМК издательства «Мектеп»

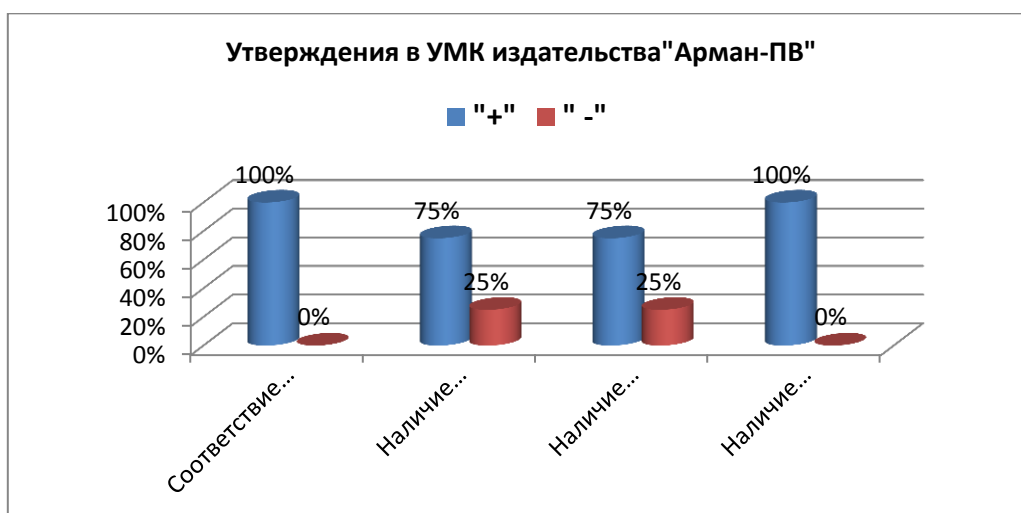

Рис. 61. Утверждения УМК издательства «Арман ПВ».

Учебник «Всемирная история»

Авторы: Н. В. Максименко, Е. А. Мясников, Ш.А.Илиясов
Издательство «Атамұра».

Общее заключение: Учебник составлен в соответствии с программой. В каждом параграфе даны термины и к ним определения. После каждой темы есть тестовые задания. Рисунки и карикатуры выполнены в хорошем качестве и соответствуют теме. Охвачены задания, направленные на развитие творческих способностей учащихся.

Рекомендации:

- учебник необходимо составить в соответствии с возрастными особенностями учащихся;
- нужно темы, связанные с экономикой, подать в историческом контексте, приведя примеры из мировой истории;
- предусмотреть наличие вопросов и заданий на закрепление и обобщение после каждого раздела;
- обеспечить учебник историческими картами, соответствующими содержанию темы;
- предложить хронологический указатель событий в конце учебника;
- предусмотреть разноуровневые задания, способствующие обсуждению;
- рекомендуется исправить в учебнике грамматические ошибки.

Учебник «Всемирная история»

Авторы: Р.Р. Кайырбекова, А.С. Ибраева, Г.Н.Аязбаева
издательство «Мектеп».

Общее заключение: Текст учебника написан доступным для учащихся языком. В учебнике освещены политико-правовые процессы, развитие общественно-политической мысли, достижения образования и науки в последующие годы. Приведенные к каждому параграфу вопросы и задания преимущественно направлены на работу с текстом учебника и хрестоматией.

Рекомендации:

- нужно уделить внимание хронологии исторических событий;
- включить в учебник разноуровневые, творческие и тестовые задания;
- обеспечить учебник историческими картами, соответствующими содержанию темы;
- рекомендуется обеспечить дисками с дополнительными заданиями и картами.

Учебник «Всемирная история»

Авторы: Қ.А.Эпет, А.Б.Сатанов, А.Е.Нурхаева, Э.И.Сапашева,
А.Г.Батыргалиева
Издательство «Арман-ПВ».

Общее заключение: Учебник охватывает этапы этнического, политического, социально-экономического и культурного развития мировой истории. Учебник составлен с учетом возрастных особенностей учащихся.

Каждый параграф содержит термины, интересные исторические сведения, задания исследовательского, творческого характера, задания для самопроверки. Иллюстрации в учебнике качественные.

Рекомендации:

- нужно в учебнике после каждого параграфа привести исторические карты;
- при разработке учебника рекомендуется учитывать размеры шрифта.

Учебник «Основы права»

Сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации учебников «Основы права» представлены по следующим категориям: образование и стаж работы (рис. 62), квалификационная категория (рис. 63), прохождения курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 64) и АОО НИШ (рис. 65).

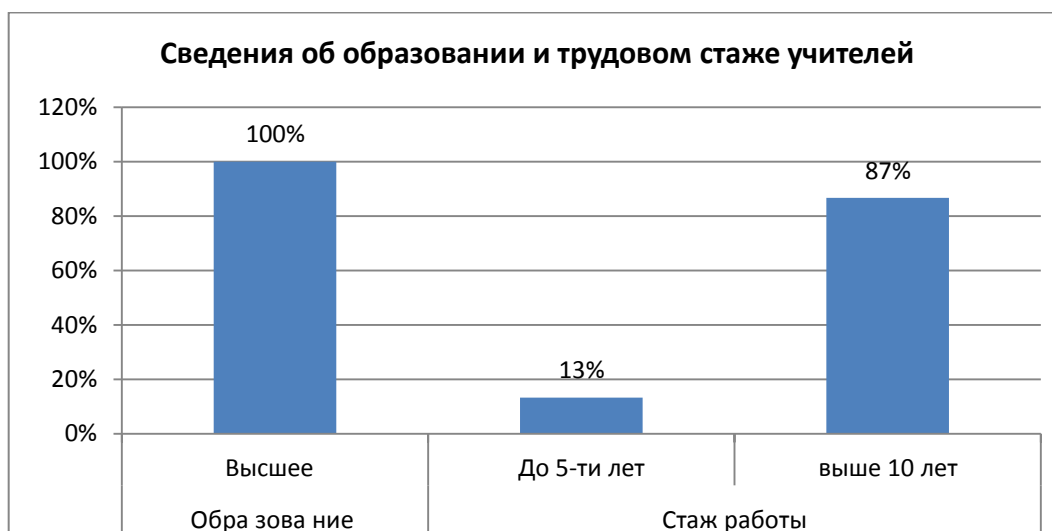

Рис. 62. Сведения об образовании и трудовом стаже учителей по предмету «Основы права».

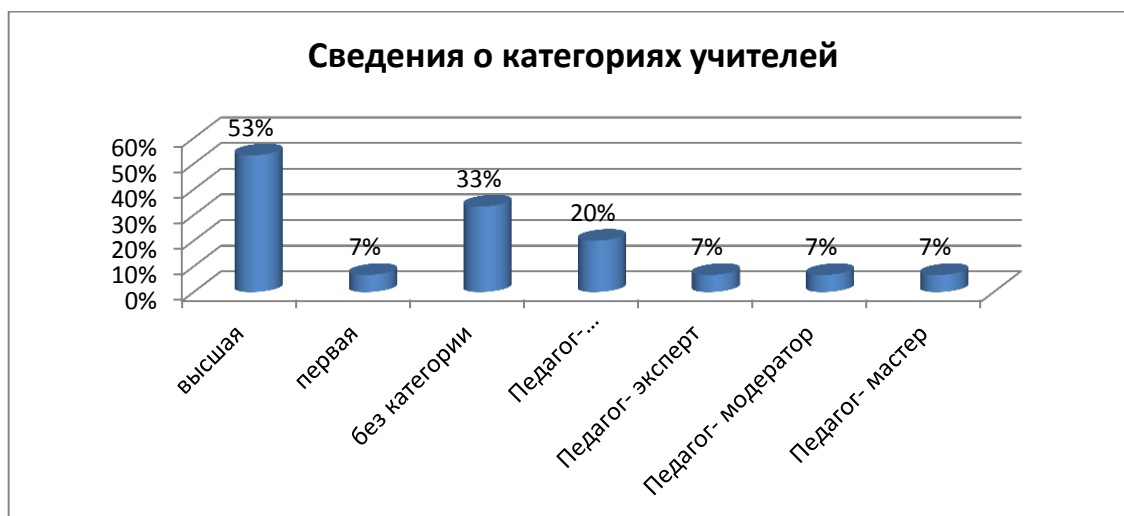

Рис. 63. Сведения о категориях учителей по предмету «Основы права».

Рис. 64. Прохождение учителями предмета «Основы права» курсов НЦПК «Өрлеу»

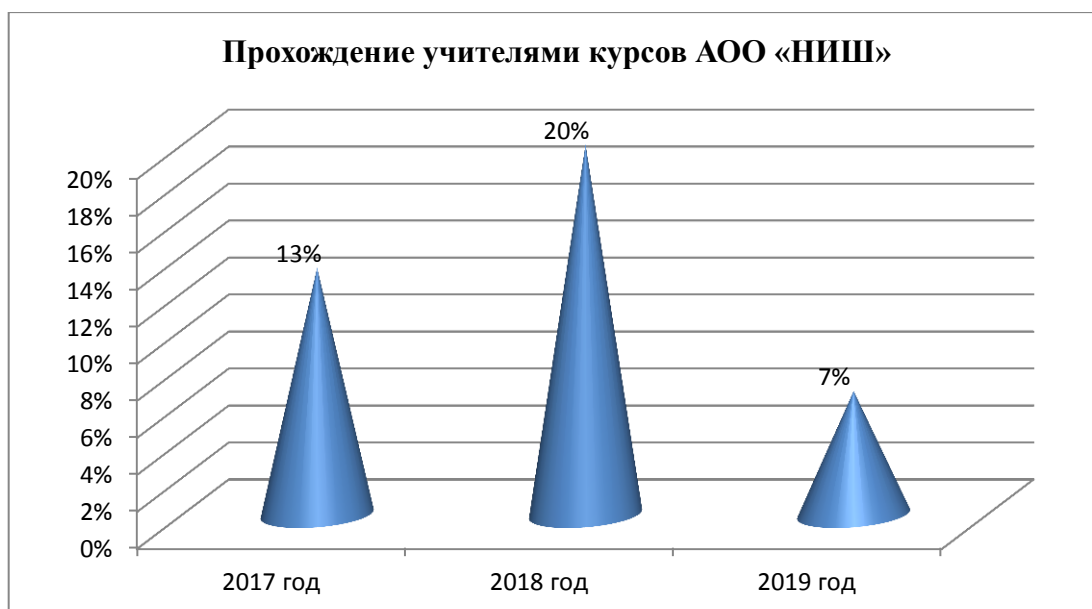

Рис. 65. Прохождение учителями предмета «Основы права» курсов АОО «НИШ»

В числе учебников, представленных для апробации в 11-х классах были предложены два учебника по предмету «Основы права». Это учебники издательства «Мектеп» и «Атамұра».

Среди учителей-предметников было проведено анкетирование относительно структуры учебника, соответствия заданий учебному материалу, иллюстративного материала, содержания учебно-методического комплекса (УМК).

Далее приведены итоги анкетирования по разделам для каждого учебника в отдельности.

I раздел. Структура учебника:

- ✓ содержание;
- ✓ введение;
- ✓ пояснительный текст;
- ✓ иллюстрации;
- ✓ контрольные вопросы и задания;
- ✓ оптимальность объема учебного материала по разделам;
- ✓ соответствие учебного материала психо-возрастным особенностям обучающихся;
- ✓ логичность изложения учебного материала (сохранение преемственности разделов);
- ✓ отражение казахстанского компонента в содержании учебника;
- ✓ сохранение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания и заданий с реальной жизнью отражены на 66-67 рисунках.

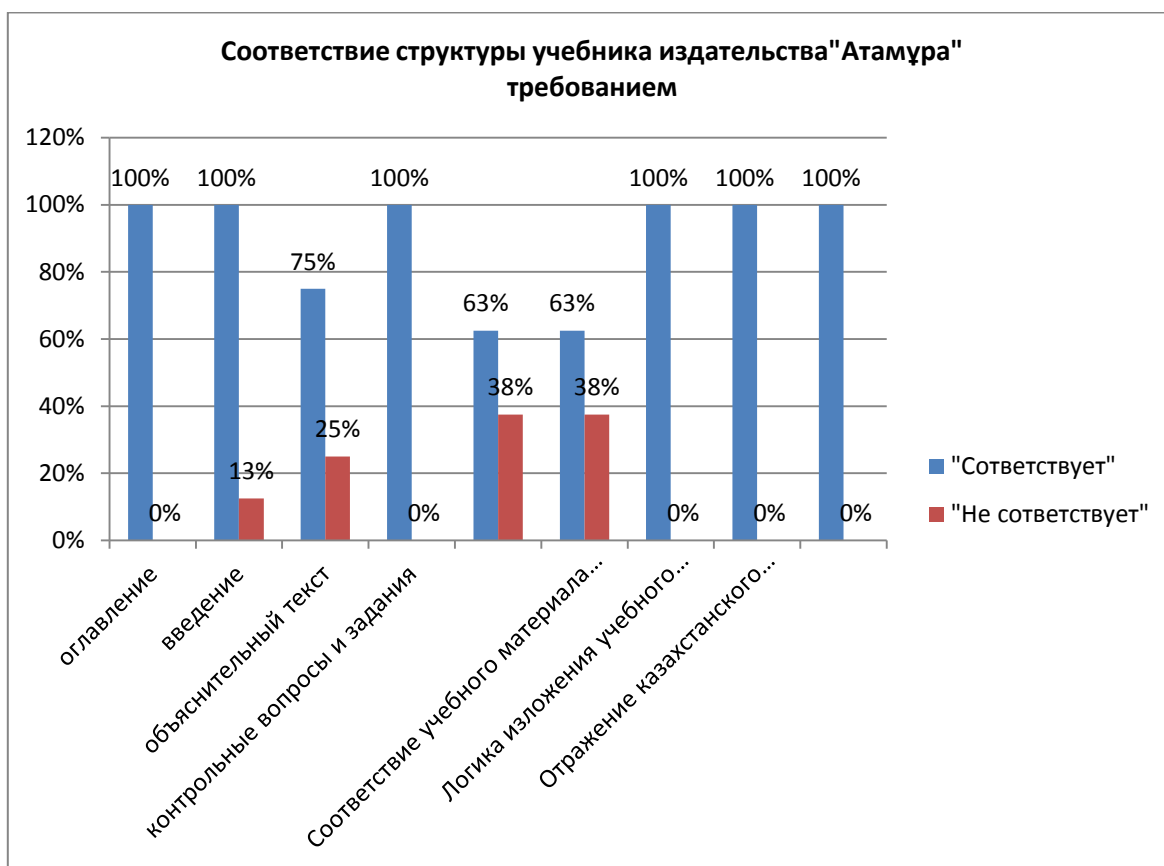

Рис. 66. Сведения о структуре учебника издательства «Атамұра».

Рис. 67. Сведения о структуре учебника издательства «Атамұра».

II. Заключение по выявленным фактологическим, грамматическим, стилистическим ошибкам, встречающимся в учебнике, отражено на рисунках 68-69.

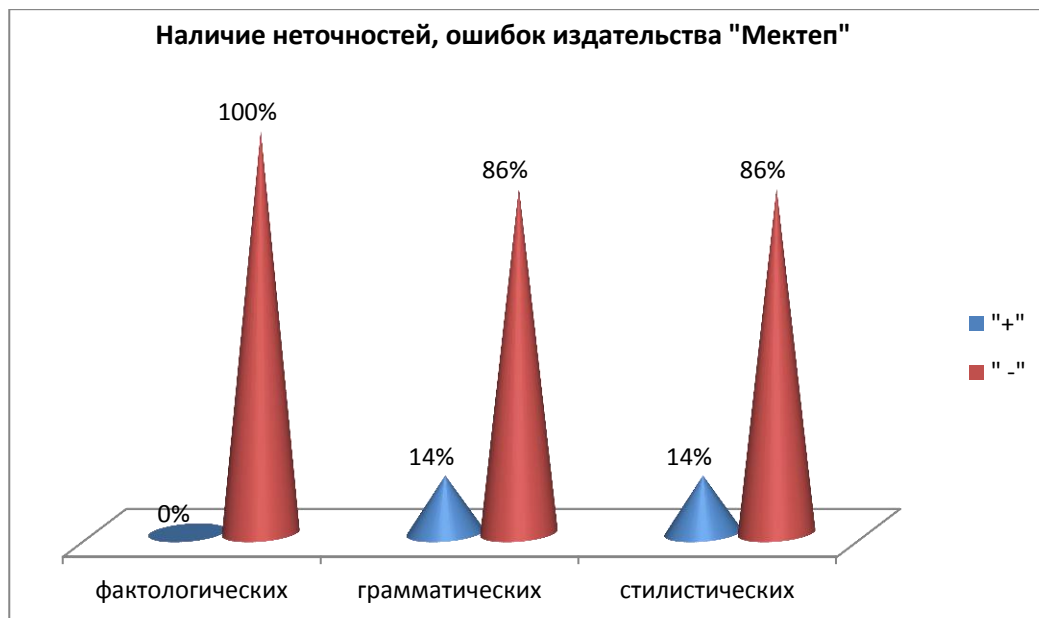

Рис. 68. Сведения об ошибках, встречающихся в учебнике издательства «Мектеп».

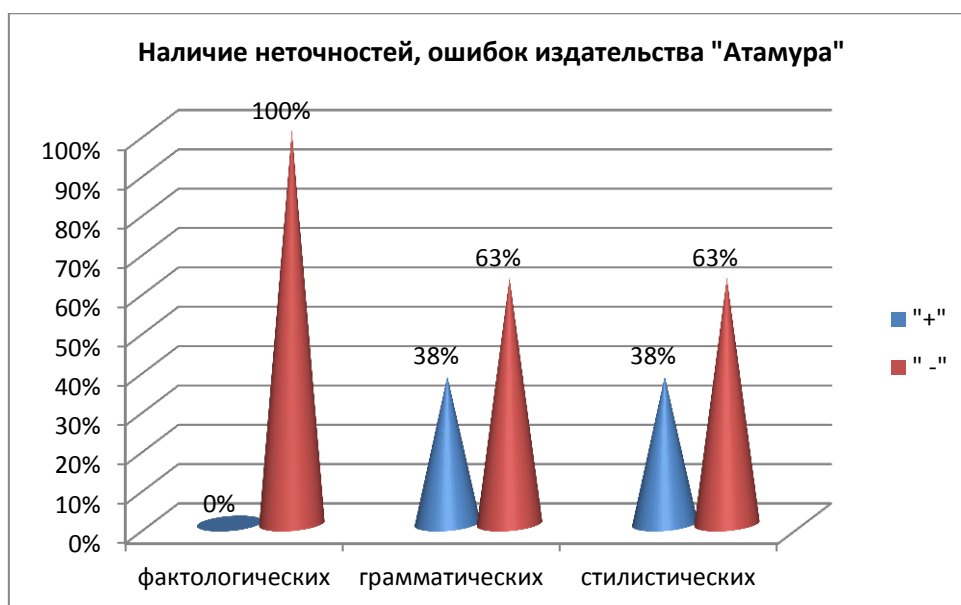

Рис. 69. Сведения об ошибках, встречающихся в учебнике издательства «Атамура».

III. Заключение по соответствию содержанию учебного материала уровневых, с практической направленностью заданий в учебнике, способствующих формированию исследовательских и ИКТ компетенций, отражено на рисунках 70-71.

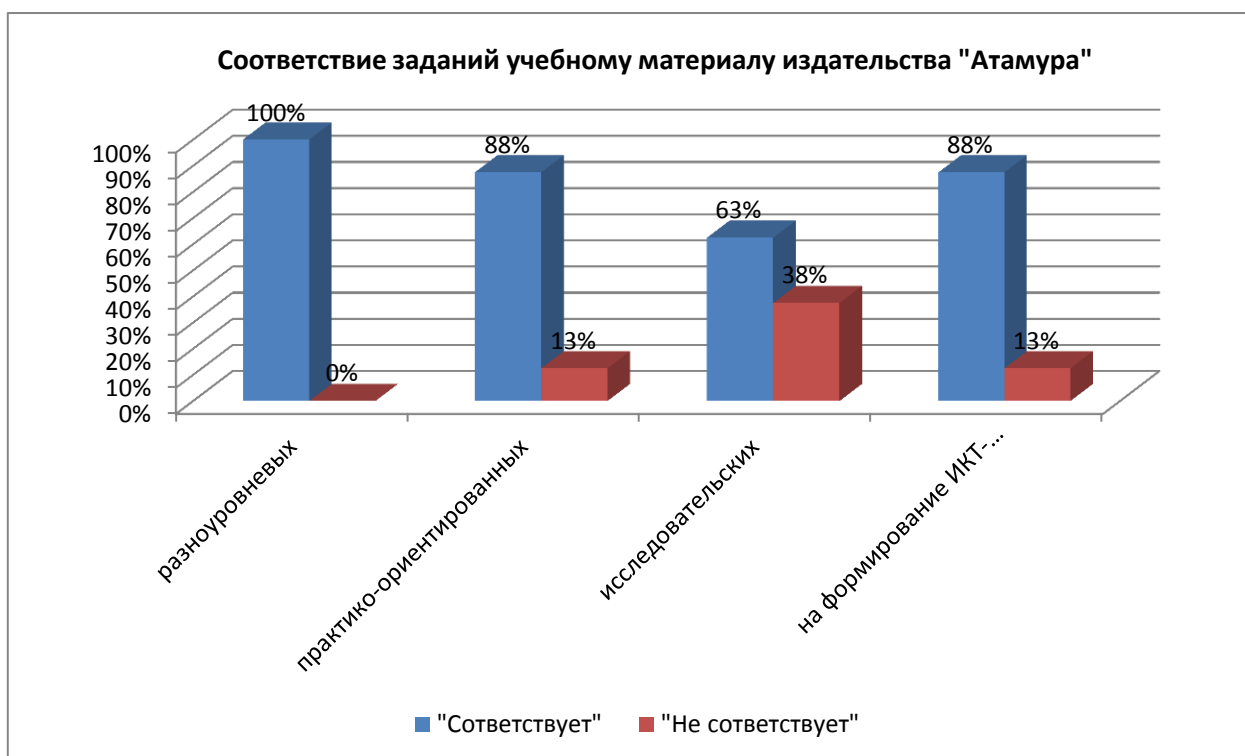

Рис. 70. Представление заданий в учебнике издательства «Атамура».

В учебнике издательства «Атамұра» даны уровневые задания и задания, способствующие формированию ИКТ компетенций, что и нашло отражение на рисунке 70.

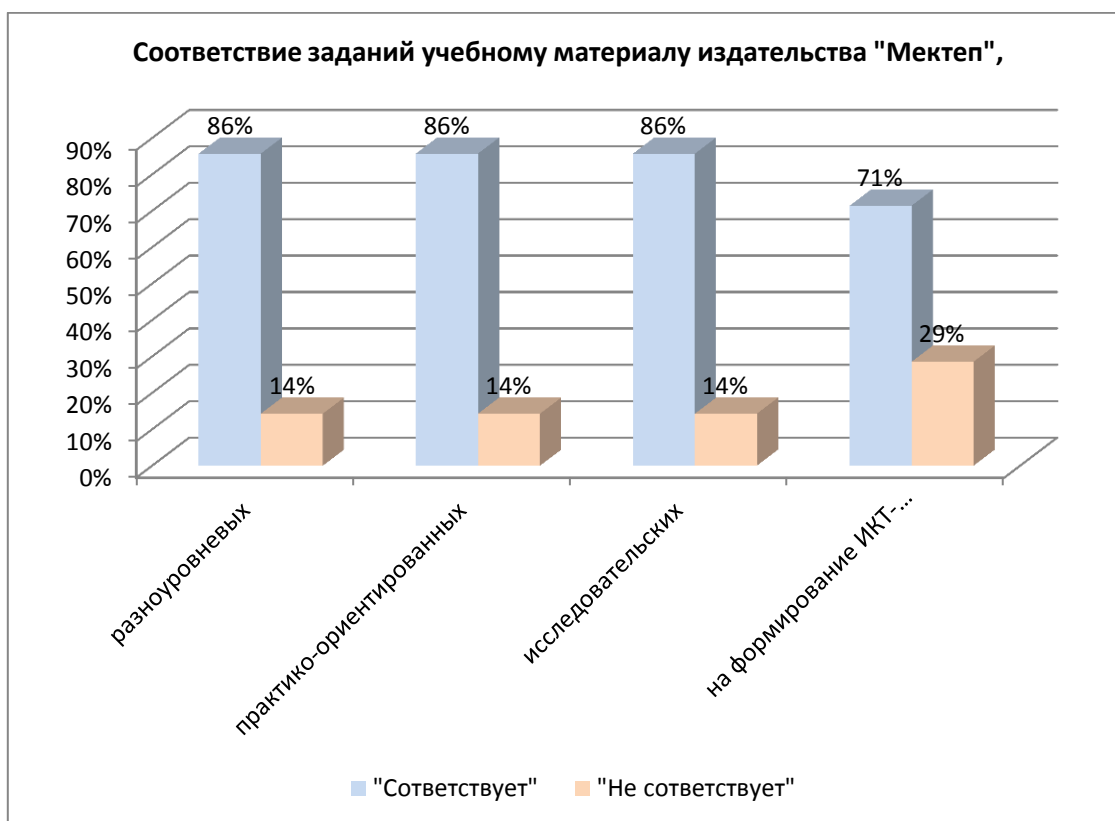

Рис. 71. Представление заданий в учебнике издательства «Мектеп»

В учебнике издательства «Мектеп» даны задания, способствующие формированию ИКТ компетенций. Уровневые задания, соответствующие учебному материалу, задания, имеющие практическую и исследовательскую направленность составляют 86 % (рис. 71).

IV раздел. Представление иллюстративного материала:

- ✓ преемственность текста и иллюстративного материала;
- ✓ соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям;
- ✓ заключение по оптимальности объема иллюстраций отражено на рисунках 72-73.

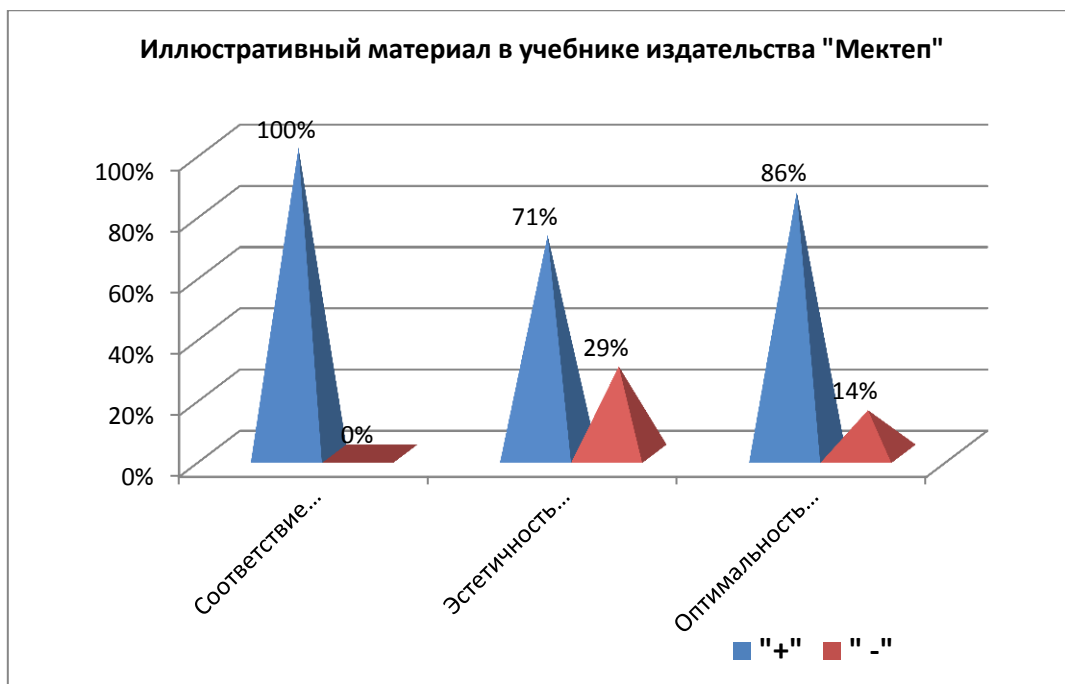

Рис. 72. Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Мектеп».

Преимственность текста и иллюстративного материала, соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям, оптимальность объема иллюстраций в учебнике издательства «Мектеп» отражено на рисунке 72.

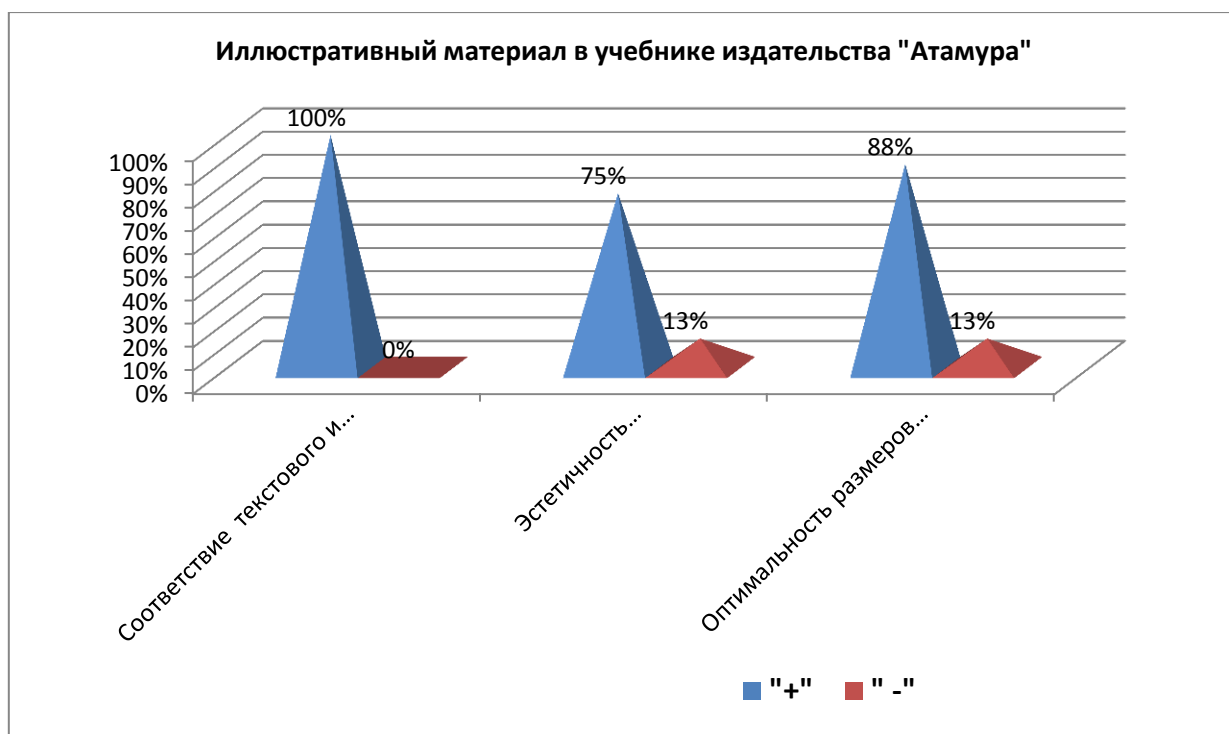

Рис. 73. Представление иллюстративного материала в учебнике издательства «Атамұра».

Преимственность текста и иллюстративного материала, соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям, оптимальность объема иллюстраций в учебнике издательства «Атамұра» отражено на рисунке 73.

V раздел. Учебно-методический комплекс:

- ✓ соответствие содержанию учебника;
- ✓ наличие заданий СОР, СОЧ для оценивания учебных достижений;
- ✓ наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки);
- ✓ заключение по наличию практических рекомендаций по выполнению домашнего задания отражено на рисунках 74-75.

Рисунок 74. Утверждения в УМК издательства «Атамұра».

Соответствие УМК «Основы права», представленного издательством «Атамұра», содержанию учебника, наличие заданий (суммативного оценивания за четверть и суммативного оценивания за раздел) для оценивания учебных достижений, практические рекомендации по выполнению домашнего задания и по использованию дополнительных цифровых ресурсов отражены на рисунке 74.

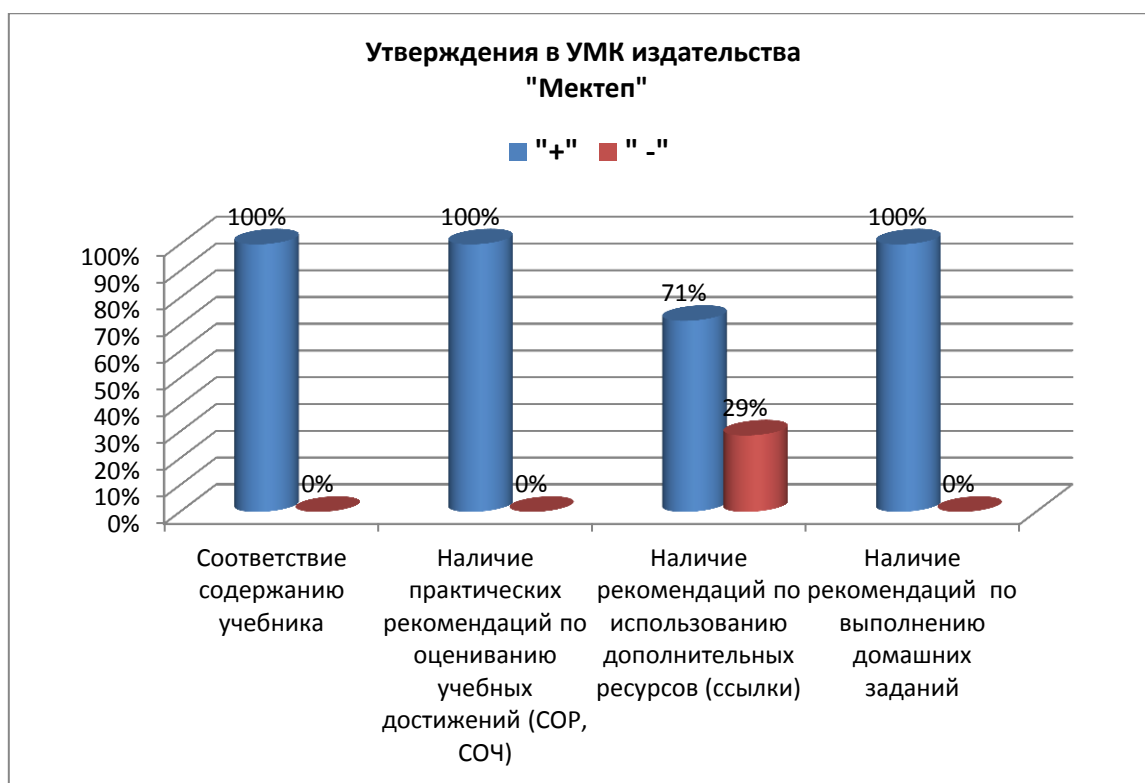

Рисунок 75. Утверждения в УМК издательства «Мектеп».

Соответствие УМК «Основы права» издательства «Мектеп», содержанию учебника, наличие заданий СОР, СОЧ для оценивания учебных достижений, практические рекомендации по выполнению домашнего задания и по использованию дополнительных ресурсов отражены на рисунке 75.

Учебник «Основы права»

Авторы: А.С.Ибраева, Л.К. Еркинбаева, Л.Т. Назарқұлов и др.
Издательство «Мектеп»

Общее заключение. Учебник соответствует программе, состоит из пяти разделов. Написан доступным языком. После каждой темы даются уровневые задания, имеется глоссарий. В содержании предмета сохранены национальные ценности. Учебник нацеливает на применение правовых знаний в жизненных ситуациях. Для реализации этой цели в учебнике четко прописаны указатели – «опорные слова, глоссарий, обратите внимание». Полностью охвачена правовая система РК.

Рекомендации:

-отдельный текст учебника написан сложным научным языком, необходимо учитывать возрастные особенности обучающихся при составлении текста учебника;

-необходимо сократить объем текстового материала в соответствии с содержанием, привести примеры, связанные с реальными правовыми ситуациями;

- разместить в учебники иллюстрации, рисунки и схемы, в соответствии с требованиями;
- необходимо привести информацию об известных правоведах, заслуженных юристах РК;
- обеспечить дополнительными текстами и примерами, взятыми из мировой практики и связанные с жизнью, в соответствии с требованиями;
- рекомендуется приложить к учебнику диски с дополнительными заданиями.

УМК «Основы права»

Авторы: А.С.Ибраева, С.Б.Гончаров, Г.У.Серикбаев

Издательство «Мектеп»

Общее заключение. Учебное пособие разработано в соответствии с содержанием учебника. В учебном пособии охвачены приемы и методы обучения, направленные на учебные цели. Охвачены все темы календарного планирования и приведены образцы краткосрочных планов по темам. По каждому разделу даны дифференцированные задания, приемы и методы обучения.

Рекомендации:

- рекомендуется полностью обеспечить учебники дополнительными методическими рекомендациями.

Учебник «Основы права»

Авторы: Н.В. Максименко, Е. А. Мясников, М. Н. Абыласимов

Издательство «Атамұра»

Общее заключение:

Составлен в соответствии с требованиями, написан доступным языком. Имеются примеры и разъяснения. После каждого параграфа приведены разноуровневые задания, глоссарий.

В учебнике дается материал для формативного оценивания и повторения. Приведены новейшие НПА. Включает в себя обширный справочный материал, разноуровневые задания, что способствует развитию навыков высокого порядка, активных коммуникативных методов анализа и формированию учебных действий.

Рекомендации:

- при разработке учебника учитывать возрастные особенности учащихся, подбирать материал доступный восприятию учеников;
- по итогам двух параграфов дано задание написать эссе (300 слов), необходимо упростить требования с учетом особенностей содержания предмета;
- разместить цветные иллюстрации;
- разместить одинаковые картинки на обложке учебников обеих направлений;

- рекомендуется полностью обеспечить учебники дополнительными методическими рекомендациями.

УМК «Основы права»

Авторы: Н.В. Максименко, Е. А. Мясников, М. Н. Абыласимов
Издательство «Атамұра»

Методическое пособие разработано в соответствии с учебной программой, учебником. Правовая база дополнена НПА и материалами. Прилагаются разработки уроков. Структура планов уроков соответствует обновленному содержанию.

В пособии предложены разнообразные формы работы, направленные на формирование познавательных и коммуникативных учебных действий учащихся.

Рекомендации:

Полностью обеспечить методическим пособием, составленным на основе учебника.

Учебник «География»

Сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации учебников «География» представлены по следующим категориям: образование и стаж работы (рис. 76), квалификационная категория (рис. 77), прохождения курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 78) и АОО НИШ (рис. 79).

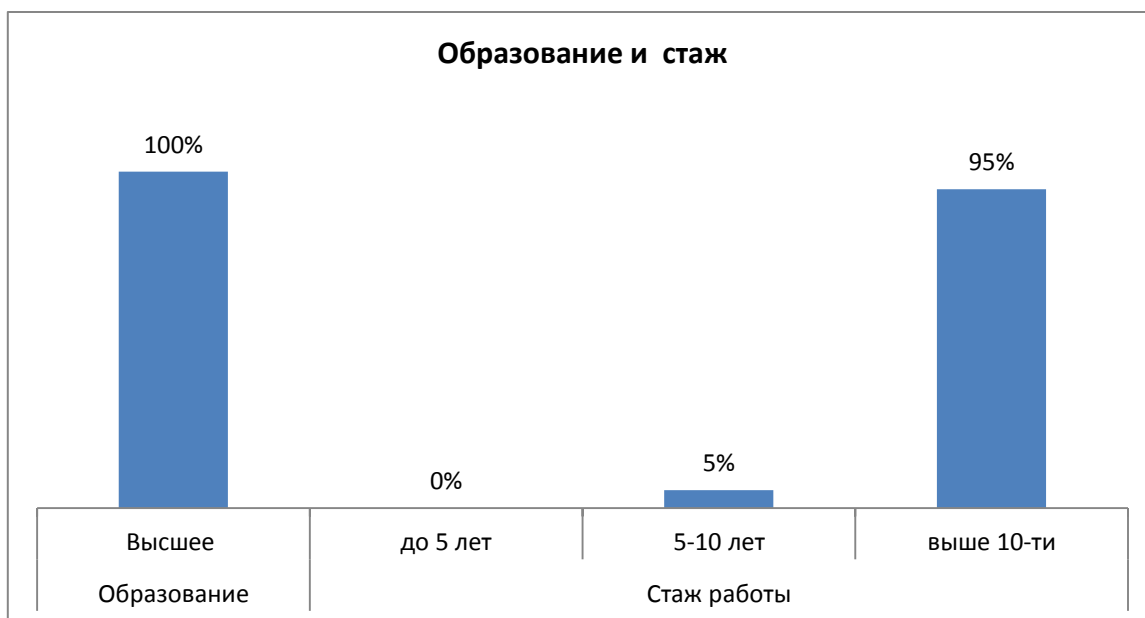

Рис.76. Сведения об образовании и стаже работы учителей

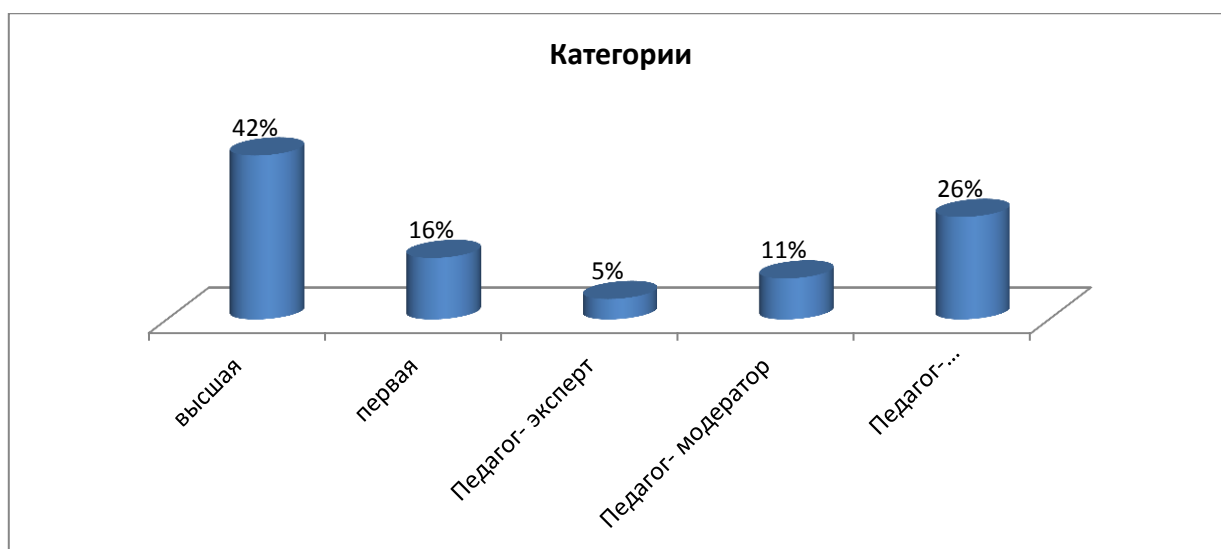

Рис.77. Сведения по категориям учителей

По «Высшему категории» 42%. По «первой» категории 16%. «Педагог-эксперт» 5%. «Педагог-модераторов» 11%. «Педагог-исследователь» 26%.

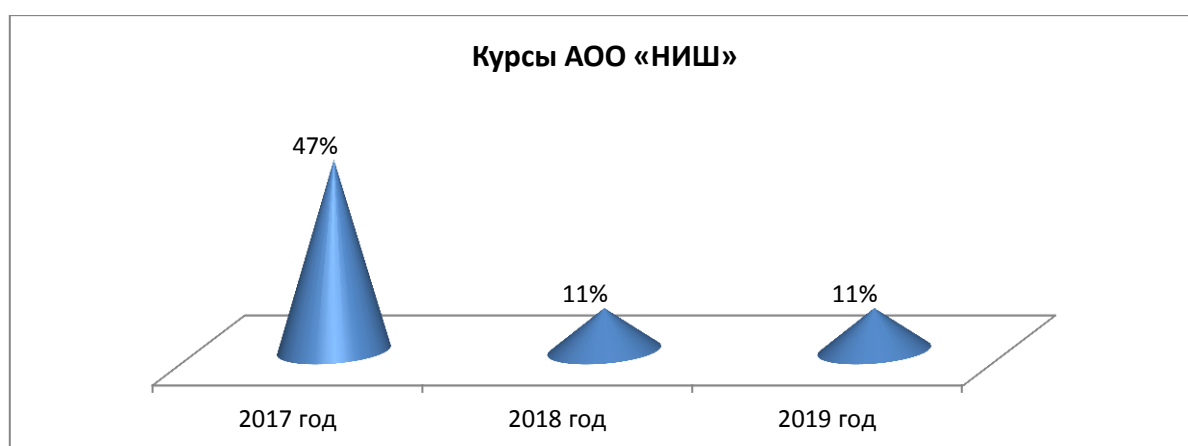

Рис. 78. Прохождение курсов АОО «НИШ» учителями

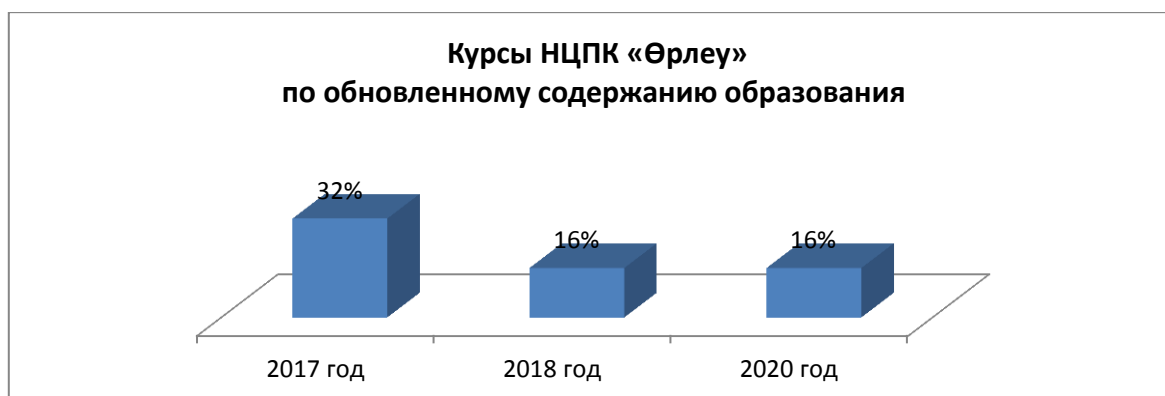

Рис. 79. Сведения о прохождении курсов повышения квалификации «Өрлеу» по обновленному содержанию образования.

Учителя, прошедшие повышение квалификации в ФАО» НЦПК «Өрлеу»: в 2017 году-32%, в 2018 году-16%, в 2020 году-16%. Учителя, прошедшие повышение квалификации от АОО «НИШ»: в 2017 году-47%, в 2018 году-11%, в 2019 году-11%.

В 11 классе по естественно-математическому направлению в изучении предмета «География» участвовали издательства «Атамұра», «Мектеп», «Арман-ПВ» (таблица 11).

Таблица 11. Сведения по изданиям

Издательство	Всего классов	Всего учащихся
«Атамұра»	10	171
«Мектеп»	10	235
«АрманПВ»	9	209
Итого	29	615

Учебники учащихся 11-х классов естественно-математического направления по предмету «География»

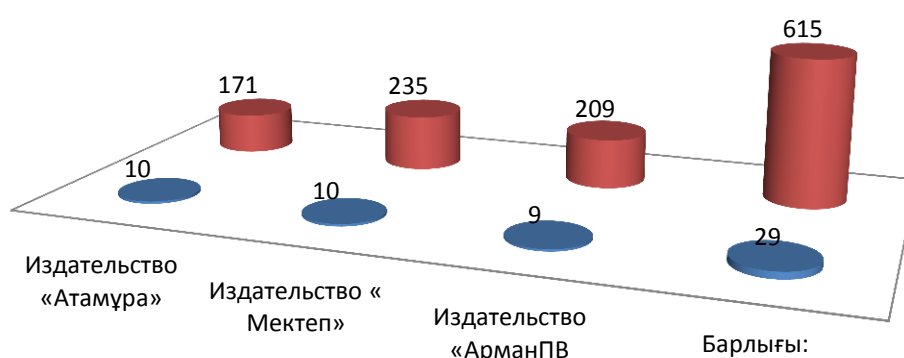

Рис. 80. Количество учащихся и издательств

В 11 классе общественно-гуманитарного направления по предмету «География» приняли участие издательства «Атамұра», «Мектеп», «АрманПВ» (таблица 12).

Таблица 12. Сведения по изданиям

Издательство	Всего классов	Всего учащихся
«Атамұра»	4	48
«Мектеп»	2	52
«Арман-ПВ»	2	33
Итого	8	133

**Учебники учащихся 11-х классов
общественно-гуманитарного направления по
предмету «География»**

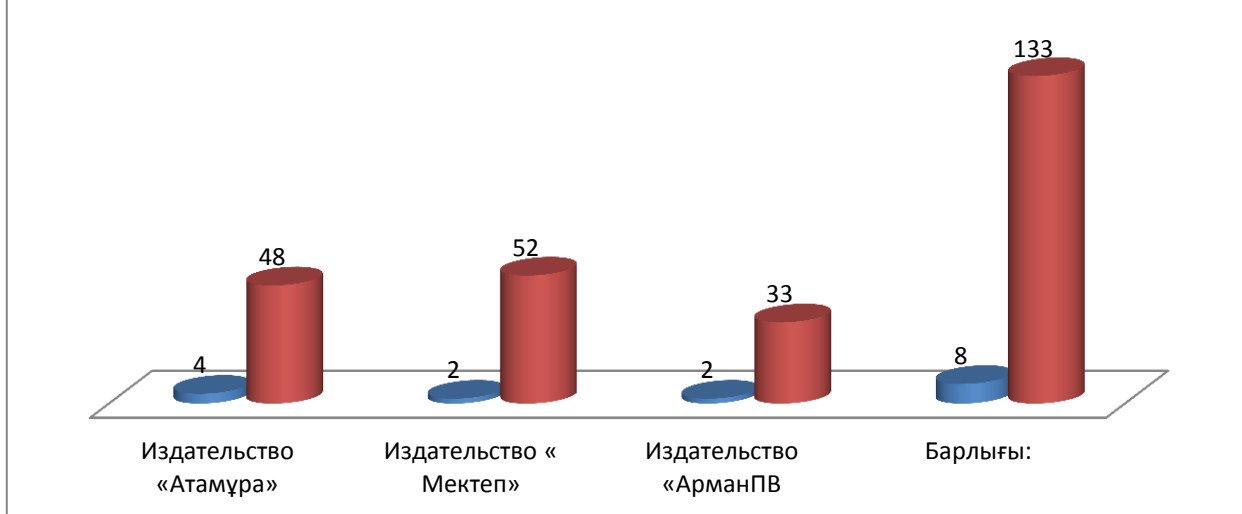

Рис. 81. Количество учащихся и издательств

В апробации учебников и учебно-методических пособий 11 классов общеобразовательных школ по предмету «География» приняли участие издательства «Алматыкітап», «Атамұра», «Мектеп».

Рис. 82. Соответствие к требованиям структуры учебника издательства «Алматыкітап»

Соответствие содержания предмета «География», изданного издательством «Алматыкітап», составляет 100%. Соответствие введение учебнику составляет 75 %, не соответствует 25%, текст разъяснения 100%, не соответствует 0%. Соответствие контрольных вопросов и заданий 75%, несоответствие 25%. Соответствие оптимальности объема по разделам 75 %, несоответствие 25 %. Соответствие психологическим и возрастным особенностям составляет 50%, несоответствие составляет 50%. Соответствие логики изложения учебного материала 75%, несоответствие 25% соответствие видения казахстанского компонента в предмете 92%, несоответствие 8%. Соблюдение научных и принципов доступности показывает 100%, несоответствие 0%.

Рис. 83. Соответствие структуры учебника издательства «Атамұра»

Учебники по предмету «География» издательства «Атамұра» 100%, соответствие введения 75 %, несоответствие 25%, текст разъяснения 100%. Соответствие контрольных вопросов и заданий 75%, несоответствие 25%. Соответствие оптимальности объема по разделам 75 %, несоответствие 25 %. Соответствие и несоответствие психологическим и возрастным особенностям составляет 50%. Соответствие логических связей изложения учебного материала 75%, несоответствие 25% соответствие проявления казахстанского компонента в предмете 100%. Соблюдение научных и принципов доступности показывает 100%.

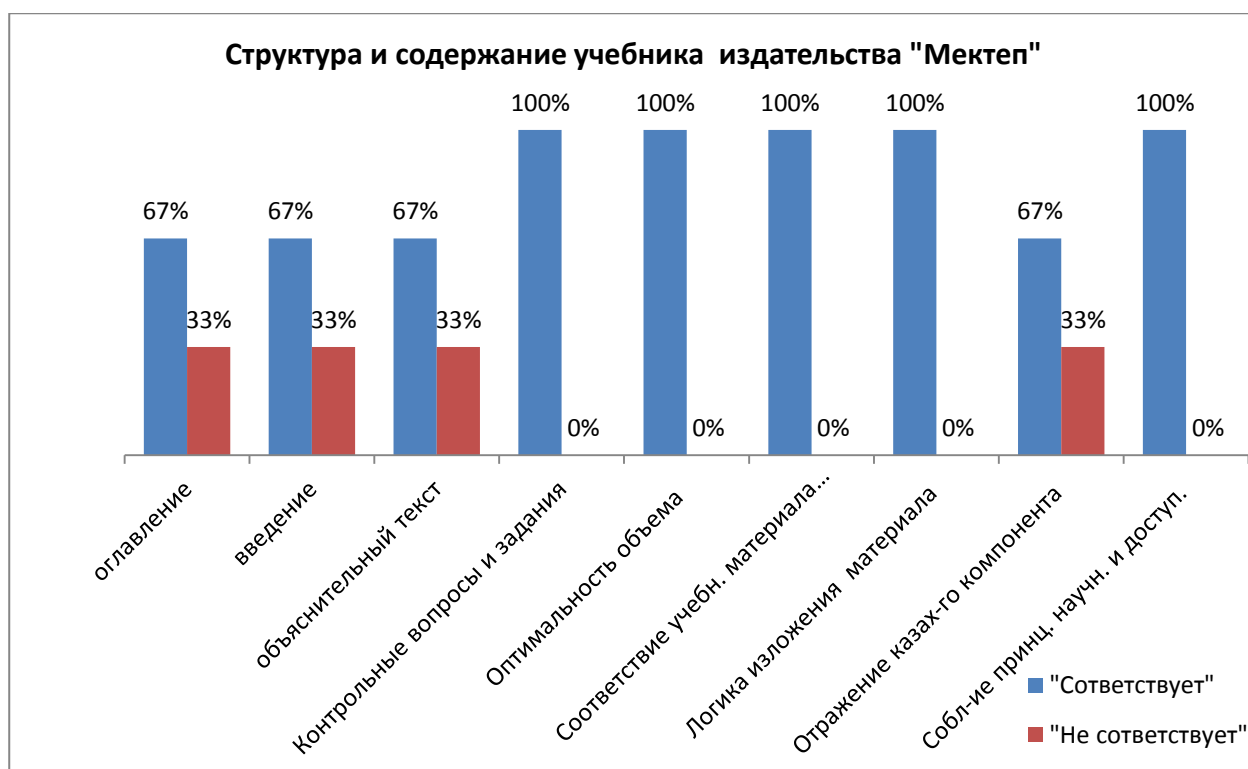

Рис. 84. Соответствие структуры учебника издательства «Мектеп»

Соответствие содержания предмета «География», изданного издательством «Мектеп», составляет 92%, несоответствие составляет 8%. Соответствие введение учебнику составляет 83 %, несоответствие 17%, соответствие текста объяснения 75%, несоответствие 25%. Соответствие контрольных вопросов и заданий 83%, несоответствие 17%. Соответствие оптимальности объема по разделам 75 %, несоответствие 25 %. Соответствие психологическим и возрастным особенностям составляет 75%, несоответствие составляет 25%. Соответствие логической связи изложения учебного материала 92%, несоответствие 8% соответствие проявления казахстанского компонента в предмете 92%, несоответствие 8%. Соблюдение научных и принципов доступности показывает 83%, несоответствие 17%.

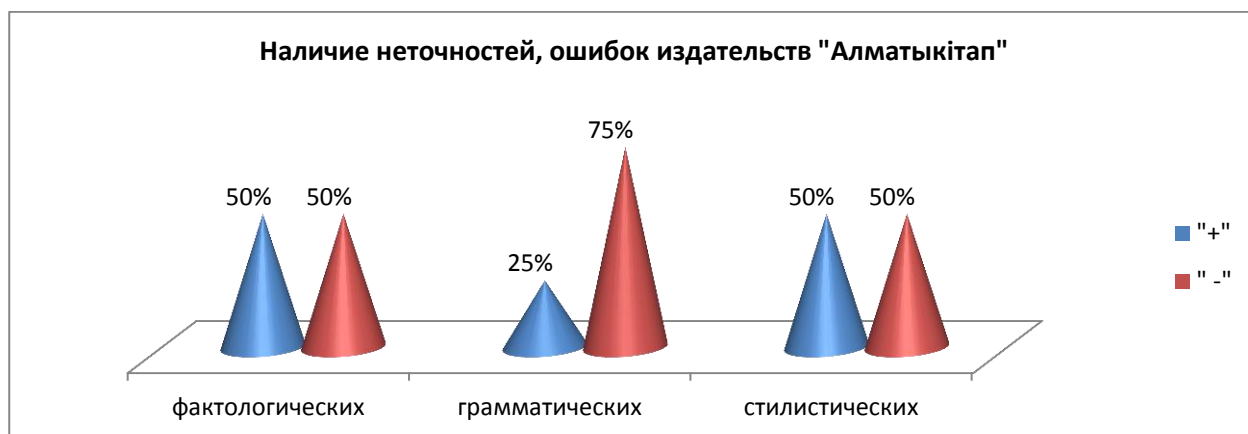

Рис. 85. Отсутствие четкости и допустимости ошибок в учебниках «Алматыкітап»

Отсутствие четкости и допустимости ошибок в учебниках «Алматыкітап»: наличие, отсутствие фактологических ошибок 50%. Наличие грамматических ошибок 25%, отсутствие 75%. Наличие, отсутствие стилистических ошибок составляет 50%.

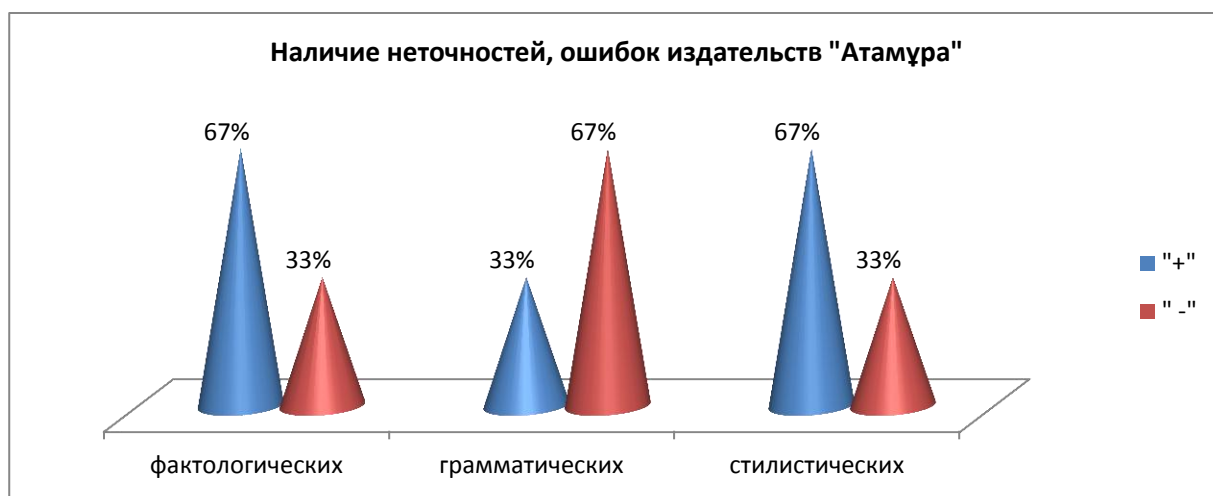

Рис. 86. Отсутствие четкости и допустимости ошибок в учебниках «Атамұра»

Отсутствие четкости и допустимости ошибок в учебниках «Атамұра»: наличие фактологических ошибок 67%, отсутствие 33%. Наличие грамматических ошибок 33%, отсутствие 67%. Наличие стилистических ошибок составляет 67%, отсутствие 33%.

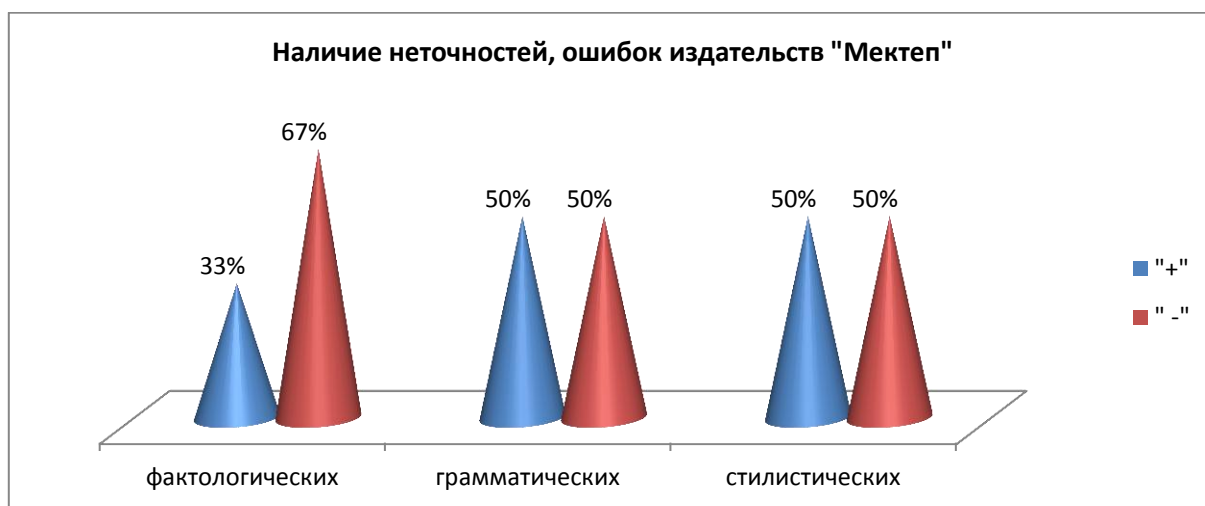

Рис. 87. Отсутствие четкости и допущения ошибок в учебниках «Мектеп»

Отсутствие четкости и допустимости ошибок в учебниках «Мектеп»: наличие фактологических ошибок 33%, отсутствие 67%. Наличие грамматических ошибок 50%, отсутствие 50%. Наличие стилистических ошибок составляет 50%, отсутствие 50%.

Рис. 88. Соответствие заданий учебному материалу издательства "Алматыкітап"

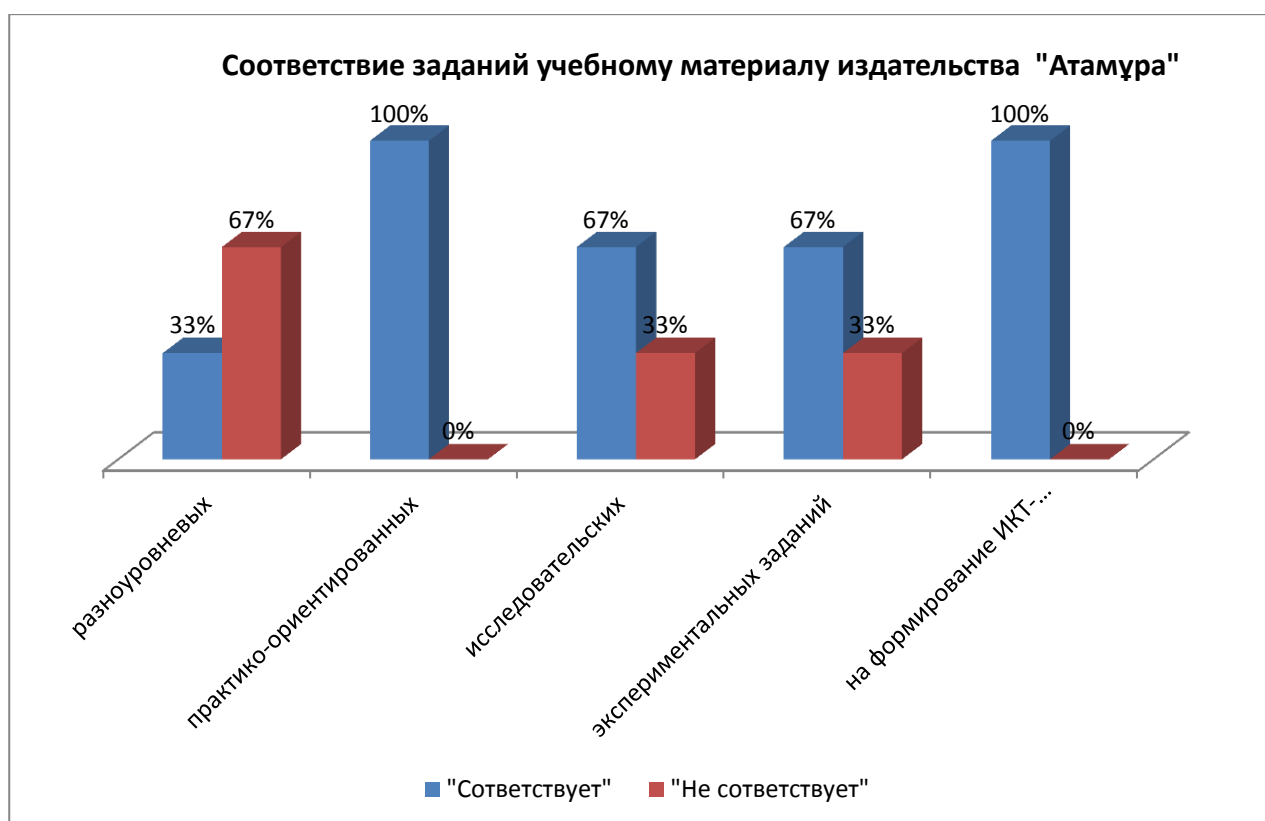

Рис.89. Соответствие заданий учебному материалу издательства «Мектеп»

Рис. 90. Соответствие заданий учебному материалу издательства «Мектеп»

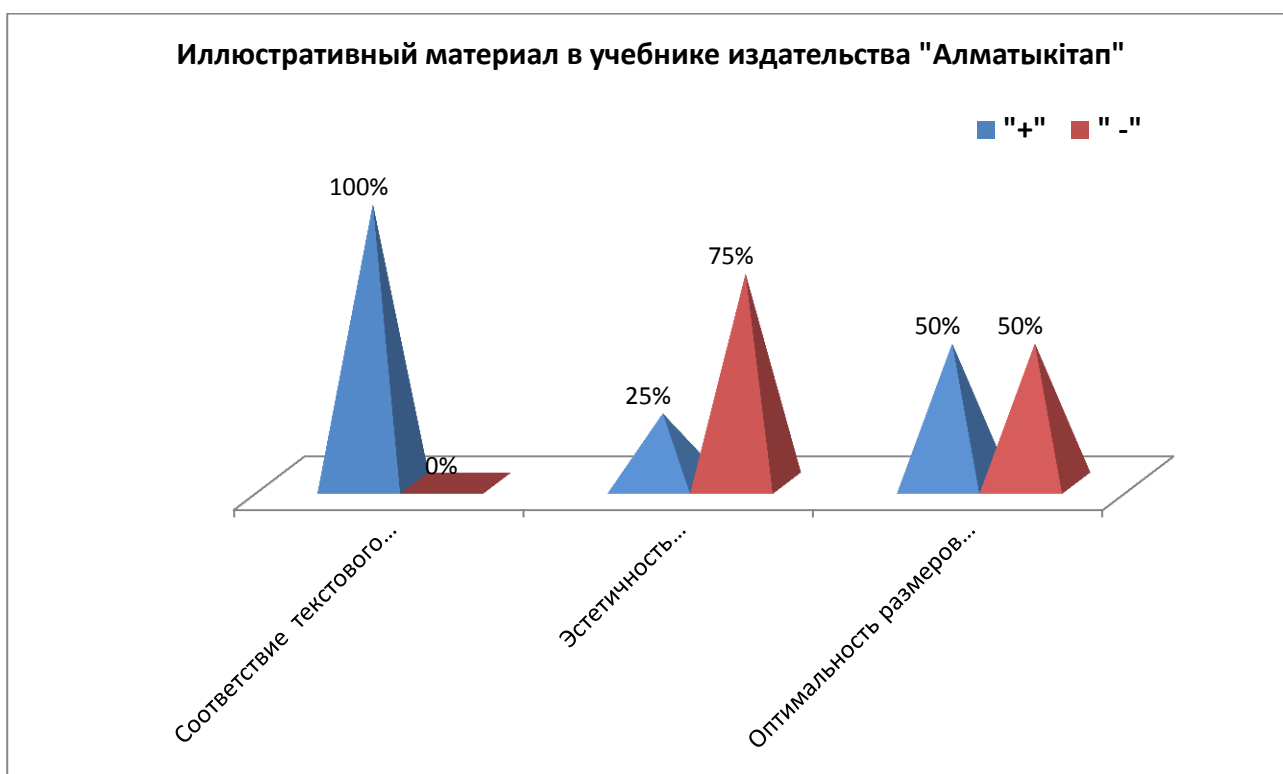

Рис. 91. Иллюстративный материал в учебнике издательства «Алматыкітап»

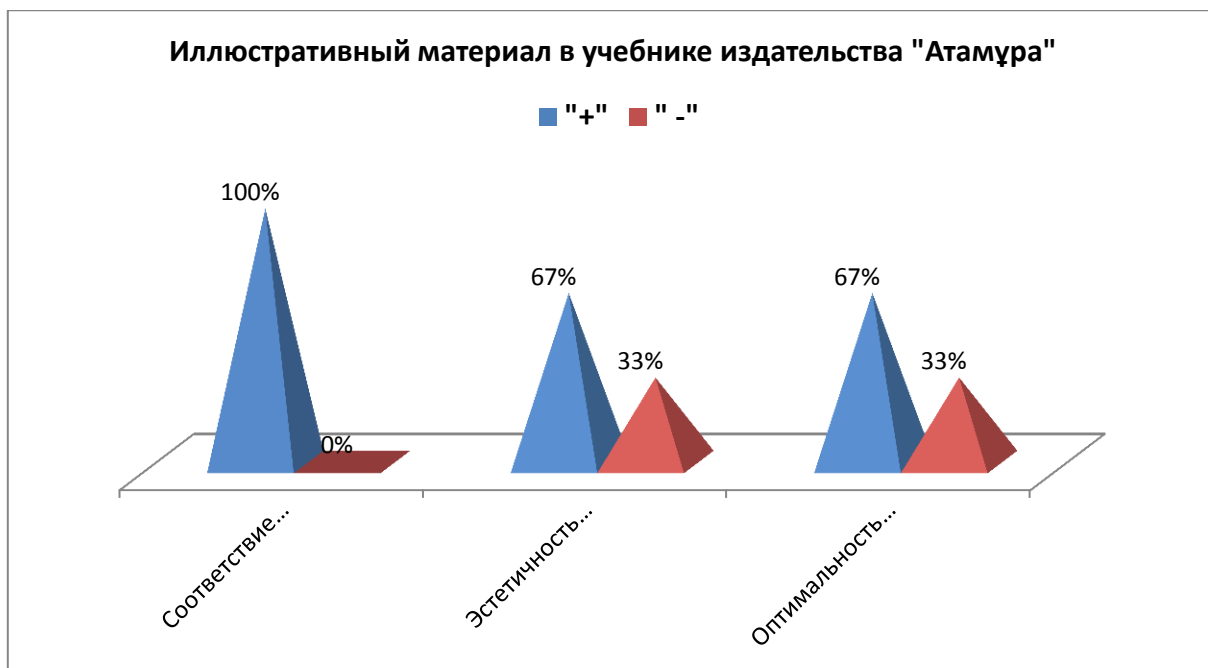

Рис. 92. Иллюстративный материал в учебнике издательства «Атамұра»

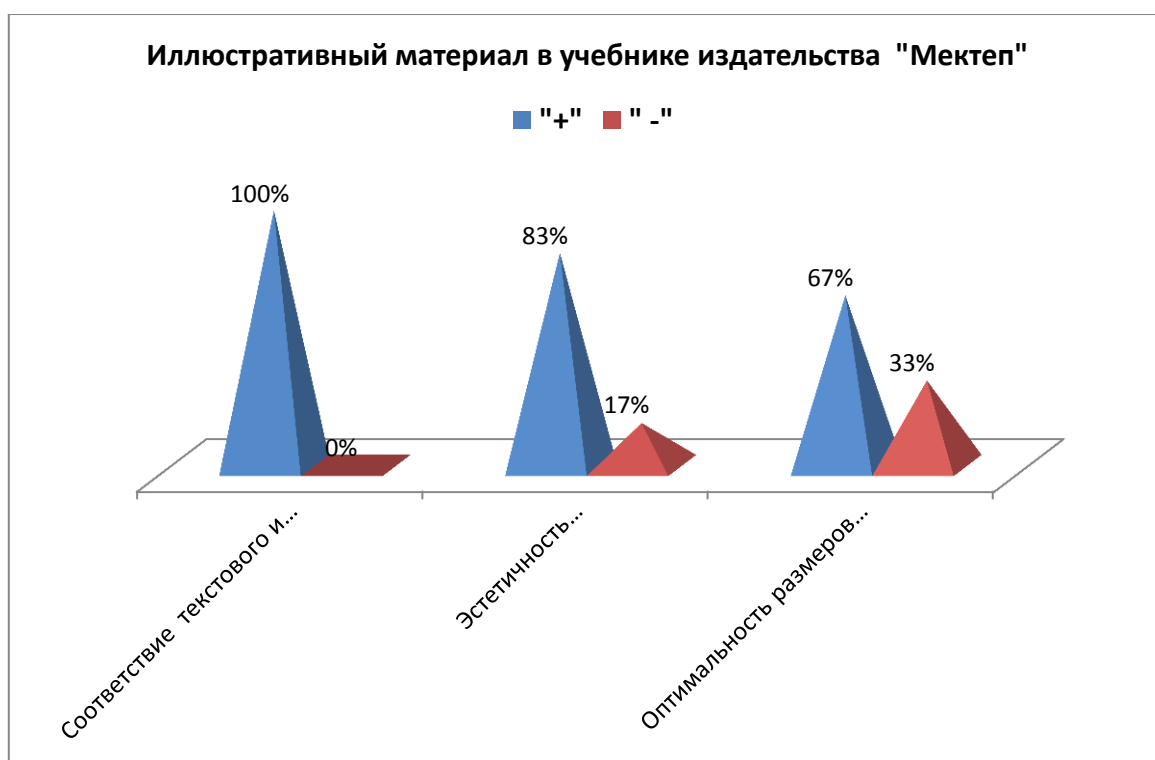

Рис. 93. Утверждения в УМК издательства «Алматыкітап»

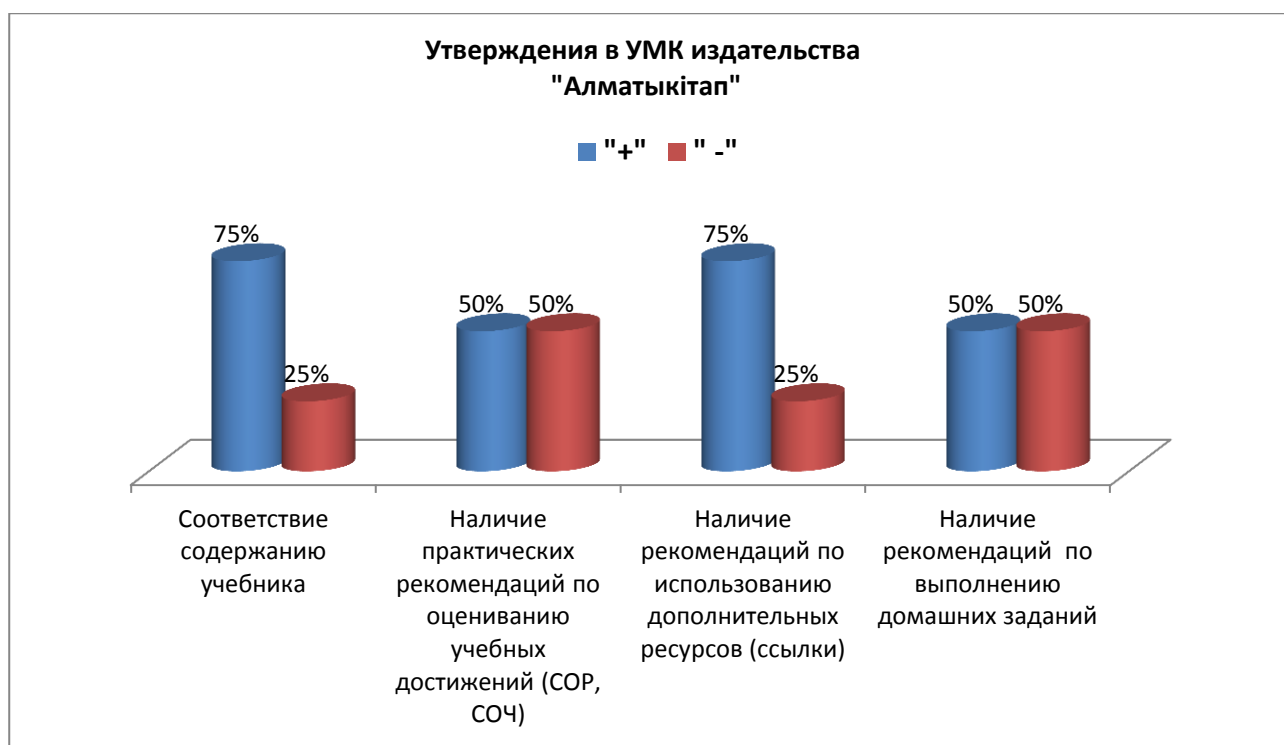

Рис. 94. Утверждения в УМК издательства «Алматыкітап»

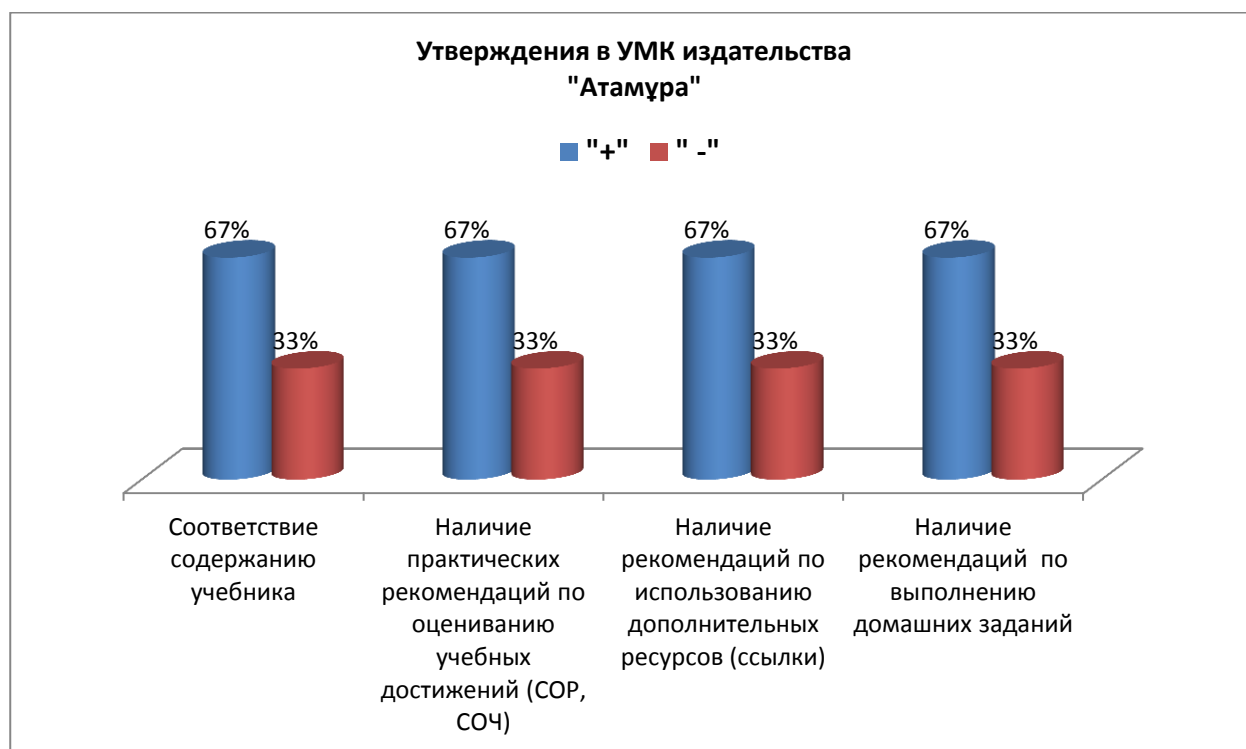

Рис. 95. Утверждения в УМК издательства «Атамұра»

Рис. 96. Утверждения в УМК издательства «Мектеп»

Учебник «География» (ОГН)

Авторы: С.Е. Нуркенова, А.М.Сергеева, И.В.Кочеткова, К.Б.Искакова
Издательство «Атамұра»

Структура учебника состоит из шести разделов.

Учебный материал изложен в доступной форме для учеников.

В каждой теме подкреплены теория вопросов, а также большое количество примеров и выполнение практических заданий.

В конце каждой главы предлагается выполнить тестовый задание.

Темы соответствует учебной программе. В учебнике выделяются ключевые понятия, дополнительные сведения, задания вопросы к теме, задания для практических работ. К темам имеются иллюстрации, карты, фотоснимки и т.д. есть рубрики: «Это интересно!», «Запомни!». В конце каждого параграфа есть разноуровневые задания и рефлексия. Материал соответствует возрастным особенностям учащихся.

Иллюстрации сделать цветными, это воспитывает у учащихся эстетику восприятия.

Учебник состоит из двух частей, содержание находится в конце учебника, глоссарий в учебнике отсутствует, в начале каждой темы даны ключевые понятия, в учебнике есть дифференцированные задания, интересные факты, схемы и таблицы по темам. Учебник соответствует учебному плану.

Отсутствуют карты, схемы и таблицы, рисунки неясные.

Практические задания очень усложнены, понятия и термины усложнены. Очень много информации и практических заданий связанных с компьютером.

Побольше красочных, крупных по размерам карт.

Соблюдение грамотности при написании учебника.

Сокращение практических заданий в учебнике. Упрощение стиля написания учебника, в учебнике много замысловатых непонятных слов и терминов. Сократить темы по геоинформатике.

Учебник «География» (ЕМН)

Авторы: Нуркенова С.Е. Сергеева А.М. Кочеткова И.В. Искакова К.Б.

Издательство «Атамұра»

Текст параграфов носит информационный характер-перечисление, описание методов, свойств.

Разработаны задания для практических работ. С целью визуализации знаний включены графики, диаграммы, карты.

Включены тексты Это интересно! Это важно! Способствует расширению кругозора учащихся.

Задания для самостоятельной работы и групповой носят исследовательский характер.

Предложены различные виды рефлексии.

Учебник поделен на две части удобно.

Желатель использовать изображения в цветном формате -вызывают положительные эмоции.

Материал учебника должен углубляться по спирали обучения

Соответствует требованиям структуры учебника (оглавление, введение, текст, практические задания).

Прослеживается

логика изложения учебного материала

Соблюдается принципы научности, обеспечиваются связи учебного содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями

Многие иллюстрации слишком темные, сложны для просмотра

Увеличить количество заданий исследовательского характера

Учебник «География»

Авторы: Каймулдинова К, Абдиманапов Б, Абилмажинова С.

Издательство «Мектеп»

Учебник состоит из одной части, содержание находится в конце учебника, в учебнике есть дифференцированные задания, интересные факты, схемы и таблицы по темам. Учебник соответствует учебному плану. Предоставлено должное количество карт.

Учебник яркий и понятный для учащихся.

В первом параграфе предложить образец экон.- географ. экспертизы, нет объяснения понятия матричный метод.

Очень сложный язык практических заданий, есть орфографические ошибки на стр.29, абзац 3, в некоторых темах отсутствует глоссарий.

Творческие задания не соответствуют таблице (стр.15).

Параграф 3 стр.17 -18 не представлена формулировка логического моделирования. На стр 21-23 очень много теоретических данных, но практических примеров нет.

Упростить язык глоссария для учащихся.

На практическую работу №5 предоставить 1 час. Для практических работ предоставить карты и цифровые данные, особенно для практической работы №6 на стр.56

По практической работе №2 предоставить несколько тем для исследования учащимися.

Предоставить дополнительные задания для учащихся в конце параграфов.

География. К.Каймулдинова, Б.Абдиманапов, С.Абилмажинова

Учебник направлен на применение географических знаний, навыков и умений, направленных на решение картографических, геоэкологических, геоэкономических, социальных, геополитических и глобальных проблем на всех уровнях географического пространства. Изучаемый материал объединен в 7 разделов, что соответствует программе 11 класса естественно-математического направления. Наряду с основным текстом в учебнике имеются дополнительные рубрики: сегодня на уроке, основные понятия, глоссарий, темы для обсуждения, выводы. В учебнике присутствуют рисунки, схемы, таблицы, и диаграммы которые способствуют достижению целей урока. В конце каждого параграфа в рубрике вопросы и задания представлены задания для индивидуальной, групповой и парной работы, задания подобраны с использованием, как учебника, так и дополнительной литературы. Учебник включает в себя 28 практических работ которые направлены на анализ и синтез полученных знаний.

География 11 класс

Авторы: К.Каймулдинова, Б.Абдиманапов, С.Абилмажинова

Текст параграфа изложен в доступной для учащихся форме, содержит конкретную информацию по теме, не перегружен информацией.

Разработаны задания для практических работ. С целью визуализации знаний включены графики, диаграммы, карты.

На поля страницы вынесены глоссарий и ключевые понятия урока, что не отвлекает учащихся во время изучения темы, но актуализирует внимание на важных моментах.

Вопросы и задания предложенные для закрепления изученного материала направлены на развитие аналитических, творческих способностей учащихся, развитию критического мышления.

Разработаны задания для развития навыков проектной и исследовательской деятельности учащихся.

Задания направлены на индивидуальную и групповую формы работы. Способствуют развитию коммуникативных навыков учащихся.

Рекомендованы статьи, документы для использования на уроке. Предлагаются ссылки- облегчает поиск материалов.

В методическом руководстве есть долгосрочный план и краткосрочные планы уроков. Также есть планы практических заданий.

В планах уроков приводятся разные виды творческих проектов, разноуровневых заданий, стратегии и активные методы обучения. Приводятся разные виды рефлексий и разминок.

Разнообразить содержание заданий по темам.

УМК разработано в соответствии с учебником 11 класса естественно-математического направления. Данное пособие позволяет учителям работать в творческом направлении. При составлении каждого плана учитываются цели и задачи темы урока. Разработанные в УМК разноуровневые задания, тестовые задания, задания исследовательского и творческого характера. УМК содержит практические работы которые можно использовать учителю при подготовке к уроку.

Добавить больше творческих заданий

Учебник «География» (ЕМН)

Авторы: С.К.Тулепбекова, Г.Т.Жапанова, С.А.Былинская, Г.Н.Чистякова
Издательство «Алматыкітап»

Очень мало географической информации, в основном присутствует информативная информация. На стр. 339 даются информации не допустимые для учебника. Рисунки неясные, например на стр. 267-268. В учебнике есть грамматические ошибки при, например на стр.155, третий абзац.

Побольше красочных, крупных по размерам карт.

Соблюдение грамотности при написании учебника.

Сокращение практических заданий в учебнике. Упрощение стиля написания учебника, в учебнике много замысловатых непонятных слов и терминов.

Учебник «Химия»

Сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации учебников «Химия» представлены по следующим категориям: образование и стаж работы (рис. 97), квалификационная категория (рис. 98), прохождения курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 99) и АОО НИШ (рис. 100).

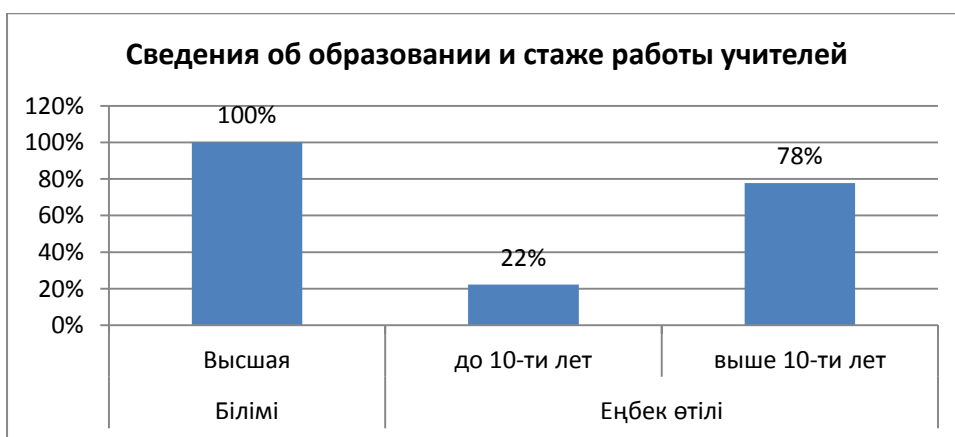

Рис. 97. Сведения об образовании и стаже работы учителей.

Рис. 98. Сведения по категории учителей химии

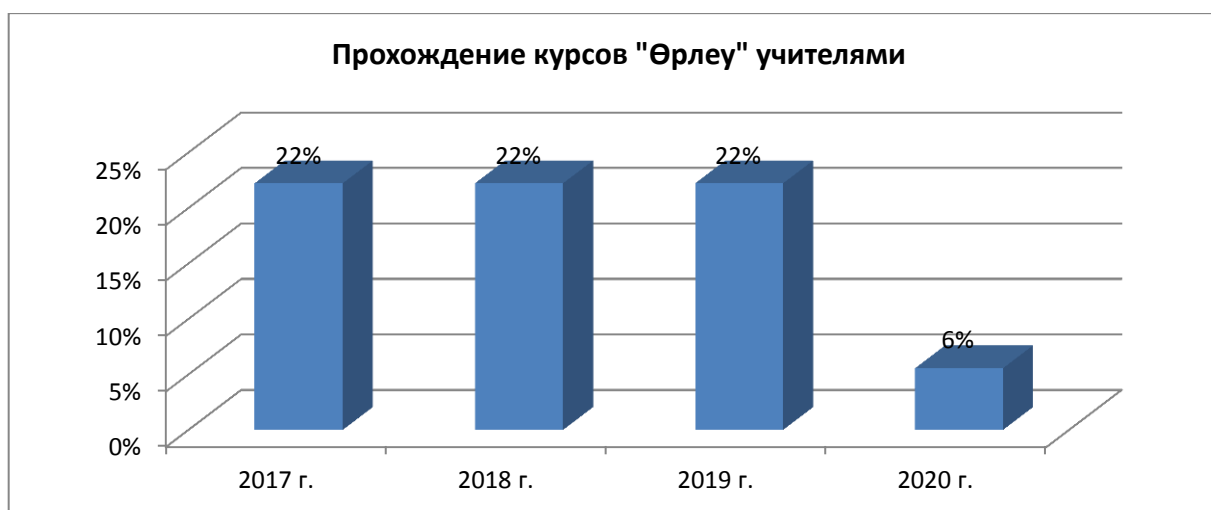

Рис. 99. Прохождение курсов повышения квалификации учителей химии.

Рис.100. Прохождение курсов АОО «НИШ» учителями химии.

На апробацию представлены два учебника по «Химия» для 11 классов школ с русским языком обучения от двух издательств: «Атамұра» и «Мектеп» (таблица 13).

Таблица 13 – Перечень изданий, рекомендованных для апробации

Наименования учебного предмета	Авторы	Издательства
Химия (ОГН)	М. Оспанова, Қ. Аухадиева, Т. Белоусова	«Мектеп»
Химия (ЕМН)	М. Оспанова, Қ. Аухадиева, Т. Белоусова	«Мектеп»
Химия (ОГН)	Усманова М.Б, Тантыбаева Б.С., Даутова З.С	«Атамұра»
Химия (ЕМН)	Усманова М.Б, Тантыбаева Б.С., Даутова З.С	«Атамұра»

1. Было проведено анкетирование учителей-предметников по структуре учебника, в котором предлагалось оценить соответствие заданий учебному материалу, иллюстративный материал, содержание учебно-методических комплексов (УМК).

Далее результаты анкетирования по разделам приводятся отдельно по каждому учебнику (рис. 101-102).

Структура учебника:

- ✓ оглавление;
- ✓ введение;
- ✓ объяснительный текст;
- ✓ контрольные вопросы и задания;
- ✓ оптимальность объема учебного материала по разделам;
- ✓ соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся
- ✓ логика изложения учебного материала (соблюдение преемственности разделов);
- ✓ отражение казахстанского компонента в содержании учебника;
- ✓ сведения о соблюдении принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями.

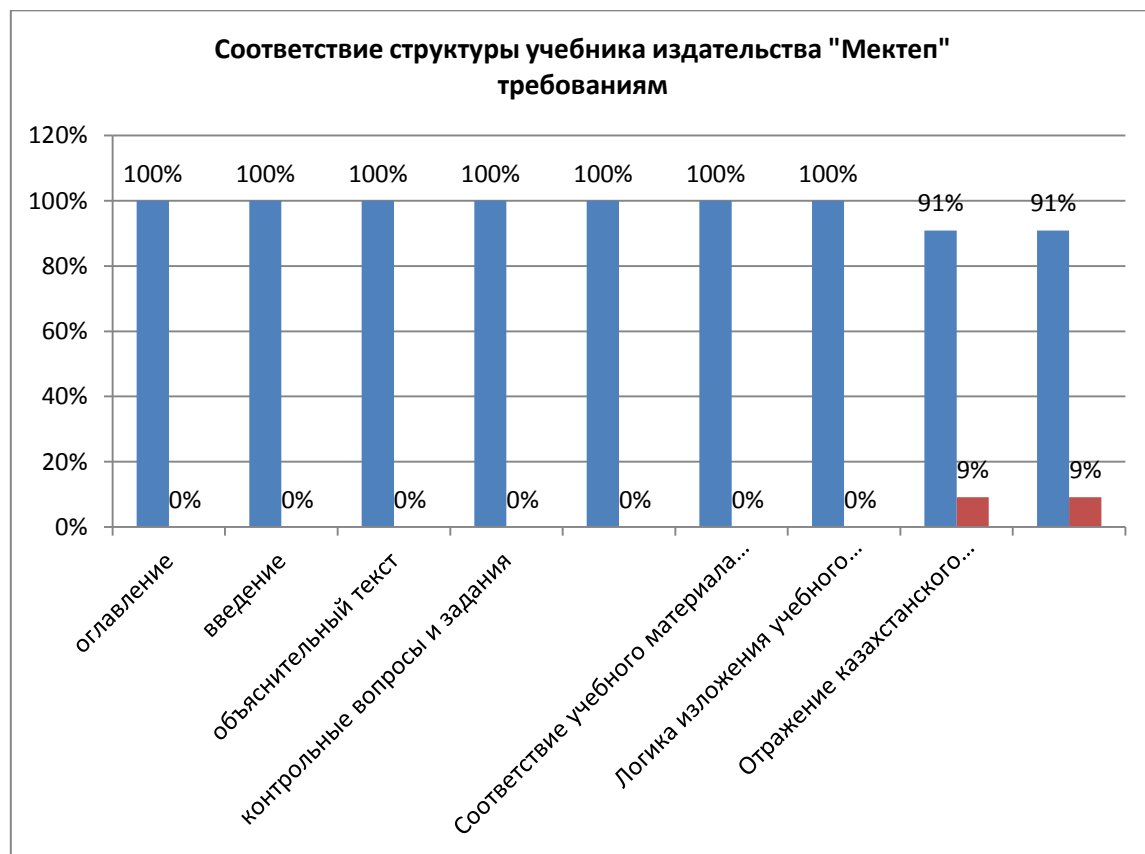

Рис. 101. Сведения о структуре учебника издательства «Мектеп».

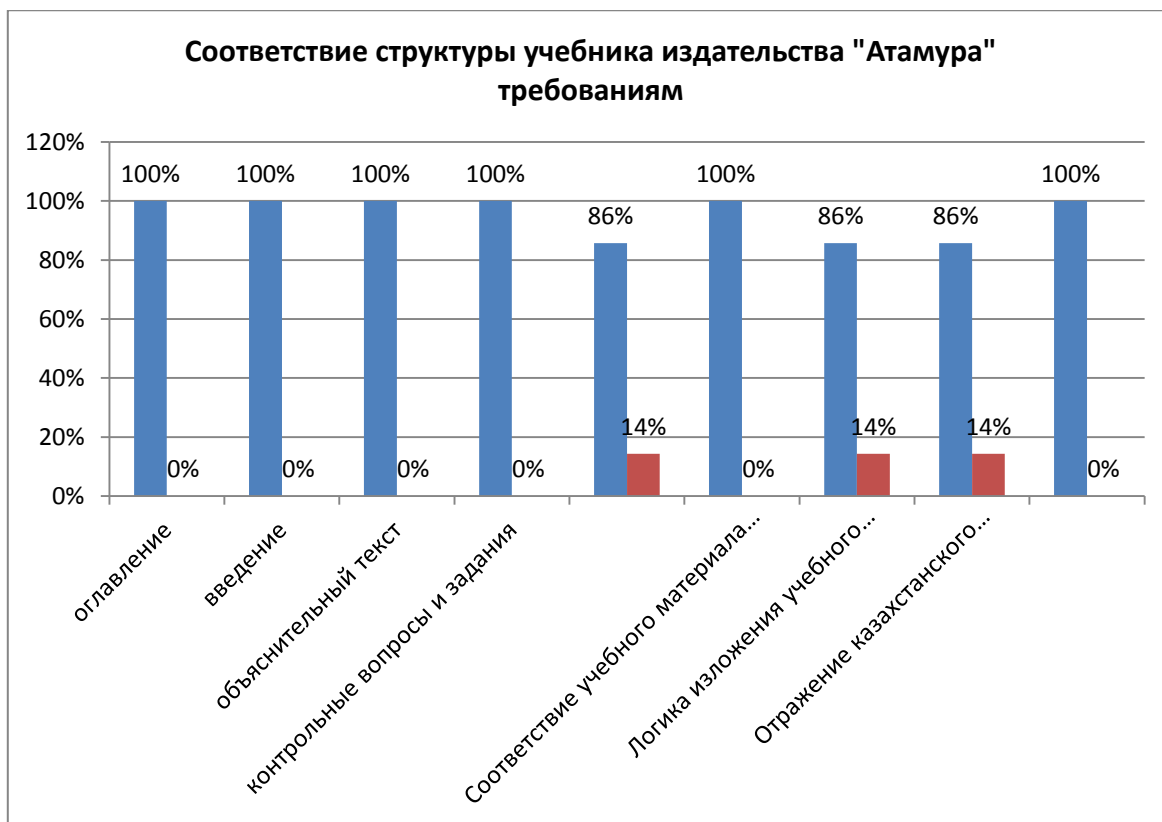

Рис. 102 Сведения о структуре учебника издательства «Атамұра».

2. Выводы по наличию фактологических, грамматических, стилистических ошибок, встречающихся в учебнике, отражены на рисунках 103, 104

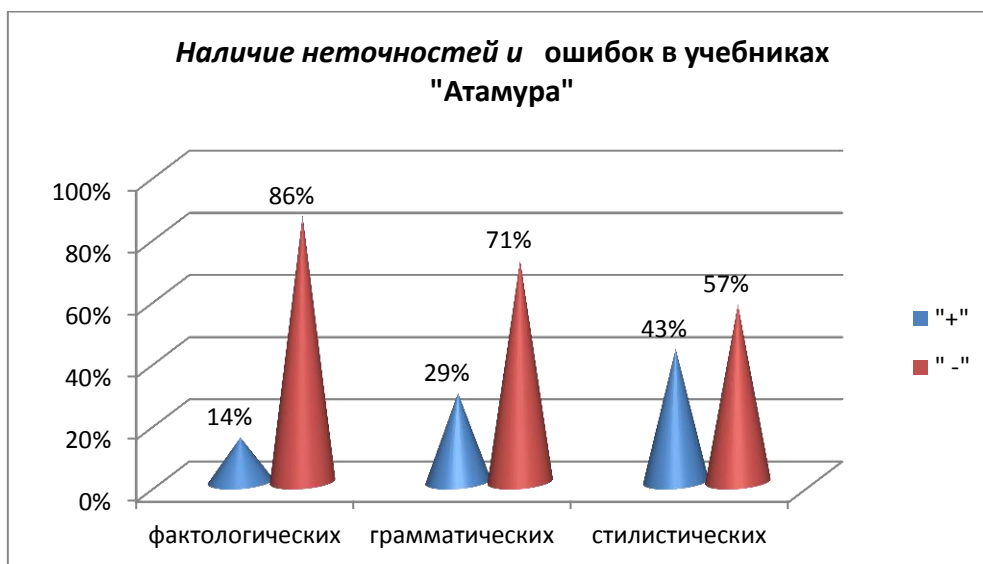

Рис. 103. Сведения об ошибках, встречающихся в учебнике издательства «Мектеп».

В учебнике издательства «Атамұра» наличие фактологических ошибок составило 14%, грамматических ошибок 29%, стилистических ошибок 43%.

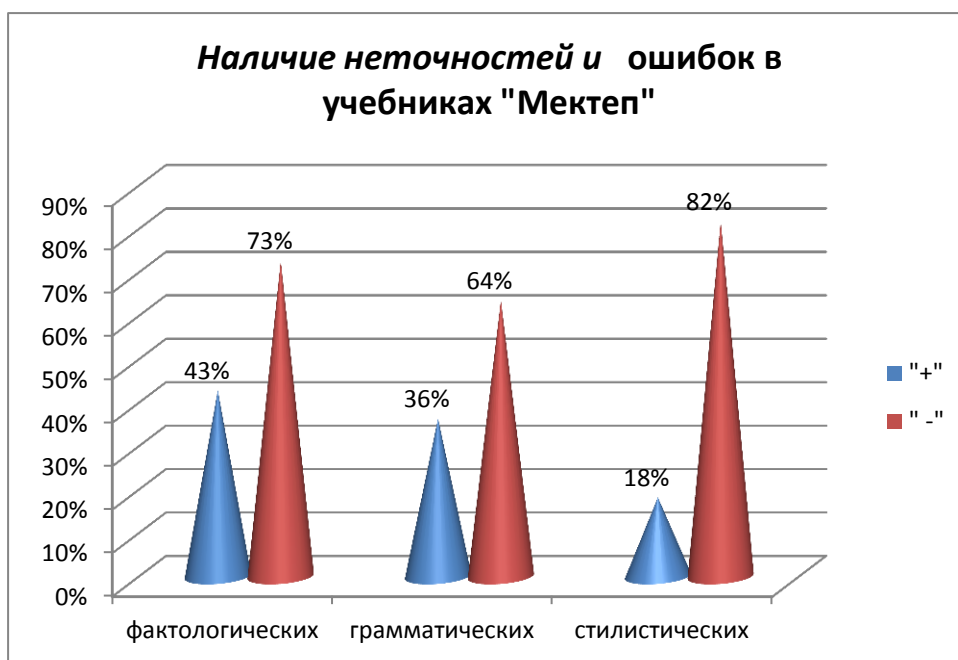

Рис. 104. Сведения об ошибках, встречающихся в учебнике издательства «Атамур».

В учебнике издательства «Мектеп» наличие фактологических ошибок составило 43%, грамматических ошибок 36%, стилистических ошибок 18%.

3. Выводы по наличию в учебнике уровневых, практико-ориентированных, исследовательских заданий и заданий по формированию компетенции информационно-коммуникационных технологий в соответствии с учебным материалом отражены в рисунках 105-106.

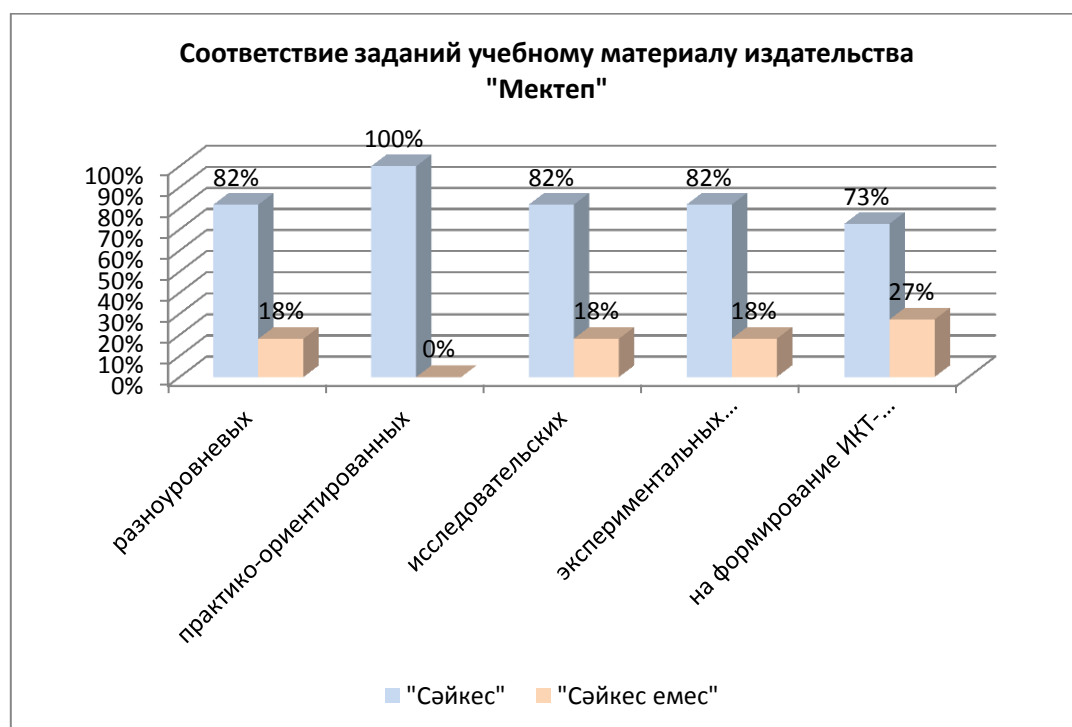

Рис. 105. Соответствие заданий в учебнике издательства «Мектеп»

В учебнике издательства «Мектеп» практико-ориентированные задания представлены 100%, уровневые, исследовательские и экспериментальные задания 82%, задания по формированию компетентности информационно-коммуникационных технологий 73% (рис.105).

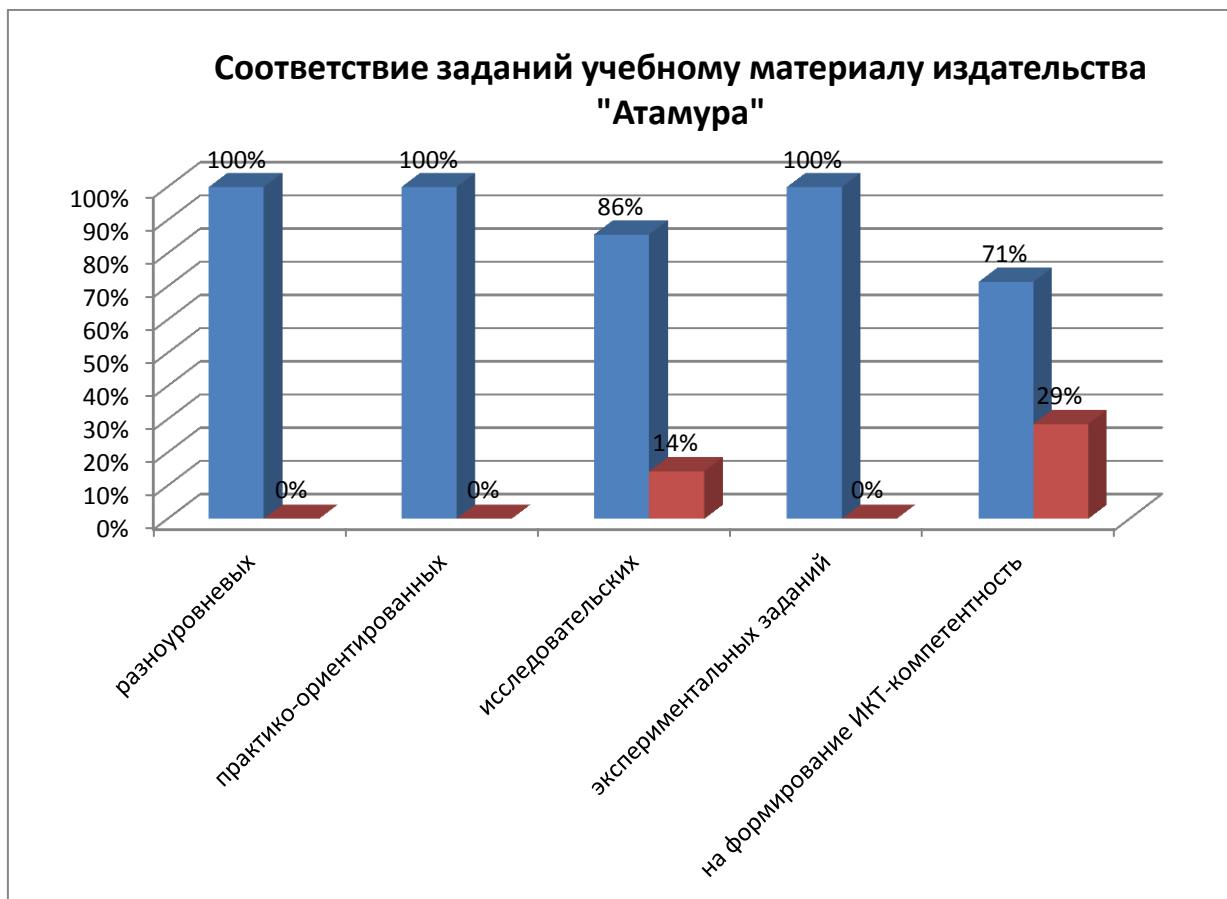

Рис. 106.. Соответствие заданий в учебнике издательства «Атамур».

В учебнике издательства «Атамур» уровневые, практико-ориентированные и экспериментальные задания составляют 100%, исследовательские задания 86%, задания по формированию компетентности информационно-коммуникационных технологий 71% (рис.106).

4. Иллюстративный материал:

- ✓ Соответствие текстового и иллюстративного материала;
- ✓ Эстетичность иллюстративного материала, способствующая повышению интереса обучающихся к предмету;
- ✓ Выводы по оптимальности размеров иллюстраций отражены на рисунках 109 и 108.

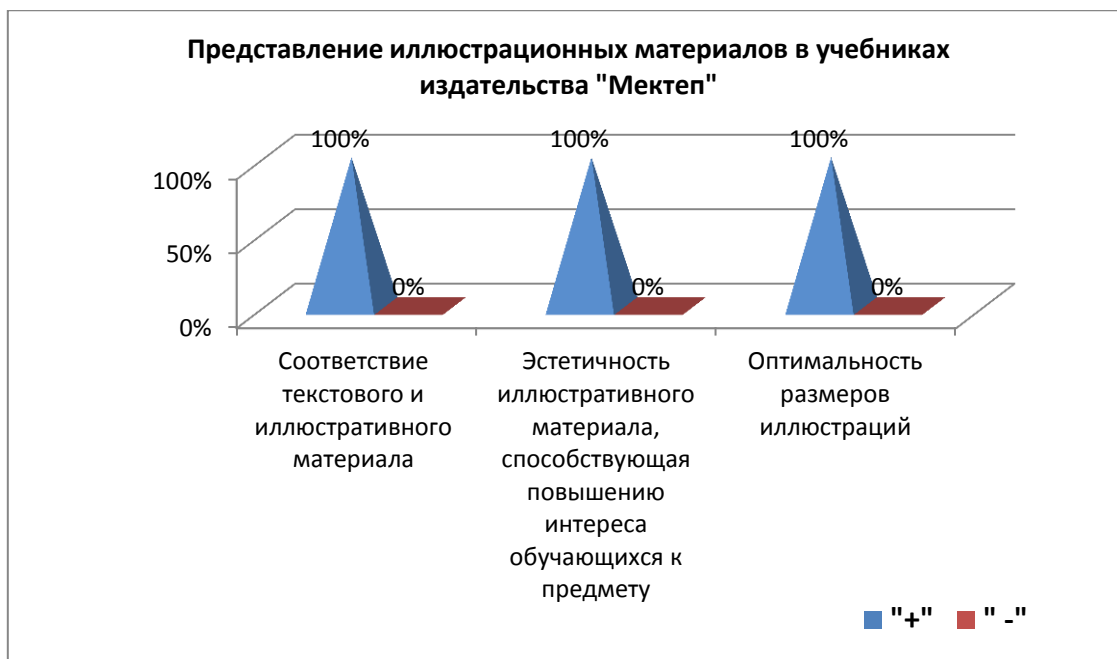

Рис. 107. Представление иллюстративного материала в учебниках издательства "Мектеп"

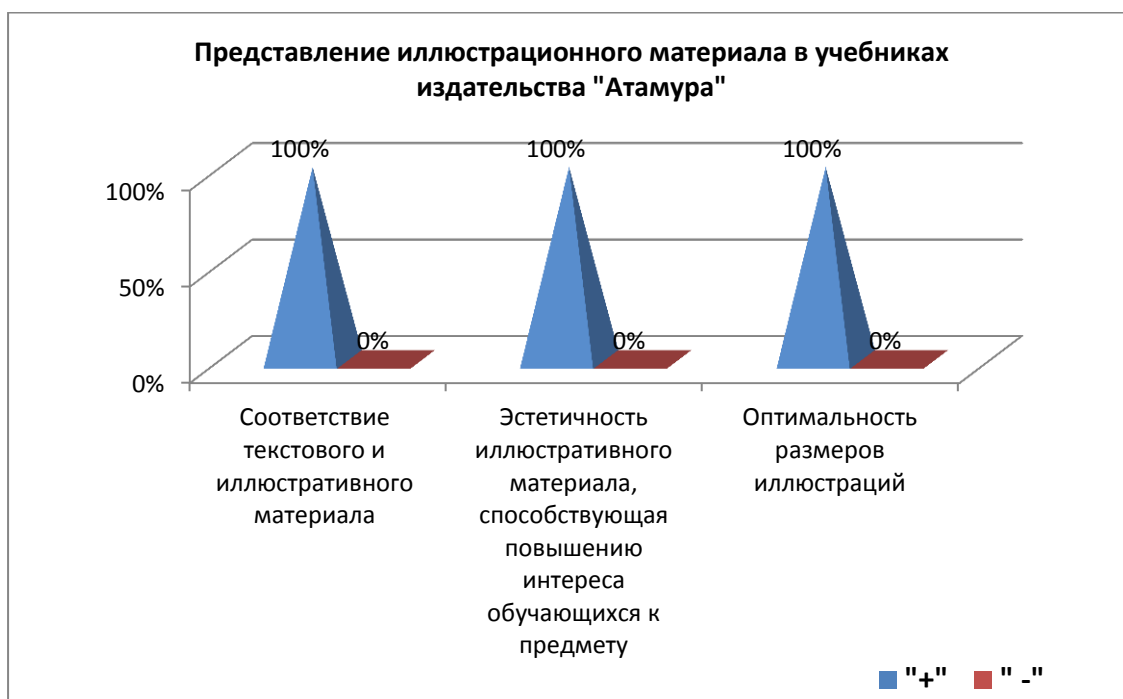

Рис. 108. Представление иллюстративного материала в учебниках издательства "Атамур"

Как видно на рисунках, учебники двух издательств показали высокий процент подачи иллюстративного материала (рис.107-108).

5. Учебно-методические комплексы:

- ✓ соответствие содержанию учебника;
- ✓ наличие СОР и СОЧ по оцениванию учебных достижений;
- ✓ наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки);
- ✓ выводы по наличию практических рекомендаций по выполнению домашних заданий даны в рисунках 109-110.

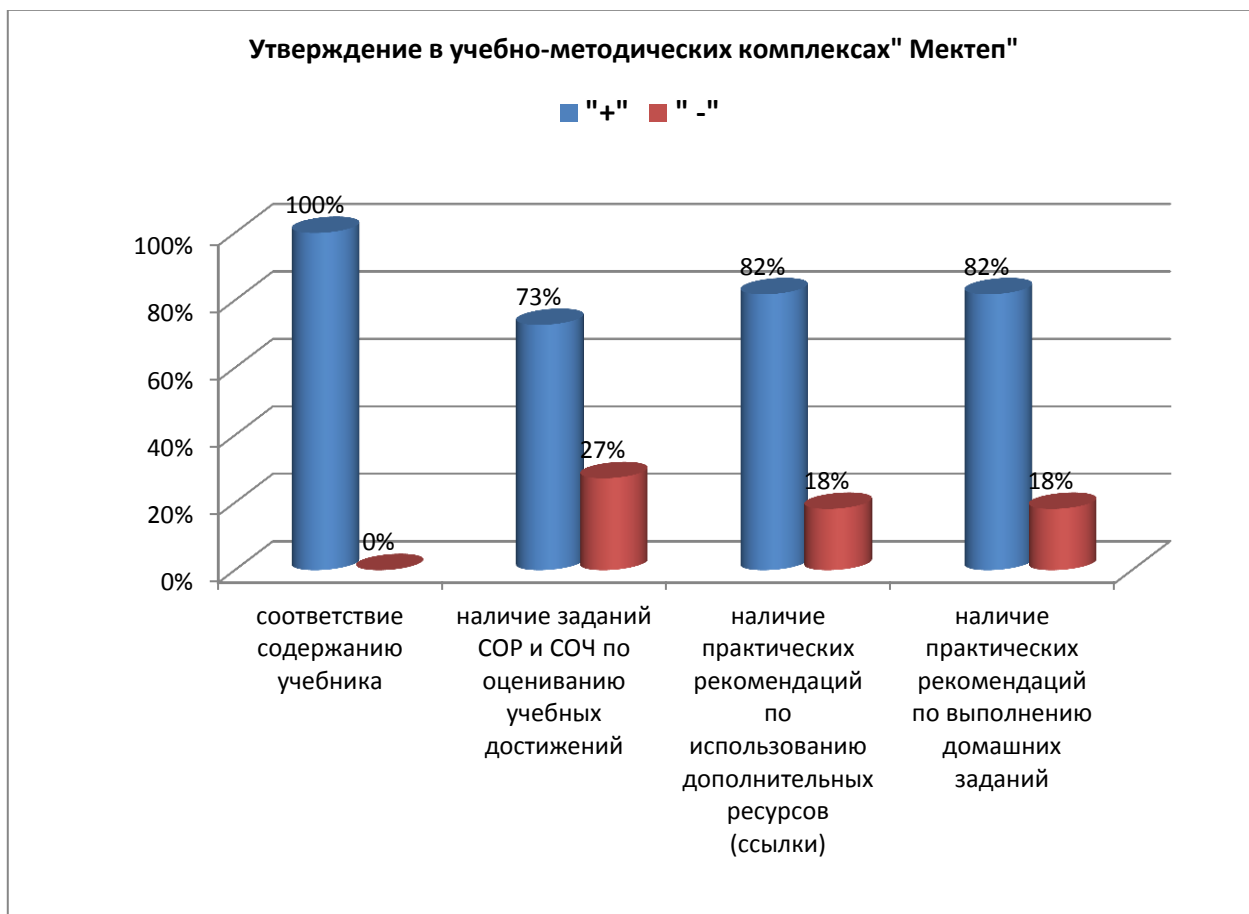

Рис. 109. Утверждение в учебно-методических комплексах «Мектеп».

Как видно из данного рисунка, соответствие учебно-методического комплекса по химии, рекомендованного издательством «Мектеп», содержанию учебника составило 100%, наличие заданий СОР и СОЧ по оцениванию учебных достижений - 73%. Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий и практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов составляет 82% (рис.109).

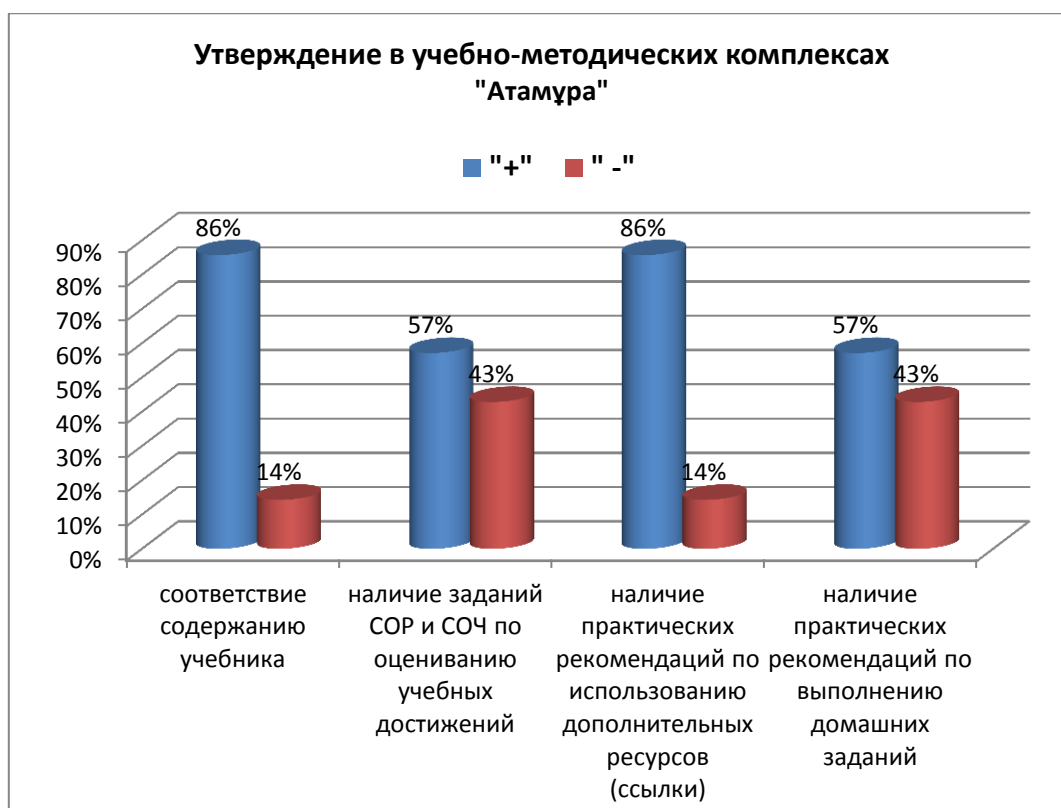

Рис.115. Утверждение в учебно-методических комплексах «Атамұра».

Соответствие в учебно-методическом комплексе по предмету «Химия», рекомендованного издательством «Атамұра», содержанию учебника и практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов составляет 86%, наличие заданий СОР и СОЧ по оцениванию учебных достижений и практических рекомендаций по выполнению домашних заданий - 57% (рис.115).

Учебник «Химия»

Авторы: Усманова М.Б, Тантыбаева Б.С., Даутова З.С

Издательство «Атамұра»

Общее заключение. Учебник соответствует программе, отвечает современным требованиям. Условные обозначения даны в виде сигнальных знаков, которые дают информацию об уровнях сложности заданий. Соблюдается полиязычие. В каждом параграфе прописаны цели на русском, казахском и английском языках. Кроме этого в конце каждого параграфа и в конце учебника размещен глоссарий основных терминов на трех языках.

Материал в параграфе дозирован, нет перенасыщения информации, соблюдается принцип научности. Практическая часть программы представлена лабораторным практикумом (13 лабораторных работ) и практическими работами. Предлагается учебное видео, дополнение к практической части м/м.

После каждого параграфа даны выводы. Учебник ориентирован на самообразование учащихся.

Учебник «Химия» соответствует содержанию, используются общенаучные методы познания: анализ и синтез, сравнение и классификация, систематизация и обобщение.

Стиль изложения учебного материала сочетается с доступностью для восприятия содержания. Объяснительные тексты учебника краткие. Наглядный уровень учебного материала отличается количеством иллюстраций в виде графиков, таблиц, рисунков.

Автор стремился учесть возрастные особенности восприятия школьников. Система заданий учебника построена так, чтобы способствовать интеллектуальному развитию школьника.

Для помощи учителю в грамотной организации процесса обучения школьников химии автор предлагает методические рекомендации. Задания для проведения лабораторных работ отражают авторские взгляды на методику преподавания химии, оказывают существенную дидактическую и методическую помощь учителю.

Четко прослеживается логическая линия курса, систематизация материала, наличие большого числа обобщающих таблиц, хорошо оформлено электронное приложение.

В учебнике: возможность организации самообучения, наличие алгоритмов, имеется информация «Это интересно» с практической направленностью, усилен прикладной аспект материала, региональный компонент. Помогает проводить индивидуальную и групповые работы, задания содержат экспериментальные, расчетные и логические задания.

В учебнике достаточно большое количество рисунков, схем, таблиц, фотографий. Очень помогает в освоении материала и развивает познавательные умения.

УМК соответствует программе, ГОСО. Изложен доступно, понятно, соответствует возрастным особенностям учащихся.

УМК привлекает удобством работы для учеников (дидактический материал, журнал для лабораторных работ), это удобно и для учителя.

Учебник «Химия»

Авторы: Оспанова М., Аухадиева К., Белоусова Т.

Издательство «Мектеп»

Общее заключение. Данный учебник достаточен для организации полноценного учебно-воспитательного процесса. Положительными качествами анализируемого учебника являются системность и доступность изложения, большое количество вопросов и заданий по изученному материалу после параграфа.

В конце параграфов есть вопросы, задания, памятки, а также интересная информация.

В программу входят пояснительная записка, требования к знаниям и умениям учащихся, тематическое планирование, учебно-тематический план,

включающий информацию об эффективных педагогических технологиях проведения разнообразных уроков. Соответствует возрасту учащихся.

Учебно-методические комплексы. Основные тексты, теоретические и практические знания представлены параллельно. Задания, задачи даны хорошо. Составлены в соответствии с учебным планом.

Рекомендации: Добавить проблемные вопросы.

Учебники «Алгебра и начала анализа», «Геометрия»

Сведения об учителях-предметниках, которые участвовали в апробации учебников «Химия» представлены по следующим категориям: образование и стаж работы (рис. 116), квалификационная категория (рис. 117), прохождения курсов НЦПК «Орлеу» (рис. 118) и АОО НИШ (рис. 119).

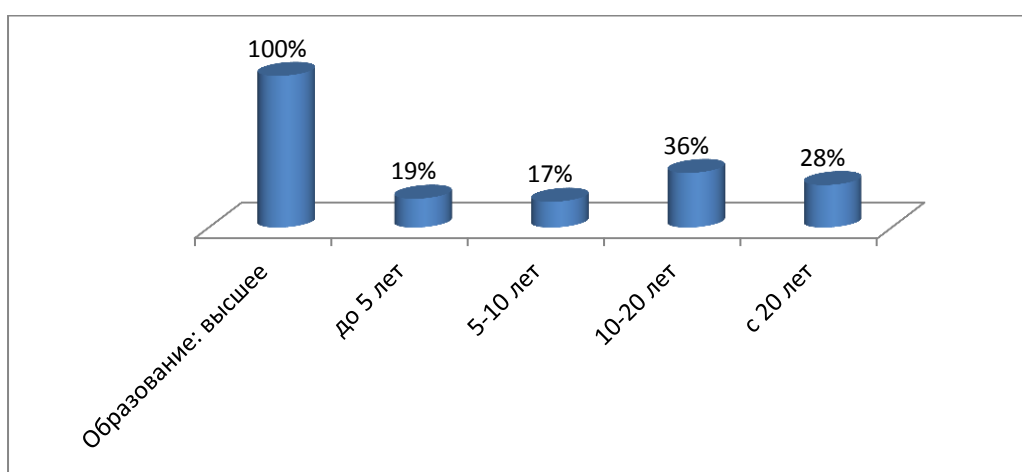

Рис. 116. Образование и стаж работы учителей

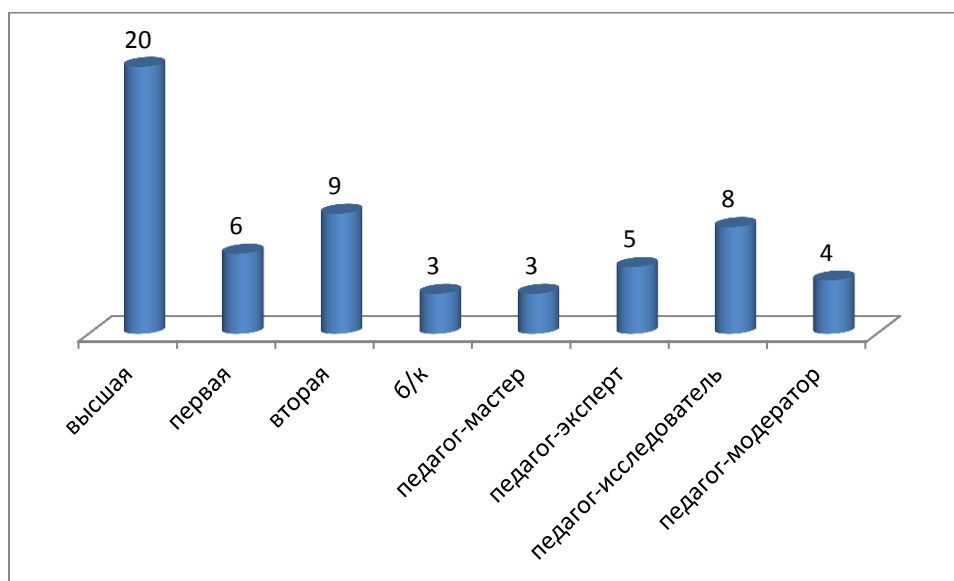

Рис. 117. Категория учителей

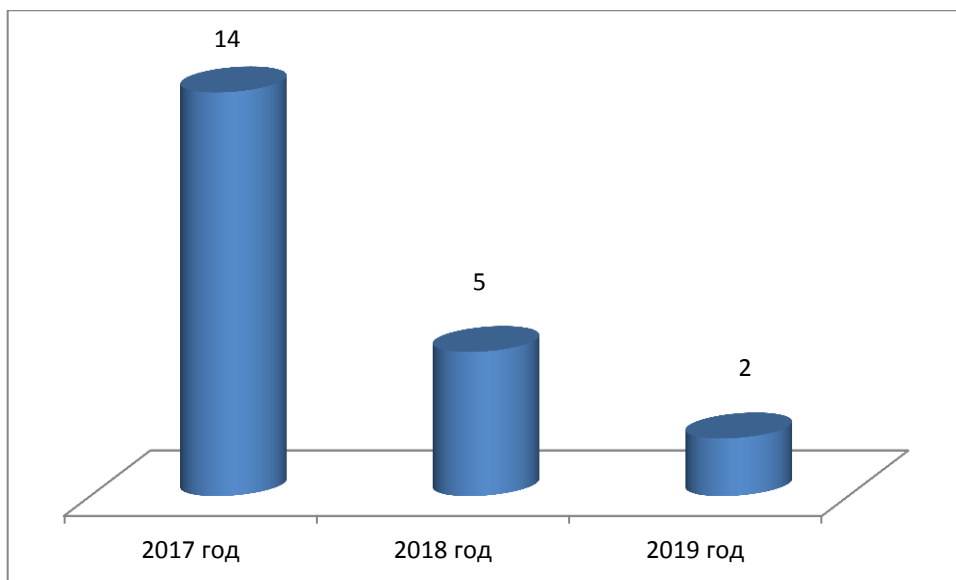

Рис. 118. Прохождение курсов повышения квалификации

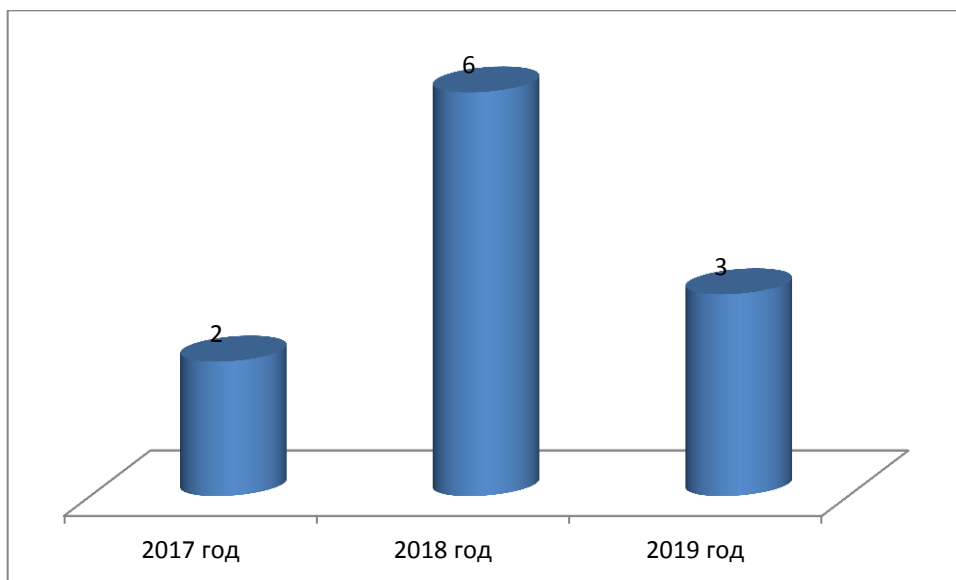

Рис. 119. Прохождение курсов повышения квалификации АОО «НИШ»

Учебники «Алгебра и начала анализа» для 11-го класса на апробацию было представлено издательствами «Атамұра», «Мектеп», учебники «Геометрия» - издательствами «Атамұра», «Мектеп», «Келешек-2030» (таблица 14).

Таблица 14. Перечень учебников по направлениям обучения, представленных на апробацию

Направление обучения	Наименование учебника	Издательство
ЕМН	Алгебра и начала анализа	Мектеп

ЕМН	Алгебра и начала анализа	Атамұра
ОГН	Алгебра и начала анализа	Мектеп
ЕМН	Геометрия	Атамұра
ЕМН	Геометрия	Мектеп
ОГН	Геометрия	Мектеп
ОГН	Геометрия	Келешек-2030

Среди учителей-предметников было проведено анкетирование относительно структуры учебника, соответствия заданий учебному материалу, иллюстративного материала, содержания учебно-методического комплекса (УМК).

Далее приведены итоги анкетирования по разделам для каждого учебника в отдельности.

I раздел. Структура учебника:

- ✓ оптимальность объема учебного материала по разделам (I);
- ✓ соответствие учебного материала психо-возрастным особенностям обучающихся (II);
- ✓ логичность изложения учебного материала (сохранение преемственности разделов) (III);
- ✓ отражение казахстанского компонента в содержании учебника (IV);
- ✓ сохранение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания и заданий с реальной жизнью отражены (V).

На 120-121 рисунках отражены вышеуказанные параметры в учебниках «Алгебра и начала анализа» и «Геометрия».

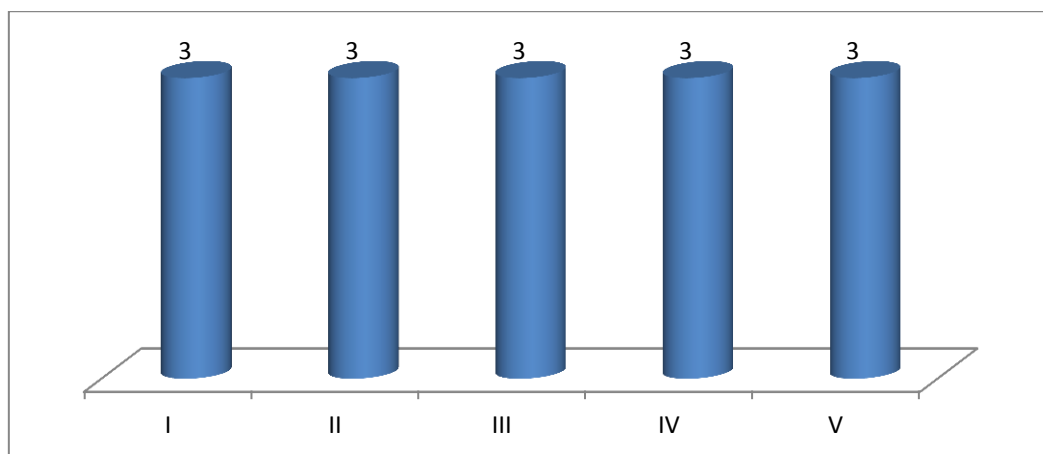

Рис. 120. Содержание учебников «Алгебра и начала анализа»

По оптимальности объема учебных материалов, учет психологических и возрастных особенностей обучающихся, сохранение логики изложения материала, наличие казахстанского компонента, соблюдение принципов научности и доступности реализованы во всех трех учебниках «Алгебра и начала анализа» (рисунок 120).

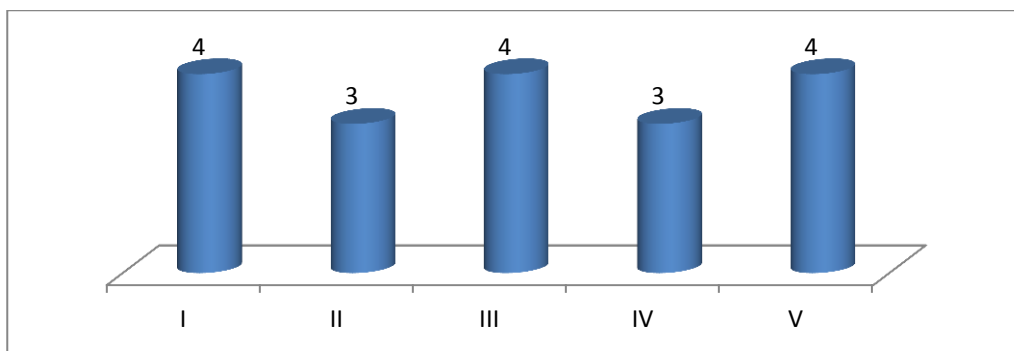

Рис. 121. Содержание учебников «Геометрия»

По оптимальности объема учебных материалов в четырех из учебников «Геометрия», в трех - учет психологических и возрастных особенностей обучающихся, в четырех - сохранение логики изложения материала, в трех – наличие казахстанского компонента, в четырех - соблюдение принципов научности и доступности (рисунок 121).

Параметры по определению видов заданий: уровневых, с практической направленностью заданий в учебнике, способствующих формированию исследовательских и ИКТ компетенций, отражено в рисунках 37-38

Упражнения и задания в учебниках анализировались следующими параметрами:

- ✓ разноуровневые упражнения (I);
- ✓ практико-ориентированные задания (II);
- ✓ исследовательские задания (III);
- ✓ экспериментальные задания (IV);
- ✓ задания, способствующие формированию исследовательских и ИКТ компетенций (V).

На 122-123 рисунках отражены вышеуказанные параметры в учебниках «Алгебра и начала анализа» и «Геометрия».

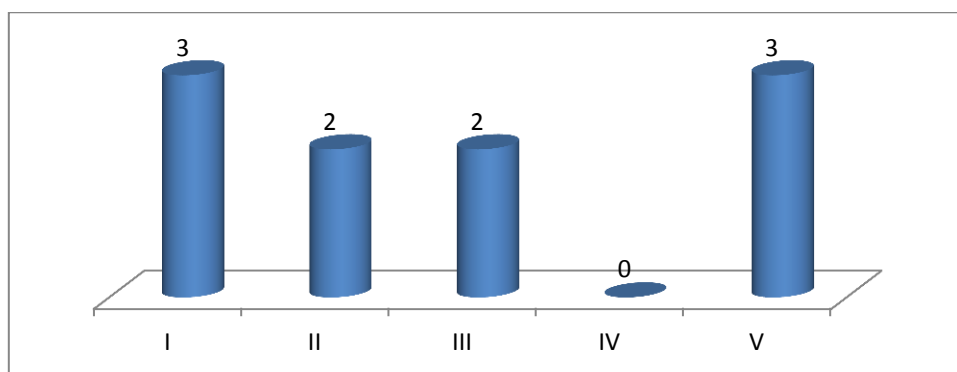

Рис. 122. О заданиях и упражнениях в учебниках «Алгебра и начала анализа»

Из трех учебников «Алгебра и начала анализа» во всех присутствуют практические задания и задания по формированию компетентности информационно-коммуникационных технологий, в двух – практико-ориентированные и исследовательские задания, во всех отсутствуют экспериментальные задания (рисунок 122).

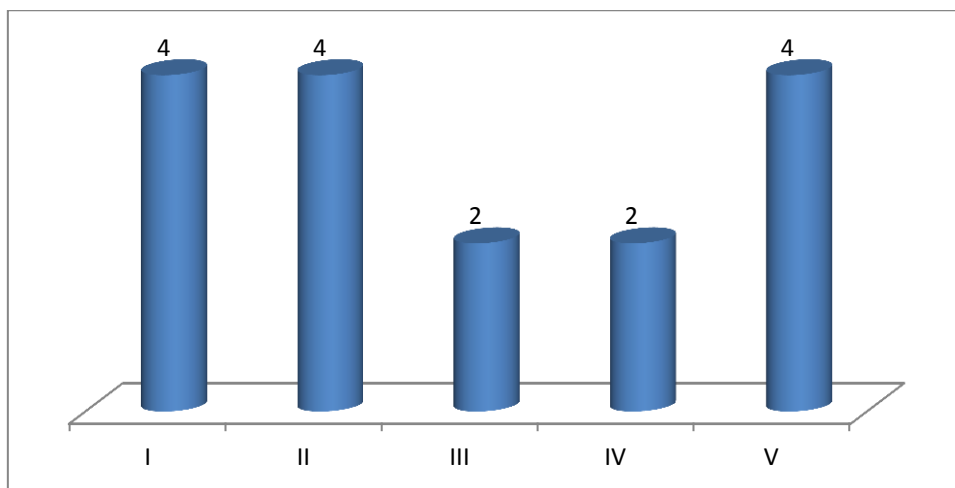

Рис. 123. О заданиях и упражнениях в учебниках «Геометрия»

В четырех из учебников «Геометрия» в двух даны исследовательских и экспериментальные задания, во всех учебниках присутствуют уровневые и практические задания, задания по формированию компетентности информационно-коммуникационных технологий (рисунок 123).

Представление иллюстративного материала:

- ✓ преемственность текста и иллюстративного материала (I);
- ✓ соответствие иллюстративного материала эстетическим требованиям (II);
- ✓ заключение по оптимальности объема иллюстраций (III).
- ✓ рисунках 124-125.

На 124-125 рисунках отражены вышеуказанные параметры в учебниках «Алгебра и начала анализа» и «Геометрия».

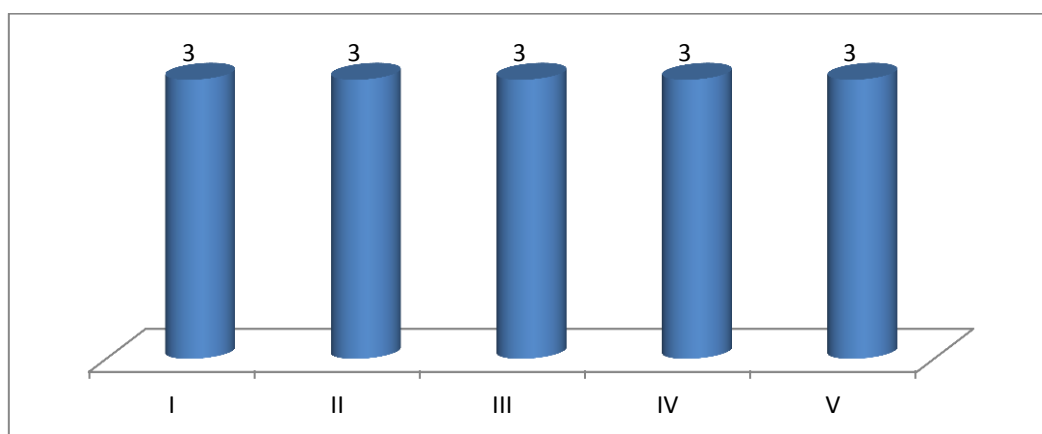

Рис. 123. Иллюстративный материал учебников «Алгебра и начала анализа»

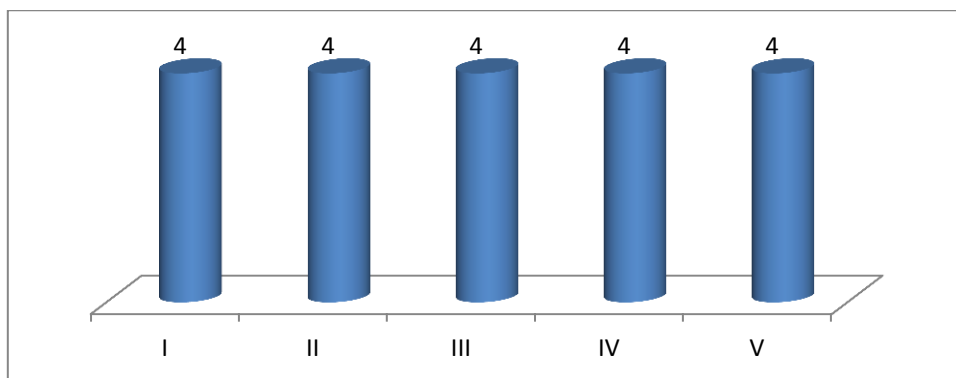

Рис. 124. Иллюстративный материал учебников «Геометрия»

Преимственность текстовых и иллюстративных материалов, соответствия иллюстративного материала эстетическим требованиям, оптимальность размеров иллюстраций присутствует во всех учебниках «Алгебра и начала анализа» и «Геометрия» (рис. 123, 124).

Учебно-методический комплекс (УМК):

- ✓ соответствие содержанию учебника;
- ✓ наличие заданий СОР, СОЧ для оценивания учебных достижений;
- ✓ наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки);
- ✓ заключение по наличию практических рекомендаций по выполнению домашнего задания отражено на рисунках 125-126.
- ✓

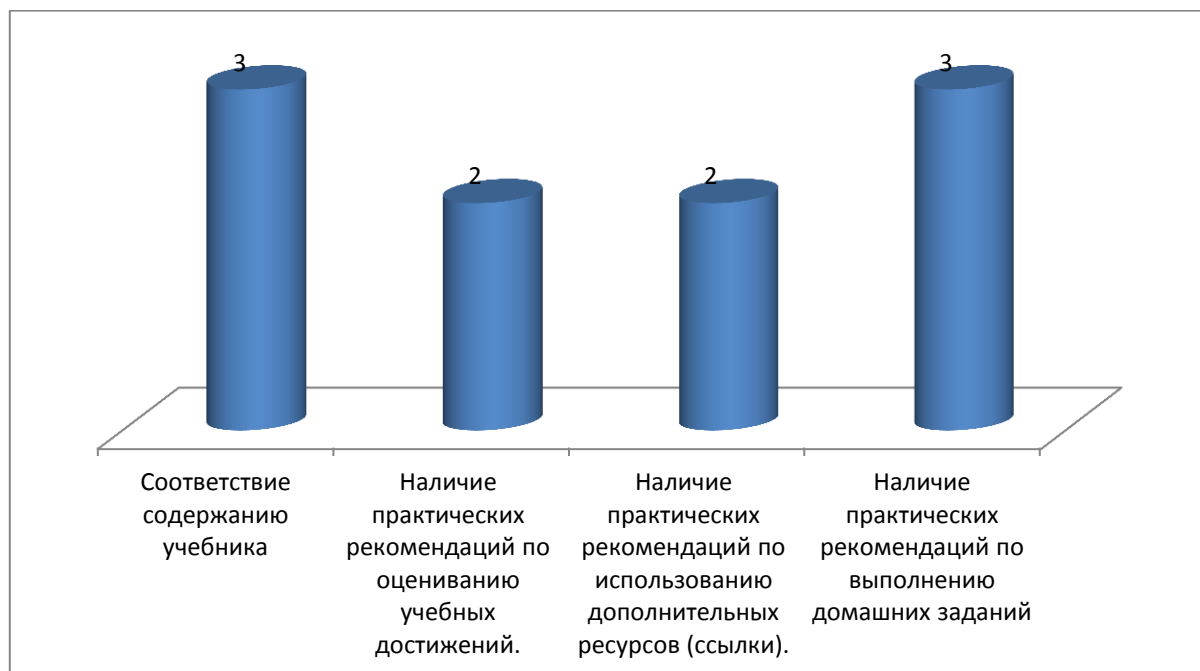

Рис. 125. УМК к учебникам «Алгебра и начала анализа»

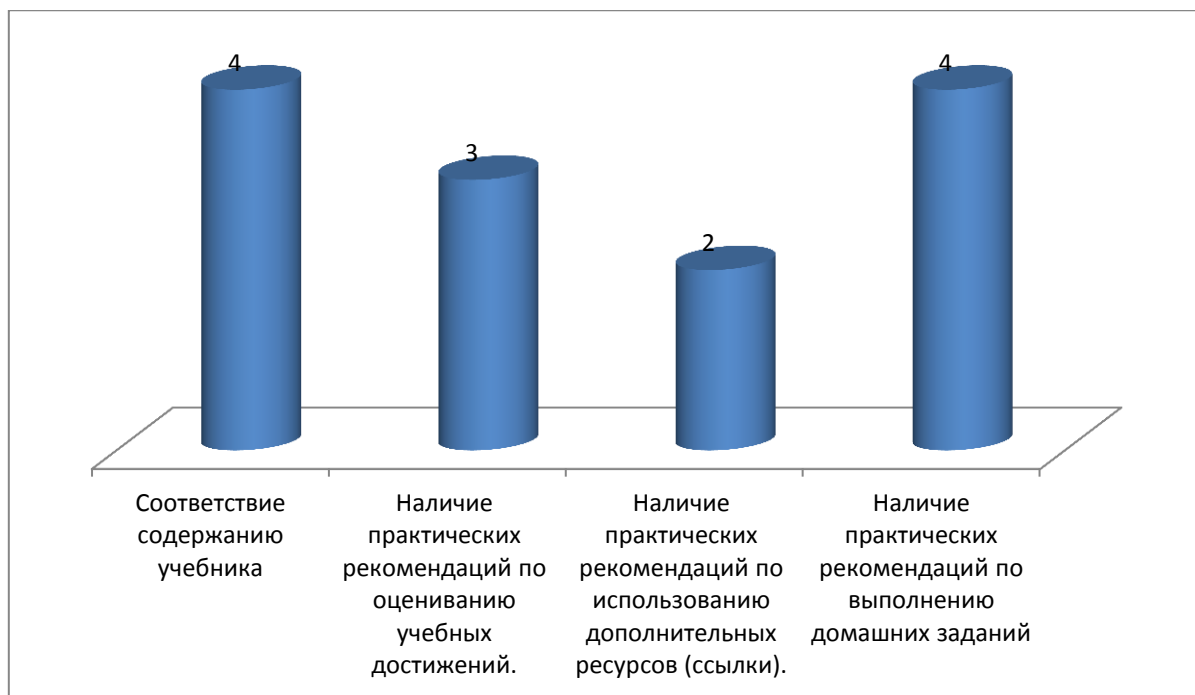

Рис. 126. УМК к учебникам «Алгебра и начала анализа»

1. Алгебра и начала анализа, 10 класс, естественно-математического направления, издательство «Атамұра».

Авторы: А.Н Шыныбеков, Д.А Шыныбеков. Р.Н Жумабаев.

Учебник написан в соответствии с действующими программами для общеобразовательной школы. В учебнике содержатся все основные темы общеобразовательного курса алгебры 11 класса и широкий круг дополнительных вопросов. Достаточно обстоятельно изложен теоретический материал и представлен большой набор разнообразных по тематике и уровню сложности упражнений. В систему упражнений включены такие виды деятельности, как анализ информации, наблюдение и рассуждение, конструирование алгоритмов, поиск закономерностей, исследование и т. д. Всё это позволяет учащимся активно и осознанно овладевать универсальными учебными действиями. Старше стали ученики – изменился стиль учебника. В старшей школе ведущей становится функциональная линия.

Каждый раздел завершается упражнениями для повторения, помогающими ученику проверить себя на базовом уровне и оценить возможность выполнения более сложных заданий.

Каждый пункт главы завершается контрольными вопросами по новой теме, материалами из истории и практическими заданиями. В учебнике оптимально сочетаются теоретическая подготовка с формированием практических умений и навыков. В учебнике много типовых задач с решениями, которые заключают теоретический материал параграфов. Изложение материала в учебнике четко систематизировано, логически связано. При разработке учебника соблюдены все основные дидактические принципы: систематичности, доступности, наглядности обучения, связи с практикой.

Стандартные, типовые задания имеют нестандартные формулировки, что усиливает их развивающую роль и готовит обучающихся к будущим экзаменам в форме ЕНТ и ГИА. Практическая направленность учебного материала реализуется в задачах качественного и экспериментального характера.

Учебнику способствует повышению качества подготовки учащихся по математике, формированию интереса к изучению предмета, развитию творческих способностей учащихся, навыков самообразования.

В учебник добавлены задания, предусматривающие самоконтроль и самопроверку.

Учебник «Алгебра и начала анализа» (ЕМН)

Авторы: А.Е.Абылкасымова, В.Е.Корчевский, З. Жумагулова

Издательство «Мектеп»

Учебник разработан в соответствии с Типовой учебной программой по предмету «Алгебра и начала анализа» для 11 класса уровня общего среднего образования по обновленному содержанию с учетом возрастных особенностей учащихся. Материал учебника изложен доступным языком. Учебник состоит из 8 глав, 29 параграфов. В начале каждого параграфа даются мотивационные установки на основные термины и понятия и на ожидаемый результат. Средний объем учебного материала, предназначенного для изучения на одном уроке составляет 5-5,5 страниц.

Красивый дизайн в соответствии с возрастными особенностями учащихся и современными технологиями.

Текст учебника направлен на развитие способности учащихся мыслить самостоятельно, находить, изучать и анализировать различные формы и виды информации, разнообразные факты. Отображена межпредметная связь, в частности с предметом физика. Задания разноуровневого характера, что позволяет отрабатывать навыки по принципу от простого к сложному.

Структурные части учебника

Оглавление состоит из значимых частей текста, указаны разделы с названиями, разделы выделены жирным шрифтом, способствующим быстрому поиску необходимой информации. Разбивка содержания на главы в учебниках отражает одну из логик научного подхода, которая выражается в логике учебного предмета

Во введении авторы раскрывают структуру учебника, уделяя внимание ожидаемому результату. **Основная часть** включает тексты параграфов и внетекстовый аппарат. Содержание основного текста обеспечивает усвоение знаний, способов деятельности, опыта творческого мышления и эмоционально-ценностные особенности. В каждом пункте есть образцы выполнения заданий.

Каждая глава завершается тестовыми заданиями по соответствующей главе и заданиями на математическую грамотность.

Изложение материала в учебнике четко систематизировано, логически связано. При разработке учебника соблюдены все основные дидактические

принципы: систематичности, доступности, наглядности обучения, связи с практикой..

Все темы учебника доступны для самостоятельного изучения. В самом учебнике недостаточно заданий, но имеется сборник задач, в котором очень хорош подбор заданий от простого до сложного. Способствует развитию логического мышления учащихся, выработке грамотной речи, умению точно выражать свои мысли.

Методическим руководством предусмотрены формативное оценивание после каждой темы. Имеется сборник задач и дидактические материалы. Дидактический материал составлен в соответствии с учебной программой алгебры и начала анализа естественно-математического направления общеобразовательной школы обновленного содержания и написан к учебнику «Алгебра и начала анализа» для 11 класса. Данные материалы способствуют осуществлению контроля над знаниями и умениями, помогают организовать самостоятельную работу. В пособие включены работы для СОР и СОЧ, самостоятельные работы и тесты для подготовки к суммативному оцениванию по каждому разделу программы.

Содержание предлагаемых работ дает широкие возможности для организации дифференцированной работы с учащимися на уроке. Задания позволяют осуществлять как групповой, так и индивидуальный подход к учащимся, что дает им возможность продвигаться по собственной составляющей обучения, выполняя доступный для их объем работы. Сборник задач предусмотрен для учащихся, которые желают более углубленно заниматься математикой.

Добавить рекомендации по оцениванию. Многие задания составлены с уровнем повышенной сложности. В уровне А включить больше заданий с несложным решением. Можно в учебник больше добавить заданий развивающего направления заданий на развитие критического мышления. К заданиям можно добавить иллюстративный материал.

Исходя из требований к разработке современного учебника для общеобразовательных школ Республики Казахстан оглавление размещается в начале учебника.

Учебник «Алгебра и начала анализа» (ОГН)

Авторы: А.Е.Абылкасымова, З. Жумагулова

Издательство «Мектеп»

В учебнике хорошо изложен теоретический материал. При разработке учебника соблюдены все основные дидактические принципы: систематичности, доступности, наглядности обучения, связи с практикой.

Все темы учебника доступны для самостоятельного изучения. В самом учебнике недостаточно заданий, но имеется сборник задач, в котором очень хорош подбор заданий от простого до сложного. Способствует развитию логического мышления учащихся, выработке грамотной речи, умению точно выражать свои мысли. Формулы и правила выделены другим шрифтом. Есть подробное решение примеров к новой теме.

В систему упражнений состоит из двух уровней сложности, которые позволяет учащимся активно и осознанно овладевать универсальными учебными действиями.

В начале и в конце учебника даны задания на математическую грамотность и каждая глава завершается тестовыми заданиями по соответствующей главе.

Методическим руководством предусмотрены формативное оценивание после каждой темы с дескрипторами. Имеется сборник задач и дидактические материалы. В дидактических материалах даны самостоятельные работы, тестовые задания и суммативное оценивание за раздел и четверть. Сборник задач включает дополнительные упражнения по всем темам.

Учебник «Геометрия» (ЕМН)

Авторы: А.Н Шыныбеков, Д.А Шыныбеков, Р.Н Жумабаев

Издательство «Атамұра»

Учебник предназначен для изучения геометрии в 11 классе общеобразовательной школы. В нём предусмотрена уровневая дифференциация, позволяющая формировать у школьников познавательный интерес к математике. Учебник рассчитан на ученика и ориентирован на него. Много интересных задач, причем различного уровня сложности с грамотно построенными чертежами.

В учебнике много типовых задач с решениями, которые включают теоретический материал параграфов. Изложение материала в учебнике четко систематизировано, логически связано. При разработке учебника соблюдены все основные дидактические принципы: систематичности, доступности, наглядности обучения, связи с практикой

Увеличить число задач А и В (первого и второго уровня сложности).

Учебник «Геометрия» (ОГН)

Авторы: Смирнов В.А. Туяков Е.А

Издательство «Мектеп»

Содержание учебника соответствует возрастным особенностям учащихся, задания носят разноуровневый характер. Материал изложен доступно. Есть возможность изучения материала самостоятельно. Определения, теоремы, аксиомы выделены.

В учебнике предусмотрена уровневая дифференциация, позволяющая формировать у школьников познавательный интерес к математике. Учебник рассчитан на ученика и ориентирован на него. Много интересных задач, причем различного уровня сложности с грамотно построенными чертежами. В учебнике много типовых задач с решениями, которые включают теоретический материал параграфов. Изложение материала в учебнике четко систематизировано.

Задания соответствуют психологическим и возрастным особенностям обучающихся. Учебник содержит расширенный учебный материал: понятия,

задания для закрепления и отработки навыков в решении. Имеются тестовые задания в конце раздела.

Все построено строго лаконично. Рисунки соответствуют стандарту.

Методическое руководство является учебно-методического комплекта по геометрии для 11-х классов общеобразовательных школ. Данное позволяет качественно спланировать процесс обучения. В нем представлено тематическое планирование; даны рекомендации по решению наиболее трудных задач.

К учебнику дан сборник задач, которые дополняют программный материал. Задачи носят разноуровневый характер, дают возможность выработать у обучающихся практические навыки. Очень содержательны и методическое руководство, и сборник задач.

Включить в начало каждого раздела цели обучения или ожидаемые результаты обучения, в учебные задания добавить задания практического характера, творческие задания, дополнительные электронные ресурсы.

Учебник « Геометрия» (ОГН)

Авторы: Г.Н. Солтан, А.Е. Солтан, А.Ж. Жумадилова

Издательство «Келешек-2030»

Учебник по геометрии для 11 класса общественно-гуманитарного направления.

Учебник выполнен очень качественно, иллюстрации соответствуют требованиям, задания носят практико-ориентированный характер. К каждому разделу предлагаются ожидаемые результаты.

Методич.руководство состоит из особенности изучения курса, изучение тем, примерные задания суммативного оценивания. Даны справочные материалы. Темы соответствует учебноц программе. Задания разбиты по уровню сложности.

Учебник «Самопознания»

Сведения об учителях-предметниках: об образовании и стаже работы (рис. 128), о категории (рис. 129), о прохождении курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 130) и АОО НИШ (рис. 131).

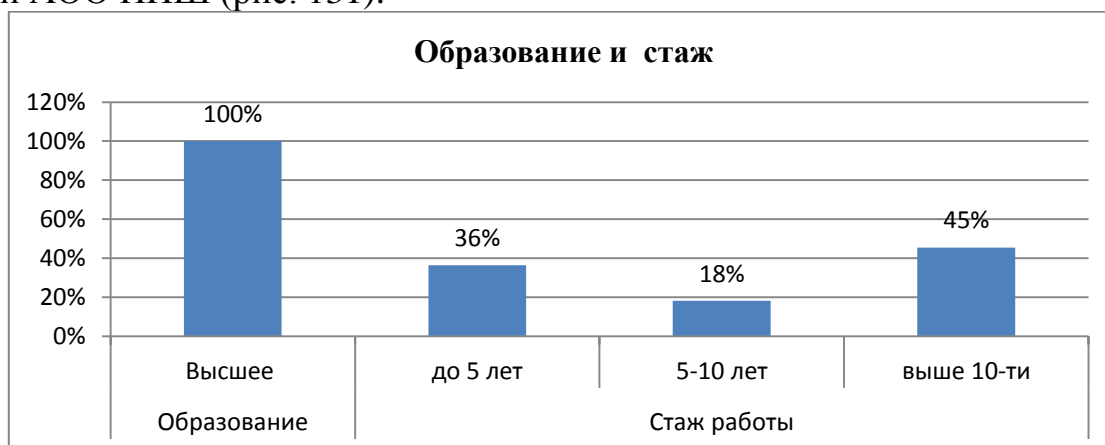

Рис. 128. Сведения об образовании и стаже работы учителей

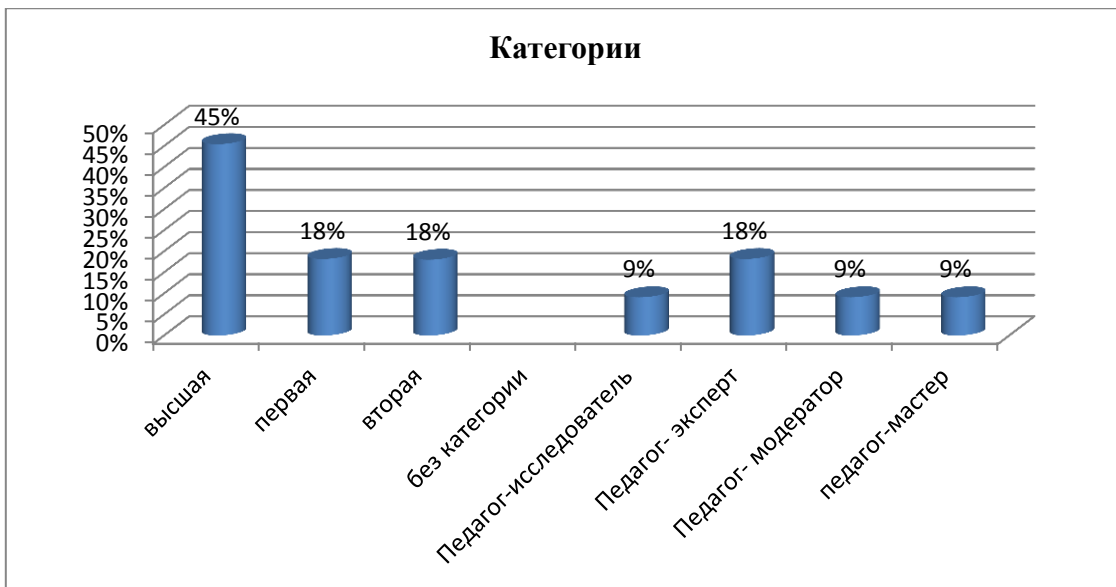

Рис. 129. Процентные данные по категориям учителей

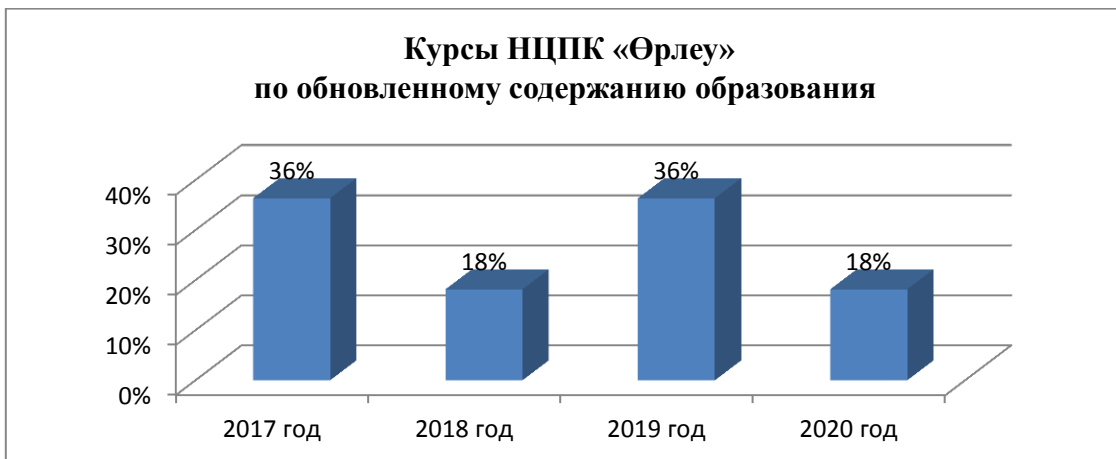

Рис. 130. Информация о прохождении курсов НЦПК «Өрлеу»

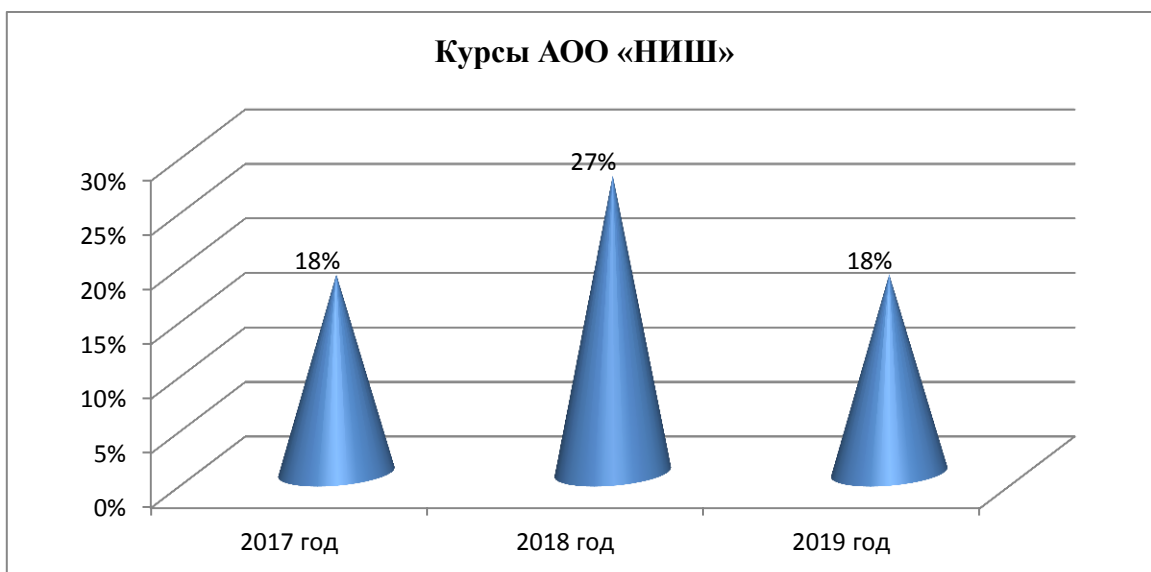

Рис. 131. Сведения о прохождении учителями курсов АОО «НИШ»

Рис. 132. Процентное соотношение сведений о соответствии структуры учебника издательства ННПООЦ «Бәбек»

Рис. 133. Процентное соотношение ошибок и неточностей, допущенных в учебнике издательства ННПООЦ «Бәбек»

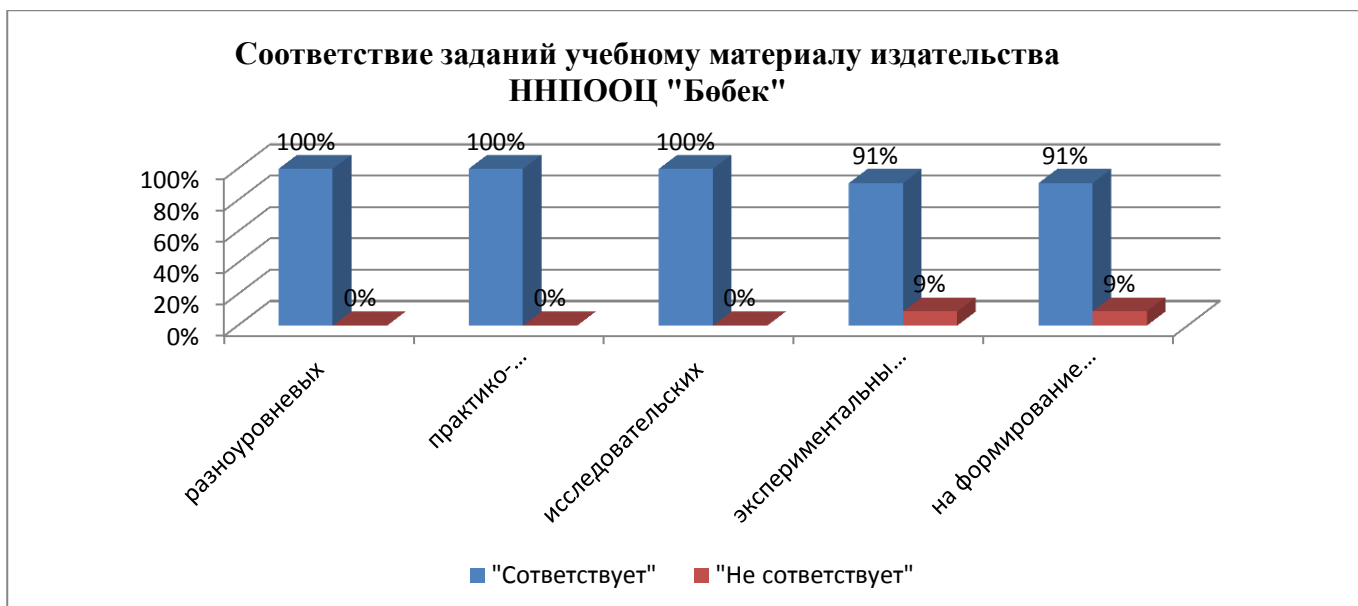

Рис. 134. Процентное соотношение заданий в учебнике

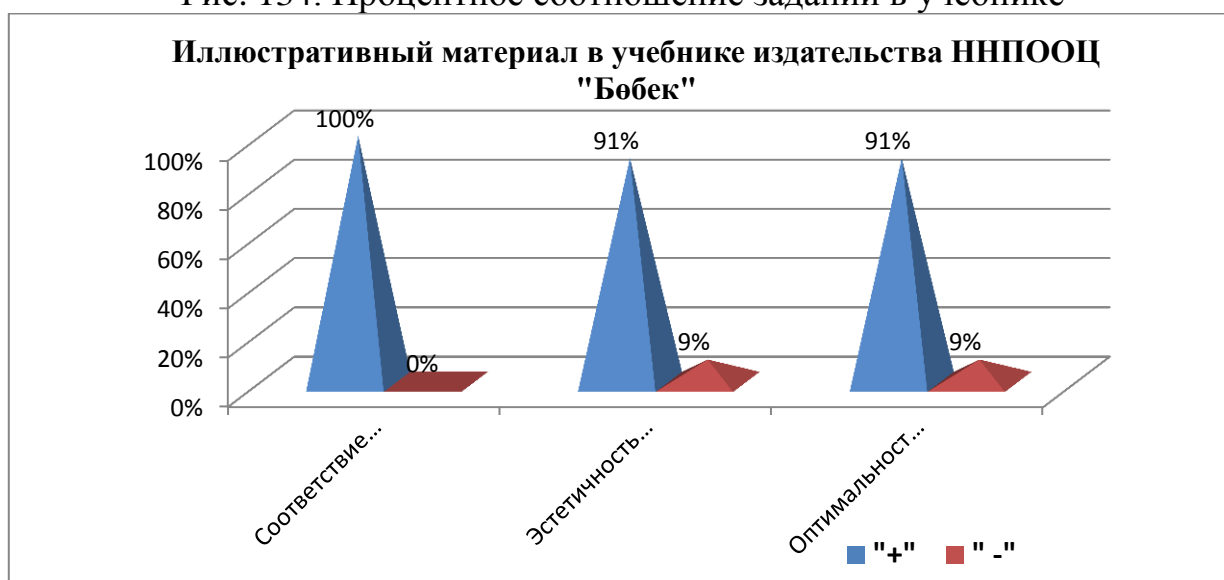

Рис. 135. Процентное соотношение иллюстративных материалов в учебнике

Рис. 136. Процентное соотношение суждений в УМК

Учебник «Самопознания» 11 класс

Авторы: Акимбаева Ж. Ж., Джубатова Л. С., Мыркасымова Н. К.

Издательство ННПООЦ «Бөбек»

Общие выводы. Учебник «Самопознание» для 11 классов разработан на основе типовой учебной программы обновленного содержания. В учебнике представлены учебные материалы, раскрывающие сущность общечеловеческих ценностей и качеств. Содержание тем отобрано в соответствии с возрастными особенностями обучающихся. Содержание цитат, духовных рассказов и заданий, изложенных в учебнике, соответствует теме.

В учебнике сохранена преемственность тем и заданий, глубокий смысл тем направлен на приобщение обучающихся к духовным нравственным ценностям. Материал учебника направлен на духовно-нравственное воспитание обучающихся, общечеловеческие ценности объясняются реальным жизненным опытом, действиями.

Данные темы и задания понятны, разработаны в соответствии с учебными целями, способствуют развитию логического мышления и приобретению жизненного опыта обучающимися. Содержание учебника ориентировано на формирование личности обучающихся. После каждой темы и раздела предлагаются задания и проектные работы, которые способствуют развитию духовных качеств и воспитанию нравственности и гуманности.

Примечание

- В содержании некоторых тем в учебнике допущены орфографические, грамматические ошибки.

Предложения.

- включить в учебник больше творческих заданий;
- привести тестовые задание на закрепление знаний в соответствии с темой;
- предусмотреть использование активных форм и методов обучения;
- в дополнение к учебнику издать «тетрадь ученика» для учащихся;
- дополнить учебные тексты сведениями об авторах;
- предоставить дополнительные ресурсы в учебно-методическом комплексе.

Учебник «Графика и проектирование»

Сведения об учителях-предметниках, апробировавших учебный предмет «Графика и проектирование»: об образовании и стаже работы (рис. 137), о категории (рис. 138), о прохождении курсов НЦПК «Өрлеу» (рис. 139) и АОО НИШ (рис. 140).

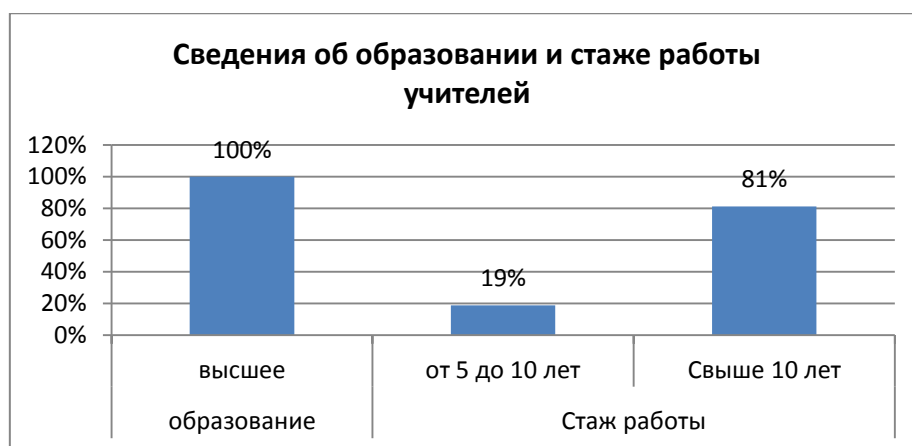

Рис. 137. Сведения об образовании и стаже работы

Рис. 138. Сведения по категориям учителей

Рис. 139. Прохождение курсов НЦПК «Өрлеу»

Рис. 140. Прохождение курсов АОО «НИШ»

Учебник «Графика и проектирование» для 11 класса на апробацию представлен двумя издательствами: «Келешек-2030», «Мектеп».

Мониторинг включает в себе следующие разделы: анкетирование учителей-предметников по структуре учебника; соответствие заданий учебному материалу; иллюстративный материал; содержание учебно-методических комплексов (УМК); характеристика учебника и УМК. Результаты апробирования по разделам приведены отдельно на каждый учебник предмета «Графика и проектирование».

Наличие структурных компонентов учебника «Графика и проектирование» представлено по издательствам (рис. 141-142).

Рис. 141. Структура и содержание учебника издательства «Келешек»

Рис.142. Структура и содержание учебника издательства «Мектеп»

Наличие неточностей, ошибок учебника «Графика и проектирование» представлено по издательствам (рис. 143-144).

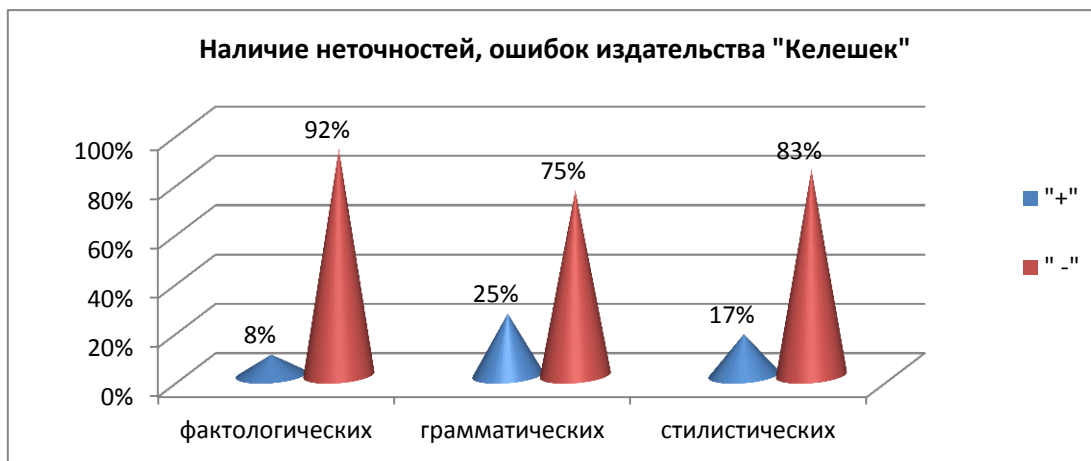

Рис. 143. Наличие неточностей, ошибок издательства «Келешек»

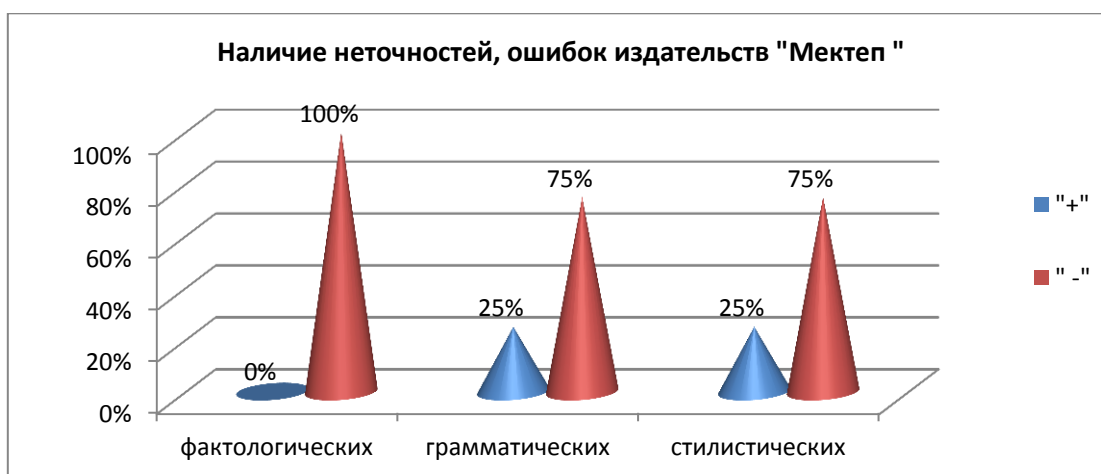

Рис. 144. Наличие неточностей, ошибок издательства «Мектеп»

Соответствие заданий учебному материалу учебника «Графика и проектирование» представлено по издательствам (рис. 145, 146)

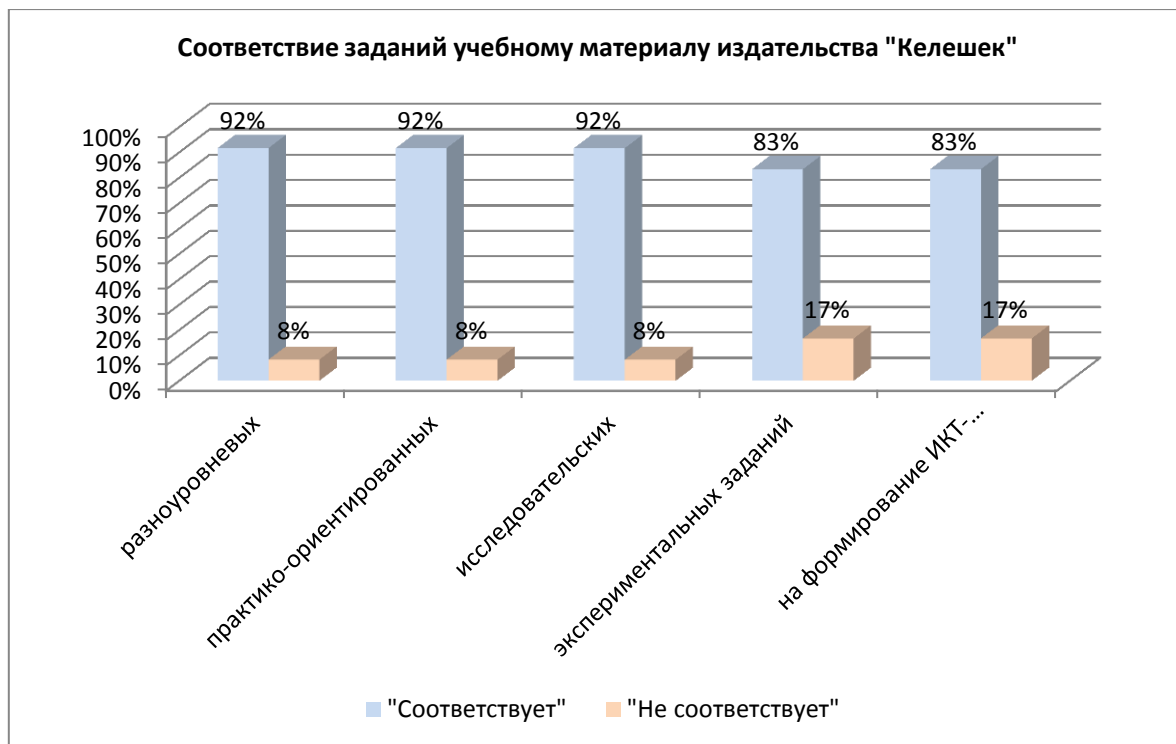

Рис. 145. Соответствие заданий учебному материалу «Келешек»

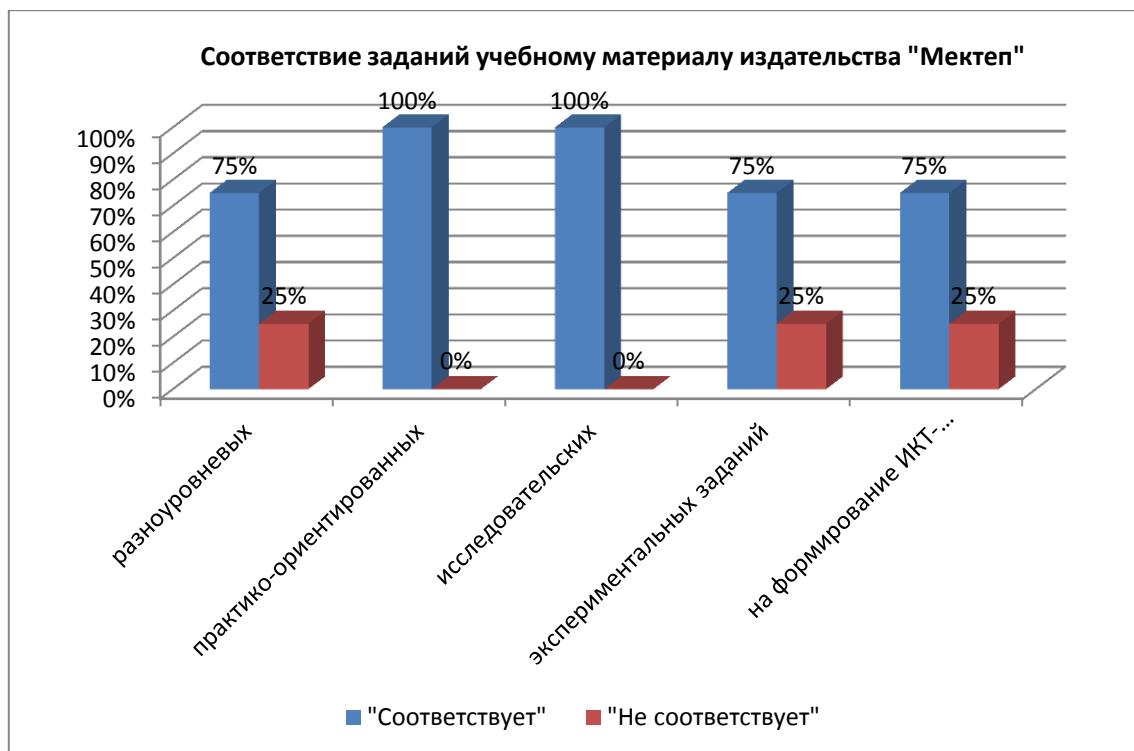

Рис. 146. Соответствие заданий учебному материалу «Мектеп»

2.1.4. Иллюстративный материал учебника «Графика и проектирование» представлено по издательствам (рис. 148-149)

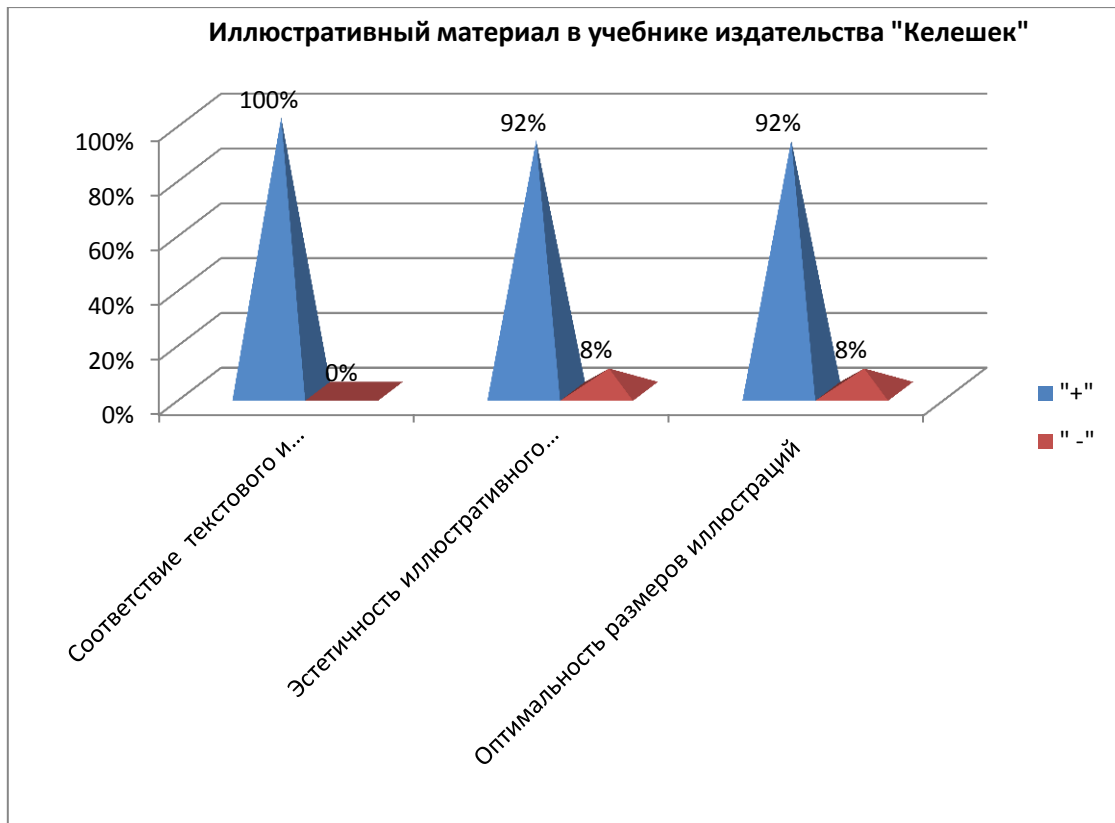

Рис. 148. Иллюстративный материал в учебнике издательства «Келешек»

Рис. 149. Иллюстративный материал в учебнике издательства «Мектеп»

Содержание УМК учебника «Графика и проектирование» представлено по издательствам (рис. 150-151)

Рис. 150. Содержание УМК в учебнике издательства «Келешек»

Рис. 151. Содержание УМК в учебнике издательства «Мектеп»

Общая характеристика учебника и УМК

Учебник «Графика и проектирование»

Авторы: И.М.Дубинец, В.Б.Кульбаева, Ж.Д.Ергалиев, И.М.Дубинец,
В.Б.Кульбаева, Ж.Д.Ергалиев
Издательство «Келешек»

Общие выводы. Учебник соответствует учебной программе и возрастным особенностям обучающихся 11 классов. В разделе «Графические способы и средства визуализации информации» обучающиеся могут научиться выполнять геометрические построения на чертежах. В учебнике очень хорошо раскрыты темы раздела «Основные виды изображений и их построение». Можно легко изучать методы проецирования, виды, размеры разреза, оксонометрические проекции. Материал доступен для овладения навыками чтения и выполнения чертежей предметов, развивает пространственное восприятие, фантазию и начальный уровень инженерно-конструкторских способностей. Полученные знания и навыки будут способствовать развитию пространственного мышления, внимания, аккуратности и усидчивости, что необходимо специалистам любых профессий.

Учебник написан просто, в нем реализован аксиоматический подход к построению курса. Схемы, рисунки, иллюстрации дополняют и поясняют текстовый материал. Система упражнений последовательна, содержит задачи разного уровня сложности, приводятся примеры решения наиболее важных задач, также даны решения наиболее трудных задач, которые потребуются ученикам как опорные. Имеются дополнительные задания. При решении дополнительных задач у обучающихся развиваются: пространственное воображение, практическое понимание и логическое мышление с учетом возрастных особенностей обучающихся.

При разработке УМК учтены требования современных педагогических концепции, УМК разработан хорошо, облегчает работу учителя. Содержит дополнительный материал к урокам.

Замечание: Не даны практические рекомендации по оцениванию учебных достижений.

Рекомендации:

- 1) в конце учебников можно добавить словарь и формулы.
- 2) включить рекомендации по оцениванию учебных достижений.

Учебник «Графика и проектирование»

Авторы: Ы. Наби

Издательство «Мектеп». Язык обучения: русский, казахский

Общие выводы. Структура учебника соответствует программе. Учебник составлен хорошо. Содержание учебника соответствует учебному плану. Он состоит из 68 часов, 2 разделов, 18 глав. Темы учебного плана соответствуют цели обучения. Более конкретно, доступно сообщается о новых графических программах.

Обращается внимание на практическое применение черчения, на ее связь с искусством, архитектурой.

Учебник понятный. Хорошо распределены практические и графические работы.

При разработке учебника соблюдены все основные дидактические принципы, принцип научности и доступности учебного материала. Имеются задания, направленные на развитие критического мышления и для самостоятельного выполнения. Размер иллюстрации оптимальный. Имеются чертежи к данным материалам. Даны геометрические фигуры к чертежам.

УМК разработан хорошо, облегчает работу учителя. Соответствует учебнику, все планы уроков разработаны в соответствии с требованиями обновленной программы.

Замечания: Оценивание учебных достижений, практические рекомендации по использованию дополнительных ресурсов не приняты во внимание.

Рекомендации:

- 1) включить разно уровневые задания.
- 2) рекомендации по оцениванию учебных достижений.
- 3) практические рекомендации по использованию дополнительных ресурсов.

Информация о разработке учебной программы и учебников и учебно-методических комплексов по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка»

В соответствии с приказом министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2017 года №556 в 2018-2019 учебном году проведена апробация учебных программ, учебников и учебно-методических комплексов по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» 10-х классов 16 пилотных школ. Проведен мониторинг по тематическому плану Национальной академии образования им.Алтынсарина по итогам апробации учебных программ, учебников и учебно-методических комплексов предмета «Начальная военная и технологическая подготовка».

В 2019-2020 учебном году продолжилась апробация учебных программ, учебников и учебно-методических комплексов по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» для 11 класса. В ходе мониторинга апробации качества учебников и учебных программ обновленного содержания по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» для 11 классов были внесены дополнения и изменения в учебную программу предмета «Начальная военная и технологическая подготовка» для 11 классов.

В Национальной академии образования им.И. Алтынсарина и в департаменте организационно-мобилизационной работы Генерального штаба Вооруженных Сил Министерства обороны РК обсуждена учебная программа,

после чего 27 января 2020 года программа была презентована министру образования и науки РК.

По итогам заседания были даны поручения Национальной академии образования им. И. Алтынсарина Министерства образования и науки Республики Казахстан:

- подготовить **сравнительную таблицу** к проекту приказа Министра образования и науки «О внесении изменений и дополнений в приказ Министра образования и науки Республики Казахстан от 3 апреля 2013 года № 115 «Об утверждении типовых учебных программ по общеобразовательным предметам, курсам по выбору и факультативам для общеобразовательных организаций» Типовая учебная программа по учебному предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» для 10-11 классов уровня общего среднего образования по обновленному содержанию;

- разработать и представить на утверждение **учебную программу** «Начальная военная и технологическая подготовка» для 10-11 классов в срок до 29 января 2020 года с учетом замечаний и предложений.

Рабочая группа, созданная по поручению Министерства образования и науки Республики Казахстан по учебной дисциплине «Начальная военная и технологическая подготовка», занималась внесением изменений и дополнений в типовую учебную программу.

В ноябре 2019 года Национальной академией образования им. И.Алтынсарина был проведен семинар с преподавателями-организаторами предмета «Начальная военная и технологическая подготовка» и военно-учебным центром Министерства обороны на базе Академии с разработанной рабочей группой учебной программы «Начальная военная и технологическая подготовка».

В ноябре, декабре 2019 года и январе-апреле 2020 года было проведено 7 встреч с рабочей группой, состоящей из авторов программы и учебника и преподавателей.

Программа подготовлена совместно с

- Департаментом организационно-мобилизационной работы Генерального штаба Вооруженных сил РК
- Кафедрой оперативно-тактической подготовки Национального университета обороны имени Первого Президента-Лидера Нации
- Вневойсковым учебным центром на базе Академии государственного управления при Президенте Республики Казахстан
- Комитетом административной полицией Министерства внутренних дел РК.

Новая редакция программы по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» предусматривает возможность получения обучающимся четкого представления об основах обороны государства и военной службы с учетом современных требований, предъявляемых к гражданам Республики Казахстан, систематизации своих знаний в вопросах обеспечения личной безопасности в повседневной жизни и в различных

опасных и чрезвычайных ситуациях природного, техногенного и социального характера. Систематизируют темы, которые отвечают на такие вопросы: как избежать риска, помочь найти правильное решение для сохранения и укрепления здоровья.

На основе результатов апробации рабочей группы, созданной при НАО им. И.Алтынсарина, была предложена в Министерство образования и науки Республики Казахстан новая редакция типовой учебной программы с изменениями и дополнениями по учебной дисциплине «Начальная военная и технологическая подготовка».

По поручению Министерства образования и науки Республики Казахстан, на основании результатов апробации рабочей группы, созданной при НАО им. И. Алтынсарина, рекомендовано Министерству юстиции Республики Казахстан 13 марта 2020 года на утверждение в Министерство юстиции Республики Казахстан обновленный вариант типовой учебной программы с изменениями и дополнениями по учебной дисциплине «Начальная военная и технологическая подготовка».

Новая редакция утверждена Приложением к приказу Министра образования и науки Республики Казахстан от «21» апреля 2020 года №154 «Типовая учебная программа по учебному предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» для 10-11-классов уровня общего среднего образования по обновленному содержанию (естественно-математическое направление, общественно-гуманитарное направление)» (занесен в реестр государственной регистрации нормативно-правовых актов № 20456).

**Мониторинг
качества новых учебных программ и учебников по предмету
«Начальная военная и технологическая подготовка»
для 10-11-классов уровня среднего образования
по обновленному содержанию**

Обновление содержания образования – это пересмотр структуры и содержания образовательной программы, подходов и методов обучения и воспитания. Результатами внедрения обновленного содержания образования должно стать создание образовательной среды, благоприятной для гармоничного становления и интеллектуального развития личности, сочетающей в себе национальные и общечеловеческие ценности, умеющей проявлять функциональную грамотность и конкурентоспособность в любой жизненной ситуации.

В соответствии с приказом министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2017 года №556 обновленные учебные программы по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» в 2018-2019 учебном году апробированы 10-е классы 16 пилотных школ. А с 2019-2020 учебного года 11-ые классы 16 пилотных школ страны перешли на обучение по обновленным учебным программам по предмету «НВПТ» и подготовлена информация о проведении апробации.

Процесс внедрения обновленного содержания образования сопровождался мониторингом. Собранная в ходе мониторинга информация использовалась для выявления и анализа проблем, требующих принятия необходимых мер.

Мониторинг внедрения обновленного содержания образования в 11 классах позволил оценить качество учебных программ, учебников, УМК, определить мнение обучающихся, педагогов, руководителей организаций образования об эффективности образовательного процесса по новым стандартам образования.

Цель: оценка текущего состояния внедрения разработанных учебных программ по обновленному содержанию образования, учебников и УМК в условиях реального образовательного процесса 11-ых классов школ Казахстана.

Задачи:

1) проверить на практике эффективность разработанных учебных программ, УМК:

- доступность учебных программ и планов для учителей (приемлемость, несложность, удобность, понятность и т.д.);
- последовательность тем в учебных планах (логичность, взаимосвязь и т.д.);
- качество учебников, УМК (соответствие содержания разработанных учебников, УМК учебным программам, направленность УМК на достижение целей обучения, дизайн);
- эмоциональное отношение обучающихся к образовательному процессу (восприятие, интерес, мотивация, вовлеченность/активность);

2) получить оценку учителей-предметников, работающих в 10-ых классах, по поводу реализации учебных программ, учебников и УМК, а именно:

- содержания учебных программ и преимуществ новой учебной программы;
- целей обучения, вызвавших у учителей затруднения в понимании и реализации;
- направленности учебной программы на формирование казахстанского патриотизма;
- направленности учебной программы на формирование понимания традиций своего и других народов;
- структуры и содержания учебника;
- методической стороны учебного материала;
- иллюстративного материала учебника;
- языка и стиля изложения учебного материала;
- содержания УМК по предмету.

3) выявить степень соответствия апробируемых учебных программ, учебников и УМК основным положениям ГОСО;

4) разработать рекомендации по доработке учебных программ, учебников, УМК обновленного содержания образования (при необходимости);

5) оказать методическую поддержку учителям в условиях реального образовательного процесса.

В целом, мониторинг направлен на то, чтобы получить общую картину профессионального оценочного суждения учителей и администрации школы о новой программе, учебниках и УМК, а также детальную картину о преимуществах новой учебной программы, учебников и УМК, о затруднениях учителей в реализации новой учебной программы для совершенствования научно-методического обеспечения реализации новой программы, а также стратегий и механизмов методической поддержки учителей.

В мониторинге принимали участие 16 пилотных школ 16-ти регионов страны.

В целях осуществления приложения 5 к приказу № 556 Министра образования и науки Республики Казахстан от «31» октября 2017 года в приложении 7 к приказу Министра образования и науки Республики Казахстан от 6 ноября 2014 года № 455 о пилотном внедрении обновленного содержания образования в 2018-2019 учебном году обучающиеся 10-го класса, в 2019-2020 учебном году обучающиеся 11-го класса обучались по обновленному содержанию учебной программы, учебников и учебно-методических комплексов по предмету «Начальная военная и технологическая подготовка» (перечень 16 школ по Республике прилагается).

**Типовая учебная программа по учебному предмету
«Начальная военная и технологическая подготовка»
для 10-11-классов уровня среднего образования
по обновленному содержанию (естественно-математическое направление,
общественно-гуманитарное направление)**

Таблица 13

№	Регионы	Название пилотных школ
1.	г.Астана	Средняя школа № 13
2.	г.Алматы	Средняя школа №28 имени М. Маметова
3.	Акмолинская область, район Жаркайын	Средняя школа имени Н.Крупской
4.	Актюбинская область, г. Актобе	Гимназия № 51
5.	Алматинская область, район Коксу	Школа гимназия имени К. Жалайыри
6.	Атырауская область, г. Атырау	Средняя школа № 33
7.	ВКО, г.Оскемен	Средняя школа № 4
8.	Западно- Казахстанская область, г.Орал	Школа гимназия № 34
9.	Жамбылская область, г.Тараз	Школа гимназия № 49
10.	Карагандинская область, г.Караганды	Школа лицей №101
11.	Кызылординская область, г.Кызылорда	Средняя школа имени Ж. Кизатова
12.	Костанайская область, г.Костанай	Средняя школа №5
13.	Мангистская область, г.Жанаузен	Средняя школа № 21
14.	Павлодарская область, г. Павлодар	Средняя школа № 41
15.	Северо- Казахстанская область, г.Петропавлск	Средняя школа № 40
16.	Южно-Казахстанская область, г.Шымкент	Школа лицей № 7 имени К. Спатаева

Процедуры мониторинга

Рабочие группы по проведению мониторинга из числа представителей НАО и ответственных специалистов управлений (отделов) образования получали информацию по школам и проводили интервью с учителями и собирали информацию. Данные фиксировали с помощью анкет, протоколов бесед, фотографий и аудиозаписей в соответствии с Инструкцией по проведению мониторинга.

Корректировка и анализ статистических показателей.

Рабочая группа проводили анализ результатов мониторинга, а также модерацию собранных данных, готовили отчеты на основе обобщения выводов, делали свод по количественным и качественным итогам мониторинга, по рекомендациям учителей для внесения коррективов по совершенствованию качества учебных программ, учебников и УМК.

Центром среднего образования после обработки и анализа данных подготовлен аналитический отчет и результаты мониторинга по этапам и процедурам мониторинга. Составлен аналитический отчет и результаты мониторинга учебников и УМК «Начальная военная и технологическая подготовка» для 11 класса, разработанных двумя изданиями представлены ниже в таблицах и диаграммах:

Общие сведения по двум издательствам (таблица 15, рис. 152)

«Келешек-2030» (таблицы 16-26, рис. 153-159);

«Мектеп» (таблицы 23-29, рис. 160-166).

1. Раздел I. ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ

Таблица 15

Преподаватель-организатор предмета «Начальная военная и технологическая подготовка»	Образование		Стаж работы		Категория (поставьте +)							Курсы НЦПК «Өрлеу» (дата, название)			Курсы АОО «НИИШ» (дата, название)				
	Высшее	среднее специальное	от 5 по 10 лет	от 11 лет и выше	Высшее	I	II	Без категории	Педагог-модератор	Педагог-эксперт	Педагог-исследователь	Педагог-мастер	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.	
																			1
Келешек-2030	12	-	3	9	4	3	5	-	-	-	-	-	-	1	1	8	1	-	1
Мектеп - 4	4	-	3	4	-	2	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	1
Итого - 16	16	-	6	13	4	5	7	-	-	-	-	-	1	1	10	1	-	-	2

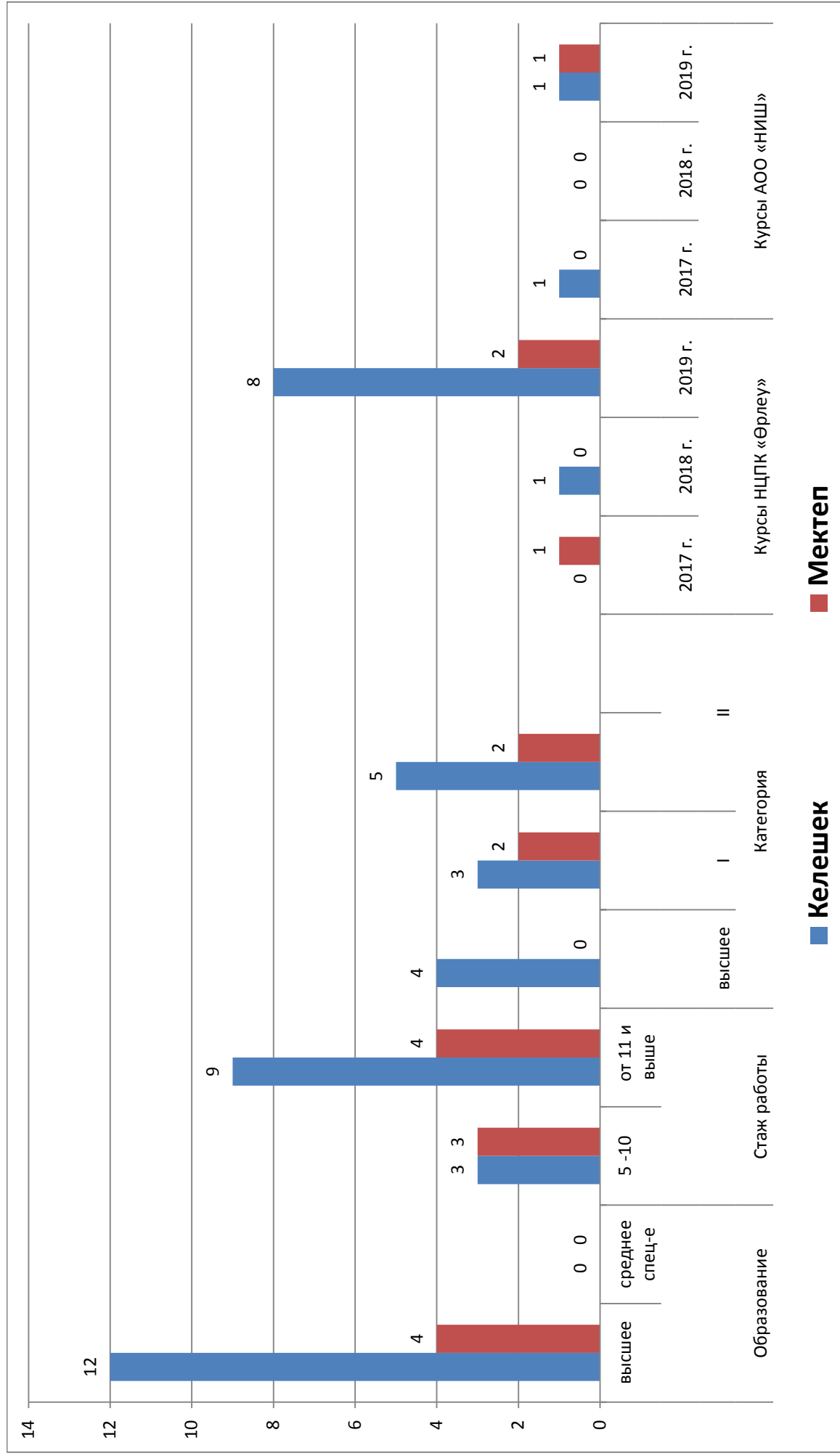

Рис.152. Общие сведения об учителях

АНАЛИТИЧЕСКИЙ ОТЧЕТ И РЕЗУЛЬТАТЫ МОНИТОРИНГА

1. ИЗДАТЕЛЬСТВО: КЕЛЕШЕК-2030 (Таблицы и диаграммы с № 3 по №9) ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ

Таблица 16

Преподаватель-организатор предмета «Начальная военная и технологическая подготовка»	Образование		Стаж работы		Категория (поставьте +)							Курсы НЦПК «Өрлеу» (дата, название)			Курсы АОО «НИШ» (дата, название)				
	Высшее	среднее специальное	от 5 по 10 лет	от 11 лет и выше	Высшее	I	II	Без категории	Педагог-модератор	Педагог-эксперт	Педагог-исследователь	Педагог-мастер	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2017г.	2018 г.	2019 г.	
12	12	-	3	9	4	3	5	-	-	-	-	-	-	1	1	8	1	-	1

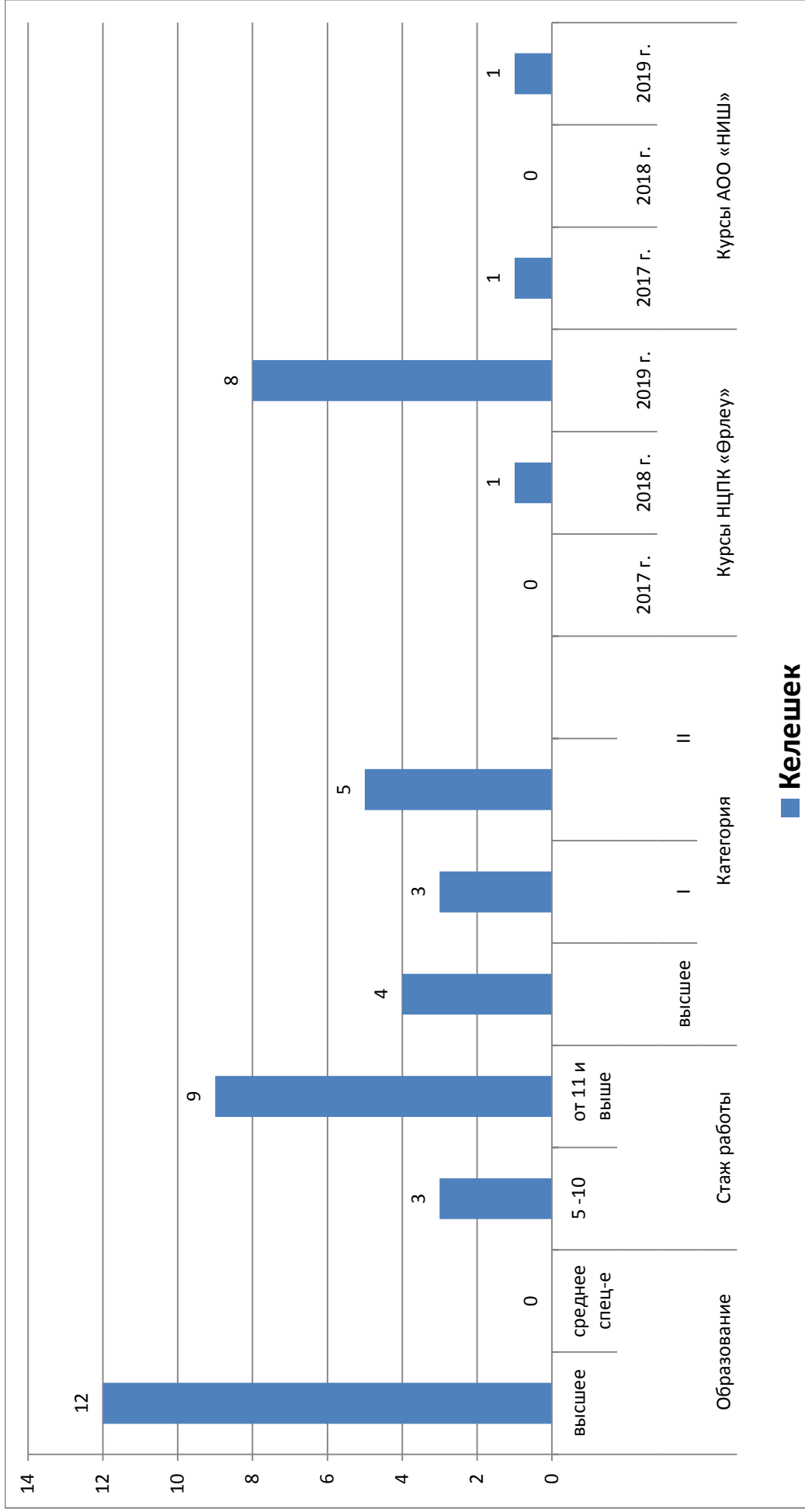

Рис. 153. Общие сведения об учителях

1.2 Раздел II. СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ

1. Какой предмет Вы преподаете? (напишите название предмета и издательства)
«Начальная военная и технологическая подготовка». «Келешек -2030» ()
2. Оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется (в соответствующей графе напротив проставьте знак «+»)

Таблица 17

	2 балла	1 балл	0 баллов
Новая программа по предмету интересна для большинства моих обучающихся	12		
Программа по предмету соответствует возрастным особенностям большинства моих обучающихся	11	1	
Содержание программы по предмету направлено на развитие практических навыков обучающихся	10	2	
Содержание программы отражает казахстанский компонент	12		
	45	3	

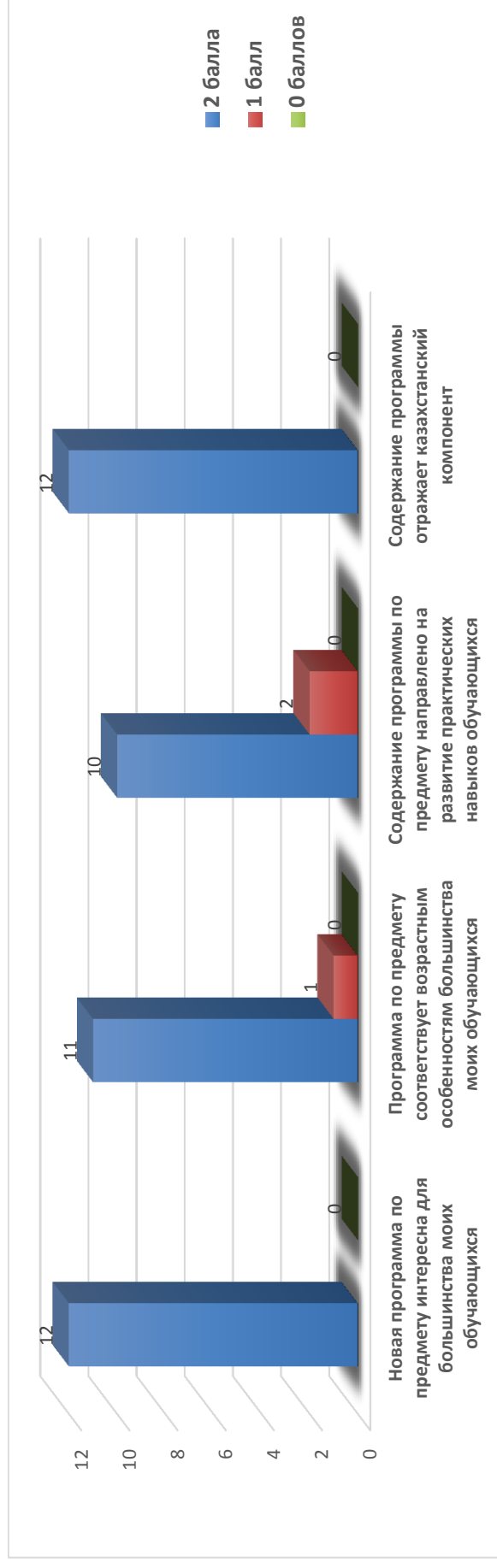

Рис. 154. Мнение учителей о содержании программы

3. Каковы основные преимущества новой учебной программы для Ваших обучающихся?

(оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла – проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 18

	2 балла	1 балл	0 баллов
Ориентирована на развитие навыков широкого спектра	11	1	
Дает обучающимся возможность для практической работы	11	1	
	22	2	

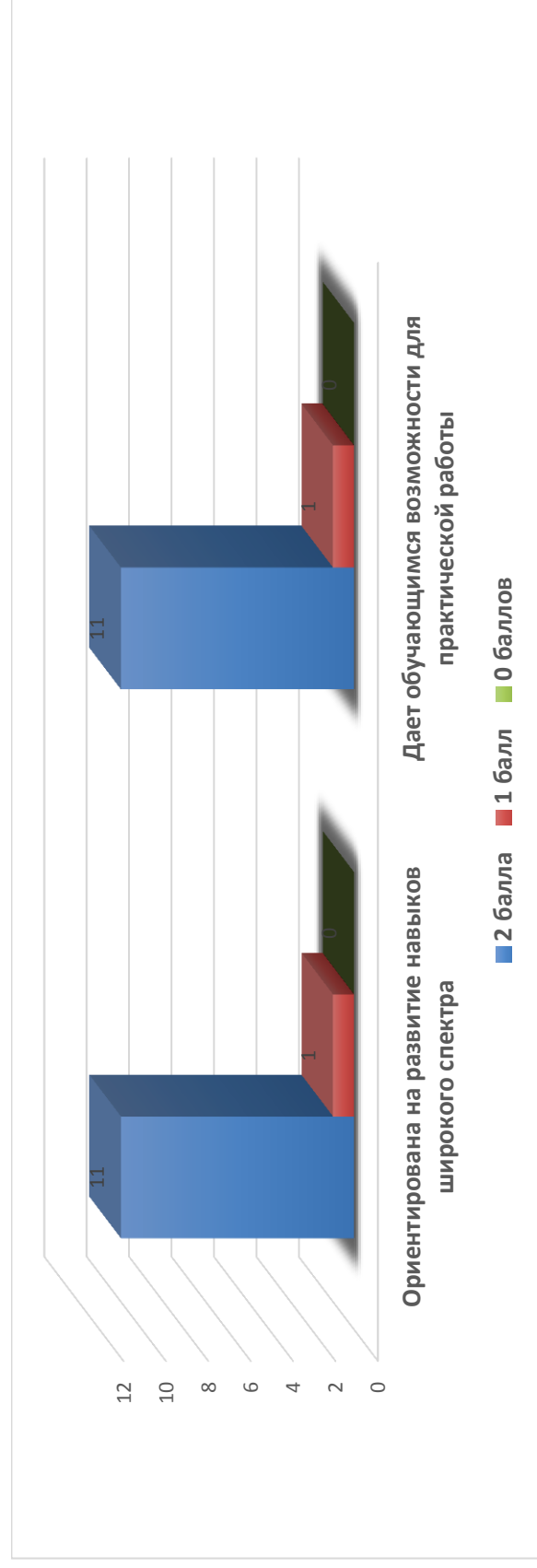

Рис. 155. Мнение учителей о содержании программы

1.3 Раздел Ш. ВОСПИТАТЕЛЬНАЯ РАБОТА

Наименование предмета «Начальная военная и технологическая подготовка». «Келешек -2030»

Оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла полностью соответствует, 1 балл – частично соответствует, 0 баллов – не соответствует.

Таблица 19

	2 балла	1 балл	0 баллов
1. Способствует ли программа формированию семейных ценностей?	10	2	
2. Способствует ли программа формированию казахстанского патриотизма?	12	1	
3. Способствует ли программа формированию понимания традиций своего и других народов?	12		
4. Способствует ли программа формированию навыков труда и самообслуживания?	10	2	
	44	4	

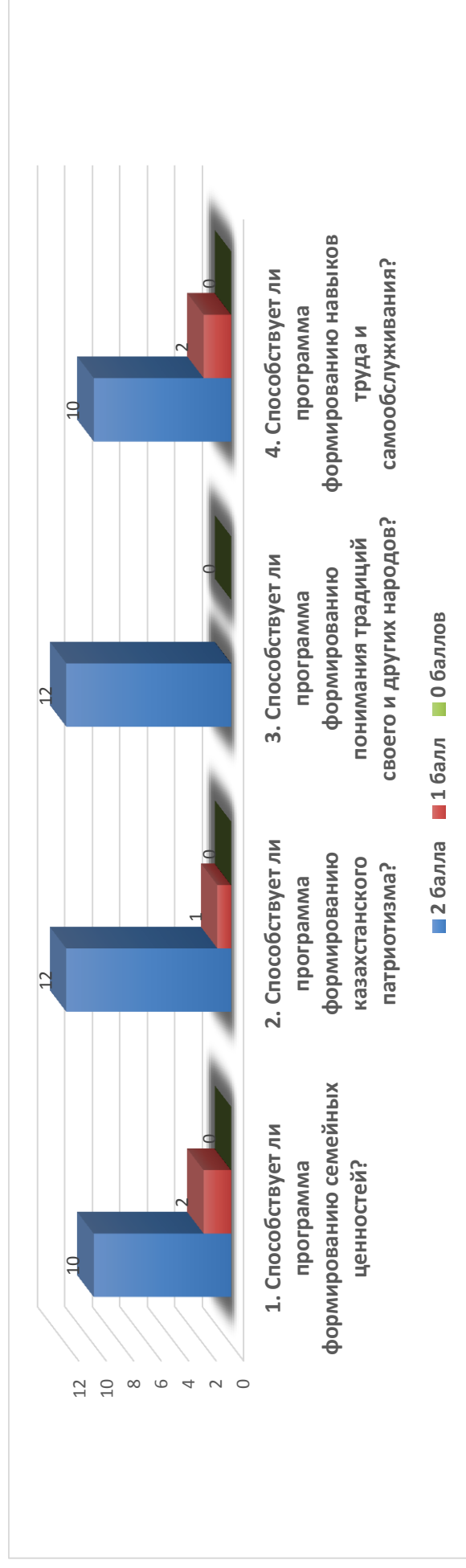

Рис. 156. Мнение учителей о содержании программы

1.4 Раздел IV. УЧЕБНИКИ И УМК

Предмет «Начальная военная и технологическая подготовка».

Издательство «Келешек -2030»

1. Структура и содержание учебника

(оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 20

Утверждение	2 балла	1 балл	0 баллов
Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)	12		
Оптимальность объема учебного материала по разделам	12		
Соответствие учебного материала психологическим особенностям обучающихся	12		
Логика изложения учебного материала (преемственность разделов)	12		
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника	12		
	60		

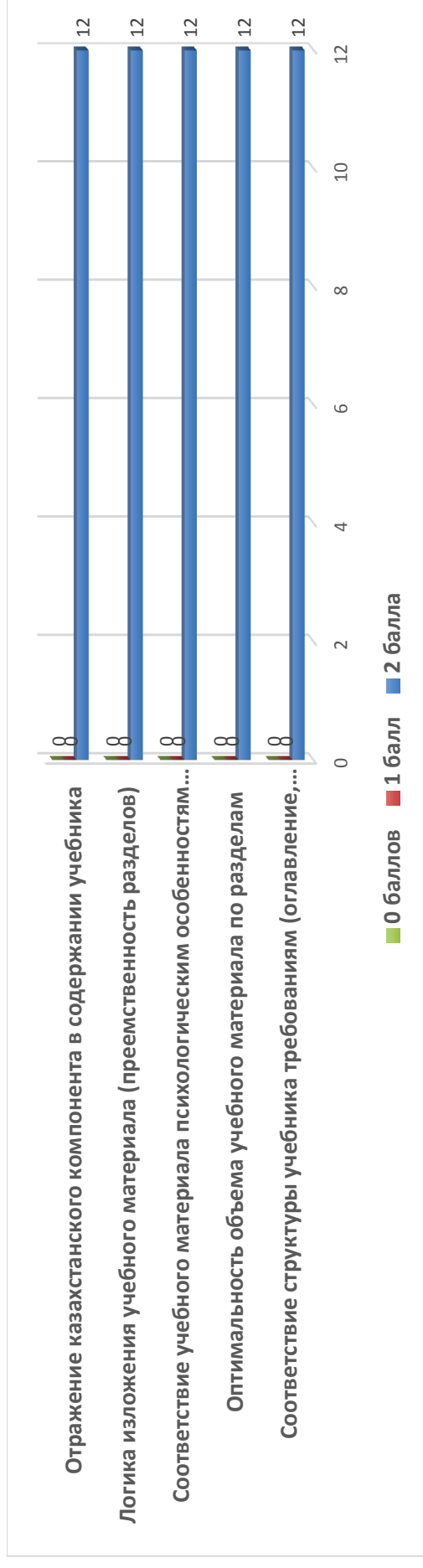

Рис. 157. Мнения учителей о структуре и содержании учебника

2. Методическая сторона учебного материала

(оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 21

Утверждение	2 балла	1 балл	0 баллов
Соответствие учебных заданий возрастным особенностям обучающихся	12		
Наличие заданий исследовательского характера	11	1	
Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий	12		
Практическая направленность учебника	10	2	
	55	3	

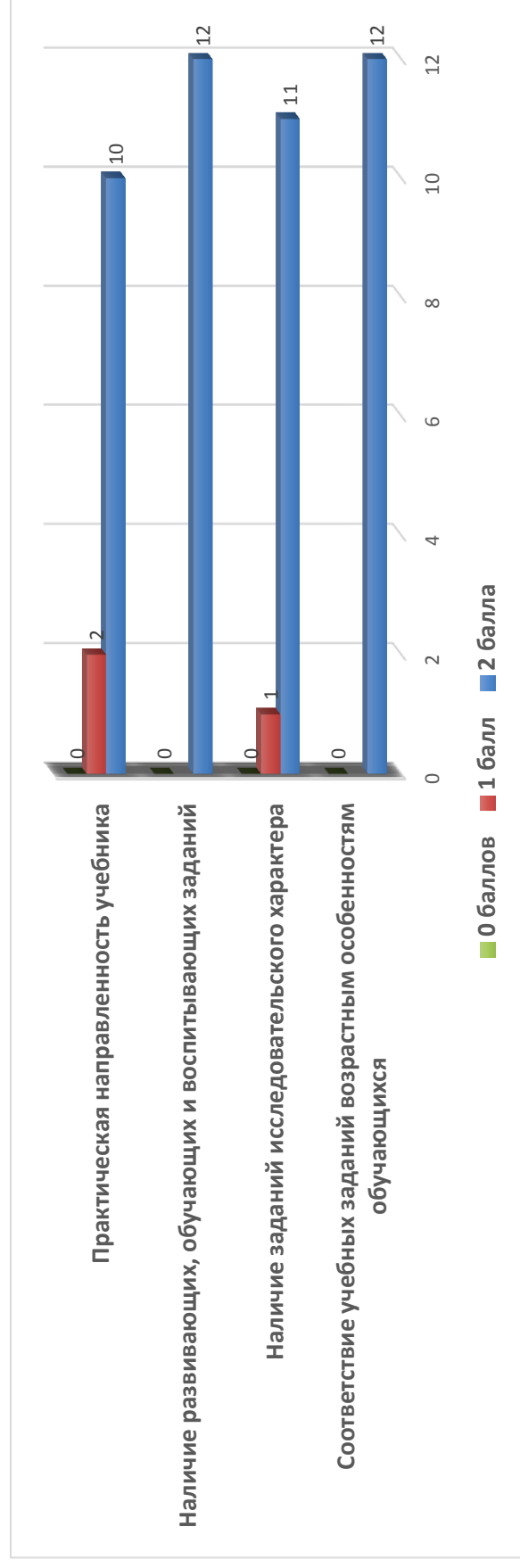

Рис. 158. Мнения учителей о методической стороне учебного материала

3. Язык и стиль изложения учебного материала (оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 22

	2 балла	1 балл	0 баллов
Ясность, четкость, выразительность	12	-	-
Наличие грамматических ошибок	-	-	0
Наличие стилистических ошибок	-	-	0
Наличие фактологических ошибок	-	-	0
	12	-	0

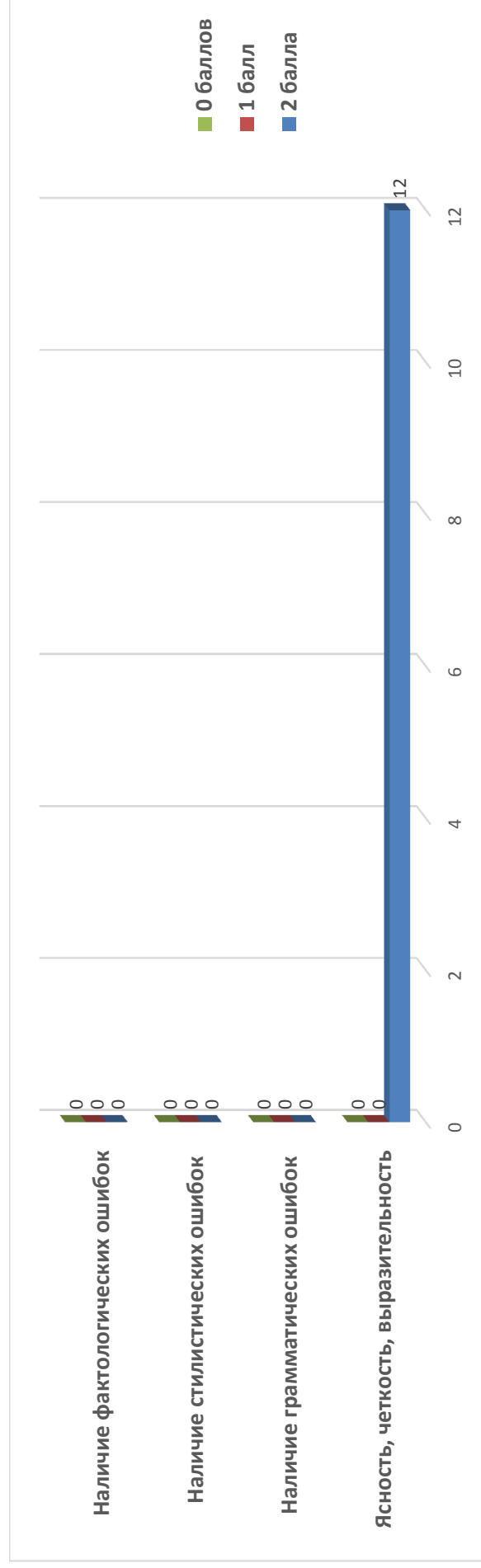

Рис. 159. Мнения учителей о языке и стиле изложения учебного материала

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНИКА И УМК:

НВТП, 11 класс, издательство «Келешек-2030». Язык обучения:

русский

Авторы: А.И.Рихтер, В.Л.Яковенко

Общие выводы. Структура учебника.

Наименование учебника:

Учебник. Часть 1. Начальная военная и технологическая подготовка.

Учебник. Часть 2. Практикум по решению ситуационных задач.

Учебник «Начальная военная и технологическая подготовка» для учащихся 11 класса общеобразовательной школы состоит из 2-х частей, 1-часть учебный материал, 2 - часть предназначен как практикум по решению задач.

Имеет научную направленность и отражает наиболее актуальные научные знания по учебному предмету.

Система основных научных понятий, терминов, определений, положений, относящихся к данной области знаний представлены, достаточно грамотно с учетом возрастных особенностей обучающихся. Учебные материалы имеют системный и структурированный характер.

Компоненты, обеспечивающие раскрытие основного содержания учебника размещены в логической последовательности и соответствуют дидактическим требованиям. Система задач, заданий, упражнений, наглядно-иллюстративных материалов, обеспечивают эффективное усвоение учебного содержания, учтена система творческих заданий. Для развития креативности, творческого мышления, интеллектуального потенциала обучающихся, учитывая опыт творческой деятельности обучаемых и их уровень подготовки, определяемую уровнем развития компонентов креативности задания обучаемым разделены на уровни сложности. Задания в методическом аппарате учебника адаптированы к экспериментально-исследовательскому характеру.

Содержание учебника имеет направленность на профессиональную ориентацию обучающихся.

Текст, стиль, язык содержания учебника обеспечивают доступность, понятность учебных материалов, изложенных с соблюдением норм современного литературного языка, возрастных особенностей учащихся. Если сказать про эргономику учебника, то книга очень удобная в использовании.

Особое внимание заслуживает направленность содержания учебника на развитие креативности, творческого мышления и интеллектуального потенциала. Изложение материала дается в доступной форме, а наличие справочно-методического аппарата, позволяет раскрыть понятийный аппарат.

Структура УМК. Наименование УМК:

1. Методическое руководство для преподавателей-организаторов общеобразовательной школы.

2. Комплект карточек для индивидуальной и групповой работы.

Методическое руководство для преподавателей – организаторов НВТП разработано согласно типовой учебной программе по предмету «Начальная

военная и технологическая подготовка» для 10 – 11 классов уровня общего среднего образования, утвержденной приказом министра образования и науки РК от 27 июля 2017 года № 352. Отражены современные педагогические подходы в организации учебного процесса при изучении тем. Имеются практические рекомендации по организации контроля и оценки знаний, навыков обучающихся. В методическом руководстве есть все необходимое для подготовки учителя к занятиям: тематическое планирование, подробнейшие разработки уроков, интересный дополнительный материал. Четко расписаны тип, форма урока, методы и приемы критического мышления, интерактивные методы, работа в парах и группах.

Рабочая тетрадь по начальной военной и технологической подготовке для 11 класса соответствует содержанию учебника. Задания и упражнения представлены грамотно и направлены на развитие критического мышления для самостоятельной коррекции знаний обучающимися. Грамматических ошибок и ошибок в подборе материала нет. Иллюстративный материал соответствует содержанию текста.

3. Комплекты наглядных пособий по начальной военной и технологической подготовке для 11 класса части 1 и 2 также соответствуют учебным целям программы. Содержание раздаточного материала красочно и четко сформулировано. За каждое практическое упражнение есть соответствующие критерии оценивания.

4. Комплект карточек для индивидуальной и групповой работы для 11 класса в количестве 90 штук соответствуют программе обучения, также четко и ясно сформулированы и удобны в использовании.

Замечания нет. Некорректное написание условий, а также ошибки отсутствуют.

Рекомендации:

- было бы очень много помощи если учебник имел компьютерную версию.

- рекомендуется к использованию в организациях образования.

**АНАЛИТИЧЕСКИЙ ОТЧЕТ И РЕЗУЛЬТАТЫ МОНИТОРИНГА
ИЗДАТЕЛЬСТВО: «МЕКТЕП»
2.1 ОБЩИЕ СВЕДЕНИЯ**

Таблица 23

Преподаватель-организатор предмета «Начальная военная подготовка»	Образование		Стаж работы		Категория (поставьте +)								Курсы НЦПК «Өрлеу» (дата, название)			Курсы АОО «НИШ» (дата, название)		
	Высшее	среднее специальное	от 5 по 10 лет	от 11 лет и выше	Высшее	I	II	Без категории	Педагог-модератор	Педагог-эксперт	Педагог-исследователь	Педагог-мастер	2017 г.	2018 г.	2019 г.	2017 г.	2018 г.	2019 г.
4	4	-	3	4	-	2	2	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-	1

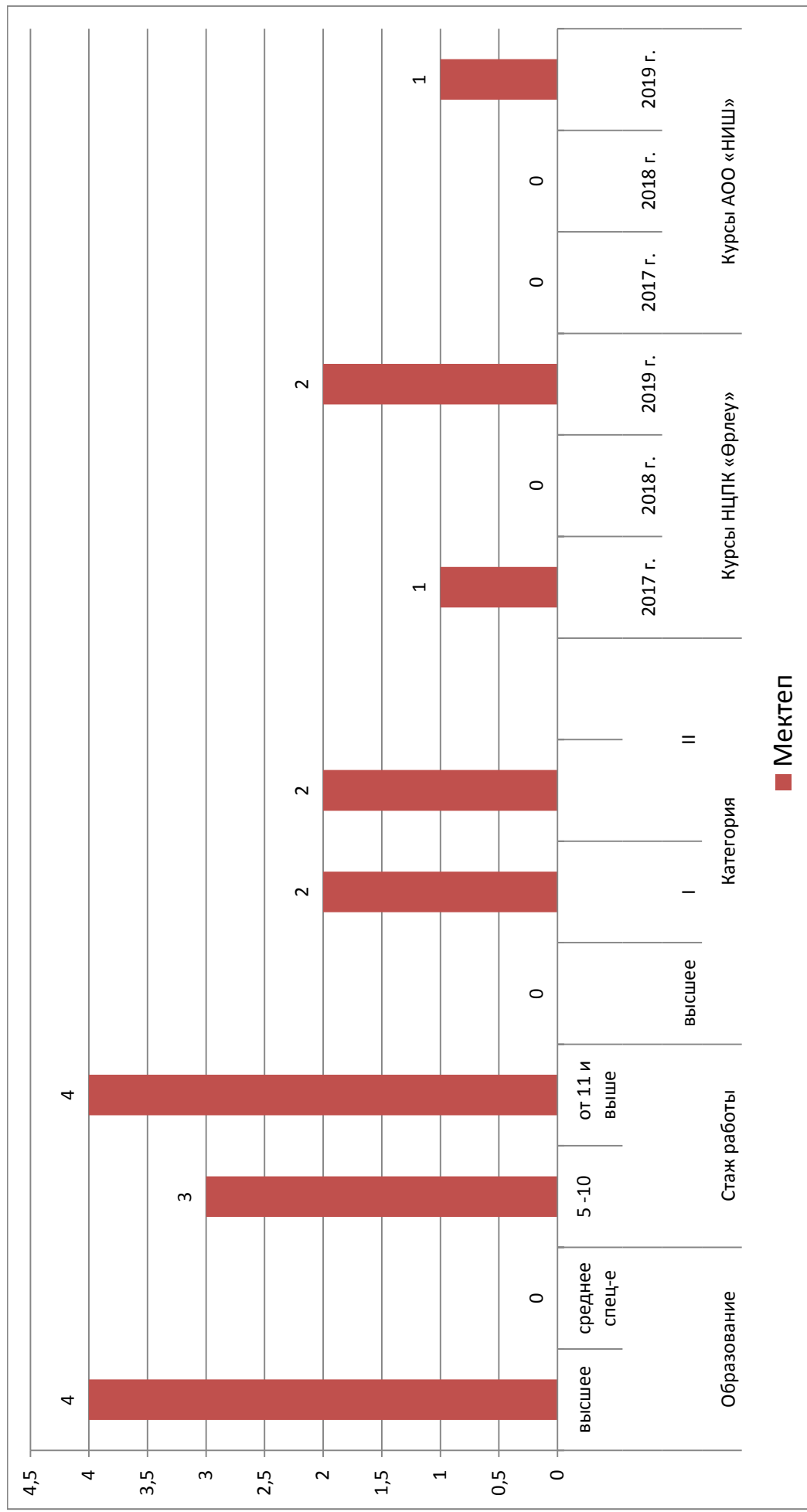

Рис. 160. Сведения об учителе

2.2 Раздел II. СОДЕРЖАНИЕ ОБРАЗОВАНИЯ

1. Какой предмет Вы преподаете? (напишите название предмета и издательства)

«Начальная военная и технологическая подготовка». «Мектеп»

2. Оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется (в соответствующей графе напротив проставьте знак «+»)

Таблица 24

	2 балла	1 балл	0 баллов
Новая программа по предмету интересна для большинства моих обучающихся	4	2	
Программа по предмету соответствует возрастным особенностям большинства обучающихся	2	2	
Содержание программы по предмету направлено на развитие практических навыков обучающихся	-	4	
Содержание программы отражает казахстанский компонент	4	-	
	10	8	

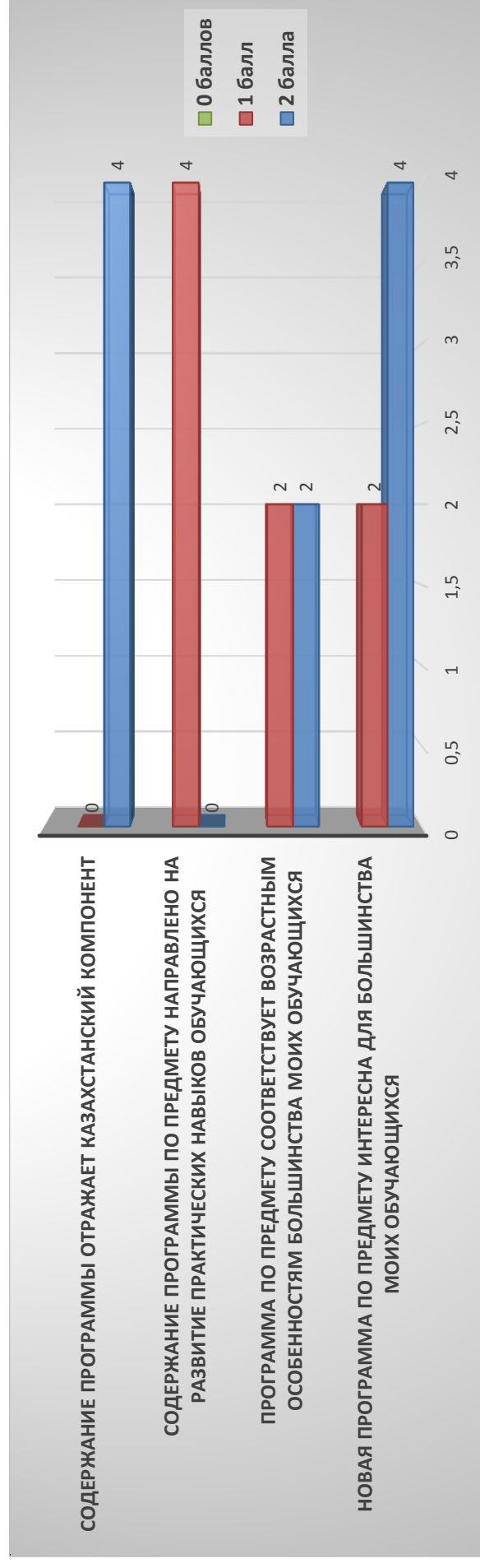

Рис. 161. Мнение учителей о содержании программы

3. Каковы основные преимущества новой учебной программы для Ваших обучающихся?
(оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 25

	2 балла	1 балл	0 баллов
Ориентирована на развитие навыков широкого спектра		2	2
Дает обучающимся возможности для практической работы		2	2
		4	4

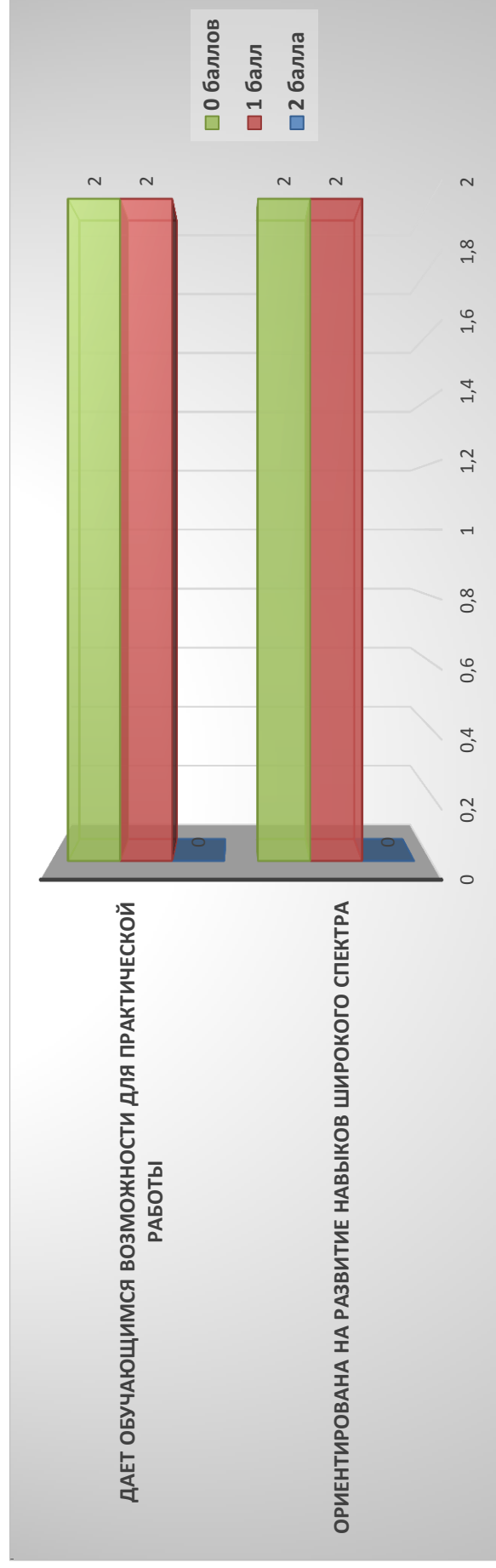

Рис. 162. Мнение учителей о содержании программы

2.3 Раздел III. ВОСПИТАТЕЛЬНАЯ РАБОТА

Наименование предмета «Начальная военная и технологическая подготовка». «Мектеп»

1. Оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла полностью способствует, 1 балл – частично способствует, 0 баллов – не способствует.

Таблица 26

Утверждение	2 балла	1 балл	0 баллов
1. Способствует ли программа формированию семейных ценностей?		3	1
2. Способствует ли программа формированию казахстанского патриотизма?		4	
3. Способствует ли программа формированию понимания традиций своего и других народов?		3	
4. Способствует ли программа формированию навыков труда и самообслуживания?		1	3
		11	4

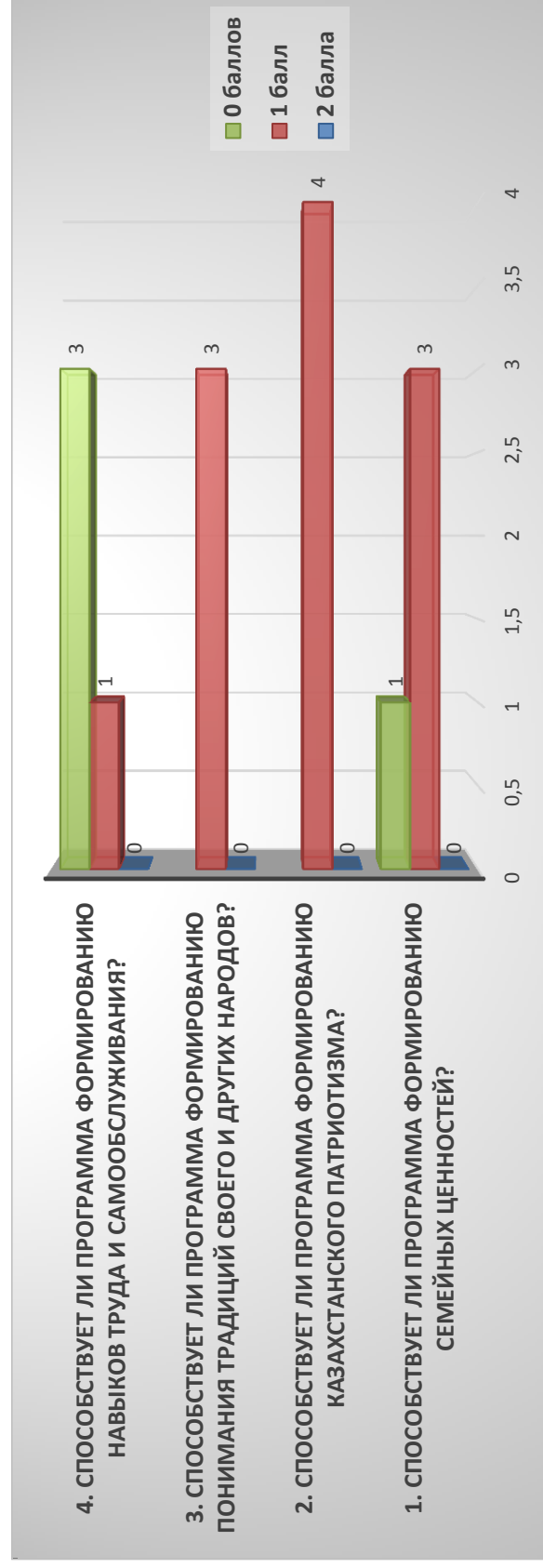

Рис. 163. Мнение учителей о содержании программы

2.4 Раздел IV. УЧЕБНИКИ И УМК

Предмет «Начальная военная и технологическая подготовка» Издательство «Мектеп» _____

1. Структура и содержание учебника

(оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 27

Утверждение	2 балла	1 балл	0 баллов
Соответствие структуры учебника требованиям (оглавление, введение, текст, иллюстрации, контрольные вопросы и задания, использование условных знаков, сигналов-символов)		2	2
Оптимальность объема учебного материала по разделам		1	3
Соответствие учебного материала психологическим особенностям обучающихся		2	2
Логика изложения учебного материала (преemptственность разделов)			4
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника		4	9
			11

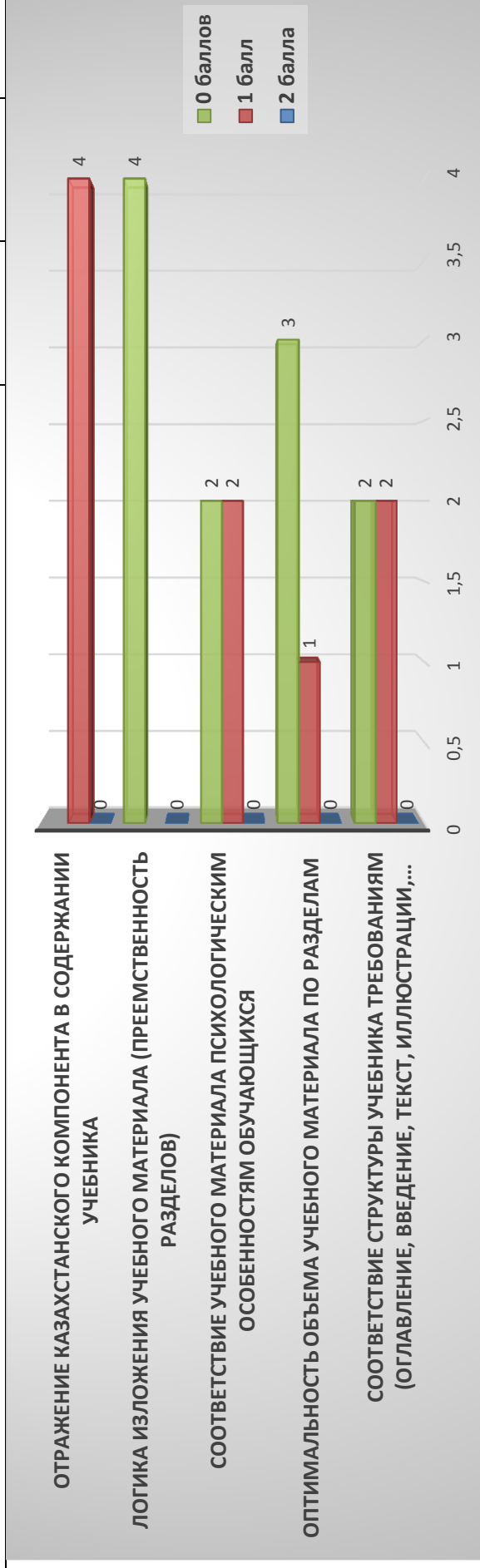

Рис. 164. Мнение учителей о структуре и содержании учебника

2. Методическая сторона учебного материала

(оцените утверждения по двухбалльной шкале: 2 балла проявляется полностью, 1 балл – проявляется частично, 0 баллов – не проявляется)

Таблица 28

Утверждение	2 балла	1 балл	0 баллов
Соответствие учебных заданий возрастным особенностям обучающихся	1	2	1
Наличие заданий исследовательского характера		2	2
Наличие развивающих, обучающих и воспитывающих заданий	2	2	
Практическая направленность учебника	1	2	1
	4	8	4

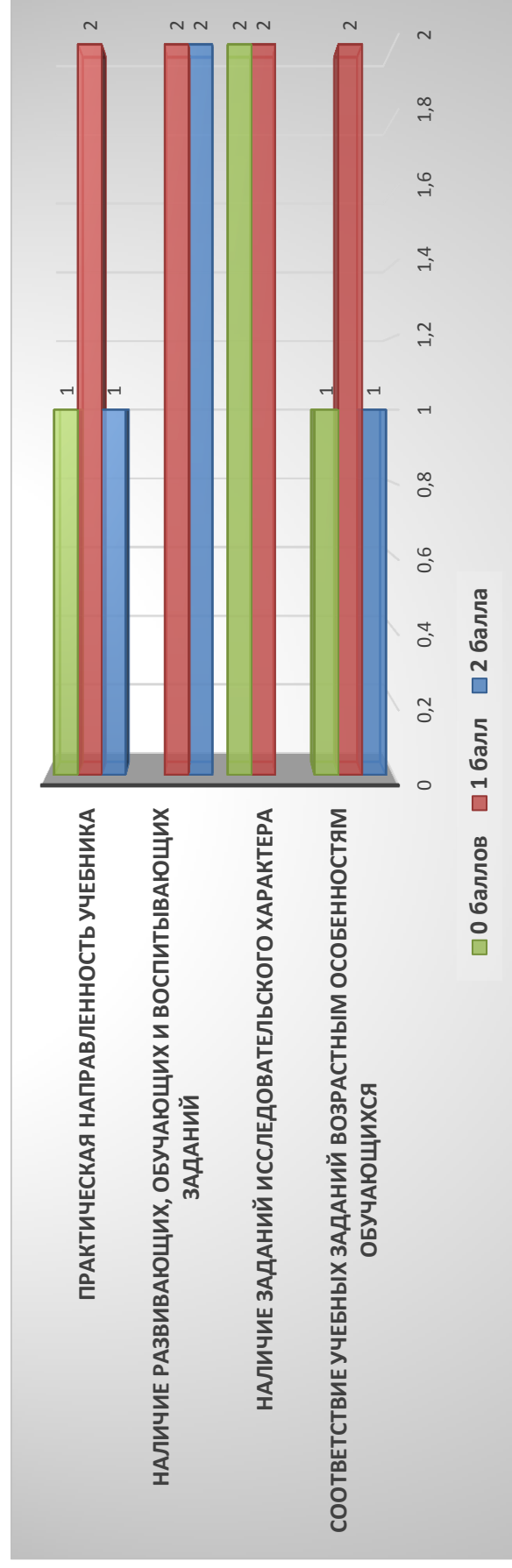

Рис. 165. Мнение учителей о методической стороне учебника

2. Язык и стиль изложения учебного материала

Таблица 29

	2 балла	1 балл	0 баллов
Ясность, четкость, выразительность		3	1
Наличие грамматических ошибок	1	3	
Наличие стилистических ошибок	1	3	
Наличие фактологических ошибок	1	4	
	3	13	1

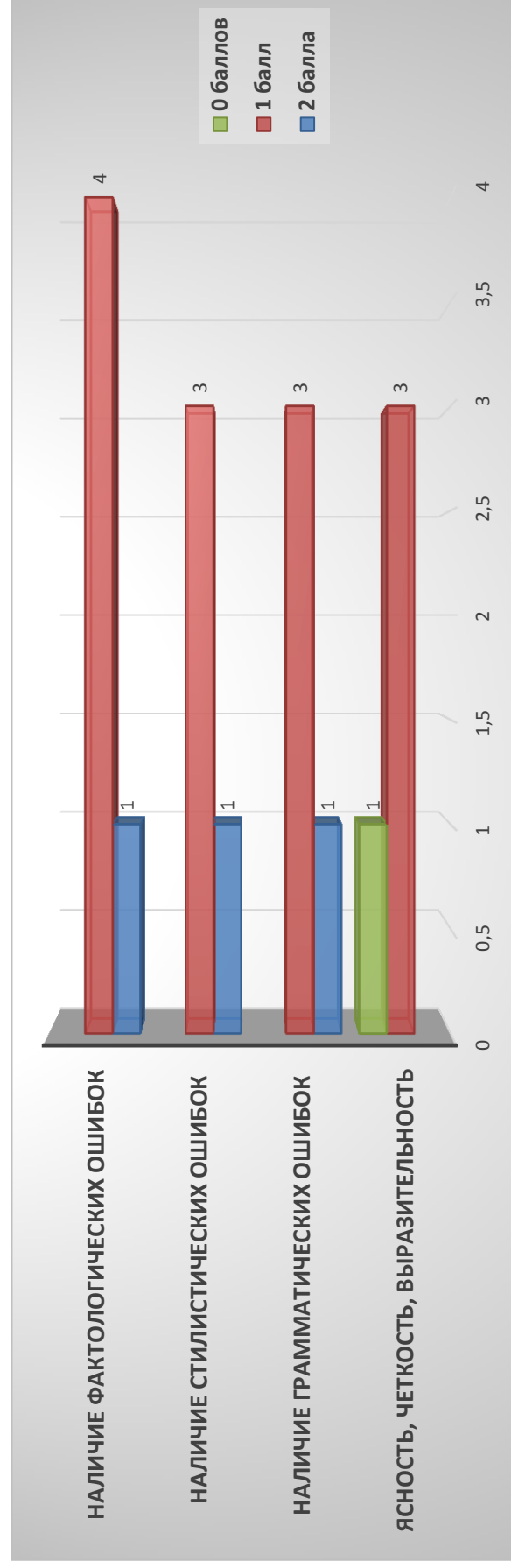

Рис. 166. Мнения учителей о языке и стиле учебного материала

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНИКА И УМК:

2. Автор(ы): В. Лим, А. Гудков

Издательство: Мектеп.

Наименование учебника

Начальная военная и технологическая подготовка. Учебник
общеобразовательная школа, 11 класс

Общие выводы.

Учебник «Начальная военная и технологическая подготовка» предназначена для 11 класса общеобразовательной школы авторов В. А. Лим и А. В. Гудкова, издательства «Мектеп», соответствует ГОСО РК и Типовой учебной программе. Компоненты, обеспечивающие раскрытие основного содержания учебника размещены в логической последовательности и соответствуют дидактическим требованиям. Учебник имеет мягкую обложку, что создает неудобство в использовании.

По структуре учебника отсутствуют или отражены не в полном объеме:

1) краткое описание цели и задач предмета во введении нет,
2) представленность выводов после каждого раздела учебника, отсутствует;

3) наличие ссылок на научные источники учебной информации, указаны не в полном объеме;

4) глоссарий (словарь), не раскрыт в полном объеме, расположен не в алфавитном порядке. **Недостаточное раскрытие материала.** Такие как: наличие в содержании сведений и научно-познавательной информации о передовых достижениях современной науки, техники и технологий в соответствующей образовательной области, или отражение в содержании казахстанского контента: природной, историко-культурной, экономической и технологической специфики и достижений Республики Казахстан (фото и рисунки все Российского образца).

Представленность системы заданий, упражнений для развития умения работы с электронными информационными ресурсами недостаточна.

Из аппарата ориентирования представление знаков-символов, условных обозначений не в полном объеме охватывают содержание всего учебника. Присутствуют только знаки информации, требующие запоминания и осмысления и дополнительная информация. Для лучшего ориентирования в содержании учебника, целесообразно добавить знаки-символы: полязычие, вопросы и задания, индивидуальное задание, групповое задание, поисковая работа, ситуационная задача, практическое задание.

Иллюстративный материал следует улучшить, так как после переработки учебника осталось без изменений много иллюстрированного материала (разные по цветовой гамме в черно-белом изображении, мелкого масштаба), некоторые рисунки старого образца, что затрудняет его восприятие и доступность усвоения данного материала и информации, существует не соответствие рисунков учебному тексту, названия иллюстраций, ссылок в

тексте на иллюстрации, качества рисунков, схем/чертежей в учебнике не соответствуют одному стилю.

По 2 разделу о научно-педагогической экспертизе реализации дидактических функций учебника можно сделать следующие выводы: учебник стимулирует у обучающихся учебно-познавательную потребность в познании, желания и умения самостоятельного приобретения знаний, побуждает к достижению ожидаемых результатов, содействует развитию интеллектуальных способностей, личностных качеств, практических и коммуникативных навыков. Недостаточна навигация в темах, в итоговых блоках разделов для выполнения самостоятельной учебной деятельности. Из-за недостаточного количества условных обозначений тяжело ориентироваться для выполнения самостоятельной учебной деятельности.

Наименование УМК

Начальная военная и технологическая подготовка. Методическое руководство.

Отражены современные педагогические подходы в организации учебного процесса при изучении тем. Имеются практические рекомендации по организации контроля и оценки знаний, навыков обучающихся. В методическом руководстве есть все необходимое для подготовки учителя к занятиям: тематическое планирование, подробнейшие разработки уроков. Расписаны типы, форма урока, методы и приемы критического мышления, критерии оценивания, работа в группах. Но в основном, в методическом руководстве предусматривают применение методов проведения занятий разделением учеников на две команды, объяснением и демонстрацией учебных роликов. Целесообразно проводить занятия используя другие методы, например, семинары, круглые столы с приглашением представителей полиции или посещение специализированных, оборудованных классов.

К словарному запасу и терминам нет определения в тексте учебника, и нет глоссария.

По всему содержанию руководства в итоговой оценке какие «две вещи» прошли действительно хорошо (принимайте в расчет, как преподавание, так и учение), выражено не корректно. Преподавание и учение относится к основным методам обучения, и они тем более не могут называться «вещами». Не указывается официальный сайт и нет СД диска, в котором предлагается демонстрация видеороликов.

Для использования дополнительного материала отсутствует список основной и дополнительной литературы.

Замечания

Недостаточна навигация в темах, в итоговых блоках разделов для выполнения самостоятельной учебной деятельности. Из-за недостаточного количества условных обозначений тяжело ориентироваться для выполнения самостоятельной учебной деятельности.

Нет заданий на понимание математических терминов, определений. Нет не стандартных заданий для решения с помощью математических способов.

Нет заданий для формулирования гипотезы поиска (или) исследования, для его планирования и проектирования, оценки результатов и презентации данных.

Электронное приложение отсутствует. Недостаточно представлена система заданий, упражнений для развития ИКТ-компетентности, умений работы с электронными информационными ресурсами, отсутствует полиязычие.

Для улучшения содержания учебника необходимо добавить знаки-символы: вопросы и задания, индивидуальные и групповые задания, поисковые работы, практическое задание. Все ошибки нужно исправить.

Рекомендации

В основные понятия и термины содержащиеся в Правилах дорожного движения Республики Казахстан добавить темы «Дорожное движение», «Безопасность дорожного движения», «Организация дорожного движения». В содержании учебника не в полной мере учтена система творческих заданий. Для развития креативности, творческого мышления, интеллектуального потенциала обучающихся необходимо, учитывая опыт творческой деятельности обучаемых и их уровень подготовки, определяемую уровнем развития компонентов креативности задания обучаемым разделить на уровни сложности и предусмотреть такой вид задания как поисковую работу.

Необходимо разработать электронное пособие на CD-диске, куда кроме основного, целесообразно включить необходимый дополнительный материал, по подготовке военных водителей, материал о боевой колесной технике казахстанского производства, а так же иностранных государств. Материал может содержать основные обязанности военных водителей, требования, предъявляемые к ним, правило вождения колесной военной техники и пр.

Для лучшего ориентирования в содержании учебника, целесообразно добавить знаки-символы: полиязычие, вопросы и задания, индивидуальное задание, групповое задание, поисковая работа, ситуационная задача, практическое задание. Учебник для 11 класса требует доработки.

**Итоги апробации учебников и учебно - методических комплексов уровня
общего среднего образования обновленного содержания по дисциплине
«Основы предпринимательства и бизнеса»
(естественно-математического, общественно-гуманитарного направления)
для 11 классов**

Таблица 28. Список пилотных школ, участвовавших в апробации

<i>№</i>	<i>Регионы</i>	<i>Наименование школ</i>
1	Алматинская область, г. Талдыкурган	Средняя школа № 10 имени Ш. Уалиханова
2	Акмолинская область, г. Кокшетау	Средняя школа № 3, им. М.Габдуллина
3	Актюбинская область, г. Актобе	Средняя школа - лицей № 20

4	Атырауская область, г. Атырау	Средняя школа № 30
5	ЗКО, г. Уральск	Школа - лицей № 35
6	Жамбылская область, г. Тараз	Средняя школа № 9
7	Карагандинская область, г. Караганда	Школа - гимназия № 93
8	Костанайская область, г. Рудный	Средняя школа №3
9	Кызылординская область, г. Кызылорда	Школа-гимназия № 9
10	Мангистауская область, г. Актау	IT Школа-лицей
11	Павлодарская область, г. Экибастуз	Школа-гимназия №24
12	СКО, поселок Бесколь	Бескольская средняя школа-гимназия
13	Туркестанская область, г. Туркестан	СПШ № 21 имени Ататюрка
14	ВКО, г. Семей	Экономический лицей
15	г. Нур-Султан	Школа-лицей №1
16	г. Алматы	Школа-гимназия №159 имени Ы. Алтынсарина
17	г. Шымкент	Школа-гимназия № 25 имени Т. Рыскулова

Таблица 29. Список школ, обучающихся издательством «Арман-ПВ»

№	Регионы	Наименование школ
1	Алматинская область, г. Талдыкурган	Средняя школа № 10 имени Ш. Уалиханова
2	Акмолинская область, г. Кокшетау	Средняя школа № 3, им. М.Габдуллина
3	ЗКО, г. Уральск	Школа - лицей № 35
4	Карагандинская область, г. Караганда	Школа - гимназия № 93
5	Кызылординская область, г. Кызылорда	Школа-гимназия № 9
6	Павлодарская область, г. Экибастуз	Школа-гимназия №24
7	Туркестанская область, г. Туркестан	СПШ № 21 имени Ататюрка
8	ВКО, г. Семей	Экономический лицей
9	г. Алматы	Школа-гимназия №159 имени Ы. Алтынсарина

Таблица 30. Список школ, обучающихся издательством «Көкжиек-Горизонт»

№	Регионы	Наименование школ
1	Актюбинская область, г. Актобе	Средняя школа - лицей № 20
2	Атырауская область, г. Атырау	Средняя школа № 30
3	Жамбылская область, г. Тараз	Средняя школа № 9
4	Костанайская область, г. Рудный	Средняя школа №3
5	Мангистауская область, г. Актау	IT Школа-лицей
6	СКО, поселок Бесколь	Бескольская средняя школа-гимназия
7	г. Нур-Султан	Школа-лицей №1
8	г. Шымкент	Школа-гимназия № 25 имени Т. Рыскулова

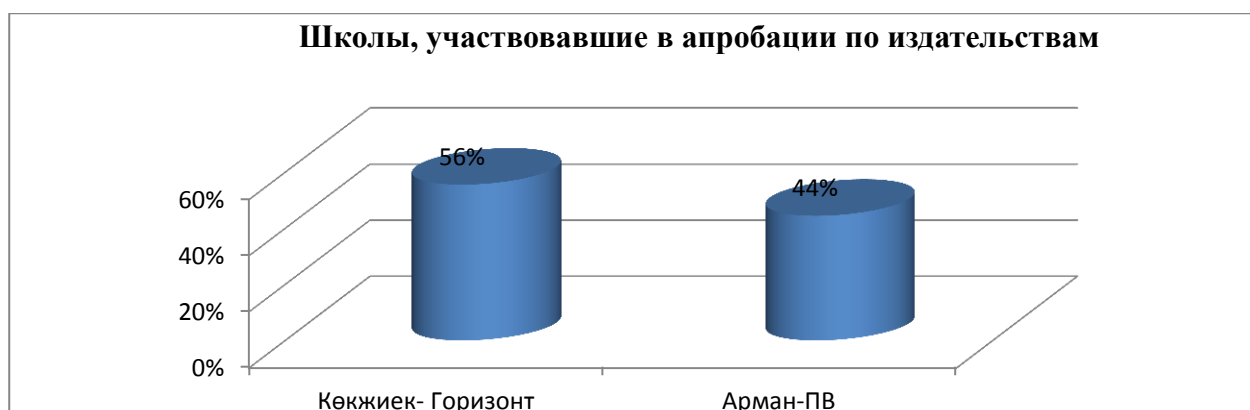

Рис. 167. Школы, принимавшие участие в апробации по издательствам из регионов в процентном размере

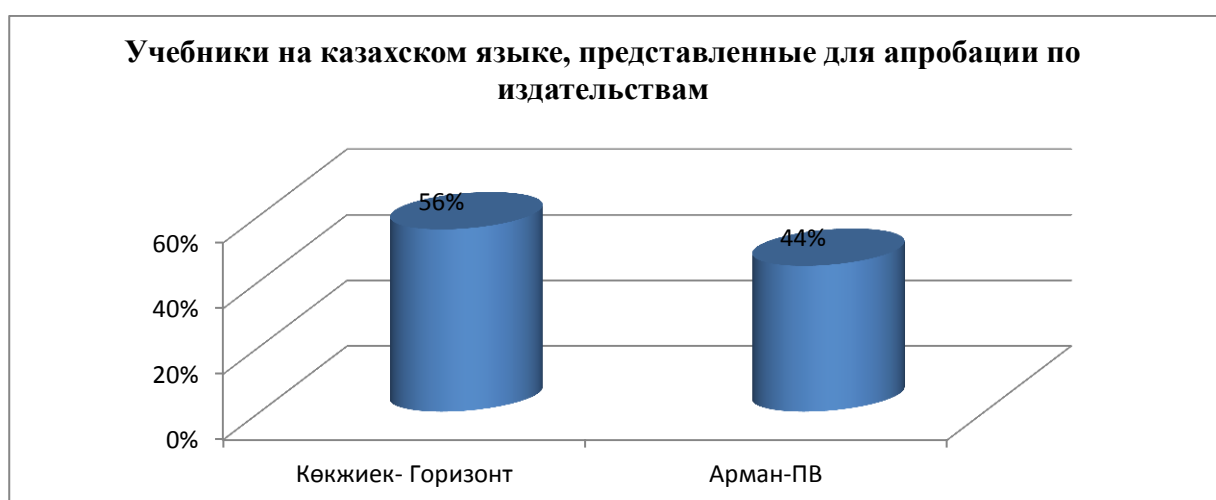

Рис. 168. Процентное соотношение рекомендованных к апробации учебников на казахском языке по издательствам

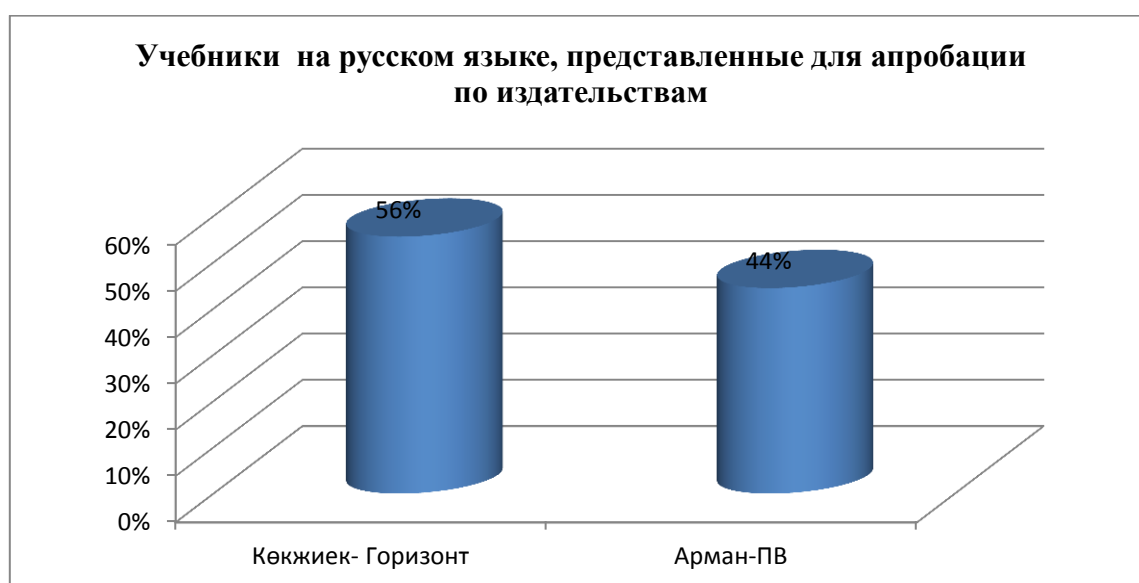

Рис. 169. Процентное соотношение рекомендованных к апробации учебников на русском языке по издательствам

АНАЛИТИЧЕСКИЙ ОТЧЕТ И РЕЗУЛЬТАТЫ МОНИТОРИНГА

Итоги апробации учебников «Основы бизнеса и предпринимательства» для 11 класса, выпущенных издательствами «Көкжиек-Гаризонт», «Арман ПБ»

Таблица 31

Преподаватели дисциплины «Основы предпринимательства и бизнеса»	Образования		Стаж работы	Категория (поставьте +)								Курсы НЦПК «Өрлеу» по обновлению содержания образования				Курсы АОО «НИШ»		
	Высшая	I		II	б/к	Педагог-методолог	Педагог-эксперт	Педагог-исследователь	Педагог-мастер	2017г.	2018г.	2019г.	2017г.	2018г.	2019г.	2017г.	2018г.	2019г.
Көкжиек – Горизонт																		
Арман ПБ	7	1	6	6														
Всего	15	1	14	12	2	-	1	1	2	5	2	3	4	5	3	5	3	-

Рис. 170. Сведения об образовании и стаже работы учителей

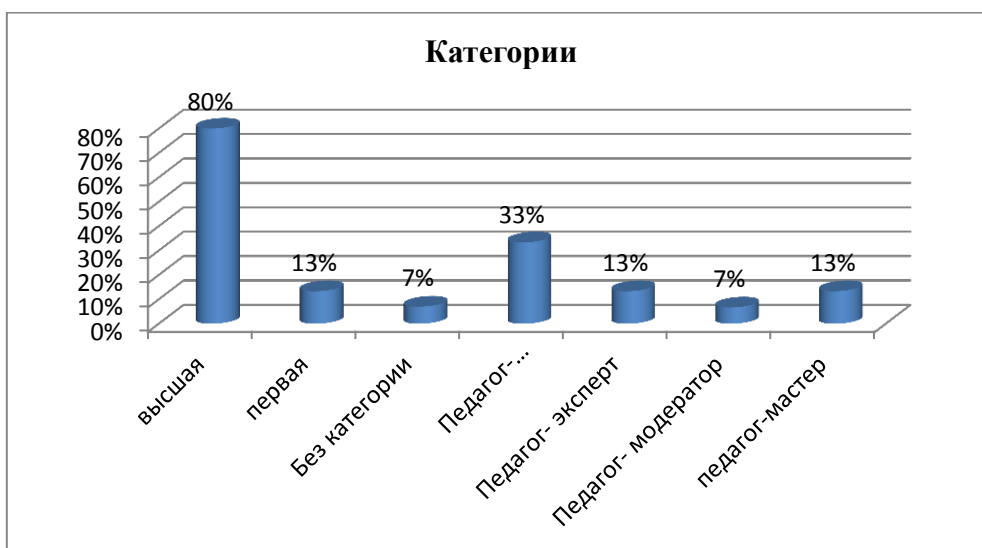

Рис. 171. Сведения о категории учителей, участвовавших в апробации

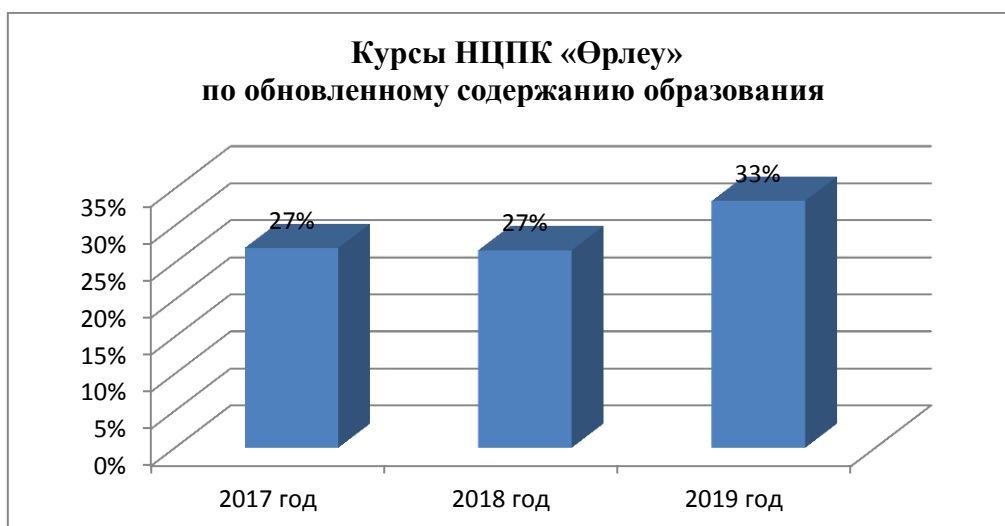

Рис. 172. Сведения о прохождении курсов повышения квалификации

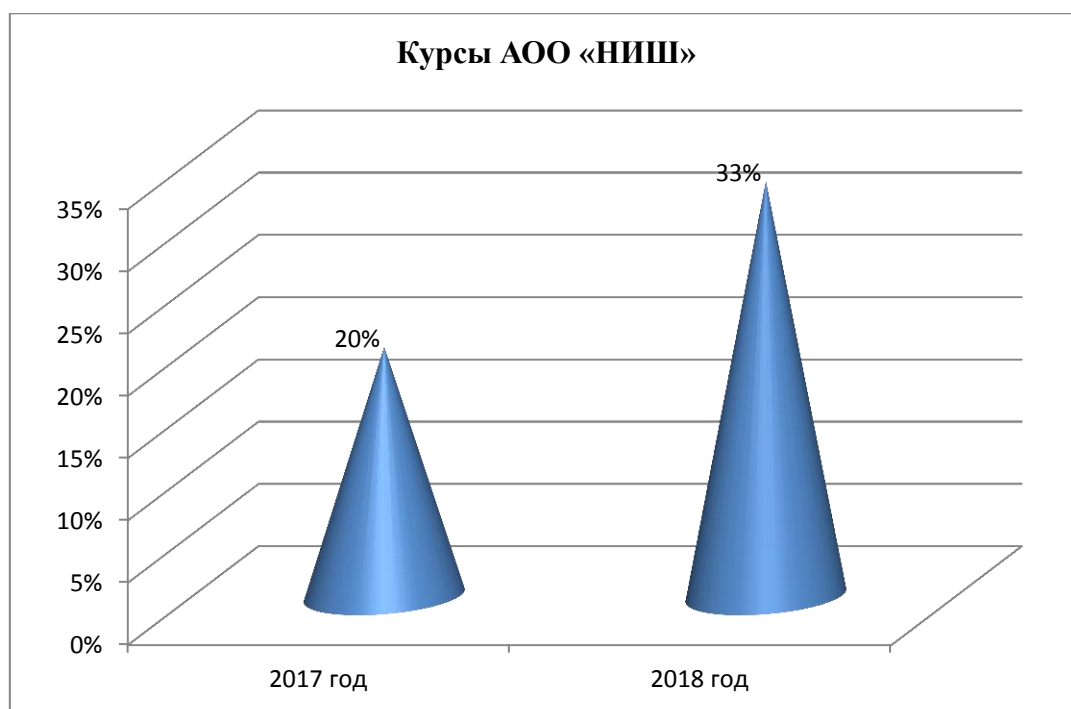

Рис. 173. Сведения о прохождении курсов АОО «НИШ» учителями, участвовавшими в апробации

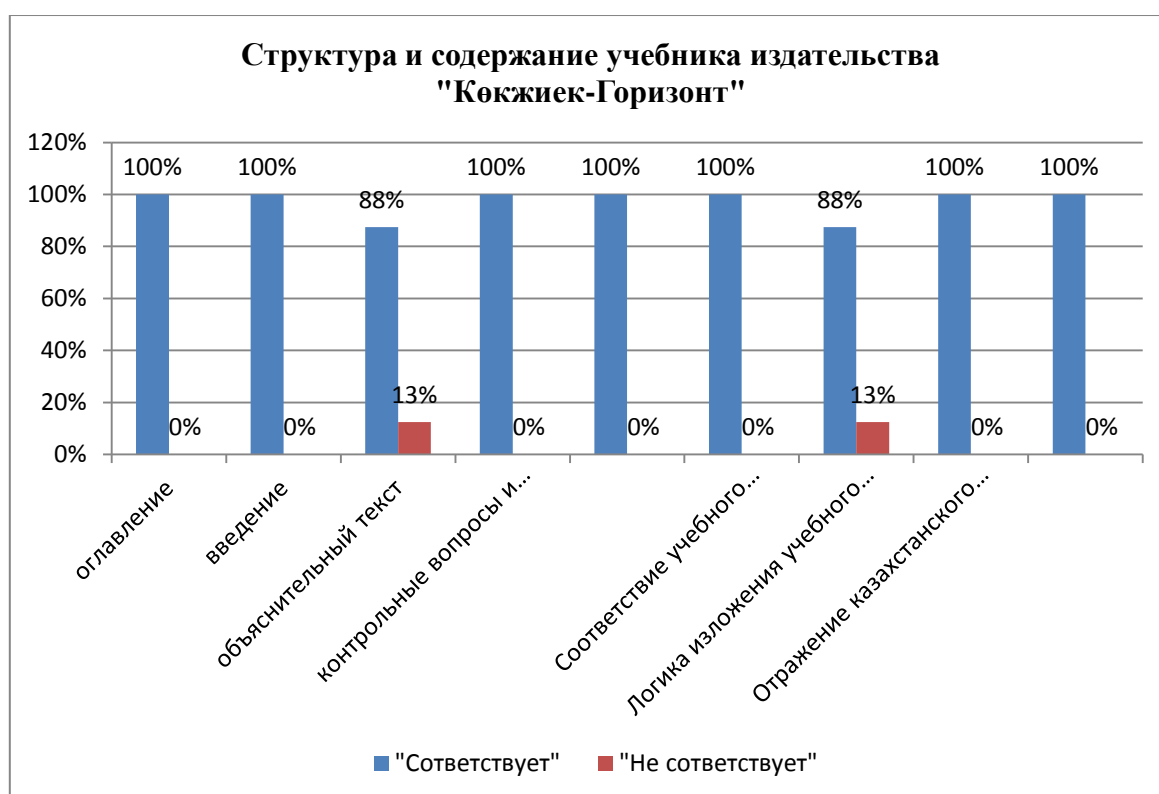

Рис. 174. Процентное соотношение структуры учебника издательства «Көкжиек-Горизонт» в соответствии с требованиями

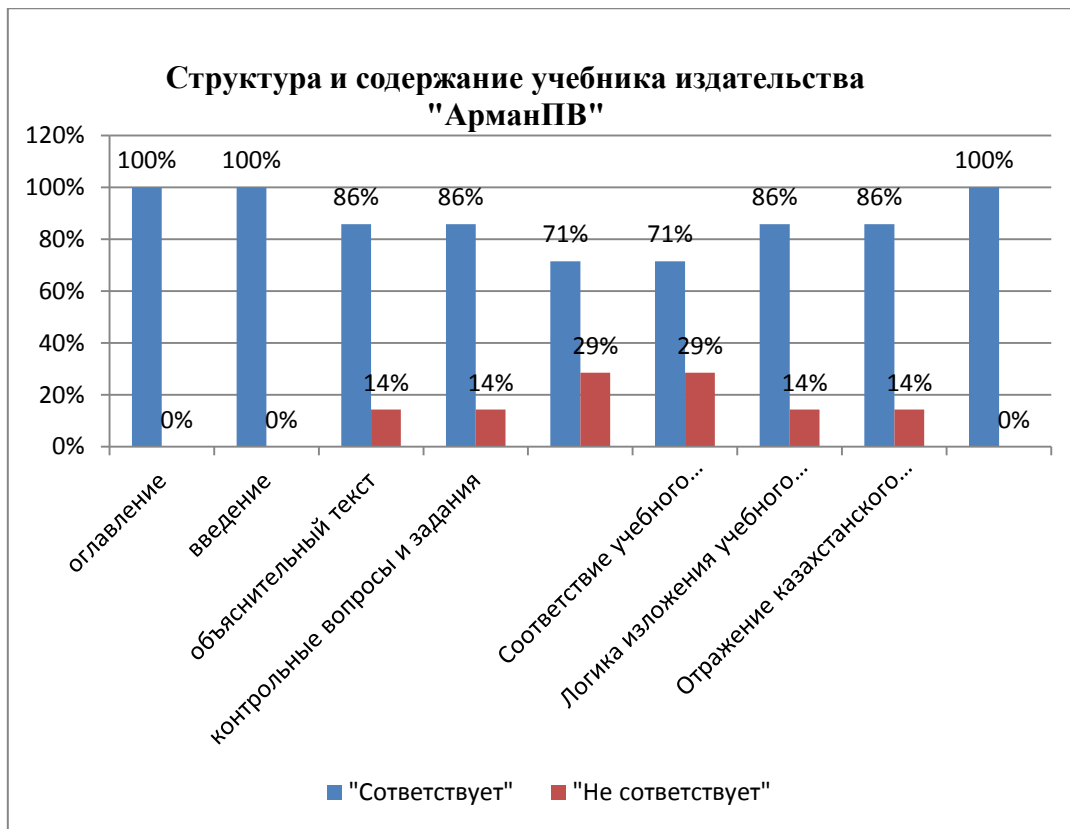

Рис. 175. Процентное соотношение структуры учебника издательства «Арман ПВ» в соответствии с требованиями

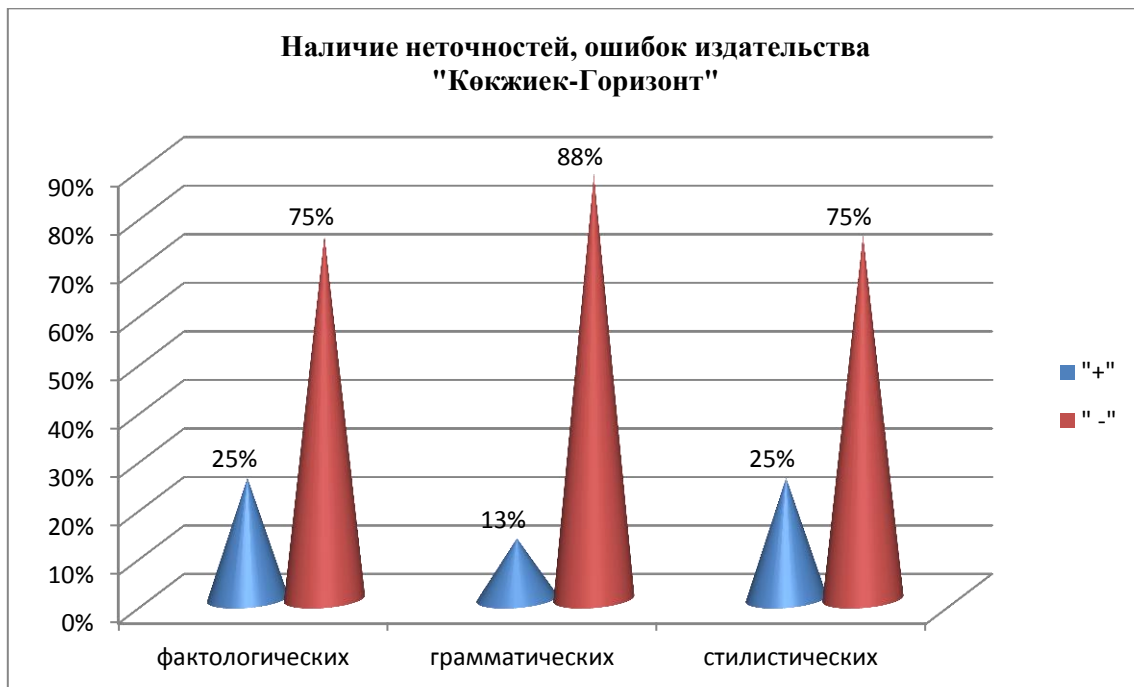

Рис. 176. Наличие неточностей, ошибок издательства «Көкжиек – Горизонт»

Рис. 177. Наличие неточностей, ошибок издательства «Арман ПВ»

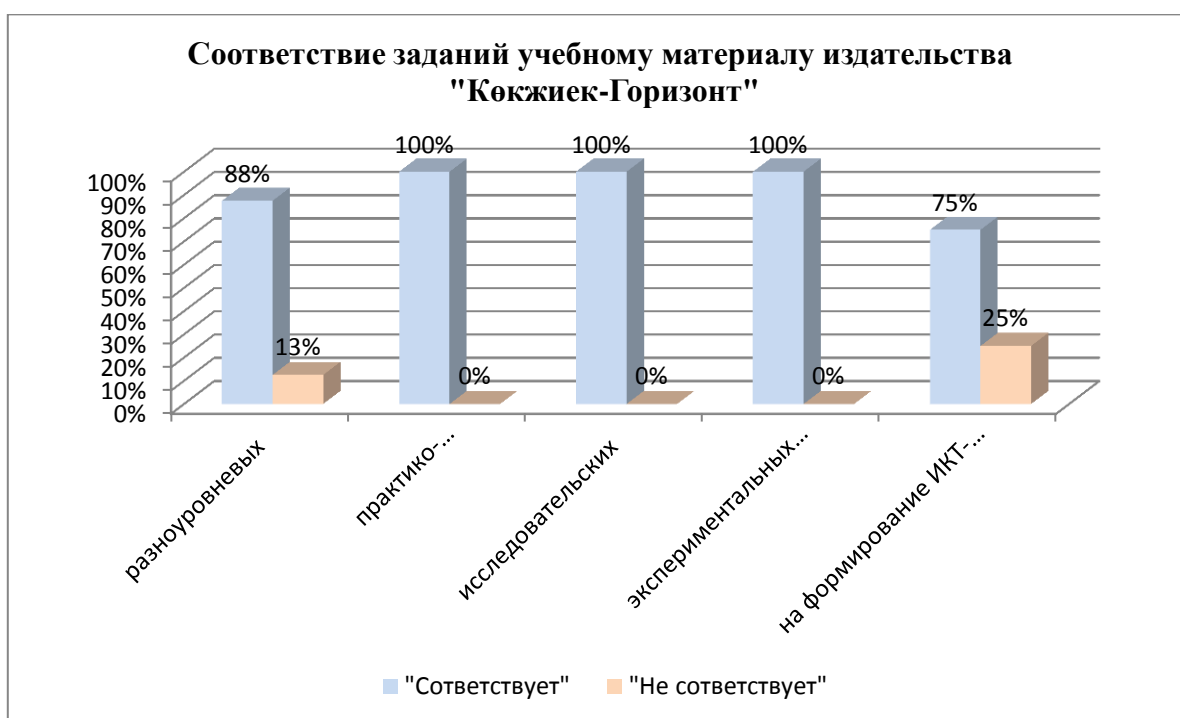

Рис. 178. Соответствие заданий учебному материалу издательства «Көкжиек – Горизонт»

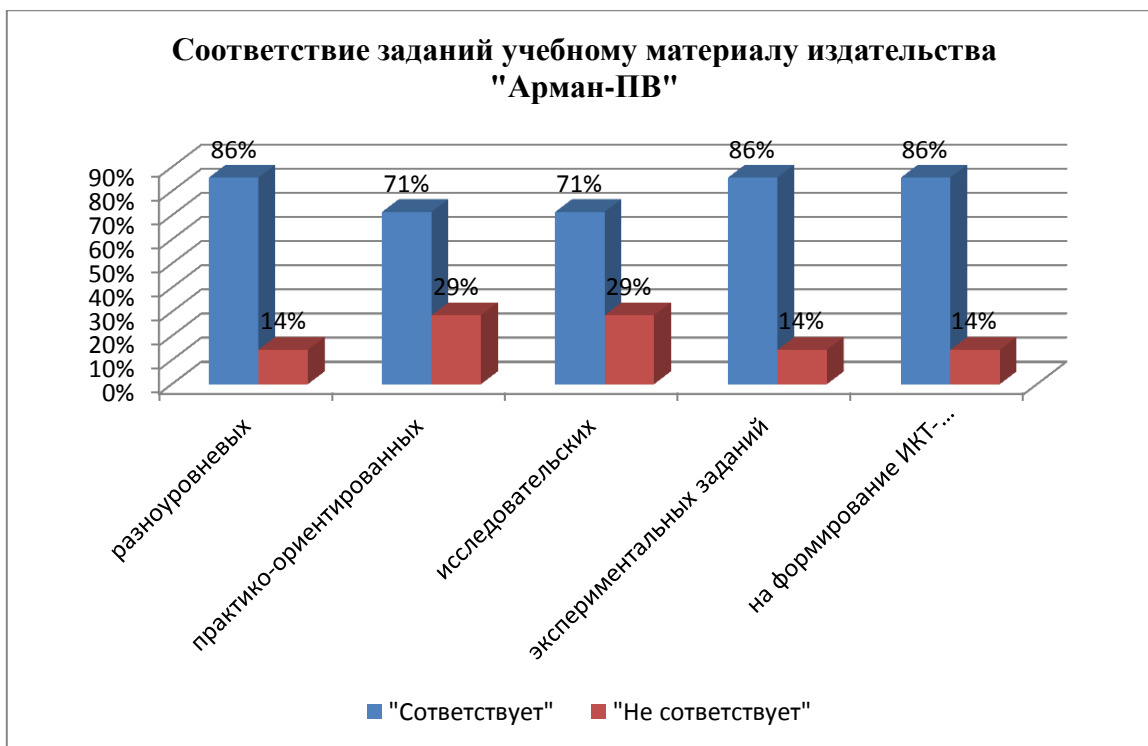

Рис. 179. Соответствие заданий учебному материалу издательства «Арман ПВ»

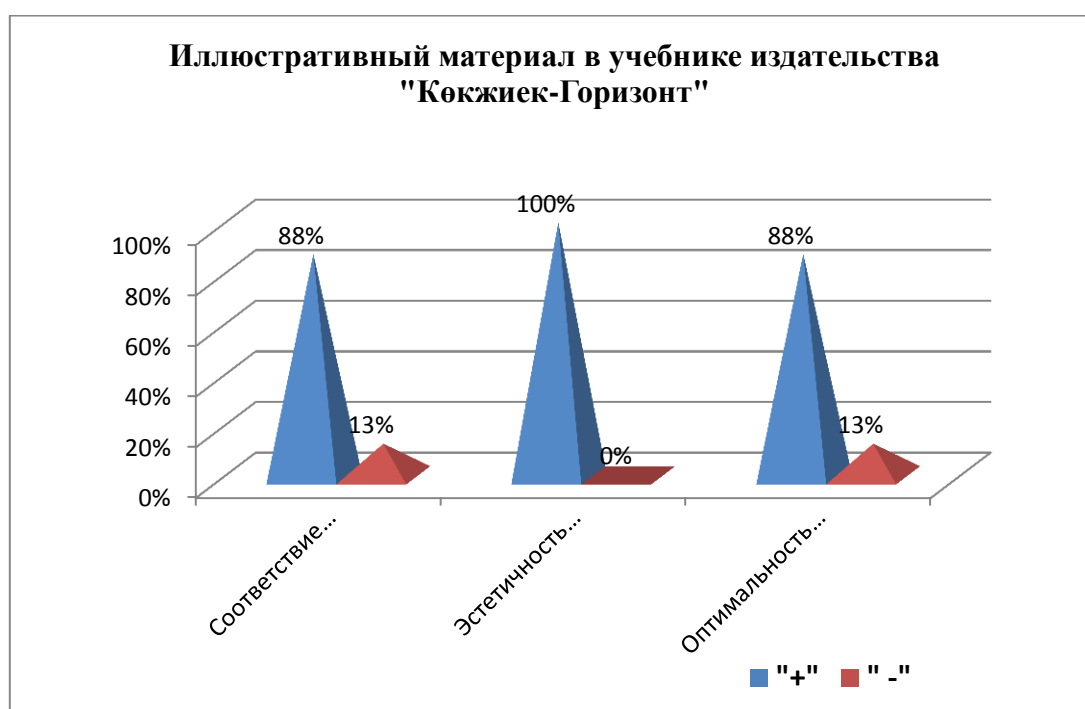

Рис. 180. Иллюстрационный материал в учебнике издательства «Көкжиек-Горизонт»

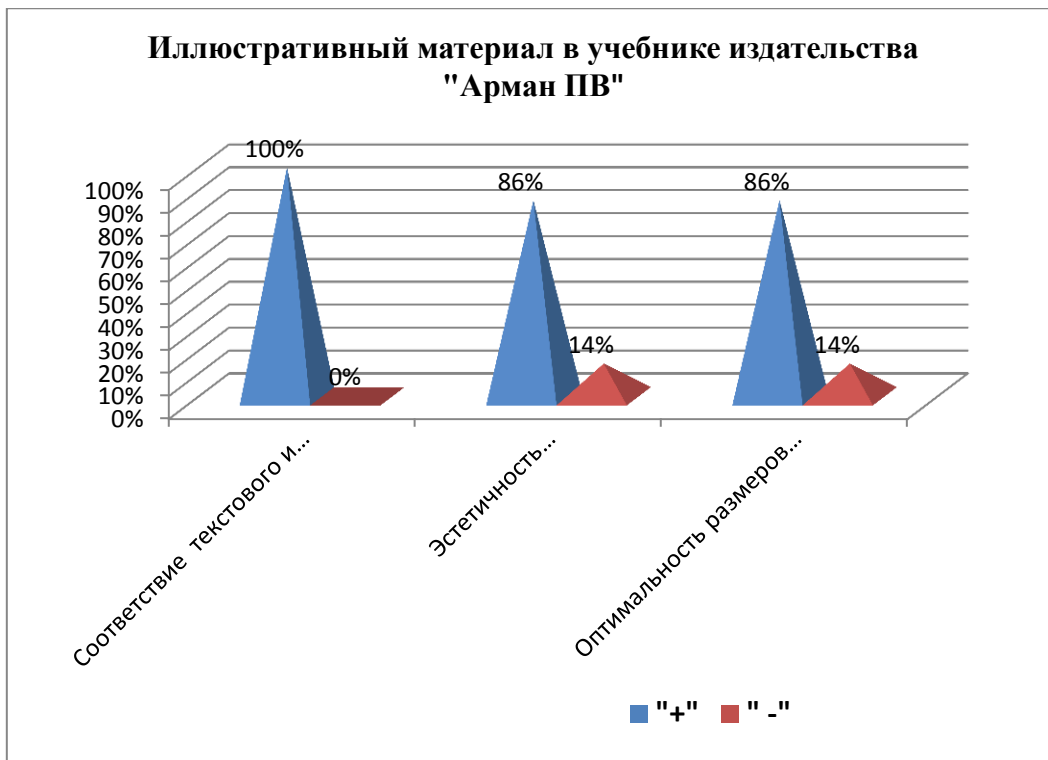

Рис. 181. Иллюстрационный материал в учебнике издательства «Көкжиек-Горизонт»

Рис. 182. Видение в учебно-методических комплексах к учебникам издательства «Көкжиек-Горизонт»

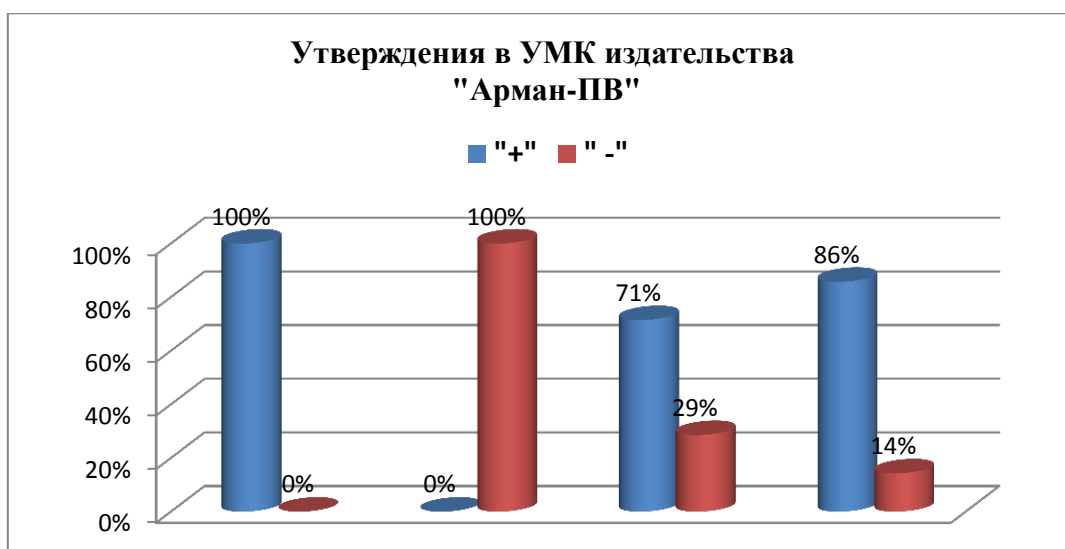

Рис. 183. Видение в учебно-методических комплексах к учебникам издательства «Арман ПВ»

Учебник «Основы предпринимательства и бизнеса» 11 класс

Общие выводы. В связи с обновленным содержанием образования были выработаны итоговые предложения по апробации учебника «Основы предпринимательства и бизнеса», выпущенными издательствами «Көкжиек-Горизонт» и «Арман ПВ»

Учебник «Основы предпринимательства и бизнеса» разработан в соответствии с учебной программой, соблюдены все требования. В соответствии с учебной программой раскрыты темы. В учебнике дается теоретическое понятие предпринимательству, ориентированное на дальнейшее развитие профессии молодого поколения. Содержание данной темы в учебнике ведет к овладению обучающимися предпринимательской грамотой и предпринимательскими навыками. Обучающиеся имеют возможность расширить базовые знания о бизнесе.

В учебнике, представленном издательством «Көкжиек-Горизонт», практические задания, кейсы и игры повышают интерес обучающихся. В начале каждой темы представлена дополнительная информация о интернет-уроке, заданиях, кейсах, играх и видеосюжетах с помощью QR-кода, заданного в начале. Учебники написаны простым, доступным языком, структура, содержание соответствуют возрастным особенностям обучающихся. Между темами и разделами существует преемственность, содержание раскрывается в соответствии с целями. Темы нацелены на использование игровых технологий. Идеи бизнес-кейса представлены не только иностранными, но и своими национальными проблемами. Таблицы, чертежи, графические указатели представлены четко и ясно.

Уровень заданий соответствует таксономии Блума. В конце учебника дается глоссарий. Задания и упражнения, игры и бизнес-кейсы, представленные в учебнике, направлены на формирование гармоничного развития личности

обучающихся в соответствии с обновленным содержанием образования, развитие логического мышления, проведение исследовательских работ, овладение навыками коммуникативного общения, (личностного, парного, группового). Задания соотнесены с реальной жизнью, обучающиеся могут использовать те действия, которые они используют ежедневно.

Практические задания и кейсы имеют доступное содержание, дополненное примерами, жизненный опыт и действия успешных предпринимателей вызывают у обучающихся интерес.

Структура учебника издательства «Арман ПВ» также соответствует общим требованиям. В учебнике представлены уровневые, исследовательские задания в соответствии с учебным материалом. Сохранена преемственность иллюстративных материалов. Воспитывает экономическую и функциональную грамотность обучающихся. Теоретическое содержание соответствует учебной программе.

Учебные материалы, представленные в учебнике, направлены на повышение функциональной грамотности и компетентности, интеллектуальное развитие обучающихся, на изучение необходимой экономической терминологии, выбранной с учетом теоретического материала упражнений. Иллюстрации соответствуют текстам учебника, иллюстративный материал качественный, привлекательный.

Замечание по издательству «Арман ПВ»: практическая значимость не предусмотрена; не представлены примеры реальных Казахстанских предпринимателей; язык учебника научный, не учитывается возраст обучающихся, содержание учебника соответствует специфике высшего учебного заведения; материал представлен только теоретически; некоторые задания в учебнике сложные, не понятны обучающемуся; очень много новых не знакомых обучающемуся слов, научно-сложных терминов, содержание тяжело воспринимается обучающимися; встречаются фактологические, грамматические, стилистические ошибки.

Рекомендации; использовать практический материал к учебному заданию;

- дополнить сведениями о казахстанских брендах, компаниях и предпринимателях;
- включить примеры из реальной жизни региональных, городских и республиканских предпринимателей; материалы, содержащие дополнительные сведения;
- включить материалы, пропагандирующие пути роста отечественных и сельскохозяйственных производств;
- - расширить словарь экономических терминов в отношении предпринимательства;
- разработать и представить рабочую тетрадь для обучающегося.
- в качестве вспомогательных пособий учителям в методическом пособии представить раздаточный материал, необходимый для проведения деловых игр.

3. Методические рекомендации по итогам апробации учебников и УМК обновленного содержания образования для 11 класса

Апробация учебников и УМК предполагает оценку соответствия содержания учебника требованиям ГОСО, типовым учебным планам, типовым учебным программам, качества учебно-методических материалов, выявление проблем и трудностей в организации образовательного процесса, а также выявление мнения родительской общественности в целях учета их предложения для совершенствования учебных ресурсов.

Итоги апробации будут использованы для обоснования рекомендаций с целью совершенствования:

- образовательного процесса;
- структуры и содержания учебных программ и учебных планов;
- системы критериального оценивания;
- учебно-методических комплексов;
- интеграции актуальных проблем обновления в программы курсов повышения квалификации учителей;
- для корректировки школьного управления в условиях перехода на новые стандарты образования.

Несмотря на очевидные прогрессивные изменения, связанные с использованием обновленных учебных программ и учебников, новой системы оценивания, все же имеются недостатки, которые на сегодняшний день препятствуют эффективному внедрению обновления содержания образования.

Среди положительных характеристик большинства апробированных учебников, по мнению опрошенных учителей пилотных школ, следует отметить: наличие в обновленных учебниках достаточного теоретического материала; наличие задания на применение активных форм обучения; развитие у обучающихся навыков исследовательской работы; учебные задания предполагают внедрение новых методик и технологии обучения; задачи, задания, упражнения соответствуют дифференцированному подходу к обучению; по языковым предметам материалы учебников позволяют организовать разнообразную работу с текстом с целью развития у обучающихся следующих умений: – анализировать тексты разных стилей и жанров; – объяснять структуру и содержание текста; – пересказывать текст; проводить наблюдения за языковыми особенностями; редактировать текст; самостоятельно создавать собственное речевое высказывание (устное или письменное) на заданную тему или на тему, сформулированную обучающимися; по картине, фотографии, кластеру, рисунку, на основе схем, наблюдений или прослушанного, прочитанного текста.

Как показал анализ качества учебников и УМК на основе собранных данных, учебники по ряду учебных предметов имеют недостатки и требуют дальнейшей доработки:

- в учебниках по ряду учебных предметов отсутствует преемственность;

– в учебниках по языковым предметам недостаточно продумана организация словарной работы обучающихся (отсутствуют словари, не обозначены словарные слова, не указано количество слов, предназначенных для запоминания и т.д.);

– нет глоссария;

– отдельные учебники не соответствуют принципам обновления содержания образования, предложенные задания не ориентированы на развитие функциональной грамотности, самостоятельности обучающихся, на развитие исследовательских навыков;

– в большинстве учебников встречаются грамматические, стилистические ошибки;

– в ряде учебников неоптимален объем текстовых учебных материалов и иллюстраций, а также их соотношение на странице учебника;

Значительное количество учителей старшей школы выразили просьбу о дополнении содержания учебника разноуровневыми заданиями, усилить практикоориентированные задачи в учебниках по предметам ЕМН.

Несовершенство учебников и их несоответствие учебным программам затрудняет работу учителя, самостоятельную работу обучающегося.

В качестве основных трудностей педагоги отметили: проблемы с разработкой заданий для проведения суммативных работ, проблемы с дифференциацией учебных заданий, так как *на сегодняшний день не разработаны сборники задания, диктантов и др. соответствующие обновленной учебной программе старшего школьного возраста.* Дифференциация по заданиям предусматривает использование раздаточных материалов, которые постепенно усложняются и осуществляются на всех этапах урока: при изучении нового материала, закреплении, повторении и при выполнении учеником домашнего задания.

УМК не всех издательств отвечают требованиям, предъявляемых к их разработке. К примеру, в некоторых методических руководствах для учителя, есть календарно-тематический план, который не соответствует структуре и содержанию учебных программ обновленного содержания образования. Поэтому издательствам рекомендуется при необходимости включать в методические руководства для учителей долгосрочные планы, которые являются приложением утвержденных учебных программ, где указаны все цели обучения по четвертям учебного года.

Также посещение уроков показал многие трудности учителей, среди которых, особенно важным является неправильное проведение формативного оценивания на уроке. На сегодняшний день возникла необходимость в новом подходе к оцениванию учебных достижений обучающихся, так как современный стиль мышления требует умения вести аргументированный диалог, отстаивания своих убеждений, умения обоснованно принимать решения, убежденности в научном мировоззрении, понимания главных целей и

устремлении нашей человеческой цивилизации в развитии образования и науки.

Поэтому рекомендуется в методических пособиях для учителей отдельных предметов, приводить больше разъяснения по проведению процедуры формативного оценивания на уроке.

По данным апробации учителя выразили пожелание дополнить содержание методического руководства для учителей методикой выполнения некоторых заданий. Это показывает необходимость методического сопровождения практики учителей, работающих по программам обновленного содержания образования. Следовательно, рекомендуется включать в методическое пособие для учителя разъяснительную работу по сложным разделам учебного материала, примеры решения задач повышенной трудности и т.д.

Почти всем издательствам необходимо дополнить содержание учебников заданиями, направленными на:

- развитие логического и критического мышления, творческих способностей;
- развитие коммуникативных навыков, в том числе способности передавать информацию точно и грамотно, использовать информацию из различных источников, включая публикации и электронных средств;
- развитие личностных качеств, таких, как независимость, ответственность, инициативность, настойчивость, терпение и толерантность, необходимых как для самостоятельной работы, так и для работы в команде;
- развитие навыков использования информационно-коммуникационных технологий в процессе обучения.

Также есть замечания со стороны учителей и обучающихся, по эстетичности оформления учебника и по качеству иллюстрации. Качественные и содержательные иллюстрации помогают восприятию учебного материала, упрощает объяснение учителем нового материала, различных явлений.

Современный учебник, написанный на основе обновленных учебных программ должен способствовать развитию функциональных качеств личности.

С учетом всех выводов, для совершенствования структуры и содержания учебников и УМК, авторам и издательствам предлагаем следующие рекомендации:

Авторам

- ✓ Системность учебных материалов (соблюдение логики внутри текста тем/между темами, согласованность с принципами организации учебного процесса)
- ✓ Соблюдение принципов внутрипредметных и межпредметных связей
- ✓ Отражение в содержании казахстанского контента: природной, историко-культурной, экономической и технологической специфики и достижений Республики Казахстан

- ✓ Направленность содержания на профессиональную ориентацию обучающихся
- ✓ Учет и сбалансированность ситуаций, отражающих деятельность мальчиков и девочек
- ✓ Система задач, заданий, упражнений, наглядно-иллюстративных материалов, обеспечивающих эффективное усвоение учебного содержания;
- ✓ Реализация дифференцированного подхода и возможностей индивидуального обучения
- ✓ Наличие заданий на знание, понимание, использование, анализ, синтез, оценку и сравнение
- ✓ Представленность системы вопросов, заданий, упражнений для формирования и развития функциональной грамотности, для индивидуальной и групповой учебной деятельности обучающихся и коммуникации между участниками учебного процесса; учебных, творческих, практических, проектных, исследовательских заданий, заданий для моделирования и самостоятельного выполнения; вопросов, заданий и упражнений для развития умения работы учащегося с источниками информации (с таблицами, картами, схемами, фотографиями, графиками, диаграммами и пр.) и для развития умения работы с электронными информационными ресурсами
- ✓ Формирование интереса обучающегося к углубленному изучению предмета, способствующего выбору профильного направления обучения и профессиональной ориентации обучающихся

Издательствам

- ✓ разработка учебно-методических комплексов к учебнику
- ✓ иллюстраций на обложке, форзаце отражали особенности учебного предмета, соответствие иллюстраций целям и задачам усвоения учебного содержания возрастным психологическим особенностям обучающихся
- ✓ повысить качества иллюстраций (один стиль: по толщине и яркости линий схем/чертежей, размерам шрифта; скриншоты, фотографии, схемы и рисунки должны быть выполнены в одной программе)
- ✓ эстетическое оформление учебника
- ✓ формат, размер и вес учебника
- ✓ выделенность шрифтами разделов, параграфов, важной или необходимой учебной информации
- ✓ стилистические и грамматические ошибки.

Заключение

В настоящее время основной целью образования является развитие конкурентно-способной личности, готовой к взаимодействию с окружающим миром, к самообразованию и саморазвитию.

В современном мире роль образования как стратегического ресурса общества, обеспечивающего прогресс во всех сферах, требует системных изменений. Школа, как основная и самая продолжительная ступень образования, становится ключевым звеном обеспечения нового качества образования, от которого зависит дальнейшая жизненная успешность каждого гражданина, и общества в целом.

Усвоение и обобщение готовых знаний в настоящее время становится не целью, а одним из вспомогательных средств интеллектуального развития человека, а обучение умению самостоятельно добывать необходимую информацию, выделять проблемы и искать пути их решения, уметь критически анализировать получаемые знания и применять их для решения новых задач становятся результатом обновления содержания образования.

Апробация является частью системы образования, которая постоянно должна оценивать качество образовательного процесса через сбор, хранение, анализ и использование информации для дальнейшего прогнозирования перспектив и совершенствования учебных программ, планов, учебников, УМК с учетом полученных результатов.

В методических рекомендациях предложены практические рекомендации по улучшению качества разработки учебников и учебно-методических комплексов для 9-10 классов в рамках обновления содержания образования.

Предлагаемый материал послужит основой для дальнейшего совершенствования учебников и УМК в условиях обновления содержания образования.

Список использованной литературы

1. Приказа исполняющего обязанности Министра образования и науки Республики Казахстан от 27 сентября 2013 года № 400 «Об утверждении перечня учебников, учебно-методических комплексов, пособий и другой дополнительной литературы, в том числе на электронных носителях».
2. Государственного общеобязательного стандарта общего среднего образования, утвержденного приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 31 октября 2018 года № 604.
3. Типовых учебных планов основного среднего и общего среднего образования, утвержденных приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 8 ноября 2012 года № 500 (с внесенными изменениями и дополнениями на 15 мая 2019 г. № 205);
4. Типовых учебных программ по общеобразовательным предметам общего среднего образования, утвержденных приказом Министра образования и науки Республики Казахстан от 3 апреля 2013 года № 115 (с внесенными изменениями и дополнениями на 7 марта 2019 г. № 105).

Приложение

Раздел I. Анкета для учителей-предметников

Укажите, пожалуйста, следующие данные о себе:

* **Обязательно**

Область *

Мой ответ _____

Город / Село / Район *

Мой ответ _____

Школа *

Мой ответ _____

Предмет *

Мой ответ _____

Образование *

болашақты... 2. Современные и... Әуе көрінісі: Астан... file://192.168.1.155/..

Образование *

я _____

Стаж работы *

е _____

Категория *

Высшая ▼

Курсы НЦПК «Өрлеу» по обновленному содержанию образования

- 2017 год
- 2018 год
- 2019 год
- 2020 год

Курсы АОО «НИШ»

- 2017 год
- 2018 год
- 2019 год
- 2020 год

Наличие структурных компонентов учебника: *

	+	-
Оглавление	☒	☐
Введение	☒	☐
Объяснительный текст	☒	☐
Контрольные вопросы и задания	☒	☐
Оптимальность объема учебного материала по разделам	☒	☐
Соответствие учебного материала психологическим и возрастным особенностям обучающихся	☒	☐
Логика изложения учебного материала (соблюдение преемственности разделов)	☒	☐
Отражение казахстанского компонента в содержании учебника	☒	☐
Соблюдение принципов научности и доступности, обеспечение связи содержания, заданий с реальными жизненными условиями и ситуациями	☒	☐

Наличие неточностей, ошибок *

	+	-
фактологических	☐	☒
грамматических	☐	☒
стилистических	☒	☐

Соответствие заданий учебному материалу *

	+	-
разноуровневых	☒	☐
практико-ориентированных	☒	☐
исследовательских	☒	☐
экспериментальных заданий	☒	☐
на формирование ИКТ-компетентность	☒	☐

Раздел I. Анкета для учителей-предметников

* Обязательно

III. УМК

Получили ли Вы вместе с учебником УМК (перечислить) *

h _____

Содержание УМК в соответствующей графе напротив проставьте галочку *

	+	-
Наличие практических рекомендаций по оцениванию учебных достижений		
Наличие практических рекомендаций по использованию дополнительных ресурсов (ссылки)	☒	☐
Наличие практических рекомендаций по выполнению домашних заданий		
Соответствие содержанию учебника	☒	☐
Наличие ошибок в подборе вопросов, заданий, задач, текстов (приемлемость, корректность)	☒	☐

Содержание

Введение	3
1 Цели, задачи, инструментарий апробации учебников и УМК	4
2 Итоги апробации учебников и УМК обновленного содержания образования для 11 класса: анализ и результаты	9
3 Методические рекомендации по итогам апробации учебников и УМК обновленного содержания образования для 11 класса	149
Заключение	153
Список использованной литературы	154
Приложение	155

**Жаңартылған білім беру мазмұны МЖМБС сәйкес
11-сыныпқа арналған оқулықтар мен ОӘК апробациясының
қорытындылары бойынша әдістемелік ұсынымдар**

**Методические рекомендации
по итогам апробации учебников и УМК в соответствии с ГОСО
обновленного содержания образования для 11 класса**

Басуға 16.06.2020 ж. қол қойылды. Пішімі 60×84 1/16.
Қағазы офсеттік. Офсеттік басылыс.
Қаріп түрі «Times New Roman». Шартты баспа табағы 10

Подписано в печать 16.06.2020 Формат 60×84 1/16.
Бумага офсетная. Печать офсетная.
Шрифт Times New Roman. Усл. п.л. 10.